

Nyiha, Tanzania: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Ushitabu sha uluhu Iwa Yesu Chiristi umwana wa Daudi, Umwana Iwa Ibrahimu. ²Ibrahimu ali uyise Iwa Isaka, nu Yakobo nu Isaka Tata Iwa Yakobo nu Yakobo Tata Iwa Yuda, Nu wajenzi wakwe. ³Yuda ali tata Iwa Peresi na Tata Iwa Hezeroni, nu Hezeroni tata Iwa Ramu. ⁴Ramu ali tata Iwa Aminadabu, Aminadabu tata wa Nashoni, Nu Nashoni tata Iwa Salimoni. ⁵Salimoni ali tata Iwa Boazi kwa Rahabu, Boazi baba Iwa Obedi kwa Ruty, Obedi tata wa Yese, ⁶Yese ali tata Iwa mfalme Daudi. Daudi ali tata Iwa Sulemani kumshi Iwa Uria. ⁷Sulemani ali tata Iwa Rehoboamu, Rehoboamu tata Iwa Abiya tata Iwa Asa. ⁸Asa ali tata Iwa Yehoshafati, Yehoshafati tata Iwa Yoram, nu Yoram tata wa Uzia. ⁹Uzia ali tata Iwa Yothamu, tata Iwa Ahazi, Ahazi tata Iwa Hezekia. ¹⁰Hezekia ali tata Iwa Manase, Manase tata wa Amoni nu Amoni tata wa Yosia. ¹¹Yosia ali tata Iwa Yekonia nu vakaka wakwe avalilizyo Iwa vaha nyatulwa kuvala kubabeli. ¹²Nu pelwe Iya vahanyatulwa kuvala Babeli, Yekonia amali tata Iwa Shatieli, Shatieli ali usokulu nu Zerubaberi. ¹³Zerubaberi ali tata wa Abiudi, Abiudi tata wa Eliakimu, nu Eliakimu tata wa Azori. ¹⁴Azori ali tata wa Zadoki, Zadoki tata wa Akimu, nu Akimu tata wa Eliudi. ¹⁵Eliudi ali tata wa Elieza, Elieza tata wa Matani nu Matani tata wa Yakobo. ¹⁶Yakobo ali tata wa Yusufu umulume wa Mariamu, wee kulivuyo Yesu apafiliwe akwitwa Chiristi. ¹⁷Uvupafi wonti kufuma kwa Ibrahimu mpaka kwa Daudi vwali vizazi kumi nu vinne kufuma Daudi mpaka kunyatulwa kuvala Babeli mpaka Chiristi vizazikumi nu vinne. ¹⁸Kupapwa kwa Yesu Chiristi kwalizishi unyina wakwe Mariamu, achumbumbiliwe nu Yusufu, ilelo pe vatahomine alolesile kuva alinulwada kunguvu Iya mupepo umufinjile. ¹⁹Umulume wakwe Yusufu, ali muntu uwa ukweli atanzile kumuhaibisya apazelu. ayamwe kukwimlisya uvuchumba wakwe nu wene kukwilu. ²⁰Alipokuwa Iwahasivaga pamwanya Iya nongwa iyo uhavizya wa Mwene amwinzie munjozi akuyang," Yusufu mwana wa Daudi utahogope kumunyatula Mariamu ngati mushi waho, kwa sababu ulwanda lwalinalwo kweku mupepo umufinjile. ²¹Kwapape umwana wa umwanavuli nu kumwite izina Iyakwe Yesu kumaana kwavaposhe avantu vakwe nu imbivi zyawo. ²²Gonti aga gafumiiye kukamilishila she sha yanzi lwe nu Mwene kwa njila Iya nabii, akuyanga, ²³Yenya upikila kwanyatule ulwanda nu kumupapa umwana wa sha navuli, nu pekwevamwite izina Iyakwe Imanueli" -- maana yakwe, "Mulungu poka naswe". ²⁴Yusufu awusile kufuma mtulo nu kuvomba inza shu uhavizya wa Mwene inza vwe ayamuye pe amamunyatue ngati mshi wakwe. ²⁵Hata hivyo, atakasite na wene mpaka Iywe ajifungula umwana wa shanavuli pa hamwita izina Iyakwe Yesu.

Chapter 2

¹Baada lya Yesu kupapwa mu Bethelēm lya vuyahudi mu nsiku izya umufalume helodi. avantu avasambilile kufuma mashaliki lya kutali vafishe mu Yelusamemu vakuyanga. ²Alikwi uwene, we apafilwe umufalume wa vayahudi? twayiwenyi izota yakwe mashariki naswe twinza kumputa." ³Ahavalilizyo umfalume Herode lwa yivwa aga ahudhunishile, Ni Yelusalemu yonti poka nawene.⁴Herode ahawavunganiha awapiti va makuhani vonti nu vandishi va vantu. wope ahavavuzilizya, "Chiristi akupapwa kwoshi?" ⁵Vahamuvuzya mu Tethelehemu lya uyahudi, mwe mumwo ishi vwe yasimbilwe nu nabii. ⁶Nawe Bethlehemu, mu munsu lya Yuda, te munsu muvala avalongozi va yuda mwe mumwo kufuma kwaho akwinza umpiti wa kwa avadime avantu vane Israeli. ⁷Hivyo Herodi ahavita vala avasomi kusili nu kuvavulilizwa ni muda vuli hasa uluzota luvonesile. ⁸Ahatuma Bethlehemu, akuyanga, "Ahati sogoli kunjele mumulondole umwana wapafililwe pahavalilizyo inge mwa mulola, mundetele ihabali ili kuti nane vulo imbwezya kukukwinza nu kumutiniha." ⁹Baada lya kuva vamwivwa umfalme pevahendelele ni safali yavo nu luzotalula lwevapezile waluwenyi mu mashaliki lwavalongolee mpaka pe luhimilila kumwanya. Pala pu mwana wapafililwe pali. ¹⁰Avalilizyo lya vahalulola uluzota vahaseshela uluseshelo ulupiti nkani. ¹¹Vahinjila munyumba nu kumulola umwana we apafililiwe nu Maramu umayi wakwe. vahamuputa nu kumtinika vahasatula muhazina zyavo nu kumfumwizya izawadi izya dhahabu, uvuvumba, nu manemane. ¹²Mulungu avasunzite munjozi vatahagalushe kwa Herode, hivyo, vahepa kugaluha munsu yavo kwidala ilinji. ¹³Baada lya kuva vahepa, uhiavizya wa mwene ahamufumila Yusufu munjozi nu kuyanga vuha munyatule umwana nu mayi wakwe nu mushimbilile mumsali. syalaji ukwo mpaka penavavuzya pe mwe Herode kwa mulondole umwana ili amwangamizye. ¹⁴Uvusiku uvo Yusufu avusile nu kumwanyatula umwana nu mayi wakwe nu kushimbilila Misri. ¹⁵Atendime ukwo mpaka hadi Herode pa vafwa ishi kamilisizye shila umwene shamapezile kamilisizye shila umwene shamapezile ayanzile kutushila nabii, "Kufuma Misri imwiste umwanawane." ¹⁶Kisha Herode, pamawenyi kuti wa mupusya nu vantu avasambilile. Ayililwe inkani ahajajizya kuvagoga avana vonti ava shanavuli wewali Tethelemu nu vonti mu sehemu ila ve vali nu maha gavili nu kukuwiha mntende yakwe kulingana nu havalilizyo hamali aha homeshezya nkani kufuma kwa vala vantu avasambilile. ¹⁷Ndipo lihakamiliha lila izwi lyelyayanzilwe kufuma mwilomolya sha nabii Yeremia, ¹⁸"Isauti ihivwiha kufuma mramah nkuta ninzindo impiti Ramah, ahavakutila avana wakwe nu kuhana kubembelezwa mwe vatalipo havili." ¹⁹Herode lwe ahafwa lola uhavizya wa Mwene ahamu fumila Yusufu mu njozi ukwo Misri nu kuyanga. ²⁰Vuha umunyatule umwana nu nyina wakwe nu muvale munsu lya Israeli kumaana wevali vahalongdola uvupuma vana vafuye. ²¹Yusufu ahavuha ahamnyatula umwana poka nu mayi wakwe nu vahinza munsu lya Israeli. ²²Ilelo lweahivywa kuti alikislauwe atawalaye Yuda isehemu ya pa tata wakwe Herode, ahogopa kuvala ukwo. Baada lya Mulungu kumsunda mu njozi avusile kuvala mu mukowa wa Galilaya ²³Nu havala kutendama mu nkaya yeyikwitwa Nazareti. Hii shiyangilwe kwidala lya nabii, kuti akwitwa Munazaleti.

Chapter 3

¹Mu nsikuzila Yohana umwozyi ahinza kuhubili mu lugwa lya Yuda akuti, ²"Tonti kwa maana uvutehamu wa Mulungu upalamiye." ³kwa maana uno we ayanzilwe nu nabii Isaya akuyanga, "Isauti lya muntu akwita kufuma mulugwa; "ivihaji ihinza kwidala lya tata zigolole intuho yakwe."⁴Isalizi Yohana ahazwala amasepega ngamia nu lamba uvukwembe mumu sana wakwe. Ishakulya shakwe shali inzige nu vushi uwamwisele. ⁵Kisha Yerusalemu, Yuda yonti, nu sehemu yonti lye likuzyungula ijenje yolodani vahavala kwakwe. ⁶Vamali kulwozyo nu wene mu jenje Yorodani uku vakutonta imbivi zyawo.⁷Ilelo lweahavalola avinji mafarisayo nu masadukayo vakwinza kwake kukozelwa ahavavuzya amwe mpampwo wa njoha uwasumu unanu. wa vasunzite kuishimbila umulaha we ukwinza? ⁸Homaji isanga ye yikwanziwa kutonta. ⁹Nu mtasivaje nu kuyangana mpuga yinyu tulinao Ibrahimu ngati tata witu.' Kwa kuwa nkuvavuzya Mulungu avana hata kufuma hata kufuma mu mawe haya.¹⁰Tayali intemo vayinisile piizi wa kwipe. Kwa hiyo kila ikwi lyelitakupapa amahomi aminza pelikudibwa nu kulisumbila ku mwoto. ¹¹Nkuvozya kuminzi kwa ajili lya kutonta ileo uwene wa kwinza baada yane mupiti kuliko ane naene ntahondeye kuvusya ivilyatu vwakwe. uwene kwa vozye kwa mupepo umfinjile nu kumwoto. ¹²Nu pementelo lyakwe lili munyove zyakwe kukwozya nkani isehemu yakwe nu kuvunganiha ingano yakwe mushanga. Ilelo kwagapembe amaswaswa kwa mwoto vuta kuwezya kuzimiha.¹³Kisha Yesu ahinza kufuma Galilaya mpaka jenje Yoridani kukwozelwa nu Yohana. ¹⁴Ilelo Yohana ahanzaga kumudindila ahayanga ine nkusiva kukwozelwa nu nawe winza, kukwane? ¹⁵Yesu ahamjibu ahati, "Yamula yive ishi isalizi, kwa kuwa mwe mumwo ikutwanziwa kukamilisya ikweli yonti." Kisha Yohana ahamulusu.¹⁶Baada lya kuva ayozelwa mala Yesu ahafuma muminzi nu yenza amavingo gahiguha kwakwe pa ahamulola mupepo wa Mulungu akwiha kushiholanyo nkunda nu kutulila pamwanya yakwe. ¹⁷Penyenya, isauti ihafuma kumwanya ikuyanga "Uno we mwana wane unkudwa we sungwilwe inkani nawene."

Chapter 4

¹Havili Yesu ahalongozwa nu Mupepo mpaka mulugwa ili ajalibiwe nu sentano. ²Pamapezile afunzile kwa insiku alobaini umsanya nu vusiku pahalola inzala. ³Umujalibu ahinza pahamuvuzya "Ngati iwe mwana wa Mulungu gahamlisye amawe aga gave mkate. ⁴Ilelo Yesu ahamjibu nu kumuuzya "Isivilwe, 'umuntu atangaishi kwa mukate vuwo weka, nkandi kwa kila lizwi lye likufuma mwilom lya Mulungu.'" ⁵Havili setano ahamtwala mu nkaya ifinjile nu kumuviha pamwanya nkani pa nyumba la ihekalu, ⁶Nu kumuvuzya inge iwe we mwana wa Mulungu jisumbe pansi. Kumana isivilwe kwalajizye avahavizya wakwe vinze vakutone', nu, 'kweva kuvusye kwa nyove zyawo, ili utahapunule ishinama shaho kwiwe.'" ⁷Yesu ahamuvuzya, "Tena isivilwe, 'utamujalibaje Mwene Mulungu waho.'" ⁸Havili, setano ahamunyatula nu kumtiwala kusehemu lya kumwanya nkani ahamulanga uvupiti wonti uwansi nu winza wa izyozyonti. ⁹Ahamuvuzya, "Kwenkupe ivintu vwonti ivi ingewansugamila nu kumputa." ¹⁰Havili Yesu ahamuvuzya, "Sogola weka uyepe apa, Setano! kwa maana isinivilwe ikwanziwa kumuputa Mwene Mulungu waho nu umuvombelaje uwene vuyo weka." ¹¹Havili Setano ahamuleha, nu yenya, uhavizya wahinza vahamutumishila. ¹²Basi Yesu lwahivwa kuwa Yohana awemilwe, ayefile mpaka Galilaya. ¹³Lwahepa Nazaleti ahavala nu kutendama mukapela naumu, ylimumpenta mpenta lya sumbi lya Galilaya mu mupakani mwa majimbo lya Zabuloni nu Naftali. ¹⁴Ino yavonesile kukwilizya shila shesha yangilwe nu mkuwi Isaya, ¹⁵"Mu nkaya wa Zabuloni nu nkaya wa Naftali, kukwekela mwasumbi mwisyila lya Yorodani, Galilaya lya vamunsi!" ¹⁶Avantu ve vatendime mushisi wavulola uvuzelu uvupiti, nu vala we vatendime mu sehemu nu azundilaha, pamwanya yavo uluhozyo luvahozeziye." ¹⁷Kufumilila ahavalilizyo aho Yesu ahanda kulumbilila nu kuyanga, "Tonti, kwa maana uvufalume wa kumwanya upalamie." ¹⁸Pelwe ahatuhaga mluvazu lwa sumbiya Galilaya, avawenyi avajenzivavili Simoni wevaha mwitaka Petro, nu Andrea ukaka wakwe vakutega inyavu mwasumbi kwa maana vali vavuvi vanswi. ¹⁹Yesu ahavuzya, "Nzaji mfwate kwembavombe kuva mwe vavuli wa vantu. ²⁰Vaha vakalakasya vahazileha inyavu nu vahamufuata." ²¹Nu Yesu pamali akwendelela kufuma apo avawenyi avajenzi vavili avamwavo Yakobo umwana wa Zebedayo, nu Yohana ukaka wakwe vali muwato poka nu Zebedayo tata wavo vakusona inyavu zyano ahavita, ²²Nu shinishi vahavuleha uwato nu tata wavo anene vahamufuata." ²³Yesu asogoye papi ni Galilaya yonti, akulunganizya mu masinagogi gawo akulumbilila utastamenti lya uvufalume nu kuvapo nywa kila aina lya ntamwo nu mavinu muvamo avantu. ²⁴Amambo gakwe gavuma silia yonti, nu avantu wahavaleta kwakwe vala vonti vevapezile vakuvina, vali nintamwo tofauti tofauti ni mbavi, vevale ni mupepo nu vevakugwa impungo lya kuliha nu vantedeya Yesu avaponywa. ²⁵Uwinji wa vantu vuhamufwata kufuma Galilaya, nu Dekapoli, nu Yerusalemu nu uvuyahudi nu kufuma kwisyila lya Yorodani.

Chapter 5

¹Yesu lwe avulola uwinji, ahepa nu kuvala kugamba. Pelwapezile atendime pansi avanafunzi vakwe vahinza kwakwe. ²Ahagubula ilom lyakwe nu kuvalanganizya ahati, ³Nafu vevali nuvupotwe wa mupepo umufinjile kulivo uvufalume wa kumwanya wavo. ⁴Nafu vevali nu vusimilile, maana kwevafalijiwe. ⁵Nafuvevali nuvutonsu, maana valipwana insi. ⁶Nafu vevali ninzala nishinyoto ishandinga maana avo kwe vikute. ⁷Nafu vevali nilehema maana avo kwe vapate ilehema. ⁸Nafu vevali nu mwoyo umzeli maana kweva mulole Mulungu. ⁹Nafu veva kukundanisa maana avo kwevitwe vana va Mulungu. ¹⁰Nafu vala vevakuyimba kwa ajili lya uwandinga maana uvulote wa kumwanya ni wavo ¹¹Nafu amwe mwe avantu valivaliga nkuvatesa au kuyanga kila lye lili nuvuvivi kushila imwe kwilenga kwa ajili yane. ¹²Seshelaji nu kudomoha, maana uvulote winyu vupiti kumwanya kumavingo. Ishi vwe awantu vvevalivatesa avakuwi ve vatendime mwisinda yinyu. ¹³Imwe mwe liveya lyansi. Ileo ngati iveya lya tezya uvunonu wakwe ngati wezya vuli kuvombwa iveya ilondovosu havili? Nalumo itangawezya kuva nyinza kushintu ishinji shoshonti havili, isipokuwa kwe kusumbwa kunzi na kuhanywa ni vinama lya vantu. ¹⁴Imwe mwe luhozyo lwa muni umuji we vuzengilwe pamwanya vigamba vuta kuzyihama. ¹⁵Wala awantu vatakwasya inyale nu kuviha pansi lya shikapu nkandi pa munala, yope ikuvavahozya vonti vevali mukasi lya nyumba. ¹⁶Leha uluhozyo lwinyu luhozye paminso zya vantu kumana iyo kuti vagalole amatendo ginyu aminza nu kumushindiha tata winyu we ali kumwanya. ¹⁷Mutahansive kuti ninzile kuinangana lya ishelia wala akuwi intinzile kunangashinya ila kuhomeshezya. ¹⁸Mwemumwo nkuvavuzya kuti mpaka kumwanya nu pansi zyonti zitusha ndali yodi yoka wala inukuta yoka lya sheria kwevayefwe mu sheria hadi apo kila shintu sheshiliima shasila kuhomeshezya. ¹⁹Iyo yonti wakuvunza iamuli inyinsi poka niamuli izi nu kuvalanga niza avanzi kuvomba isho kwevamwite muni kuvufinjile uwa kumwanya. Ileo wewonti we akuzilema nu kulanganiza kwevamwite mpiti kuvufinjile wa kumwanya. ²⁰Mwemumwo kuvavuzya uwandinga winyu ingayitavapota uwandinga wa vasimbi nu mafalisayo kuvwovwonti vila mtalinjila mu shinamwene sha kumwanya. ²¹Mwivuye yayangilwe hali kuti, "Utahagoje" nu 'wewonti wakugoga ali muhali lya kulongwa. ²²Ileo nkuvavuzya wewonti wakumwili wa umjenzi wakwe kwave mu hatali lya kulongwa nu wewonti weakumuvuzya umjenzi wakwe kuva awe we muntu wutahondee! kuve muhatali lya ibalaza nu wewonti wa kuyanga. Iwe we mujinga! kwave muhatali lya mwoto wa shimanashima. ²³Hivyo ngati ingalukufumwa isadaka yahoku madhabahu nu kukumbuha kuti umjenzi waho alininongwa yeyonti kutuha iyaho, ²⁴Ileshe isadaka pilongolela lya madhabahu pe lema idala lyaho hivujane suti nu mujenzi waho, nu uyinze kuiyifumwa isadaka yaho. ²⁵Yivwana nu mulongwa waho kala kasya lwuli poka nu wene mwidala kuvala kwikoloti pelumo umulongwa waho angawezya kukuleha munyove zya hakimu akuleshe munyove zya vaskali nawe wakusumbe mwigeleza. ²⁶Yamini nkuvavuzya, Nalumo tevakuvisho uvusatushe hadi walipa isenti lya mwisho lya hela yukudaiwa. ²⁷Mwivuye iyangilwe kuti, 'Usitavembushe. ²⁸Ileo nkuvavuzya wewonti wa akumwenya umwantanda ku hasunga nizanyo ikupea avembusile nawene mumwoyo wakwe. ²⁹Nu ngati ilyanso lyaho ilya mlilo likukwa zya, kupunula lype nu ulisumbe ukutali nawe mwemumwo afadhali isiugo shoka munuvili waho shinanjishe kuliko umuvili umpuma kusumbwa mjehanamu. ³⁰Nu ngati inyove yaho uwakundilo ukusababisya kupunula uvudumule pe uvusumbile ukutali nave. maana nafu shiungo shoka mu mwili waho shinanjishe kuliko umuvili umpuma kusumbwa mjehanamu. ³¹Iyangilwe kuti wewonti we akumshi mbizya umshi wakwe. pe ampe ihati lya talaka. ³²Ileo nene nkuvavuzya wewonti we akumleha umshi wakwe, isipokuwa kwa sababau lya luvembu, kwa muvombe kuva muvembu. Nu wewonti we kwa mwimale Baada lya kupewa italaka akuvomba imbembu. ³³Tena mwivuye iyangilwe kuvalaa avahali mtahape kwienga. nkandi twali ivilapo vwinyu kwa Mwene. ³⁴Ileo nkuvavuzya mutalape nga hansi ama kumavingo kwa sababu wevupuma lya Mulungu; ³⁵Wala kuni maana yesehemu lya kuviha ishitengo isha kuhanyila inyayo zyakwe au kwa Jerusalem, maana ni nkya wa mwene umpiti. ³⁶Wala utahape kwitwe lyaho, maana utangawezya kuvomba ulusisi lwoka kuvaluzelu au ulwili. ³⁷Bali inongwa zyinyu zive, 'Haya, haya, Ndali, ndali.' kwava gegakuzile agogafumalekwa vula umnanzu. ³⁸Mwivuye iyangilwe kuti ilyinso kwilyinso nu ilyino kwilyino. Ileo anene kuvavuzya, mtahapotane nu muntu umunanzi; ³⁹Ileo umuntu ingakuhoma uvudili ilya kundilo mgevuzizye nilya mwavo. ⁴⁰Nu ngati wewonti akusugwa kuvala nawe kukoloti nu ahakufula inkanzu yaho muleshele ni joho lyaho vulo. ⁴¹Nu wewonti akulazimisya kuvala nu wene maili lyoka, sogola nu wene naili zivili. ⁴²Kwa wowonti wakululava mupe nu utahamkwepe wewonti we akwanza kukuhopa. ⁴³Mwivuye iyangilwe umusagwe ujilani waho nu umwile uhaduwi waho. ⁴⁴Ileo nkuvavuzya wasugwe awavivi winyu, walavilaje veva kuvachukiza. ⁴⁵Ili kuti muve vana wa tata winyu we ali kumwanya. Kwa kuwa akuvomba izuna livahozeyo avavivi nu vinza havili akutonyesya invula avavivi nu viza. ⁴⁶Ngati mkuvusugwa we vakusugwa imwe mkupata isawabu vuli? kwe kuti avasokola musonko watakuvomba isho? ⁴⁷Nu

ngati mukuvalamuha avajenzi vinyu,? mukupata ishoni nkani lya vanji Je!, avantu ava mataifa vatakuvomba shinisho? ⁴⁸Kwa hiyo yikuvanziwa kuwa wakamilifu, inzu tata winyu uwa kumwanya vwe mukamilisu.

Chapter 6

¹Uzingatile kuto kuvomba amatendo aga wandinga pilongolela lya vantu ili kujilolesya. vinginezyo tupate isawabu kufuma kwa Tata wali kumwanya. ²Hivyo basi lwu kufumwa utahomaje isaji nu kujimwamiha weka inza avanafiki vwe wa kuvomba mu masinagogi nu mu mitaa ili kuti avantu vavatinishe inkani nkuvavuzya vaposheleye thawabu yavo. ³Ilelo awe lukufuma, inyove yaho lya kumongo itahamanye sheshi kuvombwa ninyove ya kundilo, ⁴Ili kuti zaidi yaho uyifumwe kusili pe Tata waho wakulola nu kusili kwa kupe thawabu yaho. ⁵Nu lwe uli kulava, ujanje inza wanafiki mwe vakusungwa kukwimilila nu kulava mu masinagogi nu mukona izya mitaaani ili kuti avantu wavenye uwandinga nkuvavuzya pe vaposheleye thawabu yawo. ⁶Ilelo awe lwukulava yinjila kwiziho ugalile umulyango nu ulave kwa Tata waho wali kusili. pe Tata waho we akulola kusili kwa kupe itahawabu yaho. ⁷Nu lwe ulikulava, utagalushilaje galushilaje inogwa zyezitali ni maana inza va mataifa vwe vakuvomba. mwe vakusiva kuti kwa vivwe kwa sababu lya nongwa inyinji zye vakuyanga. ⁸Mwe mumwo utahave inzavo mwe Tata waho amannyile amahitaji gaho poshe lwu shili kulava kwakwe. ⁹Hivyo basi lava ishi: Tata witu wakamwanya ulitinishe izina lyaho. ¹⁰Ishina mwene shao shinzi ulusungwo lwaho luvombeshe apa pansi inza ukwo kumwanya. ¹¹Utupe ileo umukate witu uwa kila insiku. ¹²utufwileuvila avadeni vitu, ngati she naswe tukuvafwila avadeni vitu. ¹³Nu utahatulete mundingi, ilelo utuposhe kufuma kuula umunanzi. ¹⁴Ikiwa mungavafwilauwila avantu imbivi zyawo, Tata waho wali kumwanya wo kwa vafwile uvila imwe. ¹⁵Ilelo ikiwa mutakuvafwila uwila imbivi zyavo, wala Tata winyu tavafwile uvila imbivi zinyu. ¹⁶Inkani lya vyonti lwu funzile utalolesye paminso uvusimilwe inza avanafiki vwe vakuvomba mwe vakuva vakupinta aminso gavo ili kuti avantu vavamanye vafunzile uwandinga nkukuvuzya vapelezile vaposhelee thawabu yawo. ¹⁷Ilelo awe lwufunzile. paha amafuta kwitiwe lyaho nu uyozye paminso gaho. ¹⁸Hivyo teikulolesye pilongolela lya vantu kuti ufunzile, ilelo mwe kweve kwa Tata waho wali kukwilu. Nu tata waho wali kukwilu, kwakupe thawabu yaho. ¹⁹Utahajivishile ihazina yaho weka apa pansi, pepali amese nu musmu ikunanganya, pepali aviva vakuvunza nu kwiva. ²⁰Badala yakwe jivishile ihazina yaho weka kumwanya pepatali imese wala umsimu, atangawezya kunanganya pe patali aviva watangawezya kuvunzaha kukwiva. ²¹Kwa kuwa ihazina yaho peyili pe nu mwoyo waho pe uliyima vulo. ²²Ilyinso ye nyale lya muvili. Kwa hiyo ikiwa ilyinso lyaho ni lipuma umuvili wonti kwe vakwizuze uvuzelu. ²³Ilelo ikiwa ilyinso lyaho lipotwe umuvili waho wonti wizuye ahisi mati mati mwemumwo inguvuzelu we vuli mkasi yaho hasi nkani hisi nkani nu hisi ahapiti nkani vuli! ²⁴Nu vumo poshe woka weangawezya kuvavombela ava Tata vavili wekute kwa mwilwe woka nu kumusugwa uwamwavo au ngetesheshiyo kwa jifumwe ku woka nu kumdharau umwavo mtanga wezya kumuvombela Tata ninsavo. ²⁵Mwe mumwo nkukuvuzya, utahave na magani gani kuhusu amaisha gaho kutukulya ishini au ukumwela ishoni au kuhusu umuvili waho kuzwa ishoni. Je! amaisha te zaidi lya shakulya nu muvili zaidi lya vizyalo? ²⁶Yenya inyani vevali kumwanya vatakuwala nu vatakuvuna nu watakuvunganiha nu kuviha mushanga, ilelo Tata winyu uwa kumwanya akuvalisya ivene Je imwe te mweva thamani inkani kuliko avo? ²⁷Nu vu nanu mulimwe mwenti kujiyivywa anga kukwonje zya izila yoka kuvupuma wa maisha gakwe? ²⁸Amwe shoni she mkuva ni wasiwasi kuhusu ivzwalo? sivaga kuhusu mauwa mu magunda. Jinsi vwegakulula gatakuvomba imbombo kujizwalizya. ²⁹INchili nkuvavuzya poshe Suleimani mu vutukufu wakwe wonti watamuzwisile ngati moja yapo lya aga. ³⁰Ikiwa Mulungu akuvazwalizya matundu mu magunda ge gakudila insiku lyoka in ndavi gakusumbwa mu mwoto je kushipimo vuli kwa vazwalizye imwe. Imwe mwemli ni imani inyinsi? ³¹Kwa hiyo mutahave ni wasi wasi je kwetulye ishoni? au kwetu lye ishoni? ' au Je kwetuzwale mwenda vuli? ³²Kwa kuwa amataifa vakulondola amambo igaa, nu Tata winyu uwakumwanya amanyile kuti mukwanza ago. ³³Ilelo suti londoli uvufalume wakwe nu wa ndinga wakwe niga gonti kwevakulemeshe kwaho. ³⁴Kwa hiyo, utahalole ilyoga kwa ajili lya ndavi. mwe indavi ilijishugulisha yeka. Kila insiku ikukwila kuva ni tatizo lyakwe yeka.

Chapter 7

¹Utahahukumu, nawe utahinze uhukumiwe. ²Kwa ihukumu yukuhukumu nawe kuhakumiwe nu kushipimo shukupima nawe wulo kupimiwe shinisho. ³Na kwa nini ukwenya ishipande shi ikwi sheshili kwilyinso lya mujenzi waho, ilelo utakumanya ishipande shi zingaa lyelili mwilyinso lyaho? ⁴Ungawezyawuli kuyanga kwa mujenzi waho gulilila ikwefwe ishipande sheshili mwilyinso lyaho. wakati ishipande shi zingashili mukasi yi lyinso lyaho? ⁵Mukusiva iwe, isuti yefwa izinga lyelili mwi lyinso lyaho, nu kuwezye kulola hinza nu kushefwa ishipande shikwi sheshili mwilyinso lya mujenzi waho. ⁶Utahazipe imwa sheshili nuvulote utahasumbile inguluve lulu pilongolelayavo. vinginezyo kwe vavinanganye nu kuvihanya ku vinama nu havili kwe vakugalulile wenene nukukuzepula ivipande vipande. ⁷Lava, nawe kwevakupe, Londola, nawe kupate. Homa ihodi, nawe kuyigu lilweinza. ⁸Kwa yeyonti we akulava akuposhela nu ku wewonti we akulondola akupata nu kumuntu we akuhoma ihodi, akuwigulilwe. ⁹Au kulu muntu mumiongoni mwinyu weinge umwana wakwe amulava ishi pande sha mukate kwampe iwe? ¹⁰Au ikiwa amulava inswi nuwene ampe injoha? ¹¹Kwa hiyo, ikiwa ninyi mwemli nu vuvivi mmanyile kuvapa avana vinyu izawadi inyinza, Je! Ni yasi vuli nkani Tata wali kumwanya kwavape ivintu ivwinza walave vakumulava uwene? ¹²Kwa sababu hiyo, lwukwanza kuvumbelwa ishintu shoshonti nu vantu vanaji. nawe vulo kwanziwa kuvavombela shinisho avo mwe kuti iyo mwesheliya nu manabii. ¹³yinjilaji kutushila geti inyela kwa kuva igeti lipanusu nidala lipanusu yinza lyelikulongoza kuvu nanzi nu kuliawantu awinji wa kutushila idala ilyo. ¹⁴Igeti linyela, igeti inyela lidala lye likulongola ku vupuma nu vansi vevanga wezya kulilola. ¹⁵Sheva nu vakuwi avilenga vevakwinza wazwae ikwembe lya ngonzi. Ilelo uwandinga vavahavila avahali. ¹⁶Kumatunda gawo kwe muvamanye Je avantu wangawezya kuvuna amatunda mumivwa au Mwikwi mwemli imbeyu lya Mbaluti? ¹⁷Kwa kunamuna iyo kila ikwi ilyinza likupapa matunda aminza lakini ikwi ivi likupapa amatunda amavivi. ¹⁸Ikwi linyinza litanga wezya kupapa amatunda amavivi, wala ikwi ivivi litangawezya kupapa amatunda aminza. ¹⁹Kila ikwi lye litakupapa amatunda aminza likubibwa nu kusumbwa mu mwoto. ²⁰Hivyo basi, kuvamanye kufwatana nu matunda gavo. ²¹Te kila muntu akumbuzya nene, 'Mwene, Mwene,' kwayinjile mu vufalume shina mwene shakumwanya ila wevula weka wakuvomba mapenzi ga Tata wane wali kumwanya. ²²Avantu avinji kweva mbuzye insiku ilyo, 'Mwene, Mwene, tutafumizye uvukuwii kwizina lyaho tutafumizye mupepo kwizina lyaho twavo vile amatendo aminji amapiti?' ²³Ndipo ni vavuzya uwazi intavamanyilwe imwe! Yepi kukwane, imwe mwe mukuvomba imbivi! ²⁴Kwa hiyo, kila woka wakwi vywa izwi lyane nakuli mwamiha kwaholane nu muntu walini hekima we azenzile inyumba yakwe pamwanya piyalawe. ²⁵Invula inatonya amafuliko gahinza ni nkungu ihinza, nu yihahoma inyumba iyo, ilelo itahawezwa kugwa pansu kwakuwa vazengilwe pamwanya yiyalawe. ²⁶Ilelo kila muntu we akwivwa izwi lyane nu atahili, mwamishe kwaholanywe nu muntu umupumbavu wazenzile inyumba yakwe pamwanya lya muchanga. ²⁷Invula ihinza amafuliko gahinza ni nkungu yihinza ihaihoma inyumba iyo. Nu ihagwa, nu uvunanzi wakwe uhakamailiha. ²⁸Vuhafiha avalilizyo hu Yesu pa hamala kuyanga amazwi aga uluhomano vashangalae ni ndanganizyo zyakwe. ²⁹Kwa kuwa ahasambilizya ngati muntu uwa mamulaka, nu tenzavandishi avo.

Chapter 8

¹Avavalilizyo Yesu lweahiha pansi kufuma mumgamba, uwinji uvupiti vuhamufwata. ²Yenya uwama mbombo ayinzile nu kumutiniha pilongolela lyakwe, ahayanga, "Mwene, ingeulitayali ungawezya kumbomba imbe safi." ³Yesu ahagolosya inyove yakwe nakumugusa ahayanga, "Indi tayali, uve musafi." panapo ahazelupa amambombo gakwe. ⁴Yesu ahavavuzya, "yenyi kuti mtahayanje kwa mutnu wowonti lemaidala lyaho nu jilowesye weka kmakuhani nu ufume zawadi yu Musa alajizi, kwa ajili lya ushuhuda kuvene" ⁵Wakati Yesu lwahafiha mu kapelanaumu, Ujembedali ahiza kwake ahamuvuzilizya ⁶ahati, "Mwene, umuvonvi wane akaste kuhaya ampeooza nu ali nuvu vavi uwakutisya." ⁷Yesu ahavavuzya, "Kwenze nu kumponywa." ⁸Ujembedali ahajibu nu kumuvuzya, "Mwene, nene te wathamani poshe uyinze nu uinjile mkasi yidali lyane yanga ineno tu nu umuvonvi wane kwapone. ⁹Kwa kuwa nene walele ni muntu nendi nu wamuzi nu indi nu vasikali vevali pansi yane. Ingenayanga kuluno sogola nu akusogola, nu kwa mwavo 'Nzaga, nuve, nu wene akwinza nu kwamuvonvi wane, vomba isho,' nu wene yakuvomba isho" ¹⁰Wakati Yesu ahivwa aga ahahasamala nu kuvavuzya wala wevhamu gwataga, "ndiga nikuwayanga, sijapata kuyenya muntu mwenye lwitiho ngati huyu mu Israeli. ¹¹Nkuvavuzyaga, avinji kwevinze kufuma mashariki nu magharibi kwe watendamepa meza poka nu Abrahamu, Isaka nu Yakobo mu ufalme wa kumwanya. ¹²Ilelo avana va ufalme valisumbwa mushisi sha kunzi pepaliva ni kuta nu kusya amino." ¹³Yesu ahamuvuzya ujemedali, "Sogola! ngati upezile uyaminile nu ivombeshe isho kwaho" Nu muvonvi ahaponamu havalilizyo iho. ¹⁴Ahavalilizyo Yesu lwehafiha mnyumba lya Petro, ahamulola winyina vwala wakwe nu Petro akaste lwemuvinu wa homa. ¹⁵Yesu pahamugusa inyove yakwenihoma yakwe ihamuleshela. ahavuha ahanda kumuhudumila. ¹⁶Nu lweihafiha hamazuva avantu vahamuletela Yesu avinji vevata walilwe nu impepo. Ahazishimbizya nu impepo. Vala vevavinu ahavaponywa. ¹⁷Kwa jinsi ino gakwiliye gala gapezile gayagwa nu Isaya nabii, "Uwene weka anyatuye amavinu gitu nu avusizye amalazi gitu." ¹⁸Havili Yesu lweahalilola inungana limuzwunguluye ahafumwa amaelezo aga kuvala uvupande uwa mwavo uwa sumbi lya Galilaya. ¹⁹Kisha umwandishi ahinza kwake nu kumuvuzya, "Mwalimu kwenkufwate poponti pukusogole." ²⁰Yesu ahamuvuzya, "awahavila vali nu maliva, nu inyoni wa kumwanya vali visanzo, ilelo umwana wa Adamu atalini sehemu lya kukasya itwe lyakwe." ²¹Umwanafunzi uvunji ahamuvuzya, "Mwene, nduhusu isuti imbale kumusyila tata wane." ²²Ilelo Yesu ahamuvuzya, "Infwatana uvaeshe avafwe vasyile avafwe vavo." ²³Yesu lweahinjila mumutumbwi avanafunzi vahamufuata mumutumbwi. ²⁴Yenya ihavuha avulungwa ahapiti pamwanya lya sumbi. Ikiasi kuti utumbwi uhaembishilwa nu mawimbi. Ilelo Yesu amali akaste. ²⁵Avanafunzi vahinza kwake nu kumudamusa vahati, Mwene, tuposhe iswe tukuvala kufwa"! ²⁶Yesu ahavavuzya, "Shoni mukwogopa, imwemwe muli ni imani inyinsi"? pa havuha nu kuingantila ikungu nu sumbi kuhava uvutehamu uvupiti, ²⁷Avanavuli vahalemwa nu kuhasamala vahayanga, "Uno umuntu wanamuna vuli, ni impepo nu sumbi vikumuti uwene?" ²⁸Ahavalilizyo Yesu lweapezile ayinza uluvazu ulwamavo uwa insi lya magadala avanavuli wa vili vatawaliwilwe ni impepo vahomine nu wene. Vamali vahafumilila kumakabulini nu vali vakuvomba ifujo inkani, kiasi kuti atalipo umusafili angavezya kutuha idalalila. ²⁹Yenya vafumwa isauti nu kuyanga tuli nishoni isha kuvomba kwaho mwana wa Mulungu? uyinzi apa kutuvivwa kabula lya havalilizyo kufiha?" ³⁰Isalizi impuga impiti la nguluve lyamile likudimwa patamile patali nkani pezyamile, ³¹impepo zihendelela kulalamiha kwa Yesu nu kuyanga. "Ikiwa kutwamulile kufuma tutwale kwikundi lya nguluve". ³²Yesu ahavavuzya, sogolaje! impepo zihamfuma nu kuvala ku nguluve nayenya ipuga yonti ihiha kufuma mmigamba kukwiha mwasumbi nu yonti ihafiha mumenzi. ³³Avanavuli vamali kudima inguluve vashimbiye, Nu lwevahavala mumujini vahamuvuzya kila muntu. hususani sheshi lolesile kuvanavuli vevatawaliwilwe nu impepo. ³⁴Yenya umuji umpuma uhinza kuhomana nu Yesu. Lwevahamulola vahamsoha, ayepe mu mukowa wavo.

Chapter 9

¹Yesu ahinjila mu boti, ahalamba nu ahafiha mmuji paha tendamaga. ²Yenya, vahamuletela umuntu apoozile vamukasizye kwenye godolo. ahayilola iimani yavo, Yesu ahamuvuzya umuntu appozile "Mwanawane, uve nu vusangalusu mbivi zyaho zya samehewa. ³Yenya, vamo avalimu vasheliya vahayanga nu vuvo ku vuvo, "Unoumuntu yakuchukizya. ⁴Yesu avamanya insivo zyavo nu kuyanga shoni she mkusiva imbivi mmoyo ⁵ginyu? Shilikwi she laisi kuyanga, 'imbivi zyaho zya samehewa au kuyanga yimlila nu ujende?' ⁶Ilelo mmanye lya kuti umwana wa Adamu ali nuvuwezo uvasamehe imbivi..." agayanzile, "Kwavula, apoozile yimilila nyatula igodolo lyaho, nu uvale munyumba yaho" ⁷"Ndipouga umuntu ahimilila nu kukwepa kuvala kunyumba yakwe. ⁸Ulomano lwe vahalola izyo vahahasamala nu kumtiniha Mulungu, avapiye uwezo uwo avantu. ⁹Nu Yesu Lweahatutaga kufuma apo ahamulola umuntu we vamwiste kwizina lya Mathayo, apezile atendime isehemu lya vasonkola msonko wope ahamuvuzya, "Nfata nene" wope ahimilila nu kumfuata. ¹⁰Wope Yesu lwe atendime ili alye ishakulya mkasi lya nyumba, vahinza avasonkola msonko avinji nu vantu avambivi vahashiliki ishakula poka nu Yesu nu vanagunzi wakwe. ¹¹Ndipo Mafarisayo vahalola ago vahavavuzya avanafunzi shoni umwalimu winyu akulya ishakulya poka nu vasonkola msonko nu vantu avananzi. ¹²Yesu lweahivwa ago, wope ahayanga "Vantu vee vali nu afia inyinza veta kumwanza umgamga, nkandi vala vevavinu. ¹³Ikwanziwa muvale mujifunze maana yakwe, "Nkusungwa ilehema te dhabihu" Imwe ninzile, te kuvevali nu wandinga kutonta ilelo kwa wenye dhambi. ¹⁴Ndipo avanafunzi wa Yohana vahinza kwake nu kuyanga, "Shoni iswe nu mafarisayo tukufunga, ilelo avanafunzi vaho vatakufunga? ¹⁵Yesu avauzuya, Je avasindishizi vaalusi vangawezya kuva nuhuzuni pindi Mwene alusi lwe akuvapoka nu ilelo insiku zikwinzazye Mwene lusikwe anyatulwe kufuma kwavo, nu ndipo ugalie ¹⁶Atalipo umuntu wakuviha ishioande sha mwenda umupwa kumwenda uwahali ishilaka shikutatuliwa kufuma kwa mwena nu vuwepusu uvupiti kwevuloleshe. ¹⁷Atalipo avantu vevakuviha umuvnyo umudwa mushililo sha muvinyo wahali ngati vavomba igola kweizepushe umuvinyo kwepe ni gola kweina njishe badala yakwe akuviha umuvinyo impwa mugola impwa nu vwonti kwevive salama. ¹⁸Wakati Yesu ahavavuzi amambo iga, Yenya uafsa ahinza ahasujudu pilongolela lyakwe, Wope ahayanga, "Umulindu wane auye punde ilelo nzaga uvishe inyove yaho pamwanya yakwe nu wope kwaishi havili. ¹⁹Ndipo Yesu ahimilila nu kumufuata nu vanafunzi vakwe vulo. ²⁰Yenya, umwantanda we amali ahafumwaga amavanda maha ishuma gavili ahinza papipi nu Yesu ahagusa isehemu lya ipindo lya shinzwlo shakwe. ²¹Kwa kuwa ayanga, "Napalamasya ishizwalo shakwe, nane kwempate uvupuma. ²²Yesu ahashevela nu kumwenya nu kumuvuzya. "Mulindu, jipe umwoyo imaniyaho yakuviha upone, nahavalilizyo hanaho umwantanda aposhela uvupuma valilizyo aho. ²³Nu Yesu lweahafiha ku nyumba lya afisa, wope ahavalola avahoma italumbeta ni mupga lya vatu vahazumaga ishongo. ²⁴Wope ahayanga, "Yepi apa, mwe umulindu atakiye, ila akaste. Ileloavene va haseha nu kumutona. ²⁵Nu vala avantu lwe vahavafumwa kunzi nu wope ahinjila kwiziho nu kumulema inyove nu mulindu ahavuha. ²⁶Nu nongwa izi zihasata mu muji umpuma. ²⁷Ndipo Yesu ahatuhaga kufuma pala avanavuli vavili avantonko vaha mufuata vahendelela kufumwa isavuti vakuti, "Tukulava twavwe, mwana wa Daudi." ²⁸Ahavalilizyo Yesu lweahafiha nyumba, valaavantonko vahinza kwakwe Yesu avavuzya "mkwamini kuti inga kuvomba? nu wope vahamuvuzya "Ndiyo, Mwene" ²⁹Ndipo Yesu ahapalamasya amingo gavo nu kuyanga "nu iyivombwe isho kulimwe inza she imani yinyu vweili" Nu minso gavo gaha damla. ³⁰Ndipo Yesu ahasisitizya ahalajizya nu kuyanga "Yenyi umuntu wewonti atahamanye kuhusu ijambo hili" ³¹Ilelo avantu aava vavili vahepa nu kutangazya ihabali izi isehemu zyonti izya mji. ³²Ndipo avanavuli vavili lwe valikusogola. Yenya umuntu woka vakusogola avo, Yenya, umuntu woka ububu walemilye nu impepo aletwa kwa Yesu. ³³Nu impepo lwezihamufuma, ula umuntu ububu ahanda kuyanga impuga ihasa mala nu kuyanga ino itahawahi kuloleha mu Israeli. ³⁴Ilelo amafalisayo vamali vakuyanga "Kwa kuvapiti va impepo akushimbizya impepo" ³⁵Yesu ahasogola mu mji gonti nu vijiji. wope ahendelela kulanganizya mu masinagogi akulumbilila izywi lya uvufalume nu kupnywa amavinu ga kila aina nuvupotwe uwaana zyonti. ³⁶Wakati lweavenya impuga, wope ahavalolela uvila, kwa sababu vayinvile nu kuvunziha amoyo vali ngati ngonzi zyezitali nu mudimi. ³⁷Wope avavuzya avanafunzi vakwe. "amavuno minji ilelo avavonvi vansi. ³⁸Hivyo basi luvilo mulave Mwene wa mavuno, ili kuti atume avavonvi mu mavuno gakwe".

Chapter 10

¹yesu ahavita avanafunzi vakwe ishumi nu vavili poka nu kuvapa mlaka pamwanya lya impepo imbivi, kuvangantila nu kuvashimbizy nu kuponywa aina zyonti izya malazina aina zyonti izya mavinu.²Amazina gavamitume ishumi nu vavili gegano ilyawando simeoni (welelo akwitwa Petro), nu Andrea umkulu wakwe, Yakobo umwana wa zebedayo, nu Yohana umkulu wakwe: ³Philipo, nu Bartelemayo, Thomaso, nu Mathayo musonkola, Yakobo nu Yakobo mwaana Alfayo, nu Tadeo, ⁴Simoni mumkanayo nu yuda iskaliyote we amusaliti. ⁵Ava ishumi nu vavili Yesu ahavasontelezya. Wope avaelekezya ayanga "mutahavale isehemu kwe vakutendama avamataifa nu mtahinjile mumiji lya vasamalia. ⁶Badala yakwe, muvale ngonzi zye zitezile izya munyumba lya isilabu. ⁷Nu lwe mkuvalalumbililaji nu kuyanga isina mwenesha kumwanya shi palamiye. ⁸Ponywaji avavinu, zywusyaji avafwe, vatasaje avamambombo nu shizyaji impepo mposhelee vulo fumwaji vulo. ⁹Mtahanyatule idhababu, alamas, au shaba, mu gweda zyinyu. ¹⁰Utahanyatule igwenda musafai yinyu amenda agaziada ivilyatu au indisa mwe umuvomba mbombo akustaili ishakulya shakwe. ¹¹Mji wewonti au ishijiji she kwemwinjile londoli we akuvumilila nu mutendame pala mpaka mukwepa. ¹²Lwe kwe mwinjile mu nyumba lamushi, ¹³Endapo inyumba ikuvumilila amani yinyu isyale pala ilelo ngati inyumba ikuvumi amani yinyu yepe poka namwe. ¹⁴Nu kuvala vatakuvposhela amwe au kukwivwa amaneno ginyu ahava lilizyo lwe mkwepa mu nyumba au mmuji uwo jisyumule insuto zya nyayo zyinyu isehemu iyo. ¹⁵Indinga nkuvavuzya, iliyima iku vumilila inkani imiji lya Sodoma nu Gomorah insiku lya vulonzi kuliko umji uwo. ¹⁶Yenya nkuvasontelezya ngatingole pakasi lya imbwa mwintu, kwa hiyo muve vamanyi ngati njoha nu vatonsu ngati ngugu. ¹⁷Muve vashevu nu vantu, kwevavatwale mu mabaza nu kwevavahome mu masinagogi. ¹⁸Nu kwevavalete pilongolela lya vapiti nu vamwene kwa ajili yane ngati ushuhuda kukwavo nu kuvataifa. ¹⁹Pindi kwevavashutu mtahave ni lyoga nu muna vuli au ishoni ishakuyanga mwe ishintu sha kuyanga kwe vavape havalilizyo iho. ²⁰Kwa kuwa mwemwe mwekwemuyanje ilelo mupepo wa Tata winyu kwayanje mkusi yinyu. ²¹Umjenzi kwamuvushile umjenzi wakwe kumugoga nu Tata mwana wakwe. Avana kwe vashile kwe vashile zidi lya vapafi nu kwa sabavisya ufuwe. ²²Namwe kwemvitwe nu kila muntu kwa sababu yizina lyane ilelo wewonti. kwa yumishizye mpaka kumwisho umuntu uyo kwa yokolewe. ²³Havalilizyo lweva kuvatesa mu muji uwo shimbilaji umuji wevukufuata mwe mumwo nkuvavuzya telwe mwavala mu mji gonti lya Israeli lya kabla lya mwana wa Adamu atagalusile. ²⁴Mwanafunzi te impiti kuliko mwalimu wakwe wala, umuvonvi wali pamwanya lya Mwene wakwe. ²⁵Ikukwila kwa mwanafunzi kuti ave izu mwalimu wakwe nu umuvonvi inzu Mwene wakwe nu umuvonvi inzu Tata wakwe inge vamwita Mwene wa nyumba Belzabuli, nu kwekushipimo vuli inkani kweva vachukizye va nyumba yakwe! ²⁶Isho lela mtahavasaje avo, kwa kutali inongwa lye teliloleswe nu vulonzi lyeli zisilwe lye te limanyishe. ²⁷Shila nkuvavuzya hiisi. mkuyanga vuzelu nu shemukushivwa kuvulaini mmakutwi ginyu mkutangazya lwe mli pamwanya lya nyumba. ²⁸Mtahavogope vala vevakugoga umuvili ilelo vatali nuvuwezo wa kugoga mpepo badala yakwe mwogopeje ula we angawezya kuangamizya umuvili nu mupepo kula kuzimu. ²⁹Je kasuku vavili vatakuvaziwa kusenti inyinsi? hata hivyo numo wangawezya kugwa pansu bila Tata winyu kumanya. ³⁰Ilelo hata imbazyo ya insisi zyinyu zivazilwe. ³¹Mtahave ni hofu, mwe muli ni thamani nkani zaidi kuliko kasuku avinji. ³²Hivyo basi kila woka wekwa tonte pilongolela zya vantu nave vulo kwentonte pilongolela lya Tata wane weali kumwanya. ³³Ilelo ula wakwa kane pilongolela vantu nane vulo indivahana pilongolela lya Tata wane we ali kumwanya. ³⁴Mutasivaje kuti ninzile kuleta amani muni. intinzile kuleta iamani, ilelo uvupanga. ³⁵Kwa kuwa ninzile kumuviha umuntu ahomane nu Tata wakwe nu mulindu zindi lya mayi wakwe nu utaivala zidi lya nyinavwala wakwe. ³⁶Uadui wa muntu kwevave vala va mnkaya mmwakwe. ³⁷Uwene we akumsungwa Tata au mayi nkani kuliko ane uyo atakwanziwa newene weaku musungwa umujaha au umlindu inkani kuliko ine uyo atakwanziwa. ³⁸uwene we tavusye ishiho veka nkavyo nu kufuata ine ata kwanziwa. ³⁹Uwene wekwa londole maisha kwagatezye ilelo uwene wekwatezye amaisha kwa ajili yane kwa gapate. ⁴⁰uwene we kwankalibisye ankalisizye ine nu wene we kwankalibisye ine amkalibisizye uwene wantumilizizye nene. ⁴¹Nu uwene wekwamkalibisye umkuwi kwa sababu nabii kwaposhele thawabu lya nabii nu wene wekwamukalibisye uwa ndinga kusababu muntu wa wandinga kwa poshele thawabu lya muntu wa haki. ⁴²Wewontiwe kwampe woka wa vansi avaposhe ishikombe sha minzi lya kumwela amahata, kwa sababu uwene mwanafunzi uwandinga nkuvavuzya, uwene atanga wezya kukosa kwidala lyelyonti thawabu lyake."

Chapter 11

¹Thavabaada Iya Yesu kumala kuvelekezuya avanafunzi vakwe ishumi nu vavili ahepa plaekuvala kulanganizya nu kulumbilila mumnkaya zyavo, ²Nu Yohana ali mwigelezalweahivwa ali kumwanya Iya mambo Chiristi ahasontelezuya uvujumbe kutushila avanafunzi vakwe, ³Nu vahamuvuzilizya "Iwe we vula we akwinza au kuliwa mwavo tukwanziwa kumwenyewe?"⁴Yesu ahajibu nukuyanga kwavo sogoli mu muvuzye uyohana gala mukugalola nu gala mukugivwa. ⁵Avantu vevatakulola vakupata kulola avantendya vakujenda avamambombo vakutakaswa avantu vevatakwivwa vakwivwa tena avantu vevafuye va kuzuha kupata upuma nu vantu avahitajivakulumbililwa ihabali inyinza. ⁶Nu alotilwe ula weatakulola ishaka pamwanya yane. ⁷Pindi avantu ava lwe vahepa, Yesu ahanda kuyanga ni mpufu pamwanya Iya Johana, "Shoni she mwasogoye kulola mulugwa - tete likuyingana nu mpepo?" ⁸Ilelo Shoni mwogoye kulola - muntu wezwaye ivizwalo ivinyoluzu? mwemumwo vala vevakuzwala ivizwalo ivinyu ozu vakutendama mu nyumba zya wafalume. ⁹Ilelo mwemefile kulola shoni - Nabii? mumwo nukuvavuzya nu zaidi Iya nabii. ¹⁰Uno wevuyo yasivilwe yenya nkumutua umujumbe wane pilongolela Iya minso gaho kwaka yandalile idala Iyaho pilongolela yaho. ¹¹Nenenukuvavuzya ndinga, kati Iya vevapafilwe nu vantanda numo we amali mpiti kuliko Yohana Umwozyi, ilelo we munsu mu vufalume wa kumwanya ni mpiti kuliko uwe. ¹²Kufuma insiku zya Yohana umwozyi mpaka ishi uvufalume wa kumwanya wewa maha nu vantu ava nguvu vakunyatula kumaha. ¹³Kwa kuwa manabii nu sheria, vamaliva kukuva mpaka kwa Yohana. ¹⁴Nu kama mlitayali kukwitiha unovu Eliya, ulawe akwinza. ¹⁵We ali nu makutwi Iya kwivwa nu ayivwe. ¹⁶Inchi linganishe nishoni ishizazi ishi? mufano wa mwana vevakwizya isehemu Iya sokoni, vievakutendama Iya kukwitana. ¹⁷Nu kuyanga twavaye izomali nu mtinvile, nu mtakusite. ¹⁸Kwa kuwa Yohana ainzile bila kulya umukate au kumwela umvinyo nu vahava vakuyanga, "Ali ni impepp." ¹⁹Umwana wa Adamu ayinzile aukulya nu kumwela nu vahayanga 'Venya, ni muntu mulyaji nu vushimwela, lafiki wa vasonkola msonko nu ava mbivi, ilelo umshinzi vukuzihilisya kwa matendo gakwe."²⁰Yesu ayanzite kuikemela umuji mwemumo baadhi Iya matendo gakwe Iya ajebu Iyavombeshe, kwa sababu vapezile vatatonsite, ²¹Ole waho kolazini ole waho Bethsaida! ngati matendo amapiti gangavombesheTiro nu Sidoni gala gegavombeshe ipankadi vatonsite hali kuzwala amagunila nu kujipaha amalota. ²²Ilelo kwevyi kweyive vuvumilivu mu tilona Sidoni isinku Iya vulonzi kuliko kukwaho. ²³Iwe, Kapelanaumu ukusiva, kuinuliwe hadi kumwanya? Hakuna kwevakwisye hadi pansu kuvuzimu. Ngati kwa Sodoma kwavo mbelilwe amatendo amapiti, inga gavombesile kwaho kandi ilipo mpaka ilelo. ²⁴Bali nkuyanga kukwaho kuti kweyive laisi kunsu Iya Sodoma kukwimila isinku Iya vulonzi kuliko awe. ²⁵Mu havalilizyo aho Yesu ahayanga nkukutima awe Tata, Mwene wa kumwanya nu pansu, kwa sababu wavazyisile amambo aga ava hekima nu vufahamu, nu kugagubula kuvevatali nu elimu, ngativana avansi. ²⁶Tata kwa kuwa Iyakuhondee isho paminso gaho. ²⁷Amambo gonti gitishilwe kukwane kufuma kwa Tata. Nu atalipo wa manyile umwana isipokuwa Tata, nu numo wamanyile Tata isipokuwa umwana, nu wewonti we mwanaali nihamu Iya kumugubulila. ²⁸Nzaji imwe mwenti mwe mkuyimba nu kulemelwa nu mazigo amamwamu nane kwembapumunsye. ²⁹Yizwalizye inkolya Iyane nu mujjilango nizeye kufuma kukwanemwe nene ni mtonsu ne mpole wa mwonyo nu kwempate ulutuzyo mnafsi zinyu. ³⁰Kwa kuwa inkolya Iyani li laini nu muzigo wane ni mupupusu.

Chapter 12

¹Ahavalilizyo iho Yesu asogoye isinku lya sabato kutushila mu magunda. Avanafunzi vakwe vamali ni nzala pe vahanda kuvunza amapelele nu kugalya. ²Ilelo Mafarisayo vhamuvuzya Yesu "Yenya avanafunzi vaho, vakuvunza sheria vakuvomba isinku gatakwanziwa isinku lya Sabato"³Ilelo Yesu avavuzya, "Mutavazizye jinsi Daudi vweavovile ahavalilizyo lwe amali ni nzala poka nu vantu veamali navo?"⁴Namna alivyoingia mkasi lya nyumba lya Mulungu nu kulya mukate lya onyesho, yeyamali temwo kwake kuilya nu vala ve amali navo. ia halali kwa Makuhai?⁵Mshili mutavazizye mu sheria, kuti isinku lya Sabato Makuhandi mkasi lya hekalu najisi isinku lya Sabato ilelo vatali hatiya? ⁶Ilelo nkuyanga kulimwe kuti we mpiti kuliko hekalu uno ipa.⁷Ngati mwamanyile ino ikumainisya ishoni; kwanza ilehema nu te vifinjile; nkandi muvalonzile ve vatali nu vunanzi. ⁸Kwa kuwa umwana wa Adamu ndiye Mwene wa Sabato".⁹Kisha Yesu ahepa pala avala mu sinagogi lyavo. ¹⁰Yenya Kwali umuntu we apozile inywe Mafarisayo vhamuvuzili zya Yesu, vahati. "Je, ni halali kuponya insiku lwa Sabato? lili kuti vavezze kumulonga kuvomba imbivi."¹¹Yesu ahavavuzya, "Vunanu kati yinu, we ingali ningozi yoka, nu iyo ni ngonzi ahagwila mukasi mwiliva insiku lya Sabato tamleme nu kumfumwa kumaha yiliva?"¹²Je, ni shintu vuli ishimwamu, inkani ishite zaidi lya ngole! kwa hiyo halali kuvomba aminza insiku lya Sabato."¹³Havili Yesu ahavuvuzya umuntu, "golola inyove yaho" ahavugolola nu ahapata uvupuma inza vula uvunji. ¹⁴Ilelo Mafarisayo vahafuma panzi vahapanga ina muna lya kumwangamizya vasogoye panzi kupanga ishangunga shakwe. Vahalondolaga idala lya kumgoga.¹⁵Yesu lwe alimanyaa ilyo ahepa apo. AVantu avinji vhamufwata, nu ahavaponha vonti. ¹⁶Ahavalajizya vatahinze vamuvombe amanyishe kwa vanji, ¹⁷Kuti itimile ila lwandinga yeyamayangilwe nu nabii Isaya, ayanga, ¹⁸Yenya umtumushi wane we musevile, unkundwa wane mu wene inafsi yane isungwilwe kwembishe umwoyo wane pamwanya yakwe nu kwa vizye uvulonzi kwa Mataifa. ¹⁹Tayimbe wala kukuta kwa maha; wala awaye genti kukwivwa isauti yakwe mumitaani. ²⁰Talivunze havili lyelinyatulilwe tazimwe uvutambi wowonti we vukufumwa ilyosi, mpaka pakwalete uvulonzi vuhapota. ²¹Nu Mataifa kwe vave vajasli mu zina lyakwe.²²Umuntu vumo untonko nu sokulu we gawilwe nu impepo aletelilwe pilongolela lya Yesu ahaponha. Poka nu matoko lya gakuti umuntu ububu ayanzile nu kulola. ²³Amakutano vonti vaha hasamala nu kuyanga, "ingawezya umuntu uno kuwa mwana wa Daido?"²⁴Ilelo Mafarisayo lwevahivwa umujiza uvu, vahayanga, "UNo umuntu atakwefwa impepo kwa nguvu zyakwe uwene isipokuva kwa nguvu zya Belzebuli, umpiti wa impepo. ²⁵Ilelo Yesu avamanyile insivo zyavo nu kuvavuzya "Kila vumwene wevugavanyisile weka vukunanjia, nu kila muji au inyumba yeyi kugavanyiha yeka te yimilile."²⁶Inge Setano, angamwefwa Shetani, basi akujihoma mnafasi yakwe. ²⁷Ni namna uvufalume wakwe kwewimilile? Nu ngati nkufumwa impepo kwa nguvu zya Belzebuli, avafuasi vinyu tevfumwe kwindala lya nanu? kwa ajili yiili kwe vave vavahakimu vinyu.²⁸Nange nkufumwa impepo kwa nguvu zya mupepo wa Mulungu, basi uvufalume wa MULungu winzile kukwinyu. ²⁹Nu muntu angawezya kukwinjila mkasi lya nyumba lya wanguvu nu kukwiva bila kupinya uwanguvu isuti? Mwemwo peangiva imali yakwe kufuma mkasi lya nyumba. ³⁰Wewonti we atali poka nane alisha nhungu shane nu wope we atakuvunga niha poka nane uyo akupalasanya. ³¹Wewontitave poka nane ali ishangunga shane nula we atakuvunganiha poka nane uyo we akupalsanya. ³²Nu wewonti wakuyanga inongwa ishangunga sha mwana wa Adamu, ilyo tafwilwe uvila. ilelo wewonti we akuyanga ishangunga nu Mupepo umfinjile, uyo tafwilweuwila, mu muni ino, nu vula we ukwinza. ³³Ama uvombe ikwiti kuva lyinza nu tunda lyakwe lyinza, au unanganye ikwini tunda lyakwe, kwa kuwa ikwi limanyisile kwi tunda lyakwe. ³⁴Imwe mshizazi sha nhoha, imwe mwevatala malandu mungawezya kuyanga ingongwa inyinza? mwe kuti ilomu likuyanga kufuma mu akiba lya ge galipo mmwoyo. ³⁵Umuntu umwinza mu akiba inyinza lya mwoyo wakwe gakufuma aminza, nu umuntu umuhandamanu mu akiba uvu handamanu wa mwoyo wakwe, akufumwa she shihanda manu. ³⁶Nkuvavuzya kuti mu insiku lya vulonzi avantu valifumwa imbazyo lya kila ineno lyelitali ni maana lyevayanze. ³⁷Kwa kuwa kwa kunongwa zyaho kuwaziwe uwandinga nu kunongwa zyaho kulonge."³⁸Kisha baadhi lya avandishi nu Mafarisayo vamujivile Yesu vahati" Mwalimu, tungasungwa kulola ishala kufuma kwako." ³⁹Ilelo Yesu ahajibu nu kuvavuzya ishizazi ishi handamanu nu shialuvembu shikulondoa ishala. Ilelo naimo ishala yekwe ifumwe kulimwe isipokuwa ila nshala lya Yona nabii. ⁴⁰Ngati she nabii Yona vweamile mukasi lya lwanda lwanswi impiti nu isinku, zitatu umusanya nuvusikuwave kuva mukasi lya mwoyo wansi kunsiku zitatu umusanya nu vusiku. ⁴¹Avantu va ninawi kwe vimilile pilongolela lya vulonzi poka ni shizazi sha vantu ava kwe vashilonje. Kwa vatonsite ku ndumbilizi zya Yona, nu yenya, umuntu vumo umupiti kuliko Yona alipo apa.⁴²Umalikia wa kusini kwa vushile kuvu lonzi poka nu vantu va shizazi ishi nu kushilonga. Ayinzile kufuma kumwisho wansi kukwinza kukwivwa ihekima lya Selemani, nu yenya umuntu vumo umpiti kuliko Selemani alipo apa.⁴³Lwe impepo inkadamanu lwezi kumufuma umuntu, akutuha isehemu yeyitali nu minzi akulondola kutunzya, ilelo atakupalola. ⁴⁴Kiah kuyanga, 'kwembebe ku nyumba yane yefumile.' ingagaluhu

kwaga inyumba vayo zizye nu ili tayali. ⁴⁵Kisha akusola nu kuvalesta avanzi iloho inkandamanu saba akwinza kutendama vonti pala. Nu ihali yakwe lya mwisho yikuva mbivi kuliko lya kutaliha. Isho vwe kweyive kushizazi ishi ishihandamanu. ⁴⁶Ahavalilizyo Yesu lweaha yanganga nu wingi yenya, mayi wakwe nu vagenzi vakwe vimiliye kunzi, vakulondola kuyanga nu wene. ⁴⁷Umuntu woka ahamuvuzya, "Yenya umayi waho mavagenzi vaho vimiliye panzi, vakulondola kuyanga nawe." ⁴⁸Ilelo Ysu ahajibu nu kumuvuzya weamuvuzizye, "Mayi wane vu nanu? mavagenzi vane vevananu?" ⁴⁹Wope lweaha golosya invyove yakwe kuvanafunzi nu kuyanga, "Yenya iva ni mayi nu vagenzi vane. ⁵⁰Kwa kuwa wewonti weakuvomba amapenzi lya Tata wane we ali kumwanya, umuntu uyo we mujenzi wane nu vumayi wane."

Chapter 13

¹Mu isinku ilyo Yesu ayefile mnkaya nu kutendama mluvazu lya sumbi. ²Impuga impiti yavungine kwa muzungula ayinjie mkasi lya wato nakutendama mkasi yakwe impuga yonti vahimilila muluvazu lya sumbi. ³Kisha Yesu ahayanga amazwi aminji kwa mufano, atili, "Yenya, umpanzi asogoye kuwala. ⁴Lwe amali kuwala baadhi lya mbeyu zya gwiliye mluvazu yidala niynyonyi zihinza zihaziseva. ⁵Imbeyu izinji zyangwiliye pamwanya lya yalawe, ambapo zitapaste intope wa inyakukwilana ghafla zyamezile kwa sababu intope vitamali nu vutali. ⁶Ilelo izuva lwelihafuma zihapebwa kwa sababu zitamali nu mazi pezihuma. ⁷Imbeyu izinji zyangwiliye pakasi lya makwi aminvwa amakwi agaminvwa ihatalimpa kumwanya ihagabuda. ⁸Imbeyu zimo zyanguye pansi inyinza nu kupapa imbeyu izyamwano mala miya moja nkani, izyamwavo sitini ni zyamwavo thelathini. ⁹Weali nu makwutwi nu ayivwe. ¹⁰Avanavunzi vinzile nu kumuvuzya Yesu, Shoni ukuyanga nu mpuga kwa mufano?" ¹¹Yesu ahajibu kuvavuzya mpewilwe uvupendeleo wa kumanya isili zya uvufalume wa kumwanya bali kukwavo vatawapiye. ¹²Ilelo wewonti wealinasho, kwake uwene kwayonjezewe nkani, nu kwapate ifaida impiti. ilawe atalinasho poshe shila shealinasho vakumufula. ¹³Isho nkuyanga navo kwa mufano kwa sababu ingawa vakulola, vatahalole nkani. Nu ingawa vakwivwa atahivywe wala kumanya. ¹⁴Uvukuwi wa Isaya watimila kwavo ula weukuyanga pe mukwivwa mwivwe ilelo kwa namuna yeyonti temumanye; wakati lwemkulola muweze kulola ilelo kwa namuna yeyonti ila mtahamanye. ¹⁵Nu amoyo lya vantu ava gavahisi shigomu ku kiwivwa, nu vasinziliye aminso gavo ili vatahaweze kulola kwa minso gavo, au kukwivwa kwa makutwi gavo, au kumanya kwa moyo gavo, Hivyo vanga gevushila havili, nu kuvaponywa. ¹⁶Bali aminso ginyu gabalikiwilwe, kwa kuwa gakulola, nu makutwi ginyu kwa kuwa ga kwiva. ¹⁷Mwemmwo nkuvavuzya avakuti avinji vantu vevali nu wandinga vamali nu hamuya kugalola amambo gala vatagivuye. ¹⁸Isalizi yivwi mufano wa mpanzi. ¹⁹Ahavalilizyo wewonti wa kwivwa izwi lya uvufalume nu atahalimanye, ndipo umtala malandu akwinza nu kushinyatula sheshi walilwe mkasi lya moyo wakwe ino yembeyu ila yeya walilwe mluvazu kwidala. ²⁰Uwene we awalilwe mu mivwa ni vula wakuuvwa izwi nu kuliposhela kala kasya kuluseshele. ²¹Bado atalinu mazi mkasi yakwe, ila akuvumila kuhavalilizyo ahafupi. Ahavalilizyo amatatizo au mateso lwegatokela kwa sababu lya ineno kupunula gafla. ²²Awalilwe kati lya kwi lya minvwa, uno wevula akwivwaizwi ilelo masumbuko aga munsu nu vudanganyifu wa utajili kulibida lila izwi litinze lipape amatunda. ²³Awalilwe kwenye ntope inyinza, uno we vula akwivwa izwi nu kulimanya. Uno wevula we akupapa amatunda nu kukwendelela kupapa moja inkani lya mala miya, yimo sitini, yimo thelathini. ²⁴Yesu ahavapa Mufano uwamwavo. Ahati, "Uvufalume wa kumwanya vukuhola nu muntu we awaye imbeyu inyinza mu shamba lyakwe. ²⁵Ilelo avantu lwevahivwa, uadui wakwe ahinza vulo ahawala amapelele pahati lya ngano kisha ahavala izyakwe. ²⁶Baadaye ingano lweihamela nu kufuma amazao gakwe, ndipo mapelele gahaloleho vulo. ²⁷Nu avavonvi ava muhete mugunda vahinza vaha muvuzya, 'Mwene, utawaye imbeyu inyinza mu mugunda waho? Yavavuli isalizi lili nimpelwe? ²⁸Avavuzya, avahaduwi vavovile ili avavonvi vahamuvuzya, 'Kwa hiyo ukwanza tuvale twipe?' ²⁹Uwa mugunda ingati ndali lwemukuupa amagugu mukwipa poka nu ngano. ³⁰Galehaje gakuleshe poka mpaka ahavalilizyo ahakuvuna kwenjanje kuva vunaji, 'Isuti gipe amagugu nu mugapinye amalundo malundo nu kugapemba, ilelo vunganishi ingano mushagashane.' ³¹Kisha Yesu avafumwizya ishiholanyo ishamwavo ahati ishina mwene sha kumwanya shikuholana nu mbeyu lya haladali ye muntu ayinyatuye nu kuyiwala mu mugunda wakwe. ³²Imbeyu ino kuvuhakika nyinsi kuliko imbeyu iziingi ziyonti. Ilelo ingeyamela kuva mpiti kuliko imime lya yonti lya bustani, likuva ikwi, kiasi kuti inyonyi zya kumwanya zikwinza nu kuzenga ivisanzo mu matawi gakwe. ³³Ahavavuzya ishiholanyo ishamwavo ahati uvupuma wa kumwanya ngati vuhali vula ila vunyatuli lweni mwantanda nu kusanganywa kuvipimo vitatu kwa uvu mpaka vivushe. ³⁴Ago gonti Yesu agayanzile kwenye mpuga kwa mufano. Nu lweptali mufano atayanzile sheshonti kukwano. ³⁵Ino yamali kuti shilashe shaya ngilwe lutushila kwa mukuwi shiweze kutimila, pala peayanzile, 'Kwengubule ilomu lyane mu Mufano. Kwenjanje inongwa zila zyezya lipo vazyisile tangu misingi yansi.' ³⁶Kisha Yesu ailesile ipuga nu nu kuvala kuhaya. Avanafunzi vakwe vahamuvalila nu kuyanga, tufafanulile mufano wa mapelele lya mugunda. ³⁷Yesu ahajibunu kuyanga, Akuwala imbeyu inyinza we mwana wa Adamu. ³⁸Umugunda yensi niimbeyu inyinza avavana wa uvufalume. Mapelele ni wvana wa yula umunanzi, nu aduwi we aziwaye ni ibilisi. ³⁹Nu mavuno mwisho wansi nu avunaji veva havizya. ⁴⁰Ngati she mapelele vakuga vunganiha nu kupembwa umoto, isho vwe iliyima umwisho wansi. ⁴¹Umwana wa Adamu kwatume avahavizya vakwe, nu kuvunganiha kufuma mu vufalumu wakwe amambo gonti gega sababisizye imbivi nu vala vevakuvomba imbivi. ⁴²Valisumba vonti mwi tanulu lya mwoto kwe kuliyima inkuta nu kusya amino. ⁴³Ndipo avantu vali nu wandinga valilama ngati lizuva mu uvufalume wa Tata wavo. Uwene weali nu makutwi nu payivwe. ⁴⁴Uvufalume wa kumwanya ni ngati sefu yeyizishilwe mu mugunda. Umuntu aiyilola nu kuiziyiha mu luseshele lwakwe ahavala kukazyu vwonti vweamile nuvwo nu kukala umugunda.

⁴⁵Havili, uvupuma wa kumwanya vuli ngati muntu weakuvomba ibiyashala weakulondola ilulu lya thamani.

⁴⁶Ahavalilizyo lweahayilola ila lya thamani ahavala ahakazya shintu sheamali nasho nu ahayikala.⁴⁷Uvufalume wa kumwanya ni ngati nyavu yeyili mkasi lya sumbi, nu kuti kuvunganiha iviumbe ivwa kila aina lwe vuhizula avavuvi vahavuvuta mpaka mluvazu.⁴⁸Lwe vuhizula avavuvi vahavuvuta mpaka mluvazu. Kisha vahatendama pansi vahavuvililo ilelo vwevitali ni thamani vwasumbilwe ukutali.⁴⁹Iliyima inamuna ino mu mwisho wansi avahavizya wali yinza nu kuvalehanya avantu avambivi kufuma muvala vevali nu wandinga.⁵⁰Nu kuvasumba mkasi yitanulu lya mwoto kwekuliya inkuta nukusya amino Mwamanya amambo gonti aga?⁵¹Mwamanya amambo gonti aga? Avanafunzi wahajibu, "mwemumwo".⁵²Kisha Yesu ahavavuzya kila msimbwe ava mwanafunzi wa uvupuma akuholana nu wa nyumba we akuumwa mu hazina yakwe ivintu ivipwani nu vwahali."⁵³Ikawa Yesu ahamala iviholanyo vwonti ivwo ahepa msehemu iyo.⁵⁴Kisha Yesu lwehafiha mu mkowa wakwe nu havalanganizya avantu mu sinagogi. Matokeo gakwe vahasamaye nu kuyanga kwoshi umuntu uno papaste ihekima ino namiujiza ino?⁵⁵Umuntu uno te mwana wa Selemala? Mariamu te vunyina? nu vajenzi wavwe te vu Yakobo, Yusuph, Simoni nu Yuda?⁵⁶Nu vadada vakwe tulinavo panapa? baasi umuntu uno agazile kwoshi aga yonti?"⁵⁷Avachukizizye. Ilelo Yesu avavuzizye, "Unabii atakukosa kuva nu mshinzi isipokuwa kumwavonu muni yavo."⁵⁸Nu atavezizye kuvomba imiujiza aminji kwa sababu vatamali nu imani nawene.

Chapter 14

¹Kwa wakati hio, Herode ayivuye ihabali juu lya Yesu.. ²Ahavavuzya avavonvi wakwe, "Uno vu Yohana umozyi azyusile kufuma mu vafwe. Kwa hiyo amaha iga zilipo pamwanya yakwe". ³Kwa kuwa Herode amapezile amulemile Yohana ahamupinya nu kumsumba mjela kwa sababu lya Herode umshi wa filipo ukaka wakwe Kwa kuwa Yohana amamuvuzizye, "Te halali kumunya uwene kuva mushi wakwe." ⁴Kwa kuwa Yohana amamuvuzye te halali kumunyatula uwene kuva mushi wakwe." ⁵Herode nkande amugozile ilelo avogofile avantu Kwa sababu vamumweyi Yohana kuva mkuwi. ⁶Ilelo ahavalilizyo aha kupapwa uhelode lweihafiha umlindu wa Herode ahimba pakasi lya vantu nu kumhondezya Herode. ⁷Mu kujibu ahaidile kushilapo kuti kwampe sheshonti shakwalave. ⁸Baada lya kushauliwa nu mayi wakwe, ahati, "Naampa nene apa mu kombeitwe sha Yohana umozyi." ⁹Umuvufalume amali nu kunung'uniha kumaombi aga mlindu. Ilelo kwa ajili lya shilapo shakwe kwa sababu lya vonti veva mali pasha kulya poka nu wene ahamulisya kuti ikwanziwa ivombeshe. ¹⁰Ahatuma Yohana aletwe kupuma mjela. ¹¹Ili adumulwe itwe lyakwe nu lihaletwa pamwanya yi siniya nu ahapewa umulindu nu ahalitawala kwa mayi wakwe. ¹²Kisha avanafunzi wakwe vahinza kunyatuvula umuvili nu kuvusyila baada yili vahavala kumuzya Yesu. ¹³Wope Yesu lwaahivwa igo akijatenga kufuma ishemu ila ahazuva mkasi lya mashuwa ahavala ishemu yeyi tengilwe wakati impuga lwe yihamanya kweamile vahamufwata ulwa vinama kufuma mujini. ¹⁴Kisha Yesu ahinza kwilongolela lyavo ahalola impugampiti ahavalolela uwila nu kuvaponywa amavinu gavo. ¹⁵Hama zuva lwe ihafiha avanafunzi vahinza kwake nu kuyanga, "Ino ni sehemu lya lugwa isinku tayali lwa tuha. Vasasye impuga ili vavale mvijiji vakale ishakulya kwa ajili yavo. ¹⁶Ilelo Yesu ahavavuzya, "kutali haja yakuvala nveka. Vape imwe ishakulya." ¹⁷Vahamuvuzya, "Apatuli mikate ninswi nu zivili vulo." ¹⁸Yesu ahayanga, "kete kwane". ¹⁹Kisha Yesu ahayivuzya impuga kutendama pansi lya masole ahanyatula imikate gasano ninswi zivili ahenya kumwanya avilota nu kubazula imikate ahavapa avanafunzi vahayipa impuga. ²⁰Vahalya vonti nu kukwikuta. Kisha vahavivunganiha ivipande vwontie ivwa shakuya nu kukwizuya ivi kapu kumi nu viwili. ²¹Vonti vivaliye vavakisiye kuva avanavuli elfu tano bila lya kuvazya ava ntanda nu vana. ²²Mara moja avahamulisizye avanafunzi vinjile mkasi lya mashuwa, ahavalilizyo iho uwene ahavalaga impuga vavale izyavo. ²³Baada lya kuvalaga impuga kuvala izyavo, ahazuva kumwanya mwigamba kulava vuyo weka. Ahavalilizyo lweihava hamazuva amali ukwo vuyo weka. ²⁴Ilelo isalizi mashuwa lweili pakasi lya sumbi ikuyumba yumba kusababu lya mawimbi kwani inkungu yali lya kulegana legana. ²⁵Mu uvusiku wa zamu ya vune Yesu avapalamila akujenda pamwanya paminzi. ²⁶Wakati avanafunzi wakwe lwevahamlola akujenda pamwanya lya sumbi, vahogopa nu kuyanga, "mzimu," nu kuhola isavuti kuhali yilyoga. ²⁷Yesu ahavavuzya mala moja, ahyanga ahati jipanje umwoyo! nene mtahogope". ²⁸Petro ahamujibu ayanga, "Mwene, ngati ni wewe namuu ninze kukwaho pamwanya lya minzi." ²⁹Yesu ahati, "Nzaga, "Isho." Petro ahafuma mukasi lya mashuwa nu ahajenda pamwanya yaminzi kuvala kwa Yesu. ³⁰Ilelo Petro aliloona mawimbi, nu kuanza kuzama pansi, akwiita isauti nu kuyanga, "Mwene, niokoe!" ³¹Halaka Yesu ahagolosya inyove yakwe hamnyatula Petro nu kumuvuzya" Iwe vuli nu imani inyinsi shoni wamili nu mashaka?" ³²Ndipo Yesu nu Petro lwevahinjila mmashuwa, inkungu ihimilila kuvuma. ³³Avanafunzi mashuwa vahamwabudu Yesu nu kuyanga, "Ndinga iwewe mwana wa Mulungu." ³⁴Nu lwevahalamba vafiha, muni lya Genesareti. ³⁵Nu vantu mu ineo lila lwevahamumanya Yesu vahasontelezya uvujumbe kila sehemu izya muluwazu nu kuleta kila wa mali muvinu. ³⁶Vahahisi vawezye kugusa umwenda wakwe nu vinji veva ligusile vaponile.

Chapter 15

¹Ndipo Mafarisayo nu vandishi vinzile kwa Yesu kufuma Yerusalemu. Nu kuyanga, ²"Shoni avanafunzi vakugananganya amapokeyo lya vasongo? Kwa kuwa vatakunawa inyove zyao lwe vali kulya ishakulya." ³Yesu ahavajibu nu kuvavuzya namwe shoni she mkuinanganya sheria lya Mwene kwa ajili lya mapokeo ginyu? ⁴Kwa kuwa Mulungu ayanzile, 'Mtinishe Tata waho nu mayi waho; nu 'Awakuyanga uvunanzi kwa tata wakwe nu mayi wakwe uwanginga akufwa.' ⁵Ilelo iwe mukuyanga kila weakumuvuzya tata wakwe nu mayi wakwe, "Kila msaada we angapa kufuma kuline ishi dhawadi kufuma kwa Mulungu," ⁶"Umuntu uno atali ni haja lya kumushindiha tata wakwe kuu. Mu namuna ino lyandulinye izwi la Mulungu kwa ajili lya mapokeo zyinyu. ⁷Emwe vanafiki, wanginga inza shu Isaya vwe ahakuwa juu yinyu ayanzile, ⁸Avantu ava vakutiniha ine ku malomo gavo ilelo amoyo gavo gali kutali nane. ⁹Vakumputa walele, kwa sababu vakulanganiza indanganizyo zyezili ni ndajizyo lya Vanadamu." ¹⁰"Ndipo paavita impuga nu kuvavuzya yivwi nu mmanye__ ¹¹Shitalipo ishintu sheshikwinyila mwilomo mwa muntu. Kumuviha najisi. Nkandi, shila sheshi kumufuma kunsingo, ishi sheshi kumuvomba kuva najisi." ¹²Ndipo avanafunzi vahamuvalila nu kuyanga nu Yesu, "Je!, umanyile Mafarisayo lwehahivwa lila izwi vakwazisile?" ¹³Yesu ahajibu nu kuyanga, "Kila mmeya ambao Tata wane uwakumwanya atawaye vuliypwa. ¹⁴Waleshaje veka avene valongozi avantoko, ngati umuntu vuntongo angalongozya untongo uwamwavo, vonti vavili vakugwila mwiliva." ¹⁵Petro ahajibu nu kumuvuzya yesu tuvuzye mufano uvu kukwitu, ¹⁶Yesu ahajibu, "Nanyi vulo bado mutakunelewa?" ¹⁷Imwe mtakulola kuti kila sheshi kuvala kwilomu shikutushila mulwanda nu kuvala mchooni? ¹⁸Ilelo ivintu vwonti vwe vukufuma mwilomu vikufuma mkasi lya mwoyo vwe vintu vikumuti lya umuntu unajisi. ¹⁹Kwa kuwa mu mwoyo mkufuma amawazo amavivi, uvugozi, uvuvumbu, uwiva, uvushuhuda uwilenga, nu ndigo. ²⁰Aga ndiyo amambo gakupnya umuntu uvunajisi ilelo kulya bila kusukusula inyove kutakumuviha umuntu kuva najisi" ²¹Ndipo Yesu ahafuma mahali pala ahaji bagula kuvala ipande zya muji lya Tiro nu Sidoni. ²²Yenya ahinza umwantanda umkanani kufuma ipande izyo ahahola isaavuti ahayanga, "Nkulumila, Mwene, mwana wa Daudi; umulindu wane akuyimba nkani ni mpepo." ²³Ilelo Yesu atamujivile ineno avanafunzi vakwe vahinza vahamsihi vahayanga, "Mwefwe avale weka, maana kutuzumila ahalanga." ²⁴Yesu avajivile nu kuyanga, intatumwilwe kwa muntu wewonti isipokuwa kun'ngonzi zyezitezile avanyumba lya Israeli." ²⁵Ilelo ayinzile nu kukwinama pilongolela lyakwe, kuyanga, "Mwene navwa." ²⁶Ahamujibu nu kuyanga, "Te hinza kunyatula isha kulya sha mwana nu kuzisumbila ibwa," ²⁷Ahayanga, "Ndyo, Mwene, hata hivyo imwa inyinsi zikulya ishakulya sheshiguya pameza mwa Mwene wao." ²⁸Ndipo Yesu ahajibu nu kuyanga mwantanda iimani yaho ni mpiti. Nu iombeshe kwaho ngati vukasime." Nu mulindi wakwe amapezile aponyi lwe mhalilizyo iho. ²⁹Yesu ayefile mahali pala nu kuvala kalibu nu munsu lya Galilaya. Kisha ahavala kumwana yigamba nu kutenama ukwo. ³⁰Impuga impiti hinza kwake nu kumletela avatendya avantonko avabubu vilema nu va mwavo avinji vevamali vavi nu vavavisile muvinama vya Yesu nu ahavaponwa. ³¹Navo impuga ihahasamala lwe vahalola avabubu vakuyanga nu vavilema vakuvombwa kuvavapuma avatendya vakujenda nu vantonko vakulola. Vahamutiniha Mulungu wa Israeli. ³²Yesu ahavita avanafunzi wakwe nu kuyanga, "Navaloleha uwila impuga, kwa sababu vamilile nane kwa isinku zitatu bila kulya ishintu sheshonti. Tembalaje vavale kwavo bila kulya, vatahinze vazilishe mwidala." ³³Avanafunzi vakwe vahamuvuzya, "Poshi petungawezya kupata imikate lya kwilana ipa palugwa kwikusya impuga impiti ishhi?" ³⁴Yesu avavuzya, "mli mikate galiga?" Vahayanga, "Saba nu nswi inyinsi inshefu." ³⁵Yesu ahanyi vuzya impuga itendame pansu. ³⁶Ahainyatula ilaimikate saba nu nswi nu baada lya kusalifwa, ahaibazula nu kuvapa awanafunzi avanafunzi vahaipa impuga. ³⁷Avantu vonti vahalya nu vahakwilana. Nu vahakusanya amabaki lya vipande ivwa shakulya vwevi syaye ivipande ivipande, vwizyoye ivikapu saba. ³⁸Vonti vevaliye vali vanavuli elfu nne bilavantanda nu vana. ³⁹Kisha Yesu ahailaga impuga vavaleveka nu ahinjila mumashuwa nakuvala isehemu zya magadani

Chapter 16

¹Mafarisayo nu Masadukayo vahamuvalila Yesu nu kumulinga Yesu avalanje iishala yiyikufuma kumwanya. ²Ilelo Yesu ahavajibu nu kuvavuzya kuti "Ikiwa yavahamazua mukuyanga kuti ihali lya hewa nyinza, mwe kuti imwanya ni nchemamu. ³Ninzachi mukuyanga ihali lya hewa ileo te nyinza mwekute imwanya nchemamu nu mavingo gaigubishi imwanya yonti." mumanyile kufasli umuonekano wa mwanya ilelo mutangawezya kufasili zya havalilizyo. ⁴Ishizazi ishi ihandamanu nu shaluvembu shikulondola iishara, ilelo naimo iishala yeyonti sheshi kupewa isipokuva ila lya Yona. Kisha Yesu ahavaleha naahava weka. ⁵Avanafunzi vahinza uvupande wa vuvili, ilelo vamauluvwilwe imikate. Yesu ahavavuzya "Yesu ahavavuzya jihadhalaji nave muve makini ni chachu lya Mafarisayo nu Masadukayo." ⁶Avanafunzi vahahoji yana mmuongoni mwavo nu kuyanga. "Ni kwa sababu tuanyatuye imikate." ⁷Yesu alimanyile ilyo nu kuyanga imwe mwml ni imani inyinsi shoni mwasiva nu kuyangana miongoni mwinyu nu kuyangana kuwa ni kwa sababu tutanyatuye imikate? ⁸Je bado mutakumanya wala mtakukumbuha ila imikate gasano kwa vantu elfu tano, nu vikapu vilinga vwe muvivunganisile? ⁹Au mikate saba kwa vantu elfu nne, nu ni vikapu vilinga vwa nyatulilwe? ¹⁰Zyava vuli kuwa hata mtakwelewa kuti namile ntakuyanga namwe juu lya mikate? Jitunzaji nu mujihadhali ni nyambo lya Mafarisayo nu Masadukayo." ¹¹Kisha vahamanya kuti amile atakuva vuzya juu lya kujihadhali nu mikate yeyili nu nyambo, bali kujihadhalinu nsambilizyo zya Mafarisayo nu Masadukayo ¹²Wakati Yesu lweafiha isehemu zya Kaisaria lya Filipi, ahavavuzilizya avanafunzi vakwe ahayanga avantu vakuyanga kuti umwana wa muntu ni vunanu? ¹³Vahayanga," vamo vakuyanga kuwa ni Yohana umbatizaji vamu, Eliya; nu vanamwavo, Yeremia au mmoja wapo wa Manabii. ¹⁴Avavuzya imwe, mwananga nene ni nanu? ¹⁵Kwa ahajibu, Simoni Ptro ahayanga, "Iwewe ni Chiristi Umwana wa Mulungu waluvupuma." ¹⁶Yesu ahajibu nu kumuvuzya ulotilwe iwe Simoni Bar Yona, kwa kuwa amavanda nu nyama vitakugubulie ili nkandi, Tata wane we alikumwanya. ¹⁷Nane vulo nkukuvuzya kuti iwewe Petro nu pamwanya lya yalawe ili kwendi zenje ikanisa lyane. Imilyange lya kuzimu telilishinde. ¹⁸Kwe nkupe iwe ufungulo zya uvulote wa kumwaanya. Shoshonti shukushi funje pansi kweshive shi fungulwe kumwanya, nu shoshonti shekushi satule pansi kweshisatulwe nu kumwanya" ¹⁹Kisha Yesu avalajizya avanafunzi vataha muvuzye umuntu wewonti uwene we amile ni Chiristi. ²⁰Wope Yesu lwaahivwa igo akijatenga kufuma isehemu ila ahazua mkasi lya mashuwa ahavala isehemu yeyi tengilwe wakati impuga lwe yihamanya kweamile vhamufwata ulwa vinama kufuma kumujini. ²¹Kisha Petro ahamu nyatula Yesu nu kumungantila kuyanga ijambo ili maliva ukutali nawe mwene ililita tokele kwaho. ²²Ilelo Yesu ahagalunkana, kwa kumuvuzya Petro, "Galuha mwisinda yane Setano iwe weshi zuwizi kuline kwa maana utakujali amambo aga Mulungu, bali amambo lya vanadamu." ²³Kisha Yesu ahava vuzya avanafunzi vakwe, "Ngati umuntu wewonti akwanza kufwata ine lazima ajihane vuyo weka anyatule umsalaba wakwe, nu anufuate. ²⁴Kwa kuwa wakanza kugokola amaisha gakwe kwagate zye nu kwa kuwawonti wa kwa gatezye amaisha kakwe kwa aili yane kwagokole. ²⁵Je! faida vuli yekwatezye umuntu ingeapata insi yonti ilelo akutezya amaisha gakwe? Je! shintu vuli shekwafumwe umuntu mu kukalanya nu maisha gakwe? ²⁶Kwa kuwa umwana wa Adamu kwayinze mulutinuholwa yise wakwe nu vahaizya wakwe. Nu wene kwamlipe kila muntu kulingana nu matendo gakwe. ²⁷Uwandinga nkuvavuzya kuli baadhi yinyu mwemwimiliye apa mwe te muhavonge uvufwe mpaka pe kwem mulole umwa wa Adamu akwinza mu uvufalume wakwe.

Chapter 17

¹Insiku sita baadaye Yesu ahavyanya tula poka wope Petro, nu Yakobo, nu Yohana umujenzi wakwe nu ahavanyatula mpaka kumwanya yigamba itali vope mwenewe. ²Abadilishiwa mbele yavo. Kuminso kwa minso kwake ahalama inzizuva namenda gakwe zyalolesile zyezi kulama ngati uwuzeru. ³Yenya, pala vahajitokezuya Musa nu Eliya vakuyanga wope. ⁴Petro ahajibu nu kumuvuzya Yesu, "Mwene, ni hinza kwintu itwe kuva amahali apa. Ngati ungasungwa kwenzenje apa ivibanda vitatu - shoka shano, nu shoka kwa ajili lya Musa, nu shoka kwa ajili lya Elinya." ⁵Ahavalilizyo lwe akuyanga, yenya ivingo izelu lihava, tia ahazundila nu yenya, isavuti ihavafumila isavuti kufuma mwivingo, ihati, "Uno ni mwana wane unkundwa ipendezilwe wope mwivwaje uwene." ⁶Avanafunzi lwehavivwa izyo vahagwa ishi fulifuli nu vahogopa inkani. ⁷Kisha Yesu ahinza vala mtahogope. ⁸Vope vahavusya aminso gavo kumwanya ilelo vatahamlola umuntu isipokuwa Yes weka. ⁹Nuvali vakwiha mwigamba, Yesu ahavalaji, ahati, "mtahafumwe habari lya maono ago mpaka umwana wa Adamu palizyuha kufuma kuvafwe." ¹⁰Avanafunzi vakwe vahamuvuzilizya, vhati, "Ni kwanini avandishi vakuyanga kuti Eliya akwinza isuti?" ¹¹Yesu avajibu nu kuyanga, "Eliya kwayinze ndinga nu kwa galusye amambo gonti. ¹²Ilelo nkuvavuzya imwe, Eliya ayinzile, ilelo mutammanyile. Baada yakwe, vahamuvombela amambo vakwanza vuvo. Nu hivyo ndiyo mwana wa Adamu vwekweva mu nyove zyavo." ¹³Ndipo avanafunzi vamanya kuti amali akuyanga habari zya Yohana Mubatizaji. ¹⁴Lwevafiha mu vumati wa avantu umuntu woka amasogoleye, ahasugamila pilongolela lyakwe, nu kumuvuzya, ¹⁵"Mwene ufwile uwila umwana wane, Maana alini shizilisi nu akuyimbainkani ulwinyi akugwa mumwoto au kwenye minzi. ¹⁶Nilimleta kwa vanafunzi vaho, ilelo vatawezizye kumuponya. ¹⁷Yesu ahajibu ahayanga, "Enyi Shishazi sheshitakwitiha lyelinanjisile inditendama poka nimwe mpaka lyeli? Indijimbilia namwe mpaka lyeli muleti apa kwane." ¹⁸Yesu amungatiye, nu mupepo gaha. Mwepa umujaha ahaponya kufuma tangu isaa yila. ¹⁹Kisha vanafunzi vahamwinzila Yesu kwa kwilu nu kumuvuzilizya, "Shoni tutangawezya kumushimbizya?" ²⁰Yesu ahavavuzya, "Kwa sababu lya lwitiho lwinyu lunsu ndinga inkuvavuzya inge mungava nulyitiho pope hansi ngati insanga lya haladali, kutimuwezye kulivuzya igamba huu, wepe apa vulale kula wope kuti vasame nu kutanga nishintu shoshonti sha kushindinkana kulimwe. ²¹(Zingatia: amazyi lya mustali wa 21 "Ilelo, aina lya mupepo litangawezenkana gatakuloleha mu nakala inyinza zya hali). ²²Wakati vashili vali kugalilaya, Yesu ahavavuzya vanafunzi vakwe, "Mwana wa Adamu akuvikwa munyove mwa vantu. ²³Nu vahamugoga, nu insiku lya vutatu ahazyuhe." Vanafunzi vasimililwe inkani. ²⁴Vope vafiha Kapenaumu, avantu vakusinye kodi lya nusu shekeli vahamuvalila Petro nu kuyanga, "Je mwalimu winyu akulipaga kodi lya nusu shekeli?" ²⁵Ahayanga, "Ndiyo" Ilelo Petro ayinjila mukasi lya nyumba, Yesu ahayanga nu Petro nsuti nu kuyanga, "Ukusiva ishoni Simon? wafalume wa munsu, vakuposhela kodi au uvushulu kufuma kwa vajeni?" ²⁶Nu wakati Petro ahayanga, "Kufuma kwa vajeni" Yesu ahamuvuzya, hivyo avatawaliwa vavafwizye mu kuvulipaji. ²⁷Ilelo tutahinziavansokola musonko vatahatale amalanu, sogola kwa sumbi sumba uhusikuo nu unyetule yila inswi akwinza nsuti. Baada lya kugubula ilomu lyakwe, kuti uyaje mula shekeli yoka. Iyinyetule na uvape nu sonkozya minsonko kwa ajili lya yane nu iwewe.

Chapter 18

¹Umda huo huo vanafunzi vahinza kwa Yesu nu kumuvuzya, "Ni nanu aliye mupiti mu ufalume wa kumwanya?"
²Yesu ahavita avana vansi ahavaviha pakasi yavo, nu kuyanga, "Ndinga inkuvavuzya, ingemtutonta ³nu kuva ngati avansi mutangawezya kukwinyile kushina mu ufalme wa Mulungu.⁴Hivyo wowonti akujisya ngati mwana mumsi, umuntu nanzuyo ni mupiti mu ufalme wa mumsi. ⁵Nu wowonti akumuposhela umwana mumsi kwa zina lyane amposheleye nene. ⁶Ilelo wowonti akusababisa woka kati lya vansi iva vevakunitiha kugalulila yiliyima hinza kwa muntu uyo iwewe ipiti ilya kusyela lipinywe musingo yakwe, nu kuduvivwa muvilindini mwa sumbi.⁷Ole kwa mumsi kwa sababu lya wakati wa hakukwazwa! kwa kuwa kutuli budi kwa nyakati izyo ziliyinda kwa ajili yakwe! ⁸Ngati inyoze yaho au ishinama shaho wakusababisa kukwazikwa vadumule nu uvusumbe apatali nu iwewe. Ni hinza inkani kwaho iwewe kukwinjila kuvupuma, lwe utali bila inyoze au ishilema kuliko kusumbwa ku mwoto wa shima lweuli nu inyoze zyaho au ivinama vyonti.⁹Ngati ilyisno lwaho likukukwanza lyipe nu kulisumba apatali nu iwewe. Ni hinza inkani iwewe uyinjile kuvupuma. nilinso lyoka, kuliko kusumbwa kumwoto wa shima lweuli nu minso gonti.¹⁰Yenyali kuti mutahinza mwamusufwa woka wa vansiiva hawa. Kwa maana inkuvavuzya kuti kumwanya kuli avahavi zya avavo insiku zyonti va vakwenye paminso wa Tata wane weali mumsi. ¹¹(Zingatia amaziyi gegalolesile ngati lya musitali uwa 11, "Kwa kuwa Mwana wa Adamu aminzile kukwokola shila sheshapezile shitezile gatalolesile mu munakala inyinza zya hali)¹²Mukusiva ishoni? Ikiwa umuntu ali ng'onzi mia moja, nu yoka yimo yihatega, Je atangazileha tisini nu tisa lya mwigamba nu kuvala kuilondola yoko yeyitezile atangazileha? ¹³Nu akiisha kumpata, ndinga inkuvavuzya akusungwa kuliko zila tisini nu tisa zyezitatezile. ¹⁴Shinisho, shinisho, te shikunzi lya Tata winyu wa mumsi kuwa woka wa vansi iva kwangamile.¹⁵Ngati umujenzi waho akunanjila, sogola umulanje idosalipeyili kati yaho nu wope vuyo weka. Ngati akutejelezya, ukuva wa mugalusya umujenzi waho. ¹⁶Ilelo ngati atakutejelezya munyetule umujenzi woka au vavili inkani poka nizwe, kwa kuva amalumuagava shahidi vavili au vatatu kilaliziyi lingawezya kusibitiswa. ¹⁷Nu ngati apuuzya kuvatejelezya, livuzye ikanisa ijambo ilyo, ngati alipuzila sheshila kulitejelezya ikanisa, basi nu ave ngati umuntu wa mumsi nu musonko misonko. ¹⁸Ndinga inkuvavuzya, shoshonti shila she mwashifunga muni nu kumwanya shilifungwa. nu shoshonti she mwashigula mumsi nu kumwanya shilifungaliwa. ¹⁹Havili vavuziyi kuti ngati avantu vavili kati yinyu vivwana juu lya yijambo lyolyonti mumsi lyevakulilava, ilyo Tata wane wa kumwanya alilivomba. ²⁰Kwa kuwa vavili au vatatu ingevahomana poka kwi zina lyane, nene indi katikati yavo. ²¹Havili Petro ahinza nu kumvuzya Yesu, "Mwene, ni mara lulinga umujenzi wane anajila nane imufwile uwila pope mara saba. ²²Yesu ahamuvuzya, "Intakuvuza mara saba ilelo pope sabini mara saba. ²³Kwa sababu hiyo ufalme wa kumwanya ni sawa nu vuholini ufalme vumo weahanzaga kuhomeshezya ihesabu kufuma kwa muvo mviwa wakwe. ²⁴Lwe atalisile kuhomeshezya ihesabu, umuvomvi woka vamulesiti kwake weali akudai italanta elfu ishuri. ²⁵Kwa kuwa atali nidala ilya kulipa, Mwene wakwe amalaji zizye akaziwe umwanta wakwe poka nu vana wakwe nu kila shintu sheali nasho, nu amalipo gavombeshe. ²⁶Pisho umuvomvi amaguye ahasugamila pilongolela ahayanga, 'Mwene, uyima nu vumilivu poka nane, nu kuti inkuli pek kila shintu.' ²⁷Pisho mwene wa vula umuvomvi, kwa kuwa alisukumwa inkani nu wila, amamulesheye nu kumufwila uwila ideni ilyo. ²⁸Ilelo umuvomvi vula amefile nu kumwaga woka kati ya vavomvi avamwavo weali akumudai idinali mia. Amuvusite nu kumukaba ikolomelo nu kumuvuzya, 'Nampashila she inkukudayi.' ²⁹Ilelo vula umutumwa uwa mwavo amaguye nu kumuvuzya inkani, ahayanga, 'Uyime nu uvumilivu nane, nu kuti inkukulipa.' ³⁰Ileo uvavomvi vula uwa kwanza ahanile. Badala yakwe, asogoye nu kumusumba mwijela, mpaka pe amulipashila sha akumudai. ³¹Nu lwevalola uvavomvi avamwavo vasikitisiwile inkani. Vvinzile nu kumuvuzya Mwene wavo kila shintu she stotokeye. ³²Ndipo vula mwene wa uvavomvi vula amwisiti nu kumuvuzya, 'Iwe uvavomvi umwovu, nakufwiliye uwelaiwe ideni lyane lyonti kwa sababu wambuzizye inkani. ³³Je! utanzi wilwe kuva nuwila kwa muvomvi uwa mwinyu ngati nene inkufwiliye uwila iwewe? ³⁴Mwene wakwe ahilwa nu kumukabizi kwa vala avakuyimva mpaka pe alipa ishiasi shonti sheali akudaiwa. ³⁵Isho vwe Tata wane wa Kumwanya alivavombela, ngati kila woka winyu ali musamehe umujenzi wakwe kufuma mu mwoyo mwinu."

Chapter 19

¹Amafumiye wakati Yesu lweamala amazyi iga, ayefile Galilaya, nu kuvala kumupakani mwa Yudea pilongolela yijenje Jordani. ²Ivungani impiti lya mufwasite nu kuvaponya ukwo. ³Mafarisayo vahamwinzila, nu kumulingavaha muvuzya, "Je ni halali kwa umuntu kumuleha umushi wakwe kwa sababu yoyonti." ⁴Yesu ahajibu nu kuyanga, mutavazizye kuti wowonti weapezilwe kutaliha amapezilwe umwanavuli nu mwantanda? ⁵Nu havili ahayanga, 'Kwa sababu iyo umwavuli ali muliha tata wakwe nu mayi wakwe nu kuvungana nu mwantanda wakwe, vope vavili valiyima muvili woka?' ⁶Isho te vavili havili nkandi muvili woka, basi, shila sheshivunganisivilwe nu Mulungu umuntu wowonti atahashitenganisye. ⁷Vahamuvuzya, "Isalizi shoni Musa ayamuye kufuma uluhusa uhwatalaka nu kumuleha?" ⁸Ahavavuzya kuvugomu winyu wa mwoyo Musa avaluhusile kuvaleha avashivinyu ilelo kufuma mwanzo yitali isho. ⁹Inkuvavuzya, kuti wowonti weamuleha umushi wakwe isipokuwa kwa sababu lya huvemba nu kukwi mala uvunji avembusile. Nu mwanavuli weamwimala umwantanda we vamulesile avembusile. ¹⁰Avanafunzi vahamuvuzya Yesu, "Ngati vweyili kwa mwanavuli nu mushi wakwe, te hinza kwimalana." ¹¹Ilelo Yesu ahavavuzya, "Te kila muntu angawezya kuposhela insambilizyo izi, inkandi ni kwa vala tu vevahuhusiivilwe kuposhela. ¹²Kwa vile valipo avatoashi vevapafwilwe kufuma munyanda mwa mama vavo. Nu sheshila kuli avatoashi vevavombwilwe nu vantu. Nu kuna avatoashi vevaji fanyile vatoashi kwa ajili lya ufalme wa kumwanya. Weakuwezya kuposhela insambilizyo izina nu agaposhele." ¹³Kisha ahaletelwa baadhi lya vana avansi ili avavishile inyove pamwanya yavo nu kulava, ilelo vanafunzi vakwe vahavakelemela. ¹⁴Nkandi Yesu ahayanga, "Valuhusu avana avansi, wala mutahava havahane kukwinza kwane, kwa maana ufalme wa kumwanya ni vantu ndinga avo. ¹⁵Wope ahaviha inyove zyakwe pamwanya yavo, nu kisha ahepa pala. ¹⁶Yenya umuntu woka ahinza kwa Yesu nu kuyanga, "Mwalimu, ni shintu vuli ishinza sheshikwanziwa kuvomba ili impate kuva nu upuma wa shima?" ¹⁷Yesu ahamuvuzya, "Shoni she ukumbuzilizya shintuvuli islinza? kuliwoka tu we mwinza, ilello ngati kupata upuma, lema sheria zya Mulungu. ¹⁸Vula umuntu ahavuzilizya, nkomelezyo vuli?" Yesu ahayanga, "Utahagoje, utahavembushe, utahiva, utapangaje ilenga. ¹⁹Uvashindishe tata waho nu mayi waho, nu umusunge ujilani waho ngati inafsi yaho." ²⁰Umuntu vula ahamuvuzya, "Amambo gonti aga ingashindisile. Bado ikwanza ishoni? ²¹Yesu ahamuvuzya, "Ngati ukwanza kuva mukanmilifu, sogola, ukazyte vuli navyo, navape avapita nu uliyima ni hazina kumwanya. Kisha uyinze umfwate". ²²Ilelo umujahavula lwe ayivwagala Yesu amuvuzya, ahepa kwa kusimililwa kwa sababu alikuwa nu ahamilka ga imali inyinji. ²³Yesu ahavavuzya vanafunzi vakwe, "Ndinga inkuvavuzya vigomu umuntu udumbwe kukwinjila mu ufalmwe wa kumwanya. ²⁴Havili inkuvavuzya, ni shipupusu kwa ngamia kutuha pindovoli la nsindano, kuliko kwa muntu utajili kwinjilu ufalme wa Mulungu. ²⁵Vanafunzi kwa lwe vahivwa ago vahasukumila inkani nu kuyanga, 'Ni vunanu basi wealipona?' ²⁶Yesu alavenya nu kuyanga, "Kwa vanadamu ilyo litakuwezi nkana ilelo kwa Mulungu gonti gakuwezenkana, ilelo kwa mulungu gonti gakuwenzenkana." ²⁷Kisha Petro ahamujibu aha muvuzya, "Yenya, tulesile vyonti nu kulandata iwewe. Ni shintu vulishatulipata?" ²⁸Yesu ahavavuzya, "Ndinga nu inkuvavuya, uwene andandasite nene, mu vuzavo umupwa wakati umwana wa Adam lwe atendama kmu sha itengoilya enzi sha vushindamu wakwe, nimwe pia mulitendama pamwanya lya vitengo kumi nu viwili vya enzi, kuvalonga amakabiha kumi nu vawili lya Israeli. ²⁹Kila woka winyu aliyeacha unyumba, kaka, dada, tata, mayi, vana au amagunda kwa ajili lya zina lyane, aliposhele mara mia nu kuvupwana upuma wa shima. ³⁰Ilelo avinji veva wa kwanza isalizi, valiyima vamwisho nu vevale wa mwisho valiyima wa kwanza.

Chapter 20

¹Kwa maana ufalume wa kumwanya nu holine nu mwenesho wa mugunda, weavusile inza shi nu mapema ili kuvaajiri vavombambombo mu mugunda lyakwe la mizabibu. ²Baada lya kuva vitinkana nu vavombambombo idinari yoka kwa insiku, amavansotelezizye kuvala mu mugunda lyakwe la mizabibu. ³Amasogoye havili baada lya masaa gatatu havili avawenji avavombambomboavani vavile vimiliye bila imbombo mu sehemu lasoko. ⁴Ahavavuzya, 'Namwe welele, sogogalaji mu mugunda la mizamibu, nu shoshonti sheshili halali indivapa.' Pisho vahasogola kuvomba imbombo. ⁵Ahavala havili baada lya masaa sita nu havili mu lya masaa tisa, nu amavomvili shinisho shinisho. ⁶Mara mwavo havili munamo saa kumi nu moja, asgoye nu kuvaga avantu avinji vimiziye bila imbombo avavuzizye shoni mukweimilila apa pasipo imbombo yeyonti kwa insiku ipuma? ⁷Vahamuvuzya, kwa sababu kutali umuntu wowonti weatuajiliye. ⁸Ahavavuzya, namwe nimwe pia sogoli mu mugunda la mizabibu. ⁹Wakati wa hahamazua lwelafiha, mwenye mugunda la mizabibu amuzizye umusimamizi wakwe, 'Wvote avavombwaimbombo nu uvalipe umushahara, kwa kuanza nu wa mwisho hadi wa kwanza. ¹⁰Lwevanza vala avavomvi saa kumi nu moja avene vaposheleye dinari. ¹¹Lwevinza avavombambombo wa kwanza vasivile kuti vakuposhela inkani, ilelo vaposheleye pia kila woka dinari yoka kila muntu. ¹²Baada lya kuposhela amalipo igo, vamulalamishiliye umuhete wa mugunda. ¹³Vahayanga, 'Ava vombambombo va mwisho vavomvile isaa lyoka tu mu kuvomba imbombo, ilelo uvalinga nisizye nu itwe, itwe tuvusizye amazigo kwa insiku nzima nu kuupwa nulungula. ¹⁴Ilelomwenye mugunda ahajibu nu kuyanga kwa woka wavo, 'Chale, itavomvile ijambo wivi. Je! tutaninkine nu nene kwa dinari yoka? ¹⁵Poshela shila sheshili lalali yaho nu uvalezaho. kuseshelo lwane kuvapa ava avavomba mbombove vaajiliwilwe mwisho sawa sawa nu iwewe. ¹⁶Je! te haki kwane kuvomba shila inkwanza nu mali gane? Au ilyinso lya liovu kwa sababu nene ni mwinda? ¹⁷Pisho wa mwisho kuti ayime kwanza nu wa kwanza wa mwisho" ¹⁸Yesu lweali akuzuva kuvala Yerusalemu, amavanyetuye vanafunzi vakwe kumi na vavili paluvalu, nu mwidala ahavavuzya, ¹⁹"Yenya tukwelekelwa Yerusalemu, numwana atatiwa mu munyove lya vapiti vama kuhani nu vaandishi. vali mulonga kufwa ²⁰nu kalimwefwa kwa vantu wa munsu ili kumupela, insoni nu kumuchapa. Ilelo mu insiku lya tatu aliziyuha. ²¹Kisha umayi wa vana wa Zebedayo ayinzile kwa Yesu nu wana wake. Asugamiye pilongolela lyakwe nu kumulava ishinto kufuma kwake. ²²Yesu ahamuvuzya, 'Ukwanza ishoni?" Ahamuvuzya, "Yanga kuti ava avana wane vavilivatendame, woka kunyove yaho yakundilo nu woka kunyove yaho wa imongo mu ufalme waho. ²³Ilelo Yesu ahajibu nu kuyanga, "Utamanyile shila ukushilava. Je! ungawezya kumwelela ish kombe she inkumwelela?" vahamuzya, "Tukuwezya." ²⁴Ahavavuzya, "Ishikombe shane hakika mulishi mwelela lya kundilo nu nyove yane wa mongo te lijukumu lyane kuvapa, ilelo ni kwa vala ambao tayali vandaliwe nu Tata wane." ²⁵Avanafunzi avamwavo kumi lweviva ago, vahasimililwa inkani nu vala vajenzi vavili. ²⁶Ilelo Yesu avisiti vuyo nu kuvavuzya, "Mumanyile lya kuwa vatawala wa mataifa vakugofwa nu vapiti vavo vakwitishila amamulaka pamwanya yavo. ²⁷Ilelo yitahi isho kwinyu. Badala yakwe, wowonti aangaza kuva mupiti miongoni mwinyu lazima ave muvomvi winyu. ²⁸Nu anganza kuwa wa kwanza miongoni mwinyu lazima ave muvomvi winyu. ²⁹Ngati shila umwana wa Adamu atimile kuvombelwa, nkandi kuvomba nu kufumwa uvupuma wakwe kuvukombozi kwa vinji. ³⁰Wakati vakufuma Yeriko, uvumati umupiti wamujuasite. ³¹Nu vavawenji avantonko vavili vatendime paluvalu lya mbalaba. Lwe vivwa kuti Yesu alikututua vafumwizye isauti nu kuyanga, "Mwene, Mwana wa Daudi utufwile uwila. ³²Ilelo uvumati vuha vakemela, nu kuvavuzya pumi. Hata hivyo avene vafumwizye inkani nu kuyanga, "Mwene, Mwana wa Daudi tufwile uwile." ³³Kisha Yesu ahimila nu avisite nu kuvavuzilizya, "Mukwanza imbavombile ishoni?" ³⁴Vahamuvuzya, "Mwene kuti aminso gitugafumunguliwe." ³⁵Basi yesu, lweali avutwa nu wila ahava palamansya aminso gavo pepala vahaposhela uvuwezo uwa kulola nu kumulandata.

generated on Thu Feb 13 00:16:42 2025

kumugonga.⁴⁰Je umuhete wa mugunda la mizabibu aliyinza, alivavomba ishoni avakulima wa mizabibu?"
⁴¹Vahamuvuzya, "Alivananganya avo avantu avavivi mu kwidala lya agavuhali nkani, nu kisha alilikodisya igunda la mizabibu kwa vakulima avanzi wa mizabibu, avantu ambao valilipa kwa ajili lya mizabibu ingegatona."⁴²Yesu ahavavuzya, "Mutivuye mu mazyi, 'Jiwe vavihanile avaashi lyimile Jiwe ipiti lya musingi. Hili lyafumile kwaMwene, nu yikusukumizya paminso gitu?"⁴³Hivyo inkuvavuzya ufalme wa Mulungu vulinyetulwa kufuma kwinyu nu kupewa itaifa lyelikusunjilila amantonongwa gakwe. ⁴⁴Wowonti kwake kwi ilyo alivuzya ivipandevipande. Ileo kwa wowonti welingamungwilwa, limusya."⁴⁵Vapiti wa makuhani nu Mafarisayo lwevivwa umufano yakwe, vahalola kuwa akuvayanga vavo. ⁴⁶Ileo kila lweakwanza kugolosya inyove pamwanya yakwe vahogopa makutano, kwa sababu avantu vamwenyizye ngati vanabii.

Chapter 22

¹Yesu ayanzile navo havili mu mifano, ahayanga, ²"Ufalme wa kumwanya vukuholana nu ufalme aliaiyanda ishelehe lya winga lya mwana wake. ³Ahavasontelezuya avavomvi vakwe kuvakalibisya vevalanjililwe kukwinza kushelehe ya winga, ilelo vatafisile. ⁴Mfalme ahavasontelezuya havili, ahayanga. Vavuzi vonti vevalanjilwa, Yenyaji, inaandaa ishakulya nu nkambaku ningwanda zyane zjinile zivolilwe, nu amambo gonti gali tiyali, nzaji mu ishehelehe lya winga. ⁵Ilelo avantu avo vatazingatiye kwa kumaha indanjila yakwe. Baadhi vagalusilemumangunda gavo, nu vamwavo vagalusile musehemu zyavo izya biashara. ⁶Avamwavo vavusile avavomvi va ufalme nu kuvazalisisa nu kuvagoga. ⁷Ilelo mfalme aylilwe asnotelezizye ijeshi lyakwe, ahavagoga vala avagozi nu kuvutekezuya umuji wavo kwa mwoto. ⁸Kisha ahavavuzuya avavomvi vakwe, "Uwinga iko tayali, ilelo vevalnjililwe vatahondye. ⁹Kwa hiyo sogoli kunkomano lya kwindala amapiti, lya valanjili avantu avinji kadili vweyijwezenkana vinze kwenye shelehe lya winga." ¹⁰Avavomvi vasogoye kwidala amapiti nu kuvakalibisya avantu vonti vevalolo, avinza nu vavivi. Hivyo uvukumbiwa winga wizuye avajenzi. ¹¹Ilelo mfalme lwe ahinjila kuvalola avajeni, amuwenyi umuntu woka we atazyaye ishi zyalo lasimi la winga! ¹²Mfalmwe ahamuvuzilizya, 'Chale upasite vali kufiha apa mukasi bila ishizyalo la winga?' Nu muntu huyo ntakuhajibu shoshonti. ¹³Ndipo mfalme avavuziye avavomvi vakwe, "Mupinyi umuntu uno inyove nu ivinama nu mumusumbile panzi kuhisi ukwo kwe kutikwe inkolo nu kusya amino. ¹⁴Kwa kuwa vantu avinji vakwitwa, ilelo vevasekwilwe ni vansi. ¹⁵Ndipo Mafarisayo vahepa nu kupanga jinsi lya kumalema Yesu mazyi mu mazyi gakwe mwenewe. ¹⁶Ndipo ahavasontelezuya vanafunzi vao poka nu Maherode. Nu vamuvuzizye Yesu, "Mwalimu, tumanyile kuti iwewe ni muntu wa ndinga nu kuti ukusambilizya gakwanza Mulungu mu ndinga. Utakujali amaoni lya vantu avinji, nu utakulolesya uvupendeleo kwavantu. ¹⁷Kwa hiyo tuvuziye, ukusiva ishoni? Je, ni sahihi kisheria kulipa ikodi kwa Kaisari au Hapana?" ¹⁸Yesu amanyile uvuviwavo nu kuyanga, "Shoni mukundinga, imwe vanafiki? ¹⁹Ndolesyezyi ihela yeyi kutumiha kulipa ikodi." Ndipo vahamuletela idinali. ²⁰Yesu ahavavuzilizya, "Isura nu zina ili vya nanu?" ²¹Vahajibu, vya Kaisari. "Ndipo Yesu ahavavuziye, "Mupeni Kaisari ivintu vwe vwake nu vya Mulungu mupeni Mulungu." ²²Lweviva isho vasukumiye. Kisha vahamuleha nu kusogola zyavo. ²³Insiku hiyo baadhi lya Masadukayo vinzile kwa Yesu, vala vevakuyanga kuti kutali pokuzyu hakwavafwevaha muvuzilizya. ²⁴Vahayanga, Mwalimu, Musa ayanzile, ikiwa umuntu afuye bila kupapa avana, mujenzi wakwe amupwane uyo umwantanda nu apate umwana kwa ajili lya mujenzi wakwe. ²⁵Valipo avajenzi saba. wa kwanza ayimaye nu kisha ahafwa bila kupapa umwana. Ahamuleshela umushi umujenzi wakwe. ²⁶Kisha umujenzi wakwe uwavuvili wohe ahavomba shinisho shinisho, havili vala uwa vatatu, ikawa shinisho hadi kwa vula wa saba. ²⁷Baada lya kuvomboisho vonti, vula umwantanda wohe ahafwa. ²⁸Isalizi mu kuzyuha uyo umwantanda aliva vumuha nanu mu vajenzi avo saba? kwa sababu vonti vamwimmaye. ²⁹Ilelo Yesu avajivile nu kuvavuziye, "Mukukosela kwa sababu mutamanyile amazyi vala amaha zya Mulungu. ³⁰Kwa kuwa mu kuluziyuholwa, vantu vatakwimala pope kukwimalwa. Baadayakwe avantu vakuvanga ngati vevahavizya kula kumwanya. ³¹Ilelo kuhusu uhuziyusyo wa vafwe mutahawahi kuvazya shila she Mulungu ashiyanzile kulimwe, ayanzile, ³²Nene ni Mulungu wa Ibrahimu, Mulungu wa Isaka, nu Mulungu wa Yakobo? Mulungu te Mulungu wa vafwe, nkandi ni Mulungu wa vapupa." ³³Wakati ivungana vahivwa ili vasukumiye insambilizyo zyakwe. ³⁴Ilelo Mafarisayo vahivwa kuwa Yesu avapumilizizye Masadukayo, vahajivungania vuvo veka mulinga. ³⁵Woka wavo, akiwa mwana sheria, amuvuzilizizye iswali kwa kumulinga. ³⁶Mwalimu, ni nkomelezio vuli yeyili mpiti kuliko zyonti mu sheria?" ³⁷Yesu ahajibu, "Lazima umusungwe Mwene kwa mwoyo waho wonti, kwa kuroho yaho yonti, na kunjelezio yonti." ³⁸Hii ndiyo Hii ndiyo nkomelezio impiti nu lya kwanza. ³⁹Nu lya vili yikuholana niyo nilazima umusungwe ujilani waho ngati ukujisungwa mwenewe. ⁴⁰Sheria zyonti nu manabii va kutegemela inkomelezio izi zivili. ⁴¹Nu Mafarisayo pevali bado vakusanyisile poka, Yesu ahavuvuzilizya iswali. ⁴²Ahayanga, "Je, mukusiva ishoni juu lya Chiristi? Uvene ni mwana wa nanu?" Vohe vahamujibu, "Ni mwana wa Daudi." ⁴³Yesu ahajibu, "Ni kwa namuna vuli Daudi mu mupepo akwimwita Mwene, ahayanga, ⁴⁴Mwene avavuzizye Mwene wane, "Tendama kunyove yane wa kundilo, hadi vavomba avadui vavo wavikwe pansu lya vinama vwaho." ⁴⁵Ngati Daudi akumwita Chiristi "Mwene," njinsi vuli kuitayime mwana wakwe?" ⁴⁶Kutali weavezizye kumujibu izi havili, nu kutali we alinzile havili kumuvuzilizya amaswali inkani kufuma insiku ilyo nu kuwendelea.

Chapter 23

¹Baadaye ayanzile nuvumatiwa vantu nu vanafunzi vakwe ahayanga, ²"Vaandishi nu Mafarisayo vakutenda mluitengo sha Musa. ³Kwa hiyo shoshonti vakwamula kuvomba, vombaji uku lwe mukuvachunguzya. Ileo mtatinze muyije amatendo gavo, kwa sababu avene vakuyanga amambo vatakuvomba.⁴Ndinga avene vakupinyaga amazigo amamwamu vigomu kuvusya, nu kisha kuvapapizya avantu muvipungu nyovo. Ileo avene vuvo vata kusejelezya pepe insamba kuyivusya. ⁵Imbombo zyavo zyonti, vakugavomba ili vavenye nu vantu kwa sababu avene vakupanula amasanduku gavo nukukwonjezya uvupiti uwapindo ilya vizyalo vwavo.⁶Avene vakusungwa kutenda maeneo lya shifahali mu shelehe nu mu vitengo mwa mushinzi mukasi lya masinagogi, ⁷nu kulamukwa kwa mushinzi maeneo lya sokoni, nu kukwitwa "Valimu" nu vantu.⁸Ileo imwe mutakuvanzilwa kukwitwa "Valimu," kwa kuwa mulina wope Mwalimu woka, nimwe mwonti ni vajenzi. ⁹Mutaha mwite umuntu wowonti apa padunia kuva vapapa winyu kwa kuwa mnaye Tata winyo woka tu, wope yuko kumwanya. ¹⁰Wala mutahinze vavite 'mwalimu,' woka tu, yaani Chiristi.¹¹Nkandi aliye mupiti miongoni mwinyu aliyime muvomvi winyu. ¹²Wowonti weakuji zuvwa alimwisya nu wowonti akujisa kuti aliyinuliwa.¹³Ileo ole winyu pazyinyu imwe vasimba kalata nu Mafarisayo, Valuma! ilenga mu kuvagalila avantu kushina ufalme wa kumwanya. Imwe mutangawezya kukwinjila nu mutakuvaluhusu vevakwinjila kuvomba isho. ¹⁴(Zingatila umusitali uwa kuminane vutakuloleha kunakala inyinza izya hali baadhi lya nakala zikwonyi zyake umusitali unobaada lya mustali wa 12. umustali wa 14 "Ole winyu muvaandishi nu Mafarisayo avanafiki kwa kuwa mila avajane). ¹⁵Ole winyu vaandishi nu Mafarisayo, vanafiki! mwemuvuka mwisilwa lya bahari nu nainge mwafiha mukumuvombaga umuntu woka ayitishe gala ge mukusambili zya, nalwe akuva ngati imwe mukuvomala mbili umwana wa jehanamu ngati imwe mwenewe muli.¹⁶Ole winyu valongozi avantoko, imwe mukuyanga wowonti akulapa kwa hekalu, te shintu. Ileo akulapa kuzahabu lya hekalu apinyilwe kushilapo shake. ¹⁷Mweka ntoko vapukupuku, shili ni shipiti kuliko isha mwavo, dhahabu au hekalu ambalo likwilwe ulolwe dhahabu kwa Mulungu?¹⁸Nu, yeyonti weakulapa kwa madhabahu, te shintu. Nkandi weakulapa kusadaka yeyili pamwanya yakweafungulilwe nishilapo shakwe. ¹⁹Imwe muvantumuvantonko, shoni shipiti kuliko ishamwavo, isadaka au madhabahu ambayo yikwihaga uvulotwe isadaka zyezikufumwa kwa Mulungu?²⁰Kwa hiyo, uwene weakulapa kwa madhabahu akulapaga kulilyo ni vintuvwonti vweli pamwanya yakwe. ²¹Wope akuvalapa kwa hekalu, akulapaga kulilyo nu kwa uwene weakutendama mukasi yakwe. ²²Nu uwene akulapa kwa mwanya, akulapega kwa shitengo sha enzi sha Mulungu nu kuwene atendime pamwanya yakwe. ²³Ole winyu vaandishi nu Mafarisayo, vanafiki kwa kuwa mukulipa izaka wa bizali, mnaanaa nu mizwebwa, ilelo mukuleha amambo amamwamu aga sheria- haki, rehema, nu imani. Ileo iga mukwanziwa kuva mugavomvile nu te kugaleha agamwavo bila kugateketezya. ²⁴Imwe valongozi vantonko, imwe mukuchucha avadudu avansi ilelo mukumila ingamia!²⁵Ole winyu, vaandi nu Mafarisayo, vanafiki! kwa kuwa kukuzelufwa panzi lya shikombe nu panzi ya nsahani, ilelo mukasi yakwe mwizuye zuluma nu kutokuwa nu kiasi. ²⁶Mwe Mafarisayo vantonko, zelufwaji nsuti mukasi lya shikombe nu mukasi lya nsahani, ili uvupande uwakunzi wope welele vuve safi. ²⁷Ole winyu, vaandishi nu Mafarisayo, vanafiki! kwa kuwa mukulolana nu makaburi gegapakwilwe ichokaa, gekunzi gakuhuleha minza, ilelo kwa mukasi gizyuye amafupa gavantu nu kila ishintu shilisho shishafu. ²⁸Shinisho isho, nimwe kwa kunzi mukuloleha muli haki pilongolela lya vantu, ilelo mukasi mwizuye uvunafiki nu mavivi. ²⁹Ole winyu, vaandishi nu Mafarisayo, vanafiki! kwa kuwa mukuzenga amakaburi lya vanabii nu kugahondezya amakabuli gavevali haki. ³⁰Imwe mukuyanga, ingetwatendime insiku izya tata zyoutu, nkandi tutalitushilikile poka navo kukwita amavanda zya vanabii. ³¹Kwa hiyo mukujpanjila mweka kuti imwe mwevana vavo vevagozile vanabii. ³²Havili imwemukukamilisya kukwizuya isehemu yeyikwanziwa imbivi lya tata zyinyu. ³³Mwe njoha, vana wa vipiribao, kwa namuna vuli mulivukwepa uvulonzi lya jehanamu?³⁴Kwahiyo, yenya, inkuvasontelezya kwinyu manabii, avantu vevali nu mushizi, nu vaandishi baadhi yavo kuti muvagoje nu kuvahomela. Nu baadhi yavo valivatundiha mukasi lya masinagogi ginyu nu kuvashimbizya kufuma kumuji woka hadi uwamwavo. ³⁵Sheshililoleha ni kuti pamwanya yinyu paliloleha amavanda gonti zya vevali haki zyezyitwilwo munsu, kukwandila amavanda lya Habili mwenye haki hadi kwa mavanda lya Zakali mwana wa Barakia, mliye muguzile pakasi lya pafinyile nu mazabahu. ³⁶Ndinga, nkuvavuzya, amambo aga gonti galishituha ishizazi ishi. ³⁷Yerusalemu, Yerusalemu, iwewe ukuvagoga vanabii nu kuvahoma amawe vala vevakutumwa kwaho! mara ngapi imakusinye avana vaho poka ngati shila inkuku vyeikukusanya utukuku utwana kwake pansu lya vwapa vwakwe, ilelo utitisile. ³⁸Yenya, inyumba yaho yisyaye yeka. ³⁹Nane inkukuvuzya nukwandila ishina kukwendelela te uhandole, hadi ulliyanga, abalikililwe uwene weakwinzya kwa zina la Mwene."

Chapter 24

¹Yesu afumile hekaluni nu kuvala zyakwe. Vanafunzi kwa vakwe vamusogoleye nu kumulolesya amayumba lya hekalu. ²Ilelo avajivile nu kuvavuzya, "Je, mutakugalola amambo aga gonti? Ndiga inkuvavuzya, kutali iwe lyelilisyala juu lya lyamwavo bila kumongolwa."³Nu alhatendama kwigamba wa mizeituni, vanafunzi vakwe vamusogoleye kuluvazu nu kuyanga, "Tuvuzye amambo iga galiloleha lyeli? Shintu vuli shiliyima dalili lya ku kwinza kwaho umwisho wa munsu?" ⁴Yesu avajivile nu kuvavuzya, "Muvanje makini kuti atahinze umuntu avatezye. ⁵Kwa kuwa avinji valiyinza kwa zina lyane. Vakuyanga, 'Nene ndiye Chiristi,' nu valivatezye vinji. ⁶Muliyivwa uvulugu ni taarifa zya vvulugu. Yenyeji mutahinze muve ni lyoga, kwa kuwa amambo iga gakwanziwa kuloleha, ilelo vula umwisho vulyiyima vushili. ⁷Kwa kuwa itaifa lilivuha dhidi lya taifa mwavo, nu ufalme dhidi lya ufalme. kuliyyima ninzalanu matetemeko ga alizi mu sehemu mbalimbali. ⁸Ilelo amambo gonti kwe kumwanzo tu uvuvavi wa kupapa. ⁹Ndipo valifumwa kwa ajili lya mayimba nu kuvagoga muli chukilwa na mataifa gonti kwa sababu lya zina lyane. ¹⁰Ndipo avinji valipunula nu kugalulilana nu valijilwa mwenewe kwa mwenewe. ¹¹Vanabii avinji wa valenga yinza nu kuvadanganya avinji. ¹²Kwa sababu uvuovu vulyionjela, ishikunzi wa vinji vulipowa. ¹³Ilelo weali jimbilila mpaka kumwisho, aliyokolewa. ¹⁴Uno utastamenti lya ufalme yililumbililwa munsu impuma ngati lipangwi kwa mataifa gonti. nu ndipo ula umwisho vulifiha. ¹⁵Kwa hiyo, mwalola ichukizo la kunanganya, lyelya yangwilwe nu nabii Daniellyimiliye isehemu yapafinjile [akusoma nu amanye], ¹⁶Nu vula Yuda vashimilile kumagamba. Nu ¹⁷vula wealiko pamwanya paa la nyumba atahawezye kukwiha pansu kunyetula ishintu shoshonti mukasi lya nyumba yakwe, ¹⁸wope wealiko kumugunda atahagalushe kunyetula ishi zyalo shwake. ¹⁹Ilelo pazyavo vevale vana nu vale vakulosya mu insiku izyo! ²⁰Lavaji kuti kushimbalakwinya kutahime kuhavalilizyo mpepo, vala insiku lya sabato. ²¹Kwa kuwa kuliyyima nu mayimba amapiti, ambayo gatahawahi kuwa kufuma kupelwa kwa munsu hadi isalizi, nu vala teyihave havili. ²²Ngati insiku izyo nkandi zya fupizizye, kutali nkandi aponile. Ilelo kwa sababu lya vateule, insiku izyo zilifupiswa. ²³Kisha ikiwa umuntu wowonti angavavuzya 'Yenya, Chiristi ali apa! au, 'Chiristi kula' mutahitishe amazyi igo. ²⁴Kwa kuwa Machiristi wa vilenga nu vanabii wa vilenga valiyinza nu kulolesya indolesyo impiti nu amajabu, kwa kusudi la kutezya, ngati yawezenkanaga pope nu vateule. ²⁵Yenyi, imbataha zlisizye kabula lya amambo ago kutokela. ²⁶Kwa hiyo, ikiwa vavavuzya, "Chiristi ali kulugwa, mutahavale ukwo kwa lungwa. Ay, 'Yenya, yuko mukasi lya nyumba, mutahitishe amazyi igo. ²⁷Ngati shila uluma syo vwehukumesa kufumilila kuvutukulo nu kuhozya mpaka kuvuswelo vayiliyima kukwinza wa mwana wa Adamu. ²⁸Poponti pepali sheshifuye, ukwo kwe amavimba gakuvungana. ²⁹Ilelo mala baada lya mayimba amapiti ga insiku zile, izula ilivikwa ahisi umwezi te vuhafumwe uvuzelu wakwe, inzota ziligwa kufuma kumwanya nu maha kumwanya galiyingana. ³⁰Ndipo ishara lya Mwana wa Adamu yililoleha kuwanya, nu amakabila gonti lya munsu galilizindi. Valimulola umwana wa Adamu akwinza mu mavingu aga kumwanya kumaha nuvushindamu umupiti. ³¹Alivatuma avahavizya vakwe kwa isauti impiti lya talumbeta, vope valivakusanya poka avatevule vakwe kufuma ipande zine zya munsu, kufuma mwisho woka wa kumwanya hadi uwamwabo. ³²Jifunzaji isomo kufumililana nu mwikwi. Mara tu itawi likumela nu kufumwa amatundu, mukumanya kuti ishisanya sha pala mila. ³³Pisho pope, mwalola amambo iga gonti, mukwanziwa kumanya kuti apalamiye, papipi nu malyango. ³⁴Ndinga inkuvavuzya, ishizazi ishi teshitu she, hadi amambo gonti aga galiyimagaloleha. ³⁵Imwanya nu munsu zilituha, ilelo amazyi gane tegahatushe nalumo. ³⁶Ilelo kuhusu insiku lila nu isaa kutali umuntu amanyile, pope avahavizya wa kumwanya, pope umwana, nkandi Tata weka vuyo. ³⁷Ngati shila vweyali mu insiku zya Nuhu, ndivyo yiliyima kukwinza kwa mwana wa Adamu. ³⁸Kwa kuwa mu insiku izyo kabula lya gharika avantu vali vakulwa nu kumwela, vakwimala nu ku kwimalwa hadi insiku liala lwe Nuhu ayinjile mu safina, ³⁹nu vatamanyile shintu shoshonti hadi gharika peyihinza nu kuvasomba vanti- ndivyo yeliyima kukwinza kwa mwana wa Adamu. ⁴⁰Ndipo avantu vavili valiyima kumugunda-woka alinyetulwa nu woka alilekwa kwisinda. ⁴¹mwantanda vavili wakuwa vanasaga poka - woka atachukuliwa nu woka atabaki. ⁴²Kwa hiyo vauyi aminso kwa sababu mutamanyile ni insiku vuli lwe akwinza ambayo akwinza Mwene winyu. ⁴³Ilelo mumanye kuti, Mwene mwenye nyumba amanyile lisavuli umwiva nkandi ayinzile, nkandi akeshishe nu nkandi ataluhusile nyumba yakwe kuvamilwa. ⁴⁴Kwa hiyo, havili mukwanziwa kuvatayali, kwa kuwa umwana wa Adamu aliyinza mu isaa mutayisivile. ⁴⁵Pisho ni nanu alimwaminifu, umutumwa mweny ninjele, ambaye mwene wakwe ampiye amadalaka pamwanya lya vevale mu nyumba yakwe, ili vapate ishakulya kwa wakati wevukwanziwa? ⁴⁶Abalikiwilwe umuvomvi uyo, ambaye mwene wakwe alimwaga akuvomba kuhavalolizyo heakwinza. ⁴⁷Ndinga inkuvavuzya kuti mwene alimuvihia pamwanya ya kila shintu sheshili shakwe. ⁴⁸Ilelo ngati umtumwa umuovu akuyanga mumwoyo wakwe, 'Mwene wane ahava,' ⁴⁹Nu ahataliha kuvaloma avatumishi vakwe, nu ahakata nu kuholwa iviholya, ⁵⁰Mwene wa mtumwa huyo aliyinza mu insiku

ambayo atakulisiva, nu mu isaa ambayo ataymanyile. ⁵¹Mwene wakwe alimudumula ivipande vivili nu kumuviha mu inafasi yoka sawa nu vanafiki, ambako valiyimana nu kukuta nu kusyaga amino.

Chapter 25

¹Ndipo ufalme wa kumwanya vukuholanywa nu vana wali kumi vevanyetuye itaa zyavo nu kwiepa kuvala kumposhela Mwene wa winga. ²Vasano miongoni yavo vali vapukupuku nu vasano avamwavo vali ninyele. ³Vana wali avapukupuku lweanyetuye itaa zayo, vatanyetuye amafuta gogonti. ⁴Nkandi avana wali vanjele vayetuye ivizilo vwe vilina mafuta poka nu taa zyao. ⁵Isalizi wakati mwene winga achelewa kufiha, vonti valemwilwe utulo nu vhakata. ⁶Ilelo ahavalilizyo hapa vusiku pahati pamile nu halangai, 'Yenya, mwene harusi! Fumipanzi mumuposhele. ⁷Ndipo avo avana wali vavusile vonti nu kwasya itaa zyavo. ⁸Vala vapukupuku vavavuzizye vala avanjele, mutupe isehemu vya mafuta ginyu mwe itaa zyitu zikuzimiha, ⁹Ilelo vala avanjele vavajibile nu kuvavuzya, 'Kwa kuwa tegatukwilwe atwe namwe, badala yakwe sogoli kuveva kukazya mujikalile gamo kwa ajili yinyu. ¹⁰Wakati havasogola huko kukala, Mwene harusi alifiha, nu vonti vevali tajali vasogoye nawo kwenye shelehe vya harusi, nu mulyango wagalilwe. ¹¹Baadaye vala avanawali avamwavo havili vafisile nu kuyanga, 'Mwene, mwene, twigulile. ¹²Ilelo ahajibu nu kuyanga, 'Ndinga inkuvavuzya, nene intavamnyile. ¹³Kwa hiyo yenyali kwa kuva mutamanyile insiku au isaa. ¹⁴Kwa kuwa ni sawa nu muntu akwanza kusafili kuval akunsiyiinji, avisite avavomvi vakwe nu kuvapa uvudumbwe wakwe. ¹⁵Woka wavo amamupiye intalanta zisano, uwamwamvo ampiye zivili, nu wula wa mwavo amupiye italanta yoka. Kila woka aposheleye ikiasi kulingana nuvuwezo wakwe, nu muntu vala asafiliye kuvala zyakwe. ¹⁶Mapema vula aposheleye italanta zisano asogoye kuziwekezya, nu kuzizalisya italanta izyamwavo zisano. ¹⁷Sheshila sheshila vula aposheleye intalanta zivili amalipafwizye izyamwavo vilili. ¹⁸Ilelo umuvomvi aposheleya italanta yoka, asogoye zyako, ahabana ihiva pansu nu kuyizyiha ihela lya mwene wakwe. ¹⁹Nu baada lya muda umutali, Mwene wa vavomvi avo agalusile nu kugomba amahesabu navo. ²⁰Vula umuvomvi aposheleya italanta zisano ayinzile nu kuleta intalanta izya mwavo zisano, ahayanga, 'Mwene, wampiye italanta zisano. Yenya, napata ifaida lya italanta izyamwavo zisano. ²¹Mwene wakwe amuvuzizye, 'Hongera, muvomvi mwinza nu mwaminifu uyimile mwaminifu! kuvintu ivinsi. Kutinikupe amadalaka pamwanya lya vintu ivwinji. Ingia mu lya luseshelo lya mwene waho. ²²Umuvomvi aposheleye italanta zivili ayinzile nu kuyanga, 'Mwene, wampiye italanta zivili yenya, impasite ifaida lya intalanta izyamwavo zivili. ²³Mwene wakwe ahamuvuzya. 'Hongela muvomvi mwinza nu mwaminifu! Uyimile mwaminifu kuvintu ivinsi. inkukupa amadalaka juu lya vintu ivwinji. Ingia mu ulusheshelo lya mwene wako. ²⁴Baadaye umuvomvi aposheleye italanta yoka ayinzile nu kuyanga, 'Mwene, imanyile kuti iwewe ni muntu umuhali. Ukuyavila pala utawaye, nu ukuvuna isehemu utivuye. ²⁵Nene nogofie, inkavala zyane nu kuyizyiha italanta yaho muntope. Yenya ulinayo apa yila yeyaho. ²⁶Ilelo mwene wakwe ajivile kuyanga, iwewe muvomvi muovu nu muzembe, wanyile kuti indiyavila isehemu intawaye nu kuvuna isehemu yeintivuye. ²⁷Kwa hiyo uhanziwagwa uvape ihela yane avantu wa benki, nu wakati wa kugaluha kuvane inkdani poshele yila iyane poka nu faida. ²⁸Kwa hiyo mufuli iyo italanta nu mupi vula umuvomvi weali ni tantanta kumi. ²⁹Kila umuntu weali makini, aliyonezewa inkani - pope kwa kukunjezewa inkani. Ilelo kwa wowonti atali nu shintu, pope sheali nasho alifulwa. ³⁰Musumbi pansu kushisi uyo umuvomvi atahondeye, ambaku kwekuliva inkuta nu kusyaga amino. ³¹Wakati mwana wa Adamu aliyinza mu muvushindamu wakwe, nu vhavizya vonti poka wope, ndipo alitendama pamwanya lya yitengo shakwe sha vushindamu. ³²Munsi zyonti zilivungana pilongolela lyakwe, vope alizapagulanya avantu, ngati shila umudimi vwe akupagulanya ng'onzi nu mbuzi. ³³Alivivia ng'onzi inyove yakwe, lya kundilo nkandi imuzi alizivihya inyove izya wa mongo. ³⁴Kisha mfalme alivavuzya vala vevali kunyove yakwe lya kundilo, 'Nzaji mwemwu lositwe nu Tata wane, vupavanaji ufalme wandaliwilwe kwa ajili yinyu kufuma kuvikwa umusingi wa munsi. ³⁵Kwa kuwa nu ninzala mwapi nu ishakulwa; nali ne mujeni nu mwankalibisizye; ³⁶Nali ishitali, nu muvazyalizizye nu amende; Nali nemuvinu nu mwaneyizye nali munkusa muhaninzila. ³⁷Ndipo vali haki valimujibu nu kumuvuzya 'Mwene, lyeli twakuwenyi ulikuwa nu nzala, nu twakulisizye au lwuli ni shinyolo tuhakupa aminzi. ³⁸Nu lyeli twakuwenyewe mujeni, nu tuhakukalibisya? Au lwuli ivintali nu tuhakuzwalizya amenda? ³⁹Nu lyeli lwetwa kuwenyi muvimu pope mu vukungwa nu tutakwinzila? ⁴⁰Nu mfalme ahavajibu nu kuvavuzya, 'Ndinga inkuvavuzya, shemuvomvile apa kwa woka wa vajenzi vane avansi mwambombeye nene. ⁴¹Ndipo alivavuzya avo vevali kunyove yakwe wa kumongo, 'Yepi kwane, mutipwilwe sogoli mu mwoto wa shima wandawilwe ⁴³kwa ajili lya setano nahavizya vakwe, Kwa sababu nali nu nzala ileo mutumpiye sha kulya, nali nishinyoto ilelo mutampiye aminzi. ⁴²Nali mujeni ilelo mutankalibisizye; nali ishitali ilelo mutampiye ivizyalo; nali muvinu nu lwindi muvukungwa, ilelo mutanenyizye. ⁴⁴Ndipo vope havili valimujibu nu kuyanga, 'Mwene, lyeli twakuwenyi ulininzala, au uli nishinyoto, au lishitali au iwewe muvinu au lweali muvukungwa, tutakuhumiye? ⁴⁵Kisha ahavajibu nu kuyanga, 'Ndinga inkuvavuzwa shila mutavomvile kwa woka wa hava avansi mutambeye nene. ⁴⁶Hava valivala mu adhabu lya shima nkandi vevali haki mu upuma wa shima.

Chapter 26

¹Wakati Yesu lweamala kuyanga amazyi gonti ago, avavuzizye vanafunzi wake, ²"Mumanyile kuti baada lya insiku zivili kutikuve nu insiku lya pasaka, nu mwana wa Adamu valimufumwa ili ahomelwe." ³Baada lya avapiti vama kuhani nu vazee wa vantu vahomive poka mu makao lya kuhani umupiti, weali kuwa akwitwa Kayafa. ⁴Kwa poka vapanzile injama lya ku mulema Yesu kwa kwilu nu kumugoga. ⁵Kwa kuwa vayanzele "Yitahavombeshe kaha valilizyo wa sikukuu ili yitahinze yifumwe ghasia miongoni mwa vantu." ⁶Wakati Yesu peali Betania nyumba lya Simoni umukoma, ⁷Alipokuwa ajigolosizye pameza, umwantanda woka ayinzi kwake lwe avusizye umukebe wa alabasta yeyali nu mafuta aga samani impiti aga punguye pamwanya yitwe shakwe. ⁸Ilelo vanafunzi kwa vakwe lwevalilola ijambo ilye vililwe nu kuyanga, "Yeyoni sababu lya hasara ino? ⁹Iga gahondeye kugakazya kwa shiasi shipiti nu kuvapa avapina." ¹⁰Ilelo Yesu, apazile amanyile ili avavuzizye "Shoni mukumutamwa umwantantanda uno kwa kuwa avomvi ishintu ishinza kwane. ¹¹Avapina muli navo insiku zyonti, ilelo tumuhime poka nane daima. ¹²Kwa sababu apungula amafuta aga pwamwanya lya muvili wane. avomvile isho kwa ajili lya kusyila kwane. ¹³Ndinga inkuvavuzya, poponti utastamenti uno alilumbililwa mu muni impuma ishinitendo she avomvile uno umwantanda havili shiliyima shikuyangwa kwa ajili lya kukumbuha." ¹⁴Ndipo woka wa vala kumi nu vavili, alitwaga Yuda Iskariote, asogoye kuvapiti wa makuhanu nu kuyanga, "Mulimpa ishoni ige nu mugalulila?" ¹⁵Vaha mupimila Yuda ivi pande thelasini lya hela. ¹⁶Kufuma umda aho alondoye inafasi lya kumugalulila. ¹⁷Pope insi lya kwanza lya mikate vatavisile inyambo avasundikwa vaha muvalila Yesu nu kuyanga, "Pepi ukwanza tukwandelile ulye ishakulya sha pasaka?" ¹⁸Ahavavuzya, "Sogoli kumujini kwa umuntu vamo nu muvavuzye, Mwalimu akuyanga, "Umda yane hapalamiye. Indiyitimzya ipasaka poka nu vanafunzi vane kunyumba yaho." ¹⁹Vanafunzi vavomwile ngati Yesu vweahavajizya, nu vaandaile ishakulya sha pasaka. ²⁰Lweyafiha hamazuva atendime kulwa ishakulya poka nu vala vanafunzi kumi nu vavili. ²¹Lwavali vakulya ishakulya ayanzele, "Ndinga inkuvavuzya kuti woka winyu alingalulila." ²²Vasimililwe inakni kila woka atalishe kuvuzizya, "Je, te nene, Bwana?" ²³Ahajibu, "Vula ambaye akusanzila inyove yakwe poka nene mu mwibakuli ve alingalulila. ²⁴Umwana wa Adamu aliyepa, ngati yasimbwile. Ilelo Ole wakwe kwa umuntu ambaye alimugalulila umwana wa Adamu! yali hinza kwa muntu uyo ngati yalipapa." ²⁵Yuda, ambaye amugaludi ayanzele, "Je! Ni nene Rabi?" Yesu ahamuvuzya, "ayanga ijambo ilyo mwenewe." ²⁶Lwevali vakulye ishakulya Yesu avunyetula umukate, ahavulota, nu kuvumembula, ahavapa vanafunzi vakwe nu kuyanga, "Nyetuli mulye. Uvu ni mwili wane." ²⁷Ahanyetu; a ishikombe nu kusalifwa, ahavapa nu kuyanga, "Mwelaji vonti mu lishi. ²⁸Kwa kuwa iga ni kwa mavanda agano lyane, yeyi kwitwa kwa ajili lya vinji kumusamaha wa mbivi. ²⁹Ilelo inkuvavuzya, te inkamwele havili amantonongwa agimpisya ili hadi isi kulila lye indimwela poka nimwe mu ufalme wa Tata wane." ³⁰Lwevalitayali vamala kukwimba ulyimbo vefile kuvala kwigamba wa mizeituni. ³¹Kisha Yesu ahavuzya, "Uvusiku uvu imwe mwenti kutimupunule kwa sababu yane kwa kuwa yisimilwe indimuhomi umuchungaji ni ng'onzi mpuga zilisatana. ³²Ilelo baada lya kuzuha kwane intivalongolela kuvala Galilaya. ³³Ilelo Petro ahamuvuzya, "Pope ngati vonti vangakuhana kwa sababu lya amambo kutigakwaje, nene intangakuhana." ³⁴Yesu ahajibu, "ndiga inkukavuzya uvusiku uvu kabula yankanda kuvilishila uli nkana mara tatu." ³⁵Petro ahamuvuzya, "Pope ngati yanzilwe kufwa nu iwewe, te inkulane." Nu vanafunzi avamwavo vahayanga wevulo wevulo. ³⁶Baadaye Yesu ahavala navo isehemu yeyikwitwa Gethsemane nu lweavavuzya vanafunzi vwake, "Tendami apa kuhavalilizyo henkusogola ukwo nu kulava." ³⁷Ahamunyetula Petro nu vana vavili wa Zebedayo nu ahanda kupela uwila. ³⁸Kisha ahavavuzya, "Umwoyo wane vutikupela uwila inkani pope ishiasi sha kufwa. Syalaji apa mukatilile poka nane." ³⁹Ahasogola pilongolela heasi ahaga ishi fulivuli, nu kulava. Ahayanga, "Tata wane, yikuweze nkana, ishikombe ishi shinepushe. Yitahime ngati vweinkwanza nene, nkandi vweukwanza iwewe." ⁴⁰Ahavavulila vanafunzi nu ahagava kasite utulo nu ahavavuzya Petro, "Shoni mutawezizye kukatilila poka nene kwisa lwoka? ⁴¹Katililaji nakuleva kusudi mutahinjile mundingu umwoyo vulitayali, ilelo umuvili ni dedevaye." ⁴²Ahavala zyakwe ulwavukili nu kulava ahayanga, "Tata wane, ngati ijambo ili litangawezya kulyepuha lazima ishiwele ishikombe ishi, amapenzi ga timizwe." ⁴³Ahagalula havili nu kuvaga vakasite utuvo, mwe kuva aminso gavo gali mwamu. ⁴⁴Kisha ahavaleha havili avala zyakwe ahalava mala tatu akuyanga amazyi gegala. ⁴⁵Baada Yesu ahavalila vanafunzi vakwe nu kwavuzya, "Bado mukasite tu na kupu munzisya? Yenya, isaa yapalamila, nu mwana wa Adamu akugaulilya munyove mwa vevali ni imbivi. ⁴⁶Vushi, twepe. Yenya, vula weaku mugalulila apalamiye." ⁴⁷Wakati alipokuwa bado akuyanga, Yuda woka wa vala kumi nu vavili, ahafiha. IKundi ipiti lihefiha poka nawo kufumilila kuvapiti wa makuhanu nu vazee wa vantu. Vahinza nu mapanga nu ndugu. ⁴⁸Havili umuntu weasivile kumugalalila Yesu alivapite ishara, kuyanga, "Vula imufipe, ndiye uwene. mulemaje." ⁴⁹Mara iyo ahinza kwa Yesu nu kuyanga, "Salamu, Mwalimu!" nu kumufipa. ⁵⁰Yesu, ahavavuzya, "Chale livombe lila lye likulesite. Ndipo vahinza nu kumugolosezya inyove Yesu, nu kumulema. ⁵¹Yenya, umuntu woka

alipoka nu Yesu, agolosizye inyove yakwe, ahachomola ipanga lyakwe, nu ahamuhoma umuvomvi wa kuhani avapiti, nu kumudumula ikutwi lyakwe. ⁵²Ndipo Yesu ahamuvuzya, galusya ipanga lyaho pala uvufumwizye kwa kuwa vonti vevi vevatumila ipanga vali angamizwa kwa upanga. ⁵³Mukusiza kuwa intangawezya kumwita Tata wane, wope ahantumila amajeshe zaidi lya kumi nu gavili aga vahavizya? ⁵⁴Ilelo basi namuna vuli amaandiko nkegawezya kutimizwa, ishi ndivyo yikwanziwe kuloleha?"⁵⁵Wakati huo Yesu avuvuzya uvumati, "Je! mwinza nu mapanga na madugu kundema ngati munyanganyi? Kila insiku nu tendime muhekalu inkusambilizya, nu mutandemile! ⁵⁶Ilelo gonti iga gavombesile ili amaandiko lya vanabii gatimile." Ndipo vanafunzi vakwe vahamuleha nu kushimbila. ⁵⁷Vala vevamulemile Yesu amtwaye kwa Kayafa, Kuhani Umupiti, isehemu lya avandishi nu vazee valiva vungine poka. ⁵⁸Ilelo Petro umufuasite mwisinda kwa patali hadi mu vukumbi wa Kuhani Umupiti. Ayinzile mukasi nu kutendama poka nu valinzi ayenye she kuti shiloleshe⁵⁹Basi avapiti wa makuhani ni balaza lyoti vali vakulondola uvushahidi wa uwilenga dhidi Yesu, kusudi vapate kumugoga. ⁶⁰Ingawa vajitokeziye avashahidi avinji, ilelo vatapasite sababu yeyonti. Ilelo baadaye avashahidi vavili vajitokeziye pilongolela. ⁶¹nu kuyanga, "Umuntu uno ayanzile, 'Inkuwezye kuli vunza ihekalu lya Mulungu nu kulizenga havili kwa insiku zitatu.'" ⁶²Kuhani umupiti ayimiliye nu kumuvuzilizya, "Utungawezya kujibu? Ava vakusuhudila ishoni dhidi yaho?" ⁶³Ilelo Yesu apumile. Kuhani umupiti ahamuvuzya, "Ngati Mulungu veakuishi, inkukuvuzya utuvuzye, ngati iwewe ni Chiristi, Umwana wa Mulungu." ⁶⁴Yesu ahajibu, "Iwewe mwenewe ukuyanga ijambo ilyo. Ilelo inkuvuzya, kufuma ishi nu kukwendelela kuti umulole umwana wa Adamu atendime inyove lya kundilo uwa maha, nu akwinza mu mavingu lya kumwanya." ⁶⁵Ndipo kuhani umupiti alaluye ivizyalo vwakwe nu kuyanga "Akufuhi! Je, tukwanza havili uvushahidi wa shoni? Yenya, tayari mwamwivwa lweakukufulu. ⁶⁶Je! mukusiva ishoni? Vahajibu nu kuyanga, "akusitalihi kufwa." ⁶⁷Kisha vamuswiliye amati kuminso nu kumuhoma ingumi, nu kumuchapa amakofi kwa inyove gavo, ⁶⁸nu kuyanga, "tutabilile, iwewe Kristo. Ni nanu amekuchapa?" ⁶⁹Wakati huo Petro alikuwa atendime panzi mu vukumbi, nu mumvomvi wa shantanda amusogoleye nu kuyanga, "iwewe wope ulikuwa woka nu Yesu Galilaya." ⁷⁰Ilelo ahanile pilongolela lyovo vonti, nu kuyanga, intamanyile ishintu sheukuyanga" ⁷¹Lwe asogola panzi lya lyango, umuvomvi uwamwavo wa shantanda amuwenyi nu kumuvuzya vervalipo apo, "Umuntu uno wope amile poka nu Yesu wa Nazareti." ⁷²Akakana havili kwa shilapo, "Nene intamumanyile umuntu uno." ⁷³Umda ahansi baadaye, valivevali vimiliye paipi vamusogolaje nu kuyanga nu Pero, 'Kwa hakika iwewe wope ni woka wavo, kwa kuwa hata ilafunzi yaho yikulolesya. ⁷⁴Ndipo alianza kulaani nu kuapa, "Nene intamumanyile umuntu uno," nu mara hiyo inkanda yihavilishila. ⁷⁵Petro agakumbusile amaneno aliyoavuvuzya nu Yesu, "Kabula inkanda yitavilishila ulinkana mara zitatu."

Chapter 27

¹Umuda wa hanzachi hafiha, vapiti vonti wa makuhani nu wazee wa vantu valiye injama dhidi lya Yesu vapata kumugoga. ²Vamupinyila, vamlongozizye nu kumufisya kwa Liwali Pilato. ³Kila wakati Yuda, amile amugaluliye awenyi kuti Yesu tayali alongwa, ajusite nu kugalusya ivipande thelathini vya hela kwa mupiti makuhani nu wazee, ⁴nu kuyanga, "Navombe imbivi kukugalulila nu mavanda gegatali ni nongwa." Ilelo vahajibu, "Yikutuhusu ishoni itwe? genya, igo mwenewe." ⁵Kisha ahavisumba pansi vila ivipand vya hela mu hekalu, nu kukwepa zyakwe nu kuyinyonga mwenewe. ⁶Umupiti wa makuhani avinyetuye vila vipande vya hela nu kuyanga, "Te mwemumwo kuyiviha ihela ino mu hazina, ni galama lya mavanda." ⁷Vahajadiliane kwa poka nu hela yihatumiha kukalila umugunda la mufinyanzi la kusyilila avajeni. ⁸Kwa sababu ino umugunda uwa lyimile likwitwa, "Mugunda wa mavanda," hadi lelo hii ⁹Kisha lila inzyi lilyali liyangwile nu nabii Yeremia lyatimiziye, kuyanga, "Vavinyetuye ivipande thelasini vya hela, igalama yeya pangwilwe nu vantu vwa Israeli kwa ajili yakwe, ¹⁰nu vaitumiye kwa mugunda la mufinyanzi, ngati Mwene veali anelekezizye." ¹¹Isalizi Yesu ayimiliye pilongolela lya liwali, nu liwali ahamuvuzilivya, "Je! iwewe ni mwene wa Vayahudi?" Yesu ahajibu, "Iwewe ukuyanga isho." ¹²Ilelo wakati asitakiwa nu vapiti wa makuhani nu wazee, atajivile shoshonti. ¹³Kisha Pilato amuvuzizye, "Utiuye amashitaka gogonti dhidi yaho?" ¹⁴Ilelo atamujivile pope izyi lyoka, pisho liwali amizuye nu lusukumilo. ¹⁵Isalizi mu sikuku yali desturi lya lilwali kumufungulila umukungwa woka wa akuewa nu vumati. ¹⁶Wakati uno walikuwa nu mukungwa wealujiye zina lyakwe la Baraba. ¹⁷Pisho wakati hevali vahomilne poka, Pilato avavuzilizye, "Ni nanu mukumwanza nu mufungula kwa ajili yinyu?" Baraba au Yesu weakwitwa Chiristi?" ¹⁸Kwa sababu amanyile kuti vapezile va mulema kwa sababu lya chuki. ¹⁹Wakati heamali atendime pashitengo shakwe sha kulonga, umushi wakwe amutumiye izyi nu kuyanga "Utahavomba ijambo lyolyonti kuva muntu uyo weatali ni nongwa kwani injimvile muno pope ilelo mu indoto kwa sababu yakwe." ²⁰Ndipo vapiti wa makuhani nu vazehevavashawishile makutano vamlave Baraba, nu Yesu vamugoje. ²¹Liwali avavuzilizizye, "Vunanu kati lya vavili mukwana nene imuleshele kwinyu?" Vayanzile, "Baraba." ²²Pilato ahavuvuzya, IMuvombele ishoni Yesu akwetwa Chiristi?" Vonti vahajibu, "Muhomele." ²³Wope ahayanga, "Shoni ni likosa vuli avomvile?" Ilelo badala vazizite kupazya isauti hata pamwanya nkani, "Muhomele. ²⁴Pisho Pilato lwe alola atangawezya kuvombalyo lyonti, ilelo badala yakwe ivulugu zyali zyataliha anyetuye aminzi ahanawa inyove zyakwe pilongolela lya vumati nu kuyanga, "Nene intali ni nongwa pamwanya lya mavanda lya umuntu uno taali ni nongwa genyaji iga mwenewe." ²⁵Avantu vonti vahayanga, "Amavanda gakwe gave pamwanya yitu nu vana vintu." ²⁶Kisha aha mufungulila Baraba kwavo, ilelo amuhomile imijeledi Yesu nu kumukabidhi kwavo kuvala kuhomelwa. ²⁷Kisha askari wa liwali wakamchukua Yesu mpaka Praitorio nu kundi ipiti la vaaskali vaonti vahamu kusanyiha. ²⁸Vahamulula amenda gakwe nu kumuzyalizya inkanzu lya langi inchemamu. ²⁹Kisha vahagomba itaji lya mivwa nu kuliviha pamwanya yitwe lyakwe, nu vamuvisile ilenzi kunyovwe yakwe lya kundilo vasugamiye pilongolela lyakwe nu kumukejei nu kuyanga, "Salamu, mfalme wa Vayahudi?" ³⁰Nu vamuswiliye amati nu vanyetuye ilanzi nu kumuhoma kwitwe. ³¹Wakati walipokuwa vakumukejeri vamuzuzye yila inkanzu nu nu kumuzyalizi zya amenda gakwe nu kulongozya kuvala kumuhomela. ³²Vafuma panzi, vamuwenyi umuntu kufuma Krene zina lyakwe simvoni we vamlazimisizye kuvala nawo ili apate kuvuvusya umusaba wakwe. ³³Valifiha mahali pamo pakwitwa Galigotha, mimana yakwe, "Isehemu la ifuvu la lyitwe." ³⁴Vamupiye isiki yeyisangingwe ni nyongo amwele ilelo lya ayivonga atawezizye kuyimwele. ³⁵Wakati hevali vamuhomela vagane ivi zyalo vwake kwa kuhoma ikula. ³⁶Nu vatendime nu kumwanya. ³⁷Pamwanya lya yitwe lyakwe vavisile amalonga dhidi yakwe gega nukusomeha, "Uno ni Yesu, mfalme wa vayahudi." ³⁸Vayanganyi vavili vaholilwe poka nao woka uluvazu lwa kundilo yakwe nu mwavo kumongo. ³⁹Vala vevale vakutuha vamuzihakile. lwevakuyinzaya amatwe gavo. ⁴⁰Nu kuyanga, Iwewe wali uhanzaga kuli nu nganya hekalu nu kulinga insiku zitatu jiposheweka mwenewe! Ngati ni mwana wa Mulungu, yiha pansi uype pashivonkanyo! ⁴¹Mu hali yeyila yeyila avapiti vama kuhani vali vakumu kashifu poka nu vaandishi nu vazehe nu kuyanga, ⁴²"Avaposile avanyi ilelo atangawezye kujipaha mwenewe. Uwene ni Mfalme wa Vayahudi. Nu ayishe pansi kufuma pashihovenkanyo, ndipo tumwitishe. ⁴³Amusaviye Mulungu. Leha Mulungu amuposhe ishingea kwanza mwe ayanzile, 'Nene ni mwana wa Mulungu.'" Nu ⁴⁴Nu vala vanyaganyi vivali va homelilye poka nawo vope vayanizile amazizi lya kumudhihaki. ⁴⁵Isalizi kufuma saa sita kwali nahisi kuni yonti hadi isaa tisa. ⁴⁶Lyeyafiha isaa tisa, Yesu ahahola kusauti impiti, "Loi, Elo, lama thabakitha?" Iweakumanisya" Mulungu wane, Mulungu wane, Shoni she wandeha?" ⁴⁷Wakati huo baadhi yavo vevale vimiliye pala vivuye vahayanga, "Akumwita Eliya." ⁴⁸Mara woka wavo ashimbiye kunyetula isifongo nu kuyizuzya ishi mwela ishi hali ahayiviha nu mwanya yikwi nu kumpate kuyimwela. ⁴⁹Vo pe vavalilishiye vahayanga, "Muleshi weka leshitulole ngati Eliya akwinza kumpoha." ⁵⁰Kisha Yesu ahahola havili kusauti impiti nu hayifumwa roho yakwe. ⁵¹Yenya, ipazia la hekalu lapazusile isehemu zivili

kufumila kumwanya hadi pansi ni aliziya yingana nu mawe ghabazuha ivipande.⁵² Makaburi gagabusile nu maviligavafinjile avinye vevali vakasite utulo vazyusiwilwe.⁵³ Vafumile mu makaburi baada lya luzyusyo lwakwe vinjiye mumuji umufinjile nu vahaloleha nu vinji.⁵⁴ Basi vula akida nu vala vevali vakumwenyea Yesu vawenji itetemeko nu amambo gegali gahalolehaga, vizuye nilyoga inkani nu kuyanga "Ndinga uno alikuwa mwana wa Mulungu."⁵⁵ Avantanda avinji vevali vahamulandataga Yesu kufuma Galilaya ili kumuhudumila valipala va kwenye kufuma apatali.⁵⁶ Mimongoni mwavo walikuwa Mariamu Magdarena, Mariamu mayi wakwe Yakobo nu Joseph, nu mayi wa vana wa Zebedayo.⁵⁷ Lweyafiha hamazuva ayinzile umuntu utajili kufuma Arimathayo, we akwitwa Yusufu, ambaye wope alikuwa nu mwanafunzi wa Yesu.⁵⁸ Avasogoleye Pilato alajizize apate kumupa.⁵⁹ Yusufu anyetuye umuvili ahavupinya nu mwenda lya sufi safi.⁶⁰ nu ahavukasya mu mwikabuli ipwa lyakwe lyeali achonzile mwiwe kisha ahavilingisya iwewe ipiti lihagubishila umulyango wa kaburi nu ahavala zyakwe.⁶¹ Mariamu Magdalena nu Mariamu uwamwavo valipala vatendime kusogola kwi kabuli.⁶² Insiku lyelihafuata lyelyali baada lya maandalizi avapi vama kuhani nu Mafarisayo vahomine poka kwa Pilato.⁶³ Vahamuvuzya, "Mwene, tukumbuha kuti uwakati vula umulumilega lweali hai ayanzile baada lya insiku zitatu alizyuha havili!"⁶⁴ Kwa hiyo, lajizya kuti kaburi lilidwe salama mpaka insiku lya zitatu. Vinginevyo, vanafunzi vakwe vangawezya kukwinza kumwiva nu kuyanga kuvantu "azyasile kufuma kuvevafuye" nuvulumilenga uwa mwisho vuliyima muvivi kuliko wa kwanza.⁶⁵ Pilato ahamuvuzya, "Vanyetuli avalinzi. Sogoli muvombe ihali lya vusalama ngati vwemungawezya"⁶⁶ Isho vasgoye nu kuvomba kaburi kuva salama iwewe lahomwilwe umuhuli nu kuviha avalinzi.

Chapter 28

¹Baadaye hamazuva insiku lya Sabato, izuva lwalyeali likuswa kusogola insiku lya kwanza lya juma, Mariamu Magadalena, nu vuala Mariamu uwamwavo winzile kulilola kaburi. ²Yenya kuvali nitetemeko ipiti, kwa sababu uhavizya wa Mwene ayisile nu kulivilingisya ivelile, kisha alitendamila. ³Paminso pakwe palingati lya umeme, nu nivizyalo vwakwe galimazelu ngati theluji. ⁴Vula avalinzi vizuyenilyoga nu kuwa ngati vafuye. ⁵Vula uhavizya avafafanulila vala vantanda nu kuyanga, "Mutahogope kwa maana imanyile kuti mukumulondola Yesu, weahomililwe. ⁶Atalipo apa, ilelo azyusile ngati avavuzizye. Nzaji mulole isehemu ambapo Mwene akasite. ⁷Sogoli haraka muvuvazye vanafunzi vakwe, 'Kufuma kuvafu, yenya avalongoleye Galilaya. Ukwo ndiko mulola.' Yenya nene navavuzya." ⁸Vala avantanda vafile pala kaburini haraka ukuvali nu lyoga nu luseshele ulupiti, nu vahashimbila kuvavuzya vanafunzi vakwe. ⁹Yenya Yesu ahahomana navo nu kuyanga, "Salamu." Vala avantandavalinza nu kulema ivinama vwakwe, nu kisha vuhamwabudu. ¹⁰Kisha Yesu ahavavuzya, "Mutahogope, sogoli muvavuzye avajenzi vane valongolele Galilaya. ukwo valindola. ¹¹Wakati vala avantanda lwevalivakuvala, yenya baadhi lya valinzi vasogoye kumujini nu kuvavuzya avapiti wa makuhani amambo gonti gegali gatokeye. ¹²Vo pe vakuhani walipokuwa vahomana nu vazehe nu kujadili ijambo ilyo poka navo, vafumwizye ishiasi shipiti sha hela kwa vala askari. ¹³Nu kuvavuzya, "Vavuzi avamwavo kuwa, vanafunzi wa Yesu vinzile uvusiku vahavu badilisya umuvili wa Yesu wakati itwe lwetwali tukasite. ¹⁴Ngati taarifa ino yingamufishia uliwali, itwe kuti tumushawishi nu kuvefwezeye imwe amashaka gonti. ¹⁵Kwa hiyo vala askari vahazinyetula zila hela nu kuvomba ngati vvevali vavelekezizye. Habari ino yihayela inkani kwa Vayahudi nu yimili isho hadi lelo. ¹⁶Ilelo vala avamitume kumi nu woka vasogoye Galilaya, kwenye lila igamba lyeali avelekezizye. ¹⁷Vo pe lwevamulola, vamupusite. Ilelo baadhi yavo vawenji ishaka. ¹⁸Yesu ahinza kwao ahavavuzya nu kuyanga, vampoye amamulaka gonti munsu nu kumwanya. ¹⁹Kwa hiyo sogolaji muvavombe vamataifa gonti kuwa vanafunzi. vabatizwe mu zina lya tata, nu la mwana nu la Roho umufinjile. ²⁰Vasambilizaji kuyatii amambo gonti imbavuzizye, Nu yenya, nene indiko poka namwe insiku zyonti, hata mpaka mwisho wa munsu.

Mark

Chapter 1

¹Uvu ni wandilo wa ulumbilizi lya Yesu Chiristi, Mwana wa Mulungu. ²Ngati vweyasimvilwe nu nabii Isaya, "Yenya, kumtuma umujumbe wane pilongolela lyaho woka wekwasenganye kwidala lyaho. ³Sauti lya umuntu wakwita mulugwa, lilinganyaje kwidala lya Mwene; gagolaji amadala gakwe." ⁴Yohani ayinzile, kukuozya kulugwa nu kuvavuzya ulwozyo ulwa toba kwa msamaha wa imbivi. ⁵Yansi yonti lya Yudea vantu vonti wa Yerusalemu vasogoye kwakwe vamilile vakwozelwa nu wope kufuma jenje Yordani, kutonta imbivi zyao. ⁶Yohana amile akuzwala zyalo la masepe lya ngamia nu mshipi kwembe musana wakwe nu amile akulya ahalyanga umakanta nu wushi lya pori. ⁷Avavuzizye nu kuyanga, "Yupo woka akwinza baada yane mwenyemaha nkani kuliko, nene nu ntali ni hadhihata lya kwinama yansi nu kufungula inkusazya vilyatu vwake. ⁸Nene navozizye kwa minzi, ilelo uwene alivozya imwe kwa mupepo mufinjile. ⁹Givwisile mu nsiku izyo kuti Yesu akwinza kufuma Nazareti lya Galilaya, nu ayozelelwe nu Yohana mu jenje Yordan. ¹⁰Wakati Yesu ahinuha kufuma mu minzi, awenyi ivingu likwiguha uwuzeru nu mupepo akwiha pansu pamwanya lyake ngati nkunda. ¹¹Nu Sauti yafumile kumwanya, "Iwewe ni mwana wane unkundwa. Naseshela nkani nu iwewe. ¹²Kisha mara lwoka mupepo ahamlazimisya kuvala kulugwa. ¹³Alipo kulugwa insiku arobaini, akulingwa nu Setano. Amile poka nu vihanu wa mwipori nu ahavizya vahamtunzaga. ¹⁴Isalizi baada lya Yohana kulemwa, Yesu ayinzile Galilaya akutangazya uwulumbilizi lya Mulungu, ¹⁵ahayanga, "Umda hatimila, nu falme wa Mulungu wapalamila. Tontaji nu kukwitiha mu vulumbilizi." ¹⁶Nu kutuha muluvazu lya sumbi lya Galilaya, amuwenyei Simoni nu Andrea mjenzi wa Simoni vakusumba nyavu zyavo mu sumbi kwa kuwa walikuwa vavuvi. ¹⁷Yesu avavuzya, "Nzaji, mfwate, nu kwimbaleshe nu kwembavishe muvuvaje vantu." ¹⁸Nu lwelula lwoka valesile nyavu nu kumulanda. ¹⁹Wakati Yesu akujenda apatali hansi, amuwenyi Yakobo mwana wa Zebedayo nu Yohana mjenzi wakwe, vamilile vali vuti vahagombaga inyavu. ²⁰Mara avisite nu vo pe vamlesile wavo mkasi voti nu vavomvi vavaliko, vamufwasite. ²¹Nu vevahatiha Kaperinaumu, insiku lya Sabato, Yesu ayinjiye kwenye sinagogi nu kusambilizya. ²²Vasukumiyeye amasambilizyo gakwe mwelele amile akasambilizya ngati muntu weali ana mamulaka nu te ngati msimba. ²³Wakati huo huo mwamili nu muntu mu sinagogi lyavo amile nu mupepo mchafu, nu ahomile ahalanga.

²⁴ayanze, "tulinishoni shakuvomba nu iwewe, Yesu wa Nazareti? uynzi kutulunguliza? Nkumanyile u nanu iwewe ni mfinjile weka wa Mulungu!" ²⁵Yesu ahamungantila impepo nu kuyanga, "Puma nu ufume mukasi yakwe!" ²⁶Nu mupepo mchafu mugwisizye pansu nu fumilie kwake wakati akukuta kwa sauti lya pamwanya. ²⁷Nu vantu woti vasukumiye, hivyo vahavuziliza kila muntu, "Ishi ni shoni? Isambilizyo ipwa lenye mamlaka? Hata kuvuzya impepo imbivi zoye zikumushindiha. ²⁸Nu habarikuhusu uwene mara woka sasite kila mahali mukasi lya mkoa woti wa Galilaya. ²⁹Nu mara woka baada lya kufuma panzi lya sinagogi, vinjiye munyumba mwa Simoni nu Andrea vali nu Yakobo nu Yohana. ³⁰Isalizi mayi mkwe wa Simoni alikuwa akasite muvinu wa homa, nu mara woka ahamuvuzya Yesu habari zyakwe. ³¹Hivyo ahinza, ahamlema kwa kunyove nu kuminula pamwanya ihoma yihepa kwake nu kutaliha kwa hudumila. ³²Joni hiyo wakati zuva limekwisha Injila, vamleteye kwakwe woti vamilie vavinu, au valungine nu impepo. ³³Muji woti vavungine poka mu mulyango. ³⁴Avaponizye avinje vevali vavili mbalimbali nu kukwetwa impepo injinji nkandi atitisile impepo kuyanga kwa sababu mumanyile. ³⁵Avusile nzanchi nu mapema, wakati ilikuwa bado hisi yifile; kuvala nu mahali pa ruvazu nu kulava huko. ³⁶Simoni nu woti vamilie poka vope vahamulandata. ³⁷Vamwamwazile nu kumuvuzya, "Kila woka akulondola." ³⁸Ahavavuzya, "Tujendaji mahali apanji, panzi mu miji lweluzungulue ili imbweze kulumbilila ndiyo sababu ni nzile apa." ³⁹Asogoye akutuha Galilaya yoti akulumbilila masinagogi gavo nu kuhalapila impepo. ⁴⁰Mwenye wa mambombo woka ayinzile kwake. amile akumhomeleza asugamie ivizwi nu kumuvuzya "Ngati ukwanza ungaweza kumbomba imbe ni mzeru." ⁴¹Ahabunehilwa nu wila, Yesu ahagolola inyove yakwe nu kumpalamansya ahamuvuzya, "Nkwanza. Uwe msafi." ⁴²Mara woka amambombo nu kumuviha kuwa safi. ⁴³Yesu kusunda kuuhali nu kumuvuzya asogole mara woka, ⁴⁴Amuvuzizye utakuyanga izwi lyolyoti kwa wowoti, ilelo usogole uyilolesye kwa songo, nu ufumwe dhabihu kwa ajili lya luzelufwo ambayo Musa alajizizye ngati ushuda kwavo." ⁴⁵Ilelo asogoye nu kutaliha kwa vuzya kila woka nu kusambazya izwi zaidi hata Yesu vatawezizye havili kukwinjila mjini kwa uhuru. Hivyo atendime mahali pa ruvazu nu vantu vevinzile kwake kufuma kila sehemu.

Chapter 2

¹Ahagaluha Kaperinaumu baada lya insiku nyisi, yivwisile kuti alikuwa kukaya. ²Vantu avinji nkani vavungine mahali pala patalipo nafasi havili, poshe yila lya mulyango, nu Yesu ayanzile izwi. navo. ³Kisha baadhi lya vantu vanzile kwakwe vamleteye muntu amile vahataye; vantu vanne walikuwa vavusizye. ⁴Wakati vapotwa kupalamila kwa sababu lya winji wa vantu vevizye shisonyonje pamwanya lya mahali pala pamile vamilile tayari vadovola idovolwi vahisya shitala ambacho muntu hataye amile akatie. ⁵Ahavalola lwitiho lwavo, Yesu ahamuvuzya umuntu wa hatae, "Mwana wane imbivi zyaho zyafilwa uwila." ⁶Ilelo baadhi lya vasimba karata vala vamilile vatendime pala vahayivuzilizya mmoyo gavo, ⁷Angawezya wuli muntu uno kuyanga ishi? Alinivilumbali! mbwezizye kuvafwila uwila imbivi isipokuwa Mulungu weka vulo?" ⁸Mara Yesu amanyile mmoyo wakwe vamilile vakusivilila mamiongoni mwavo vuvo ahavavuzya, kushoni mkusiva mmoyo ginyu. ⁹Lipi nu lipupusu zaidi kuyanga kwa muntu hatae, 'Imbivi zyaho zyafilwauwila' au kuyanga 'Yimilila, unyatule ushilata, nu usogolaje?' ¹⁰Ilelo ili vapate kumanya lya kuwa mwana wa Adamu ana mamlaka lya kufwila imbivi kufuma muni ahamuvuzya ulawe ahatae, ¹¹"Inkukuvuzya iwewe, vula nyetula ishilili shaho nu usogole kunkanya yaho." ¹²Ayimiliye nu mara woka ahanyetula ishilili shakwe, nu asogoye pansi lya nyumba pilongolela lya kila muntu, pisho wonti vasukumaye naamupiye Mulungu uvushindamu, nu vahayanga Nalumo "Tutaha wai kulola ijambo ngati hili." ¹³Asogoye havili paluvazulyi lya ziwa, nu mpuga wonti wa vantu kwakwe, nu havasambilizya. ¹⁴Lyeali akutuha amuwenye Lawi mwana wa Alfayo vatendime kwenye sehemu lya kuvunganishila umusonko nu ahavavuzya, mundandate." ayimiliye nu kumulandata. ¹⁵Nu wakati Yesu pamile akupata shakulya mu nyumba lya Lawi, avavunganiha misonko avinji nu vantu vevali ni imbivi vamilile nu kulya nu Yesu nu vanafunzi vakwe, kwa kuwa vamilile vinji vope vamulandasite. ¹⁶Wakati vaandishi, vevali Mafarisayo, lyevalola kuti Yesu amile kulya nu vanda avambivi nu vansokozya misonko vamuvuzizye vanafunzi vakwe, "Shoni akulya nu vansokozyo misonko nu vantu vevali imbivi?" ¹⁷Wakati Yesu ayivwa isho ahavavuzya, "Vantu vevali nu afya mu muvili vatakuhitaji umuganga; ni vantu avinu veka ndio vakwanza. Intinzile kuvita vantu vevali ni haki, ilelo vantu vevali imbivi." ¹⁸Vanafunzi wa Yohana nu Mafarisayo vamilile vakufunga. Nu baadhi lya vantu vinzile kwakwe nu kumuvuzya, "Shoni vanafunzi wa Yohana nu Mafarisayo vakufunga, ilelo vanafunzi vaho vatakuhitaji?" ¹⁹Yesu ahavavuzya, "Je huzuliye harusini vangawezye kufunga wakati mwene harusi bado akiwa pka vope? kuvwo vwonti bwana harusi akiwa bado yuko poka vope vatangawezya kufunga." ²⁰Ilelo insiku zikwinzika wakati mwene harusi valimwefwa kwavo nu mu insiku hizo avene valifunga. ²¹Kutali muntu weakusona shipande shipwa sha mwenda kwenye shizya izo punkanu, vinginevyo shiraka shilibaduha kufuma mu hilo shipwa kushidepungu kukuva nuvudepusu uvuvivi. ²²Kutali mungu atiaye divai ipwa mu viriba vikuukuu, vinginevyo divai yingavibazula viriba nu vwonti vivili divai nu viriba vilitega. Badala yakwe, weka divai ipwa mu viriba ivipwa." ²³Mu insiku lya Sabato Yesu afusile kwenye baadhi lya magunda, nu vanafunzi wakwe vanzite kunyetula baadhi lya mafwe lya ngano. ²⁴Nu Mafarisayo. Nu Mafarisayo vahamuvuzya, "Yenya, shoni vakuvomba shintu ambacho ni shingunga sha sheria mu insiku lya Sabato?" ²⁵Avavuzizye, "Mutasomile shila avomvi Daudi amile mu kwanza nu nzala - uwene poka nu vantu vevali poka navo?" ²⁶Jinsi asogoye mu nyumba lya Mulungu wakati Abiathari amile kuhani impiti ahalya umukate vavisile pilongolela - yamilile ilikuwa shingunga sha sheria kwa muntu wowonti kulya isipokuwa avakuhani - nu avapiye baadhi lya vala vevali poka vope?" ²⁷Yesu ayanzile, "Sabato yavomesile kwa ajili lya vanadamu, te vanadamu kwa ajili lya Sabato. ²⁸Kwa hiyo, mwana wa Adamu ni Mwene, hata dkwa Sabato."

Chapter 3

¹Nu havili ayinjiye mukasi lya sinagogi nu mula mwamile nu muntu mwenye nyove yeyihatuye. ²Baadhi lya vantu vamilie vakumufwatilila kwa papipi kulola ngati akuponya insiku lya Sabato ili kuti vamulonje. ³Yesu ahavavuzya muntu mwenye nyove yeyihataye, "Vuha nu uyimilile pakasi lya mpuga ino." ⁴Kisha ahavavuzya vantu, "Je ni halali kuvomba itendoilyinza insiku lya Sabato au kuvomba gete haki; kukwefwa amaisha, au kugoga?" ⁵Ilelo vasyayemwa Ahavenye kwa mulaha, kuhuzuniha kwa sababu lya vugomu wa moyo gavo ahamuvuzya vula muntu, "Golosa nyove yaho." Ahavugolosa nu Yesu ahamuponya nyove yakwe. ⁶Mafarisayo vahasogola panzi nu mala vahavombe injama poka avahelodo zidi yakwe ili kumugoga. ⁷Kisha Yesu, poka nu vanafunzi vakwe, vahasogole kubali ni mpuga lya impiti lya vantu vamulandasite kufuma Galilaya nu Uyahudi ⁸nu kufuma Yerusalemu nu kufuma Idumaya nu pilongolela lya Yorodani nu jirani lya Tiro nu Sidoni, impuga impiti, lwe wivwa kila shintu amile akushivomba, vanzile kwakwe. ⁹Nu avavuzizye vanafunzi kwa vakwe kuvuandaa umutumbwi munsu kwa ajili yakwe kwa sababu lya impuga, ili kuti vatahinze vamupalamile. ¹⁰Kwa kuwa avaponyizye avinji, ili kila muntu weamile nu mayimba amile ni hama lya kumufishila ili amuguse. ¹¹Poponti mupepo wachafu lyezya mulola, vaguye pansu pilongolela lyakwe nu kuhola, nu kuyanga, "Iwewe ni Mwana wa Mulungu." ¹²Azivuzizye kwa musisitizo vatahafanye amanyishe. ¹³Asogoye pamwanya lya magamba, nu avita veakuvanza, nu vahavala kwakwe. ¹⁴Avaseva kumi nu vavili (Veavisite mitume), ili kuti vave poka vope nu awezye kuvatumila kulumbilila, ¹⁵nu kuva nu mamulaka lya kwefa amapepo. ¹⁶Nu ahavanyetula kumi nu vavili Simoni, weamupiye zina nu lya Petro, ¹⁷Yakobo mwana wa Zebedayo, nu Yohana mujenzi wakwe Yakobo, apewilye izina lya Bonagesi, avo ni vana wa ngurumo, ¹⁸nu Andrea, Filipo Bartholomayo, Mathayo, Tomaso, Yakobo mwana wa Alfayo, Thadayo, Simoni Mkananayo, ¹⁹nu Yuda Isakariote, ambaye amugalusite. ²⁰Kisha ahasogola kuhaya, nu impuga wa vantu vahinza poka havili, pope atahawezye kulya pope umukate. ²¹Familia yakwe vivwa habali iyo, vasogoye kumulema, kwani vayanzele "Injele Zimudomosile," ²²Vaandishi vevinzile kufuma Yerusalemu vayanzele, "Apenile nu Beelzebuli," nu, "Kwa mtawala wa mapepo akugefwa amapepo." ²³Yesu avisiti kwakwe nu kuyanga navo kumifano "Jinsi vuli Setano awezya kumwefwa Setano?" ²⁴Ngati ufalme wagavanyiha vuvo, ufalme uwo wutangawezya kwimilila. ²⁵Ngati inyumba yagavunyiha yuyo, inyumba iyo yitangawezya kwimilila. ²⁶Ngati Setano angavushila shingunga shakwe mwenewe nu kugavanyiha, atangawezya kwimilila, nu aliyima afiha pa mwisho wakwe. ²⁷Ilelo kutali pope woka wengawezya kwinjila mukasi lya nyumba lya muntu wa maha nu kwiva ivintu vyakwe bila kumukunga wa maha nsuti, nu kisha nu kusanya sheshilipo munyumba. ²⁸Ndinga inkuvavuzya, imbivi zyonti zya vana wa vantu zilifwilwauwila, poka nu masamu geva kuyanga, ²⁹Ilelo wowonti alimusamula mupepo umufinjile te ahafwilwe uwila nalumo nkandi ali ni nongwa lya imbivi lya shima." ³⁰Yesu ayanzele ili kwa sababu vamilie vakuyanga, "Ali mupepo chafu." ³¹Kisha mayi wakwe nu vajenzi vakwe vinzile nu kwimilila panzi vohamu sotelezya umuntu, kumwita. ³²Nu impuga wa vantu uliokuwa vutendime papipi wope valamuvuzya, "Mayi waho nu mujenzi waho vali panzi, nu vakukulondola iwewe." ³³Avajivile, "Ni nanu mayi wane nu vajenzi vane?" ³⁴Avenyizye vamilie vatendime vamuzya nguluye, nu kuyanga, "Yenya, hava ni mayi vane nu vajenzi zyane!" ³⁵Wowonti akuvomba amapenzi lya Mulungu, muntu uyo ni mujenzi wane, nu dada wane, nu mayi wane."

Chapter 4

¹Havili ahataliha kusambilizya muluvazu lya sumbi. Nu impuga impiti lyavungine ahazyungula, ahinjila mukasi lya mmtumbwisumbi, nu kutendama. Impuga lyonti walikuwa muluvazu mwa sumbi palusenga. ²Nu ahavasambilizya amambo aminji kwa mufano, nu kuyanga kwavo kwa masambilizyo gakwe. ³Tejelezyi, mpanzi asogoe kudibila. ⁴Alipokuwa adibila, baadhi lya mbeyu zyguye kwidala, nu nyunyi zihinza zihalya. ⁵Mbeyu zyamwavo zyguye kwenye pepatali ni ntope nyinji. Mara dhihuma, kwa sasababu zitali nu ntope lyakutosha. ⁶Ilelozuva lihatukuha, zihuma, nu kwa sababu zitamile nu mazi, zilikauka. ⁷Mbeyu zyamwavo zihagwa pakasi pamivwa. mimva gahayitata zitahapapa amatongongwa gogonti. ⁸Mbeyu zyamwavo zihagwa pantope inyinza nu zihapapa amantonongwa lwezikulula zikwonjela zyamwavo zyapafile mara thelathini zaidi zyamwavo sitini, nu zyavo mia. ⁹Nu Vahayanga, "Wowonti mwenye makutwi agakwivwa, nu ayivwe!" ¹⁰Yesu alipokuwa weka vakwe, vala vevali papipi nu wope nu vala kumi nu vavili vhamuvuzilizya kuhusu mifano. ¹¹Ahayanga kwavo, "Kwinyu mpewilwe siri zya ufalme wa Mulungu. Ileo kwa walio pansi kila shintu ni mifano, ¹²Ili ingevenya, ndiyo vakwenya, ilelo vatakulola, vakwivwa mumo vakuvwa ilelo vatakwelewa poshe ingavahagelushilaga nu Mulungu amile avaloleleuwila." ¹³Nu ahayanga kwavo, "Je vuli mtakwelewa mufano uno? Mgawezya kumanya mifano mwinji. ¹⁴Mpanzi adibila izwi. ¹⁵Baadhi ni vala vevague paluvazu kwidala amahali pizwi pevahadibila vahaliyivwa, mara setano akaja nu kulinyetula izwi ambalo lihadibilwa mukasi yavo. ¹⁶Baadhi ni vala vadibiye pamwanya lya yiwe vevahivwa, izwi kwa haraka vakuliposhela kwa luseshele. ¹⁷Nu vatali nu mazwi gogonti mukasi ilelo vakuvumilila umda umfupi. Halafu amayimba lwegaliyinda kwa sababu lya izwi, mara vakupunula. ¹⁸Nu vanji ni vala vahadibila mu mwivwa. Vakulivwa izwi, ¹⁹Ileo amayimba lya muni nu kuhopelwa kwa mali nu tamaa zya amambo aganzi gakuvinjila izwi, nu kupotwa kupapa amantonongwa. ²⁰Kisha kuna vala ambao vadibiye pantope inyinza. Kulyivwa izwi nu kuposhela nu kupapa amantonongwa: Baadhi thelathini, nu baadhi sitini nu baadhi mia moja. ²¹Yesu ahavavuzya, "Je huwa ukuleta taa mukasi lya nyumba nu kwiha pansi lya shikapu, au pansi lya shitanda? Akuleta mukasi nu kuyiviha pamwanya lya apazeru. ²²Kwa kuwa shitali shoshonti shitalimanyiha, nu kutalipo inkama yeyitaliva apazeru. ²³Ingalipo mwenye makutwi lya kwivwa, nu ayivwe!" ²⁴Ahavavuzya, "Iweni muvanje minso kugemwilivue kushipimo, shemu kupima, shemu ulipimilwa, nu yiliyonjela kwinyu. ²⁵Kwa sababu uwene wealinasho aliposhela, zaidi, nula weatali nasho kufuma kwake vilinyatulwa nu vila vwalinamvwo." ²⁶Nu akuyanga, "Ufalme wa Mulungu vakuvunjalanya nu muntu adibila mbeyu muntope. ²⁷Ahakata vusiku nu kudamula inzanchi ni mbeyu zihamela nu kukula ingawaje atamanyile vweyifumile. ²⁸Munsi yikufumwa mbeyu yiyo; kwanza amatundu, halafu uweyo, mbeyu zyezigomile. ²⁹Nu wakati mbeyu lweyakula yiliyela yikutwala insengo, kwa sababu kuvuna kwa fiha." ³⁰Nu ahaya, "Tuholanye ufalme wa Mulungu nu shintu wuli, au tufumile mufano wui kuyanga. ³¹Ni ngati mbeyu lya haradali, ambapo yevadibie ni tumsi nkandi kuliko mbeyo zonti muni. ³²Poshe, wakati lweyadibililwa nu kukula nu kuva mpiti zaidi lya mimea yonti lya bustani nu yikuvihia insamba impiti, ni nyunye izya kumwanya visanzu vwavo mhazundila shakwe." ³³Kwa mifano aminji asambilizize nu kuyanga izwi kwavo kwa kadri vweva wezize kukwelewa, ³⁴nu atayanzile nawo bila mifano. Ileo wakati alipokuwa weka ahavavuzya kila shintu vanafunzi wakwe." ³⁵Mu insiku hiyo wakati wa ahazuva lwehafiha, ahayanga kwavo, "Tuvale uwupande wa vili." ³⁶Hivyo vahayileha impuga, vhamanyatula Yesu, wakati ahababa alikuwa mukasi lya mtumbwi. Mitumbwi uwunji wamile poka nawo. ³⁷Nu nkungu nkali wa dhoruba nu mawimbi, gahinjila mukasi lya mtumbwi nu mtumbwi tayali wamile wizue. ³⁸Ileo Yesu mwenewe amile kwenye shetri, akasite kwenye jenje. Vahamdamsya, vahayanga, "Mwalimu, utakutujali iswe tukufwa?" ³⁹Nu vahadamla nu kuvulalipila inkungu ahajivuzya inkungu yive shwari, lupumilizyo, yihaleha nu kwamile nu uvutulivu uvupiti. ⁴⁰Nu ahayanga kwavo, "Kushoni mkwagopa? Je mtali nulwitiho bado?" ⁴¹Vahizwa nu lyoga ipiti mukasi yavo vahayanzanya veka, kwa sababu poshe ni mpepo nu bahari vya zitumwivwa?"

Chapter 5

¹Vinzile mpaka uluvazu mwamvo wa sumbi, kufuma mnkaya wa Gerasi. ²Nu ghafla wakati Yesu amile akufuma pansi lya mtumbi, muntu mwenye mupepo inchafu ayinzile kwake kufuma kumpipa. ³Muntu huyu atendime kumpipa. Naumo wangawezya kumuhana zaidi, kutalipo poshe kwa munyororo. ⁴Alikuwa akunzilwe nyakati ahinji kwa pingu nu munyororo. Ahadumulaga munyororo ni pingu zyakwe anzivunzile atalipo poshe woka weamile nu maha zya kumpota. ⁵Uvusiku nu musanya ahavanga amile kumpipa nu kumagamba, ahakutaga nu kujivola uwene mwenewe kwa mawe amahali. ⁶Ahamlola Yesu kwa kutali, ashimbiliye kwakwe nu kiwinamba pilongolela lyalwe. ⁷Akusite kwa sauti impiti, "Wataka inkuvombe shoni, Yesu, Mwana wa Mulungu aliye kumwanya nkandi? Kukuhomelezya kwa Mulungu mwenewe, utanjimve." ⁸Kwa kuwa pezile amulavile, "Mufume muntu uno mupepo mchafu." ⁹Wope ahavuzilizya, "Zina lyaho ni nanu?" Wope ahamjibu, "Izina lyane ni Legion, kwa kuwa tuko vinje." ¹⁰Ahamhomelezya habili nu havili atavatwale pnsi lya nkaya. ¹¹Isalizi impuga impiti la nguruve lilikuwa vakuziyita pamwanya lya gamba, ¹²navwo vahamhomelezya vahayanga, "Tusondelezye kwa nguruve; twinjile mukasi vavo." ¹³Hivyo ahavaruhusu; mupepo wachafu waliwatoka nu kwinjila mukasi lya nguruve, navo vahashimbilila pansi lya gamba mpakabaharini, nu kupalamila nguruve elfu mbili vahinjila baharini. ¹⁴Nu vala waliokuwa vahazindimaga nguruve vashimbilie nu kufumwa taarifa lya kusheshilalesile munkaya nu kufuma yansi. Ndipo vantu avinji vahafuma kuvala kulola sheshilolesile. ¹⁵Ndipo vahinza kwa Yesu nu vamwenyu muntu weali nishipena nu mpepo - amile nu Jesu - atendime yansi vamzwalizizye, nu akiwa mu njele zyakwe timamu, vwao vogofile. ¹⁶Vala vamilile valola sheshilolesile muntu weamile wushipena nu mpepo vamvuzilye sheshilolesile kwakwe nu havili kuhusu nguruve. ¹⁷Vwao vahataliha kumhomelezya ayepe mu nkaya wavo. ¹⁸Nu lwevamilile vakwinjila mukasi lya mtumbi, muntu weamile apenile nu mapepo amhomelezizye kuti asogole nu wope. ¹⁹Ilelo atamwitishe kuti amuvuzizye, "Sogola nyumbani kwaho nu kwa vantu vwako, nu uvavuzye wavomvile Mwene, nu rehema wakupiyee." ²⁰Hivyo ahasogola nu ahataliha kulumbilila amambo amapiti ambayo yesu avomvile kwake mu Dekapoli, nu kila woka ahasukumila. ²¹Nu wakati Yesu alamba havili uluvazu uwunji, mukasi lya mtumbwi, impuga impiti lya vungine kuzyungula, amile muruvazu lya bahari. ²²Nu woka wa viongozi wa singagogi, vahamwitaga Yairo ayinzile, nu ahamulola, Aguye muvinama vwakwe. ²³Amhomelezizye zaidi nu zaidi, vahayanga, "Binti wane umunsi apalamie kufwa. Ahamuholezya, zaga nu wishe nyove yaho pamwanya lyakwe ili kutu awezye kupata uvupuma nu kutendama." ²⁴Hivyo vahasogola poka wope, nu impuga impiti valambisye nawo vampalamie palamie vakuzungura. ²⁵Vamile nu mwantanda ambaye mavanda gakwe gamile gakufuma kwa kumaha kumi nu gavili. ²⁶Ayimivile vya kutoswa yansi lya vaganga avinji nu atumie kila sentisheamile nasho. Poshe hivyo shitumsaidi kwa shoshonti, ilelo badala yakwe ayendeleye kwa ni hali imbivi. ²⁷Ayivuye habari kuhusu Yesu. Hivyo peahinza kunsizi yakwe wakati lweamile akuje mumpuga, wope ahapalamansya ivizwalo vwakwe. ²⁸Kwa kuwa ayanzile, "Ngati apalamansya wizwalo vwakwe tu, kwimbe mpuma." ²⁹Ampalamansya kufuma kwa mavanda ahimilila ayivuye mu mwili wakwe kuti ahamponya umuntu wula kufuma kwenye mayimba gakwe. ³⁰Nu ghafla Yesu ahamanya mukasi yakwe mwenewe kuti amaha gafuma. Nu ahagalunkana huku nu huku mu impuga wa vantu nu kuvuzilizya, "Ni nanu wampalamansya ivizwalo vwane?" ³¹Vanafunzi vakwe vahamvuzya, "Ukulola impuga uno yikupalamila kuzyungula nawe ukuyanga "Ishoni wukupalamasya?" ³²Ilelo Yesu nu kukwenya huku nu huku kulola weamile amvahwile ili. ³³Mwantanda, amanyile sheshifumie kwakwe, ayogofile nu kutelema ahinza nu ahagwa yansi pilongolela lyakwe nu kumuvuzya ndinga wonti. ³⁴Ayanzile kwakwe, "Binti, ulwitiho lwaho lukuvomvile uwe impuma. Sogola kulwitiho nu upone kufuma kuuvinu waho." ³⁵Alipokuwa akusungula, baadhi lya vantu vinzile kufuma kwa kuvalongozi wa Sinagogi, vahayanga, "Binti waho afuye. Kushoni ukwendelela kusumbula mwalimu?" ³⁶Ilelo Yesu ahivwa ambacho vakiyanga, ashianzile kuvalongozi wa Sinagogi, ³⁷"Utahogope. Yitiha tu." ³⁸Valuhusilewowonti kulongozyanya, nawo isipokuwa Petro, Yakobo nu Yohana, mujenzi yakwe Sinagogi wope awenyi vurugu, kuhola kwini nu kuzinda. ³⁹Lwayinjila munyumba, avavuzizye, "Shoni musimililwe nu shoni mkuhola? Umwana atafuye nkandi akasite." ⁴⁰Vamselile, ilelo uwene, amavafumizye vonto panzi, amamunyatuye tata wa mwana nu amayi nu vala vevali poka wope, nu ayinjiye mukasi mweali umwana. ⁴¹Anyetuye nyove wa mwana nu amuvuzizye, "Talitha kouw," ambayo ni kuyanga "Binti umunsi, nkuluvuzya vuha." ⁴²Ghafla umwana ahavuha nu kujenda (Kwa kuwa amile nu umri wa miaha kumi nu gavili). ⁴³Nu ghafuta valemilwe nulusukumilo ulupiti. Avavuzizye kwa amaha kuti kutali wowonti wakwanzili kumanya kuhusu hili. Nu wavuzizye wuli umulindu shakulya.

Chapter 6

¹Nu ahepa pala nu kuvala kunkaya mwavo, nu vanafunzi vakwe vahamfwata. ²Sabato lweyihafiha, ahaliha kusambilizya mu Sinagogi. Vantu avinji vamtejelezizye nu kusukumila vahayanga. "Agazile kwoshi amasambilizya aga?" ³Je uno te wula seremala, mwana wa Mariamu nu muvajenzi wavo kina Yakobo, Yose, Yuda, nu Simoni? Je vadada wakwe te vakutendama panapa poka naswe?" Nu vatasungwele nu shimo kwa Yesu. ⁴Yesu ahavavuzya, "Nabii atakukosa mushinzi, isikuwa mu kunkaya wakwe nu miongoni mwa vajenzu v akwe nu munyumba mwakwe." ⁵Atawezizye kwomba imiujiza apo, ila avavishie nyove vaninu vansi ahavaponya. ⁶Asukumie nkani kwa sababu lya kuto kwamini kwavo havili avitandalie ivijiji vwa jilani akusambilizya⁷Ahavita vala vanafunzi kumi nu vavuli ahataliha kuvaluma vavili ahavapa amamulaka pamwanya lya mpepo vachafu, ⁸nu ahalajizyo vatahanyatule shoshonti vakusogala isipokuwa indisa tu. VAtanyatula umkate, wala umkoba, wala ihela pafuku, ⁹Ilelo vazwale wata nkavu zivili. ¹⁰Nu ahavuzya, "Inyumba yoyonti ingayemwinjila mtendamaje panapo mpaka lwe mkwepa. ¹¹Nu inkaya wowonti ingayitavaposhela wala kuvatejelezya, yepaji kwavo, kunguntaji ulusuto lwa mvinama vwinyu, iwe lisambililo kwavo." ¹²Nu vope vahasogola kulumbilila vantu vatonte nu kuleha imbivi zyavo. ¹³Vahazishimbizya impepo inyinji, nu vavasile amafuta vavinu nu kuvaponya. ¹⁴Mwene Herode ahivwa ago, kwa kuwa izina lya Yesu lyamile limanyisile inkani. Vamo vahayanga, Yohana umwozyo azyusile nu kwa sababu iyo hii ama lya miujiza kuvombela imbombo mukasi yakwe." ¹⁵Vamo vavo vahayanga, "Uno ni Eliya," Bado avanji vahayanga, "Uno ni nabii,ngati woka nu vala manabii wa hali." ¹⁶Ilelo Herode lwa hivwa aga ahayanga, "Yohana, namdumuye itwe vamuzusizye." ¹⁷Maana Herode wulyo alajizizye Yohana alemwe nu vamkunuzile mwigeleza kwa sababu lya Herodia (umushi wa vaka wakwe Filipo) kwa sababu uwene amile amwimaye. ¹⁸Kwa maana Yohana amuvuzizye Herode, "Te halali kumuoa umushi wa kaka waho." ¹⁹Ilelo Herodia atalisile kuvitwa nu ahanzaga kumugoga ilelo apositwe, ilelo uhela, ²⁰Maana Herode ahamwogopaga Yohana; amanyile kuti uno wa nalyoli muntu umufinjile amulesile salama. Nu lwahendelela kumutejelezya ahasimilikwa inkani, ielo ahaseshela kumtejelezya. ²¹Poshe hahafiha wakati mwafaka yihava lipalamiye insiku lya kupapwa Herode ahavaandalila vaafisa vakwe ikaramu, nu makanda, nu viongozi, wa Galilaya. ²²Nipo ubinti wa Herodi ahinjila nu kucheza pelongolela lyavo ahamfula hisya Herode nu vajeni vatendime wakati wa shakulya sha jioni. Ndipo mfalme ahavuzya ubinti, "Undave shoshonti shukwanza nane kwenkupe." ²³Ahitishilina nu kuyanga, shoshonti utakachonivomba, nitakupa, poshe nusu lya ufalme wane." ²⁴Ahafuma panzi ahamuvuzilizya mayi wakwe, INduve ishoni?" Ahayanga, "Itwe sha Yohana umubatizaji." ²⁵Nu Lwehula lwoka ahinjila kwa mfalme ahataliha kuyanga, "Nkwanza umpe mukasi lya sahani, itwe sha Yohana Umubatizaji." ²⁶Mfalme ahasikitiha, nkani ilelo kwa sababu lya shilapo shakwe nu kwa ajili lya vajeni, apositwe kumhanila ombi yakwe. ²⁷Hivyo, mfalme ahatuma askari kati lya valinzi vakwe nu kuvalajizya kuvala kumletela itwe lya Yohana. umulinzi ahasogola kumuhudumula itwe lwe ali mshifungwa. ²⁸Ahaleta itwe shakwe kwenye sahani nu kumpatia ubinti, nu ubinti ahampa itwe akiwa mshifungwa. ²⁹Nu vanafunzi vakwe vahivwa ago, vahasogola kuwunyatula umuvili wakwe vahasogola kuwusyla mumbipa. ³⁰Nu avatumwa vavungine, poka pilongolela lya Yesu vahampanjila gonti gevagavomvile nu gevasambilizizye. ³¹Vo pe ahavavuzya, "Nzaji mweka amahali apakwilu nu tujtuzye kwa muda." Vantu avinji vamilie vakwinza nu kukwepa, poshe vatapasite inafasi lya kulya. ³²Hivyo vahalimbila umtumbwi vahavala amahala apakwilu veka welele. ³³Ilelo vawenyi vakwepa nu avinji vahavamanya,kwa poka vahavashimbilila kwa vinama kufuma nkaya zyonti, vo pe vahaviha kabla yavo. ³⁴Vahafiha kunzi vawenyi impuga impiti vahavalolela uwila kwa sababu vamilie ngati ng'onzi zyezitali nu muchungaji. Nu ahataliha kwasambilizya amambo aminji. ³⁵Umuda wuhendelela nkani, vanafunzi vahamwinzila vahamuvuzya, "Hapa ni mahali pa kwila nu umuda wukwenelela." ³⁶Uwalaje vavale munkaya lya jilani nu ivijijij ili vayikalile shakulya." ³⁷Ilelo ahavajibu ahayanga, "Vapaji imwe shakulya." vahamuvuzya, "Tungawezya kuvala nu kukala mikate yenye thamani lya dinari mia mbili nu kuvapa vala." ³⁸Ahavavuzya, "Muli mikate galinga? Sogoli mwenyelezyi." Capata vahamuvuzya, "Mikate gasano nu inswi vavili." ³⁹Ahavalajizya watu vatendame mu mpuga pamwanya lya matundu ama visi. ⁴⁰Vahatendamiha mu mpuga; mpuga lya mamia nu hamsini. ⁴¹Kisha ahanyatula mikate gasono nu inswi vavili, nu kukwenya kumwanya, ahavilota kisha ahavapa vanafunzi vahaviha pilongolela lya mpuga nu havili ahagava inswi vavili kwa vantu vonti. ⁴²Valiye vonti hadi vahotosya. ⁴³Vahavunganiha ivipande vya mikate vwasyaye vilizula ivikapu kumi nu vavili, nu pia ivipande vya inswi. ⁴⁴Nu vamilie vanavuli elfu sano vervalie mikate. ⁴⁵Lwelula havavuzya valimbile kwenye mutumbwi vavale isehemu iyinji, hadi Bethsaidia, wakati uwene akulilaga makutano. ⁴⁶Vahapela vefile, vasogoye gigamba kulava. ⁴⁷Lweyiha hamazuva nu mutumbwi wavo wakati ahovamile pakasi lya bahari, wope alikuwa weka lyake pansu inyumu. ⁴⁸Nu vahalola vakuyimba kuhoma ikasia kwa sababu inkungu yavandinzite. yapalamila inzanchi ahavapalamila, akujenda pamwanya lya minzi, nu ahanzaga kwatuha. ⁴⁹Ilelo vamlola akujenda pamwanya lya minzi, vahinjilwa

nu hofu vakuti ni muzimu poshe vahazuma ishongo.⁵⁰ Kwa sababu vumlola vahizula ilyoga. Mara vahayanga nawo vahamuvuzya, "Muve vadandamazu! ni nene! mutahavee nu hofu."⁵¹ Ahinza mukasi lya mutumbwi, nu nkungu yihaleha kuvuma vope vahasukumila hasa.⁵² Hivyo vatamile vatamanyile maana lya ula mikate. Maana injele zyavo zyamile nu wuelewa uwunsi.⁵³ Vope vahalamba mwi syila, vahafiha munsu lya Genesareti mutumbi wuhaviha inanga.⁵⁴ Vahafuma pansu lya mutumbwi, mara vahamumanya.⁵⁵ Vahashimbila kulumbila impuma nu vahataliha kwaleta vavinu kwa machela, kilavakwivwa akwinza.⁵⁶ Poponti akwila mu ivijiji, au minkaya, au mu munsu, vahavavishila vavinu mahali pa soko, nu vahamhomelezya kuvaluhusu kuligusa ipindo lya shizyalo shakwe. Nu wonti vagusile vahapona.

Chapter 7

¹Mafarisayo nu baadhi lya vaandishi vamilile valolesile Yerusalemu vavungine kumuyanga uwene.²Nu vawenyi kuwa vamo lya vanafunzi vakwe valie umkate kwa nyove najisi; ambayo gevatozizye.³(Kwa Mafarisayo nu Vayahudi vonti vatakuhya mpaka vozye nyove yavo hinza; vakulemelela uwutamaduni wa vazee. Wakati ⁴Mafarisayo vahagaluha kufuma mahali pa soko, vatakuhya mpaka vamentsule suti nu kuli isheria izinji vakuzifwata kabisa poka lwe nipo poka nu kukwozua ivikombe, amafulila, ivililo ivwa shaba, nu havili ni vitengo vwevichumisile wakati wa shakulya.)⁵Mafarisayo nu vaandishi vahamuvuzilizya Yesu "Kushoni vanafunzi vaho vatakutendama kulingana nu tamaduni zya vazee, shoni vakulya mkate pasipo kunawa nyove?"⁶Ilelo uwene avavuzizye, Isaya aloste ihinza kuhusu imwe vanafiki, asimvile, 'Vantu ava vakushindiha kwa malomu gavo, ilelo mumoyo gavo galu kutali nu nene.'⁷Vakumbela ibada nu zyezitali nu maana, vakusambilizya sheria zya vanadamu.⁸'Vayitesile sheria lya Mulungu nu kulemelezya kuvupupusu itamaduni zya vanadamu.'⁹Nu ahayanga kwavo, 'Myihanile iamri lya Mulungu kuvupupusu ili kuti mutunze tamaduni zya zyinyu!¹⁰Kwa kuwa Musa ayanzile, 'Mushindishe tata waho nu mayi waho,' nu 'Uwene akiuyanga amavivi pamwanya lya tata wakwe au mayi wakwe nalyoli akufwa.'¹¹Ilelo mkuyanga, 'Ngati muntu akuyanga kwa tata wakwe au mayi, 'Msaada wowonti mungaposhela kufuma kwane wewusenguzi lya Hekalu,' (Ilyo kuyanga kuti lifumilwe kwa Mulungu)¹²hivyo yitakwanzilwa kuvomba ijambo lyolyonti kwa ajili lya tata au mayi wakwe.¹³Mkuyivomba iamri lya Mulungu kwa werere mkuleta tamaduni winyu. Nu amambo aminji aga jinsi yinyo yemukuvomba."¹⁴Ahavita amavungana havili nu kuvavuzya, "Mntejelezaye nene, imwe mwenti, nu manye."¹⁵Shitalipo shoshonti kufuma panzi lya muntu ambacho shikuweza kumchafula muntu shikwinjila kwakwe nkandi ni shila shikufuma muntu shikumchafula.¹⁶(Lemaga: Umstari uno, "ngati muntu wowonti ali makutwi lya kwivwa nu ayivwe" utali kwekula kunakala zya hali).¹⁷Yesu ahavaleha makutanonu kukwingila mnyumba, vanafunzi vakwe vahamuvuzilizya kuhusu mufano huo.¹⁸Yesu ahayanga, "Nu imwe welele mushili mutamanyile? mtabu kuti shoshonti shikumwinyila muntu shitaweze kumochafula,¹⁹Kwa sababu shitakuweza kuvala kwenye mwoyo wakwe, ilelo shikwila kuvala mulwanda lwakwe nu havili shikutuha kuvala kuchoo." Kwa maelezo iga Yesu agavomvile kuvwakulyavwonti kuwa safi.²⁰Ayanzile, Ni shila ambacho shikufuma muntu ndincho kumchafula.²¹Kwa kuwa shikufuma mukasi lya muntu, pansi lya mwoyo, gakufuma amawazo amavivi, uluvembu, uwiva, uwugozi,²²Uwumalaya, ulusungwo uluvivi uvuvivi uwulumailenga, kujamiana, wivu, kashfa, majivuno, ujinga.²³Uwuvivi iga, yonti wukufuma mukasi, ndiyo vula wewukuchafula muntu.²⁴Ahadamha kufuma pala nu kukwepa kuvala mu nkaya wa Tiro nu Sidoni. Ayinjie mukasi nu atahanzaga muntu wowonti amanye kuti amile pala, ilelo yitawezenkine kumuziyiha.²⁵Ilelo naluvilo mwantanda, ambaye umwana wakwe uhansi weamile ni mupepo mchafu, ayivuye ahabali zyakwe ahinza nu ahagwa muvinama vwake.²⁶Mwantanda uno alikuwa muyunani, wa kabila la Kifoeniki. Amhamelezizye uwene azishimbizye impepo kufuma kwa binti vakwe.²⁷Yesu ahamuvuzya mwantanda, "Valeshe vavalisye kuanza kwa kuva te sawa kunyatula mukate nu kujisumbila imbwa."²⁸Ilelo mwantanda ahajibu nu kuyanga, "Ndiyo Mwene, poshe imbwa pansi lya meza zikulya amabaki lya shakulya sha vana."²⁹Ahavavuzya, "Kwa kuwa wayanga ishi uli huru kusogora. impepo ayepa binti waho."³⁰Mwantanda ahagaluha kumwaga binti wakwe alambalae pashitala, nu impepo yapezile yimwefile.³¹Yesu ahafuma havili pansi lya nkaya wa Tiro nu ahatuha Sidoni kuvala kubahari lya Galilaya mpaka lya Dikapolisi.³²Nu vahaletela muntu weamile ukiziwi nu amile atakuweza kuyanga hinza, vahamhomelezya Yesu avishe inyove pamwanya yakwe.³³Ahamwefwa pansi lya vangano kwa kwilu, nu ahaviha vidole vwake kwenye makutwi gakwe, nu baada lya ahaswila amati, ahapalamasya ulumili lyakwe.³⁴Ahenya kumwanya kwa Mulungu ahafuta, "Efata," ilyo ni kuyanga "funguka!"³⁵Nu umuda vula vula makutwi gahiguha, nu shapezile shikumulesya ulumili shananjisile nu kuweza kuyanga ahinza.³⁶Nu ahavavuzya vatahamuvuzye umuntu wowonti. Ilelo apezile avalajizya vatangazya ihabari izi kuwinji.³⁷Indiga vasukumie, nu kuyanga, "Avomvile kila shintu ahinza havili avomvile avakutwi nu vabubu kuyanga."

Chapter 8

¹Mu insiku izyo, havili nu impuga impiti nu vamilu nu shakulya. Yesu ahavita vanafunzi vakwe nu ahavavuzya, ²"Kuufuila uwila impuga uno vendeleyo kuwa nane kwa insiku zitatatu nu vatali shakulya. ³Akuti inganavasanyo vagalushe mnkaya zyavo bila kulya vangazimila kwidala kwa nzala. Nu vamo yavo vafumile ukutali nkani."

⁴Vanafunzi vakwe vahajibu, "Tukupata kwi mukate lya agakutosya kuvalisya vantu hava mu eneo hili lwelisyae?"⁵Ahavavuzilizya, "Muli vipande vya mukate?" Vahayanga, "Saba." ⁶Ahavulajizya impuga wutendame pansi ahanyatula mukate saba, ahamsalifwa Mulungu, nu ahavimensura. Ahavapa vanafunzi vakwe vavishe pilongolela yavo, vope vhaviha pilongolela lya impuga. ⁷Havili vamilu nu inswi nyinsi, nu baada lya kusalifwa ahavalajizya vanafunzi vakwe wevulo havili. ⁸Valie nu kutosyo nu kuvunganiha ivipande vwevwasyae, ivikapu saba. ⁹Vapalamie vantu elfu nne. Nu valesile vasogole. ¹⁰Pahale mwkwini mla mutumbwi nu vanafunzi vakwe, nu vahasogola kuvukanda lya Dalmanuta. ¹¹Kisha Mafarisayo vahafuma panzi nu kutaliha kudalinkana nu wope. Vahanzaga avape ishara kufuma kumwanya, kwa kumulinga. ¹²Vahasivilila kuzya mumwoyo ayanzile, "Shoni shizazi ishi shikulondola iishara? kuvavuzya imwe ndinga, yitalipo yeyiloleha kwa shizazi ishi." ¹³Kisha ahavalela alinjila mukasi lya mutumbwi havili, ahepa ahasogola uvupande uwunji. ¹⁴Ahavalilizyo ahovanafunzi valuvilwe kunyatula mukate vatamilu mukate zaidi lya shipande shoka sheshemile mla mutumbwi.

¹⁵Ahavasohanu kuyanga muve minso nu kujienda kufuma mjilinde kugano agamsivo lya felisayo lya Herode. ¹⁶Vanafunzi vahayanzanya vuvo kwa vuvo, "Ni kwa sababu mwata tutali mukate." ¹⁷Yesu alimanyile ili, nu kuvavuzyakushoni mkuvuzanya kuhusu kutokuva mukate mtamanyile bado? nu mtakwelewa amoyo ginyu gimile mapupusu?" ¹⁸Muli nu minso mtakulola? Muli nu makutwi, mtakwivwa? Mtakukumbuha? ¹⁹Lwe nu gavinye mukate gasano kwa watu elfu sano, mwanyatuye ivikapu vilinga vwevwizue ivipande vwa mikate?" Vahajibu, "kumi nu vivili." ²⁰"Nu lwahavagavanya mukate saba kwa vantu elfu nne, mwanyeye ivikapu vilinga?"

²¹Vahayanga, "Saba." Ahavavuzya, "Bado mtakwelewa?"²²Vahinza Bethsaida. Vantu avo vahamleta kwa Yesu muntu utoonko nu vahamuholezya Yesu. ²³Yesu ahamlema ni nyove wula utoonko nu kumulongolezya panzi lya shijiji ahalema kuswila impuga pamwanya lya minso gakwe nu kugololola pamwanya yakwe, ahamuvuzilizya, "Ukulola shoshonti?"²⁴Ayenyizye kumwanya nu kuyanga, "Nkulola vantu vakuloleha ngati makwi gegakujenda."

²⁵Ndipo vahagolosya nyove yakwe pamwanya la minso gakwe, muntu ula ahadamla aminso gakwe ahalola havili kila shintu hinza. ²⁶Yesu amlesile asogola kumwavo nu kumuvunya, "Utahinjile mkaya." ²⁷Yesu ahepa nu vanafunzi vakwe kwipa kuvala ivijiji vya Kaiseria lya Filipi. Iwe vali kwidalavahamuvuzilizya vanafunzi, "Vantu vayanga nene ni nanu?" ²⁸Vahajibu vahayanga, "Yohana mubatizaji. Mwamvo vahayanga, 'Elia nu mwamvo, 'Woka wa manabii.' ²⁹Vahamuvuzilizya, ilelo imwe mkuyanga nene ni nanu?" Petro ahamuvuzya, "Iwewe ni Chiristi." ³⁰Yesu ahavasunda vtahamuvuzye muntu wowonti kumuhusu uwene. ³¹Nu kutaliha kuvasambilizya aga kuti umwana wa Adamu lazima ayimbe kumambo aminji, nu kumuhana nu makuhani vapiti, nu vaandishi nu vakumugoga, nu baada lya insiku tatu alizyuha. ³²Ayanzile aga kupazeru. Ndipo Petro ahamnyatula kuruvazu nu kutaliha kumungantila. ³³Ilelo Yesu agalunkine nu kwenya vanafunzi vakwe kumlalapila Petro nu kuyanga, "Galuha mwisinda lyane shetani! utakusajila amambo aga Mulungu isipokuva amambo ga vantu." ³⁴Kisha ahayita impuga nu vanafunzi vakwe poka, nu kuwavuzya, "Ngati pamo kuli muntu kwanza kundata ayisunde wuyo anyatule umsalaba wakwe nu andate. ³⁵Kwa kuwa wowonti wakwanza kuyiponya amaisha gakwe ayapoteza, nu wowonti atakayepoteza amaisha gakwe kwa ajili yane nu kwa ajili lya injili alipona. ³⁶Akufaidiha shoni kupata ulimwengu wonti, nu kisha kupata ihasara lya maisha gakwe? ³⁷Muntu angawezya kufuma shoni badala lya maisha gakwe?"

³⁸Wowonti wakulolela insoni nu mazwi gane mu shizazi ishi sha vamalaya nu ishipapwa sha vevali ni mbivi, umwana wa Adamu alimulolela isoni lwa ligaluha mu ufalme wa tata wakwe poka nu vahavizya avafinjile.

Chapter 9

¹Nu ayanzile kwavo, "Hakika kuyanga kwinyu, vamo kwinyu kuna vantu vevimilie apa vatalivonja uvukwe kabla lya vatauwenyi ufalme wa Mulungu ukwinza kumaha." ²Nu baada lya insiku sita, Yesu avanyatuye Petro, Yakobo nu Yohana poka nu wope kwi gamba vuvo veka. Ndipo ahanda kubadiliha kulongolela lyavo. ³Ivizwalu vvakwe vatalisile kulama nkani uwuzeru zaidi uwuzeru kuliko umung'arishaji wa vwonti munsu. ⁴Ndipo Eliya poka nu Musa valalesile pilongololela lyavo, nu vamilie valayanga nu Yesu. ⁵Petro ahajibu ahamuvuzya Yesu, "Mwalimu, ni hinza iswe kuva hapa, nu kuzenga ivibanda vitatu, shoka kwa ajili yaho, shoka kwa ajili lya Musa nu shinji kwa ajili lya Elia" ⁶(Kwa kuwa valamanyile shoni sha kuyanga, vogofile inkani.) ⁷Ivingo lyafumile nu kuvagubishila. Ndipo isauti kufuma kumwanya yihayanga, uno mwana wane unkundwa wane mtejelezyaji uwene. ⁸Naluvilo lwe vamilie vakwenyanya vatamuwenyi wowonti poka nawo isipokuwa Yesu tu. ⁹Vamilie vakwiha kuigumba avavuzizye kutokumuvuzya umuntu wowonti ulo gonti ge vagayenyi, mpaka mwana wa Adamu palinyuha kufuma kwa vafwe. ¹⁰Ndipo vahasengula amambo gavo vuvo. Ilelo vahavuzanya vuvo kwa vuvo ni shoni maana yakwe "kuzuha kufuma kwa vafwe." ¹¹Nkuyanga Yesu, Kwa shoni vakuyanga lazima Eliya ayinze kwanza?" ¹²Ahavavuzya, "Mwemumwo Eliya aliyinza kwanza kupoha ivintu vwonti. Kwa shoni yisimvilwe umwana wa Adamu apate amayimba aminji nu kumuchukila. ¹³Ilelo nkuyanga kwinyu Eliya kwinyu ahinza nu ahavomba ngati vahasungwa, ngati vile imbazyo zikuyanga kuhusu uwene." ¹⁴Nu vahagaluha kwa vanafunzi, vawenyi ikundi impiti livazyungulue nu Masadukayo vamilie vakudalinkana navo. ¹⁵Nu mara vahamulola, ikundi lyonti lihasukumila nu kumushimbilila nu kumulamuha. ¹⁶Ahavavuzilizya vanafunzi vakwe, "Mkudalinkana navo pamwanya lya shonti?" ¹⁷Woka wavo mu kundi amjivile, "Mwalimu, namtesile umwana wane kwaho; ana mwoyo umchafu ambayo ukumuviha atahawezye kuyanga, ¹⁸nu kumsabisya kutetema nu kumugwisya pansu nu kufuma itatafula mwilomu nu kusya amino nu kukamaa. navala avile vanafunzi vaho kugifumwa impepo ilelo vatawezizye. ¹⁹Ahajibu, "Shipapwa shitakwitiha nditendama nimwe kwa umda wuli? Ndiyatulilana namwe hadi lyeli? Mtetaji kwane." ²⁰Vahamleta umwana wakwe mwoyo umchafu hamlola Yesu naluvilo yihamwinjila hasa kutetema umwanavuli ague pansu nu kufumwa itatafula kwi lomu. ²¹Yesu ahamuvuzilizya tata wakwe, "Atalisile mu hali hii kwa umda wuli?" tata ahayanga "Tangu uwana. ²²Mara ulwinji akungwa mu mwoto au kwenye minzi, nu kujalibu kumwanganizya. Ngati ungawezya kuvomba shoshonti utufwile kwila nu utwawwe." ²³Yesu ahamuvuzya, "Ngati inguli tayari? Kila shintu shikuwezenkana kwa wowonti akwitiha." ²⁴Naluvilo tata wa mwana ahakuta nu kuyanga, "Kwitiha nsaidila kutokukwitiha kwane." ²⁵Wakati Yesu alola ikundi likushimbilila kwavo amhalapie mupepo umchafu nu kuyanga, "iwewe mupepo bubu nu vukutu nkuvuvuzya mleshele nu utahinjile kwakwe havili." ²⁶Akusite kwa maha nu kumujimva umwana nu mupepo yihafuma umwana alolosile ngati afuye pavinji vayanze, "afuye," ²⁷Ilelo Yesu amunyatuye kwa nyove ahamuvasya, nu mwana ahimilila. ²⁸Ahavalilizyo Yesu ahinjila mukasi, vanafunzi vakwe vahavuzilizya kuluvazu, "Kwa shoni twapositwe kumwefwa?" ²⁹Ahavavuzya, Kwa namna ino atakwepo isipokuwa kwa maombi. ³⁰Vahepa pala nu kutushila Galilaya. Atahanza muntu wowonti amanye pevali, ³¹Kwa kuwa akusambilizya vanafunzi vakwe. Avavuzizya, "Mwana wa Adamu vakumfisa mnyove mwa vantu, nu kuevamgoje inga lwe apela afwe, baada lya insiku tatu aliyuzuha havili." ³²Ilelo vatamanyile amaelezo iga, nu vogofile kuvuzilizya. ³³Ndipo vahafiha Karperinaumu. Wakati akiwa mukasi lya mnyumba ahavavuzilizya, "Mwamile mkupanjilana shoni kwidala?" ³⁴Ilelo vapumile mwaa. Kwani vamilie vakudalinkana mwidala kuti nanu amile mpiti zaidi. ³⁵Ahatendama pansu ahavita kumi nu vavili poka, nu ahayanga navo, "Ngati wowonti akwana kuva wa kwanda, ni lazima ave wa mwisho nu mumami wa vonti." ³⁶Ahanyatula umwana uhansi ahamuviha pakasi yavo. Ahamnyatula kufuma mnyove yakwe ahayanga, ³⁷"Wowonti weaposhela umwana unzuna kwizina lyane, vope ingaposhe amposhela atakumposhela nene, nu nkandi vope weahantuma." ³⁸Yohana amuvuzizye, "Mwalimu tumuwenyi muntu akwefwa impepo kwa zina lyaho nu twamhana, kwa sababu atakutulandata." ³⁹Ilelo Yesu ahayanga, mtahamhane mwekuva atalipo weakuvomba imbombo impiti kwa zina lyane nu ndupo baadaye ahayanga izwi ivivi lyolyonti pamwanya yane. ⁴⁰Wowonti weatali kinyume naswe yuko uwupande witu. ⁴¹Wowonti weakupa shikombe sha minzi lya kumwela kwa sababu uko nu Chiristi, ndiga kuvavuzya, atalilezya ithawabu yakwe. ⁴²Wowonti ingavakosesya ava vansi yingava nene, yingava hinza kwakwe kumukunga iwe la kusyela nu kumusumba mbahari. ⁴³Ngati nyove yaho yikukukosesya udumule hangava kwenye kwinjila kuwupuma bila nyove kuliko kukwinji kuwalonzi lwuli ni nyove zyonti kwekuli mwoto we "Wutakuzima." ⁴⁴(Ukumbuhaje: Umstari uno, "Apata intekenya zitakufwa nu mwoto wewutakuzimo." utalipo kusimba zya hali) ⁴⁵Ngati shinama shaho shikukukoseya, udumule. Ni hinza kwaho kukwinjila muwupuma lwali ni shilema kuliko kukusumba muhukumu ni vinama vivili. ⁴⁶(Ukumbuhaje: Umstari uno, "Amahali ambapo intekenya zitakufwa nu mwoto wewutakuwezya kuzima" utalipo kusimba zya hali). ⁴⁷Ngati lyinso lyaho likukusosesya linyunkule hinza kwaho kukwinjila mu ufalme wa Mulungu lyuli ni lyinso lyoka

kuliko kuwa nu minso gavili nu kusumba kuwezimu. ⁴⁸Mahali palipo nu ntekenya zitakufwa, nu mwoto wevutakuzima. ⁴⁹Kwa kuwa kila woka aliholelezya nu mwoto. ⁵⁰Iveya ni yinza, ngati iveya litatezya uwunonu wakwe ungalihonzya wuli live nu wunonu wakwe havili? muve liveya pemuli imwe mwenewe, nu muve nu lupumilizyo kwa kila woka."

Chapter 10

¹Yesu ayefile eneo ilyo nu ahavala nkaya wa Uyahudi nu eneo la pilongololela lya jenje lya Yorodani, nu vungana mufuasite havili. Avasambilizizye havili, ngati vweyali kawaida yakwe kuvomba. ²Nu Mafarisayo vinzile kumulinga nu kumuvuzilizya, "Ni halali kwa mwanavuli kulehana nu mushi wakwe?" ³Yesu ahavajibu, Musa avavuzizye shoni?" ⁴Vahayanga, "Musa aluhusile kusimba sheti sha kulehana nu kisha kumushimbizya mwantanda." ⁵Ni kwa sababu lya moyo ginyu amagomu ndiyo maana amavasimbiye sheria iyo," Yesu avavuzizye. ⁶Ilelo kufuma mwanzo wa vupezi, 'Mulungu avapezile mwantanda.' ⁷Kwa sababu ino mwanavuli kuti avaleshe tata wakwe nu maye wakwe nu kuti aungane nu mushi wakwe, ⁸nu havo vavili vatakuva muvili woka; Kwa kuwa te vavili, nkandi muvili woka. ⁹Kwa hiyo ashihominye Mulungu, umwanadamu atahashilehanye." ¹⁰Vamile mukasi lya yumba, vanafunzi vakwe vahamuvu zilizya havili kuhusu ili. ¹¹Ahavavuzya, "Wowonti weakumuleha mushi wakwe nu kumwimala mwantanda wamwavo, vakuvomba uhuvembu dhidi yakwe. ¹²Mwantanda wope igeamuleha mulume wakwe nu kwimalya nu mwanavuli wamwamvo, akuvomba uluvembu." ¹³Vope vahamuletela avana vavo vansi ili avaguse, ilelo vanafunzi vahavakemela. ¹⁴Ilelo Yesu ali manya ilyo, atasungwize nilyo kabisa ahavavuzya, "Valuhusu avana avansi vinze kwane, nu mutahavadindile, kwa sababu vevali ngati ava ufalme wa Mulungu ni wavo. ¹⁵Undinga inkuvavuzya, wowonti atakuposhela ufalme wa Mulungu ngati umwana uhansi ndinga atangawezya kukwinjila mu ufalme wa Mulungu. ¹⁶Kisha ahavanyetula avana munyove zyakwe nu kuvabaliki nu kuvavishila inyove yakwe pamwanya yavo. ¹⁷Nu lyeataliha isafari yakwe umuntu woka amushimbiliye nu kusugamila pilongolela lyakwe, amuvuzilizya, "Mwalimu mwinza, imbombe shoni ili imbwezye kuvupwana uvupuma wa shima?" ¹⁸Nu Yesu ahayanga, "Shoni ukunitane mwinza? numo aliye mwinza, isipokuva Mulungu weka vuyo." ¹⁹Uzimanyile inkomelezyo: 'Utahagoje, utahavembushe, utahive, utahapanje ilenga, utahalume, ilenga, mushindi tata nu mayi waho.' ²⁰Muntu vula ahayanga, "Mwalimu, iga gonti inga shindisile kufuma lyindi nemujaha." ²¹Yesu amwenyizye nu kumusungwa ahamuvuzya, "Ukupungushilwa shintu shoka. Ikwanziswa kukazya vyonti vwuli navwo nu vape avapina, nu uliyima ni hazina kumwanya. Ndipo uyinzi unfwuate." ²²Ilelo akasite itama kwa sababu lya maelezo aga; ayefile alinivusimilizi, kwa kuwa alikuwa nu mali inyingi. ²³Yesu ahenya uluvazu lyonti nu kuvavuzya vanafunzi vakwe, "Ni jinsi vuli vweyili vigomu kwa dumbwe kukwinjila mu ufalme wa Mulungu! ²⁴Vanafunzi vahasukumila kwa mazyi aga. Ilelo Yesu ahavavuzya havili, "Vana, ni ninsi vuli vweyili vigomu kukwinjila mu ufalme wa Mulungu! ²⁵Ni vintosu kwa ngamia kutuha kwindovwozyi lya nsindano, kuliko muntu udumbwe kukwinjila mu ufalme wa Mulungu. ²⁶Vasukumiye inkani nu kunongonelana, "Ishi nanu aliyokoha?" ²⁷Yesu ahavenya nu kuyanga, kwa binadamu yitangawezenkana, ilelo te kwa Mulungu. kwa kuva mu Mulungu gonti gakuwezenkana." ²⁸"Petro ayanzile kuyanga naho, "Yenya tulesile vyonti nu tukulandasite." ²⁹Yesu ahayanga, "Undinga inkuvavuzya imwe, kutali weayilesile inyumba, au ukaka, au udada, au mayi, au tata, au vana, au ardhi, kwa ajili yane, nu kwa ajili la injili, ³⁰Ambaye teahaposhele mara mia inkani lya isalizi apa muni: inyumba, ukaka, udada, mayi, vana, nu ardhi, kwa kumayimba, nu vulimwengu wevukwinza, uvupuma wa shima. ³¹Ileo avamwavo vevali wa kwanza valiyima wa mwisho nu vevali wa mwisho valiyima wa kwanza." ³²Lyevali mwidala, kuvala Yerusalemu, Yesu amamile avalongoleye kwilongolela lyavo. vanafunzi vasukumiye, nu vala vevamile vakuvafuata kwisinda vogofile. Ndipo Yesu ahavefwa paluvazu havili vala kumi nu vavili nu ahafaliha kuvavuzya kutishimu fumile ishi papipi. ³³"Yenya, tukuvala mpaka Yesulemu, nu mwana wa Adamu vakumufisya kuva kuhani avapiti nu vaandishi. Valimulonga afwe nu vali mufumwa kwa vantu wa Muni. ³⁴Valimuzihaki, kutivamuswilile amati, kuti vamuhome indisa, nu kumugoga. Ilelo baada lya insiku tatu alizyuha. ³⁵Yakobo nu Yohana, vana wa Zebedayo, vinzile kwakwe nu kuyanga, "Mwalimu, tukukwanza utuvombe shoshonti tukukulava." ³⁶Avavuzizye, 'Mukwanza imbavombe shoni?' ³⁷Vahayanga, "Turuhusu tutendame nawe mu vushindamu waho poka mu nyove yaho wa kumongo." ³⁸Ilelo Yesu avajivile, "Mutamanyile mulava. Mungawezya kumwelela shikombe ambacho ichimwelele au kusitaimili uvubatizo ambao ibatiziwe?" ³⁹Vahamuvuzya, "Tukuwezya Yesu ahavavuzya, "Shikombe inchimwelele, mushimwelele. Nu vubatizo ambao kwavo ibatizivilwe, musitahimili. ⁴⁰Ilelo atendame kunyove yane lya kundilo au lya kumongo yane lya kumongo te nene wa kufumwa, ilelo ni kwa vala ambao kwavo tayali yisimvilwe." ⁴¹Vala vanafunzi vamwavo kumi lyevivwa aga, vahataliha kuvalolela umulaha Yakobo nu Yohana. ⁴²Yesu ahavita kwakwe nu kuyanga, "Mumanyile kuti vala vevakusivililwa kuva vatawala wa vantu wa Mataifa vakuvatawalaga, nu vantu wavo mashuhuri vakuvalolesyaga amamulaka pamwanya yavo. ⁴³Ilelo yitakwanziwa kuva ishi kati yinyu. Wowonti atakaye kuva mpiti kati yinyu lazima avatumishile, ⁴⁴nu wowonti weakufiave wa kwanza kati yinyu lazima ayime mutumwa wa vonti. ⁴⁵Kwa kuwa Mwana wa Adamu atinzile kuvombelwa nkandi kuvomba, nu kugafumwa amaisha gakwe kuva fidia kwa vinji. ⁴⁶Vahinza Yeriko. Peamile ayefile kuyeliko nu vanafunzi vakwe nu mpuga, umwana wa Timayo, Batimayo, untonko umulavaji, atendime kuluvazu lya mbalambala. ⁴⁷Lyeayivwa kuva Yesu

Mnazareti, atalisile kuzuma ahalanga nu kuyanga, "Yesu, Mwana wa Daudi, mfwilauwila!" ⁴⁸Avinji vamukemeye vula untonko, vahamuvuzya apume, ilelo ahoye kwa sauti zaidi, "Mwana wa Daudi mfwilauwila!" ⁴⁹Yesu ayimiliye nu kuyanga vamwite. Vamwilisite vula untonko, vahayanga, "Kuwa shujaa! vuha! Yesu akukwita." ⁵⁰Ahalifumba pantungu ikiti lyakwe, ahashimbila inkani, nu kwinza kwa Yesu. ⁵¹Yesu ahajibu nu kuyanga, "Ukwanza inkuvombe shoni?" vula mwanavuli untonko ahajibu, "Mwalimu, inkwanza kulola." ⁵²Yesu ahamuvuzya, "Sogola. Ulyitiho lyaho lyakuponya, "Panapo aminso gakwe gahalola; nu kumulandata Yesu mumbalabala.

Chapter 11

¹Wakati uno lyevinza Yerusalemu, lyevapalamila Besthage nu Bethania, mu magamba wa Mizeituni, Yesu avasontelezizye vavili miongoni mwa Vanafunzi vakwe. ²nu avavuzizye, "Sogoli mu shijiji shikupalamana natwe. Mara lyemwinjila umwo, mukumwaga umwanandogomi ambaye atalimbililwe. Mupinyi nu mumulete kwane. ³Nu ngati wowonti avavuzya shoni mukuvomba ishi? mukwanziwa kusanga, 'Mwene akwanza nu mara akumugalusya apa'." ⁴Vasogoye nu kumwaga umwanandogomi apinyiye panzi pamlyango kumuta wevuli ukwazi, vope vamusatuye, ⁵Nu baadhi lya vantu vamilvimili pala nu vava vazizye, "Mukuvomba shoni, kumusafula umwanandogomi uyo?" ⁶Vavazizye ngati Yesu vweavavuzizye, nu vantu vahavaleha vavale. ⁷Vanafunzi vavili vamulesite mwanandogomi kwa Yesu nu vatenzile ivizyalo. Vwavo pamwanya yakwe ili Yesu awezeye kumulimbila. ⁸Vantu avinji vahatenga ivizyalo vwavo mumbalabala, nu avamwavo vahatenga amatawi gevadivile kufuma mamaganda. ⁹Vala vevasogoye pilogolela lyakwe nu vala veva mulanda vazumile ahalanga, "Hosana! abalikiwilwewekwinza kwi zina la Mwene. ¹⁰Ubalikiwe ufalme wevukwinza wa tata wintu Daudi! Hosana kwa weakwinza kwa zina la Mwene. Vubalikiwe ufalme wevukwinza kwa tata witu Daudi! Hosana kwa wewali pamwanya" ¹¹Ndipo Yesu ayinjiye Yerusalemu hekalu nu asogoye nyizye kila shintu. Isalizi, wakati hehamile hasogoye, asogoye Bethania poka navo kumi nu vavili. ¹²Insiku yeyafuasite, wakati hevamile vakugaluha kufuma Bethania, amile nu nzala. ¹³Nu ahalola ikwi wa mtini wewali nu matundu kwa patali, asogoye kukwenya ngati angawezya kupata shoshonti mumwanya yakwe wakati mumwanya yakwe wakati pamile akusogola kulilyo atapasite shoshonti isipokuva amatundu, kwa kuwa kutali umuda lya mtini. ¹⁴Avuvuzizye, "Kutali wowonti alilya intonongwa kufuma kwakho havili." Nu vanafunzi vakwe vahivwa. ¹⁵Vinzile Yerusalemu, wope ayinjiye mwihekalu nu kukanda kuvafumwa panzi avakazyaji nu vakalaji mukasi yihekalu. Azipinduye imeza zya vabadilisyaji wa hela nu vitengo vwa vala vamil vakukazy inkunda. ¹⁶Atamuluhusile wowonti kuvusya shoshonti mwihekalu shigaweza kukaziwa. ¹⁷Avasambilizizye nu kuyanga, "Je yitasimbilwe, inyumba lya mulungu yiliitwa nyumba lya kuputala kwa mataifa gonti? Ilelo muyivomvile paho la vafulaji." ¹⁸Makuhani vapiti nu vaandishi vivuye vweamile akuyanga, vope vumulandalela kwidala lya kumugoga. Pope isho vamwogofile kwa sababu impuga yasukumizwilwe nu nsambilizyo yakwe. ¹⁹Nu kila wakati hamazuva lyehafiha, vefile mujini. ²⁰Vamile vakujenda inzanchi, valiwenyi ikwi wa mtini lyumile mpaka kwenye mazi gakwe. ²¹Petro ahakumbuha nu kuyanga, "Rabi! yenya, ikwi wa mtini walitifile lyumile." ²²Yesu avajivile, Muve nu lyitiho katika Mulungu. ²³Yitisi inkuvavuzya kuti kila weakulivuzya ingamba ili, 'Yepa, nu ujisumbe mwenewe mubahali, 'nu ngati atali nu mashaka mu mwoyo wakwe ilelo akwitiha kuti akushiyanga kutishilole, isho ndivyo Mulungu kutiakuvombe. ²⁴Kwa hiyo inkuvavuzya: kila shintu mukulava nu kuvuzilizya kwa ajili yakwe, yitiha kuti mwaposhela vyo vikiwima vyinyu. ²⁵Wakati hemukwimilila nu kulava, mukwanziwa kufwila uwila shoshonti mulinasho dhidi lya wowonti, ili kuti Tata winyu aliye kumwanya avafwile uwila pia imwe namwe amananzi ginyu. ²⁶(Zingatila: Musatli uvu, "Ilelo mtafwila uwila, pope Tata winyu aliye kumwanya teavafwile uwila imbivi zyinyu "Vutali kwenye nakala zya hali). ²⁷Vinzile Yerusalemu havili. Nu Yesu pamali akujenda mwihekalu, makuhani vapiti, vasivi nu vazee vinzile kwakwe. ²⁸Vamuvuzizye, "Kwa mamlaka vuli ukuvomba amambo iga?" Nu ni nanu akupiye mamulaka kuvomba iga?" ²⁹Yesu ahavavuzya, "kutiimba vuzilizye iswali lyoka. Mbuzi nu nene kuti imbavuzye kwa mamulaka vuli inkuvomba amambo iga. ³⁰Je, uvubatizyo wa Yohana wafumile kumwanya au wafumile kwa mwanadamu? Munjibu. ³¹Vajadiliine mu miongoni mwavo nu kupotana nu kuyanga, "Ngati twayanga, 'Kufuma kumwanya, kutiyanje, 'Kwa shoni basi mutitisile? ³²Ilelo ngati twayanga, kufuma kwa vanadamu, '...."Vavogofile vantu, kwa kuwa vonti vashilikiine kuti Yohana alikuwa Nabii. ³³Ndipo vahamujibu Yesu nu kuyanga, "Hatujui. Ndipo Yesu ahavavuzya, "Vala nene timbavuzye ni kwa mamulaka vuli inkugavomba aga.

Chapter 12

¹Kisha Yesu ayanzite kuvasambilizya kumifano. Ahayanga, "Muntu awaye umugunda wa mampesya, alizunguziza uluvaga, nu kubana iliva la kusindiha umvinyo. ahazenga umunala nu kisha ahashula isafali lya patali. ²Wakati lyehafiha, amusontelezizye umuvomvi kuva kulima vamampesya kuposhela kufuma kwavo baadhi lya mantongwa gishamba la mampesya. ³Ilelo vhamuhana, vhamuhoma nu kumushimbizya bila shoshonti. ⁴Ahamusonteleziza kwavo umuvomvi mwavo, vhamvalazya kwitwe nu kumuvombela amambo lya aibu. ⁵Bado amusontelezizye mwamvo, uno woka vamugozile. vavavombeya avamwavo avinji amambo ngati hayo hayo, kuvahoma nu mwamvo kuvagoga. ⁶Amile bado nu muntu woka inkani wa kumusonteleziza, umwana unkundwa. Wope amile wa mwisho weatumwilwe kwavo. Ahayanga, "Kuti vamushindishe umwana wane." ⁷Ilelo avapangaji vahanongonelana veka nu veka, "Uno ndiye mupwana. Nzaji, hebu tumugoje, nuvupwani kutivuve witu." ⁸Vamuvwamiye, vhamugoga nu kumusumba panzi lya mugunda la mampensya. ⁹Kwa hiyo, Je! avavombe shoni wa umuhete mugunda wa mampensya? kuti ayinze nu kuvangamizya avakuli mava mampensya nu kuti alikabidhi mugunda la wamampensya kwa vanji. ¹⁰Mutapasite kusoma iandiko ili? "Iwe ambalo avakuzenga valihamile, lyimileliwe lya papembeni. ¹¹Ili lyafumile kwa Mwene, nu ni la ajabu paminso gitu." ¹²Valondoye kumulema Yesu, Ilelo vavogofile ivivungana, kwani vmanyile kuwa amile ayanga mufano uno dhidi yavo. Pisho vhamuleha nu kuvala zyavo. ¹³Havili vahasonteleziza baadhi lya Mafarisayo nu Maherodia kwake ili kumutega kwa maneno. ¹⁴Vafiha, vhamuvuziyo, 'Mwalimu, tumanyile kuti utakujali amaoni lya wowonti nu utakulolesya uvupendeleo kati lya vantu. Ukusambilizya kwidala lya Mulungu nalyoli. Je! ni haki kulipa kodi kwa Kaisari au la? Je! Tungaweza kulipa au la? ¹⁵Ilelo Yesu amanyile uvunafiki wavo nu kuvavuziyo, "Shoni mukundinga? nampi dinari imbweze kuyenya." ¹⁶Vahaleta yoka kwa Yesu, Ahavavuziyo, "Je! ni sura lya nanu nu amaandishi galipo apa ni lya nanu? Vahayanga, "Lya Kaisari." ¹⁷Yesu ahavavuziyo, "Mupanji Kaisari vintu vwa Kaisari nu Mulungu vintu vya Mulungu." Vhamusukumila. ¹⁸Kisha Masadukayo, vakuyanga kutali uluziyo, vamuvaliye. Vhamuvuziliziya, nu kuyanga, ¹⁹'Mwalimu, Musa atusimbiye kuti, kuwa, 'Ikiwa mujenzi lya mutu afwa nu kumuleha umushi kwisinda lyakwe, ilelo atalesile umwana, muntu kuti amunyetule umushi wa mujenzi wakwe, nu kujipatila avana kwa lya mujenzi wakwe." ²⁰Kulikuwa nu vajenzi saba, wa kwanda amunyetule umushi nu ahavili ahafwa, atulesile vana. ²¹Kisha wa pili vuvili amunyetule wope ahafwa, atalesile vana. ²²Nu wa tatu hali wevulo. Nu wa saba afuye bila kuleha vana. Mwishowe nu mwantanda wope ahafwa. ²³Wakati wa haluziyo, vaziyu havili, aliyima mushi wa nanu? Kwani vala vajenzi vinti saba vevali valume vakwe." ²⁴Yesu ahavavuziyo, "Je! ino te sababu kuwa vavapotosizye, kwa sababu mutamanyile amandiko pope amahaga Mulungu?" ²⁵Wakati wa kuzyuha kufuma vafu, tevahimale pope kwinja kundowa, nkandi valiyima ngati vahavizya wa kumwanya. ²⁶Ilelo, kuhusu vafuye ambao vakuvaziyu, Je! mutasomile kufuma mu ishitabu sha Musa, mu habari zya shishaka, jinsi Mulungu wa Abrahamu, nu Mulungu wa Isaka, nu Mulungu wa Yakobo?" ²⁷Uwene te Mulungu wa vafuye, inkandi walio vapuma. Ni dhahiri mupotosile. ²⁸Woka wa vasimvi ayinzile nu kugivwa amapangwi gavo; awenyi kuti Yesu avajivile hinza. Amuvuzilizizye, "Je ni nkomelezio vuli lya muhimu inkani zaidi mu zionti?" ²⁹Yesu ahajibu, "Iliyo lya muhiyo ni ino, "Tejelevwa, Israeli, Mwene ni witu, Mwene ni woka. ³⁰Lazima umusungwa Mwene Mulungu waho, kwa mwoyo waho woti, kwa mupepo waho yoti, kwa njele yaho yoti nu kwa maha gaho gonti." ³¹Inkomelezio lya vuvili yeyino, 'Lazima umusunge ujirani waho ngati ukujisungwa mwenenwe.' kutali inkomelezio izinji impiti zaidi lya hizi." ³²Umusimvi ahayanga, "Hinza Mwalimu! Wayanga ndinga kuti Mulungu ni woka, nu kuti kutali numo zaidi yakwe. ³³Kumusungwa mwenewe kwa mwoyo woti, nu kwa vumanyi woti nu kwa maha gonzi, nu kumusungwa ujilani ngati mwenewe, ni muhimu inkani kuliko amatoleo ni mapensya zya kuteketeza." ³⁴Wakati Yesu alola afumwa ijibu la mushinzi, avavuziye, "Iwewe utali patai nu ufalme wa Mulungu." Baada lya hapo kutali pope woka alinzile kumuvuziliziya Yesu amaswali gogonti. ³⁵Nu Yesu ahajibu, amile akusambilizya mwihekalu, ahayanga, "Je! vvasimvi vakuyanga vuli kuti Chiristi mwana wa Daudi? ³⁶Daudi mwenewe mu mupepo umufinile ayanzile, 'Mwene ayanzile kwa Mwene wane, tendama mu nyove yane wa kundilo, mpaka imbavombe valugu vaho kuva panshi lya vimana vyaho." ³⁷Daudi mwenewe akumwita Chiristi, 'Mwene' Je ni mwana wa Daudi kwa jinsi vuli?" Nu vungana ipiti lya mutejelezizye kwa seshelo. ³⁸Mu nsambilizio zyakwe Yesu ayanzile, "Jihazalaji nu vasimvi, vakutamani kujenda nu kanzu intali nu kuvalamuha kwenye masoko. ³⁹nu kutendama kwenye vitengo vya vapiti mu masinagogi nu muzya sikuku kwa manziga lya vapiti. ⁴⁰Havili vakulya inyumba zya vajane nu vakulava maombi matali ili vantu valole. Ava vantu valiposhela uvulonzi uvupiti." ⁴¹Kisha Yesu ahatendama panshi nu saduku la sadaka mukasi lya eneo la hekalu; amile akwenya vantu vevali vakuviha ihela zyavo mukasi lya sanduku. Vantu avinji vatajiri vavisile shiasi ishipiti sha hela. ⁴²Kisha mwantanda umujane umpina ayinzile nu kuviha ivipande vivili, thamani lya senti. ⁴³Kisha ahavita vanafunzi vakwe nu kuvavuziyo, "Yitishi inkuvavuziyo, mwantanda uno umjane aviha shiasi

shipiti zaidi lya vonti vafumwizye mwisanduku sadaka. ⁴⁴Kwani vonti vafumwizye kufumilila nu winji wa shipato shavo. Ileo mwantanda umujane uno, kufuma muvupina wakwe, aviha ihela yonti anziwilwe kuyitumila kwa maisha gakwe."

Chapter 13

¹Yesu pamali akujenda kufuma mwihekalu, woka wa vanafunzi vakwe ahamuvuzilizya, "Mwalimu, yenya mawe aga gakusukumizya nu majengo!" ²Ahamuvuzya, ukugalola majengo iga amapiti? kutali pope iwe lyoka lyeli lisyala pamwanya lya yiwe mwavo ambalo telihangwe pansi. ³Wope peamile atendime pamwanya lya yigamba wa Mizetuni kunsinda lya hekalu, Petro, Yakobo, Yohana nu Andrea vhamuvuzilizya kwa kwilu, ⁴"Tuvuzye, amabo aga galiyima lyeli? Ni yoni dalili lya amambo aga kuloleha?" ⁵Yesu ayanzite kuvavuzya, "Vaji aminso kuti umuntu wowonti ataha vapotosye. ⁶Avinji valiyinza kwa zina lyane nu kuyanga, Nene ndiye,' nu valivatezya avinji. ⁷Mwivwa vulugu nu tetesi zya, vulugu, mtahogope; amambo aga lazima galoleshe, ilelo mwisho bado. ⁸Taifa lilivuha shingunga nu taifa lyamwavo, nu ufalme shingunga nu ufalme. Paliyima nu matetemeko sehemu mbalimbali, nu nzala. Uvu ni mwanzo wa utungu. ⁹Muvanje aminso. Valivatwala hadi mubalaza, nu mulihomwa mu masinagogi. valivimuliha pilongolela lya vatawala nu vafalme kwa ajili yane, ngati vushuhuda kwavo. ¹⁰Ilelo utastamenti lazima kwanza nsuti yilumbililwe kwa mataifa gonti. ¹¹valivalema nu kuvakabidhi, mutahogope kuhusu shila muliyanga. Mukasi lya umuda uwo, mtapewa shoni sha kuyanga, temuhave mweme muliyanga, nkandi mupepo mufinjile. ¹²Mujenzi alimulonga mujenzi kumugoga, Tata nu mwana wakwe. avana valiyimilila shingunga sha tata vavo nu kuvasababisa kuvagoga. ¹³Muliylwa nu kila muntu kwa sababu lya zina lyane. Ilelo wealivumilila mpaka mwisho, muntu uyo aliyokoha. ¹⁴Mulilola chikizo la vuhalibifu lyimilie pala pelitakwanzi kukwimilila (Weakusoma nu amanye), ndipo vali mukasi lya Yuda vashimbilile mumagamba, ¹⁵Wope weali pamwanya lya nyumba, au kunyetula shshonti shilipo panzi, ¹⁶nu weali kumugunda ataha galushe kunyetula shizyalo shakwe. ¹⁷Ilelo ole zyavo vantanda vevali ni nyanda nu veva kwonsya mu insiku izyo! ¹⁸Lavaji kuti yitahatokele ahavalilizyo wa mpepo. ¹⁹Kwani paliyima nu mayimba amapiti, gatahawahi kutokela, kufuma Mulungu peapezile muni, mpaka isalizi, hapana, pope tehaitokele havili. ²⁰Mpaka Mulungupeali punguzya insiku, kutali umuvili wevuli yokoha, ilelo kwa ajili lya vateule, veali vaseva alipunguzya inamba zya insiku. ²¹Ahavavilizyo iho ngati muntu wowonti alivavuzya, yenya, Chiristi, alipo apa!' au yenya, ali kula! mutahitishhe. ²²Kwani Chiristi wilenga nu manabii wa vilenga valitokela nu valifumwa ishara nu maajabu, ili kuti vavalumile, ilenga, lumo mpaka vateule. ²³Vanji aminso! tiyali nu vavuzya aga gonti kabula lya havalilizyo. ²⁴Ilelo baada lya mayimba lya insiku izyo, izuva lilivikwa ahisi, umwezi tevuhafumwe uvuzelu wakwe, ²⁵inzota ziligwa kufuma kumwanya nu maha gegali kumwanya ziliyinga. ²⁶Ndpo valimulola umwana wa Adamu akwinza mumavingo kwa maha amapiti aga vushindamu. ²⁷Ndipo alisontelezya avahavizya vakwe nu alivavunganiha poka vateule vakwe. Kufuma ipande impiti zine zya muni, kufuma mwisho wa muni mpaka mwisho wa kumwanya. ²⁸Kwa makwi jisambilizyaji. Ngati isamba vveli kuwezya kufumwa nu kuviha ikala kasya amatundu gakwe mumanya kuti shisanya shili papipi. ²⁹Vwe yli, lwe muligalo amambo iga gakatokela, manyi kuti alipo papipi, nu malyango. ³⁰Ndinga, inkuvavuzya, ishi shizazi te shitushe apatali kabula lya mambo iga gatatokeye. ³¹Mwanya muni zilituha, ilelo amazyigane tegahatushe nu lumo. ³²Ilelo kuhusu insiku ilyo isaa, kutali weamanyile, pope avahavizya wa kumwanya, pope umwana, ila Tata. ³³Vanji aminso, yenya, kwa sababu mtamanyile ni umuda vuli galitokela. (Zingatila: Musitali uvu, "Muve mweva angalifu, yenyaji nu inkuvala kwa sababu ..." vutali kwenye nakala zya hali). ³⁴Ni ngati muntu wakuvala musafali: ahaleha inyumba wakwe, nu kumuviha mtumwa wakwe kuva mutawala wanyumba, kila woka ni mbombo yakwe. Nu kumuvuzya umulinzi kutendama aminso. ³⁵Kwa hiyo vanji aminso! mtamanyile ni lyeli mwene wa nyumba weali galuha kuhaya, yikuweze nkana hamazuva, au vusiku wa pakasi, wakati inkanda peyingavilisha au inzanchi. ³⁶Ngati ayinza gafula, ataha kwaje ukasite. ³⁷Shila sheinkushiyanga kwaho inkushiyanga kwa kila muntu: Kesyaji!"

Chapter 14

¹Yali insiku zivili t baada lya sikukuu lya Pasaka nu lya mukate gegatakuvikwa Chachu. Makuhani vapiti nu vasimvi vamilile vakulondola namuna lya kumulema Yesu kwa mbivi nu kumugoga. ²Kwa kuwa vayanze, "Te havalilizyo wakati huu wa insikukuu, vantu vatahinze vavombe vulugu." ³Wakati Yesu pamile Bethania kunkaya kwa Simoni umkoma, nu peamila akwelekela pameza, mwantanda woka ayinzile kwawe amile ni nsupa lya malashi lya nardo inyanza yeyili nigalama impiti nkani, ayivunzile insupa nu kuyiyitila pamwanya yitwe shakwe. ⁴Ilelo kwamile nu baadhi yavo vevililwe vajivuzizye veka nu veka nu kuyanga, "Ni yoni sababu lya kutega huu?" ⁵Makutano aga nkandi gawezya kukaziwa kwa zaidi lya dinari mia tatu, nu kuvapa vapina." Vo pe vamukemeye. ⁶Ilelo Yesu ayanze, "Muleshi woyo weka. Shoni mukumutamwa? avomvile ijambo ilyinza kwane. ⁷Insiku zyonti avapina mulinavyo, ahavalilizyo wowonti mukutamani mungawezya kuvomba aminza kwavo, ilelo temuve nane ahavalilizyo wonti. ⁸Avomvili shila sheakushiwezya: avupaha umuvili wane amafuta kwa ajili lya kusyilwa. ⁹Ndinga inkuvavuzya, kila mahali utastamenti yikulushila sheavomba mwantanda uno shiliyangwa kwa vukumbusho wakwe. ¹⁰Kisha Yuda Iskariote, woka wa vala kumi nu vavili, asogoye kwa vapiti wa makuhani ili kuti apate kumukabidhi kwavo. ¹¹Wakati vapiti wa makuhani vivwa isho, vasungwilwe vahahidi kumpa ihela. Ayanzite kulondola inafasi lya kumukabidhi kwavo. ¹²Mu insiku lya kwanza lya mukate wevuta vikwilwe chachu, wakati vafumwa mwanang'onzi wa pasaka, vanafunzi vakwe vamuvuzizye, "Ukwanza tuvale kwekwi tuandae ili upate kulya umulo wa Pasaka?" ¹³Avasontelezizye vanafunzi vakwe vavili nu kuvavuzya," sogoli kumjini, nu mwanavuli avusizye insonta akuvalola amwe. Mufwati. ¹⁴Inyumba ye kuti ayinjile, mufwataji nu mumuvuzye wa nyumba iyo, "Mwalimu akuyanga, "Shiko kwekwi shumba sha vajenzi isehemu yekutiindwe Pasaka nu vanafunzi vane?" ¹⁵Kutiavalolesye shumba sha pamwanya shikubwa shenye samani sheshili tiyali. Vombi amandalizi kwa ajili yitu pala." ¹⁶Vanafunzi vefile vahavala mujini; vazile kila shintu ngati vweyali vavuzizye, nu vahaanda umulo wa Pasaka. ¹⁷Ahavalilizyo lwehava hamazuva, ayinzile nu vala kumi nu vavili. ¹⁸Nu lwevali vapalamila imeza nu kulya, Yesu "Ndinga inkuvavuzya, woka kati yinyu weakulya poka nane alingalulila." ¹⁹Vonti vasikitisile, nu woka baada lya mwamvo amuvuzizye, "Ndinga tenene?" ²⁰Yesu ajivile nu kuvavuzya, "Ni woka wa kumi nu vavili kati yinyu, woka ambaye isalizi akusanzila intonje mwibakuli poka nane. ²¹Kwa kuwa mwana wa Adamu kutiavale ngati shila amandiko vwegakuyanga pamwanya yakwe. Ilelo ole wakwe muntu vula ambaye kutushila uwene umwana wa Adamu kuti agalulilwe! yamile hinza nkani kwakwe ngati muntu vula nkandi atahapapwaga." ²²Nu pevamilile vakulya, Yesu anyetuye mukate, ahavubaliki, nu kuvumensula. ²³Avupiye akuyanga, "Nyetuli. uvu ni muvili wane." Anyetuye shikombe, ahasalifwe, nu ahavapa, nu vonti vahashimwelela. ²⁴Ahavavuzya, "Hii ni mavanda gane lya agano, mavanda gakwitiha kwa ajili lya vinji. ²⁵Ndinga inkuvavuzya, teinka mwele havili mu zao ili mampensya vupwa mu ufalme wa Mulungu." ²⁶Vamala kukwimba ulwimbo, vasogoye pansi mwigamba wa mizeituni. ²⁷Yesu avavuzizye, "Imwe mwenti mulijisavula apatali kwa sababu yane, kwa kuwa yisimwilwe, indimuhoma umudimi nu ning'o zilisatana." ²⁸Ilelo baada lya kuzyuha kwane, ndivalogolela pilongolela lyinyu Galilaya." ²⁹Petro ahamuvuzya, "Pope ngati vonti vangakuleha, nene teinkakuleshe." ³⁰Yesu ahamuvuzya, "Ndinga inkuvavuzya, uvusinku uvu, kabula yankanda yitavilishiye mala mbili, ukuva wa mara tatu." ³¹Ilelo Petro ayanze, "Pope yikundazimu imfwe poka niwe, teinkuleshe," vonti vafumwizye iahadi yini yoyiniyo." ³²Vinzile kwenye eneo lyilitwilwe Gethsemane, nu Yesu ahavavuzya vanafunzi vakwe, "Vanji apa ahavalilizyo inkuputa." ³³Avanyetuye Petro, Yakobo, nu Yohana poka nu wope, ahanda kuzuniha nu kuyimba sana. ³⁴Avavuzizye, "Nafsi yane yili nu wila inkani, pope kufwa, syalaji ipa nu mkesye." ³⁵Yesu asogoye pilongolela hansi, ahagwa pansi, ahalava, ngati yawezenkanaga, kuti isaa ino nkandi yanayepuhaga. ³⁶Ayanze, "Aba, Tata, amambo gonti kwaho gakuwezenkana. Nefwezya shikombe ishi. Ilelo te kwa mapenzi gane, nkandi amapenzi gaho." ³⁷Agalusile nu kuvaga vakasite, nu ahavavuzya Petro, "simoni, je mukasite? utawezizye kukesya pope isaa lyoka?" ³⁸Kesyaji nu mulave kuti mtahinze mwinjila mu majaribu. Ndiga mupepo yili tayali ilelo umuvili ni dhaifu." ³⁹Asogoye havili nu kulava, nu atumiye amazyi gegala gegala. ⁴⁰Ayinzile havili ahavaga vakasite, kwa kuwa aminso gavo gamile mamwamu nu vatamanjile shoni sha kumuvuzya. ⁴¹Ayinzile mara lya tatu nu kuvavuzya, "Mushili mukasite nu kutuzya? yakwilana! Isaa yafiha. Yenya! umwana wa Adamu akugalulilwa munyove zya vevili mbivi. ⁴²Vushi, twendaji. Yenya, vula akumugalulila ali papipi." ⁴³Mara tu amile shili akuyanga, Yuda, woka wa vala kumi nu vavili, afisile, nu kundi ipiti kufuma kwa vapiti wa makuhani, vaandishi nu vazee vevili nu mapanga nu madungu. ⁴⁴Ahavalilizyo iho umusaliti wakwe amile avapite iishara, ahayanga, Vula kuti imufipe, ndiye. Mulemi nu kumutwala pansi lya vulinzi." ⁴⁵Ahavalilizyo Yuda aphiha, woka kwa wokwa asogoye kwa Yesu nu kuyanga, "Mwalimu!" Nu ahamufipa. ⁴⁶Kisha vahamuvihia pansi lya vulinzi nu kumulema. ⁴⁷Ilelo woka kati yavo ayimiliye papipi nawo achomoye ipanga lyakwe ahamuhoma umuvomvi wa kuhani vapiti nu kumudumula ikutwi. ⁴⁸Yesu avavuzye, "Mwinzile kundema kwa mapanga nu madungu ngati mufulaji?" ⁴⁹Ahavalilizyo kila insiku namile

nimwe nu inkusambilizya mwihekalu, mutandemile. Ilelo ili lyavombeha ili amazyi gatimile.⁵⁰ Nu vala vonti vevali nu Yesu vamulesile nu kushimbila.⁵¹ Mujaha woka amufwasite, weamile azyaye shuka lyamamile ajigubishi kumuzyungula; vamulemle ilelo⁵² avapulumusile ahalileha ishuka pala ahashimbila ivitali.⁵³ Vamulongozizye Yesu kwa kuhani mupiti. Pala vakusanyisile poka wope makuhani vapiti vonti, nu vazee, nu vaandishi.⁵⁴ Petro wope amulandasite Yesu kwa patali, kwelekela kwenye ua wa kuhani vapiti. Atendime poka nu wazili vevali papipi nu mwoto vakwota ili kupata joto.⁵⁵ Ahavalilizyo iho avakuhani vapiti vonti nu Baraza lyonti vamile vakulondola uvushahidi zidi lya Yesu ili vapate kumugoga, ilelo vatampasite.⁵⁶ Kwa kuwa vantu avinji valesite uvushuhuga wilenga dhidi yakwe, ilelo pope uvushahidi wavo vutahalone.⁵⁷ Vamo vimiliye nu kuleta uvushahidi wa wilenga dhidi yakwe; nu kuyanga,⁵⁸ Twamwivuzye akuyanga, indilinanganya hekalu hili lylyi gomwilwe kunyove, nu mukasi insiku tatu indilizenga ilyamwavo lyeli takukombwa kwa munyove."⁵⁹ Ilelo pope uvushahidi wavo vutaholine.⁶⁰ Kuhani mupiti ayimiliye pakasi yavo nu kumuvuzilizya Yesu, "Je utali nijipi? Vantu ava vakupanga shoni dhidi yaho?"⁶¹ Ilelo atendime mwa nu atajivileshe shonti. Mara kuhani mupiti amuvuzilizizye havili, "Je iwewe ni Chiristi, mwana wa umbalikiwa?"⁶² Yesu ayanzile, "Nene ndiye. Nu kutiumulole umwana wa Adamu atendime kunyove wa kundilo wa maha akwinza nu mavingo lya kumwanya."⁶³ Kuhani mupiti alaluye ivizyalo vwakwe nu kuyanga, "Je, shili tukwvwanza vashahidi?"⁶⁴ Mwevwa indingo. Uvuamuzi winyu vulipi?" Nu vonti vamulonizile ngati woka weakwanziwa kufwa.⁶⁵ Vamo vahataliha kumuswilila amati nu kumugubishila paminso nu kumuhoma nu kumuvuzya, "Tabiri!" Maafisa vamunyetuye nu kumuhoma.⁶⁶ Nu Petro peamile shili alipo pansu uani, umuvomvi woka uwavalindu wa kuhani mupiti ayinzile kwake.⁶⁷ Amuwenyi Petro peamile ayimiliye akwota mwoto, nu mwenyize kwa kumupalamila. Kishaahayanga, "Nuwe pia wamile nu Munazaleti, Yesu."⁶⁸ Ilelo amuhanile, ahayanga, "Intamanyile wala intakkwelewa kuhusu shila sheukushiyanga! Alafu ayefile ahavala panzi piuwa. (Zingatila; Mustahi uno, "Ninkanda yihavilishila" Vutali munakala zya hali).⁶⁹ Ilelo umuvomvi wa shantanda pala, amuwenyi nu ayanzite kuvavuzya havili vala vevamile vimiliye pala, "Muntu uno woka wavo!"⁷⁰ Ilelo ahanile havili. Baadaye hansi vala vamile vimiliye pala vamile vakumuvuzya Petro, "Ndinga iwewe ni woka wavo, kwa maana iwewe nawe ni Mgalilaya."⁷¹ Ilelo ayanzite kujiviha mwenewe pansu lya ntipu nu kulapa, "Intamumanyile muntu uno mukuyanga."⁷² Kisha inkanda yavilishiye ulwavuvili. Kisha Petro ahakumbuha amazyi ambayo Yesu gamamile amuvuzizye: "Kabula inkanda yitavilishiye luvili, ulinkana lututu." Nu aguye pansu nu kuhola.

Chapter 15

¹Inazanchi nu mapema vapiti wa makuhani vahomine poka nu vazee nu vaandishi nu baraza zima la vazee. Kisha vahamupinya Yesu vahamutwala kwa Pilato. Pilato ahamuvuzilizya, "Iwewe ni Mfalme wa Vayahudi?"
²"Ahajibu, iwewe ukuyanga isho." ³Vapitiwa makuhani vafelezya amashitaka aminji pamwanya lya Yesu. ⁴Pilato amuvuzilizizye havili, "utakujibu shshonti? utakulola vevakusitaka kwa mambo aminji?" ⁵Ilelo Yesu atamujivile Pilato, nu isho amusukumizizye. ⁶Kwa kawaida ahavalilizyo wa sikukuu vakumusatulaga mukungwa woka, mukungwa amulavile. ⁷Kwalipo vananzi kwigeleza, mumio ngoni mwa vagozi kati lya veva asile vakutumishila amakosa gavo. alipo muntu woka weayitwilwe Baraba. ⁸Impuga yinzile kwa Pilato, nu kumulava avombe ngati uwe avomvile ukwo kwisinda. ⁹Pilato ahavajibu nu kuyanga, "Mikwanza imbasatulile mfalme wa Vayahudi?"
¹⁰"Kwa kuwa amanyile kwa sababu lya wivu vapiti wa makuhani vamulemle yesu nu kumuleta kwakwe. ¹¹Ilelo vapiti wa makuhani vachocheye impuga kuzuma ahalanga kwa sauti kuti asatulwe Baraba baada yakwe. ¹²Pilato ahavajibu havili nu kuyanga "Muvombe shoni Mfalme wa vayahudi? ¹³Vahazuma ahalanga havili, "Muhombele!" ¹⁴Pilato ahayanga, Avomvile lijambo vuli ivivi?" Ilelo vazizite kuhoma ahalanga inkani nu nkani "Muhombele." ¹⁵Pilato ahanza kuvalizisya uvumati ahavasatulila Baraba. Ahamuhoma Yesu mijeledi kisha ahamufumwa ili ahomlwe. ¹⁶Askari amulongozizye hadim mukasi lya ua (Vila lyelili mukasi lya kambi) nu vahomine poka shikose sha askari. ¹⁷Vahamuzwalizya Yesu inkanzu lya rangi lya zambarau, u vahatava itaji lya mivwa vahamuzwalizya. ¹⁸Vahataliha kumujevula nu kuyanga, "Salam, Mfalme wa Vayahudi!" ¹⁹Vahamuhoma kwitwe kwilanzi nu kumuswilila amati vahasungamila pilongolela lyakwe kwa mushushindiha. ²⁰Pope vamuzalalisya, vahamuzulayila inkanzu rangi lya zambarau nu kumuzwalizya ivizyalo vwakwe, nu vahamufumwa panzi kuvala kumuhomela. ²¹Vahamulazimisya weahatuhaga mwidala kumwavwa, wamamile akwinjila kumujini kufuma kumagunda. Weakwitwa Simoni Mkirene (Tata wakwe Iskanda nu Rufo); vahamulazimisya kuvusya ishihove nkanyo wa Yesu. ²²Askari vahamtwa Yesu sehemu yeyikwitwa Goligotha (maana lya tafsiri ino ni sehemu lya Fuvu la lyitwe). ²³Vahamupa umvinyo yeyisanginywe ni manemane, ildlo atayimweleze. ²⁴Vahamuhomela nu vahagavana ivizizwalo vwakwe, vahagahomela ikula kukwamula shipande shekutiapate kila askari. ²⁵Yamile isaa tatu inzanchi vamuhombele. ²⁶Vahaviha pamwanya yakwe uvubao wevusimvilwe shitaka, "Mfalme wa vayahudi." ²⁷Vamuhombele poka nu viva vavili, woka uluvazu lwakwe lwa kundilo nu mwavo kumongo kwakwe. ²⁸(Zingatila: Mustali uno, "Nu maandiko gahatimila gegayangwilwe" vutali mu nakala zya hali). ²⁹Vo pe valivahatuhaga vamulizile nu kuyinganya amatwe gavo nu kuyanga "Aha! iwewe wulilivunza hekalu nu kuzenga kwa insku tatu, ³⁰jiposhe mwenewe nu yishe pansi kufuma pashihovenkanyo!" ³¹Kwa namuna yeyila yeyila wa vapiti wa makuhani ni vamuzalisizye nu kuyanganga, poka nu vaandishi nu kuyanga, "Vaposile avanyi, ilelo atangawezya kujipoha mwenewe. ³²Chiristi Mfalme wa Israeli, yiha pansi isalizi kufuma pashihovenkanyao, ili tuweze kulola nu kwitiha." nu vla vevahomelilwe poka navo vo pe vamuzalalisizye. ³³Lyeyafiha isaa sita, ahisi hahinza pamwanya lya yansiyonti hadi isaa tisa. ³⁴Ahavalilizyo wa isaa tisa, Yesu ahomile ahalanga kwa sauti impiti, "Eoi, Elo, lama sabaktani?" ikiwa nu maana "Mulungu wane Mulungu wane, kwa shoni wandeha?" ³⁵Vamo lya vao vevimiliye lwevivwa vahayanga, "Yenya, akumwita Eliya." ³⁶Muntu woka ahashimbila, ahizuzya isiki mu siponji nu kuyiviha pamwanya ykwi yilanzi, ahampa ili amwele muntu woka ahayanga, "Hamba tulolengati Eliya anginza kwa mwisya pansi." ³⁷Kisha Yesu ahahola kwa sauti impiti nu ahafwa. ³⁸Pazia la hekalu lihaga vanyiha ivipande viveli kufuma pamwanya hadi pansi. ³⁹Ofisa woka weali ayimiliye ahamusogolela Yesu, lwealola afuye kwa namuna yila, ahayanga, "Ndinga muntu uno amile mwana wa Mulungu." ⁴⁰Valipo havili vantanda vamilile vakwenya kwa patali. Miongoni mwavo alipo nu Mariamu Magdalena, Mariamu (Mayi wakwe Yakobo mhansi wa Yose), nu Salome. ⁴¹Ahavalilizyo heali Galilaya lya vamulandasite nu kumutumishila. nu vantanda avinyi vo pe valipoka nawo hadi Yerusalemu. ⁴²Lwekwava hamazuva, nu kwa pelyali insiku lya maandalio, insiku kabula lya Sabato, ⁴³Yusufu wa Arimathaya ayinzile palamile mujumbe wa Baraza ashindikwilwe muntu avusuviye Ufalme wa Mulungu. Kwa vudanda mazuha sogola kwa Pilato, nu kulava umuvili wa Yesu. ⁴⁴Pilato ahasukumiziwa kuti Yesu tayali afuye; ahamwita vula afisa ahamuvuzilizya ngati Yesu afuye. ⁴⁵Lyeapata uvuhakika kwa afisa kuti afuye, amuluhusile Yusufu kuvunyetula umuvili. ⁴⁶Yusufu amile akazile sanda. Ahamwisya kufuma pashihove nkanyo, ahamupinya kwa sanda nu kumuviha mukasi lya kabuli lyeli banilwe mwimwe. Kisha ahalisukuma iwewe pamulyango mwa kabuli. ⁴⁷Mariamu Magdalena nu Mariamu mayi wakwe Yose vawenye sehemu asyila Yesu.

Chapter 16

¹Ahavalilizyo sabato lyeyasila, Mariamu Magdalena nu Mariamu mayi wakwe nu Yakobo, nu Salome, Vakazile amanukato aminza, ili vaweze kukwinza nu kumpaha amafuta umuvili wa Yesu kwa ajili lya kusyilwa. ²Inzachi nu mapema insiku lya kwanza lya wiki, vasogoye kwenye kabuli ahavalilizyo zuva lwelyatukula. ³Vahavuzanya veka nu veka vunanu kuti alisukume iwe kwa ajililya yitu ili twinjile mwikabuli?" ⁴Ahavalilizyo lwe venya, vamuwenyi muntu tiyali alisukumile iwe, ambalo lyali lipiti nkani. ⁵Vahinjila mwikabuli vhamulola umujana azyaye joho izelu, atendime uvupande wa kundilo, vahasukumila. ⁶Ahavavuzya, "Mutahogope. Mukumulondola Yesu, wa Nazareti, weahomelilwe azyusile! Atalipo apa. Yenya sehemu yila pevamile vamuvisile. ⁷Sogoli muvavuzye vanafunzi kwa vakwe nu Petro kuti avalongoleye kusogola kugalilaya ukwo kuti mumulole ngati vweamile avavuzizye." ⁸Vahepa nu kushimbila kufuma kwenye kabuli, vatetemile nu vasukumie vatayanzile shoshonti kwa muntu wowonti sababu vogofile nkani. ⁹(Zingatila: Nakala zya hali zitali nu Marko 9-20) Mapema mu insiku lya kwanza lya wiki, baada lya kuzyuha, amamulolesheye nsuti Mariamu Magdalena, kufuma kwakwe mamufumwizye impepo saba. ¹⁰Ayefa nu kuvavuzya vavali poka navo ahavalilizyo hevamile vakuhuzuniha nu kufumwa amansonzi nu kufumwa amansonzi. ¹¹Vivuye kuti mupuma nu alolesile vope, ilelo vatitile. ¹²(Zingatila: Nakala zyahali zitali nu Marko 16: 9 - 20) Baada lya yago, ajilolesizye mu namuna tofauti kwa vantu vamwavo vavili, wakati lwevamile vakujenda kufuma mu munsu. ¹³Vasogoye nu kuvavuzya vanafunzi vamwavo vevasyaye, ilelo vatitile. ¹⁴(Zingatila: Nakala zyahali zitali nu Marko 16: 9 - 20) Yesu baadaye ajilolesizye kuvala kumi nu woka vamilie vegamine mu meza, nu ahavakemela kwa kutokwitiha kwavo nu vugomu wa mioyo, kwa sababu vatavitisile vala vevamuwenyi baada lya kuzyuha kufuma kwa vafu. ¹⁵Ahavavuzya, "Sogoli munsu yonti, nu kulumbilila utamenti kiviipelwa vronti. ¹⁶Wowonti akwitiha nu kwa batizwa alipokwa, nu vula weatakwitiha alilongwa. ¹⁷(Zingatila: Nakala zya hali zitali Marko 16: 9 - 20) Ishara izi zilifwatana nu vonti vakwitiha kwa zina lyane valifumwa impepo valianga kushinyango ishipwa. ¹⁸Valilema injoha kuvyove zyavo nu pope ngati vamwela shintu shoshonti sha kufuha teshiha vazulu. Valiviha nyove kwa vavinu, vope valipata uvupuma." ¹⁹Baada lya Mwene kuyanga navo, ahanyetelwa pamwanya kumwanya nu atendime inyove lya kundilo lya Mulungu. ²⁰Vanafunzi vahepa nu kulumbilila kila sehemu, ahavalilizyo mwene akuvomba imbombo navo nu kuthibitsya izi kwa miujiza nu ishara zikulendatana navo.

Luke

Chapter 1

¹Avinji vajitahizite kuvika mupangiliyo simulizi kuhusu masuala gatimiziwilwe kati yinyu, ²ngati vwevatupiye inswe ambao kufuma pamwanzo ni vashahidi wa minso nu vavomvi wa ujumbe. ³Pisho nane welele, baada lya kuchunguza kwa uangalifu shanzo sha amambo iga gonti kufuma pamwanzo - nalola ni hinza kwane welele kukusumbila mumpangilio wakwe - muheshimiwa sana theofilo. ⁴Ili kuti uweze kumanya undinga wa amambo gevakusambilizye. ⁵Mu insiku zya Herode, ufalme wa Yudea, pamile nu kuhani vumo ahitwaga Zakaria, wa luho wa Abiya. Mushi wakwe afumile kwa vanashantanda zya Haruni, nu zina lyakwe ahitwaga Elizabethi. ⁶Vonti vamilie ni haki pilongolela lya Mulungu; vajenzite bila lawama mu amuri zyonti nu ndajizyo lya Mwene. ⁷Ilelo vatamile nu mwana, kwasababu Elizabethi amile vutasa, nu kwa ahavalilizyo uno wonti vavili vamilie vazee nkani. ⁸Isalizi yatokeye kuti Zakaria amile vupepo wa Mulungu, kwendelela nu vajibu wa kikuhanu mu vutaratibu wa zamu yakwe. ⁹Kulingana nu desturi lya kuseva ni kuhani vuli ahudumile, amile asevilwe kwa kura kukwinjila mu hekalu la Mwene nu pisho afukizya vuvumba. ¹⁰Impuga lyonti la vantu lyamilie likulava panzi ahavalilizyo wa kufukizya kwa vuvumba. ¹¹Isalizi ahavizya wa Mwene amtokeye nu kukwimilila vupande wa kundilo wa madhabahu lya kufukiziwa. ¹²Zakaria ayogofile amulola; iloga lihamugwila. ¹³Ilelo ahavizya ahamuvuzya, "Utahogope Zakaria, kwasababu amaombi gaho giviha. Mushi waho elizabeth akupapile mwana. Zina lyakwe kutimwite Yohana. ¹⁴Kuti uyime nu luseshele nu vusankanu, nu vinji kuti vakusankalushile kupapwa kwakwe. ¹⁵Kwa kuva aliyima mupiti pilongolela lya minso lya Mwene. Teahamwele divai au shinwaji shihali, nu aliyima ayizuye nu mupepo mufinjile kufuma mulanda mwa mayi wakwe. ¹⁶Nu vantu avinji wa Israel valigevuzwa kwa Mwene Mulungu wavo. ¹⁷Alivala pilongolela zya minso wa Mwene mu mupepo nu maha lya Eliya. Alivomba ishi ili kugalusya amoyo lya tati kwa vana ili kuti vatakutimiha valijendelelele mushinzi wa wenye haki. Alivomba ishi kuviha tayari kwa Mwene vantu ambao vandaliwilwe kwa ajili lyakwe." ¹⁸Zakaria ahamuvuzya ahavizya,

"Ningawezya vuli kumanya hili? Kwa sababu nenezi muzee nu mushi wane amiaha gakwe gali minji nkani."

¹⁹Ahavizya ahajibu nu kuvavuzya, "Nene ni Gabrieli, ambaye akwimililaga pilongolela zya Mulungu.

Vansotelezizye kuvavuzya, kukuletela ihabari ino njinza. ²⁰Nu yenya, te uhayanje, uliva mwatuha wezye kuyanga mpaka insiku lila amambo iga galiloleha. Ino ni kwa sababu wapositwe kukwitiha amaziyi gane ambayo gatimiziwilwe kwa ahavalilizyo huho. ²¹Isalizi vantu vamile vakumugulila Zakaria. Vasukumiyiye kuti amile akutumila umuda mwinji mwihekalu. ²²Ilelo afuma panzi, atawezizye kuyanga navo. Vahamanya kuti amile apasite amaono amamile mwihekalu ayendeleye kulolesya ishara nu asya. ²³nyemwa Yalolesile kuti insiku zya huduma yakwe zyasila ayefile kuwela kuhaya yakwe. ²⁴Baada lya Zakaria kuwela kuhaya kufuma kwenye huduma yakwe mwihekalu, mushi wakwe ahava mujavuzito. Wope atafumile kuhaya yakwe ahavalilizyo wa miezi gasano. Ahayanga, " ²⁵Hili ndilo lyulo Mwene avomvi kwane anenya kwa vupendeleyo ili kuyefwa insoni yane pilongolela zya vantu. ²⁶Isalizi, mu mwezi wa sita wa vana lya Elizabeti, Mulungu amuvuzizye ahavizya Gabrieli kuvala kwenye muji wa Galilaya vukwitwa Nazareti, ²⁷Kwa murindu wa amile vafumwizye insalamu nu mwanavuli ambaye zina lyakwe lyamile Yusufu. Uwene amile wa luho wa Daudi, nu zina la murindu uno lyamile Mariamu. ²⁸Ahinza kwakwe nu kuyanga, "Salaamu, iwewe vuposheleye vutotwe vupiti! Mwene ahondezwa imwe." ²⁹Ilelo amazwi iga ahavizya gamuchanginye nu atelewilwe shoni ahavizya ayanzile salaam ino lya nsoni kwakwe. ³⁰Ahavizya ahamuvuzya, 'Utahogope, Mariamu, maana wapata uvutotwe kufuma kwa Mulungu. ³¹Nu yenya, kuti uvusye ulwanda mu lwanda lwaho nu kuti upape umwana. Wope ulimwita zina lyakwe 'Yesu.'

³²Aliyima mupiti nu aliyitwa mwana weali kumwanya nkani. Mwene Mulungu alimupa shitengo sha enzi sha Daudi tati yakwe. ³³Alitawala pamwanya lya luho wa Yakobo shima nu shima nu ufalme wakwe tevuhave nu mwisho. ³⁴Mariamu ahamuvuzya ahavizya, hili lilitokela kwa namuna vuli, maana intawahi kukata nu

mwanavuli wowonti? ³⁵Ahavizya ahajibu nu kumuvuzya, "Mupepo Mufinjile aliyinza pamwanya yaho, nu maha lya Weali pamwanya inkani gali yinza pamwanya yaho. Kwa hiyo, mufinjile kuti apapwe kuti ayitwe Mwana wa Mulungu. ³⁶Nu yenya, mujenzi waho Elizabeti alinuvujavuzito wa mwana kwenye umuri wakwe wa uzee. Uno ni mwezi wa sita kwakwe, ambaye amile akwitwa mugumba. ³⁷Maana kutali lyelita kuwezenkanakwa Mulungu."

³⁸Mariamu ahayanga, "Yenya, nene ni muvomvi wa shantanda wa Mwene. Leha yive pisho kwane sawa sawa nu vujumbe waho." Kisha ahavizya ahamuleha. ³⁹Ndipo mu insiku hizyo Mariamu ayefile nu kwa haraka asogoye mu munsu lya vigamba, kwenye muji mu munsu lya Yudea. ⁴⁰Asogoye kuhaya mwa Zakaria nu ahamula Elizabeti.

⁴¹Isalizi, yatokeye kuti Elizabeti ayivwa kulamuha lya Mariamu, umwana mukasi yakwe ahadomoha, nu Elizabeti ahizula nu Mupepo Mufinjile. ⁴²Ahafuma isauti yakwe nu kuyanga kwa isauti mupiti, "Ulotilwe iwewe inkani miongoni mwa vantanda, nu mwana wealipo mulyanda lyaho alositwe. ⁴³Nu yavavuli kwane kuti, mayi wa Mwene wane yanziwa ayinze kwane? ⁴⁴Kwa kuva yenya, yivwisile makutwi gane isauti lya kulamuha kwaho, umwana mulwanda lyane ahadomoha luseshele. ⁴⁵Nu alositwe mwantanda vula ayitisile lya kuti nkandi atokeye vukamilifu wa amambo gala gevamuvuzizye kufuma kwa Mwene. ⁴⁶Mariamu ahayanga, nafsi yane yikumutima Mwene, ⁴⁷Nu muppeo yane yisungwilwe mu Mulungu muposhi wane. ⁴⁸Kwa mana anyizye hali lya panzi lya muvomvi wakwe wa shantanda. Yenya, kufuma isalizi mu vizazi vonti valinitaga mulotwa. ⁴⁹Kwa maana uwene weali muweza akuvomba amambo mapiti kwane, nu zina lyakwe ni lifinjilwa. ⁵⁰Uwila wakwe yikudumu kufuma shizazi poshe shizazi kwa vala vakumushindiha uwene. ⁵¹Alolesya amaha kwa nyove vakwe; avasasya vala ambao vahajivwaga pamwanya lya mawazo lya mumoyo gavo. ⁵²Avisizye pansu vana wa wafalme kufuma mu vitengo vya enzi nu kuvinula pamwanya vevuli nu hali lya pansu. ⁵³Avikusizye vevuli nzala kwa vintu vwinza, apatali navatajili vashimbizizye nyovwe zyeka. ⁵⁴Afumwizye musaada kwa Israeli muvomvi wakwe, ili kukumbukwa kulolesya uwila ⁵⁵(ngati ayanzile kwa tati zyitu) kwa Abrahamu nu vuzao wakwe shima." ⁵⁶Mariamu atendime nu Elizabeti gangava miezi mitatu ishi ndipo ahawela kuhaya kwakwe. ⁵⁷Isalizi ahavalilizyo hamili hakisudiwilwe kwa Elizabeti kujifungula umwana wakwe nu ahajifungula umwana wa shanavuli. ⁵⁸Vajirani zyakwe nu vagenzi vakwe vivuye namuna Mwene avukuzizye uwila wakwe, nu vahaseshela poka wope. ⁵⁹Isalizi yatokeye insiku lya nane kuti vinzile kumutaili mwana. ⁶⁰Yihanziwaga kumwita zina lyakwe, "Zakaria," kwa kuzingatila zina lyatati wakwe, Ilelo mayi wakwe ahajibu nu kuyanga, ⁶¹"Ndali; kutiayitwe vuyohana."

Vahamuvuzya, kutali pope woka kuvagenzi vaho akwitwa kwa zina hili. ⁶²Vahamuvombela ishara tati yakwe kulolesya uwene ahanzaga zina vamwite nanu. ⁶³Tati yakwe ahanza shibao sha kusimba, nu ahasimba, 'Izina ni Yohana. "Vonti vahasukumila nu hili. ⁶⁴Gafula ilomu wakwe vuhafunguliwa nu lumili lyakwe vuhava huru.

Ahayanga nu kumutima Mulungu. ⁶⁵Lyoga lihavinzila v onti vahatendama papipi navo. Amambo iga gahatangala mu munsu yonti lya vigamba vya Yudea. ⁶⁶Nu vonti vagivuye vahasengula mumoyo gavo, vakuyanga, "Umwana uno kuva wa namuna vuli?" Kwa sababu nyove wa Mwene wamile poka wope. ⁶⁷Tati yakwe Zakaria ayizuye nu Mupepo Mufinjile nu kufumwa vunabii, akuyanga, ⁶⁸"Ashindikwe Mwene, Mulungu wa Israeli kwa sababu ayavwizye nu ashugulishiye vuposhi kwa vantu vakwe. ⁶⁹Atuvusizizye impembe lya vuposhi mu kaya lya muvomvi wakwe Daudi, kufuma miongoni mwa luho lya vavomvi wakwe Daudi, ⁷⁰ngati ayanzile kwa malomu

sha vanabii vakwe valipo mu nyakati zya hali. ⁷¹Alitupoha kufuma kwa vivi zyoutu nu kufuma munyove mwa vonti vakutwilwa. ⁷²Alivomba ishi kulolesya uwila kwa tati zyoutu, nu kukumbuha agano lyakwe ifinjile, ⁷³Shilapo ashiyanzile kwa Abrahamu tati witu. ⁷⁴Alafile kusibitisa kuti ingeyawezenkanaga kumutumishila uwene bila lyoga, baada lya kupokwa kufuma munyove lya vivi zyoutu. ⁷⁵Mu ufinjile nu haki pilongolela zyake insiku zyoutu vyonti. ⁷⁶Ndinga, nu iwewe mwana, uliyitwa nabii wa Wealiye pamwanya nkani, kwa kuva alejenda pilongolela lya paminsoga Mwene ili kumwandalila kwidala, ⁷⁷kuvaanda vantu kwa jili lya ulunzilo lyakwe, Kuvamanyisa vantu vakwe kuti, valipokwa kwidala lya kufwilwa uwila mbivi zyavo. ⁷⁸Hili lililoleha kwa sababu lya uwila lya Mulungu witu, kwa sababu ambayo zuva kufuma kumwanya lilitwinzilwa, ⁷⁹kuhoza kwavo vakutendama kuhisi nu muhazundila wa vufwe. alivomba ishi kuyilongozya vinama vwitu kwenye kwidala lya amani. ⁸⁰Isalizi, vula umwana ahakula nu kuva mwenye maha murohoni nu atendime munyikani mpaka insiku lya kujilolesya kwakwe kwa Israeli.

Chapter 2

¹Isalizi mu insiku izyo, yafumilie kuti Kaisari Augusto afumizye agizo kukwelekezya kuti mnyatulwe sensa lya vantu vonti vakutendama muni. ²Ino yali ni sensa lya insuti yeyafanyisile ahavalilizyo Krenio akiwa gavanawa ³Siria. Pisho kila woka asogoye mumuji yakwe kusimbisya sensa. ⁴Wope Yusufu ahepa wope mu muji wa Nazareti ukwo Galilaya nu kushura Yudea mu muji wa Bethlehemu, wumanyisile ngati muji wa Daudi, kwa sababu kuvafulumiliye mu luho lya Daudi. ⁵Asogoye ukwo kujandikisya poka nu Mariamu, apezile ampiye insalamu nu weahasivililaga umwana. ⁶Isalizi lihafumila kuti, vevali kula ahavalilizyo wakwe wa ahakupapa umwana wahafiha. ⁷Ahapapa umwana wa shanavuli, umpapwa wakwe insuti, ahamzinjilisya menda muvili kumugwinchila nu impepo umwana. Ndipo ahamuviha mula mwisula lya kulisizya vihanu, kwa sababu kutalipo nafasi kwenye kukaya zya vajeni. ⁸Mu ieneo ilyo, valipo vatendime mmagunda iwewe vahagulililaga impuga lya Ng'onzi zyavo uvusiku. ⁹Gafula, ahavizya wa Mwene ahavaloleshela nu umwamu wa Mwene wuhalama wuhavazyungula, nu vahava nu lyonga nkani. ¹⁰Ndipo ahavizya, 'Mtogopaje, kwasababu kuvaletela ihabari nyinza yeyikuleta luseshele ipiti kuu kwa vantu vonti. ¹¹Lelo muposhi apafilwe kwa ajili yinyu mumuji mwa Daudi! Uwene ndiye Chiristi Mwene! ¹²Ino ndiyo ishara valivapa, mulimwaga umwana vampinyile mwendi akasite mula mwisuva lya kulila vihanu. ¹³Gafula kuhava nu jeshi ipiti la kumwanya lihavungana nu ahavizya ukwo vamtumile Mulungu, ayanzile, ¹⁴"Ulushindiho kwa Mulungu wali pamwanya nkani, nu amani iwe muni kwa vonti ambao akulusungwa navo. ¹⁵Ihava kuti ahavizya vepa kuvala kumwanya, vachungaji vahayanzanya vuvo kwa vuvo, "Tujende kula Bethlehemu, nu turole ishi shintu ambacho sheshilolesile Mwene atuvuzizye." ¹⁶Vahahalambana kula, nu vahamwaga Mariamu nu Yusufu, nu Vahamulola umwana akasite kwenye hori la kulisizya vihanu. ¹⁷Nu vahalola ishi, vahavajulisya vantu shila vamilile vavavuzizye kuhusu umwana. ¹⁸Vonti vevivuye ihabari ino vasukumiye nu shila sheshayanzilwe nu vachungaji. ¹⁹Ilelo Mariamu ayendeleye kusivilila kuhusu gonti gegapezile gakwivwiha akugasengula kumwoyo wakwe. ²⁰Vachungaji vahagaluha kumutukuzya nu kumusifu Mulungu kwa ajili lya kila shintu vapezile vivuyu nu kulola, ngati vweyamile yiyangilwe kwavo. ²¹Lihafiha insiku lya nane nu hali ni ahavalilizyo wa hakumtahili umwona, vahamwita zina lyakwe Yesu, zina apezile apewilwe nu vula ahavizya kabula lwanda lwelutinjie mulwanda. ²²Zyavo zyezihanzilwa zya vutakaso zihatuha, kfwatana nu sheria lya Musa, Yusufu nu Mariamu vahamtwara kwihekalu vula Yerusalemu kumuviha pilongolela zya Mwene. ²³Ngati ilivyosimbililwa mu sheria lya Mwene, "Kila mwanavuli wayigula ulwanda aliyitwa afumilwe wakfu kwa Mwene." ²⁴Vao vile vile vinzile kufuma isadaka kulingana nu shila shikuyangwa mu sheria lya Mwene, "Jozi lya nkunda au mavondo gavili lya nkunda." ²⁵Yenya, pamile nu muntu mu Yerusalemu ambaye zina lyakwe amile akitwa Simeoni. Muntu uno amile mwenye ihaki nu mchaji wa Mulungu. Uwene amile akugulilila kwa mhopelezi wa Israeli, nu Mupepo Mufinjile amile pamwanya yakwe. ²⁶Yamile tayali yigubulilwe kwakwe kutushila Mupepo Mufinjile kuti uwene atanga kabula lya kumulola Chiristi wa Mwene. ²⁷Insiku lyoka ayinzile mukasi lya hekalu, akulongolelwa nu Mupepo Mufinjile. Ambapo vapafi vamlesite umwana, Yesu kuvomba gala gegakwanzilwa kumuvombela gala gegakwanzilwa kawaida lya sheria, ²⁸Ndipo Simeoni ahamposhela mnyove mwakwe, nu ahamtima Mulungu nu kuyanga, ²⁹"Isalizi muluhusu muvomvi waho asogole kwa amani Mwene, kuholana nu Izwi lyaho. ³⁰Kwa vuva aminso gane gawulola vuposhi waho, ³¹ambao wewulolenkine kwa minso lya vantu vonti. ³²Uwene ni luhezyo kwa ajili lya shitushizya kwa Vamataifa nu ulushindiho wa vantu Israeli. ³³Tati nu Mayi wa umwana vasukumiye kwa amambo ambayo gegakuyangwa pamwanya yakwe. ³⁴Ndipo Simeoni ahavalota nu kuyanga kwa Mariamu mayi wakwe, "Tejelezya kwa makini! Umwana uno aliva sababu lya kuposhela nu kupokwa kwa vantu avinji mu Israeli nu ni ishara ambayo vantu avinji valiuhana. ³⁵Welele ni upanga wewuliyosha nafsi yakwe mwenewe, ili kuti nsivo zya mumoyo lya vinji gasimishizye. ³⁶Nabii mwantanda wahitwaga Ana Welele alipo mwihekalu. Uwene amile mulindu wa Fanueli kufuma kabila la Asheri. Amile nu miaha minji nkani. Wope atendime nu mulume wakwe kwa miaha saba baada lya kulolana, ³⁷nu ndipo ahava mjane kwa miaha themanini nu minne. Wope atawasile kuvepa mwihekalu nu amile akwendelela kuputa Mulungu poka nu kufunga nu kulava, vusiku nu musanya. ³⁸Nu kwa ahavalilizyo uwo, ayinzile pala valipo ahataliha kumusalifwa Mulungu. Ayinzile kumuhusu umwana kwa kila muntu ambaye amile akugulila uvuposhi wa Yerusalemu. ³⁹Vahamala kila shintu sheshihanzilwaga kuvomba kulingana nu sheria lya Mwene, agalusile Galilaya mumuji kwavo, Nazareti. ⁴⁰Umwana akuzile nu ahava nu maha, akwonjelo mu mushinzi nu wila wa Mulungu yamile pamwanya yakwe. ⁴¹Avapafi vakwe kila mwaha vahasogolago Yerusalemu kwaajili lya isikukuu lya Pasaka. ⁴²Alipokuva nu umuri wa miaha kumi nu gavili, vasogoe havili ahavalilizyo mwafaka desturi kwa ajili lya isikukuu. ⁴³Baada lya kusyala insiku zyonti kwa ajili lya isikukuu, vatalisile kugaluha kukaya. Ilelo mwanavuli Yesu asyae kunsizi mula Yerusalemu nu vapafi vakwe vatamanyile ili. ⁴⁴Vahasivaga kuti alipo kwenye imputa vamilile vakushula nayo, pisho vahashula vulendo lya insiku. Ndipo

vataliha kumulondola miongoni wa vajenzi nu machale vavo.⁴⁵Vahapotwa imwaga, vahagaluha Yerusaemu nu nu vahataliha kumulondola umwo. ⁴⁶Yihaloleha kuti baada lya insiku zitatu,vahamwaga mwihekalu, amile atendime pakasi lya mwalimu, akuvatejelezya nu kuvavuzilizya maswali. ⁴⁷Vonti vamwivue vasukumizye nu wumanyi wakwe nu majibu gakwe.⁴⁸Vahamulola, vahamsakumila. Mayi wakwe ahamuvuzya, "Mwana wane, kwa shoni watuvomba ishi? tejelezya, tati waho nu nene twamile tukulondola kwa wasi wasi mupiti." ⁴⁹Ahavavuzya, "Kwa shoni mwamile mkundondola mtamanyile kuti lazima imbe kwenye munyumba lya Tati wane?" ⁵⁰Ilelo vatelewilwe shoni akumananisa kwa mazwi igo.⁵¹Ndipo ahasogola poka navo mpaka munyumba Nazareti nu amile nu mushinzi kwavo. Mayi wakwe asenguye amambo gonti mmoyo wakwe. ⁵²Ilelo Yesu ayendeleye kukula mu uwila nu shipimo, nu azizite kusungwa nu Mulungu nu vantu.

Chapter 3

¹Isalizi, mu mwaha wa kumi nu sano wa vutawala wa Kaisari Tiberia, ahavalilizyo Pontio Pilato amile gavana wa Uyahudi, Herode amile mupiti wa mukoa wa Galilaya, ²nu Filipo mujenzi wakwe amile mupiti wa mukoa wa Iturea nu Trakoniti, nu Lisania amile mupiti wa mukoa wa Abilene, nu ahavalilizyo ukuhani mupiti wa Anasi nu Kayafa, Izwi la Mulungu lyamwiziye Yohana mwana wa Zakaria, mwijangwa.³Ashuye mu mukoa wonti kuzyungula jenje Yordani, akulumbilila ulyozyo lya kutonta kwa ajili lya musamaha wa mbivi.⁴Ngati yisimvilwe mu shitabu sha mazwi lya Isaya nabii, "isauti lya muntu weali kuhola "Yigombaji tayali kwidala lya Mwene, gagombaji amapito gakwe gegalosile.⁵Kila shihoto shiliyuzwa, kila ligamba nu hagamba vilisawasiswa, imbarabara zyezigombine liligoloha nu kwidala gegali nu magugulumba. ⁶Vantu vonti valivulola vuposhi wa Mulungu.⁷Pisho, Yohana ahavavuzya ivungana mapiti lya vantu vevale mumujini wapate kukwozelwa nu uwene, "Imwe likwata wa njoha mwenye sumu, nanu avasunzite kuyishimbila umulaha wevukwinza?⁸Papaji amantonongwa gegakwendana nu kutonta, nu mutahande kuyanga mukasi yinyu, "Tulinao Ibrahimu ambaye ni tai witu; kwa sababu inkuvavuzya kuti, Mulungu akuwezeza kumuvusizya Ibrahimu vana poshe kufuma nu mawe iga.⁹Tiyali intemu valivisile kwenye mazi wa ikwi. Pisho kila ikwi lylitakupupa amantonogwa aminzya, likudibwa nu kusumbwa mumwoto.¹⁰Kisha vantu mu vungana vamupempuzizye nu kuyanga, 'Isalizi tukwanziwa tuvombe shoni?" ¹¹Ahajibu nu kuvavuzya, "Ngati muntu alininkanzu zivili akwanziwa ayefwe inkanzu yoka kwa wamwavo weatalinayo kabisa, nu weali ana shakulya nu avombe shinisho pisho."¹²Kisha baadhi lyavasonkozya misongo vinzile welele kukwozelwa, nu vahamuvuzya, "Mwalimu, tukwanziwa kuvomba shoni?" ¹³Ahavavuzya, "Nutakusanyaje ihela zaidi kuliko shemukwanziwa kukusanya."¹⁴Baadhi lya vaaskari welele vahamuvuzilizya, nukuyanga, "Nu inswe je? Tukwanziwa tuvombe shoni?" Ahavavuzya, "Mutahanyetule ihela kwa muntu wowonti kwa maha, nu tahamutuhumu muntu wowonti kwilenga. Lizihaji nu maisha ginyu."¹⁵Isalizi, kwa kuva vantu vamile ni hamuyakumugulila Chiristi aliyinza, kila woka amile akusiva mumwoyo wakwe kuhusu Yohana ngati uwene ndiye Chiristi. ¹⁶Yohana ahajibu kwa kuvavuzya vonti, "Nene inkuvabatizya imwe kuminzi, ilelo kuli woka weakwinza wa alina maha kuliko nene, nu intakusitahili poshe kusatula inkusa zya vilyatu vwakwe. Alivabatizya imwe kwa Mupepo Mufinjile nu kwa mwoto.¹⁷Pepeto lyakwe lili munyove zyakwe ili kusafisya hinza uluvuga lyakwe ulwa kupementela ngano nu kuyivunganiha ngano mwigala lyakwe. Ilelo, aligateketeza amaafwafwambo nu mwoto vutangawezeza kuzimiha. ¹⁸Kwa nsundo zyamwavo nyinji welele, alumbiliye ihabari nyinza kwa vantu. ¹⁹Yohana amukemeye welele Herode mupiti wa mukoa kwa kumwimala Herodia, mushi wa mujenzi wakwe nu kwa mavivi aganji aminji ambayo Herode amile agavomvile. ²⁰Ilelo baadaye Herode ahavombaga amavivi gamo mavivi nkani. Amupinyile Yohana mwigereza. ²¹Kisha yihaloleha kuti, ahavalilizyo vantu vonti vamile vakwozelya nu Yohana, wope Yesu ayozelelwe welele. Ahavalilizyo amile akulava, imwanya zihiguha. ²²Mupepo Mufinjile ahiha pamwanya yakwe kwa mufano wa muvilivili ngati nkunda, ahavalilizyo hanaho hanaho isauti yihinza kufuma kumwanya yikuyanga, "Iwewe ni mwanawane unkundwa. Inkuhondezwa nkani nu iwiwe."²³Isalizi Yesu mwenewe, ataliha kusambilizya, amile nu umuri upatao miaha thelathini. Amile ni mwana (ngati vweyihasililyaga) wa Yusufu, mwana wa Eli, ²⁴mwana wa Mathati, mwana wa Lawi, mwana Melki, mwana wa Yana, Mwana wa Yusufu, ²⁵mwana wa Matathia, mwana wa Amosi, mwana wa Nahumu, mwana wa Esli mwana wa Nagai, ²⁶mwana wa Maati, mwana wa Matathia, mwana wa Semeini, mwana wa Yusufu, mwana wa Yuda, ²⁷mwana wa Yoanani, mwana wa Resa, mwana wa Zerubabeli, mwana wa shealtieli, mwana wa Neri, ²⁸mwana wa Melki, mwa wa Adi, mwana wa Kosamu, mwana wa Elmadamu, mwa wa Eri, ²⁹mwana wa Yoshua, mwana Eliezeri, mwana wa Yoriamu, mwana wa Matathi, mwana wa lawi, ³⁰mwana wa Simeoni, mwana wa Yuda, mwana wa Yusufu, mwana wa Yonamu, mwana wa Eliyakimu, ³¹mwana wa Melea, mwana wa Mena, Mwana wa Matatha, mwana wa Nathani, mwa Daudi, ³²mwana wa Yese, mwana wa Obedi, mwa wa Boazi, mwana wa Salmoni, mwana wa Nashoni, ³³mwana wa Abinadabu, mwana wa Aramu, mwana wa Hesroni, mwana wa Peresi mwana wa Yuda, ³⁴mwana wa Yakobo, mwana wa Isaka, mwana wa Ibrahimu, mwana wa Tera, mwana wa Nahori, ³⁵mwana wa Seruig, mwana wa Ragau, mwana wa Pelegi, mwana wa Eberi, mwana wa Sala. ³⁶mwana wa Kenani, mwana Arfaksadi, mwana wa Shemu, mwana wa Nuhu, ³⁷mwana wa Lameki, mwana wa Methusela, mwana wa Henoko, mwana wa Yaredi, mwana wa Mahalalei, mwana wa Kenani, ³⁸mwana wa Enoshi, mwana wa Sethi, mwana wa Adamu, mwana wa Mulungu.

Chapter 4

¹Kisha, Yesu akiwa ayizuye Mupepo Mufinjile, agalusile kufuma Njenje Jordani nu alongoziwilwe nu Mupepo mwalugwa ²kwa insiju arobaini, nu ukwo aligwilwe nu Setano. Avalilizyo hanaho ataliye shoshonti, nu mwisho wa ahavalilizyo hanaho alihisi nzala.³Setano ahamuvuzya, "Ngati iwewe ni Mwana wa Mulungu, livuzye iwe ili kuva mukate." ⁴Yesu ahajibu "Yisimvilwe; 'muntu teahatenda mukate weka."⁵Kisha Setano amwongozizye pamwanya kwenye yigamba nu ahamulolesya ufalme zyonti zya muni kwa umuda ahansi. ⁶Setano ahamuvuzya, "Inkukupa amamulaka ga vutawala ufalme hizi zyonti poka nu fahari zyakwe. Inkuwezya kuvomba shoshonti pisho kwa sababu vyonti vikabiziwilwe kwane ivitawale, nu inkuwezya kumupa wowonti inkwanza kumupa. ⁷Kwahiyo, ngati unganiinamila nu kumuputa, vintu ivi vyonti vikuva vwaho."⁸Ilelo Yesu ajivile nu kumuvuzya, "Yisimvilwe, "Lazima umupute Mwene wa Mulungu waho, nu lazima umutumishile uwene weka yakwe."⁹Baadaye Setano amulongozizye Yesu hadi Yerusalemu nu kumuviha isehemu lya pamwanya kabisa lya jengo la hekalu nu kumuvuzya, "Ngati iwewe ni Mwana wa Mulungu, jisumbe pansu kufuma ipa. ¹⁰Kwa sababu ysimvilwe "Alivalajizya ahavizya vakwe vakutunze nu kukulinda, ¹¹nu valikuvusya pamwanya munyove zyavo ili kuti utahavwalzaye vinama vwaho pamwanya yiwe."¹²Yesu ahajibu amuvuzizye, "Yiyangwilwe, "Utahamjaribu Mwene Mulungu waho."¹³Setano amala kumulunga Yesu, asogoye zyakwe nu kumuleha hadi ahavalilizyo ahamwavo.¹⁴Kisha Yesu agalusile kwa maha zya Mupepo, nu ihabari kuhusu uwene zihayela nu kusata mu mikoa jirani gonti. ¹⁵Asambilizizye mu masinagogi gavo, nu kila woka ahamusifu.¹⁶Insiku lyoka asogoye Nazareti, muji ambao alelewilwe nu kukulila. Ngati vweyamile desturi yakwe ayinjile kwenye sinagogi insiku lya sabato, nu ayimiliye kusoma amaandiko. ¹⁷Akabiziwilwe igombo la nabii Isaya, pisho, afunguye igombo nu ahalondola isehemu yeyisimvilwe,¹⁸"Mupepo wa Mwene pamwana yane, kwa sababu amisile amafuta kulumbilila ihabali njinza kwa masikini. Asontelezizye kutangaza uhuru kwa kuvakungwa, nu kuvomba vatakulola vawezye kulola havili. Kuvaweka huru vala vakugandamizwa, ¹⁹kuvutangaza umwaha ambao Mwene alilolesya uwinza wakwe."²⁰Kisha ahaligubishila igombo, ahamugalusizya shiongozi wa sinagogi, nu vahatenda mapansi. Aminso lya vantu vonti vamilu mu sinagogi vamwinjiliye uwene. ²¹Ayanzite kuyanga navo akuyanga, "Lelo iandiko ili lyatimizwa makutwi gintu." ²²Kila woka pala ashimishizizye shila ashianzile Yesu, nu vinji mukasi yavo vasukumaye nu amazwi lya mushinzi gamile kufuma mwilomu lyakwe. Vamilu vakuyanga, "Uno ni mujaha welele wa Yusufu, te Pisho?"²³Yesu ahamuvuzya, "hakika kutimuya hili imethali ino kwane, "Tabibu, jinyonje mwenewe. Shoshonti shetwashivuye ukuvomba Kapernaumu, shivombe ipa shijiji kwaho." ²⁴Welele ahayanga, "hakika inkuvavuzya imwe, kutali nabii akwitishilwa nu muni yakwe."²⁵Ilelo inkuvavuzya imwe ndinga kuti kwalinava nu vajane avinji Israel mu shipindi sha Eliya, ahavalilizyo kumwanya kwinze kwa fungwa kutahime ni mvula kwa miaha gatatu nu nusu, ahavalilizyo kwali nu nzala mupiti mu nsiyonti. ²⁶Ilelo Eliya atatumwilwe kwa wowonti woka wavo, Ilelo kwa mujane woka tu ahatendamaga Sarepta papipi nu muji wa Sidoni. ²⁷Welele, kwamile nu vakoma avinji Israeli mu shipindi sha Elisha nabii, Ilelo kutali poshewoka wavo ahaponywa isipokuva inkwitiha muntu wa Siria.²⁸Vantu vonti mukasi lya singaogi vinzile nu mulaha vagalema iga gonti. ²⁹Vimiliye nu kumusukumizya panzi lya muji, nu kumulongozya mpaka kuvukingo wigamba lya muji wavo wazengwilwe pamwanya yakwe, ili wawezye kumusumba pansu. ³⁰Ilelo atusile salama mu yavo nu ahavala zyakwe.³¹Kisha ayishiye Kapernaumu, mu muji wa Galilaya. Sabato yoka amile akusambilizya vantu mukasi lya ³²sinagogi.Vasukumizizye nu nsambilizyo yakwe, kwa sababu asambilizye kwa mamulaka.³³Isalizi insiku ilyo mukasi lya sinagogi, kwamile nu muntu weamile nu mupepo lya impepo ichafu, nu ahakutaga kwa isauti lya pamwamwanya, ³⁴"Tuli shoni imwe, Yesu wa Nazareti? Winza kutwangamizya? Imanyile iwewe ni nanu! iwewe ni mufinjile wa Mulungu!"³⁵Yesu alikemeye impepo ahayanga, "Puma mwa, nu mwepe muntu uno!" Impepo vula amusumba muntu vula pansu pakasi mu yavo, mwefile vula muntu bila lya kumusababisizya amavu gegonti. ³⁶Vantu vonti vasukumaye, nu vendeleye kuliyanga yanga ijambo ilyo kila woka nu wamwavo. Vahayanga, "Ni amazwi lya aina vuli iga?" Akuvuzya impepo ichafu kwa mamulaka nu maha nu vakwepa." ³⁷Pisho, ihabari pamwanya lya Yesu zihayela kila sehemu mu amazwi gegazyunguluye mukoa uwo.³⁸Kisha Yesu ayefile mu muji uwo akukwinjila mu nyumba lya Simoni. Isalizi, mayi vwala wakwe nu Simoni amile avinili ihoma inkali, nu vahamusii kwa niaba yakwe. ³⁹Pisho, Yesu amusejeleye, ahayakimela yila ihoma nu yihamuleshela. Gafula ayimiliye nu kukwanda kuvatumishila.⁴⁰Zuwa lyali likuswa, vantu vamuleteye Yesu kila woka weali muvinu wa marazi lya aina mbalimba. Avisile nyove zyakwe pamwanya lya kila muvinu nu kuvaponya vonti. ⁴¹Amapopo welele gavefile avinji vavo gakuholu kwa isauti nu kuyanga, "Iwewe ni mwana wa Mulungu!" Yesu agakemeye amapepo nu kugaluhusu yanje, kwa sababu vamanjile kuti uwene amile ni Chiristi.⁴²Ahavalilizyo kwasha, asogoye ieneo lyelitali nu vantu. Makutano lya vantu vamilu vakumulondola nu vahinza kwa ieneo amile. Valinzile kumudindila atahavale apatali. ⁴³Ilelo ahavuzya, "Lazima welele indumbilile ihabari nyinza zya ufalme

wa Mulungu mu muji wamwavo mwinji, kwa kuwa ino ndiyo sababu natumwilwe ipa." ⁴⁴Kisha ayeneleleye kulumbilila mukasi lya masinagogi mu uyahudi mwonti.

Chapter 5

¹Basi ahaloleha ahavalilizyo vantu vamilie vavunginenu kuyanga nu Yesu nu kutejelezya izwi la Mulungu, ayimilie paruvazu piziwa Genesareti. ²Awenyi amatumwi gavili gahomile nanga muluvazu mwa ziwa. Vavuvi vamilie vafumile nu vamilie vakwozya nu nyavu zyao. ³Yesu ahinjila kuyoka mu kuyoka lya yagala amatumbwi vamilie lya Simoni nu kumulava atwale muminzi apatali hansi nu nyumbu. Kisha ahatendama nu kusambilizya kufumila kwenye tumbwi. ⁴Kuyanga, ahamuvuzya Simoni, "Twala mutumbwi waho mpaka kwenye shilindi sha minzi nu kukwisya nyavu zyaho ili kuvuwa inswi." ⁵Simoni ahajibu nu kuyanga, Mwene, tuvomvile imbombo insiku wonti nu tutalemile shoshonti, ilelo kwa izwi lyaho nkuzyisya nyavu. ⁶Vahavomba pisho vavunganisile shiasi shipiti sha inswi nu nyavu zyavo zihataliha kudumuha. ⁷Pisho vahavashilikisya vashilika vavo kwenye matumbwi aganji ili vome nu kusaidila. Vinzile vahizuzya amatumbwi gonti, shiasi kuti zihandakudwiva. ⁸Ilelo Simoni Petro, valola pisho, vaguye ivizwi pa Yesu vahayanga, "Yepa kwane, kwa sababu nene ni muntu mwenye mbivi Mwene." ⁹Kwa sababu avasukumizizye nu vonte vevali poka nu wope, kunyavu wa inswi vamilie vauvomwile. ¹⁰Hili lyavasanginye Yakobo nu Yohana vana wa Zebedayo, ambao vamilie vashilika wa Simoni. Nu Yesu ahavavuzya, Simoni, "Utahogope, kwa sasababu kukundila isalizi nu kukwendelela kwuvaje vantu." ¹¹Vahaleta matumbi gavo muni nyumu, valesile kila shinu nu kumfwata uwene. ¹²Lyafumile kuti amile mu muji lyoka, muntu wamilie ayizuye amambombo amile ukwo. Ahavalilizyo vahamlola Yesu, aguye kukwinamisya sheni shakwe mpaka pansi nu kumulava, kuyanga, "Mwene, inga ukwanza, wawezya kunzelufwa." ¹³Kisha Yesu ahagola nyove yakwe nu kumpalamasya ahayanga, "Nkwanza. Uzelupe." Nu isaa yila yila amambombo gahamleha. ¹⁴Ahalajizya atahamuvuzye muntu wowonti, ilelo ahamwuvuzya, "Sogola zyaho, nu kujilolesya kwa songo nu ufumwe sadaka lya utakaso waho, sawasawa nu shila Musa ashiyanzile, kwa pangwi kwavo." ¹⁵Ilelo ihabari kumuhusu uwene zyasasite kutali inkani, nu impuga wa vantu lihinza poka kutejelezya akusambilizya nu kuponya amavinu gavo. ¹⁶Ilelo mara kwa mara ahabaguha kuluvazu nu kulava. ¹⁷Lyafumile insiku lyoka kati yizyo insiku amile akusambilizya, nu valipo Mafarisayo nu vaalimu wa sheria vatendime apo vevinzile vakufumilila vijiji vwinji tofauti mu mukoa wa Galilaya nu Yudea, nu welele kufuma mu muji wa Yerusalemu. Maha lya Mwene galipo poka wope kuponya. ¹⁸Vantu avinji vinzile, vavavusizye kwenye mkeka muntu weataye, nu valondoe kwidala lyamwinjizya mukasi lya ili kumukasya pansi pilongolela lya Yesu. ¹⁹Vatalyazile kwidala lya kumwinjizya mukasi kwa sababu lya impuga, pisho vazuva pamwanya lya yashisonyonje la nyumba nu kumwisya vula muntu pansi kutushila kwenye vigae, pamwanya mkeka vakwe mu lya vantu, pilongolela kabisa lya Yesu. ²⁰Akwenyelezya ulwitiho lwavo, Yesu ayanzile, "Chale, mbivi zyaho wafilwa." ²¹Vaandishi nu Mafarisayo vatalisile kuhoji ilyo, vahayanga, "Uno ni nanu wakuyanga amaluli? Ni nanu angawezya kusamehe mbivi ila Mulungu weka weka yakwe?" ²²Ilelo Yesu, ahamanya shoni vamilie vakusivilila, vahayanga nu kuvavuzya, "Kwa shoni mkuvuzilizanya ili mmoyo ginyu?" ²³Silikwi rahisi kuyanga, 'Mbivi zyaho zyasamehewa' au kuyanga 'Yimilila ujendaje?' ²⁴Ilelo mmanye lya kuti Mwana wa Adamu alinayo mamulaka muni nu kusamehe mbivi, Nukuyanga iwewe, 'Vuha, nyatula mkeka waho nu usogole kunkanya yaho.'" ²⁵Ahavalilizyo hanaho hanaho ahavuha pilongolela yavo nu ahanyatula mkeka wakwe weapezile akatiye. Kisha ahawela kunkaya kwakwe akumtiniha Mulungu. ²⁶Kila woka zyamusukumiziye nu kumtiniha Mulungu. Vahizula nu lyoga, vahayanga, "Tugawenyi amambo getega lya kawaida lelo." ²⁷Baada lya amambo iga kuhatokela, Yesu ahafuma ukwo nu ahamlola umtoza ushuru ahitwa Lawi atendime ieneo la kukusanya ikodi. Ahamuvuzya, "Uwate." ²⁸Pisho Lawi ahavushila nu kumufuata, ahaleha kila shintu kunsinzi. ²⁹Kisha Lawi ahaanda kunkaya kwake karamu impiti kwa ajili lya Yesu. Valipo avatoza ushuru avinji kula nu vantu avinji vatendime pameza vakulya poka navo. ³⁰Ilelo Mafarisayo nu vaandishi vavo vamilie vakuvanung'uni vanafunzi, vahayanga, "Kwa shoni mkulya nu kumwela nu vatoza ushuru poka nu vantu avinji vevali wenye mbivi?" ³¹Yesu ahavajibu, "Vantu vevali mu winza nu afya nyinza vatakulondola umganga, ni vala tu vavinile valimwanza umhitaji woka. ³²Ntinzile kukwita vantu wenye haki haki vapate kutonta, nkandi kuwita wenye mbivi vapate kutonta." ³³Vahamuvuzya, "Vanafunzi wa Yohana mara nyinji vakufunga nu kulava, nu vanafunzi wa Mafarisayo vope vakuvomba vulo pisho. Ilelo vanfunzi waho vakulya nu kumwela." ³⁴Yesu ahavavuzya, 'Yikuwenkana muntu wowonti vahaudhulie harusi lya Mwene Arusi vangamwefa ahavalilizyo Mwene Arusi shili yu poka navo?' ³⁵Ilelo insiku ziliyinda ahavalilizyo Mwene Arusi palipela ayefile kwavo, ndipo mu insiku izyo valifunga." ³⁶Kisha Yesu ahayanga welele kwavo kwa mufano. "Kutali akuleha shipande sha menda kufuma kwenye zwalo shipwa nu kushitumila kulekebisa zwalo la hali. Ngati angavomba pisho, alileha menda mupwa, nu shipande sha menda kufuma zwalo shipwa shitanga hondera kutumila nu mena lya zwalo la hali. ³⁷Welele, kutali muntu akuviha divai impwa kwenye viriba vihali. Ngati pisho, divai impwa yingabazula shila shililo, nu divai yingitiha, nu viriba vingananjiha. ³⁸Ilelo divai impwa

lazima uvishe kwenye viriba vipwa. ³⁹Nu kutali muntu baada lya kumwela divai lya hali, utangaza impwa kwa sababu yikuyangwa, "Ya hali ni bora."

Chapter 6

¹Isalizi yalolesile kwenye Sabato kuti Yesu amile akujenda mu Iya mugunda la shakulya nu vanafunzi vakwe vamilie vakuyavila amatwe, vahapukusaga kati Iya nyove zyavo vakulya shakulya. ²Ilelo baadhi Iya Mafarisayo vahayanga, "Kwa shoni mkuvomba shintu te halali shisheria kushivomba insiku Iya sabato"? ³Yesu, ahajibu, ahayanga, "Mtawasile kuvazya shila Daudi avomvile amile nu nzala, uwene nu vanavuli veamile poka navo?" ⁴Asogoe kunyumba Iya Mulungu, nu anyatuye mukate mifinjile nu kulya vamo, nu kukwefwa vamo kwa vantu nawo kulya poshengati tamile halali kwa makuhani kulya." ⁵Kisha ahavavuzya, "Mwana wa Adamu ni Mwene wa Sabato." ⁶Alolesile mu Sabato nyinji kuti asogoe mukasi Iya sinagogi nu kuvasambilizya vantu ukwo. Pamile nu muntu ambaye nyove yakwe wa kulya Iyamile yihatae. ⁷Vaandishi nu Mafarisayo vamilie vakumwenyelezya kusimishizya kulola ngati angapoha muntu insiku Iya Sabato, ili vavezye kupata sababu Iya kumusitaki kwa kuvomba likosa. ⁸Ilelo amanyile shoni vamilie vakusivilila nu kuyanga kwa muntu weapezile ahataye nyove, "Vuha, yimilila ipa pakasi Iya kila woka." Pisho wuyo muntu ahavuha nu kukwimila pala. ⁹Yesu ahayanga kwavo, "Ahavavuzilizya imwe, ni halali insiku Iya Sabato kuvomba aminza au kuvomba amadhara, kupoha amaisha au kunanganya?" Kisha ahavenyelezya vonti nu kumuvuzya vula muntu, ¹⁰"Vusyo nyove yaho." Ahavomba pisho, nu nyove yakwe yamilie yiponile. ¹¹Ilelo vizuye nu umulaha vahayanga vavo kwa vavo kuhusu shoni sheshikwanzilwa vavombe kwa Yesu. ¹²Yalolesile insiku izyo kuti asogoe kwi gamba kulava. Ayendeleye insiku mpuma kumulava Mulungu. ¹³Yapezile nzachi, ahavita vanafunzi vakwe kwakwe, nu kuvaseva kumi nu vavili kati yavo, ambao welele avisite "mitume." ¹⁴Mazina Iya vala mitume gamile, Simoni (ambaye welele amwisite Petro) nu Andrea mujenzi wakwe, Yakobo, Yohana, Filipo, Bartolomayo, ¹⁵Mathayo tomaso nu Yakobo mwana wa Alfayo, Simoni, ambaye vamwitisile Zelote, ¹⁶Yuda mwana ya Yakobo nu Yuda Iskariote, ambaye amile musaliti musaliti. ¹⁷Kisha Yesu ahiha poka navo kufuma kwigamba nu kwimilila mahali patambalale. Idadi mupiti Iya vanafunzi vakwe vamilie ukwo poka, nu idadi mupiti Iya vantu kufuma Uyahudi nu Yerusalemu, nu kufuma Uyahudi nu Yerusalemu, nu kufuma pwani Iya Tiro nu Sidoni. ¹⁸Vinzile kutejelezya nu kupona mavinu gavo. Vantu vamilie vakutamiwa ni mpepo vachafu vaponile welele. ¹⁹Kila woka kwenye kulili ivungana valinzile kumupalamansya kwa sababu Iya maha zya vuposhi zyamilie zikufumile mukasi yakwe, nu vaponile vonti. ²⁰Kisha ahavenyelezya vanafunzi vakwe, nu kuyanga, "Mlositwe imwe muli vapina, kwa maana ufalme wa Mulungu ni winyu. ²¹Mlositwe imwe muli nu nzala isalizi, kwa maana muliyikuta. Mlositwe imwe mliao isalizi kwa maana mliseha. ²²Mlositwe imwe ambao vantu valivachukila nu kuvatenga nu kuvashutumu imwe kuti vavivi, kwa ajili Iya Mwana Adamu. ²³Seshelaji mu insiku Ilyo nu kudomoha kuluseshelo kwa sababu kwa hakika mliva ni sawabu mupiti kumwanya, kwa maana tati vavomvile wevulo manabii. ²⁴Ilelo ole winyu muli matajiri! kwa maana tayari mposheleye ifaraja yinyu. ²⁵Ole winyu muli kusi isalizi! Kwa maana mulilola inzala baadaye. Ole winyu mwemkuseha isalizi! Kwa maana mulisimililwa nu kukuta baadaye. ²⁶Ole winyu, multimwa nu vantu vonti! Kwa maana tati vavo vavomvile manabii wa ilenga wevulo. ²⁷Ilelo nkuyanga kwinyu imwe mwemukuntejelezya vasungwaji adui zinyu nu kuveva nyinza kwa vanao vachukila. ²⁸Muvalote vala vanao kuvatipa imwe nu muvalavile vala vakuvavonela. ²⁹Kwake uwene akuhoma shilevu shoka, ugeuzye nu la vili. Ngati muntu akufufula ihoho lyaho utahamhanile nu nkanzu. ³⁰Mpe kila akulava. Ngati muntu akufula shintu ambacho ni mali yaho, utahamlave agalusye. ³¹Ngati mkusungwa vantu vavavombe, imwe vavombolaji wevulo. ³²Ngati mkusungwa vantu vavasungwe imwe tu, Ilyo ni sawabu vuli kwinyu? Kwa maana poshe wenye mbivi vakwasungwa vala vakuvasingwa. ³³Ngati mwakopesya nyinza vala vemkutegemela imwenyinda, Ilyo ni sawabu vuli kwinyu? Kwa maana poshe wenye mbivi vakuvomba wevulo. ³⁴Ngati mwakopesya vintu kwa vantu ambao mkutegemela valivagalusizya, Ilyo ni sawabu vuli kwinyu? Poshe wenye mbivi vakuvakopesya wenye mbivi, nu kusuvila kuposhela shiasi shinisho shinisho havili. ³⁵Ilelo vasungwaji adui zinyu nu muvavombelaje minza. Muvakopesyaje nu ilyoga kuhusu kugalusya, nu sawabu yinyu yiliva mupiti. Muliva wana wa Weali Pamwanya, kwa sababu uwene mwenewe ni mwinza kwa vantu vevatali nu shukurani nu vavivi. ³⁶Muvanje nu huruma, ngati Tati winyu alivyo nu huruma. ³⁷Mtalongaje, namwe mlilongwa. Mtalipa, namwe mulitupwa. Fuilaji vamo, imwe mulifilwa. ³⁸Vapanji vanji, namwe mulipewa. Shiasi sha utarimu - shivasindie nu kushipitapota, nu kukwitiha - shilyitiha pavizwi vwinyu. Kwa sababu kwa shipimo shoshonti mnachotumila kupimila, shipimo shinisho shinichu shilitumiha kuvapimila imwe. ³⁹Kisha ahayanga mufano welele. "Je muntu weali ntoko angawezya kulongozya muntumwavo ntoko? Ngati avomvile pisho, basi vonti nkevangwille mshiliva, je ingavatangwille? ⁴⁰Vanafunzi vatakuva vasongo kuliko mwalimu wakwe, ilelo kila muntu akiisha sambilila kwa vukamilifu aliva ngati mwalimu wakwe. ⁴¹Nu kwa shoni basi washenya shipandwi sheshili mukasi Iya Iyino la mujenzi waho, nu njezi yeyili mukasi Iya Iyino lyaho uyenyizye? ⁴²Ungawezya kumuvuzya mujenzi waho, 'Mujenzi, nkulava ikwefwe shipandwi shshili mukasi Iya Iyino lyaho mwenewe? Munafiki iwewe! taliha uyefwe njezi Iyino lyaho

mwenewe, ndipo ungalola ahinza kukwefwa shipandwi mu lyinso la mjenzi waho.⁴³ Kwa sababu kutali ikwi lyinza lyekupapa amatonongwa mavivi, vala kutalipo ikwi ivivi likupapa amanatonongwa aminza. ⁴⁴Kwa sababu kila ikwi likumanyiha amatonongwa gakwe. Kwa sababu vantu vatakuyavila tini kufuma kwenye mimva, vala vatakuyavila zabibu kufuma kwenye michongoma.⁴⁵ Muntu mwinza mu hazina nyinza lya mwoyo wakwe yikufumwa gegalimunza, nu muntu muvivi mu hazina yakwe imbovu gakufuma amabovu lya mwoyo wakwe gakufuma gegali mavivi. Kwa sababu mwilomu shakwe mkuyanga gegizwe mwoyo wakwe. ⁴⁶Kwa shoni mkunita, 'Mwene, Mwene', nu shili mtakugavomba gala genkuvavuzya? ⁴⁷Kila muntu wakwinza kwane nu kukwivwa amazwi gane nu kugavombela imbombo ndivalanga jinsi vweali. ⁴⁸Akuvomba nu muntu akuzenga inyumba yakwe, ambaye akutbana pansi nkani, nu kuzenga musingi wa inyumba pamwanya lya yiwe igomu. Mafuriko gahinza, amapolomoko lya minzi gahahoma inyumba, ilelo gatawezizye kuyinzanya kwa sababu yapezile yezenzilwe ahinza. ⁴⁹Ilelo wowonti akwivwa izwi lyane nu kulivatalishindisile, mufano wakwe ni muntu ahazenga inyumba pamwanya lya ntope patali nu musingi jenje lwelihishila kwa maha, inyumba yila yihapata amaangamizi amapiti.

Chapter 7

¹Baada lya Yesu ahamala kila shintu amile akuyanga kwa vantu vantejelezyaga ahinjila Kapernaumu.

²Muntumwa wumo wa akida, weamile wa samani nkani kwakwe, ali muvinu nkani nu amile papipi lya kufwa.

³Ilelo akiwa ahivwa kuhusu Yesu, yula Akida ahamtuma shilongozi wa Kiyahudi, kukwinza kumpoha mutumwa wakwe ili atahafwe. ⁴Vahafiha papipi nu Yesu ahamuhomeshezya kwa bidii nu kuyanga, "ukwanzilwa kuvomba ishi kwa ajili yakwe, ⁵kwa sababu alisungilwe taifa lyitu, nu ndiye wazenzilwe sinagogi kwa ajili yitu." ⁶Yesu ahendelela nu safari yakwe poka navo. ilelo kabula atasogoe kutali nu nyumba, afisa woka ahavasontelezya chale vakwe kuyanga wope. ⁷Mwene, utahailisye mwenewe kwa sababu nene ntakwalwa iwewe kukwinjila kwenye dari lyane. ⁸Kwa sababu ili ntasivilie poshe nene mwenewe kuva nkondye kukwinza kwaho, ilelo yanga izwi tu mutumishi wane akupona. ⁹Kwani nene welele ni muntu namile kwenye mamulaka nu nina askari pansi yane. Kuyanga kwa uno "Sogola" nu kusogola, nu kwa mwavo, "Nzaga" wope ahinza, nu kwa mutumishi wane 'Vombaishi,' nu uwene ahavomba. ¹⁰Yesu ahagivwa iga ahagasukumila, nu kugalunkana makutano vvamile vafwaline nu kuyanga. ¹¹Kwavuzya, poshe mu Israeli, ntahawai kulola muntu mwenye lwithi ipiti ngati uno.

¹²Kisha vala vamilie vatumile vagalusile kuhaya nu kumwaga muntumishi akiwa mpuma. ¹³Fulani baada lya iga, yafumile kuwa Yesu amile akusafiri kusogola muji yevayiste Naini. vanafunzi vakwe vahasogola poka wope kulongolezanya nu mpuga wa vantu. ¹⁴Ahafiha papipi nu mulyango la jiji yenya, muntu ahafwa amile vamuvusizye, nu ni mwana wa pekee kwa mayi wakwe. amile mjane, nu impuga wa vashindishizi kufuma kwenye jiji vali poka nu wope. ¹⁵Ahamlola, Mwene ahamsenjelela kwa wila vupiti nkani pamwanya yakwe nu kumwuzya, "Utakutaje." ¹⁶Kisha ahasenjelela pilongolela ahalipalamansya ijeneza ambalo vavusizizye muvili, nu vala vavusizye vahimilila nu kuyanga "Mjaha nayanga vuha" ¹⁷Mufwe ahinuha nu kutendama pansi nu kutaliha kuyanga. Kisha Yesu ahamkabidhi kwa mayi wakwe. ¹⁸Kisha lyoga lihavizuha vonti. vahendelela kumutima Mulungu vakuyanga "Nabii mupiti avuha miongoni mwitu" nu Mulungu avenyizye vantu vakwe" ¹⁹Izi habari nyinza zya Yesu zilienea Yudea yonti nu kwa mikoa yonti lya jirani. ²⁰Vanafunzi wa Yohana vavuzizye amambo iga gonti. ²¹Ndipo Yohana ahavita vavili wa vanafunzi vakwe nu kuwatuma kwa Mwene kuyanga "Iwewe ndiye vula akwinza, au kuli muntu mwavo tukumugulila?" ²²Vafiha papipi nu Yesu hava vahayanga, "Yohana mbatizaji atusotelezizye kwaho kuyanga, 'Iwewe ni vula akwinza au kuli muntu mwavo tumwenyeleze?'" ²³Kwa avalilizyo iho vaponizye vantu avinji kufuma mu mavinu nu mayimba, kufuma kwa mupepo inchafu, nu kwa vantu wenye ntoko avapie kulola. ²⁴Yesu ahajibu nu kuyanga navo. "Baada lya kuva mwavala mfumile mumujulisye Yohana shemshiwenyi nu kukwivwa. Wenye ntoko vakuposhela kulola nu vashintendya kujenda, wenye mambombo vakuzerupa, vakutwi, vafwe vakuzyuha nu kuva vapuma havili, vapina akuvavuzya ihabari njyinda. ²⁵Nu muntu ambaye atalileha kunitiha nene kwa sababu lya matendo gane alositwe." ²⁶Baada lya vala vatumilwe nu Yohana vafumile Yesu ahataliha kuyanga kwa makutano pamwanya lya Yohana, 'Mwasogoe panzi kulola shoni, ilanzi likuyingana nu nkungu?' ²⁷Ilelo mwasogoe panzi kulola shoni, muntu axwae hinza? yenya vantu vala vakuzyala vizwalo ivwa lya kifalme nu kutendama amaisha lya starehe waho kwenye nafasi zya vafalme. ²⁸Ilelo mkusogola panzi kulola shoni, Navbii? Ndiyo nkuyanga kwinyu nu zaidi nkani kuliko nabii. ²⁹Uno ndiye asimbililwe, "Yenya, kumsotelezya mjumbewane pilongolela lya minso ginyu, alitayalisya kwidala kwa ajili yane, ³⁰Nkuyanga kwinyu, kati ya vala vapafilwe nu vantanda, atalipo mupiti ngati Yohana, ilelo muntu asiye muhimu nkani altendama nu Mulungu mahali pali uwene, aliva mupiti kuliko Yohana." ³¹Nu vantu vonti vahivwa iga poka nu vatoza ushuru, vatangazizye kuva Mulungu ni mwenye Haki. Valipo kati yavo vala vazelilwe kwa ubatizo wa Yohana. ³²Ilelo mafarisayo nu vataalamu wa sheria zya kiyahudi, ambao vatozelilwe nu uwene vahanile mushinzi wa Mulungu kwa ajili yavo wenewe. ³³Havili ingawezya kuvalinganisya nu shoni vantu wa shizazi ishi? Valiwuti hasai?

³⁴Vakuholana nu vana vakwinza kwenye ieneo la soko, vakutendama nu kwitana poka baada wa mwavo vakuyanga, "Tupusite ifilimbi kwa ajili ginyu, nu mtachezile tupezile nu mtakusite." ³⁵Yohana mbatizaji ayinzile atalie mukate wala tamweleze divai nu ayanzile, "Alini mpepo." ³⁶Mwana wa muntu ayinzile alie nu kumwela nu kuyanga, "Yenyaji ni mlafla nu ushimwela, chale wa sonkolamoko nu wenye mbivi!" ³⁷Ilelo mushinzi yimanyisile kuva ulini haki kwa vana vakwe vonti. ³⁸Woka wa mafarisayo amlavile Yesu avale kulya poka nu wope. Baada lya Yesu kukwinjila kwenye nyumba lya farisayo, ayigamine kwenye meza ili alye. ³⁹Yenya kwamile nu mwantanda woka mu jiji isho weamile nu mbivi. Ahagundula kuva amile atendime kwa Farisayo, aheleta insupa lya manukato. ⁴⁰Ahimilila kunsisi yakwe paipi nu vinama vwake kwa nuku akukuta. Havili ahataliha kutonteha vinama vwake kwa mansozi, nu kusyumula kwa nsisi zya itwe shakwe, ahamubusu vinama vwakwe nu kumupaha manukato. ⁴¹Nu yula falisayo weamile amulanje Yesu alola pisho, ahataliha mwenewe ahayanga, "Ngati uno muntu amile nkamanyile uno ni nanu nu ni aina vuli lya mwantanda wakumbusu, lya kuva ni mwenye mbivi. ⁴²Yesu ahajibu nu kuhavavizya, "Simoni nina shintu sha kukuvuzya. "Ahayanga" "Shiyanje tu

mwelimu!"⁴¹Yesu ahayanga, "Kwamile nu vadaiwa vavivili kwa mkopes haji woka. Woka ahadaiwaga dinari mia sano nu wa vili ahaotuwaga dinari hamsini. ⁴²Nu vamilie vatalinayo ihela lya kumulipa vafwilie uwila vonti. Isalizi ni nanu amusungilwe nkani? ⁴³Simoni nu ahayanga, "Kusuvila amufwilie amufufwilie nkani. "Yesu ahavavuzya, "Ulonzile ihukumu kwa vushahihi. "⁴⁴Yesu ahagalunkana mwanatanda nu kuyanga kwa Simoni, "Ukumulola uno mwantanda. Ninjie kwenye Nyumba yaho. Utampie minzi kwa ajili lya vinama vwane, ilelo uno, kwa mansozi gakwe, gatontesheye vinama vwane nu kusyumula kunsisi zyakwe. ⁴⁵Utamwasite, ilelo uwene kufuma panyinjie umu atalesile kumwanta kunibusu vinama vwane. ⁴⁶Utampasile vinama vwane kwa mafuta, ilelo ampasile vinama vwane kwa manukato. ⁴⁷Kwa ijambo ili, nkukuvuzya kuti amile nu mbivi nyinji nu afilwa nkani, nu welele amsungilwe nkani. Ilelo amsamehile ahansi, kumsungwa ahansi tu. "⁴⁸Baadaye ahamuvuzya mwantanda, "Mbivi zyaho zyasamehewa" ⁴⁹Vala vatendime pameza poka nu wope vahataliha kuyanzanya vuvo kwa vuvo, Uno ni nanu mpaka akusamehe mbivi?" ⁵⁰Nu Yesu ahamuvuzya mwantanda, "Lwitiho lwaho lwakupoha. Sogola kwa amani"

Chapter 8

¹Lyihafumila umuda mhansi baadye kuti Yesu atalisile kusafiri mu miji nu jiji mbalimbali, kulumbilila nu kutangazya ihabari nyinza lya ufalme wa Mulungu nu vala kumi vavili vasogoe poka wope, ²wevulo vantanda fulani vamilie vaponite kufuma kwa mupepo inchafu nu mavinu mbalimbali. Vamilie ni Mariamu akwitwa Magdalena weapezile amile vamwefizye impepo saba. ³Yohana mushi wa kuza nu meneja wa Herode, Susana, nu vantanda vamwo avinji, vafumizye imali zyavo kwa ajili yavo wenewe. ⁴Nu bada lya impuga wa vantu kuvungana poka, valipo nu vantu vevinzile kwakwe kufuma miji mbalimbali, akuzyungumuzya navo kwa kutumila mufano. ⁵"Muwalaji asogoe kuvala mbeyu, amile akudibila, baadhi ya mbeyu izyo zyanguye paluvazu mwidala zihahanywa pansi pavinama nu nyunyi wa pamwanya zihalya. ⁶Mbeyu zyamwavo zyangue pamwanya lya ntope wa miamba nu lwezihameha nu kuva miche zihataliha kwa sababu kutamile nu wutonsutonsu. ⁷Mbeyu zyamwavo zyangue kwenye makwi lya mimwa, vavo igo amakwi lya mimwa gahuma poka nu zila mbeyu nu kujizinjilishizya. ⁸Ilelo mbeyu zyamwavo zyangue kwenye ntope kwanzilwa nu kupapa amazao mara mia nkani. "Baada lya Yesu kuyanga amambo iga, apunzite isauti, "Wowonti nu makutwi lya kwivwa nu ayivwe." ⁹Havili vanafunzi vakwe vahamuvuzilizya maana lya mufano uvu, ¹⁰Yesu ahavavuzya, "Mupewilwe vupendeleo wa kuzimanya kwilu lya ufalme wa Mulungu, ilelo vantu vamwavo valisambilizwa tu kwa mufano, ili kuti 'vashilole vatashiwenyi nu vakwivwa vatahamanye.' ¹¹Nu ino ndiyo maana lya mufano uno. Mbeyu ni ieneo la Mulungu. ¹²Mbeyu zila zyezigue paluvazuvazu lya kwidala ndiyo vala vantu valyivue izwi, nu baadaye muvivi setano akulinyatula kutali kufuma mumwoyo, ili kuti vatahitishe nu kupokwa. ¹³Kisha nu zila zyezyagwilie kwenye mwamba ni vantu vala vakwivwa izwi nu kuliposhela kwa luseshelelo ilelo vatali nu mazi gogonti, vakwitiha tu kwa muda mhansi, nu ahavilizyo wa handinga hakuvangwisya. ¹⁴Nu mbeyu zila zyezyagwilie kwenye mimwa ni vantu vakwivwa izwi, ilelo vakwendelela kukula vakuzyungulwa nu huduma nu utajiri nu ubora wa maisha iga nu vatakupapa amatonongwa. ¹⁵Ilelo zila mbeyu zyezyagwilie kwenye ntope nyinza ni vala vantu, ambao ni vantonsu nu kuliviha amoyo aminza, baada lya kulyivwa izwi vakulitemelela nu kuliviha salama nu kupapa amatonongwa lya uvumilivu. ¹⁶Isalizi, atalipo poshe woka, wakwasya itaa nu kujigubishila kwa mbakuli au kuyiviha pansi lya shitala. Badala lya kuviha apazeru sha itara ili kuti kila woka wakwinjila apate kulola. ¹⁷Kwa kuva apate kulola. Kwa kuva kutali shikuziyihama shitangamanyinkana au shoshonti shilicho sirini ambacho shitalijulinkana sheshikuva kwenye apazeru. ¹⁸Kwa hiyo kuva makini unapokuva lwukutejelezya. Kwa sababu aliye nasho, kwakwe valimwonjezya nkani, ilelo watali nasho poshe ahansi alichu nasho shilinyatulwa. ¹⁹Baadaye mayi wakwe Yesu nu wajenzi vakwe vahinza kwakwe vatapalamie kwa sababu lya impuga wa vantu. ²⁰Nu vahamuvuzya, "Mayi waho nu wajenzi vaho valipo pala panzi vakwanza kulolana iwewe. ²¹Ilelo, Yesu ahajibu ahayanga "Mayi wane nu vanjenzi vane ni vala vakutejelezya izwi la Mulungu nu kulishindiha. ²²Twafumile insiku lyoka kati lya zila Yesu nu vanafunzi vakwe valimbie kwenye mutumbwi, nu ahavuzya, "Nu tulambe mwisyla lya vili lya ziwa." Vahayisenganya masha yavo. ²³Ilelo vahataliha kukwepa, Yesu ahakata uturo, nu dhoruba inkali yenye nkungu, nu mashua yavo yatalisile kukwizula aminzi nu vamilie kwenye mu mupiti nkani. ²⁴Baadaye vanafunzi vakwe vahinza kwakwe nu kumdansya, vanyanzile, "Mwene mupiti! Mwene mupiti! tuli papipi kufwa!" Ahavuha nu uyingantile inkungu nu mawimbi lya aminzi vihapuma nu kuhava nu vutulivu. ²⁵Havili ahavavuzya, "Lwitiho lwinyu iko likwi?" Vahagopa, Vahasukumila, vahayanzanya kila woka nu wamwavo, UNo ni nanu, shiasi kuti akuvuzya inkungu, nu minzi nu kumushindiha?" ²⁶Vahafiha kwenye muji wa Gerasini iliyo vupande wa kunsizi lya Galilaya. ²⁷Yesu ahiha nu kuhanya kwenye ardhi, muntu fulani kufuma mujini, vahahomana wope nu uno muntu amilenu maha zya shisi. Kwa umuda mutali atahazwalaga amenda, nu amile atendamaga kwenye Nyumba, ilelo aahatedamaga kwenye makaburi. ²⁸Ahamlola Yesu ahakuta kwa isauti, nu ahagwa pansi pilongolela yakwe. kwa sauti mupiti ahayanga, Navaomba shoni kwaho, Yesu mwana wa Mulungu weali pamwanya? Nkuhomelezya, Utahandanje nene" ²⁹Yesu ahamuamuru mupepo inchafu muntu vula, kwa kuva mara nyinji ahapanga. poshe ngati amile vamkunzile amanyororo nu kumbida nu kumviha panzi lya ulinzi, ahavunzaga vikungwa nu kukwendeswa nu mapepo mpaka kulugwa. ³⁰Yesu ahamuvuzilizya, "Zina lyaho nanu ahajibu ahayanga, Legioni" Kwa maana impepo aminji zyinjie kwakwe. ³¹Vendeleye kumhomelezya utahatuvuzye tuvate kwenye viliva. ³²Impuga la Nguruve yamilie yikudima pamwanya lya ligamba, vahamhomelezya avaruhusu vinjile kulizyo kwa havo nguruve. Nu ahavarusu kuvomba pisho. ³³Kwa hiyo vala amapepo vahamwepa muntu vula nu kukwinjila kuzila nguruve, nu yila impuga yapalamie kwenye mwinuko wa ligamba mpaka kwiziwa nu vahadiva umwo. ³⁴Vala vantu vamilie vakudima vala nguruve vahalola shilolesile, vahashimbila nu vahafumwa itaarifa pala mujini nu panzi nu miji yeyivazyungulue. ³⁵Vantu vahivwa igo vasogoe kulola sheshitokeile nu vahinza kwa Yesu nu vahamlola muntu ambaye amapepo gamile gamfumile. amile azyae ahinza nu uwanjele timamu, atendime kwenye vinamba lya Yesu, nu vagofile. ³⁶Ndipo

woka wavo awenyi sheshilolesile atalisile kuvasimulila avanji jinsi uno muntu weamile akulongozwa nu mapepo aponile.³⁷ Vantu vonti wa mukoa wa Wagerasi nu maeneo gegazyungulue vamlavile Yesu ahempa kwavo kwa sababu vamile nu lyoga ipiti. Nu ahinjila mutumbwi ili agalushe.³⁸ Muntu wula zye file nu impepo amhomelezizye Yesu kusogola wope, ilelo Yesu ahamuvuzya asogole nu kuyanga,³⁹ "Galuha kwenye nyumba yaho nu uvaze gala gonti ambayo Mulungu akuvombeye." Uno muntu ahempa, akutungazya ponti mu muji yonti gala gonti ambayo Yesu amuvombeye kwa ajili yakwe.⁴⁰ Nu Yesu ahagaluha, makutano gahamkalibisya kwa sababu vonti vamile vamgulilie.⁴¹ Yenya ahinza muntu woka akuitwa Yairo ni woka kati ya valongozi mu sinagogi. Yairo ahagwa vinama pa Yesu nu kumhomelezya avale kuhaya yakwe,⁴² kwa sababu amile nu mwana umwantanda woka tu, mwenye umuri wa miaha kumi nu gavili, nu amile apalamie mu hali lya kufwa. Nu amile akusogola, makutano vamile vamumasite dhidi yakwe.⁴³ Mwantanda mwenye ahafumaga mavanda kwa miaha kumi nu gavili amile pala nu alumie ihela zyonti kwa vagaga, ilelo atalipo weamponizye poshe woka,⁴⁴ ahinza kunsizi lya Yesu nu ahapalomansya ikopi lya shizyolo lwake, nu gafula kufuma mavanda uhimilila.⁴⁵ Yesu ayahanga, "Nanu ambaye apalamansya?" Vahahana vonti, Petro ahayanga, Mwene Mupiti, impuga wa vantu yikukusukuma nu kukusonga."⁴⁶ Ilelo Yesu ahayanga, "Muntu woka ampalamansizye, maana manyile amaha gasila kwane."⁴⁷ Mwantanda wa halolea lya kuva atangawezya kuzyiha shashivomvile atalisile kutetemala, ahagwa pansu pilongolela zya Yesu ahatangazya pilongolela lya vantu vonti sababu zyezyamfanyile amuguse nu amponizye gafula.⁴⁸ Kisha ahayanga kwakwe, "Binti, yaho lwakuvomba uve mpuma. Esogola kwa Amani."⁴⁹ Amile akwendelela kuyanga, muntu woka ahinza kufuma kwenye nyumba lya shiongozi wa sinagogi, ahayanga, 'Binti waho afwe. Utahamtamwe mwalimu."⁵⁰ Ilelo Yesu ahivwa pisho, ahajibu "Utahagope. Amini tu, nu akupona."⁵¹ Kisha ahinjila kwenye hiyo nyumba, ataluhusile muntu wowonti kukwinjila poka wope, isipokuva Petro, Yohana nu Yakobo, tata yakwe binti, nu mayi wakwe.⁵² Isalizi vantu vonti vamile vakuombolezya nu kufumwa isauti kwa ajili yakwe, ilelo ahayanga, "Mtazumaje ishongo atafue, ilelo akasite tu."⁵³ Ilelo vahamseha kwa dharau, vamanyile kuva afue.⁵⁴ Ilelo Uwene, ahamlema binti nyove, ahamwita kwa sauti, ahayanga, "Mwana, vuha"⁵⁵ mupepo wakwe wukugalushila, nu ahavuha ahavalilizyo hanaho hanaho. Ahalaji kuti, mumupe shintu fulani kwa ili alye.⁵⁶ Vazazi vakwe vahasukumila, ilelo vavuzizye vatahamwuzye muntu shipezile shatokeile.

Chapter 9

¹Ahavavilishila vala kumi nu vavili poka, ahavapa uvuwezo nu mamulaka pamwanya lya mapepo gonti nu kuponya mavinu. ²Ahavatuma vasogole kulumbilila ufalme wa Mulungu nu kuponya vavinu. ³Ahavavuzya, "Mtahanyatule shoshonti kwa ajili lya safari yinyu wala ndisa wala isuku wala mukate, wala ihela wala mtahanyatule inkazu zivili. ⁴Nyumba yoyonti mwinjila, mtendame umwo mpaka pemriyepa mahali apo. ⁵Nu kwa vala vata vaposheleye, mkwepo kwepa muji uno, mkunyunte ulusulo mu vinama vwinyu kwa pangwi pamwanya yavo." ⁶Vahepa nu kuvala kutushila vijiji, vakulumbilila ihabari nyinza nu kuponya vantu kila isehemu. ⁷Isalizi Herode, ahivwa gonti gegamile gatokeyite ayimvile nkani, kwa sababu yanzilwe nu vamo kuti Yohana akwozya azyusile muvafwe, ⁸nu baathi kuti Elia alolesile kufuma nu kwa vamo kuti wa vanabii wa hali azyusile mu vafwe havili. ⁹Herode ahayanga, "namuvoe Yohana, ilelo uno ni nanu nkwiwira ihabari zyakwe? Nu Herode alondoe kwidala lya kumulola Yesu. ¹⁰Ahavavilizyo vahagaluha vala vatumile, vahamuvuzya kila shintu ahavomba ahavanyatula poka wope ahasogola weka ahasogola weka mu muji kukwita Bethsadia. ¹¹Ilelo makutano wahivwa kuhusu ili vahamfwata, nu vahamkalibisya, nu ahayanga navo kuhusu ufalme wa Mulungu, nu avaponizye vala vahanzaga kupona. ¹²Insiku kulaliha kusila, nu vala kumi nu vavili vahasogola kwake nu kuyanga, "Vasasanye makutano kuti vavale mu vijiji vya papipi nu mijini valondole kutuzya nu shakulya, kwa sababu tuli pa ieneo lya lugwa." ¹³Ilelo ahavavuzya, "Imwe vapanji shintu sha kulya." Vahayanga tutati zaidi lya vipande visano vwa mukate nu inswi vavili, isipokuva nketwavalaga kukala shakulya kwa ajili lya vungana ili lya vantu." ¹⁴Pamile nu vanavuli vafisile elfu sano pala. Ahavavuzya vanafunzi vakwe. "Vatendamishi pansi mu makundi lya vantu vafisile hamusini kwa kila impuga. ¹⁵Kwa hiyo vahavomba pisho nu vantu wa vatendama pansi. ¹⁶Ahanyatula mukate gasano nu inswi vavili ahenya kumwanya, ahavitata, nu kuvimensula mu vipande, ahavapa vanafunzi vakwe ili vazivishe pilongolela lya makutano. ¹⁷Vonti vahalya nu vavikuta, nu vipande ivwa shakulya vwevwasyae vwase vilwe nu kusyala, uwizuye vikapu kumi nu vivili. ¹⁸Yope yali kuti, amile akulava weka yakwe, vanafunzi vakwe vamilile poka wope, nu ahavuzilizya ahayanga, "vantu vakuyanga, nene ni nanu?" ¹⁹Vahajibu, vahayanga, "Yohana mubatizaji, ilelo avansi vahayanga Eliya, nu avani vakuyanga woka wa vanabii wa havalilizyo zya hali azyusile havili." ²⁰Ahavavuzya, "Ilelo imwe mkuyanga nene ni nanu?" Ahajibu Petro ahayanga, "Chiristi kufuma kwa Mulungu." ²¹Ilelo kwa kulolesya, Yesu ahavalekezya kutomwelekezya wowonti pamwanya lya ili, ²²ahayanga kuti mwana wa Adamu lazima ayimbe kwa amambo aminji nu kuhanwa nu vazee nu Vasongo vapiti nu vaandishi, nu aligogwa, nu insiku lya utatu alizyuhwa. ²³Ahavavuzya wonti, "ngati muntu wowonti akwanza kundata, lazima ayihane, vuvo, andate. ²⁴Wowonti wa kulinga kupoha amaisha gakwe alitezya, ilelo wowonti weakutezya amaisha gakwe kwa faida yane, aligapoha. ²⁵Je ukufaidiha shoni mwanadamu, ngati inganapata munsu wonti, ilelo wakutezya au kupata hasara lya inafsi yakwe? ²⁶Wowonti we ingandolela nsoni nene nu amazwi yane, kwake uwene mwana wa Adamu alimulolela nsoni aliva kuva mu ushindamu vakwe, nu ushindamu wa Tata nu ahavizya vamufinjile. ²⁷Ilelo kuvavuzya undinga, kuli vamo vinyu vakwimilila ipa, vatalivonja imauti mpaka vaulole ufalme wa Mulungu. ²⁸Yihalole zyafiha insiku nane baada lya Yesu kuyanga amazwi iga kuti vanyatula poka wope Petro, Yohana nu Yakobo, vahazuva kwigamba kuvala. ²⁹Nu amile mu kulava, mululoleshela wa minso gakwe pabadilisile, nu vizwalo vwakwe vihava vizeru nu lya kulama. ³⁰Nu yenya, valipo vanavuli vavili vakupanga wope! vamilile Musa nu Elia, mwalolesile mu vumwamu. ³¹Vayanzile kuhusu kukwepa kwake, ijambo we apalamie kulima Yerusalemu. ³²Isalizi Petro nu vala vamilile poka wope vamilile mu mtro umumwamu. Ilelo lwahadamuha, awenyi ushindamu vakwe nu vanavuli vavili vamilile vakupanga poka wope. ³³Yihatokela kuti, vamilile vakwepa kwa Yesu, Petro ahamuvuza, "Mwene, ni hinza kwitu kutendama ipa nu nayikwanzilwa kuzenga ivwegu lya vantu vatatu. Tutengenezya woka kwa ajili yaho, woka kwa ajili lya Musa, nu woka kwa ajili lya Eliya." Utamanyi sheshamile shikuyangwa. ³⁴Amile akuyanga ago, lihinza ivinga lihava gwinchila; nu vagofile valola vagwinchilwa nu vingo livazyungulale. ³⁵Isauti yihafuma kwenye vingo yihayanga, "Uno ni mwanawane umteule. Mtejelezyaji uwene." ³⁶Isauti yihapuma, Yesu amile weka yakwe. atendime shimwamwa, nu mu insiku izyo vatamuvuzizye wowonti lyolyonti miongoni mwa muvevawenyi. ³⁷Insiku lyelyafwasite, baada lya kufuma kwigamba, ivungana ipiti la vantu lyahomine wope. ³⁸Yenya, vanavule kufuma kwenye vungana akusite kwa sauti, ahayanga, "Mwalimu nkulava umwene mwanawane, kwa kuva ni mwanawane wa pekee. ³⁹Ukulola mupepo inchafu akumulema, nu mara kwa mara zikuzuma ahalanga, nu welele zikumuvomba kuchanganishilwa nu kufuma kwa ipovo, mwilomu. Vope kumwepa kwa shida, yikusababisya amaumivu mahali. ⁴⁰Navahomelezizye vanafunzi vaho kulingavila lifume. ilelo vatawezizye." ⁴¹Yesu ahajibu ahayanga, "Imwe shipapwa sheshitakwitiha, sheshitezile mpaka lyeli mulitendama namwe nu tunyatulilane namwe? Mulete mwanahao ipa." ⁴²Mjaha amile akwinza, mupepo sha yihamugwisya pansi nu kumuyinzanya kwa fujo. Ilelo Yesu ayingantie yila mupepo inchafu, amponizye umwanavuli, nu kumukabidhi kwa tata wakwe.

⁴³Vonti vasukumie nu vupiti wa Mulungu. Ileo vamile vakukumila vonti kwa mambo gonti agavavomvile ahayanga kwa vanafunzi wakwe, ⁴⁴"Amazwi gavatendame makutwi ginyu, kwa kuva Mwana wa Adamu afume munyove mwa wanadamu." ⁴⁵Ileo vatamanyile maana lya amazwi igo, nu gazwihime paminso gavo, ili vatahinze valimanye. Vogofile kumuvuza kuhusu izwi ilyo. ⁴⁶Kisha umugogoro wuhataliha wovusile miongoni mwavo pamwanya lya nanu angavo mupiti. ⁴⁷Ileo Yesu amanyile vamile vakuvuzilizanye mmoyo mwavo, anyatue umwana mhansi, nu kumuviha vupande wakwe, ⁴⁸nu ahayanga, "ngati muntu wowonti amposhela umwana mhansi ngati uno kwa zina lyane, amposheleye nene, amposheleye welele antumile kwa kuva we mhansi kati yinyu mwenti ndiye we mpiti" ⁴⁹Yohana ahajibu ahayanga, "Mwene, humuwenyi muntu akushimbizya impepo kwa zina lyaho nu tumuhanile, kwa sababu atakwambatana nu naswe." ⁵⁰Ileo Yesu ahavavuzya, "Ileo Yesu ahamuvuzya mtahamhane kwa kuva atali shinyume nu imwe ni wa kwinyu." ⁵¹Yafumile kuti, kulingana nu insiku zyalikupalamila insiku zyakwe zya kuvala kumwanya, kwa vugomu alongolezizye aminso gakwe Yerusalemu. ⁵²Ahavatuma vajumbe pilongolela yakwe, vope vahasogola nu kukwinjila mu shijiji sha Vasamaria ili vamusengulanye isehemu. ⁵³Ileo vantu ukwo vatamposhelwe, kwa sababu amile ayenyizyo aminso gakwe Yerusalemu. ⁵⁴Vanafunzivakwe Yakobo nu Yohana valipo lilola ili, vahayanga, "Mwene ukwanza tuamuru mwoto wishe pansi kufuma kumwanya uyashe?" ⁵⁵Ileo ahavageushila ahavang'antila. ⁵⁶Kisha vahasogola shijiji shinji. ⁵⁷Vamile vakusogola mu kwidala yaho, muntu woka ahamuvuzya, "Nkukulandata poponti pakuvala." ⁵⁸Yesu ahamuvuzya, "Avahavila valiniviliva, inyunyizya wa kumwanya zili visanzu, ilelo mwana wa Adamu atali pakukasya itwe shakwe." ⁵⁹Ndipo ahamuvuzya muntu uwunji, "Ufwatwe." Ileo uwene ahayanga, "Mwene, ndulusu nkwanza imbole inswile tata wane," ⁶⁰Ileo uwene ahamuvuzya, "Valeshe vafwe vasyile vafwe mwavo, ilelo iwewe sogola ufalme wa Mulungu kila isehemu." ⁶¹Welele muntu uwunji ahayanga. "Ndikulondola, Mwene ilelo nduhusu kwanda imbaleje vevali mu nyumba yane." ⁶²Ileo Yesu ahamuvuzya kutali muntu wakwinjizya nyove, wakwe kulima nu kugalunkana kunsizi kwa ufalme wa Mulungu."

Chapter 10

¹Baada lya amambo igo, Mwene ahasavula sabini avanji, nu kuvatuma vavili valongolele mu kila muji nu ieneo yamasuvie kusogola. ²Ahavavuzya, "Ivwaakulya ni vinji, ilelo avavomba ni vansi. Pisho basi mlavaje Mwene wa vwaakulya, ili kuti atume halakasya vavomba mu vwaakulya vwake." ³Sogolaji mu muji. Yenyelezyaji, kuvatuma ngati ng'onzi pakasi lya umbwa mwitu. ⁴Mtahavusye ifuko wa ihela, wala amakoba lya vasafiri, wala vilyatu, wala mtahamlamshe wowonti mwidala. ⁵Mu nyumba yoyonti yeingamwinjila, kwanda yangaji, 'Amani wuwe mu nyumba ino.' ⁶ngati muntu wa amani alipo pala, amani yinyu lukusyala pamwanya yakwe, ilelo ngati ndali, yikugaluha kwinyu. ⁷Syalaji mu nyumba iyo, lyanji nu mwele vashifumwa, kwa maana avavombavakwanzilwa umushahara vakwe. Mtahasame kufuma mnyumba ino kuvala nyinjine. ⁸Muji wowonti mkwinjila, nu vaposhela, mlanje shoshonti sheshili pilongolela yinyu, ⁹nu pohaji vavinu vevali umwo. Yangaji kwavo, 'Ufalme wa Mulungu ukwinza paipi yinyu' ¹⁰Ilelo mu muji wowonti yemwinjila, nu vatahavaposhe, sagali panzi mu barabara nu myanje, ¹¹Poshe insuto mu muji yinyu lyelilemile muvinama vwintu tukulikunyunta dhidi yinyu! Ilelo mmanyaje ili, Ufalme wa Mulungu wapalamie. ¹²Kuvavuzya kuti insiku lya kulogwa liliva ni kujimbajimba nkani kwa Sodoma kuliko muji huo. ¹³Ole yaho Korazini, Ole yaho Bethsaida! ngati imbombo impiti lyezyavombesile mukasi yaho ingavombeka Tiro nu Sidoni, Nkevatonta hali nkani, vahatendama mukasi lya menda agigunila nu malota. ¹⁴Ilelo yiliva kujimbilila nkani insiku lya kulogwa kwa Tiro nu Sidoni nkani yinyu. ¹⁵Iwewe Kapernaumu, ukusivilila valikuvusya mpaka kumwanya? Ndali, valikwisya pansi mpaka kuwuzimu. ¹⁶Wealivatejelezya imwe akuntejelezya nene, nu wowonti we alivahana ankanile nene, nu wowonti weakanile nene amhanile antumile. ¹⁷Vala sabubu vaggalusile kwa luseshele, vakuyanga, "Mwene, poshe impepo zikutushindiha mu zina lyaho." ¹⁸Yesu ahavavuzya, "Namuwenyi Setano akugwa kufuma kumwanya ngati lumesyo. ¹⁹Yenya, mpapie amamulaka lya agakuhanya njoha nu inge, nu maha gonti zya adui, nu ndali shoshonti kwa kwidala lyolyonti sheshilivazuru. ²⁰Poshe pisho mtaseshelaje tu mu ili, kuti mupepo zyezikuvashindiha, ilelo nkani kuti mazina ginyu gasimvilwe kumwanya." ²¹Mu umuda wula asesheye nkani mu Mupepo Mufinjile, nu kuyanga, "Nkukutima iwewe, Tata, Mwene wa mwanya nu mumsi, kwa sababu ugazyisile amambo iga kufuma kwa wenye hekima u njele, nu kugalolesya kwa vatasambilie, ngati vana vansi. Ndio, Tata kwa kuva yamupendezizye mu minso gakwe." ²²"Kila shintu mpewilwe kwane nu Tata wane nu kutali wamanyile Mwana ni nanu ila Tata, nu kutalipo wamanyile Tata ni nanu ila Mwana, nu wowonti we Mwana akusungwa kujigwinkula kwakwe." ²³Ahagalunkana vanafunzi, ahayanga falaga, valositwe "vevakugalola vayakulola iga we imwe gemkulola. ²⁴Kuvavuzya imwe, kuti, vanabii avinji nu vafalme vakusungwa kugalola amambo gemkugalola, nu vatagawenyi, nu kukwivwa munayoyaikia, nu vatahagivwa." ²⁵Yenya, mwalimu fulavi wa sheria lya Kiyahudi vahimilila nu kulinga, akuyanga, "Mwalimu, nkozye, shoni impwane uwupuma wa shima?" ²⁶Yesu ahavavuzya, "Yihasimbwa shoni mu sheria? Ukuivazya je?" ²⁷Ahajibu ahayanga, 'Ukusungwa Mwene Mulungu waho kwa mwoyo waho wonti, kwa mupepo yaho gonti, kwa maha zyaho zyonti, nu kwa njele zyaho zyonti, nu jirani yaho ngati inafsi yaho wenewe." ²⁸Yesu ahayanga, "Wajibu kwa mumwo. Vomba ishi nu kutendamae." ²⁹Ilelo mwalimu, akusungwa kuyivazizya ihaki vuvo, ahamuvuzya Yesu, "Nu jirani wane ni nanu?" ³⁰Yesu ahajibu akhayanga, "Muntu vumo amile akwiha kufuma Yerusalemu, kuvala Yeriko. Ahagwila kati lya vanyag'anyi, vahamfula amali gakwe, nu kumuhoma nu kumuleha papipi akiva nusu kufwa." ³¹Kwa bahati usongo vumo amile akwiha mu kwidala ilyo, alipo ahamulola ahatuha kuluvazu uwunji. ³²Wevulo pisho Mlawe welele, ahafiha mahali pala nu kumulola, ahatuha vupande uwunji. ³³Ilelo Musamaria woka, pepali akisafiri ahatuha pala pepali muntu uno. Amlola, amloleyeye kwa uwila. ³⁴Ahampalamila nu kumfunga amalonda gakwe, kumpaha amafuta nu divai pamwanya yakwe. Kumulimbiziyala mnyama wakwe, nu ahamtwala mu nyumba lya vajeni ahamhudumila. ³⁵Insiku lyelyafwaste ayatuye dinari zivili, nu kumpa mumiliki wa nyumba lya vajeni nu kumuvuzya, 'Mhudumile nu shoshonti sha ziada shungatumila, nkukulipa inganagaluha." ³⁶wunanu kati lya hava vatatu, unafikiri, amile ni jirani kwakwe uwene agwilie kati lya vanyag'anyi?" ³⁷Mwalimu ayanzile, "Ni vula wealolesizye uwila kwakwe." Yesu ahamuvuzya, "Sogola nu uvombe shinisho pisho" ³⁸Isalizi vamile vakusafiri, vinjie mu shijiji shimo, nu mwantanda woka zina lyakwe Martha amkaribisizye munyumba yakwe. ³⁹Amile nu dada vahamwitaga Mariamu, apalamie vinama pa Mwene nu kumutejelezya izwi lyakwe. ⁴⁰Ilelo Martha aipie shughuli nyinji zya kumsengulanya kulya. Asogoe kwa Yesu, nu kuyanga, "Mwene, utakujali kuti dada wane andesheye kuhudumu nene neka? Pisho basi muvuzye anisaidie." ⁴¹Ilelo Mwene ahajibu nu kumuvuzya, "Martha, Martha, ukusumbuha pamwanya lya amambo minji, ⁴²Ilelo ni shintu shoka tu sha muhimu. Mariamu aseville sheshili shinza, sheshitaliyepa kufuma kwakwe."

Chapter 11

¹Yafumile ahavalilizyo Yesu akulava mahali vumo, woka wa vanafunzi vakwe amuvuzizye, "Mwene tusambilizye inswe kuvala ngati Yohana alivyo vasambilizye vanafunzi vakwe."²Yesu ahavavuzya, "Mkuputa, myangaje 'Tata, Zina lyaho lishindikwaje. Ufalme waho winzaje."³Utupe mukate witu wa kila insiku. ⁴Utuwilwe amakosa zyoutu, ngati naswe tukufwila vonti vatunanjie utahatulongozye mu majaribu."⁵Yesu ahavavuzya, "Ni nanu kwinyu ingava nu chale, we ingawenamsongolela vusiku, nu kumuvuzya, Chale nazimwa mukate gatatu. ⁶Kwa sababu chale wane aninzila isalizi ishi kufuma safarini nane ntali sha kumuandalila." ⁷Nu vula wali mukasi ahamjibu, utantanwaje, Mulyango mgalile, nu mwana wane, poka nane tukasite pashintanda. Ntangawezya kudamha nu kukupa iwewe mukate. ⁸Navavuzya, japo kuva atakudamha nu nkukupa mukate ngati chale gakwe, kwa sababu lya kwendelela kumugulilila bila nsoni, akudamha nu kukupa vipande vinji ivwa mukate kuholana nu mahitaji gaho. ⁹Nane welele navavuzya, Lavaji, nimwe mkupewa; londolaji, namwe mulipata, homaji ihodi namwe muliyigulilwa. ¹⁰Kwa kuva kila muntu wakulava aliposhela, nu kila muntu wakulondola alipa nu kila muntu wakuhome ihodi, mulyango wuliyigaha kwakwe. ¹¹Ni tata alikwi miongoni mwenu, umwanaye ingalava inswi angampa njoha badala yake? ¹²Au ingamulava iji angampa nge badala yakwe? ¹³Kwa ilyo, ikiwa imwe mumbivi manyile kuvapa vana winyu zawadi nyinza, je te nkani Tata winyu wa kumwanya kuti alivapa mupepo Mufinjile avo vakumulava?"¹⁴Baadaye, Yesu ahava akungatila impepo, nu muntu mwenye impepo amile wushinunu. Ikawa impepo zihamwipa, muntu uno awezizye kuyanga ivungana lyasukumie nkani. ¹⁵Ilelo vantu avinji vayanze, uno akwefwa amapepo kwa Beelzebul, mupiti wa amapepo. ¹⁶Vanji vamjalivile nu kumwanza alolesye ishara kufma kumwanya. ¹⁷Ilelo Yesu amanyile amawazo gavo nu kuvavuzya, "Shla ufalme wulisatana yiliva usimilizu, nu mnyumba yeyi satine yiligwa." ¹⁸Ngati Setano alipela asatine, ufalme wakwe wungimilila wuli? Kwa sababu mkuyanga mkwefwa impepo kwa Belzebuli ¹⁹ngati nene kwefwa amapepo kwa Belzebuli, je vamwinyu vakwefa amapepo kwa kwidala wuli? Kwa sababu ino, avene vakuvalonga imwe. ²⁰Ilelo, ingankwefwa amapepo kwa nyove sha Mulungu, basi ufalme wa Mulungu wuvinzie. ²¹Muntu mwenye maha we nu silaha akugulilila inyumba yakwe, vitu vwake vikutendama salama. ²²Ilelo ingavamiwa nu muntu mwenye maha nkani, vula muntu mwenye maha akumfula silaha zyakwe, nu kuzinyatula imali zyakwe zyonzi. ²³Uwene we atali poka nane ali shinyume nane, nu wune watakuvunganiha poka nane akusanya. ²⁴Impepo inchafu zikumwepa muntu, zikusogola kulondola amahali pepatali nu amizni ili kutuzya. Akupela akosile, akuyanga 'ingalushe kwimfumili. ²⁵Agaluha nu akwaga inyumba nyuse nu yitendime hinza. ²⁶Pisho akusogola nu kulondola impepo saba zyezili mbivi kuliko uwene vuvo nu kuvala vinze vatendame mahali pala. Nu hali lya muntu uno yikuva mbivi kuliko vweyamile mara lya kwanda." ²⁷Yafume kuti amile akuyanga amazwi iga, mwantanda wumo apunzite isauti yakwe nkani lya vonti kwenye vungana wa vantu nu kuyanga" LULositwe ulwanda lwekukupasile nu mavele guyonsile" ²⁸Ilelo uwene ahayanga, vakwivwa izwi la Mulungu nu kulisengula. ²⁹Ahavalilizyo impuga wa vantu lyavungine nu kukwonjela, Yesu ahataliha kuyanga" Shipapwa ishi ni shipapwa sha mbivi. Shikulondola ishara, nu kutalipo ishara yevalipewa nkani lya yila ishara lya Yona. ³⁰Maana ngati Yona amile ishara kwa vantu wa Ninawi, vwe nu mwana wa Adamu vwealiva ishara kwa shipapwa ishi. ³¹Umalikia wa Kusini ayimilila insiku lya kulogwa nu vantu wa shipapwa ishi nu kuvalogwa vuvo, kwani uwene afumile mu mwisho wa muni ili ayinze atejelezye umshinzi wa Solomonil, nu ipa palipo aliye mupiti kuliko Solomoni. ³²Vantu wa Ninawi vimiliye mu wulonzi poka nu vantu wa shizazi ishi insiku lya wulonzi pahukumu, valishilonga kwani vene vatonsinte kwa mahubiri lya Yona, nu yenya, ipa alipo mpiti kuliko Yona. ³³Atalipo muntu wowonti akwasya luhozyanu kuyiviha isehemu lya pansu yenye shisi yeyitakuloleha au pansu lya shikapu, ila kuhozya nu kuviha pamwanya lya shintu ili kila muntu weakwinjila awezye kulola umwanga. ³⁴Linso lyaho ni luhozya lya muvili. Linso lyaho inga lya linza basi muvili waho wonti wukuva kwenye wuzeru. Ilelo linso lyaho inga livivi basi muvili waho wonti wakuva wali kwenye shisi. ³⁵Kwa hiyo, myisunje ili uwuzeru wewuli mukasi yinyu wutahinjile shisi. ³⁶Pisho basi, ngati muvili waho wonti wuli kwenye uwuzeru, nu kutalipo isehemu yeyili mu shisi, basi muvili waho wakuva sawa nu itaa yeyikufumwa uwuzeru kwinyu." ³⁷Ahamala kuyanga, Falisayo vahamlavila kuvala kulya shakulya munyumba kwakwe, wope Yesu ahinjila mukasi nu kuva poka vavo. ³⁸Nu Mafarisayo vasukumie kwa jinsi vwe atanawa kwanza kabula lya shakulya sha jioni. ³⁹Ilelo Mwene ahavavuzya, "IMwe Mafarisayo mkwozyo panzi lya shikombe nu mbakuli, ilelo mukasi yinyu mwizue itamaa nu mbivi. ⁴⁰Imwe vantu nu mtalii nuu wumanyi, Je uwene weapezile panzi atapezile nu mukasi welele? ⁴¹Vapanje vapina gegali mukasi, nu amambo gonti gakwa safi kwinyu. ⁴²Ilelo Ole winyu Mafarisayo, kwani mwemkufumwa izaka lya mnanaa nu mchichi nu kila aina lya nyanyi lya bustani. Ilelo mlesile amambo lya haki nu kumusungwa Mulungu. Ni muhimu nkani kuvomba aga lya ihaki nu kumusungwa Mulungu, bila kuleha kuvomba nu igo aganyi welele. ⁴³Ole winyu Mafarisayo, kwa kuva mkusungwa kutendama mu vitengo vya pilongolela kwenye masinagogi nu kulamukwa kwa salamu zya

mushinzi sokoni. ⁴⁴Ole winyu, kwani mkuholana nu makaburi gegatali nu alama ge vantu akujenda pamwanya yakwe pasipokumanya." ⁴⁵Mwalimu woka wa sheria zya Kiyahudi ahajibu nu kumuvuzya, "Mwalimu, shukushiyanga shikutuvitisa welele nawe." ⁴⁶Yesu ahayanga, "Ole winyu, waalimu wa sheria! kwani mwemkuvapa vantu amazigo amapiti gevatangawezya kuvusya, valelo imwe mtakupalamansya umuzigo uwo poshe kwa woka lya vidole vwinyu." ⁴⁷Ole winyu, kwa sababu mkuzenga nu kuviha ivimanyilo kwenye makaburi lya manabii' we vavagozile nu vasekulu vinyu. ⁴⁸Pisho imwe mkupanga nu kukwitinkana ni imbombo zyeavavomvile vasekulu vinyu, kwa sababu ndinga vavagozile vanabii we vahazengaga kumbukumbu mu makaburi gavo. ⁴⁹Kwa sababu hiyo welele, mushinzi lya Mulungu wukuyanga, 'Kuvatumila vanabii nu mitume vope valivayimvwa nu kuvagoga baadhi yavo. ⁵⁰Shipapwa ishi shiliwajibiha kwa mavanda lya vanabii gevavagozile kufuma kutaliha kwa muni, ⁵¹Kufuma mavanda lya Abeli hadi mavanda lya Zakaria, wevamugozile pakasi ya madhabibu nu apafinjile. Ndiyo, kuvavuzya imwe, shipapwa ishi shiliwajibiha. ⁵²Ole winyu vaalimu wa sheria zya Kiyahudi, kwa sababu mnyatue ifungulo zya wumanyi' imwe mwenewe mtakwinjila, nu vala vakwanza kukwinjila mkuvadindila." ⁵³Baada lya Yesu kukwepa pala, Vaandishi nu Mafarisayo vampinzile nu kudalinkana nu wope pamwanya lya amambo avinji. ⁵⁴Vakujaribu kumulema kwa mazwi gakwe.

Chapter 12

¹Kwa havalilizyo iho, amaelufu aminji lya vantu vavungine poka, shiasi sha kwanda kuhanyana, ananda kuyanga nu vanafunzi vakwe nsunti, "Jihazalaji nu vuchachu lya Mafarisayo ge ni vunafiki"²Nu tepate nu kwilu yeyiziyihime ye teyigubulwe, vala ijambo lyeliziyihime lyetelimanyishe. Nu lyolyonti lyemuliyanzile mu shisi, kutilivwishe mu vuzeru. ³Nu gogonti gemugayanzile kwenye kutwi mukasi lya nyumba yinyu ivwa mukasi vwevifungwilwe kutigatangazwe pamwanya lya paa la nyumba. ⁴Inkuvavuzya chale vane, mutuhavogo vala vakuugoga muvili nu kisha vatali shintu shinji sha kuvomba, ⁵Ilelo kutimbasunde wekuti mumogope. Mwopaji vula we baada lya kuva agoga, ali mamulaka lya kusumba kujehanamu. Ndiyo inkuvavuzya imwe, mwogopaji uyo. ⁶Je shomoro zisano zitakukaziwa kwa sarafu zivili? Poshe pisho kutali pope yoka yewanga yihuvwa pilongolela zya Mulungu. ⁷Ilelo mumanye kuva, insisi zya matwe ginyu vivaziwilwe. Mutahalole .Ilyoga. Imwe ni wa thamani impiti kuliko shomoro nyinji. ⁸INKuvavuzya, wowonti wekuti anitishe nene pilongolela zya vantu, Mwana wa Adamu alimwitiha pilongolela lya vahavizya wa Mulungu. ⁹Ilelo wowonti wekuti ankane pilongolela zya vantu wope alihanwa pilongolela lya ahavavizya wa Mulungu. ¹⁰Wowonti wealiyanga izwi ivivi pamwanya lya Mwana wa Adamu, alifwilwa uwila, ilelo wowonti weali mukufulu mupepo Mufinjile, teahafwilwe. ¹¹Valivatwala pilongolela zya vapiti wa masinagogi, vatawala, nu vevili nu mamulaka, mutahalole lyoga pamwanya nu namuna lya kuyanga mu kujittela au shoni shemungayanga, ¹²Kwa kuva Mupepo Mufinjile alivalanganizya namuna vwe muliyanga kwa ahavalilizyo iho. ¹³Muntu woka mu ivungana ahamuvuzya, "Mwalimu, muvuzye mujenzi wane angavile isehemu lya ulisi wane." ¹⁴Yesu ahamujibu, ni nanu weambisile kuva mwamuzi nu mupatanishi pakasi yinyu? ¹⁵Nipo ahavavuzya, jihazalaji nu kila namuna lya tamaa, kwa sababu vupuma wa muntu vutali mu winji wa vintu vweali navwo. ¹⁶Yesu ahavavuzya mufano, ahayanga, mugunda la muntu woka utajiri lyapafile nkani, ¹⁷nu ahajivuzilizya mukasi yakwe, ahayanga, imbombe vuli kwani intali ni isehemu pa kusengula amazao gane? ¹⁸Ahayanga, imbombo ishi. Kuti imvunze ivwanga vwane vinsi nakunzenga lyelili lipiti, nu kugasengula amazao gane gonti nu vintu vwinji. ¹⁹Kuti injivuzye nafsi yane, "Nafsi, wavijishila la iakiba lya vintu ivwinji kwa miaha aminji. Tuzya, uleye, umwele nu usitalehe." ²⁰Ilelo Mulungu ahamuvuzya, iwe muntu mupukupuku, vusiku wa lelo vakuhitaji mupepo kufuma kwaho, nu vintu vwonti uviandaile viliiyima ivwa shoni? ²¹Ndivyo yiliyima kwa kila muntu akujivishila imali nu te kwa kujitajilisya kwa ajili lya Mwene. ²²Yesua ahavavuzya vanafunzi vakwe, kwa hiyo inkuvavuzya mutahalole, lyoga pamwanya lya maisha ginyu - lya kuva kutimulye shoni au pamwanya lya mavili ginyu __ lya kuva mukuzyala shoni ²³Kwa kuva amaisha ni zaidi lya shakulya, nu muvili ni zaidi lya vizyalo. ²⁴Yenyi inyonyi wa kumwanya, zitakulima wala zitakuvuna. Zitali shumba wala ishanga lya kusengulila, ilelo Tata winyu akuzilizyaga. Iwe te bora zaidi kuliko inyonyi! ²⁵Ni nanu kati yinyu we ingejitamwa angawezya kukwonjezya iziraa yoka mu amaisha gakwe? ²⁶Ikiwa basi mutangawezya kuvomba isho shilisho rahisi kwa shoni basi kuyimbila ago agamwavo? ²⁷Yenya amauwa - vwegakumela. Gatakuvomba imbombo wala gatakutava. Ilelo inkuvavuzya, poshe Sulemani mu vushindamu vakwe wonti atzwalizilwe ngati gamo lya iga, ²⁸Ngati Mulungu akuzwalizyaga avinza amasole ga kondeni, ge ilelo, nu ndavi gakusumbwagwa mu mwoto. Je te zaidi alivazwalizya imwe? imwe wa Iwitiho uluns! ²⁹Mutayimbilaje pamwanya lya kuva kutimulye shoni au kutimumwele shoni au wala mutahime nu lyoga. ³⁰Kwa kuva Mataifa gonti lya muni gakuyimbilaga amambo gavo. Nu Tata winyu amanyile lya kuva mukwanza igo. ³¹Ilelo valondo ufalme vakwe nsuti, nu igo aganji mulizidishiwa, ³²mutahogope, imwe impuga ahansi, kwa sababu Tata winyu akusungwa kuvapa imwe uwo ufalme. ³³Kazyaji imali zyinyu nu muvape vapina, mujivombe imfukuzyezitakusililwa __ihazina lya kumwanya yeyitalinu mwisho, isehemu lya aviva te vahapalamile wala inondo yitangawezya kunaganya. ³⁴Kwa kuva pepali nu hazina yaho, ndipo nu mupepo yaho peyiliyima. ³⁵Menda zyinyu intali zive zipinyilwe kwa mukanda, nu itaa ginyu zihakikisiwe kuva zikwenelela kukwaha, ³⁶nu muve ngati vantu vevakumusuvila Mwene wavo kufuma kwenye sherehe lya harusi, ili kuti ayinza nu kuhoma ihodi, vangawezya kumwigulila mulyango kwa halaka. ³⁷Valositwe vala avavomvi, ve Mwene alivaga vali aminso. Ndinga alipinya menda yakwe umutali kwa mukanda, kisha alivatendamisa panzi kwa shakulya, nu kisha kuvahudumila. ³⁸Ngati Mwene alyinza kwa zamu lya vuvili lya vulinzi lya vusiku au poshe zamu lya vutatu, lya vulinzi nu kuvaga vali tayali, yiliyima ni hinza kwa havo vavomvi. ³⁹Zaidi lya igo, mumanye ili, ngati mwene mwenye nyumba amanyile isalizi we umwiva akwinza, atangaleshela inyumba yakwe yibomolwe. ⁴⁰Wanji tiyali welele kwani mutamanyile ni ahavalilizyo vuli mwana wa Adamu aligaluha. ⁴¹Petro ahayanga, "Mwene, ukutuvuzya naswe twenetwe ino imifano, au ukumuvuzya kila muntu? ⁴²Mwene ahamuvuzya, "Ni nanu umutumwa umwaminifu au weali nu mushinzi we mwene wakwe alimuviha pamwanya lya vavomvi avanzi, ili avagavile shakulya shavo kwa ahavalilizyo huhu? ⁴³Alositwe muvomvi vula, we mwene wakwe ayinza alimwaga akuvomba gala alajizilwe. ⁴⁴Ndinga inkuvavuzya imwe kuti alimuviha pamwanya lya mali yakwe yonti. ⁴⁵Ilelo

muvomvi vula ingeayanga mumwoyo wakwe, "mwene wane akuchlewa kugaluha; pisho ahanda kuvahoma vala vavomvi wa shanavuli nu wa shantanda, kisha ahataliha kulya, kumwela nu kuholwa, ⁴⁶mwene wakwe vula muvomvi aliyinza mu insiku atayitegemeye nu isaa atayimanyile, wope alimudumula ivipande vipande nu kumuviha mu isehemu yoka nu vevatali vaaminifu⁴⁷ Muvomvi, amanyile amapenzi lya mwene wakwe, wope tajsenguinye wala atavomvile sawa sawa nu mapenzi gakwe alichpwa iviboko vwinji. ⁴⁸Ilelo muvomvi atumanyi amapenzi lya mwene wakwe, ilelo ahavomba gakwanziwa adhabu, alihomwa iviboko vinsi. Kwa kuva uwene weapewilwe ivwinji, ivwinji akudaiwa kufuma kwakwe, nu uwene ayitisiwilwe kwa vinji, kwakwe vilidaiwa ivwinji nkani. ⁴⁹Ninzile kuholelezya mwoto muni, nu inkutamani iwe yasile, ⁵⁰Ilelo indi nulwozyo we kuti inozye, nu indi nuwila mpaka pevulikamiliha! ⁵¹Je mukusiva kuva ininzile kuletaamani muni? Ndali, inkuvavuzya, baadala yakweindesite mugawanyiko. ⁵²Kufuma isalizi nu kukwendelela kuliya nu vantu vasano kunyumba yoka vagawanyisile, nu vatatu valiyima shinyume nu vavili, nu vavili valiyima shinyume nu vatatu. ⁵³Valigavanyiha, Tata aliyima shinyume nu mwana wakwe, nu mwana wakwe aliyima shinyume nu tata wakwe, mayi aliyima shinyume nu mulindu wakwe, nu mulindu aliyima shinyume nu mayi wakwe, Mayi wakwe aliyima shinyume nu nyinavwala wakwe nu tayivwala aliyima shinyume nu mayivwala wakwe. ⁵⁴Yesu ahava akuvavuzya makutano welele, "Mara mukulla amavingu gakufumila kuvuswelo, mukuyanga havalilizyo zya muvula zyafiha; nu vwe yikuva, ⁵⁵Nu inkungu wa kusini ingewahoma, mukuyanga, kutipapenilungula ihali nu ve yikuva. ⁵⁶Imwe venafiki, mukuwezya kutafisili uvuloleho wa muni nu mwanya, ilelo yikuvavuli mutangawezya kutafisili ahavalilizyo hehalipo? ⁵⁷Ni kwa shoni kila woka winyu athapambamile lylili sahihi kwakwe kulivomba kuhavalilizyo angali shili nu nafasi lya kuvomba pisho? ⁵⁸Maana ingemwavala nu mulonzi waho pilongolela hakimu, jitahidi kukwivwa nu mulonzi waho lwe shili muli mwidala atahinze akutwale kwa hakimu akutwale kwa ofisa, nu ofisa ahakusumba mwigereza. ⁵⁹Inkukuvuzya, teuhafume ukwo hadi walipa mpaka isenti lya mwisho.

Chapter 13

¹Kwa ahavalilizyo hanao, kwamile nu baadhi lya vantu vamuvuzizye pamwanya lya vagalilaya ambayo Pilato avagozile nu kusanganya mavanda gavo nu sadaka zyavo. ²Yesu ahajibu nu kuvavuzya, "Je vakusiva kuva Wagalilaya avo vamilie nu mbivi kuliko Wagalilaya vamwavo vonti ndiyo maana vapatilwe nu mavivi igo? ³Ndali, inkuvavuzya, ilelo ingemtatonta, nimwe muliyangamila shinisho pisho. ⁴Au vala vantu kumi nu nane mu Siloamu ambao munara waguye nu kuvagoga, mnafikiri vavo vamilie vali mbivi inkani kuliko vantu vamwavo mu Yerusalemu? ⁵Ndali, nene inkuyanga, ilelo ngati mutatonta, imwe mwenti welele muliangamita. ⁶Yesu ahavavuzya mufano uvu, "Muntu woka amile nu mutini vuwalilwe mu mgunda lyakwe nu asogoye kulondolola amantonongwa pamwanya yakwe ilelo atapasite. ⁷Ahamuvuzya umtunza bustani, 'Yenya kwa miaha gatatu ininzile nu kulinga kulondola amantonongwa kwenye mutini uvu ilelo intahapata. Uvudibe. Kwani vukuleta uvuhalibifu wa ardhi? ⁸Umuntunza bustani ahajibu nu kuyanga, 'vuleshe mwaha uno ili imbufukutile nu kuwiha imbolea pamwanya yakwe. ⁹Ngati wapapa amantonongwa mwaha wevukwinza, ni hinza; ilelo ngati vutapapa, vudimbw!'" ¹⁰Isalizi Yesu amile akusambilizya mulyoka Masinagogi ahavalilizyo wa Sabato. ¹¹Yenya, amalipo mayi woka ambaye kwa miaha kumi nu minane amile nu mupepo inchafu wa vuzaiifu, nu uwene amile agombine nu atali nu vuwezo kabisa wa kukwimilila. ¹²Yesu amulola, amwisite, ahamuvuzya, "Mayi, wavikwa huru kufuma kwenye vuzaiifu waho." ¹³Ahaviha nyove zyakwe pamwanya yakwe, nu mara umuvili wakwe vuhajigollosya nu ahamutimiha Mulungu. ¹⁴Ilelo mupiti wa sinagogi ayililwe kwa sababu Yesu amile muponya insiku lya Sabato. Pisho mutawala ahajibu ahavavuzya makutano, "Kuli insiku sita ambazo ni lazima kuvomba imbombo. Nzaji kuponywa basi, te mu insiku lya sabato. ¹⁵Mwene ahamujibu nu kuyanga, "vanafiki! kutali kila woka winyu kusatula ndogomi yaho au ng'ombe kufuma mwiviji nu kuvalongozwa kuyitwala kumwela insiku lya Sabato? ¹⁶Pisho welele valindu wa Abrahamu, ambaye setano amupinyile kwa miaha kumi nu minane, je yitamwanziwile shifungo shakwe sitahasatulwe insiku lya Sabato? ¹⁷Amile ahayanga amizwi igo, vala vonti vahamupingaga valolile insoni, nkandi bali makutano lyonti wa vamwavo vashangiliye kwa ajili lya amambo lya ajabu agavomba. ¹⁸Yesu ahayanga, "Ufalme wa Mulungu vukuholana nu shoni, nu vungawezya kulinganisa nu shoni? ¹⁹Ni ngati mbeyu lya haradari yeanyetuye muntu woka nu kuyiwa mugunda mwake, nu yihamela yihava ikwi mupiti nu nyonyi wa kumwanya zihazenga ivwansi vwavo mu masamba gakwe. ²⁰Havili ahayanga, "Imbuholanye nu shoni ufalme wa Mulungu? ²¹Ni ngati amila ambayo mwantanda ayinyetuye nu kusanganya kwenye vipimo vitatu vya vusu poshe vuhumuha. ²²Yesu atembeleye kila muji nu shijijij mwidala akwelekelwa Yerusalemu nu kuvasambilizya. ²³Muntu woka ahavuzilizya, "Mwene, ni vantu vansi tu valipokwa?" Pisho ahavavuzya, ²⁴"Jitahidaji kukwinjila kwa kutushila mulyango munyela, kwa sababu vinji valilinga nu tevahawezye kukwinjila. ²⁵Mara baada lya mumiliki wa nyumba kukwimilila nu kugalila mulyango, basi muliyimilila panzi nu kuhoma ihodi mulyango nu kuyanga, Mwene, Mwene twigulile uwene alijibu nu kuvavuzya, intamanyile imwe vala vala mukufuma." ²⁶Ndipo muliyanga, twaliye nu kumwela pilongolela lyaho niwewalanganizye mu taa yitu." ²⁷Ilelo uwene alivajibu, inkuvavuzya, intavamanyile mukufuma, yepi kwane, imwe vavomba mvivi! ²⁸Kuliyima nu ninkuta nu kusya amino ahavalilizyo mwavalola Abrahamu, Isaka, Yakobo nu manabii vonti mu ufalme wa Mulungu ilelo imwe wenewe musumbwilwe panzi. ²⁹Valifiha kufuma Mashariki, Magharibi, Kaskazini nu kusini nu kutuza pameza lya shakulya sha mazuva mu ufalme wa Mulungu. ³⁰Nu limanye ili, wa kwisinda wa kwanda nu wa kwanda aliyima wa mwisho. ³¹Umuda ahansi baadaye, baadhi lya Mafarisayo vinzile nu kuvuvuzya, "Sogola nu yepa ipa kwa sababu Herode akwanza kukugoga." ³²Yesu ahayanga, "Sogoli muvuzye vula ubweha, 'Yenya, inkuga shimbizya impepo nu kuvomba vuponyaji lelo nu ndavi nu insiku lya tatu nditimizya ilengo lyane. ³³Mu hali yoyonti, ni muhimu kwa ajili yane kukwendelea lelo, ndavi, nu insiku yiyikufuata, kwa shila yitabalikili kumugoga nabii apatali nu Yerusalemu. ³⁴Yerusalemu, Yerusalemu nanu wakuvagoga vanabii nu kuvahoma amawe vala vasontelezizye kwinyu. Lulinga inkwanza kuvavunganiha vana winyu ngati shila inkuku vwyi kuvunganiha utwana twakwe pansi lya vwapa vwakwe, ilelo mutalyanzile ili. ³⁵Yenya, nyumba yaho yatelekezwa. Nane inkuvavuzya, mutangawezya kundola poshe muliyanga 'Alositwe uyo akwinza kwa zina la Mwene."

Chapter 14

¹Yatokeye insiku lya Sabato, lweamile akuvala munyumba kwa woka wa viongozi wa Mafarisayo kulya mukate, vope vamilie vakumuchunguzya papipi. ²Yenya, pala pilongolela lyakwe amile umuntu akutamiwa uvuvivu. Yesu ahavuzilizya vataalamu mu sheria lya Vayahudi nu Mafarisayo, ³"Je, ni halali kumuponya isinku lya Sabato, au te shusho?" ⁴Ilelo vene valimwa, kwa hiyo Yesu ahamulema, ahamponya nu kumuruhusu valaje zyakwe. ⁵Wope ahavavuzya, "Ni nanu kati yinyu we ali nu mwana au ng'ombe akugwila mushima insiku lya Sabo atangamuvuta panzi mara woka?" ⁶Vene vatamile nu vuwezo wa kufumwa ijibu kwa amambo iga. ⁷Ahavalilizyo Yesu lwamanya namuna vala valajiye kuti vasevile vitengo ivwa mushinzi, ahavavuzya mufano, ahavavuzya, ⁸"Ahavalilizyo mukulanjilwa nu muntu kuharusi, utahatendame mu inafasi zya mushinzi, kwa sababu yikuwenkana alanjililwe muntu mushindamu nkani kuliko iwewe. ⁹Ahavalilizyo muntu weavalanjiye imwe vavili ingeafiha, kuti akuvuzye iwewe, "Mupishe muntu uno inafasi yaho," nu kisha kwa nsoni uliyanda kunyetula inafasi lya mwisho. ¹⁰Ilelo iwewe ingewalanjilwa, Sogola utendame isehemu pa mwisho, ili ahavalilizyo vula akulanyiye ayinza, awezye kukuvuzya iwewe, 'Chale sogola pilongolela nkani.' Ndipo aliyima washindikwa pilongolela lya vonti vatendime poka niwe pameza. ¹¹Kwa maana kila akujizuvwa valimwisya, nu uwene akujisya valimuzuvwa. ¹²Yesu welele amuvuzizye muntu amulanjiye, 'Ukufumwa shakulya sha musanya au sha hamazuva, utahavalanjileva chale vaho au vajenzi vaho au vajamaa vaho au vajilani vaho vatajili, ili kuti vene vatahinze vakulanjile iwewe uhapata amalipo. ¹³Badala yakwe, ukuvomba sherehe, valanjile vapina, valemaye vatendya nu vantonko, ¹⁴nu iwewe ulilotwa, kwa sababu vatangawezya kukulipa. Kwa maana ulilipwa mu uluzyusyo wa wenye ihaki." ¹⁵Ahahavalizyo woka wa vala vatendime poka nu Yesu ayivwa igo, wope ahavavuzya, "Amebarikiwe vula atakayekulya mukati mu Ufalme wa Mulungu!" ¹⁶Ilelo Yesu ahavavuzya, "Muntu woka ayandalile sherehe impiti, ahavalanjila, vantu avinji. ¹⁷Ahavalilizyo shelehe yihava tayari, amusontelezizye muvomvi wakwe kuvavuzya vala valanjililwe, Nzaji, kwa sababu vintu vyonti vikwilwe tayali. ¹⁸Vonti, vahanda kulava irazi. Wa kwanda ahamuvuzya muvomvi, 'Inkazile mugunda, lazima imbale kulilola inkulava ufwile uwila.' ¹⁹Nu wamwavo ahayanga, 'Inkazile ijozi zisano zya ng'ombe, nu nene inkuvala kuzilinga. Ingulava fwila uwila.' ²⁰Nu muntu wamwavo ahayanga, 'Inimaye mushi, kwa hiyo intawezya kwinza. ²¹Mumvomvi ahagaluha nu kumuvuzya Mwene wakwe amambo igo. Vula mwenye nyumba asikitisile ahamuvuzya muvomvi wakwe, "Sogola ikalakasya mulutula nu mu vichocholo ivwa muji uvaletе apa vapina, vevalema, vantoko nu vevalemaye." ²²Muvomvi ahayanga, 'Mwene igo gewalajizya tayali gavombesile, nu poshe isalizi shili kuli inafasi. ²³Mwene ahamuvuzya muvomvi, 'Sogola mu kwidala mapiti nu vichocholo nu vashulutisye vantu avanji, ili nyumba yane yizule. ²⁴Kwa maana inkuvavuzya, mu vala vevamile wa kwanda kutali wealionja sherehe yane. ²⁵Isalizi impuga impiti vamilie vakuvala poka wope, wope ahagalunkana nu kuvavuzya, ²⁶Ngati muntu ayinza kwane wope atakumwilwa tata wakwe, nu mayi wakwe, mushi wakwe mwana wakwe vajenzi zyakwe vanavuli nu vantanda- ndio, nu poshe amaisha gakwe welele -atangawezya kuwa mwanafunzi wane. ²⁷Muntu inge atanyetula shihovenkanyo shakwe nu kwinza kwisinda lyane atawezya kuwa mwanafunzi wane. ²⁸Maana ni nanu kati yinyu, we akutamani kuzenga munala atangatenda insuti akadilile igalama kwa mahesabu ngati ali nu shila akushanza ili kukamilisya ilyo? ²⁹Vinginevyo, baada lya kuviha musingi nu kupotwa kumala, vonti vevawenyi valiyanda kumujevula, ³⁰ahayanga, Muntu uno ayanzite kunzenga, ahavatali nu maha zya kumala. ³¹Au mfalme vuli, inge ataliha kuvala kulwa nu mfalme uvuji mu kuvita, we atanga tendama pansi nsuti nu kunyetula vushauli kuhusu ngati angawezya, poka nu vantu elufu kumi kulwa nu mfalme uwamwavo akwinza pamwanya yakwe nu vantu elufu ishilini? ³²Nu ngati te isho, ahavalilizyo jeshi lya vanji shili apatali, akutuma ubalozi kukwanda amashartiga amani. ³³Kwa hiyo basi, wowonti kati yinyu we tahaleshe vwonti vwe alinavwo, atangawezya kuwa mwanafunzi wane. ³⁴Iveya ni lyinza, ilelo inge iveya lyatezya ilaza yakwe, namuna vuli lingawezya kuwa iveya havili? ³⁵Yitali nu matumizi kwa ntotope au poshe kwa mboleya. likusumbwa apatali. Uwene weali nu makutwi lya kukwivwa, nu ayivwe."

Chapter 15

¹Basi vasonkozya misonko vonti nu vanji wenye mbivi vinzile kwa Yesu nu kumutejelezya. ²Mafarisayo vaote nu vaandishi vahamungwing'inzila vahayanga, "Muntu uno akuvakalibisyaga wenye mbivi nu poshe kulya navo."³Yesu ahayanga mufano uno kwavo, ahayanga ⁴"Nanu kwinyu, ngati ana ngole mia moja nu atejelwa nu kati yoka wavo, atangazileha zila tisini nu tisa mwisole, nu avale ayilondole yila yeyitezile hadi ayilole?" ⁵Wope akisha ayaga akuivegala pavipungo vwake nu kuseshelela. ⁶Ahifiha kwenye nyumba, akuvita chale vakwe nu jirani vakwe ahavavuzya seshelaji poka nane, kwa kuva injazile ngole yane yeyatezile. ⁷inkuvavuzya shinisho pisho kuliyima kumwanya kwa ajili lya mwenye mbivi woka tonta, nkani lya vali haki tisini nu tisa ambao vatali haja lya kutonta. ⁸Au kuli mwantanda vuli mwenye sarafu kumi zya ihela, atajelelwa nu sarafua yoka, poshe atanga hozya itaa nu kukusa nyumba nu kulondola kwa mute hadi ingeayanga? ⁹Nu akiisha ayilola akuita chale vakwe nu jirani vakwe ahavavuzya seshelaji poka nane, kwa kuva injanzile havili insavazya yane yenamile injitezizye. ¹⁰Poshe pisho inkuvavuzya kuli luseshelelo pilongolela lya ahavavizya wa Mulungu kwa ajili lya weali mbivi woka akutonta. ¹¹Nu Yesu ahayanga, "Muntu woka amile nu vana vavili ¹²Vula muni ahansi ahamuvuzya tataye, Tata nampa isehemu lya mali yeyikwanziwa kuyipwana. Pisho ahavagavanya mali zyakwe kati yavo. ¹³Insiku te te nyinji vula mhansi ahakusanya vwonti akumiliki ahavala muni lya patali, nu ukwo ahatapanya ihela zyakwe, kwa kukala vintu atakuvwanza, nu kutapanya ihela zyakwe kwa mavivi. ¹⁴Wope ahava atumila vwonti nzala ipiti yihinjila muni yila wope ahanda kuva mu vuhitaji. ¹⁵Ahasogola nu kujiajiri mwenewe kwa woka wa raia wa muni yila, wope amutwaye kumugunda wakwe kulisa ngurube. ¹⁶Nu ahava akutamani kujikusya kwa mahambili gezihalyanga ngurube kwa sababu kutali muntu ampiye shintu shoshonti apate kulya. ¹⁷Ila vula mwana mhansi ahazingatila mumwoyo wakwe, ahayanga 'ni vavomvi valinga wa tata wane valinishakulya shinji sha kutosya nu nene indi ipa, inkufwa nu nzala! ¹⁸Kutiinepe nu kuvala kwa tata wane, nu kumuvuzya, "Tata nanzile pamwanya lya kumwanya nu pilongolela lya minso gaho. ¹⁹Intakusitahili kukwitwa mwana waho havili; imbomba ngati woka wa vavomvi vaho. ²⁰Ndipo ahepa ahavala kwa tata wakwe. Amile ashili patali tata yakwe amuwenyi ahamfwila uwila ahavala luvilo nu kumufuhatila nu kumufipa. ²¹Vula mwana ahamuvuzya, 'tata inanzile pamwanya lya kumwanya nu pilongolela lya minso gaho intakusitahili kukwitwa mwana waho."²²Vula tata ahavavuzya vavomvi vakwe, 'lileti kulakasya zyalo sheshili bora, muzwalizye muvishi nu pete muhasamba ni vilyatu muvinama. ²³Kisha muyilete ingwada vula muyivole tuli nu kuseshelela. ²⁴Kwa kuva mwanawane amile afuye wope yu mpuma. Amile atezile wope aloleha vahanda kushangilila. ²⁵Basi vula mwanawakwe mupiti amile mugunda. Amile akwinza nu kuyipalamila inkaya ayivuye isauti lya nyimbo nu michezo. ²⁶Ahamwita muvomvi woka ²⁷ahamuvazilizya amambo iga maana yakwe yoni? Muvomvi ahamuvuzya mhansi waho ayinzile nu tata waho amuvoleye nganda yeyinile kwa sababu agaluha salama. ²⁸Mwana usongo ahilwa ahana kukwinjila mukasi nu tataye afumile panzi kumuvuzya. ²⁹Ila ahamulinga tata yakwe ahayanga, 'Yenya nene nakuvombela miaha aminji, vala intananzile inkomelezyo yaho, ilelo utampiye ahanaha mwana mbuzi, ili imbwezye kusherekela nu chale vane. ³⁰Ilelo ayinza uno mwana waho atapinye imali yaho yonti poka nu vakahaba umuvoleye gwada yinile. ³¹Tata ahamuvuzya, 'Mwanawane, iwewe u woka nane insiku zyonti nu vwonti vindi navwo vwaho. ³²Ila yamile hinza kwitu kuvomba sherehe nu kuseshelela, uno mujenzi waho amile afuye, nu isalizi yu mpuma; amile atezile wope aloleha."

Chapter 16

¹Yesu ahavavuzya havili vanafunzi vakwe, "Pamile nu muntu woka tajiri weamile nu meneja, nu vamuvuzizye lya kuti meneja unoakutapanya mali zyakwe. ²Pisho tajiri ahamwita, ahamuvuzya, "Ni shoni ishi inkushivwa pamwanya yaho? Fumwa ihesabu lya vumeneja waho, kwa kuva utangawezya kuva meneja havili. ³Vula meneja ahayanga mumwoyo wakwe, imbombe shoni, maana mwene wane amakunefwezya imbombo yane lya vumeneja? Intali maha zya kulima, nu kulava inkulola nsoni. ⁴Imanyile kuti indivombe ili vanefwa mu imbombo yane lya vuwakili vantu vankalibisye munkaya zyavo. ⁵Pisho uwakili ahavita vadeni wa mwene wakwe kila woka ahamuvuzya wa kwanda, 'ukudaiwa shiasi vuli nu mwene wane?' ⁶Ahayanga vipimo mia moja ivwa mafuta ahamuvuzya 'nyetula hati yaho tendama hakasya simba hamusini.' ⁷'kisha ahamuvuzya wamwavo nu iwewe ukudaiwa shiasi vuli?' ahayanga 'vipimo mia moja ivwa vusu wa ngano.' Ahamuvuzya 'nyetula hati yaho simba semanini. ⁸Vula mweneahamutima meneja umuvivikwa vila avomba kwa werevu. Kwa kua vana wa muulimwengu uvu ni werevu nyinji nu shughulika kwa vushevu nu vantu wa luvazu waho kuliko vwevali vana wa muvuzeru. ⁹Nane inkuvavuzya jivombelaji machale kwa mali lya vuvivi ili lweyava nayimo vavakalibisye mu makao lya shima. ¹⁰Aliye mwaminifu mu lyelili ahansi nkani akuvanga mwaminifu kulila lyelili lipiti welele. nu muvivi mu lyelili ahansi huva muvivi mu lyelili lipiti welele. ¹¹Ngati imwe mutali vaminifu mu mali lya vuvivi ni nanu kutiavitishe mu mali lya ndinga? ¹²Nu ngati mutali vaminifu mu kutumila mali lya muntu wamwavo ni nanu kutiakupe yeyili yinyu mwenewe? ¹³Kutali muvomvi angawezya kuvavombera vamwene vavili, kwa maana kutiamwilwe woka nu kumusungwa wamwavo, ama kutiavepoka uno nu kumusufwa uno Mutangawezya kumuvombela Mulungu nu mali. ¹⁴Basi Mafalisayo, vamilie vasungwilwe ihela vagivuye iga gonti nu vahamuzihaki. ¹⁵Nu ahavavuzya, 'Imwe ndiyo kujidai ihaki pilongolela lya vanadamu, ilelo Mulungu agamanyile amoyo ginyu. Kwa kuva lyelishindikwa kwa vanadamu huva lichukizyo pilongolela zya Mulungu. ¹⁶Sheria nu vanabii vwalipo mpaka Yohana ayinzile. Kufuma ahavalilizyo uno, ihabari nyinza lya ufalme wa Mulungu vukulumbililwagwa, nu kila muntu akulingaga kujinjizya kwa maha. ¹⁷Ilelo ni rahisi kwa imwanya nu mumsi vwepeshe kuliko poshe herufi yoka lya sheria yikosenkane. ¹⁸Kila akumuleha umushi nu kumwimala mushi mwamvo akuvembuha, wope akumwimala uwene alekwilwe nu mulume akuvembuha. ¹⁹Pamile nu muntu woka utajili azyeye amenda zya rangi lya zambarau nu kitani inzeli nu amile akuseshela kila lisiku vutajiri wakwe vupiti. ²⁰Nu vapina woka zina lyakwe Lazaro avikwilwe pigeti lyakwe, nu ali malonda. ²¹Wope amile akutamani kukwikuta kwa makombo geguye mu meza lya vula tajili poshe imbwa zihinza kumumwanta malonda gakwe. ²²Yihava vula vapina ahafwa nu ahanyetulwa nu ahavizya mpaka pashifuva kwa Ibrahimu. vula tajili wope ahafwa ahasyilya. ²³Nu kula kuzimu amile mu mayimba agavusizye aminso gakwe ahamulola Ibrahimu kwa patali nu Lazaro pashifuva shakwe. ²⁴Ahakuta ahayanga, 'Tata Ibrahimu, fwila uwila umusontelezye Lazaro avishe umwisho lya samba hakwe mumunzi, avuburudisye ulimi lwane; kwa sababu inkuyimba mu mwoto uno. ²⁵Ilelo Ibrahimu ahayanga, 'Mwanawane kumbuha lya kuti mu maisha gaho wagaposheleye amambo gaho aminza, nu Lazaro shinisho apasite mavivi. Ila isalizi alipo apa akufafijiwa nu iwewe ukuvwale. ²⁶Nu nkani lya igo, kwimile shimo kubwa nu litali kati yitu, ili vala vakwanza kufuma uku kukwinza kukwinyu vatahawezye vala vantu wa kwinyu. ²⁷Vula tajili ahayanga, 'Inkulava Tata Ibrahimu, kuti munsontelezye mukaya kwa tata wane ²⁸kwa kuva ninao vajenzi vasano ili vasunse, kwa lyoga kuti vope welele valiyinza isehemu ipa pa mayimba. ²⁹Ilelo Ibrahimu ahayanga, 'Valinavo Musa nu vanabii. Valeshevatejelezye avene. ³⁰Vula tajiri ahayanga, 'ndali, Tata Ibrahimu, ilelo ngati vasogolela muntu akufuma kwa vafwe valintonta.' ³¹Ilelo Ibrahimu ahamuvuzya, 'vatavatejelezya Musa nu vanabii vantangashawishiwa poshe muntu azyuha mu vafwe.

Chapter 17

¹Yesu ahavavuzya vanafunzi wakwe, "amambo gegakusababisya vantu vavombe mbivi gatali kutokela, ilelo ole wakwe muntu akusababisya! ²Yamile ni hinza ngati muntu uyo nkandi apinyilwa iwe mwamu la kusyela munsingo nu kusumbwa mwibahari kuliko kuvomba woka wa hava vansi avombe mbivi. ³Jilindaji. Ngati mujenzi waho akunanjila musunde, wope atonta mufwile uwila. ⁴Ngati akunanjila mara saba kwa insiku lyoka ahinza kwaho nu kuyanga, 'inkutonta,' mufwile uwila!" ⁵Vamitume vakwe vahamuvuzya Mwene, "twonjezezye lwitiho lyitu." ⁶Mwene ahayanga, "ngatimungava nu lwitiho ngati punje lya haradarii, mungawezya kulivuzya ikwi uno wa tuvuvu, 'yipiha nu vale umele mubahari,' vope nkelyavatimiha. ⁷Ilelo nanu miongoni mwinyu, ambaye ali muvomvi weakulima mugunda au weakudima ng'onzi, angamuvuzya akuwela kumugunda, 'Nzaga kalakasya nu utendame ulye shakulya? ⁸Je atangamuvuzya, 'Nandalika shakulya indye, nu jipinye mukunda nu ntumishile mpaka lwe namala kulya nu kumwela. Baada lya hapo kuti ulye nu kumwela? ⁹Poshe musalifwa muvomvi uyo kwa sababu atimizya gala amupanjiye? ¹⁰Shinisho pisho namwe nimwelwe mwavomba avalajizye yanji 'Itwe tu vamvomvi vetutakustahili. Tuvomvile tu gla geganziwagwa kuvomba. ¹¹Yelolesile kuti amile akusafiri kuvala Yerusalemu, atusile mupakani mwa Samaria nu Galilaya. ¹²Amile akwinjile kwenye shijiji shoka, ukwo ahomine nu vantu kumi vevamile nu vukoma. Vahimilila apatali." ¹³Vahafumwa isauti vahayanga 'Yesu, Mwene tufwile uwila.' ¹⁴Avalola ahavavuzya, "Sogoli mujilolesyi kwa vakuhani." vope vamile vakuvala vahazelupa. ¹⁵Woka wavo alola kuti apona ahagaluha kwa isauti impiti akumutimiha Mulungu. ¹⁶Ahasugamila pavinama vwa Yesu ahamusalifwa. Uwene amile musamaria. ¹⁷Yesu ahajibu, ahayanga, "Je vatazeufili vonti kumi? vali kwekwivala vamwavo tisa? ¹⁸Kutali poshe woka wealolesile kugaluha ili kumutimiha mulungu, isipokuva uno kwa mujeni?" ¹⁹Ahamuvuzya, "Vuha nu muvale zyaho lwitiho lwaho lyakuponya." ²⁰Alipoulizwa nu Mafalisayo ufalme wa Mulungu vuliynza lyeli, Yesu ahavajibu ahayanga, "Ufalme wa Mulungu te shintu ambacho shingawezya kuloleha. ²¹Wala vantu vatangayanga, 'Yenya apa!' au 'Yenya kula!' kwa maana ufalme wa Mulungu vuli mukasi yitu." ²²Yesu ahavavuzya vanafunzi wakwe, 'Ahavalilizyo halifiha we mulitamani kuyilola yoka lya insiku lya Mwa wa Adamu, ilelo te muhailola. ²³Valivavuzya, 'Yenya, kula! Yenya, apa!' Ilelo mutahavale kukwenya, wala kuvafula, ²⁴Ngati vumeme wa radi wevukumesa mu mwanya kukwandila vupande woka hadi wamwavo. Pisho poshe Mwana wa Adamu aliyima isho mu insiku lyakwe. ²⁵Ilelo insuti yikwanziwa kuyimba mu amambo aminji nu kuhanwa nu shizazi ishi. ²⁶Ngati vweyali insiku zya Nuhu, ndivyo yiliyima mu insiku lya Mwana wa Adamu. ²⁷Valiye, vamweleye, vakwimala nu kukwimala mpaka insiku lila lye Nuhu ayinjiye mu safina nu ghalika yihinza nu vahanzegaga vonti. ²⁸Ndivyo yamile mu insiku zya Lutu, valiye nu kumwela, vakukala nu kukazy, kulina nu vahazengaga. ²⁹Ilelo insiku lila Lutu ayepa Sodoma, yihatonya imvula lya mwoto nu shiberiti kufuma kumwanya yihavangamizya vonti. ³⁰Pisho ndivyo vweyilima insiku lya Mwa wa Adamu afunuliwa. ³¹Insiku ilyo, utahamuluhusu weali kwenye dari lya nyumba ayishe anyetule ibizaa zyakwe mukasi lya nyumba. Nu tahamuluhusu weali mugunda kugaluha munyumba. ³²Mukumbushe mushi wa Lutu. ³³Wowonti weakulinga kugapoha amaisha gakwe aligatezya, ilelo wowonti aligatezya amaisha gakwe aligapoha. ³⁴Inkukuvuzya, vusiku uwo kuli yima nu vantu vavili mu shitala shoka. Woka alinyetulwa, nu wa mwavo alilekwa. ³⁵Kuli yima nu vanantanda vavili vakusya inafaka poka woka alinyetulwa nu woka alilekwa. ³⁷Vahamuvuzilizya, "Poshi, Mulungu?" Ahamuvuzya, "Pala pepali muzoga, ndipo tai amagwangwale kwa poka."

Chapter 18

¹Kisha ahavavuzya mufano wa namuna vakwanziwa kulava insiku zyonti, nu vataha vunzishe umwoyo.

²Ayanzile, 'Kwamile nu hakimu mu muji vumo, ambaye atamile atakumulolela lyoga Mulungu nu kuvashindiha vantu.³Kwamile nu mujane mu jiji isho, woep amuvaliye mara winji, akuyanga, 'Navwa kupata ihaki dhidi lya mupinzani wane.'⁴Kwa umuda mutali atamile tayari kumwavwa, ilelo baada lya umuda ahayanga mumwoyo wakwe, 'Ingawa nene intakumwogopa Mulungu au kumushindiha muntu,⁵Ilelo kwa vile uno mujane akuntamwa kutimwavwe kupata haki lyakwe, ili atahinze ahandisya kwa kuninzila mara kwa mara.'⁶Kisha Mwene ahayanga, 'Tejelezya ayanga uyo hakimu uvivi.⁷Je Mulungu welele ahaletе haki kwa vateule vakwe we vakumulilila musanya nu vusiku? Je, uwene teahave mujimbilizi kwaho?⁸Inkuvavuzya kuti alileta haki kwaho ikalakasya. Ilelo ahavalilizyo mwana wa Adamu aliyinza, je, aliyaga lwitiho muni?⁹Ndipo ahavavuzya mufano uvu kwa baadhi lya vantu ambao vakujilola wenyewe kuwa wenye haki nu kuvazarau vantu avanji,¹⁰Vantu vavili vazuvile kuvala mwihekalu kupata: woka Mafarisayo wamwavo umusonkozya musonko.¹¹Farisayo ahimilila ahalava amambo iga pamwanya yakwe mwenewe, 'Mulungu, inkukusalifwa kwa vile nene te ngativantu avanji ambao ni vanyang'anyanyi, vantu vasio vaadilifu, vazinzi, au ngati uno usonkozya misonko.¹²Ikufunga marambili kila wiki. Inkufumwa zaka mu mapato gonti inkupata.¹³Ilelo vula usonkozya misonko, ayimiliye patali, bila atawezizye poshe kuvusya aminso gakwe kumwanya, ahahoma shifuva shakwe nu kuyanga, Mulungu, fwila uwila nene mwenye mbivi.'¹⁴Inkuvavuzya, muntu uno agalusile kuhaya tayari vamuavazizizye haki kuliko vula wamwavo, kwa sababu kila akujizuvwa valimwisya, ilelo kila muntu wakujinyenyekezya aliyimuliwa.¹⁵Vantu vamuleteye vana vavo vacheche, ili aweze kuvagusa, ilelo vanafunzi vakwe valola igo, vahavadindila.¹⁶Ilelo Yesu ahavita kwake akuyanga, 'Valeshi vana avansivinze kwane, vala mtahavadindile. Maana ufalme wa Mulungu ni wa vantu ngati havo.¹⁷Yitisi, inkuvavuzya, muntu wowonti atakuvuposhela ufalme wa Mulungu ngati vana ni dhahiri teahinjile.¹⁸Mutawalawoka ahamuvuzilizya, ahayanga, 'Mwalimu mwinza, imbombe shoni ili imbupwane vupuma wa shima?'¹⁹Yesu ahamuvuzya, 'Kwa shoni ukunitane mwinza? Kutali muntu aliye mwinza, ila Mulungu vuyo weka.²⁰Uzimanyile inkomelezyo - utahavembushe, utahagoje, utahive, utapangaje, ilenga, vashindihaje tata waho nu mayi waho.²¹Vula mutawala ahayanga, 'Amambo iga gonti ingalemile kufuma Iyenemujaha.'²²Yesu ayivwa igo ahamuvuzya, 'Upungushiwilwe jambo lyoka. Lazima ukazyе vwonti vweuliulinavwo nu vagalile vapina, niwe uliyima ni hazina kumwanya - kisha yinze, undandate.'²³Ilelo tajili agivwa igo, ahuzunisile nkani, kwa sababu amile tajiri nkani.²⁴Kisha Yesu, ahamulola ahuzunisile nkani ahayanga, 'Jinsi vuli yiliyima vigomu kwa vatajiri kukwinjila mu Ufalme wa Mulungu!²⁵Maana ni rahisi nkani kwa ngamia kutuha mwindovozyila sindano, kuliko kwa tajiri kukwinjila mu Ufalme wa Mulungu.'²⁶Vala vivwa ago, vahayanga, 'Nanu basi, angawezya kupokwa?'²⁷Yesu ahajibu, 'Amambo gegatakuwezenkana kwa vanadamu kwa Mulungu gakuwezenkana.'²⁸Petro ahayanga 'Naam, inswe tulesile kila shintu nu tukufuasite iwewe.'²⁹Kisha Yesu ahavavuzya, Yitisi, nkuvavuzya kuti kutali muntu ayilesile inyumba, au mushi au vajenzi au vazazi au vana, kwa ajili lya Ufalme wa Mulungu,³⁰ambaye teahaposhele aminji nkani muvulimwengu uvu, nu kuvulimwengu wevukwinza, vupuma wa shima.³¹Baada lya kuvavunganiha vala kumi nu vavibili, ahavavuzya, 'Yenya, tukuzuva kuvala Yerusalemu, nu amambo gonti gegasimvilwe nu vanabii kuhusu umwana wa Adamu kutigakamilishe.³²Kwa maana avikwa munyove mwa vantu wa Mataifa nu akutiavombelwe dhihaka nu jeuri, nu kuswililwa amati.³³Baada lya kumuchapa viboko valimugoga nu insiku lya tatu aliziyuha.'³⁴Vatangelewilwe amambo iga, nu izwi ili lyamile lizishilwe kwavo, nu vatelewilwe amambo gegayangwilwe.³⁵Yihava Yesu apalamile Yeriko, muntu woka untonko amile atendime paluvazu mbalabala akulava musaada,³⁶ayivwa impuga wa vantu kutuha avuzilizizye shoni shikutokela.³⁷Vahamuvuzya kuti Yesu wa Nazareti akutuha.³⁸Pisho vula untonko ahahola kwa isauti, ahayanga, 'Yesu, Mwana wa Daudi, umfile uwila.'³⁹Vala vamilе vakujenda vamukemeye vula untonko, vahamuvuzya apume. Ilelo uwene ahazidi kuhola kwa isauti, 'Mwana wa Daudi, umfwile uwila.'⁴⁰Yesu ahimilila ahavavuzya muntu vula aletwe kwakwe. Kisha vula untonko amupalamila, Yesu ahamuvuzilizya,⁴¹'Ukwanza inkuvombe shoni?' Ahayanga, 'Mwene, inkwanza kulola.'⁴²Yesu ahamuvuzye, 'Upate kulola. Lwitiho yaho lyakuponya.'⁴³Mara panapo ahapata kulola, ahamulandata Yesu nakumutimiha Mulungu. Valola ili, vantu vonti vahamutimiha Mulungu.

Chapter 19

¹Yesu ayinyiye nu kutuha pakasi lya Yeriko. ²Nu ipo pamile nu muntu vumo aitwave Zakayo. We amile mupiti wa vasonkozya misonko havili muntu vutajiri. ³Amile akulinga kumulola Yesu ni muntu wa namuna vuli, ilelo atuwezizye kulola kwa sababu lya impuga wa vantu, kwa kuva amile mhansi wa kimo. ⁴Pisho, alongoleye uluvilo pilongolela zya vantu, ahazuva pamwanya lya mtuvu ili awezwe kumulola, kwa sababu Yesu apalamiye kutuha kwidala ilyo. ⁵Ahavalilizyo Yesu afiha isehemu yila, ayenyizye kumwanya ahamuvuzya, 'Zakayo, yiha ikalakasya, maana ilelo lazima indinde munyunmba yaho.' ⁶Ahavomba haraka, ahiha nu kumukalibisya kwa luseshelo. ⁷Vantu vonti valola igo, vahalamiha, nu kuyanga, 'Asogoye nu kumutembelela muntu mwenye mbivi.' ⁸Zakayo ahimilila ahamuvuzya Mwene, Yenya Mwene nusu lya mali yane inkuvapa vapina, nu inge mufuye muntu wowonti sintu, kuti imugalusizye mara nne.' ⁹Yesu ahamuvuzya, 'Lelo vuposhi vafisile mu nyumba ino, kwa sababu uwene welele ni mwana wa Ibrahimu.' ¹⁰Kwa maana Mwana wa Muntu ayinzile kulondola nu kupoha vantu vevatezile. ¹¹Vivwa igo, ayendele kuyanga nu afumwizye mufano, kwa sababu amile papipi nu Yerusalemu nu vene vasivile kuti ufalme wa Mulungu wamile papipi kuloleha mara woka. ¹²Pisho ahavavuzya, 'ofisa vumo asogoye muni lya patali ili aposhele ufalme nu kisha agalushe.' ¹³Avisite vamvomvi vakwe kumi, ahavapa amafungu kumi, ahavavuzya, 'vombaji biashara mpaka inge nagaluha.' ¹⁴Ilelo vananchi vakwe mwililwe nu pisho vahasonetelezya vujumbe kumufwata nu kuyanga, 'Tutakumwanza muntu uno atutawale.' ¹⁵Yihava awela munyumba baada lya kuvomba mfalme, vavuzizye vala vamvomvi amile valesheshe ihesla kwakwe, apae kumanya faida vuli yevayipasite kwa kuvomba ibiashara. ¹⁶Wa kwanza ahinza, ahayanga, 'Mwene, ifungu lyaho livomvile amafungu kumi zaidi.' ¹⁷Uyo ofisa ahamuvuzya hinza muvomvi, mwinda. Kwa sababu wamile mwaminifu mu ijambo hansi, uliyima nu madalaka pamwanya lya muji kumi. ¹⁸Wavili ahinza ahayanga 'Mwene, ifungu lyaho livomvile amafungu gasano.' ¹⁹Uyo afisa ahamuvuzya, 'Nyetula amamulaka pamwanya lya miji yisano.' ²⁰Nu wamwavo ahinza, ahayanga, 'Mwene ino apa ihela yaho, yena yitunzile salama mu shitambala,' ²¹Kwa maana nogofile kwa sababu iwewe ni muntu muhali. Nukwefwa shila utashivisile nu kuvuna utawaye. ²²Uyo ofisa ahavavuzya, 'Kwa amazwi yaho mwenewe, nitakuhukumu, iwe mumvomvi mvivi. Ulimanya kuti nene ni muntu mhali, nanyetula nisisho kiveka nu kuvuna ambacho tekupanda. ²³Basi, mbona ihela yane mu benki ili nagaluha injinyetule poka nu faida?' ²⁴Ofisa ahavavuzya vantu vamilie vimiliye apo, 'Mufuli ilyo ifungu nu kumupa vula mwenye mafungu kumi.' ²⁵Vahamuvuzya, 'Mwene, uwene ana mafungu kumi.' ²⁶Inkuvavuzya, kila muntu we alinasho alipewa nkani, ilelo we atali, poshe shila alinasho shelinyetulwa. ²⁷Ilelo hava lugu vane, ambao vatahazaga nive mfalme vene, valeti, apanu kuvagoga pilongolela yane. ²⁸Baada lya kuyanga ago, ayendeleye pilongolela akuzuva kuvala Yerusalemu. ²⁹Yihava apalamila Bethfage nu Bethania, papipi nu magamba gamizeituni, vasontelezizye vanafunzi vakwe vavili, ³⁰ahayanga: 'Sogoli mu shijiji sha jilani. Ingemwinjila, mukumwaga mwana - ndogomi atalimibililwe shili. Mumulete kwane. ³¹Ngati muntu vavuzilizya, 'Mbona mukumusatula?' Yanji, Mwene akumwanza. ³²Vala vasontelezizye vahavala vahamulola umwana-ndogomi ngati Yesu vamilie avavuzizye. ³³Vamilie vakumusatula umwana ndogomi vamiliki vahavavuzya, 'Kwa shoni mukumusatula umwana ndogomi uno?' ³⁴Vahayanga, 'Mwene akumwanza.' ³⁵Basi, vahamutwaliza Yesu, vahatandiha amenda gavo pamwanya lya mwana ndogomi nu vahamuzuvwa Yesu pamwanya yakwe. ³⁶Amile akuvala vantu vahatandazya ivizwalo vwavo mwidala. ³⁷Amile akwiha mwigamba wa Mizeituni, ijumuiya yonti lya vanafunzi vahanda kushangilila nu kumushindiha Mulungu kwa isauti impiti, kwa sababu lya amambo amapiti gevaga wenyi, ³⁸Vahayanga, 'Ndiye mubarikiwa Mfalme akwinza kwa zina lya Mwene! Amani kumwanya, nu vushindamu pamwanya!' ³⁹Baadhi ya Mafarisayo mu vungana vahamuvuzya, Mwalimu, vapumilizye vanafunzi vaho.' ⁴⁰Yesu ahajibu, ahayanga, 'Inkuvavuzya, ngati ava vapuma, amawe kuti gafumwe isauti.' ⁴¹Yesu avupalamila muji avukutiye, ⁴²ahayanga, inge wamanyile poshe iwewe, mu insiku ino amambo ge gakukuletela iamani! Ilelo isalizi gajizilisile paminso gaho. ⁴³Kwa kuva insiku zikwinza ambapo avalugu vaho valizenga iboma papipi nu iwewe, nu kukuzyungula nu kukandamizya nu kufuma kila vupande. ⁴⁴Valikungwisya pansu iwewe nu vana vaho. Tevahakuleshele poshe iwe lyoka pamwanya lya ilya mwavo, kwa sababu utamanyile ahavalilizyo Mulungu pamile akulinga kukupoha. ⁴⁵Yesu ayinyiye mwihekalu, ahanda vala shimbizya vala vevamile vakuzya, ⁴⁶nakuvavuzya, 'Yisimwilwe, 'Nyumba yane itakuva nyumba lya sala,' ilelo imwe muyivomvile kuva lipango nu vavula. ⁴⁷Kwa hiyo, Yesu amile akusambilizya kila insiku mwihekalu. Vakuhani vapiti nu valimu wa Sheria nu valongozi vavantu vahanzaga kumugoga, ⁴⁸ilelo yitawenkine kupata kwidala lya kuvomba pisho, kwa sababu vantu vonti vamilie vakumutejelezya kwa makini.

Chapter 20

¹Ikawa lisinku imo, Yesu pamile akusambilizya vantu mwihekaluni nu kuhubiri utastamenti, vakuhani vapiti nu valimu wa Sheria vamuliye poka nu vazee. ²Vayanzile, vakumuvuzya, "Tuvuzye ni kwa mamulaka vuli ukuvomba amambo iga? Au ni nanu uyo akupiye mamulaka iga?"³Wope ahajibu, ahavavuzya, 'Nane welele kutimba vuzilizye swali. Mbuzi ⁴ulyozyo wa Yohana. Je, lwafumile kumwanya ama kwa vantu?'⁵Ilelo vahajadiliana vuvo kwa vuvo, vakuyanga, 'Twayanga, 'wafumile kumwanya, kutiavuzilizye, 'Basi, mbona mutamwitisile?'⁶Nu twayanga; lwafumile kuanadamu; vantu vonti apa kuti vantu home mawe, maana vonti vakwitiha kuti Yohana amile vunabii.'⁷Basi, vahamujibu lya kuti vatamanyile kwelwa fumile. ⁸Yesu ahavuzya, "' Vala nene intakuvavuzya imwe ni kwa mamulaka vuli inkuvomba amambo iga."⁹Ahavalilizyo vantu mufano uvu, "Muntu woka awaye mugunda la mpesya, ahalikodisya kwa vakulima wa mampesya, nu ahavala munsu yinji kwa umuda mutali. ¹⁰Kwa umuda ahapangwilwe, amusontelezizye mumvomvi kwa vakulima mampesya, kuti vamupe isehemu lya mantongwa lya mugunda la mampesya vahamuhoma, vahamugalusya nyove - zyeka. ¹¹Kisha ahamusontelezya havili mumvomvi wamwavo nu vope vahamuhoma, kumuvomba havivi, nu kumugalusya nyove - zyeka. ¹²Amusontelezizye havili wa vutatu nu vope vahamuvwalazya nu kumusumba panzi. ¹³Pisho mwene wa mugunda ahayanga, 'Kutimbombe shoni? Kuti imusontelezye mwanawane unsungwa. Labuda valimushindiha.'¹⁴Ilelo vakulima mpesya vamulola, vahajadili vuvo kwa vuvo vakuyanga, 'Uno ndiye mupwana. Tumugoje, ili uvurisi wakwe vuve witu.'¹⁵Vahamufumwa panzi lya mugunda la mampesya nu kumugoga. Je Mwene mugunda alivavomba shoni? ¹⁶Alinyinza kuvaangamizya vaklima wa mampesya, nu kutiavape mugunda ilyo avanzi." Vope lwevivwa ago, vahayanga, 'Mulungu ahana'¹⁷Ilelo Yesu ahavenya, ahayanga, "Je iandiko ili lili mana vuli? Iwe lyevalihanile vajenzi, lyavaliwe iwe la pantungu?"¹⁸Kila muntu akungwa pamwanya lya yiwe ilyo, alivunziha vipande. Ilelo vula ambaye lilimugwila, lilimuhoma.'¹⁹Pisho vaandishi nu vapiti wa makuhani valondoye kwidala lya kumulema ahavalilizyo hanaho hanaho, vamanyile kuti amile akuyanga mufano uvu dhidi yavo. Ilelo vagofile vantu. ²⁰Vamweze kwa makini, vahasontelezya vapelelezi vajifanyili kwa vantu wa haki, ili vapate kupata likosa kuhotuba yakwe, ili kumutwala kwa vatawala nu vevali nu mamulaka.²¹Vope vahamuvuzilizya vakuyanga, "Mwalimu, tumanyile kuti ukuyanga nu kusambilizya amambo lya ndinga nu te kushawishiwa nu muntu wowonti, ilelo iwewe ukusambilizyaga undinga kuhusu kwidala lya Mulungu. ²²Je, ni halali kwitu kulipa ikodi kwa Kaisari, au la?"²³Ilelo Yesu amanyile mutengo wavo, ahavavuzya, ²⁴"Ndolesyi dinari. Sula nu chapa lya nanu yili pamwanya yakwe?" Vayanzile' "Lya Kaisari."²⁵Wope ahavavuzya, 'Basi mupanji Kaisari gegali gakwe Kaisari, Mulungu gegali gakwe Mulungu.'²⁶Vaandishi nu vapiti wa makuhani vatamile nu vuwezo wa kukosola shila ayanzile pilongolela lya vantu. Vahasukumila amajibu gakwe nu vatayanzile shoshonti.²⁷Baadhi lya Masadukayo vahamuvalila, vala vakuyanga kuti kutali uluzyusyo, ²⁸vahamuvuzilizya, vakuyanga, 'Mwalimu, Musa atusimbiye kuti ngati muntu afilililwa nu mujenzi mwenye mushi ambaye atali mwana basi akwanziwa kumunyetula mushi wa mujenzi wakwe nu kupapa wope kwa ajili lya kaka wakwe.²⁹Kwamile nu vajenzi saba wa Kwanda ayimaye, ahawa bila kumuleha umwana, ³⁰nu wa vuli welele. ³¹Wa vutatu ahamunyetula sheshila, shinisho, pisho wa saba atalesile vana nu ahafwa. ³²Baadaye vula mwantanda welele ahafa. ³³Mu kuluzusyo aliyima mushi wa nanu? Maana vonti saba vamilile vamwimaye.³⁴Yesu ahavavuzya, "Vana wa munsu uno vakwimalaga nu kukwimalwa. ³⁵Ilelo vala vakusitahili kuposhela uluzyuso lya vafwe nu kukwinjila vupuma wa shima vatakwimala vala vatakwimalwa. ³⁶Vala vatangawezya kufwa havili, kwa sababu huva sawasawa nu ahavizya nu ni vawana wa Mulungu, vana wa luzusyo.³⁷Ilelo ilyo vafwe vakuvazyusya, poshe Musa alolesizye isehemu mu ihabari zya shichaka, pala amwisite ngati Mulungu wa Ibrahimu nu Mulungu wa Isaka nu Mulungu wa Yakobo. ³⁸Isalizi, uwene te Mulungu wa vafu, nkandi wa vevali vapuma, kwa sababu vonti vallitendama kwave."³⁹Baadhi lya valimu wa sheria vahamujibu, 'Mwalimu, vajibu ahinza.'⁴⁰Vatalinzile kumuvuzilizya maswali aganzi nkani.⁴¹Yesu ahavavuzya, "Ki vuli vantu vakuyanga kuti Chiristi ni mwana wa Daudi? ⁴²Maana Daudi mwenewe akuyanga mu Zaburi: Mwene amuvuzizye Mwene wane: Tendama nyove wa kundilo, ⁴³mpaka imbavishe vavivi vaho pansu lya vinama vwaho.'⁴⁴Daudi akumwita Chiristi 'Mwene', basi kuti avevuli mwana wa Daudi?"⁴⁵Vantu vonti vamilile vakumutejelezya ahavavuzya vanafunzi vakwe, ⁴⁶"Jihazalaji nu vaandishi, vakusungwa kujenda vazyaye ivizyalo vitari, nu vakusungwa ndamuho maalumu sokoni nu viti vya mushinzimu masinagogi, nu amizwi lya mushinzi karamuni. ⁴⁷Vene welele vakulya nyumba zya vajane, nu vakujifanya vakuputa imputo intali. Hava valiposhela ihukumu mupiti nkani.'

Chapter 21

¹Yesu ayenyizye ahavalola vanavuli vatajili vamilile vakuviha izawadi zyavo kwenye hazina. ²Ahamulola mujane woka mupina avisile isenti zyakwe zivili. ³Pisho ahayanga, "Ndinga inkuvavuzya, uno mujane mupina aviha inyinji kuliko avanji vonti. ⁴Hava vonti vafumwizye izi zawadi kufuma mu vwinyi vwevali navwo. Ilelo uno mujane, mu uvapina wakwe, afumwe ihela zyonti zyeali nazyo kwa ajili lya kuishi kwakwe." ⁵Ahavalilizyo uwamwavo vamilile vakuyanga pamwanya lya hekalu, namuna vwelamile lipambwilwe nu mawe aminza nu matoleo, ayanzile, ⁶"Kwa habari lya amambo iga gemukugalola, insiku zikwinza zye kutali iwe lyoka lilisyila pamwanya yiwe ilinji lwe teliha mongolwe." ⁷Pisho vahamuvuzilizya, vahayanga, "Mwalimu, amambo iga galiloleha lyli? Nu shoni ni sheshiliyima ishara kuti amambo iga amambo yaho papipi kutokela?" ⁸Yesu ahajibu, "Muve mwevangelifu kuti mutahaganganywe. Kwa sababu avinji valiyinza kwa zina lyane, vakuyanga, 'Nene ndiye, 'nu 'Umuda zyhasejelela.' Mutahavafwate. ⁹Ingemwivwa uvulugu nu vuruguvurugu matahalole ilyoga, kwa sababu iga amambo lazima gatokele kwanda, ilelo umwisho tevuhaloleshe luvilo." ¹⁰Kisha ahavavuzya, Taifa lilivuha kulwa nu taifa ilinji, nu ufalme pamwanya lya ufalme vunji. ¹¹Kuliyinza nu matetemeko amapiti, nu nzala nu tauni amazwi mbalimbali. kuliyima nu matukiyo lya kukwogofwa nu ishara zya kufuma kumwanya. ¹²Ilelo kabula lya amamboiga gonti, valiviha nyove zyavo pamwanya yinyu nu kuvayimva, kuvatwala kwenye masinagogi nu magereza, kuvala pilongolela lya ufalme nu wenye mamulaka kwa sababu lya zina lyane. ¹³Ino yilivafungulila ifulusa kwa vushuhuda winyu. ¹⁴Kwa hiyo yamulaji mu moyo ginyu kutokukwanda vutetezi winyu mapema, ¹⁵kwa sababu indivapa amazwi nu mushinzi, we avalugu vinyu vonti tevahawezye kuipinga au kuyihana. ¹⁶Ilelo valivahana welele nu vapafi vinyu, vajenzi vinyu, vajamaa vinyu nu vachale vinyu, nu vatauwa baadhi yinyu. ¹⁷Valivilwa nu kila woka kwa sababu zina lyane. ¹⁸Ilelo kutali poshe insinsi yoka wa matwe ginyu yeyilitega. ¹⁹Kwa kujimbilila mulizipoha inafasi zyinyu. ²⁰Mulilola Yerusalemu yazungulwa nu majeshi, basi manyi kuti vunanjisu wakwe wapalamila. ²¹Ipo vala vevalipo Yudea vashimbilile mumagamba, nu vala vevalipo pakasi lya muji vepe, nu namtahavaleshe vevali kuvijiji kukwinjila. ²²Maana izi ni insiku zya shisasi, ili kuti amambo gonti gegasimbwilwe yapate kutimiliha. ²³Ole ni kwa vala vivali nu mimba nu kwa vala vakwonsya mu insiku izyo! Kwa maana kuliyima ni aza impiti pamwanya lya munsu, nu mulaha kwa vantu ava. ²⁴Nu valigwa kwa ncha lya vupanga nu valinyetulwa mateka kwa mataifa gonti, nu Yerusalemu yilihanyiwa nu vantu va mataifa, mpaka ahavalilizyo wa vantu wa mataifa pevulitimiliha. ²⁵Kuliyima nu ishara mu zuva, mwezi nu nzota. Nu mu munsu kuliyima nu ziki lya mataifa, mu kukata itamaa kutokana nu mulilo wa bahari nu mawimbi. ²⁶Kuliyima nu vantu vakuziliha kwilyoga nu mu kusuvila amambo gegalitokela pamwanya lya munsu. Kwa maana maha zya kumwanya ziliyinganywa. ²⁷Kisha valimulola Mwana wa Adamu akwinza mumavingu mu maha nu vushindamu umupiti. ²⁸Ilelo amambo iga galitaliha kuloeha, yimilili, vusyi amatwe ginyu, kwa sababu uvuposhi winyu wapalamila papipi. ²⁹Yesu ahavavuzya kwa mufano, "Yenyi mutini, nu miti gonti. ³⁰Lweyikufumwa amapambilwi, mukujilolela mwenewe nu kumanya kuti shisanya tayali shili papipi. ³¹shinisho pisho, mukulola amambo iga gakutokela, imwe manyi lya kuti ufalme wa Mulungu wa palamila. ³²Ndinga, inkuvavuzya, shizazi ishi teshihatushe, mpaka amambo iga gonti wegatokela. ³³Imwanya nu munsu zilituta, ilelo amazwi yane tegahatushe nu lumu. ³⁴Ilelo jenyeezyaji mwenemwe, ili kuti amoyo ginyu gatahinze galemewe nu vufisadi, uwashimwela, nu mahangaiko lya amaisha aga. Kwa sababu lila insiku lilivinzila gafula ³⁵ngati mtego. Kwa sababu yiliyima pamwanya lya kila woka akutendama mu paminso wa munsu impuma. ³⁶Ilelo mwime tayali ahavalilizyo wonti, mulave kuti muliyima imala ivwa kutosya kugapuha iga gonti gegalitokela, nu kukwimilila pilongolela zya Mwana wa Adamu. ³⁷Pisho ahavalilizyo wa musanya amile akusambilizya mwihekalu nu vusiku afumile panzi, nu kuvala kukesya kwigamba wevukwitwa wa Mizeituni. ³⁸Vantu vonti vamwinziye inzanchi nu mapema ili kumtejelezya mukasi lya hekalu.

Chapter 22

¹Basi isikuku lya mukate wevutavikwi iamia yamile yipalamiye, yeyikwitwa Pasaka. ²Vakuhani vapiti nu vaandishi vahapaga namuna lya kumugoga Yesu, kwa sababu vagofile vantu. ³Setano ahinjila mukasi lya Yuda Iskariote, woka wa vala vanafunzi kumi nu vavili. ⁴Yuda ahasogola kujisengulanya nu vapiti wa vakuhani namuna ye amukabizi Yesu kwavo. ⁵Vasungizye, nu kukwivwana kumupaihela. ⁶Uwene ayitisile, nu alondoye inafasi lya kumulemeha Yesu kwavo apatali nu impuga la vantu. ⁷Insiku lya mukate yeyitavikwilwe iamila yihafiha, ambapo ing'onzi wa Pasaka lazima vamufumwe. ⁸Yesu ahavasontelezwa Petro nu Yohana, ahayanga, "Sogoli mutwandalile shakulya sha Pasaka ili twinze tushilye." ⁹Vahamuvuzilizya, "Kwekwi ukwanza tuvombe igo amandalizi?" ¹⁰ahavajibu, "Tejelezyi, mwinjila, mujini, umwanavuli weavusizye insonta wa minzi akuhoma nimwe mufuatikunkaya ye kutiayinjile. ¹¹Kisha muvuzye mwene wa nyumba, "Mwalimu akuvuvuzya, "Shili kwekwi ishumba sha vajeni, isehemu lya kuti indile ipasaka nu vanafunzi vane?" ¹²Kuti avalolesye ishumba sha golofa ambasho shili tayari. Vombi amandalizi umwo." ¹³Pisho vahavala, nu vahaga kila shintu ngati avavuzizye. Kisha vahandaa shakulya sha Pasaka. ¹⁴Umuda ahafiha nu atendime nu vala mitume. ¹⁵Kisha ahavavuzya, "Indi ni hamu impiti lya kulya isikukuu ino lya Pasaka nu nimwe kabula lya kuyimba kwane. ¹⁶Kwa maana inkuvavuzya, teinkalye havili mpaka peyilitimizywa mu ufalme wa Mulungu." ¹⁷Kisha Yesu ahanyetula shikombe, nu amala kusalifwa, ahayanga, "Nyetuli ishi, nu mugavane imwe kwa imwe. ¹⁸Kwa maana inkuvavuzya, teinkanwele havili umuzao wa mampensya, mpaka ufalme wa Mulungu pevuliyinza." ¹⁹Kisha ahanyetula mukate, nu amala kusalifwa, ahavumensula, nu kuvapa, ahayanga, "Uno ni muvili wane ambao vaufumwizye kwa ajili yinyu. Vombaji ishi kwa kunkumbuha nene." ²⁰Ahanyetula shikombe shinisho pisho baada lya shakulya sha vusiku ahayanga, Shikombe ishi liagano lipwa mu mavana gane, ambayo yitisile kwa ajili yinyu. ²¹Ilelo yenyaji. Vula akugalulila alipoka nane pameza. ²²Kwa maana Mwanawa Adamu kwa ndinga akuvala zyakwe ngati yamuliwilwe. Ilelo ole kwa muntu vula ambaye kutushila uwene Mwana wa Adamu agalulilwa!" ²³Vahanda kuvuzilizanya veka kwa veka, nanu miongoni yavo ambaye nkavomba ijambo ili. ²⁴Kisha galotokeye amadali mu yavo kuti ni nanu awope akusivililwa kuva mupiti kuliko vonti. ²⁵Ahavavuzya, "Wafalme wa vantu wa mataifa wana umwene pamwanya yavo, nu vala wenye mamulaka pamwanya yavo vakwitwa vaheshimiwa vatawala. ²⁶Ilelo yita kwanziba kabisa kuva ishi kwinyu imwe. Badala yake, leha vula weali mupiti kati yinyu ave ngati mhansi. Nu vula ambaye ni wa muhimu nkani ave ngati akutumishila. ²⁷Kwa sababu vunanu mupiti, vula akutendama pameza au vula akumutumishila? Je te vula akutendama pameza? Nu nene shili kati yinyu ngati akutumishila. ²⁸Ilelo imwe ndio mwendeleye kuva nane mu majaribu gane. ²⁹Inkuvapa imweufalme, kuti mupate kulya nu kumwela pameza kwane kwenye ufalme wane. ³⁰Nu mulitendama kwenye vitengo ivwa enzi mukuzilonga ikabila kumi nu zivili za Israele. ³¹Simoni, Simoni, manya kuti, Setano alavile vapate ili vapemente ngati ngano. ³²Ilelo ikulaviye, kuti lwitiho lyaho yitahapotwe. Baada lya kuva agaluha havili, imalisye vajenzi vaho." ³³Petro ahamuvuzya, "Mwene, indi tayari kuvaha nu iwewe mwigereza nu poshe mu mauti." ³⁴Yesu ahamujibu, "Inkuvuvuzya, Petro inkanda teyivilishile lelo kabula utankanile mara tatu kuti umanyile." ³⁵Kisha Yesu ahavavuzya, "Lwenavotwaye imwe bila shifuku, shikapu sha shakulya, au vilyatu, je mwasovelilwe nu shintu?" Vajivile 'Nushimo." ³⁶Kisha ahavuzya, Kisha ahavavuzya, "Ileo isalizi, kila mwenye mfuku, nu nyetule poka nu shikapu sha vyakuya. Vula atali nu vupanga yikumwaziwa akazye ijoho lyakwe akale lyoka. ³⁷Kwa sababu inkuvavuzya, gonti gegasimvilwe kwa ajili yane lazima gatimilishe, 'Nu nyetulilwe ngati muntu we akuvunza itowali.' Kwa sababu shila she shatabiliwilwe kwa ajili yane shilitimizwa." ³⁸Kisha ahayanga, "Mwene, yenya! izi apa ipanga zivili." Nu ahavavuzya "yakwilana." ³⁹Baada lya shakulya sha vusiku, Yesu ayefile, ngati vwe ayimile akuvomba mara kwa mara, ahavala kwigamba lya mizeituni, nu vanafunzi vahamufuata. ⁴⁰Afiha, avavuzizye, "Lavaji kuti mutahinjile mumajaribu." ⁴¹Ahavala patali nu vene ngati uluvwinto lwiwe, ahasugamila ahalava, ⁴²akuyanga, "Tata, ngati ukwanza, nefwezye shikombe ishi. Ilelo te ngati vweinkwanza nene, ilelo amampenzi gaho gavombeshe." ⁴³Kisha avahavizya kufuma kumwanya ahamuloleshela, ahampa amaha. ⁴⁴Lweali mu kuvina, ahalava kwa kumaha nkani, nu nitwinsi lyakwe lihava ngati matone mapiti agamavandagaguye pansi. ⁴⁵Ahavalilizyo avuha kufuma mu amaombi gakwe, ayinzile kwa vanafunzi, nu ahavaga vakasite kwa sababu lya huzuni zyavo, ⁴⁶nu ahavavuzilizya, "Kwa shoni mukasite? Vushi mulavaye, kuti mtahinjile mumajaribu." ⁴⁷Ahavalilizyo amile shili akuyanga, yenya, ikundi impiti la vantu lihatokela, nu Yuda, woka wa mitume nu kumi nu vavili akuvalongola. Ahinza papipi nu Yesu ili amufipe, ⁴⁸ilelo Yesu ahamuvuzya, "Yuda, je ukumugalulila Mwana wa Adamu kwa kwifipo?" ⁴⁹Ahavalilizyo vala vamilie papipi nu Yesu lwevalola igo gakutokela, vahayanga, "Mwene, je tuvahome kwa vupanga?" ⁵⁰Kisha woka wavo ahamuhoma mumvomvi wa kuhani mupiti, ahamudumula ikutwi lyakwe ilya kundilo. ⁵¹Yesu ahayanga, "Io yakwilana. Nu ahagusa ikutwi lyakwe, ahamuponya. ⁵²Yesu ahayanga kwa kuhani mupiti, nu kwa vapiti wa hekalu, nu kwa vazee vevinzile

shinyume shakwe, "Je mukwinza yani ngati mukwinza kupambana nu mufulaji, nu madugu nu mapanga?

⁵³Namile poka nimwe insiku zyonti kwene hekalu, mutavisile nyove yinyu pamwanya yane. Ileo ino ni isaa yaho, nu mamulaka lya hisi. ⁵⁴Vahamulema vahamulongozya, vahamuleta munyumba mwa kuhani mupiti. Ileo Petro ahamufuatilila kwa patali. ⁵⁵Baada lya kuva vaholelezya umwoto mu ule vuwanda wa mukasi nu vatendama pansi poka, Petro ahatendame pakasi yavo. ⁵⁶Mumvomvi shantanda ahamulola Petro amile atendime kumwanga vukufumilana nu mwoto, ahamwenya ahamuvuzya, "Uno muntu welele amile poka wope." ⁵⁷Ileo Petro ahana, ahayanga, "mwantanda, nene intamumanyile." ⁵⁸Baada lya umuda hansi, muntu vunji ahamulola ahayanga "iwewe welele ni woka wavo." Ileo Petro ahajibu, "Mwanavuli nene te." ⁵⁹Baada lya ngati isaa lyoka ishi, mwanavuli woka ahasukumila ahayanga, "Ndinga kabisa uno muntu welele amile poka, maana ni Mugalilaya." ⁶⁰Ileo Petro ahayanga, "Mwanavuli, intamumanyile lyeukuliyanga." Nu mara, ahavalilizyo akuyanga, inkanda yihavilishila. ⁶¹Ahagalunkana, Mwene ahamwenya Petro. Nu Petro akumbusile izyi la Mwene, pala amuvuzizye, "Kabula lya nkanda kuvilishila lelo, ulinkana nene mara tatu." ⁶²Ahavala panzi, Petro ahakuta kwa vuchungu mwinji. ⁶³Kisha vala vanavuli vamile vakumulinda Yesu, vaha mujevula nu kumuhoma. ⁶⁴Baada lya kumugubishila aminso, vahamuvuzilizya, nu kuyanga, "Tabiri! Ni nanu akuhoma?" ⁶⁵Vahayanga amambo agamwavo aminji shinyume sha Yesu nu kumufulu uwene. ⁶⁶Mara lweyihava inzanchi, vazee wa vantu vahomine poka, vapiti wa makuhani nu vaandishi. Vamutwala kwenye Baraza, ⁶⁷vahayanga, "Ngati iwewe ni Chiristi, tuvuzye." Ileo uwene ahavuzya, "Ngati navavuzya, temunitishe," ⁶⁸nu ngati navavuzilizya mutangajibu. ⁶⁹Ileo kukwandila isalizi nu kukwendelela, Mwana wa Adamu aliyima atendime nyove lya ndilo wa maha lya Mulungu." ⁷⁰Vonti vahayanga, "kwa hiyo iwewe ni Mwana wa Mulungu?" Nu Yesu ahavavuzya, "IMwe mukuyanga nene ndiye." ⁷¹Vahayanga, Kwa shoni shili tukwanza vushahidi? Kwa sababu itwe twenetwe twivwa kufuma mu ilomu shakwe vuyo."

Chapter 23

¹Ivungana lyonti lihimilila, vahamtswala Yesu pilongolela lya Pilato. ²Vahanda kumushutumu, nakuyanga, "Tumwazile muntu uno akutezya itaifa lyintu, kwa fumwe ikodi kwa Kaisari, nu akuyanga kuti uwene vuyo ni Chiristi, Mfalme." ³Pilato ahamuvuzilizya, akuyanga, "Je iwewe ni Mfalme wa Vayahudi?" Nu Yesu ahamujibu akuyanga, "Iwewe wukuyanga pisho." ⁴Pilato ahamuvuzilizya kuhani mupiti nu makutano, "Intakulola vunanzi kwa muntu uno." ⁵Ilelo avene vahasitizya, wukuyanga, "Amile akuvachochezya vantu, nu kusambilizya mu Vuyahudi gonti, kukwandila Galilaya nu isalizi ali apa." ⁶Pilato lweayivwa aga, ahavuzilizya ngati muntu uyo ni wa Galilaya? ⁷Amanya kuva amile pansi lya vutawala wa Herode, ahamutswala Yesu kwa Herode, we wope amile Yerusalemu kwa insiku izyo. ⁸Herode amulola Yesu, asungwizye nkani kwa sababu ahanzaga kumulola kwa insiku inyanji. Ayivuye ihabari zyakwe nu atamanile kulola woka wa muujiza vukumba nu uwene. ⁹Herode amuvuzilizizye Yesu kwa amazwi aminji, ilelo Yesu atamujivile shoshonti. ¹⁰Vakuhani vapiti poka nu vaandishi vimiliye kuvuhali nu kumulonga. ¹¹Herode poka nu vaaskari vakwe, vamulizile nu kumujevula nu kumuzyalizya vizwalo vinza, kisha ahamugalusya Yesu kwa Piato. ¹²Herode nu Pilato yahava vachale kukwandila insiku ilyo, (kabula lya hapo vamilile vaadui). ¹³Pilato ahavita poka vakuhani vapiti nu vatawala nu vungana wa vantu, ¹⁴Ahavavuzya, "Mundeteye muntu uno ngati muntu akuvalongozya vantu vavombe amavivi, nu nkwenya, baada lya kuva namuvuzilizya pilongolela yinyu, intawenyi uvunanzi kwa muntu uno kuhusu amambo gonti ge imwe mumulonzile uwene. ¹⁵Ndali, wala Herode, kwa maana amugalusya kwitu, nu kwenya kutali shoshonti ashivomvile shikustaili iazabu lya kumugoga. ¹⁶Kwa hiyo basi kuti imuazibu nu kumueshela. ¹⁷(Isalizi, Pilato akuwajibiha kumuleshela mukugwa woka kwa vayahudi ahavalilizyo wa insikuku). ¹⁸Ilelo vonti vahazuma ahalanga poka, wukuyanga, "Mwefwe uyo, nu mutusatulile Baraba!" ¹⁹Baraba amile ni muntu we amile mwigereza kwa sababu lya uasi vumo mu jiji nu kwa kugoga. ²⁰Pilato ahavavuzya havili, akutamani kumuleshela Yesu. ²¹Ilelo avene vazumile ahalanga, vahayanga, "Muhomeli, muhomeli." ²²Ahavavuzilizya kwa mara lya vutatu, "kwa shoni, uno muntu avomvile mavivi vuli? Intapasite vunanzi lyeli kustahili iazabu lya kumugoga kwake. Kwahiyo ingemala kumuazibu kutimuleshele. ²³Ilelo vahasisitizya kwa isauti lya pamwanya, vakwanza ahomelwe. Nu isauti zyavo zihamushawishi Pilato. ²⁴Pisho Pilato ahamula kuvapa vakwanza vuvo. ²⁵Ahamuleshela vula weamulemle akungwilwe kwa kusababisa uvulugu nu kugoga. Ilelo ahamufumwa Yesu kwa vakwanza vuvo. ²⁶Vamile vakumutswala, vamulemi muntu woka weakwitwa Simoni wa Ukirene, akufumilila munsu, vahamutwiha ili hovenkanyo ili avusye, akumufuata Yesu. ²⁷Impuga mpiti wa vantu, nu vantanda ve vahuzunisile nu nakulosya kwa ajili yakwe, vamile vakumulundata. ²⁸Ilelo ahavagevushila, Yesu ahavavuzya, 'Valindu wa Yerusalemu, utankutilaje nene, nkandi jikutilaji imwe mwenewe nu kwa ajili lya vana vinyu. ²⁹Yenya, insiku zikwinza zye valiyanga, 'Valositwe vevali vatasa ninyanda zyezitakupapa, nu mavele ge gatonsizye. ³⁰Ndipo valiyanda kugavuzya amagamba, 'Tugwili,' nu vigamba 'Mutugubishile.' ³¹Maana ngati vakuvomba amambo iga ikwi livisi, yiliyima vuli inge lyava lyumu?' ³²Vanavuli amwavo, vananzi vavili vavatwaye poka wope ili vavagoge. ³³Vafiha isehemu yeyikwitwa ifuvu lyitwe, ndipo vahamuhomela poka nu vala vananzi, woka vupande lya kundilo nu wamwavo uluvazu lya kumongo. ³⁴Yesu ayanzile, "Tata, uvafwile uwila, kwa kuva vatumanyile lyeva kulivomba. "Vope vahahoma ikura, kugava ishizwalo shakwe. ³⁵Vantu vamile vimiliye vakwenya uku vatawala vakumujevula, vakuyanga, "Avaposile vanji. Isalizi ajiposhe vuyo, ngati uwene ni Chiristi wa Mulungu, umtevule." ³⁶Avaasikari welele vamusufwizye, vamupalamiye uwene nu kumupa iisiki, ³⁷Vahayanga, 'Ngati iwewe ni Mfalme wa Vayahudi jiposhe mwenewe' ³⁸Kwamile wewe nu alama pamwanya yakwe yenya "UNO WE MFALME WA VAYAHUDI." ³⁹Woka wa vananzi ahomelilwe amulizile ahayanga, "Iwewe te Chiristi? jiposhe mwenewe nu nitwe" ⁴⁰Ilelo vula uwamwavo ahajibu, amukemeye nu kuyanga, "Je iwewe utakumwogopa Mulungu, niwe uli mu uvulonzi hiyo hiyo? ⁴¹Itwe tuli apa kwa haki, kwa mana itwe tukuposhela shila tukwanziwa kwa matendo gitu. Ilelo muntu uno atavomvile shoshonti shivivi. ⁴²Nu ayonjezizye, "Yesu, ukumbushe lwe uliyinjila mu ufalme waho." ⁴³Yesu ahamuvuzya, "Yitiha inkukuvuzya, ilelo ino kuti uyime poka nane Paradiso." ⁴⁴Apo yamile papipi isalizi lya sita, hisi hahizula pamwanya lya munsu yonti hadi isalizi lya tisa, ⁴⁵Umwanga wa zuva vazimili, kisha ipazia la hekalu lihaguvanyihya pakasi kukwandila pamwanya. ⁴⁶Akusite kwa isauti impiti, Yesu ayanzile "Tata munyove zyaho nayiviha mupepo yane," baada lya kuyanga iga, ahafwa. ⁴⁷Ahavalilizyo Akida alola gegavombehe amutukuzizye Mulungu ahayanga, "Hakika uno amile muntu weali haki." ⁴⁸Ahavalilizyo impuga wa vantu vevinzile poka kusimishizya valola amambo gegavumbesile, vagalusile ukuvakuhoma ivifuva vwavo. ⁴⁹Ilelo vachale vakwe, nu vantanda vevamulandasite kufuma Galilaya, vimiliye kwa patali nu kukwenya igo amambo. ⁵⁰Yenya, pamile nu mungu ahitwaga Yufusu, we ni woka baraza, muntu umwinza nu weali haki, ⁵¹(amile atitinkine nu maamuzi au matendo gavo) kufuma Armathaya, muji wa Shiyahudi, we amile vukugulila ufalme wa Mulungu. ⁵²Muntu uno, amupalamiye Pilato, ahava apewe muvili wa

Yesu. ⁵³Amwisizye, nu ahamuzungusizya isanda, nu ahamuviha mwikaburi lyelyamile lichongwi lwe mwiwe, lwe kutali weawasile kusyilwa. ⁵⁴Yamile nu insiku lya maandalizi, nu Sabato yikupalamila. ⁵⁵Vantanda, vevinzile navo kufuma Galilaya, vamulandasite, nu vahalola ikaburi nu namuna vuvili wakwe vukasizye. ⁵⁶Vagalusile nu kukwanda kuandaa amanukato nu malashi. Kisha insiku lya Sabto vamusyila kwa mujibu wa sheria.

Chapter 24

¹Mapema nkani insiku lya kwanda lya wiki, vinzile kwikaburi, valesite amanukato ambayo vamile vaagandaile.

²Vahaga liwe sisukumwilwe apatali nu kaburi. ³Vahinjila mukasi, ilelo vatawazile muvili wa Mwene Yesu.

⁴Yalolesile kuti, ahavalilizyo vachanganikiwilwe kuhusu ili, gafula vantu vavili vimiliye pakasi yavo vazyaye ivi zyalo vakulama. ⁵Vantanda vizuye ilyoga nu kukwinamisya aminso gavo pansi, vahavuzya vantanda, "Kwashoni mukumulondola mupuma pakasi mwa vafwe?" ⁶Atalipo apa, ila azyusize! kumushivwe ayanzile namwe amile Galilaya, ⁷ahayanga kuti Mwana wa Adamu lazima vafumwe kwenye nyove zya vantu lya vantu wenye mbivi nu ahomelwe, nu insiku lya vutatu, azyushe havili. ⁸Vala vantanda vahakumbuha amazwi gakwe, ⁹nu vahawela kufuma kaburi nu vahavavuzya amambo iga gonti vala kumi nu woka nu avansi vanti. ¹⁰Basi Maria Magdalena, Joana, Maria mayi wa Yakobo, nu vantanda avansi poka navo vahafumwa taarifa izi kwa mitume. ¹¹Ilelo vujumbe uvu vuhaloleha ngati muzaha tu kwa kwa mitume, nu vatavitishiye vala vantanda. ¹²Poshe pisho Petro avusile nu ahashimbila kukweleka kwikaburi, nu kunanjizya nu kukwenya mukasi, awenyi sanda yeka. Petro kisha ahepa ahavala kuhaya yakwe, akusukumila shoni shitokeye. ¹³Nu kwenya, vavili miongoni mwavo vamile vakuvala insiku ilyo ilyo mu shijiji shoka sheshikwitwa Emmau, ambacho shamile maili sitini kufuma Yerusalemu.

¹⁴Vahajadiliana vuvo kwa vuvo kuhusu amambo gonti gegalolesile. ¹⁵Yihaloleha kuti, ahavalilizyo vakujadiliana nu kuvuzilizanya amaswali, Yesu ahapalamila papipi ahava poka navo. ¹⁶Ilelo aminso gavo gadindililwe kwa kumumanye uwene. ¹⁷Yesu ahavavuzya, "Shoni imwe vavili mukushipanga mukujenda?" Vahimilila pala vakuloleha vakupela uwila. ¹⁸Woka wavo, zina lyakwe Cleopa, ahamujibu, "Je iwewe ni muntu wapekee apa Yerusalemu ambaye utamanyile amambo gegatokeye ukwo insiku izi?" ¹⁹Yesu ahavavuzya, "Mambo vuli?" Vahamujibu, "Amambo kuhusu Yesu Mnazareti, ambaye amile vunabii, muweza nu matendo pilongolela lya Mulungu nu vantu vanti. ²⁰Nu kwa jinsi ambayo vapiti wa makuhani nu valongozi vitu vamufumwizye kulogwa kufwa nu kumuhomela. ²¹Ilelo twasuviye kuti uwene ndiye avavishe huru Israeli. Ndiyo, kutali nu iga gonti, isalizi ni insiku lya vutatu kufuma amambo iga gatokele. ²²Ilelo welele, baadhi lya vantanda kufuma mu impuga lyitu vatusukumizizye, baada lya kuvapo kwikaburi inzanchi nu ²³mapema. Vatawaga muvili vakwe, vahinza vakuyanga kuti vawenyi havili amaono ahavizya vayanzele kuti ali mupuma. ²⁴Baadhi lya vanavuli vali poka nitwe vasogoye kwikaburi, nu kukwaga ni ngati shila vantanda vweyanzele. Ilelo vatamuwenyi uwene. ²⁵Yesu ahavavuzya, "Imwe vantu vapukupuku nu mwemuli amoyo amamwamu aga kukwitiha gonti ambayo vanabii vayanzele! ²⁶Je yitali lazima Yesu kuyanga kwa amambo iga, nu kukwinjila mu vushindamu vakwe?" ²⁷Kisha kukwandila kufuma kwa Musa nu vanabii vanti, Yesu ahavafaanulila amambo gegakumuhusu uwene mu maandiko gonti. ²⁸Vapalamila shila shijiji, ukwo vamile vakuvala, Yesu ahavomba yani ngati akwenelela pilongolela. ²⁹Ilelo vamulazimisizye, vahayanga, "Tendama poka nitwe, mana yikweleka mazuva nu insiku ni ngati lyasila." Pisho Yesu ahinjila kuvala kutendama navo. ³⁰Yalolesile kuti, ahavalilizyo vatendime nawo kulya, anyetuye mukate, ahakulya, anyetuye mukate, ahavubariki, nu kuvumensula, ahavapa. ³¹Kisha aminso gavo gahafungulwa, vahamumanya, nu ahepe gafula pilongolela lya aminso gavo. ³²Vahayanzanya vuvo kwa vuvo, Ishi amoyo gitu gatamile mukasi yitu, ahavalilizyo akuyanga natwe kwidala ahavalilizyo atufungulila amaandiko?" ³³Vahavuha isalizi yiniyo, nu kugaluha Yerusalemu. Vahavaga vala kumi nu woka, nu vala vajivunganisile poka navo, ³⁴Vahayanga, "Mwene azyusile ndingandina, nu amulolesheye Simoni." ³⁵Pisho vahavavuzya amambo gegalolesile mwidala, nu namuna Yesu ajizihilisizye kwavo mu kuvumensula mukate.

³⁶Ahavalilizyo Vakuyanga amambo igo, Yesu mwenewe ayimiliye pakasi yavo, nu akuvavuzya, "Amani yive kwinyu." ³⁷Ilelo vogofile nu kukwizula nu lyoga, nu vahasiva kuti vawenye mupepo. ³⁸Yesu ahavavuzya, Kwa shoni mukufazayiha? Kwa shoni amaswali gakuvuha mumoyo ginyu? ³⁹Yenyi munyove yane nu vinama vwane, kuti ni nene mwenewe. Namunguse nu mulole. Kwa maana mupepo vutali inyama nu mafupa, ngati vwemukundola nene kuva navyo." ⁴⁰Alipokwisha kuyanga ishi, ahavalolesya munyove yakwe nu vinamwa vwake. ⁴¹Vamile shili nu luseshele yeyisangine nu kutokukwitiha, nu kusukumila, Yesu ahavavuzya, "Je muli ni shintu shoshonti sha kulya?" ⁴²Vahamupa shipande sha inswi yenyoshe. ⁴³Yesu ahashinyetula, nu kushilya pilongolela yavo.

⁴⁴Ahavavuzya, "Lwenali nimwe, navavuzizye kuti gonti gegasimvilwe kwenye sheria lya Musa nu vanabii nu Zabuli lazima gatimilishe." ⁴⁵Kisha ahafungula njele zyao, kuti vawezye kugelewa amaandiko. ⁴⁶Ahavavuzya, "Kuti yisimvilwe, Chiristi Lazima ayimbe, nu kuzuha havili kufuma mu vafwe insiku lya vutatu. ⁴⁷Nu toba nu kumusamaha wa mbivi lazima yilumbililwe kwa zina lyakwe kwa mataifa gonti, kukwanda kufuma Yerusalemu.

⁴⁸Imwe ni vashaidi wa amambo iga. ⁴⁹Yenya, inkuvatwalila ahadi lya Tata wane pamwanya yinyu. Ilelo gulili ipa jijini, mpaka mulizwalizwa maha kufuma pamwanya. ⁵⁰Kisha Yesu ahavaongozwa panzi mpaka vapalamila Bethania. Ahavusya munyove yakwe pamwanya nu ahabariki. ⁵¹Yihaloleha kuti, ahavalilizyo amile akuvabariki,

avalesile nu kumuvusya pamwanya kukwelekela kumwanya.⁵²Basi vahamujputa, nu vahagaluha Yerusalemu nu luseshelo ipiti.⁵³Vendeleye kuvapo mwihekalu, vakumubariki Mulungu.

John

Chapter 1

¹Pakutaliha palipo izwi, Nu Izwi ali poka nu Mulungu, nu izwi ali Mulungu. ²Ili, izwi pakutaliha ali poka nu Mulungu. ³Ivintu vwonti vwaumbisile kutushila uwene nu ngatalipo uwene nashio ishi ngashok sheshali shivombesile. ⁴Mkasi yakwe mwalipo uwupuma, nu vupuma wamile wuzeru lya vanadamu vonti. ⁵Uwuzeru wukulama kushisi, wala shitazimizye. ⁶Pamile nu umuntu watumile kufuma kwa Mulungu we izina lyakwe wu Yohana. ⁷Ayinzile ngati wu shahidi kupanga kuhusu wuta uwuzeru, ili kuti vonti wawezye kwitiha katushila kuwene. ⁸Yohani atamile uzeru, nkandi ayinzile kuti apanjilizye kuhasu uwuzeru. ⁹Uwo wali uwuzeru lya indinga yeyamile yikwinza mu muni yeyi kwinjizya uwuzeru kila uwoka. ¹⁰Alipo kufuma muni, nu nu muni yapezilwe kutushila kuwene, nu muni yitamumanyile. ¹¹Ayinzile kuvintu vwake nu vantu vakwe vatamposhelwe. ¹²Nkandi kuvala avinji vevamposhelwe vevitisile izina lyakwe kulavo avapiye ihaki lya kuva vana va Mulungu, ¹³Veva pafilwe, te kumavanda, wala kwa kulusungwo lwa muvili, wala kulusungwa lwa muntu, nkandi kwa Mulungu umwenesho. ¹⁴Lyope izwi lya muvili atendime muliswe swenti, tuuwenyi uvushindamu wakwe, uvushindamu ngati wa muntu weka wa weka wainzile kufuma kwa Tata, ayizwe uwila nu ndinga. ¹⁵Yohana apanzile kuhusu uwene apazinte isauti akuyanga, "Uno wewevula nayanizile ihabali zyakwe, nayanizile, "Uno wakwinza baada yane ni wewusongo kuliko nene, kwa sababu apezile alipo kabla yane." ¹⁶Kwa kuwaapezile afumile mu kuutimilifu wakwe, iswe swenti tuposhelwe welele ishpawa baada lya shipawa. ¹⁷Kwa kuva sheria vayileste kutushila Musa. Uwila nu ndinga vwinzile kutushila Yesu Chiristi. ¹⁸Hakuna vanadamu wamuwanyi Mulungu uwakati wowonti umuntu weka nu Mulungu, ali mu shifuva sha Tata, avonvile uwene amanyishe. ¹⁹Nu uno ndio vushuhuda wa Yohana ahavalilizyo nu songo nu walawi vevatumilwe kwakwe nu vayahudi kumuvuzilizya "Iwe mwenanu?" ²⁰Bila kunsintasinta nu kuhana, uwene ajivile, tene Chiristi. ²¹Havili vahamuvuzilizya, "Kwa hiyo uwene ni nanu sasa?" Uwene Eliya? ahayanga nene ²²Kisha vahamuvuziya, "Uwene ni nanu, ili kuti tuvape amajibu vevatutumile ukuyupa njila wuli wenewe?" ²³Ahayanga, "Nene ni isauti yakwe wakukuta kulugwa: 'Ligololaji kwidala lya Mwene; ngati unabii Isaya ayanzile'." ²⁴Basi kwamile nu vantu vatumulwe pala kufuma kwa Mafarisayo. Vahamuvuzilizya nu kuyanga, ²⁵"Kushoni ukwaza basi ngati uwene te Chiristi wala Eliya wala nabii?" ²⁶Yohana ahajibu ahayanga, "nkwozya kumnzi. poshe isho, mlimwe mumwinyu akwimilila umuntu we mtummanyie. ²⁷Uno we akwinza kwaajili yane. Nene ntahondeye kusatulainkusa zya muvilyatu vwakwe." ²⁸Amambo gavomesile ukwo Bethania, kuswila lya Yordani, amahali ambapo Yohana amile akwezya. ²⁹Isinku lyelyofwasite Yohana amamuwenye Yesu akwinzo kwakwe ahayanga, "Yenya ingonzi lya Mulungu ayinyatue imbivi lya muni! ³⁰Uno ndiye nayanizile ihabali zyakwe nikihanya, "Uwene akwinza masiziyane mpiti kuliko nene, kwa kuwa kabla yane! ³¹Ntammanyile uwene, ilelo lyavombesile ili kuti aloshe mu Israeli kuti nkozyaga kwa minzi." ³²Yohana apanzile, "Nawenyi mupepo wukwiha kufuma kumwanya mufano wa nkando, nu yosyae pamwanya pakwe. ³³Nene ntumumanyile ilelo uwene wantumile, ili inozye kuminzi ambuzizye, 'yula ulilola mupepo wukwiha nu kutendama pamwanya yakwe, uno kwozyo mupepo umfinjile. ³⁴Mbwenyi nu kupanga kuti uno ni mwana wa Mulungu." ³⁵Havili isinku lyelyafwasite Yohana amile ayimile nu vasundikwa vake vavili, ³⁶Vamuwanyi Yesu akujenda nu Yohani ahayangaga, "Yenya, Umwana ng'onzi wa Mulungu!" ³⁷Avanafunzi vivuye Yohana akuyanga aga vahamlandata Yesu. ³⁸Tena Yesu ahalungana nu kuvalola avanafunzivala vakumlandata, nu vala ahavavuzya, "Mkwanza ishoni?" vahajibu, Rabbi, (Imaana yakwe 'mwalimu,' wupi? ³⁹Ahavavuzya, "Zaji nu mwenye. "Kisha vahasogola nu kulola mahali pala pakutendama, vatendime poka isiku ilyo, mweyamile yipalamie ngati sakumi ishi. ⁴⁰Uwoka wavala vavili ayivuye Yohana akunga nu akumfwata amile ni Andrea, umjenzi wakwe Simoni Petro. ⁴¹Amuwanyi wakwe Simoninu kumuvuzya, "Twamaga Umasihi" (yeyi kutafusiliwa Chiristi). ⁴²Vahamuleta kwa Yesu. Yesu ahamwenya nu ahayanga, "Uwene ni Simoni umwana wa Yohana" vakwitaje Kefa, "(Maana yakwe 'Petro') ⁴³Isinku lyelyafwasite wakati Yesu akwanza Galilaya, amwazite Filipo nu ahamuvuzya "Mfwate nene." ⁴⁴Filipo amile mhaya wa Bethsaida, inkaya wa Andrea nu Petro. ⁴⁵Filipo amwazile Nathanaeli nu kumuvuzya, Tumwazile ula wu Musa asimvile ihabali zyakwe mu sheria nu manabii Yesu umwana wa Yusufu, kufuma Nazareti. ⁴⁶Nathanaeli akuti, "Je ishintu shingafumilila Nazareti?" Filipo ahamuvuzya, zaga uyene." ⁴⁷Yesu ahamulola Nathanaeli akwinza kwake nu ahayanga, "Yenya, Mwisraeli ndinga ndinga watali muvulumilenga!" ⁴⁸Nathanaeli ahamuvuzya, "Wamanya uli nene?" Yesu ahamjibu nu kumuvuzya "kabla Filipo atakwiste lwe wali pansa pikwi nukuwenyi." ⁴⁹Nathanaeli ajivile, "Rabi uwene uMwana wa Mulungu!

uwene ni mufalume wa Israeli"! ⁵⁰Yesu ahamjibu ahavuzya, Kwa sababu kuvuzizya 'kuvonji yikwi je ukwitiha? ukulola uluvuvomvi uwupiti kuliko uvu." ⁵¹Yesu ahayanga, "Amini amini nkuvuzya mtizyenya imwanyo zikwigua nu kuloa avahavizya vakuzuva kukwiha pamwanya wa Adamu."

Chapter 2

¹Baada lya isinku zitatu kwali, uwinga lya Galilaya nu mayi wakwe Yesu alipo ukwo. ²Yesu nu Avanafunzi wakwe vavalanjiye kula uwinga. ³Ahavalilizyo vahamala nu amapesya, umayi wakwe Yesu ahamuvuzya, "Vatalinu mapesya." ⁴Yesu ahamjibi, "Umwantanda uyo yikuhusu shoni nene? Muda wane nene wushili wutafisile." ⁵Mayi wakwei ahavavuzya avatumishi, "Shoshonti shakuvavuzya vombaji." ⁶Basi pamile nu nsonta sinta lya mawe pala vavisile kwa ajili lya kunawa pasikukuu zya vayahudi, kila woka yamile nu ujazo wa uzio zivili zitatu. ⁷Yesu ahavavuzya, "Yizuzyaji aminzi mmitungi aga mawe." Vahizuzya mpaka pamwanya ahavavuzya vala vatumishi. ⁸Kisha ahavavuzya vala avatumishi, "Nyatulaji ikiasi isalizi mtware kwa mhudumu umpiti wa meza." Vahavomba ngati vwe avalajizizye. ⁹Umuhudumu umupiti avonzile gala aminzi gala gegaligabadilisile nu kuva mapesya, ila atamanyale kwegafumile (ileleo avatumishi vevatafile aminzi vamanyaile kwegafumile). Kisha ahamwita Mwene harusi nu ¹⁰Muvuzya, "Kila uwoka akutaliha kuvahudumila avantu mapesya aminza nu waleha veholwa vakuvapa mapesya gete minza. Ileo uwene umeitunza mapesya hadi isalizi" ¹¹Findango ili ilya mkana lya Galilaya, lyali lyelyakutaliha kwishara izya mafinsango gavomvile Yesu, akugubula uvushindamu wakwe, kuti avanafunzi wakwe vamwitishe. ¹²Baada lya yili, Yesu, mayi wakwe vajenzi wakwe nu avanafunzi wakwe vasogoe mu nkaya wa Kapernaum nu kutendama uko isinku nyinsi. ¹³Basi Pasaka lya Vayahudi yamile yipalamile, hivyo Yesu agenda Yerusalemu. ¹⁴Ahavaga avazaji wa ng'ombe, ninkunda, nu mkasi lya kanisa. Havili nu kubadilisanya ihela vamile vatendime mkasi lya Kanisa. ¹⁵Yesu ahagomba umjeledi wewuli vifundo, ahavafumwa vonti vevali mu kanisa, vakujumza ng'ombe nu ng'onzi. aAhati ihela izya vevakubadilisya ihela nu kupindula meza zyavo. ¹⁶Kwa veva kukazya inkunda ahavavuzya, "Yewaji ivintu ivi apatali nu mahali apa, leshi kuyifanya inyumba lya Tata wane kuwa mahali pa soko." ¹⁷Avanafunzi wakwe vahakumbuha kuwa ilikuwa yisivilwe, "Uwivu wa nyumba lyako wulindya. ¹⁸"Avasongo Vakiyahudi wakihajibu, wakamwambia, Ni ishara vusi yeingawalolesya kwa sababu ukuvomba amambo aga." ¹⁹Yesu avavuzya, ahati limongoli ikanisa ili nane nkulizega baada lya isinku zitatu. ²⁰Kisha Avasongo wa Vayahudi vahayanga, "Lyazengilwe myaka arobaini nu sinta niwe ukuyanga ukulizenga kunsiku zitatu?" ²¹Ingawa, uwene ayanzile ihekalu akumanisya umuvii wakwe. ²²Hivyo baadaye baada lya kuzyaha kwake kufuma kwa vafwe, avanafunzi wakwe vahakumbuha kuwa vahitiha hivyo, amaandiko nu kauli ino ambayo Yesu alikuwa apezile ayanzile. ²³Basi iwe amali Yerusalemu wakati wa Pasaka, wakati wa sikuku avantu avinji vaminile izina lyakwe iwevawenyi amafindango gavovile. ²⁴Ileo Yesu afumile nu lwitiho nu navyo kwa sababu avamanyile avantu vonti. ²⁵Atanzile umuntu wowonti kumuvuzya kuhusu avantu vvevali kwasababu amanyile sheshili mkasi yavo.

Chapter 3

¹Basi pamile nu Farisayo ambaye lyizina lyake Nikodemu, uwoka wa umjumbe wa vabalaza lya vayahudi.

²Umuntu uno asogoe Umwene Yesu nu kuvuzya nu akayanga, "Rabi tumanyile lya kuwa u mwalimu kufuma kwa Mulungu, kwa maana kutalipo umuntu awezizye kuvomba iishara izi zyonti isipokuwa poka wope." ³Yesu ahajibu, "Amini, amini, umuntu atangawezya kwinjila kushina uvufalume wa Mulungu ingaatapafilwe mara lya pili." ⁴Nikodemu ahayanga, "Umuntu angawzwa wuli kupapwa she mgosi? atawezizye kunnjila mlwanda lwa mayi wakwe nu kupapwa, je angawezya?" ⁵Yesu ahajibu, Amini, amini umuntu ingatapapwa kwa minzi nu kwa mupepo, atangawezya kukwinjila mu uvufalume wa Mulungu. ⁶Sheshipafilwe kumuvivili muvili, nu kilichozaliwa kwa Mupepo ni Mupepo. ⁷Utaha sukumile kwa sababu nakuvuziye, 'ni lazima kupapwa mara lya pili.' ⁸Nkundu yikuputo poponti peyasungwa nu isauti yakwe mkuyivwa, ilelo mtukumanya wekufuma wala kwewukugola. Ndiyo vwezili lya kila wapafilwe nu mupepo. ⁹Nikodemu ahajibu, kwa kuyanga, "Amambo iga gakuwenzenkanaje?" ¹⁰Yesu ahajibi, "Uwene u mwalimu wa Israeli, hata utamanyile amambo iga?" ¹¹Amini, amini nkuvuvuzya shila she shetukupanga, she shila shetuhiwenyi. Ilelo mtakuposhela ipangwi wintu. ¹²Ngati mbauzizye amambo lya apa munsini nu mtakwiha, mngawezya wuli kukwitiha ingingavavuzya amambo ga kumwanya? ¹³Maana atalipo weazuvile kumwanya isipokuwa uwene wayisile, umwana wa Adamu. ¹⁴Inza vwe shila Musa ayinuye injoha kulugwa, wevulo wevulo Mwana wa Adamu lazima ayinulwe, ¹⁵Ili kuti vonti vevakumwitiha vaposhere uvupuma wa shima. ¹⁶Kwa maana zili Mulungu amayisungilwe munsini, kwamba ahamfumwa umwana wakwe weka, ili kwamba umuntu wowonti atahangamile bali vave nuvupuma wa shima. ¹⁷Kwa sababu Mulungu atamtumile umwana munsini ili ayilonje munsini nkandi kwamba munsini aiposhe kufuma mu uwene. ¹⁸Wakwitiha uwene atalilogwa. Uwene watakumwitiha tayali alonzilwe mweatilyitisile kwa sababu izina la mwana pekee wa Mulungu. ¹⁹Ino ndiyo sababu lya yakulongwa, lya kwamba uwuzeru winzile munsini, ilelo avanadamu vahasungawa ishisi zaidi ya uwuzeru kwa sababu amatendo zyavo zyamile imbivi. ²⁰Kila umuntu weakuvomba amavivi akuvuchukila uwuzeru wala atakwinza haji uwuzeru ili amatendo yakwe yitahinze yive apazeru. ²¹Ilelo uwene wea akutenda ndinga huja kwenye akwinza kwekuli uwuzeru ili amatendo gakwe galoleshe kwamba avomvile kwa kushindiha Mulungu. ²²Baada lya yiga, Yesu poka nu avanafunzi vakusogola mu munsini lya Yudea. Ukwo atumie umda woka nawo nu vamilile vakwozya. ²³Isalizi Yohana wope amili Akwozyo uko Ainea papipi nu Salimu maana pali nu aminzi aminji pala. ²⁴Avantu vamilile vakusogola kwake nu kwozelwa, Kwa kuwa Yohana amile atasumvilwe mwigereza. ²⁵Kisha pinzile pafumila amashindano kati lya avanafunzi wa Yohana nu avayahudi kuhusu isikuuu zya lwozyo. ²⁶Vahasogela kwa Yohana ahavuzya vahati, "Rabi, uwene wamilile nu wope kwisilya lya jenje Yorodani, uwene we apanzile ihabali zyakwe yenya, akwozya nu vonti vakusogola vakumufwata." ²⁷Yohana ahajibu umuntu atangawezya kuposhera ishintu shoshonti isipokuwa ingapewa kufuma kwa Mulungu. ²⁸Imwe mwenemwe mkupange kuwa, 'Nene te Chiristi,' badala yakwe tumimiliwe pilongolela, lyakwe. ²⁹Uwene wali nu nawinga ni bwana wa winga. Isalizi lafiki wa bwana harusi, wakwimila kutelezya akuseshela inkani kwa sababu lya isauti lya bwana harusi. Ino sasa ni lusheshero lwane yeyifsile. ³⁰Yikwanzilwa kuzidi, nane afu yikwanzilwa kupunguha. ³¹Uwene weafumile kumwanya, we wa kumwanya gonti. Uwene wewa munsini afumile munsini nu akuyanga amambo aga munsini. ³²Uwene weafumile kumwanya alipamwanya lya gonti. Uwene akupanga gala geamaga wenyi nu gamagowenyi, nu mo kuposhela ipangwi lyakwe. ³³Uwene wa aposheleye ipangwi lyakwe asimishiziye kuwa Mulungu ni ndinga. ³⁴Kwa sababu uwene weatumilwe nu Mulungu akuyanga amazwi aga Mulungu. Kwa kuwa atakupa umwoyo kwa shipimo. ³⁵Tata akumsungwa umwana nu kumpa ivintu uvwonti munyove zyakwe. ³⁶Uwene wayitisile umwana ali nawo uvupuma uwa shima, ilelo uwene we atakumushindiha umwana atali ulola uvupuma, bali umulaha wa Mulungu walilemenkana.

Chapter 4

¹Basi Yesu amanya kuwa Mafarisayo lweviuwa kuwa Yesu alina vafuasi nu akwiva zaidi lya Yohana, ²(Ingawa Yesu wayo amile akwozya ila avanafunzi wakwe), ³Afumile Yudea nu akaenda Galilaya. ⁴Hivyo yali muhimu kutushila Samaria. ⁵Nu ahafiha kkwenye nkaya wa Samaria, yevakuyita Sikari, karibu nu sehemu yelwu Yakobo ampiye umwana Yusufu. ⁶Nu shisima sha Yakobo shapo penep. Yesu amile alisile kwa ajili lya safali nu atendime apapapi nu shisima. wali umuda wa msanya. ⁷Umwantanda Umsamaria ayinzile kutapa aminzi, nu Yesu ahamwuzya, "Nampa aminzi imwele." ⁸Kwa sababu avanafunzi vakwe vapezile vasogoe umwo mnkaya kukala ishakulya. ⁹Yula umwantanda ahamuvuzya, "Yikuva vuli nuyahudi ukundava nene mwantanda Samaria, ishintu sha minzi?" Kwa sababu zihava avayahudi vatakusanganaga nu Vasamaria. ¹⁰Yesu ahajib, "Ngati wamanyile ikarama lya Mulungu, nu yula wakuvuzya nampa aminzi nkakupa aminzi aga upuma." ¹¹Umwantanda ahajibu, "Mwene utali ni ndo iyakutapila, nu shishima ni shitali. Ukugaga wuli aminzi agaupuma?" ¹²Je Uwene ni songo, kuliko tata wintu Yakobo, weatupiye ishisima ishi, nu uwene wuyo nu vana vakwe poka ni visuga vwake wamwelaje aminzi mshisima ishi?" ¹³Yesu ahajibu, "Wowonti weamwela aminzi iga atalipata tena ishinyoto tena, ¹⁴Ilelo uwene atakaye ingamwela aminzi genampa atalipata ishinyoto tena. Badala yakwe aminzi ingagenampa galiva minzi aga chemichemi yiykufulila hata shima." ¹⁵Wula umwantanda ahamuvuzya ahati, "Mwene, kulava aminzi ago ili antahapate ishinyoto, nu tasivililaje kukwinza ipa kutapa aminzi." ¹⁶Yesu ahamuvuzya, "Sogola umwinte umulume waho, Kisha ugalushe." ¹⁷Umwantanda ahamuvuzya, "Ntenumwanavuli." Yesu ahamjibu, "Wayanga ahinza atali, 'Sina Mwanavuli,' ¹⁸Kwa Maana ui nu vanavuli vosano nu woka wuli nu wope isalizi te mulume waho. Mu hili wayanga ndinga!" ¹⁹Umwantanda akalongoleta, "Mwene iyenya yakuwa umwene ni nabii. ²⁰Tata vintu vahaputaga pigama ili. Ilelo mwananga kuti Yerusalemu ndiyo isehemu yeya avantu veyikwanzilwa kuputa." ²¹Yesu ahajibu, "Mwantanda, yitiha, uwakati wukwinza vevatali mwitiha tata mu gamba ili au Yerusalemu. ²²Imwe avantu mkuputa shila smtashi, ilelo iswe tukuputa shetushimanyi, kwa sababu uvuposhi wuafuma kwa Vayahudi. ²³Hata hivyo, uwakati watiha, nu isaslizi wupo apa, uwakati uwakuptua ndinga valiputa tata mu mwoyo nu ndinga, kwasababu tata alondoye avantu ava namna iyo kuwa avantu vakwe veva kumputa. ²⁴Mulungu ni mwoyo, nu vala vevakumputa vakwanzilwa kumputa kwa mwoyo nu ndinga." ²⁵Umwantanda ahamuvuzya, "nkumanya wulu Masihi akwinza, (Vakumwita Chiristi). ²⁶Uno paliyinda alituvuzya gonti." Yesu ahavuzya, nene nukuyanga nane ndiye." ²⁷Uwakati wuno wuno avanafunzi vakwe vagalusile. Vope vasukume kwa nini apezile akuyanga nu mwantanda, ilelo nkandi atalipo we ashereye kumavuzilizya, "Mwanza ishoni?" au "Ishoni ukuyanga nawope?" ²⁸Uwakati wa umwantanda insonta yakwe nu ahavala mkanya kuvavuzya avantu, ²⁹"Zaji mwenye umuntu wambuzye amambo genkagovomba, je yikuweze akawa ndiye Chiristi?" ³⁰Vafuma mkaya vahinza wakaja kwake. ³¹Uwakati wa msanya avanafunzi vakwe vamhomelezizye, "Rabi yilya ishakulya." ³²Ilelo uwene ahavavuzya, "Nene ndi ni shakulya shemtashimanyile imwe." ³³Avanafunzi vahavuzanya, atalipo weamleteye ishintu shoshonti, "Je valesije?" ³⁴Yesu ahavuzya, "Ishakulya shane kuvomba ishikunzi shakwe uwene we ahatuma nu kutimizya imbombo yakwe. ³⁵Je, mtakuyanga, 'Bado amezi gasano nu mavuno gakwa yatari?' Kuvavuzya yenyaji amagunda ginyu vwe tayali kwa kumavuno! ³⁶Uwene wakuyavila akuposhera umushaara nu akuvunganiha ivihomwa kwa ajili lya upuma uwa shima, ili kwamba uwene wakuwala wope avune vaseshere poka." ³⁷Kwa kuwa kuyanga uku kwa ndinga, 'Uwoka akudibila woka akuyavila.' ³⁸Navatumile kuvuna avanji vavomvile, imbombo namwe mwinjila kuseshela imbombo yavo." ³⁹Avasamalia avinji mu nkaya yila vamwitisile kwa sababu lya ihabali zyula umwantanda weamile akupanga, "Ambuzizye amambo gonti genavomvie. ⁴⁰Hivyo Vasamaria vevahinza vamhomelezizye atendame poka navo nu atendime nao isinku zivili. ⁴¹Nu vinji nkani vamwitisile kwa sababu lya yizwi lyakwe. ⁴²Vahamuvuzya wula umwantanda, "Tekutu kumazwi gaho, kwa sababu natwe twiyuve, m ni isalizi tumanyile kuwa uwene wevuposhi wa muni." ⁴³Baada lya insiku zivili ahepa nu kusogola Galilaya. ⁴⁴Kwa sababu uwene wayo alumbiliye kuti unabii hana mushinzi kufuma muni yakwe wuyo. ⁴⁵Iwe ahinza kufuma Galilaya, avagalila vamposhelye. Mwevamile amambo gonti gavomvile Yerusalemu kwenye isikukuu, kwa sababu nu vope vapezile vahudhuliekwenye isikukuu. ⁴⁶Ayinzile havili kana lya Galilaya uko galulinye aminzi kuwa mapesya. Palikuwa nu ofisa ambaye mwana wakwe amile muvinu kula Kapernaumu. ⁴⁷Lwe alivuye Yesu afumile Yudea nu kuvala Galilaya, asogoye kwa Yesu nu kumhomeleziza ayishe nu kumpanya umwana wakwe, ambaye apalamie kalibu kufwa. ⁴⁸Ndipo yesu ahavavuzya, "Imwe ingamtewenyi ishara nu maajabu mtangawezya kukwitiha." ⁴⁹Ushirongozi ahayanga, "Mwene yiha pansi kabla umwana wene atafue." ⁵⁰Yesu ahamuvuzya, "Sogola umwana ni waho mpuma." Yula umuntu ahatiha lila izwi lya yanzile Yesu nu ahasogola weka. ⁵¹Iwe amile akwiha, avatumishi vakwe vamposhele nu kumuvuzya umwana waho mpuma. ⁵²Ishi havili ahavavuzilizya umda wuli wawenyi uwunafuu. Vahamjibu "Mawila umda wamu saa saba lwe ihoma yamleshela." ⁵³Ndipo tata yakwe pahamanya kuti umda ula ula Yesu ahayangaga, "Umwana waho ni mpuma."

Hivyo uwene ni familia yakwe vahamwitiha. ⁵⁴Ino yali ni ishara lya uvili yavomvile Yesu afumile Yudea kwenda kuvala Galilaya.

Chapter 5

¹Baada lya hapo kwamile isikukuu lya Vayahudi, nu Yesu azwile kuvala Yerusalemu. ²Nu kula Yerusalemu kwamile nu birika kwenye mulyango wa ng'onzi, wamile wakushita kwa shilugha lya Kiebrania Bethzatha, nalo lyali matao. ³Imbayo impiti iyavavinu yamile, avantoko, avashitendya, au vevapozizye vamile au vakasite mmatao mmatao. (Zingatia: Amanzwi lya lya mstali wa 3 gatakulolehamu nakala inyinza izya hali. "Vakugulilila aminzi kuvundulanya.") Kwa hakika uwakati wumo uhavizya ayisile mkasi lya Mwene nu kuvundulanya aminzi. ⁴Kwa hiyo, yula weakuva wakwanda kwinjila mkasi lya baada lya minzi kuvundula avavomvile uwupuma kufuminkana nu shoshonti sheshamile shilemile kwa wakati uwo. ⁵Nu muntu uwoka weamile avinile kwa umda wa maha thelathini nu minane ali mkasi ya matao. ⁶Yesu wahamulola akasite mkasi lya matao nu baada lya kumumanya kuwa akasite pala kwa umda mutali Yesu amuvuzya, "Je ukwanza kuwa mzima?" ⁷Yula umuvinu ahajibu, "Mwene nte umuntu, wa pala nu birika uwakati aminzi vatavundilinye lye nkujalibu. Uwakati kukwinjila umuntu awunji akutangulila." ⁸Yesu ahamuvuzya, "Yinuha nu ungatule igodoro lyako nu uende." ⁹Mara umuntu yula ahaona, ahanyatura ishatala shakwe nu asogola. Nu isinku hiyo ilikuwa isinku lya Sabato. ¹⁰Hivyo Vayahudi vamuvuzizye yula umuntu we aponile, 'Leo ni isinju lya Sabato, nu utakuliswa kuvusya igodoro lyako.' ¹¹Avajivile, uwenewaponizye wevuyo ambuzizye, "Nyatula igodoro lyako nu asogole." ¹²Vahamuvuzilizya, "Ni vunanu weakuvuzye 'Nyatula igodoro lyako nu asogole?'" ¹³Ingawa, yula waponile atamumanyi, kwa sababu Yesu apezile ayefile kwa kwilu. Kwa kuwa kwamile avantu avinji mu sehemu hiyo. ¹⁴Baada lya hapo Yesu amwazile yula umuntu kutempeli nu kumuvuzya, "Yenya, waponi! Utavombe imbivi havili utahinze upatwe nu jambo ivivi zaidi." ¹⁵Yula umuntu uta ahasogola nu kuvavuzya avayahudi kuwa Yesu wa mponizye. ¹⁶Hivyo, kwa sababu lya mambo agao avayahudi vamuyimize Yesu kwa sababu avomvile amambo aga isinku lya Sabato. ¹⁷Yesu ahamuvuzya, "Tata wane ukuvomba imbombo salizi poka nane." ¹⁸Kwa sababu hiyo Vayahudi vahendelela kumulondola ili vamgoje te tu kwa sababu lya avunzile Sabato, nkandi kwa kumwitu Mulungu tata wakwe, avavomvile kwa sawadawa nu Mulungu. ¹⁹Yesu ahamuvuzya yitiha, Yitiha, yitiha, mwana atangawezya kuvomba ishintu shoshonti nkandi shila aweyi Tata yakwe akuvomba, kwa kuwa shoshonti Tata akuvomba she numwana akuvomba. ²⁰Kwa kuwa Tata amkunzite umwena nu kumlanga kila shintu sha shi shashimvomvile nu kumlanga amambo amapiti kuliko iga ili kiti mzidi kusukumia." ²¹Kwa kuwa ngati inza ambavyo Tata akuzusya avafwe nu kuvapa uvupuma, halikadhalika mwana welel akuvapa vanti wakumsungwa. ²²Kwa kuwa Tata atamlonzile wowonti bali amempa mwana hukumu yonti. Ili ²³kwamba wote wamshindisile umwana kama vile umwana akumushindiha uwene watakumshindiha umwana atakumushindiha Tata wahasonteleza. ²⁴Yitiha, yitiha, uwene we akwivwa izwi lyane nu kukwitiha uwene wantumile alinao uvupuma uwa shima nu atalilongwa. Badala yakwe, atuha kufuma kumautini nu kukwinjila kuvupuma. ²⁵Yitiha, yitiha, nkavuzya uwakati wukwinza nu salizi uvulipo pe avavwe valiyivwa isauti lya mwana wa Mulungu nu vanti vevaliyivwa valitendama. ²⁶Kwa kuwa ngati vile Tata alivyo nu upuma mkasi yakwe wuyo, ²⁷kadhalika ahampa umwana kuwa nu upuma mkasi yakwe, nu Tata ahampa Umwana mamlaka ili kwamba avulonje kuwa ni umwana wa Adamu. ²⁸Mtashangale nu ili, mwepe ahavalilizyo hakwinza he avafwe vanti vevali mkaburi valiyivwa isauti yakwe ²⁹vope valifuma panzi: kwa vevavomvile aminza kuvuzuyuho wa upuma, nu vevavomvile amavivi kuluzuho ulwa kulogwa. ³⁰Ntangovomba ishintu shoshonti kufuma kwawene nenene. ³¹Ngati ve ningivwa, vwenine kulonga nu kulonga kwanekwa haki kuwa ntakulondola kusungwa kwane nkandi kusungwa kwake kuweantumile. ³²Ngati ngayipanji nu mwetesho ipangwi litangava wa ndiga. Kuna avansi vevapanzile kuhusu ine nane manyile ndi ni hakika ni pangwi lye vakupanga ni wa ndinga. ³³Mtumile kwa Yohana wope apanzile ndinga. ³⁴Hata hivyo, ipangwi lye nkuposhela litakuma kwa vanamwadamu. Nkuyanga iga ili muwezye kupona. ³⁵Yohana amile ni luhozyo lwe lwali lukwaha nu kuhozya mwamile tayali kuseshela kwa umda umtali uwuzeru wakwe. ³⁶Ipangwi lye ndingalyo lipiti kuliko ilyo wa Yohana, kwa imbombo ambazo Tata ampiye kuzilinganya, imbombo izi zyenkuzivomba izyo kuwa Tata antumile. ³⁷Tata weantumile ine wuyo apanzile kuhusu nene. atahawahi kukwivwa isauti yakwe wala kulola iumbo lyakwe uwakati wewonti. ³⁸Litalipo izwi lyakwe lyelikutendama mkasi yinyu kwa kuwa mtamwitisile uwene we antumile. ³⁹Mkuchunguzya imbazyo mkudai mkasi yakwe mulu upuma nazyo imbazyo nu zyoze zikupanga ihabari zyane nu, ⁴⁰namtakwanza kukwinza kwane ili mposhele uvupuma uwashima. ⁴¹Ntakuposhela isifa kufuma kwa avantu, ⁴²Ilelo mmanyile kuwa mtali ni shikunzi wa Mulungu mkasi yinyu imwe mwenemwe. ⁴³Ninzile kwa lyizina la Tata wane, mtawezizye kuposhera. Ngati avinji ahinzaga kwizina lyakwe nke mwamposheleye. ⁴⁴Je mgawezya kukutiha imwe mwemkuposhela isifa kufuma kuwoka winyu ilelo mtakulondola isifa yeyikufuma kwa Mulungu wa pekee? ⁴⁵Mtatahi nene ndivashitaka pilongolela lya Tata. we wakuvastako imwe ni Musa, we imwe muvisile yinyu

kwake. ⁴⁶Ngati mwapezile nu mwitisile Musa, nkemsungilwe inne kwa sababu nasimvile ihabali zyane. ⁴⁷Ngati imbazyo zyakwe, mgawezya kukwitiha amazwi gane.?

Chapter 6

¹Baada lya amambo iga, Yesu asogoye uwupande zya Bahali lya Galilaya, havili vakuyita bahari lya Tiberia. ²Umkutano umpiti wali wukulandata kwa sababu wawenyi amafindango gavomvile kuvevali vavinu. ³Yesu ahazwa kumwanya hadi uluvazu wa gamba nu ahatendama uko nu avanafunzi vakwe. ⁴(Nu pasaka, sikukuu lya Vayahudi yapezile yipalamile). ⁵Yesu avusizye aminso gakwe kuwanya nu ahalola uvumati uvupiti vukwinza kwakwe, ahamuvuzya Filipo "Tukuvala wapi kukaa imikate ili ava wawezye kulya?" ⁶(Ilelo Yesu ahayanga aga kwa Filipo kwa kumulinga kwa iva uwene wuyo amanyile shakwa vombe.) ⁷Filipo ahamjibu, "Hata imikatelya thamani lya ddinari mia mbili gangatosha hata kila woka kupata hata ishipandi ishins". ⁸Andrea, woka avanafunzi wakwe avajenzi wakwe Simoni Petro ahavuzya. ⁹Yesu, "Palu mwanavuli ipa ali ana mikate gasano niswi zivili, ilelo ishi shoni kwa vantu avinji inamna ino?" ¹⁰Yesu ahavuzya, "vatendamishe pansi" (pamile nu nyansi avinji isehemu pala) Hivyo alume wapata eflu sanyo wakakaa pansi. ¹¹Kisha Yesu ahanyatula yila mikate yisanyo ahasalifwa ahavagavila vala vevalipo vatendime. Wevulo wevulo ahavagavila iswi kwa kadiri lya lya vila vwe vanzaga. ¹²Avantu vikusi ahavavuzyo avanafunzi vakwe, "Vivunganihaje ivipande vya mabaki, vwevisyaye ili kwamba shitahateje shoshonti." ¹³Basi vahavungani nu kukwizuzya wikapu ishumi nu viwili, ivipande vya mikate visanyo lya shairi - ivipande vwevwa syalilishie nu vila vwevalie. ¹⁴Kisha avantu vahalola iishara ino yayivomvile wakiyanga, "Ndiga wevula ndiye yula unabii wa kwinza munsu." ¹⁵Yesu lweamanya kwa vamile vakwanza kumlema ili vamwishe kuwa uvufalume wavo, aseguisile havili nu ahavala pigamba uwene wayo weka. ¹⁶Iwe hava hehamazuva avanagunzi vakwe valiha kuvala kwiziwa. ¹⁷Vahalimbila mumutumbwi vamilie vakulamba kusogola Kapernaumu. (Ishisi shapezile shinjila nu Yesu apezile atinzile kwavo). ¹⁸Uwakati uwo inkungu inkali yikuvuma, nu bahari yalikwendelela kuchafuha. ¹⁹Havili avanafunzi vakwe vahomile amakasia ngati ishirini nu gasano au thelathini, vahamulola Yesu akujenda pa bahari pamwanya kuupalamila umutumbi, nu vahogopa. ²⁰Ilelo ahavavuzya, "Ni nene! tagopaje." ²¹Havili vamile tayali kumuvusya mula mutumbwi, nu mara umutumbwi wuhafiha pansi amahali pevamilie vakusogola. ²²Isinku lyalikufwata, umkutano wamilie wimilie uwupand wa bahari va wenyi kuwa naumo umutumbwi uwunji isipokuwa wula ambayo yesu nu avanafunzi vakwe walikuwa uimbila ilelo avanafunzi vakwe vamile vapezile vasogoe nu zyavo vawo ²³(Ingawa, kwamile nu baadhi lya mitumbwi yeyafumile Tiberia karibu nu mahali pevaliye imikate baada ya Mwene ahafumwa kusalifwa). ²⁴²⁵Uwakati amakutano lwegamanya kuwa te yesu wala avanafunzi vakwe avene, valimpie mkasi lya mmutumbwi vahasogola Kapernaumu vahamgwataga Yesu. Baada lya kumwaga uvupande uwamwavo wa kwiziwa vha muvuzilizya, "Rabbi winzile lyeli uku?" ²⁶Yesu ahajibu, ahavavuzya, Yitiha, yitiha, mukundola nene, te kwa sababu mwaziwenyi iishala, nkandi kwa sababu mwaliye umukate nu kukwikuta. ²⁷Lehaji kushivombela imbombo ishakulya sheshi kunanjiha, nkandi mushivombele imbombo ishakulya sheshi kudumu panka insiku shima shila she umwana wa Adamu alivapa, kwa kuwa Mulungu Tata avisile umuhuli pamwanya yakwe. ²⁸Kisha ahavavuzya, 'vunanawe yikwanzilwa kuvomba ili imbombo izya Mulungu?' ²⁹Yesu mwepeishi, ino ndiyo imbombo lya Mulungu: kwamba mumwitisile uwene mutumile. ³⁰Basi vahamuvuzili, 'Ni iishala vuli zye ungavomba kuti zyetungaziola nu kuziyitiha? Ulivomba ishoni?' ³¹Tata zytu valiye imana kulugwa, ngati vye yisimbwilwe, "Amavapi imikate kufuma kumwanya ili valye." ³²Kisha Yesu ahajibu, "Yitiha, yitiha, te Musa amavapiye imikate kufuma kumwanya, nkandi Tata wane ndiye amavapiye imikate wa ndinga kufuma kumwanya. ³³Kwa kuwa umukate wa Mulungu ni vula wevukwiha kufuma kumwanya nu kuyiipa uvupuma munsu. ³⁴Basi vaha muvuzya, "Mwene tupe uno umukate uwakati wonti." ³⁵Yesu ahavuzya, "Nene ndiye mukate wa vupuma, uwene we akwinza kwane ahapate inzala nu uwene akwitiha ahaloleishi nyoto nalumo." ³⁶Ingawa amavavuziye kuti, mumbwenyi, nu bado mtakwitiha. ³⁷Vonti ambao Tata akumpa valiynza kukwane, nu wowonti akwinza kwane teinkamusumbe pansi kabisa. ³⁸Kwa kuwa inisile kufuma kumwanya kufuma kumwanya, te kwa ajili lya kuvomba nsungwo zyakwe, nkandi nsungwo zyakwe weansontelezizye. ³⁹Nu izi zye nsungwo zyakwe zye ansante lezizye, kuti intahamtezye pope woka wavala ve anipiye, nkandi indivazyusya insiku zya mwisho. ⁴⁰Kwa kuwa izi zye nsungo zya Tata wane, kuti wowonti weakumwenya umwana nu kumwitiha apate uvupuma wa shima; nane muzyusya insiku lya mwisho. ⁴¹Kisha Vayahudi vakamnung'wingwinzila kumuhusu uwene kwa sababu ayanzi, "Nene mukate wisie kufuma kumwanya." ⁴²Vahayanga, "Uno te Yesu umwana wa Yusuph, ambaye Tata wakwe nu mayi wakwe tumumanyile? akuyanga, imekuwaje isalizi akuyanga, nisile kufuma kumwanya?" ⁴³Yesu ahajibu, ahavavuzya, "Mtanung'unishilana je pemuli mwenti imwe. ⁴⁴Alipo umuntu akwinza kwane ingatavusilwe nu Tata wane we atumile, nane ndizyusya isinku lya mwisho. ⁴⁵Kwa kuwa lisimvile mu amanabii, 'Valisambilizya nu Mulungu.' Kila wayivue nu asambilile kufuma kwa Tata, kukwinza kwane. ⁴⁶Sio kwamba kuna umuntu aliyenya Tata, isipokuwa uwene afumaye kwa Mulungu - ayenya Tata. ⁴⁷Yitiha, yitiha uwene akwitiha anao upuma wa shima. ⁴⁸Nene ni umukate wa upuma.

⁴⁹avatata zinyu washakula mana jangwani nu afwiye.⁵⁰Uno ndio umukate wewisie kufuma kumwanya ili kuti umuntu aliye kusehemu yakwe ili kuti atahafwe. ⁵¹Nene ni umukate wewisile kufuma kumwanya inga umuntu wowonti alya isehemu lya umukate uno, alitendama shima. Umukate nitakao kuufumwa uvu muvili wane kwa ajili lya upuma wa munsu.⁵²Avayahudi vahavitwa uvu kwa vuvo vahataliha kubisanya vahayanga, "Umuntu uno angawezya kutupa umuvili wakwe welele?" ⁵³Kisha Yesu ahavuzya, "Yitiha, yitiha, ingamvulie umuvili wa mwana wa Adamu nu kuinyea amavanda gakwe, mtali kuwa nu upuma mkasi yinyu."⁵⁴Wowonti wakuulya umuvili wane nu kumwela amavanda wane anao upuma wa shima, nane ndimuzuswa insiku lya mwisho. ⁵⁵Kwa kuwa umuvili ni shakulya sha ndinga, nu amavanda wane ni shinywaji sha ndinga. ⁵⁶Uwene wakulya umuvili wane nu kumwela amavanda wane akutendama mkasi yakwe, nane mkasi yakwe. ⁵⁷Ndinga Tata mwenye upuma antumile, nu ngati vwe nkutendama kwa sababu lya Tata, nu uwene pia akutendama kwa sababu yane. ⁵⁸Uno ndio umukate wewukwiha kufuma kumwanya, te ngati vile avatata vwe valie vafwo. Uwene waulya umkate uno alitendama shima. ⁵⁹Yesu ayanzile amamboiga mkasi lya mwatempeli amlie akusambilizya uko Kapernaumu. ⁶⁰Ndipoavinji wa avanafunzi vakwe vahvwa aga, vahayanga, "Ili lisambilizyo igomu ni nanu angawezya kuliposhera?" ⁶¹Yesu kwa sababu amanyile lya kuwa avanafunzi vakwe vamilie vakununguniha ijambo ili, akawambia je ijambo ili likuvakwanza?⁶²Basi likuva wuli ungamulola umwana wa Adamu akwiha kwa amile kabla? Nu mwoyo we wukufumwa upuma. ⁶³Muvili wutakufaidi ishintu shoshonti amazwi genayanzile kwinyu we mwoyo nu ni upuma. ⁶⁴Bado kuli avantu kati yinyu vevatakwitiha." kwa sababu Yesu amanyile tangu kutaliha ula we atangawezya kwitiha nu uwene ambaye angamusaliti." ⁶⁵Ahavavuzya, ni kwa sababu hii nikuyanga kwamba hatali umuntu angawezya wuli kukwinza isipokuwa atewuliwe nu Tata. ⁶⁶Baada lya iga avanafunzi vakwe avinji vagalusile mwisinda nu kulongolezanya vope ahavili. ⁶⁷Yesu ahavuzya vala ishumi nu vaviwili, "Je nu nimwe mkwanza kuwepa.?" ⁶⁸Simoni Petro ahajibu, "Mwene tuvale kwananuiwe ulinago amazwi lya upuma wa shima, ⁶⁹Nu tisile nu kumanya kuwa iwewe ni mfinjile wa Mulungu."⁷⁰Yesu ahavuzya, "Je nene ntavosevile imwe, nu woka wewu ni ibilisi?" ⁷¹Isalizi amile akuyanga kuhusu Yuda, mwana wa Simoni Iskariote kwa kuwa amile wuyo weali wuyo we poka nu vala ishumi nu vavili, wewe wuyo amusalisite Yesu.

Chapter 7

¹Nu baada lya amambo iga Yesu asafirire ishi mu Galilaya, kwa sababu atasungilwe kuvala kuvayahudi kwa sababu avayahudi vamilile vakufanya umpango wa kumugoga. ²Isalizi isikukuu lya vayahudi, isikukuu lya vibanda, yamile apapipi yali papipi. ³Ndipo avajenzi vakwe vahamuvuzya, "Yepa mahali usogole Uyahudi, ili kwamba avanfunzi waho vope welele vavonyi vavonyi amatendo ga kuvomba. ⁴Atalipo uwakuvomba lyolyonti kwa kwilu isipo uwene wuyo walimanyiha apazelu. Ile ukuvomba amambo iga, jilolesye wuyo kwa muni. ⁵Hata vajenzi vakwe pia vatitisile. ⁶Ndipo Yesu lwahavauzya, "Uwakati wane wushili kufiha ilelo uwakati winyu kila mara wuli tayali. ⁷Muni yitawezya kuvilwa imwe, bali munililwe nene kwa sababu kuupanga kuwa matendo gakwe ni mbivi. ⁸Uzuve kuvala mu isikukuu; nene ntakuvata mu isikukuu ino kwa sababu umda wane wushili kufiha." ⁹Baada lya kuyanga amambo iga kukuvo asyae Galilaya. ¹⁰Hata vope, navajenzi vakwe lwe vamilile vasgoe mu isikukuu, ndipo wope asogoe, te kwa wazi bali kwa kwilu. ¹¹Avayahudi vamilile vakumlandata isikukuu nu kuyanga, "Ali kwoshi?" ¹²Kwamile nu majadilano aminji mmwavo mmavungana juuyakwe. Avinji vayanzele, "Ni umuntu umwinza." Avinji vayanzele, "Ndali, akugoongopera amavungana." ¹³Hata hivyo atalipo we ayanzele apazelu juu yakwe kwa kuvogopa avayahudi. ¹⁴Uwakati isikukuu lyeyafiha mu, Yesu azuvile kuvala mwihekalu nu kutaliha kusambilizya. ¹⁵Avayahudi vamilile vakusukumila nu kuyanga, "Zili wuli gane umuntu unon akumanya amambo aminji? atasambilie kabisa." ¹⁶Yesu ahavajibu nu kuvavuzya, "Masambililo gane te gane, bali ni gakwe uwene we antumile. ¹⁷Inga vonti vangsungwa kuvomba nsungwo gakwe uwene, akumanya kuhusu insambilizyo iga, zikufuma kwa Mulungu, au ngati nkuyanga kufuma wuyo. ¹⁸Kila ingawakuyanga gegakufuma kululakwe wuyo akulondola kushindikwa wakwe, nkandi kila wa kulondola kushindikwa kwakwe uwene we antumile, umuntu uno ni wa ndinga nu mkasi yakwe kutalipo kutokuvomba indinga. ¹⁹Musa atavapie imwe sheria? Ilelo hata woka kati yinyu wakuvomba sheria. Kushoni mkwanza kungoga? ²⁰Amavungana vahajibu, "Uli ni mupepo. Nani akwanza kukugoga?" ²¹Yesu ahajibu nu kuvavuzya, "Mbomvile imbombo yoka, nimwe mweinti mhasukumila kwa sababu yakwe. ²²Musa avape itohara (te kuti yikufuma kwa Musa, nkndandi yila yikufuma kwa vatata), nu mu Sabato mkutahili umuntu. ²³Iwapo umuntu angaposhera itohara mu insiku lya Sabato ili kuti sheria lya Musa yivunzwe, shoni she mkuvitilwa nene kwa sababu numuvomba umuntu kwa mpuma kabisa mu Sabato? ²⁴Mtalongaje nu muonekana, bali mlongaje kuhaki. ²⁵Baadhi yavo mu Yerusalemu vahayanga, "Te wuwo vakumulondola kumugoga? ²⁶Nu yenya, akuyanga uwuzeru, uwuzeru, nu vatakuyanga shoshonti pamwanya yakwe. yitakumanyiha kuti vilongozi vamanyaile ndinga kuwa uno ni Chiristi, yikuwezenkana kuwa? ²⁷Tumanyile uno umuntu akufuma wapi. Chiristi pariyinza poshe, ishotalipo walimanya poshe, pakufuma. ²⁸Yesu amile akufuma isauti yakwe mtepele akusambilizya nu kuyanga "Imwe mwenti nu mmanyile, nu mmanyile kwenkufumantizile kubinafsi yane, nkandi uwene wantumile ni wa ndinga, mtamanyile uwene. ²⁹Mmanyile uwene kwa sababu mfumile kwake nu antumile. ³⁰Amile akulinga mlema ilelo atalipo, ngawoka uwakuvuya inyove yakwe pamwanya yakwe kwa sababu saayakwe yashili bado kufiha. ³¹Hata hivyo, avinji mu kufuma kumavungana vamwitisile vayanzele, "Chiristi auvinza alivomba iishara inyinji kuliko zyo vomvile umuntu uno?" ³²Mafarisayo vavivuye pivungana vakunongonezanya amambo iga kuhusu Yesu, nu avapiti vavasongo nu Mafarisayo vahatuma avasambilile ili vameme. ³³Ndipo Yesu ayanzele, "Bado kuli umda muni hansi poka nimwe, kusogola kwake nu baadaye kusogola kwake weantumile. ³⁴Mindondo wala mtalindola kula kwenkusogola mtaliwezya kusogola. ³⁵Kwa hiyo avayahudi vahayanzanya veka na veka, "Umuntu una akuvala kwi kwetutangawezya kumulola? akusogola kuvevosatine kati lya yunani nu kwasambilizya avayunani? ³⁶Ni ule ili lya yanzile, 'mlindondo la wala mtalindola; kulankusogola mtalifiha?' ³⁷Isalizi muisinku lya mwisho, insiku ipiti lya isikukuu, Yesu ahimilila ahafumwa isauti, ahayanga, "Ikiwa wowonti weali nishinyoto, nu ayinze kwane amwele. ³⁸Uwene wakunitiha nene ngati vwe isimbo zikuyanga, kufuma mkasi yakwe mlifuma mkasi yane mlifuma amajenje lya minzi lya upuma. ³⁹Ilelo agayanzele aga kuhusu umwoyo, avene we vamwitisile valimposhela; umwoyo wali bado vataufumizye kwa sababu Yesu vavezile vatamshindisile. ⁴⁰Baadhi lya vavungana lwe vivwa amazwiiga, vayanzele, "Ndinga uno ni nabii." ⁴¹Avinji vayanzele, "Uno ni Chiristi." Ilelo avinji vayanzele shoni Chiristi akuwezya kufuma Galilaya? ⁴²Amandiko gakuyanga kuwa Chiristi alifuma kuluha wa Daudi nu kufuma Bethlehemu, hijiji shu Daudi alikuwa? ⁴³Pishi, pala pahavuha kugavanyiha mu pakasi pivungana kwa ajili yakwe. ⁴⁴Avinji kati yavo nkevamlemile, ilelo atalipo wagoloe inyove yakwe pamwanya yakwe. ⁴⁵Ndipo vala avasambile vahagalula kwa songo wa vapiti nu Magarisayo, vope vaha muvuzya, "Shoni she mtamleta?" ⁴⁶Avasambile vahajibu, "Numo umuntu wawasile kuyanga ngati uno kabla." ⁴⁷Ndipo Mafarisayo vahajibu, "Nu imwe welele mmepotoshwa? ⁴⁸Kuna wowonti kati lya vatawala wakumwitiha, au wowonti wa Mafarisayo? ⁴⁹Bali ava amavungana vevatamanyile sheria - valifilwe." ⁵⁰Nikodemo ahavavuzya (uwene we amsogoleye Yesu zamani, ali woka wa Mafarisayo), ⁵¹"Je sheria yinyu yikumulonga umuntu isipokuwa

mwamvelezya nu kumanya shakushi vomba" ⁵²Vajivile nu kumuzya ni we kufuma Galilaya? Londola naulole kuti unabii wafumilie Galilaya." ⁵³(Zingatila baadhi lya maneno lya Yohana 7:53 - 8:11 Gatalipo isimbo inyinza izya hali). Kisha kila umuntu kuhaya kwakwe.

Chapter 8

¹(Zingatila: Yenya uvufafanuzi wa Yohana 7:53 - 8:11 apo pamwanya). Yesu amasogoye mwigamba wa Mizeituni.

²Maapema inzachi ahinza havili muhehalu nu vantu vonti vaha muvalila ahatendama nu kuvasambilizya.

³Avambaji nu Mafarisayo vahamuleta umwantande we alemwilwe mushitendo isha kuzini. Vahamuviha pakasi.

⁴(Zingatila: Yenya uvufafanuzi wa Yohana 7: 53 - 8:11 apo pamwanya). Ndipo vahamuvzya Yesu, "Mwalimu, mwantanda uno alemwihwe mu uzinzi, mu shitendo kabisa. ⁵Isalizi, mu sheria, Musa ahatuvuzya kuvahoma nu mawe avantu ngati hawa, ukuyanga vuli pamwanya yakwe? ⁶Vyanzi iga ili kumutega ili kuti vapate ijambo lya kumustaka, ilelo Yesu ahinama pansi ahandia mu alizi kunsamba yakwe. ⁷(Zingatia: Yenya uvufafanuzi wa Yohana 7: 53 - 8:11 apo pamwanya). Lwevendelela kuvavuzya, amimiliye nu kuvavuzya, 'Uwene weatali nu mbivi pakasi winyu, ave wa kwanza kumuhomaamawe." ⁸Ahinama havili pansi, ahandiha mu alizi kwa kunsamba shakwe. ⁹(Zingatia: Yenya ufafanuzi wa Yohana 7: 53 - 8:11 apo pamwanya). Lweviva ago, vefili woka baada ya mwavo, kukwandila we mugi. Mwishowe Yesu vamulesile weka poka, nu mwantanda weamali katikati yavo.

¹⁰Yesu ahimila nu kuvavuzya, "Mwantanda vakuhunzile valikwi kutali pope woka we akuonzile?" ¹¹Ahayanga, "Numo pope woka Mwene." Yesu ahayanga, "Pope nene intakulonga. Sogola kwidala lyaho; kukwandila isalizi nu kukwendelela la utaha vombe imbivi havili." ¹²Havili Yesu ahayanga nu vantu nu kuyanga, "Nene ni wuzeru lya muni; uwene akundata ahajene kuhisi nkandi aliyima nu wuzeru lya upuma." ¹³Mafarisayo vahamuvuzya, "akujishuhudia weka, uvushuda waho wa ndinga." ¹⁴Yesu ahajibu ahavavuzya, 'Pope ngati najishuhudia wope, uvushuhuda wane ni ndinga. Imanyile isehemu imfumile nu kula inkuvala, ilelo imwe mutumanyile isehemu yemukufuma pope kwe mukuvala. ¹⁵Imwe mkolonga ishimuvili; nene kumulonga wowonti. ¹⁶Nene pope inge nalonga kulanga kwane ni ndinga kwa sababu intali neka, nkandi nutatawe ansontelezizye. ¹⁷Ndiyo, nu mu sheria yinyu yisimbwili kwamba uvushuhuda wa vantu vavili ni ndinga. ¹⁸Nene ndiye inkujishuhudia, nu Tata antumile akushuhudia." ¹⁹Vahamuvuzya, "Tata waho vananu?" Yesu ahajibu, "Nene mutamanyile wala Tata wane mutamanyile; ingemwanyile nene, nkemunumanyile nu Tata wane pia." ²⁰Ayanga amaziyi iga lye ali papipi nu hazina alipokuwa kusambilizya mwihekalu, nu kutili pope woka amulemile kwa sababu yakwe yashili bado kufiha. ²¹Basi ahamuvuza havili, "Inkuvala zyane; kuti mundondole nu kutimufwe mu mbivi zyinyu. Kula inkulava mutangawezya kwinza. ²²Avayahudi vahayanga. "Alijigoga wope, uwene ambaye amayanzi, 'kula inkuvala mutangawezya kukwinza?" ²³Yesu ahamuvuzya, "MUKufuma pansi; nene inkufuma kumwanya imwe ni wa muni ino; nene te wa muni ino. ²⁴Kwa hiyo, inkuvavuzya kuti mufwe mu imbivi zyinyu. Vinginevyo mwitishye kuti NENE NDIYE, mulifwa mu imbivi zyinyu. ²⁵Kwa hiyo vahamuvuzya, "Uwene nan?" Yesu ahavavuzya yala yala geimbavu zizye kufuma kumwanzo. ²⁶Ninayo amambo aminji lya kuyanga kuvalonga pamwanya yinyu. Hata hivyo, uwene ansontelezizye ni wa ndinga; amambo geingamvuye kufuma kwake amambo aga kuyanga kwa muni." ²⁷Vatamwelewile kwamba amali akuyanga navo kuhusu Tata. ²⁸Yesu ahayanga, "Lwe mwamuvusya pamwanya Umwana wa muntu, ndipo mulimanya kuti NENE NDIYE, nu kwamba intakuvomba nalimo kunafisi yane. Ngati Tata vwe ansambilizizye inkuyanga amambo iga. ²⁹Uwene ansontelezizye ali poka nane, nu uwene atandesile ine neka lyangu, kwani kila mara inkuvomba gala gegakumuhondela. ³⁰Wakati Yesu akuyanga amambo iga, avinji vamtisile. ³¹Yesu ahayanga kwa vala Vayahudi vamtisile, "IKiwa mwatendama mwiziyi lyane, ndipo muliyima vanafunzi wane ndiga, ³²Nime mulimanya ndinga, nu ndinga yilivaviha huru." Vamujivile, ³³Imwe ni papo lya Ibrahimu nu lumo tutahawahi kwa pansi lya vutumwa wa wowonti; ungayanga, "Tulivi kwa huru?" ³⁴Yesu ahavajibu, "Yitila, yitila, inkuvavuzya, kila akuvomba imbivi ni mutumwa wa imbivi. ³⁵Umuntumwa atakutenda kuhaya kuhavalilizyo honti; umwana akutendamaga insiku zyonti. ³⁶Kwa hiyo, ikiwa umwana avaviha huru, mulyima huru ndinga kabisa. ³⁷Imanyile kwa imwe ni mpapo wa Ibrahimu; mukulondola kungoga kwa sababu izyi lyani litali ninafsi mukasi yinyu. ³⁸Inkuyanga amambo ge ngawenyi poka nu Tata wane, nu imwe welele mukuvomba amambo ambayo mukugiva kufuma kwa Tata winyu. ³⁹Vajivilile nu kumuvuzya, "Tata wintu ni Abrahamu." Yesu ahavavuzya, ngati mwamile mwevava wa Ibrahimu, nkandi mukuvomba imbombo izya Ibrahimu. ⁴⁰Hata isalizi mkulondola kungoga, umuntu wavavuzye indinga kwamba nivuye kufuma kwa Mulungu. Abrahamu atavomvile ishi. ⁴¹Mkuvomba imbombo zya Tata winyu." Vahamuvuzya, "Tutapafilwe kufuma mluvemba tuli nu Tata woka, Mulungu." ⁴²Yesu ahavavuzya, "IKiwa Mulungu nu Tata winyu, nkumusungilwe nene, kwa maana mfumile kwa Mulungu wala ntinzile kwa nafasi wane, nkandi uwene watumile. ⁴³Kwa shoni mtakugelewa amazwi gane? Kwa sababu mtanguwezya kujiba kugikwa amazwi gane. ⁴⁴Imwe ni wa tata winyu, Setano, nu mkwanza kuvomba nu kusungwa imbombo zya tata winyu. Alimgozi kufuma mwanzo nu tangawezya kukwimilila mu ndinga kwa sababu ndinga yitalipo mkasi yakwe lwakuyanga ilengo. akuyanga kufuma kumwata wakwe kwenye mulumilenga nu tata wa wilenga. ⁴⁵Hata isalizi, kwa sababu nkuyanga uyelili ndinga, mtakunitiha. ⁴⁶Ni nane kati yinyu wakupanjila kuwa nina imbivi? Ikiwa kuyanga ilya

ndinga, kwa shoni mtakunitiha. ⁴⁷Uwene wewa Mulungu akugivwa amanswi aga; Mulungu imwe matakugivwa kwa sababu imwe te wa Mulungu. ⁴⁸Vayahudi vahamjibu nu kuvuzya tutayanzile ndinga kuwa iwewe msamaria nu una pepo"? ⁴⁹Yesu ahajibu, ntali mpepo; ilelo nkumshindiha tata wane, imwe mtakushindiha. ⁵⁰Ntakulondola uwumwamu wane; kuna woka wakulondola nu kulonga. ⁵¹Yitiha, yitiha, kwavuzya, inga wowonti alema amazwi lyane, atalilola uwufwe nu lumo. ⁵²Avayahudi vahamuvuzya, "Isalizi lwamanya kuti una mpepo. Abrahamu nu vanabii vafuye; ilelo vatayanzile, 'Ikiwa umuntu ingalilema izwi lyane atalilola uvufwe'. ⁵³Iwewe te songo kuliko tata wintu Abrahamu we afiye, te mumwo? Avanabii vope vafuye. Iwewe ukuyiviha nane?" ⁵⁴Yesu ahajibu, "Ikiwa inganayimwamiha nenene, uwumwambu wane ni bure; ni Tata wane akunsengula - yula mkumuyanga kuva ni Mulungu winyu. ⁵⁵Imwe mtamumanyile uwene, ilelo nene mmanyile, uwene. Ikiwa ingiyanga, 'ntamumanyi,' kwimbe ngati mwmwe, ileng. Poshe nisho, mmanyile nu mazwi gakwe ngalemile. ⁵⁶Tata winyu Abrahamu asesheye ingayinza alilola insiku lyane; awenyi nu asesheye." ⁵⁷Vayahudi vahamuvuzya, "utafisizye umuli wa maha hamsini bado, nawe umuwenyi Ibrahimu?" ⁵⁸Yesu ahavavuzya, "Yitiha, yitiha, kuvavuzya kabla Abrahamu atapafilwe, NENE NIKO." ⁵⁹Ndipo vahaseva amawe valeme kmhoma, ilelo Yesu azwihime nu kufuma panzi lya temepeli.

Chapter 9

¹Wakati, ngati Yesu pamali ahatuhaga, amamuwenyi untonko tangu kufuma kuppwa kwake. ²Avanafunzi vakwe vaha muvililizo, "Rabi, nanu avomvili imbivi, umuntu, uo au avapafi vakwe, pope apapwe vuntoko?" ³Yesu ahavajibu, "Te wevuno umuntu ppe avapafi vakwe vevaha vomba imbivi, nkandi imbombo zya Mulungu zipate kugubulwa kutushila kwake. ⁴Tukwanziwa kuvomba imbombo zyakwe uwene ansotelezizye wakati bado ni kushili lusanya. Uvusiku vukwinzya kutali numo gangawezya kuvomba imbombo. ⁵Wakati indili muni, nene wuzeru lya muni. ⁶Baada lya Yesu kuyanga amazyi iga, amaswiliye pantope ama vomvile intope kumati, nu ahamu paha umuntu vula mumunso nu yila ntope. ⁷Ahamavuzya, sogola ugeze mu shisima sha Siloam (Yeyikutafliliwa ngati 'vamusotelezizye')." Kwa hiyo umuntu uyo asogoshe, ahanawa, nu ahagaluha akulola. ⁸Avajihani wa vula umuntu nu vala vevamuwenyi mwanzo ngati mulavaji vahayanga, Je! uyo te yula umuntu amali akutendama nu kulava?" Avinji vayanga, "uwene." ⁹Nu avinji vahayanga, "Hamuna, nkandi akuholana nawo." Ilelo amali akuyanga, "Ni nene." ¹⁰Vahamuvuzya "Isalizi aminso gaho gahafunguliwa vuli?" ¹¹Ahajibu, umuntu akwitwa Yesu amavomviha intope ni kumpaha aminso gane nu kuzya, 'Sogola Siloam unawe.' Kwa hiyo nasogoye, nu nkanawa, nu inkapata kulola havili." ¹²Vahamuvuzya, alikwekwi?" ahajibu, "intamanyile." ¹³Vahamutwala yula umuntu ahawahi kuva vantonko kwa Mafalisayo. ¹⁴Yope yali insiku lya Sabato Wakati Yesu amavomvile into nu kugagubula aminsogakwe. ¹⁵Ndipo havili Mafarisayo vahamuvulilizya amapaste vuli kulola. Amavuzizye, "Amavisile intope mu minso gane, inkawana, nu isalizi inkuwezya kulola." ¹⁶Baadhi lya Mafarisayo vahayanga, "Umuntu uyo hakufuma kwa Mulungu kwa sababu haishiki Sabato." Avinji vayanga, "Yikuwezena vuli umuntu wali ni mbivi kuvomba ishara ngati izyo?" Kwa hiyo kuhava nu lupagulano kati yavo. ¹⁷Ndipo vahamuvulilizya vala untongo havili, "Ukuyanga pamwanya yakwe kwa sababu amagagubuyeye aminso?" Untonko ahayanga, "Ni nabii." ¹⁸Pope kuhavilizyo iha vayahudi vatamwitisile kuti amali vuntoko wope apata kulola mpaka vahavita avapafi vakwe uwene pasite kulola. ¹⁹Vavavulilizizye avapafi, Je, uno ni mwana winyu mukuyanga amapfwile vuntoko? awezya vuli isalizi kulola?" ²⁰Hivyo avapafi vakwe vaha mujibu, "Tumanyile kuti uno mwana wintu nu kuti apafwilwe vuntoko. ²¹Namuna vuli isalizi akulola, tutamanyile, nu uwene gububuyeye aminso gakwe, tutamumanyile. Muvulilizyaje uwene. Ni umuntu usongo. Angawezya kujelezya." ²²Avapafi wakwe vahayanga amambo iga, kwa sababu vavogofile avayahudi. Kwa vile Vayahudi vavile vivwine tayali kuti, ikiwa wowonti ayitiha kuti Yesu ni Chiristi alipagulwa nu Sinagogi. ²³Kwa sababu ino, avapfi vakwe vahayanga, "Nu muntu umupuma, muvulilizyaji uwene." ²⁴Kwa hiyo kwa mara lya vavili, vawitise umuntu vula we amali vuntoko nu kumuvuzya, "Mupe Mulungu uvushindamu. Tulimanya kuti umuntu uyo ni umwenye imbivi." ²⁵Ndipo umuntu ajibu, "Ave ni umwenye imbivi, nene ntamanyile. Ishintu shoka sheinsi manyile: naline ntoko, nu isalizi inkulola." ²⁶Ndipo vahamuvuzya, "Akuvombeya ishoni? agagubuyeye vuli aminso gaho?" ²⁷Ahajibu, "Imbavuzye tayali, nu imwe mtatejelezizye! Shoni mukwanza kukwivwa havili? Namwe mutakwanza kuva ni vanafunzi vakwe havili, tesheshiyo?" ²⁸Vamulizile nu kuyanga, "Iwewe ni vanafunzi wakwe, ilelo itwe ni vanafunzi va Musa. ²⁹Tumanyile kuti Mulungu amayanzile nu Musa, ilelo kwa uno umuntu, tumanyile kula akufuma." ³⁰Yula umuntu ahajibu nu kuvavuzya, "Shoni, ili ni lijambo la kusukumizya, kuti mutamanyile akufuma, nu bado agagubuyeye aminso gane. ³¹Tumanyile kuti Mulungu atakuvatejelezya vevale imbivi, ilelo ikiwa umuntu wowonti akumputa Mulungu nu kuvomba nsuno gakwe, Mulungu akumutejevwa. ³²Tangu kufuma kukwanda kwa muni yitaha wahi nalumo kukwivwa kuti wowonti aga gubuyeye aminso aga muntu apafwilwe vuntoko. ³³Ikiwa umuntu uyo atafumile kwa Mulungu, nkandi atavomvile shoshonti." ³⁴Vahajibu nu kumuvuzya, "wapafwilwemu imbivi kabisa nu wewe ukutambulizya imwe?" Ndipo vahamushimbizya kufuma mu Sinagogi. ³⁵Yesu amwivuye kuti vawefwizye kwenye Sinagogi. Amapasite nu kumuvuzya, "Ukumwitiha umwana wa muntu?" ³⁶Alijivile nu kuyanga, "Ni vunanu, Mwene, ili nane impate kumwitiha?" ³⁷Yesu ahamuvuzya, 'Umuwenyi, wope ukuyanga nawo wevuyo. ³⁸Yula umuntu ahayanga, "Mwene, inkwitiha aha musugamilila. ³⁹Yesu ahayanga, "Kwa kuvulonzi ininzile mu muni ino ili kuti vala vevatakulola vapate kulola nu veva kulola vave vevantonko." ⁴⁰Baadhi lya Mafarisayo vevale poka valivwa amazwi igo nu kumuvulilizya, Nu Imwe pope ni vantonko?" ⁴¹Yesu ahavavuzya, Ngati mwamweva vantonko, nkemutali nu imbivi. Pope hivyo, isalizi mukuyanga, "Tukulola; imbivi yinyu yikutendama."

Chapter 10

¹Yitiha, yitiha inkuvavu, yula atakwinjila kwa kutushila umuyango wa iviji la ngole, ilelo akuzuva kwidala ilinji, umuntu uyo ni mwiva nu mifulaji. ²Uwene akwinjila umuyango ni muchungaji wa ngole. ³Kwakwe umulinzi wa umuyango akumwigulilaga. Ingole vakuyiva isauti yakwe nu kuzyita ngole mazina gavo nu kuzifumwa pansi. ⁴Lwe akuzifumwa pansi izyo zye zyakwe, akuzilongolelaga, nu ngole zikumufuataga kwa sababu zimumanyile isauti yakwe. ⁵Zitanga mufuata umujeni ilelo badala yakwe zikumwepuha, kwa sababu zitamanyile isauti zya vajeni." ⁶Yesu ahayanga umufano unokwavo, ilelo vatagele wilwe amambo aga ambayo alikuwa ahayanga kwavo. ⁷Yesu ahayanga navo havili, "Yitiha, yitiha inkuvavazya, Nene ni umuyango wa ngole. ⁸Vonti vevandogoleye viva nu vafulaji ilelo ngole zitatejelezizye. ⁹Neneni umuyango. Wowonti akwinjila kutushila kuline aliyokoleva, aliyinjila mu kasina kufuma, wope alijipatila uvudimilo. ¹⁰Umuwiva atakwinza isipokuwa, kukwiva, kugoga, nu kukwangamiza nu kukwangamiza. Ininzile ili kuti vapate upuma nu vave navo umwinji. ¹¹Nene ni muchungaji umwinza. Muchungaji umwinza akufumwaga uvupuma wakwe kwa ajili lya ngole. ¹²Umuvomvi aajiliwilwe, nu te muchungaji ingolete mali yakwe, akulolaga imbwa mwitu vakwinza nu kuvaleha nu kuzishimbila ngole. ¹³Nu imbwa witu zikulema nu kuzisisya. Akushimbila kwa sababu ni muvomvi wa kukwaajiliwa nu atakuzijali ngole. ¹⁴Nene ni muchungaji aminza, nu imbambanyile vane vope vane vamanyle nene. ¹⁵Tata amanyile, nane imumanyile Tata, nane inkuvufuma uvupuma wane kwa ajili lya ngole. ¹⁶Ninao ngole izya mwavo ambao te wa mwiviji ili. Hao yope, yikunziwa kuzileta, zyoze zyiliyiva isauti yane ili kuti pawepo nu kundi lyoka nu mchuhungaji woka. ¹⁷Ino ndiyo sababu Tata akunsungwa: Niutoe uvupuma wane alafu imbunyetuleee havili. ¹⁸Hakuna wangavunyetula kufuma kwane, ilelo nene inkuvufumwa nenene. Ninayo mamulaka lya kufumwa, nu ninayo mamulaka lya kuvunyetula pope. Indiposheleye indajizyo ino kufuma kwa Tata. ¹⁹Umugawanyiko havili vuhafuma kati lya Vayahudi kwa sababu lya mazyi iga. ²⁰Avinji vavo vahayanga, "Alipepo nu vukichaa. Kwashoni mukutejelewa?" ²¹Vamo vayanga, "Iga te mazyi lya umuntu apagawile nu mapepo. Pepo lingawezya kufungula aminso lya ntonko?" ²²Ndipo yihinza isikukuu lya kuvia uwakifu Yerusalemu. ²³Ali wakati wa mpepo, nu Yesu amali ahajendaga mu hekalu mu vukumbi wa Selemani. ²⁴Ndipo Vayahudi vahamuzyangula nu kumuvuzya, "Mpaka lyeli ukutuviha mu mashaka? ngati iweweni Chiristi tuvuzye uwuzeru. ²⁵Yesu ahavajibu, "Imbavuzizye ilelo mutakwitiha. Imbombo zye inkuvomba kwa zyina la Tata wane, izyo zikulolesya pamwanya yane. ²⁶Hata hivyo mutakwitiha kw sababu imwete ngole zyane. ²⁷Ngole zyane zikuyiva isauti yane; Imbambanyile, navo kunifwata nene. ²⁸Imbapiye upuma wa shima; tevahangamile kamwe, nu kutili pope woka angavanyetula kufuma munyove zyane. ²⁹Tata wane, weampiyeva, ni mupiti kuliko avamwavo vonti, nu kutali numo pope woka weali nu uwezo wa kuvanyetula kufuma munyove mwa Tata. ³⁰Nene nu Tata tu voka." ³¹Vahavusya amawe ili vamuhome havili. ³²Yesu ahavajibu, "imbalolesyize imbombo ivyinyi inyanza kufuma kwa Tata. Kwa imbombo vuli kati lya yizyo namukwanza kuntinza mawe?" ³³Vayahudi vhamujibu, "Tutakutinza amawekwa imbomno yoyonti yeyili nyinza, ilelo kwa kukufuru, kwa sababu iwewe vuli umuntu, ukujifanya kuti Mulungu." ³⁴Yesu avajibu, "Yitasimwile mu sheria yinyu, 'Nayanzile ni milungu'?" ³⁵Ikiwa avisite mwe milungu, kwa vala izyi la Mulungu lyelivinziye (Nu mazyi gatangaweza kudumulwa), ³⁶Mukuyanga pamwanya lya vula ambaye Tata mufumwizye nu kumusotelezaya mu munsu, 'ukufuru,' kwa sababu nayanzile, 'nene ni mwana wa Mulungu'? ³⁷Ikiwa sifanyi imbombo zya Tata wane, mutakunitiha. ³⁸Pope hivyo, ikiwa ninazifanya, pope ngati mutakunitiha, Zitihaji imbomno ili kuti muwezye kimanya nu kumanya kuti Tata ali pakasi nu nene niko pakasi lya Tata." ³⁹Vahajalibu hatili kumulema Yesu, ilelo amefile zyakwe kufuma munyove zyavo. ⁴⁰Yesu ahavala zyakwe havili kwisyila lya Yordani sehemu ambayo Yohana amali abatizya insuti, nu ahatendama ukwo. ⁴¹Avantu avinji vahinza kwa Yesu. Vahendelela kuyanga, "Yohana ndinga atavomvile ishara shoshonti, ilelo amambo gonti agayanzie Yohana pamwanya lya uno umuntu ni lya ndinga." ⁴²Avantu avinji vhamwitiha Yesu apo.

Chapter 11

¹Basi umuntu vumo izina lyakwe Lazaro amali muvinu. Amafumililiya Tethania, ishijiji sha Mariamu nu dada wakwe Martha. ²Amali ni Mariamu vula vula ampasile Umwene Mariamu nu kumufuata ivinama vakwe kwa nsinsi zyakwe, ambaye mujenzi wakwe Lazalo amali ni muvinu. ³Ndipo dada iva vasontelezizye kwa Yesu nu kuyanga, "Umwene, yenya vula vumusungilwe avinile." ⁴Yesu ahiva ayanga, "Uvuvinu uvu te wa kufwa, ilelo, badala yakwe ni kwa ajili lya utukufu wa Mulungu ili kuti mwana wa Mulungu apatu kumushikwa mu uvu uvuvinu." ⁵Yesu amamufungwizye Martha nu dada wakwe nu Lazaro. ⁶Lwe ayivwa kuva Lazaro ni muvinu, Yesu amatendime insiku zivili inkani mahali amali. ⁷Ndipo baada lya yili amavavu zizye avanafunzi vakwe, "Twendaji kuvuyahudi havili." ⁸Avanafunzi vahamuvuzya, "Rabi, Vayahudi vahanzaga vakulinga kutinza mawe, nu iwewe ukwanza kugaluha ukwo havili?" ⁹Yesu ahavajibu, 'Isaa zya musanya te kumi nu zivili? Umuntu akujenda musanya atawezya kupunula kwa sababu akulola kwa uwuzeru lya musanya. ¹⁰Pope isho, ikiwa akujenda uvusiku, angapunula kwa sababu uwuzeru vulali pakasi yakwe." ¹¹Yesu ahayanga amambo iga, nu baada lya amambo iga, ahavavuzya, "Uchale witu Lazalo akasite, ilelo inkuvala ili kuti impate kumudamusya kufuma mtulo." ¹²Ndipo Avanafunzi vahamuvuzya, "Umwene, ngati akasite, angadamuha. ¹³Ahavalilizyo uno Yesu amali akuyanga ihabali izya kufwa sha Lazaro, ilelo avene vahasivaka akuyanga kumwanya lya kukata utulo. ¹⁴Ndipo Yesu ahayanga navo uwuzeru, "Lazaro afuye. ¹⁵Nina muluseshele kwa ajili yinyu, kuti intali kula ili kuti mpate kukwitiha. Twendaji kwake." ¹⁶Basi Tomaso, ahitwaga lipasa, amavavuziye avasundikwa avamwavo, "Nate twendaji natwe tufwe poka nu Yesu." ¹⁷Wakati Yesu pamilinzile, amazile kuti Lazaro tayali ayimili mwikabuli insiku zine. ¹⁸Yope Bethania yali papipi nu Yerusalemu ngati ikilomiti alobaini nu tano ishi. ¹⁹Avinji kati lya Vayahudi vahinza kwa Martha nu Mariamu kuvapa umwoyo kwa ajili lya mujenzi wavo. ²⁰Ndipo Martha lwe ayivwa kuti Yesu akwinza, amasogoye kuhomana navo, ilelo Mariamu amendeleye kutendama kukaya. ²¹Ndipo Martha ahamuvuzya Yesu, Mwene, ngati amamile apa, kaka wane nkandi atafuye. ²²Pope isalizi, imanyile kuti lyolyonti lye ungalava kufuma kwa Mulungu, akukupa." ²³Yesu ahamuvuzya, kaka waho azyushe havile." ²⁴Martha ahamuvuzya, imanyile kuti azyushe mu vufufuo insiku lya mwisho." ²⁵Yesu ahamuvuzya "Nene ni vufuma; uwene akwitiha, ingawa, alifwa, pope isho aliyima akuishi; ²⁶Nu uwene akutendama nu kunitiha nene teahafwe. Ukwamini ili?" ²⁷Ahamuvuzya, "Ndiyo, umwene inkwitiha kuti iwewe ni Chiristi, umwana wa mulungu, uwene akwinza mu muni." ²⁸Alipokwisha kuyanga ili, asogoye zyakwe nu kumwita dada wakwe Mariamu fantungu. Ahayanga "Mwalimu yko apa nu akukwita." ²⁹Mariamu agiva iga, amavusili kwa haraka nu kuvala kwa Yesu. ³⁰Wope Yesu amali atinzile bado pakasi lya shijiji, nkandi amali bado mahali ahomine nu Martha. ³¹Ndipo Vayahudi vevali nu Mariamu mu nyumba nu vala vevali va kumupa umoyo, lye vamulola akuvuha halaka nu kufuma panzi, vamufata; vahasiva kuti akuvala kwa kabuli ili avaleahole ukwo. ³²Ndipo Mariamu, lwe aphiha pala Yesu amali amamuwenyi nu, aguye pansi lya vinama vakwe nu kumuvuzya. Mwene, ngati walipo apa umujenzi wane atahafwa. ³³Yesu amulola akuhola, nu Vayahudi vevinzile poka naweo wali vahaholaga nu ahazindaga mu mwoyo na kufazaiha; ³⁴Ahayanga, "Mumukasizye kwi? vahamuvuzya, Umwene nzaga uyenya." ³⁵Yesu ahahola. ³⁶Ndipo Vayahudi vahayanga, Yenya amusngwile Lazaro!" ³⁷Ilelo avamwavo kati yavo vahayanga, "Te uno, umuntu amufumbuye aminso lya vula amali vuntongo, atwezizye kumuvomba uno umuntu atahafwe?" ³⁸Ndipo Yesu, hali akuzinda mu mwoyo wakwe havili, asogoyi mwikabuli. Isalizi alyali lichehe, nu ndiwe lifisilwe pamwanya yakwe. ³⁹Yesu ahayanga, "Lyifwi iwe." Martha, dada wakwe nu Lazaro, uwene afuye, ahamuvuzya Yesu, "Umwene kwa umda uno, umuvili vukupala vuvoze kwa sababu amekwishakuwa maiti insiku zine." ⁴⁰Yesu ahamuvuzya, "Nene intavavuzizye iya kuti, ngati witiha, ulivulola uvushindamu wa Mulungu?" ⁴¹Kwa hiyo vahalyefwa iwe. Ysu ahavusya aminso gakwe kumwanya, "Tata, nu kuyanga. "Tata, inkusalifwa kwa kuti ukuntejelevwa. ⁴²Namanyile kuti ukuntejelevwa lwonti ilelo ni kwa sababu lya ivungana lyelyimiliye kunzungula kuti injanzile iga, ili kuti vapate kukwitiha kuti awe unsontelezizye." ⁴³Baada lya kuyanga aga, amahoya kwa sauti impiti, "Lazaro, fuma panzi!" ⁴⁴Afuye ahafuma panzi apinyilwe inyove nivinama kwa sanda zya kusyilila, nu paminso gakwe vupinyilwe nishitambala." Yesu ahamuvuzya, "Usatuli mumuleshe avala." ⁴⁵Ndipo Vayahudi avinji vevinzile kwa Mariamu nu kulola Yesu ashivomba, vamwitisile; ⁴⁶Ilelo baadhi yavo vasogaye kufavalisayo nu kuvavuzya amambo agavomvile Yesu. ⁴⁷Ndipo avapiti wa Makuhani nu Mafarisayo vahavungana poka mu baraza nu kuyanga, "Tuvombe vuli? Umuntu uno akuvomba ishara inyinji. ⁴⁸Ikiwa tamuleha shinishi weka vuyo, vonti kuti vamwitishei; Warumi valiynza nu kunyetula vyonti mahali papitu nu taifa lyitu." ⁴⁹Hato hivyo, umuntu woka kati yavo, ahavomba, amali kuhani umpiti mwaha uwo, ahavavuzya, "Mutamanyile shoshonti kabisa. ⁵⁰Mutakusiva kuti Yihondye kwa ajili yinyu kuti umuntu woka ikwanzi wakufwa kwa ajili lya vantu kuliko itaifa lyonti kukwangamila." ⁵¹Iga atagayanzile kwa sababu yakwe vuyo, badala yakwe, kwa kuti amali kuhani umpiti mwaha vula, amatabiliye kuti Yesu alifwa kwa ajili lya taifa; ⁵²Nu te kwa taifa lyeka, nkandi Yesu apate vile vile

kuvakusanya avana wa Mulungu ambao vasatine sehemu mbali mbali. ⁵³Kwa hiyo kukwandila insiku ilyo nu kukwendelela vahapanga namuna lya kumgoga Yesu. ⁵⁴Yesu atajenzite havili uwuzeru kati lya Vahayudi nkandi amefile apo nu kuvala insi yeyili papipi nu lugwa mu muji wevu kwitwa Efraimu. Apo amatendime nu avanafunzi. ⁵⁵Basi Pasaka lya Vayahudi yali papipi, nu vinji vahazuva kuvala Yerusalemu pansu lya muji kabula lya Pasaka ili vapate kujitakasya vuvo. ⁵⁶Vali vahamulondolaga Yesu, nu kuyanga kila woka pavalimili vimiliye hekalu, 'Mukusiva ishoni? Kuti te ayinze mu sinkukuu?' ⁵⁷Wakati uvu avapiti wa makuhani nu Mafarisayo wali vafumwizye iamuli kuti ikiwa woka mumanya Yesu peali, akwanziwa kufuma taarifa ili kuti vapate kumulema.

Chapter 12

¹Insiku sita kabula lya Pasaka, Yesu amasogoye Bethania, amali Lazalo, uwene amamuzyusizye kufuma mu fuye. ²Basi vahamanusengulanga ishakulya sha hamazuva ukwo, nu Martha ahamutumishila, wakati uwo Lazalo amali woka wavo wavala vevatendime pashakulya poka nu Yesu. ³Kisha Mariamu ahanyetula ratli lya manukato gegagomvilwe kwa nardo safi, gegali thamani impiti, ahampaha Yesu muvine, nu kumufuata ivinama kunsinsi zyakwe; inyumba yonti yizuye umununsi lya manukato. ⁴Yuda Ikariote, woka wa vala avanafunzi vakwe, vuyo alimusali Yesu, ahayanga, ⁵"Shoni amanukato iga gatakaziwaga kwa dinari mia tatu nu kuvapa avapina?" ⁶Wope amagayanzila igo, te kwa kuvalolela uwila avapina, nkndandi kwa sababu amali mwiva: uwene ndiye amalemile ifuku wa hela amali ahanyetulaga baadhi lya vweviwilwilwe umwo kwa ajili lyakwe vuyo. ⁷Yesu ahayanga, Muleshe avisheshe alinasho nasho kwa ajili lya insiku lya kusyilwa kwane. ⁸Avapina muliyima navo insiku zyoti; ilelo temuhave nane insiku zyoti. ⁹Basi uvumati umupiti wa Vayahudi vinza vapata kumanya lya kuti Yesu ukwo, vope vahinza, te kwa ajili lya Yesu tu, ila vamulole nu Lazaro ambaye Yesu, amamuzyusizye kufuma mu vevafuye. ¹⁰Navo vapiti wa makuhani vahavomba shauri ili vamgoje Lazaro; ¹¹Maana kwa ajili yakwe avinji mu Vayahudi vasogoye zyavo nu kumuitiha Yesu. ¹²Nu insiku lya vuvili lyakwe uvumati uvupiti vinzile kwenye sikukuu. Vivwa lya kuti Yesu akwinza Yerusalemu, ¹³Vanyetuye amatawi aga mitende nu kufuma panzi kuvala kumulaki nu vahahoma ahalanga "Hosana! Abalikiwilwe uwene weakwinza kwizina la Umwene, umufalme wa Israeli." ¹⁴Yesu amamupaite umwana-ndogomi; ngati shila vwayisimvilwe, ¹⁵"Utahasaje, mulindu sayuni; yenya, umufalume waho akwinza, alihimbiye umwana-ndogomi" ¹⁶Avafanafunzi wakwe watagelewile amambo iga apo pamwanzo; ilelo Yesu lwe ashindikwa, ndipo vhakumbuha lya kuti amambo aga amasimbilwe uwene nu ya kuti vavomvile amambo aga kwakwe. ¹⁷Basi ivungana la vantu vevalipo poka nu Yesu wakati lwevakumwita Lazaro kufuma mwikabuli, vahashudia kwa kuvamwavo. ¹⁸Nu yali kwa sababu inopia kuti ivungana lya vantu vasogoye kumulaki kwa sbabu vivuye lya kuti avomvile ishara iyo. ¹⁹Mafarisayo vahanongonezya veka nu veka, "Yenya, isalizi mtangawezya kuvomba lyolonti; yenya, munsu yivikwilwe kwakwe." ²⁰Isalizi baadhi lya Vayahudi vali miongoni mwa vala vevali vhasogola ga kuputa kwenye sikukuu. ²¹Ava vamusogoleya Filipo, ambaye amafumile Bethanida lya Galilaya, vahamanulava kuyanga, "Mwene, itwe tukutumaini kumulola Yesu." ²²Filipo avalaaha muvuzya Andrea; Andrea nu Filipo vhavala nu kumuvuzya Yesu. ²³Yesu ahavajibu ahayanga, "Isaa yafiha kwa ajili lya Mwana wa Adamu kushindikwa. ²⁴Yitiha, yitiha, inkuvavuzya, ichembe lya ngano ingeyitaguye mu munsu nu kufwa, yikutendamaga ihali yiniyo yeka yuy; nkandi yafwa, iyiklipapa amatunda aminji. ²⁵Uwene akusangwa uvupuma wakwe alivutezya; nkandi uwene akuwilwa upuma wakwe mu munsu uno alivusalimisya pope upua wa shima. ²⁶Umuntu wowonti antumishila ine nu andandate; nene pendili, ndipo nu mumvomvi wane peali yimapenepo. Umuntu wowonti antumishila, Tata alimushindiha. ²⁷Isalizi umwoyo wane vuli na maganagana: Nane injanje vuli? Tata, umposhe kufuma mu isaa ili. ²⁸Tata, ulishindishe izina lyaho, "Kisha isauti yihinza kufuma kumwanya nu kuyanga, 'Indishindishine nane indilishindiha havile.'" ²⁹Basi umukutano wewimiliye papipi wope vahiva, hayanga kuti vangulumo. avamuvavo vahayanga, "Uhavizya ayanga wope." ³⁰Yesu ahajibu nu kuyanga, Isauti ili yitinzile kwa ajili yane, nkandi kwa ajili yinyu. Isalizi kulongwa lya munsu ino yilipo: ³¹Isalizi umupiti wa munsu uno kutiasubwe pansu. ³²Nane lwe ambusya pamwanya lya munsu, indiva vuta vonti kwane." ³³Amagayanzile igo lwe akuloseya vuvwe vuli kutiafwe. ³⁴Umukutano vuhajibu, "Itwe twvuye mu sheria lya kuti Chiristi alitendama mpaka shima. Nu ukuyanga vuli, 'Mwana wa Adamu lazima ayinuliwe kumwanya?' Uno umwana wa umuntu ni vunanu?" ³⁵Basi Yesu ahavavuzya, "Uwuzeru lwevulipo poka nimwe umda munsu. Sogolaji maadamu mui uwuzeru, ili kuti ahisi hatahivize wawezye. Uwene akuvala kuhisi atamanyile akuvala. ³⁶Ingali muli uwuzeru witihihi uwuzeru uwo ili mupate kuva mweva uwuzeru." Yesu ahajiziyiha vataha mulole. ³⁷Ingawa Yesu avomvile ishara inyinji inamuiyo pilongolela lyavo, bado vatamwitisile ³⁸Ili litimile izyi lya nabii Isaya, amayanzile: "Umwene, ni vunanuwe akwitiha ihabali zyitu? Nu nyove wa Umwene yigubulilwe nu nanu?" ³⁹Ndio sababu vao vatitsile, maana Isaya amayanzile havili, ⁴⁰Avantokoye aminso, nu agavisili magomu amoyo gavo; vakahinze kuminso gavo navamnye kwa mioyo gavo, nu vahongoke nane ingava ponya." ⁴¹Isaya amayanzile amaziyi ago kwa kuwa amavu wenyi uvushindamu wa Yesu nu hayanga habari zyakwe. ⁴²Wailole, hata avapiti avinyi vamwitisile Yesu; ilelo kwa sababu lya Mafarisayo, vatitsile ili vatahinze va pagulwe nu sinagogi. ⁴³Vasungwilwe isifa zya vanadamu kuliko isifa zyezikufuma kwa Muluntu. ⁴⁴Yesu ahafumwa isauti nu kuyanga, 'Uwene akunitiha nene, akunitiha nene tu bali nu uwene ansontelezizye nene, ⁴⁵Wope akundola nene akumulola uwene ansontelezizye. ⁴⁶Nene ininzila ngati uwuzeru munsu ili kila muntu akunitiha nene atuhatendame kuhisi. ⁴⁷Ikiwa umuntu wowonti agiva amiziyi gane ilelo atahageme, nene itakumulonga; maana intinzile iliimbulonge munsu, nkandi imbuposhe munsu. ⁴⁸Uwene akunkana nu weatakwitiha amaziyi gane, akumulonga izyi ilyo lye naliyanga lye lilimulonga insiku lya mwisho. ⁴⁹Maana nene intayanzile kufasi yanetu.

Nkandi. Tata atwaye, uwene vuyo andajizizyege kuti njanje nu gekuti ingayanje. ⁵⁰Nane imanyile kuti ululajizyo lwake upuma wa shima; basi igo inkuyanga nene - ngati Tata ambuzizye, ndivyo inkyanga kwinyu."

Chapter 13

¹Isalizi kabla lya sikukuu lya pasaka, kwa sababu Yesu amamnyile kuti isaa yakwe yafiha lya akwepa muni ina kuvala kwa tata, akiwa avasungilwe avantu vakwe vali muni amavasungwizye uvupeo. ²Nu ibilisi amali avisilwe tayali mu mwoyo wa Yuda Isikariote, mwana wa Simoni, kumusaliti Yesu. ³Yesu amamanyile kuti tata avisile ivintu vyonti munyove yakwe nu kuti afumile kwa Mulungu nu amali akuvala havili kwa Mulungu. ⁴Amavusile pashakulya nu ahatenga pansi. Kisha kunzi nu ahanyetula itavulo nu ahajipinya vuyo. ⁵Kisha ahaviha aminzi mu bakuli nu kukwanda kuvozya muvinama avanafunzi vakwe nu kuvapapula nu tavulo ambayo ajipinyile uwene vuyo. ⁶Ahinzi kwa Simoni Petro, nu Petro ahamuvuzya "Mwene, ukwanza kunozya winama vyane?" ⁷Yesu ahajibu nu kumuvuzya, "Lye inkuvomba utali manyile isalizi, ilelo uli lyelewa badaye. ⁸Petro ahamuvuzya "Teunozye ivinama vyane nalumu" Yesu ahamujibu, "Ikiwa inta kwazya, tuhave nu sehemu poka nane." ⁹Simoni Petro ahamuvuzya, "Mwene utahanozye ivinama vyane tuu, nkandi pope nu nyove nu kicwa lwane." ¹⁰Yesu ahamuvuzye, Wowonti ambaye tayali agezile atakuhitaji kugeza isipokuwa ivinama vyakwe, nu ayimile safi umuvili wakwe wonti, imwe mwimile safi, ilelo te mwenti." ¹¹Kwa kuwa Yesu amamnyile vula ali musaliti; ino ndiyo sababu amayanzi, te mwnti mwimile safi. ¹²Wakati Yesu amali avoza ivinama vyavo nu ahangetula ishi zyalo shakwe nu kutendama havili, avavuzizye "Je mukwelewa shila she imbavombeye? ¹³Mukunita nene "Mwalimu" nu Mwene ino mukuyanga nu ndinga, maana ndivyo indili. ¹⁴Ikiwa nene Mwene nu muwalimu, navoza ivinama vwinyu, imwe pia yikunziwa kuvozya avamwinyu ivinama. ¹⁵Kwa kuwa imbapiye umufano ili kuti imwe pia ngati nene vye imbomvile kwinyu. ¹⁶Yitiha, yitiha, inkuvavuzya umutumwa te mupiti kuliko mwene wakwe; vala vula atumwilwe ni mupiti kuliko vula aliye sotelezizye. ¹⁷Ikiwa umanyila amambo iga, ubalikiwi lwe ingewavombe. ¹⁸Intakuyanga kuhusu imwe mwenti, kwa kuwa imbamanyile vala ve imbasevile - nkandi inkuyanga iga ili kuti amazya gaweze kutimizwa: 'Uwene alaye mukate wane ambusizizye ishi hankala shakwe.' ¹⁹Inkuvavuzya ili isalizi kabla yatalolesile ili kuti lyaloleha, muweze kukwitiha kuti nene NDIYE. ²⁰Yitiha, yitiha, inkuvavuzya akuposhela nene akumuposhela inkumusotelezizye nu vula akuposhela nene akumuposhe vula ansotelezizye nene." ²¹Wakati Yesu ahayanga iga, amayimwile mumwoyo, amashuhudie nu kuyanga, "Yitiha, yitiha, inkuvavuzya kuti woka winyu kuti ansaliti." ²²Avanafunzi vakwe vahenyanya, vakusukumila, ni kwa ajili lya nanu akumuyanga. ²³Kulikuwa mu imeza, woka wavanafunzi vakwe ayegime pashifuva sha Yesu vula ambaye Yesu amausungwilwe. ²⁴Simoni Petro amamuvuzilizizye avanafunzi uno nu kuyanga, "tuvuze vunavu kwake ayanga." ²⁵Avanafunzi vula ayegime kushifufua sha Yesu nu kumuvuzya, "Mwene, ni nanu?" ²⁶Kisha Yesu ahajibu, "Ni kwake vula indisanzila ishipande sha mukate nu kumpapishi ahasanzilaga umukate, amampupiye Yuda mwana wa Simon Iskariote. ²⁷Nu baada lya mkate, setano ahamwinjila. Kisha Yesu ahamuvuzya, "Shila ambacho akwanza kushivomba ushifanye haraka." ²⁸Isalizi kutali umuntu pameza amanyile sababu lya Yesu kuyanga ijambo ilyo kwakwe. ²⁹Baadhi yavo vasivile kuti, kwa sababu Yuda amalemile ifukulaya hela, Yesu amamuzye, "Kala ivintu vevikwanziwa kwa ajili lya sikukuu," au kuti ikwanziwa kufuma ishintu kwa mupina. ³⁰Baada lya Yuda kuposhela umukate, amafumile panzi haraka; nu yali vusiku. ³¹Wakati Yuda amali ayepa, Yesu amanyanzile, Isaizi mwana wa Adamu ashindikwe, nu Mulungu ashindikwa kutushila uwene. ³²Mulungu akumushindiha uwene vuyo, akumushindiha ikalakasya. ³³Avana avansi, indi poka nimwe kumuda muni. kuti mundondole, nu ngati vweimbavuzizye Vayahudi, 'Kwenkuvala mutangawezya kukwinza.' isalizi inkuvavuzya imwe, pope. ³⁴Inkuvapa amri impwa, kuti musungwa; ngatinene vilivyo navasungwilwe imwe, she shinisho namwe pope yikwanziwa kusungwanywa mweka nu mweka. ³⁵Kwa ajili lya ili vantu kutivamanyia kuwa imwe ni vanafunzi wane ikiwa mna mulinishikunzi kwa kila woka winyu nu wa mwanzo." ³⁶Simoni Petro ahamuvuzya, 'Mwene, ukuvala kweki?' Yesu ahajibu, "Mahali inkuvula kwa isalizi utunga weza kundandata, ilelo ulindandata badaye." ³⁷Petro ahamuvuzya, "Mwene, kwa nini intahakulandate pope isalizi? nene inkugafumwa amaisha gane kwa ajili yaho." ³⁸Yesu ahajibu, "Je ungagafumwa amaisha gaho kwa ajili yane? Yitiha yitiha inkukuvuzya, inkanda te yivilishile kabla utankanile mara tatu."

Chapter 14

¹Utahitishe umwoyo waho kuwa mu mahangayiko. Ukumwitiha Mulungu nitishi pia nu nene. ²Mu nyumba lya Tata wane kuli uvuyo uwinji uwa kutendama; ngati yitali ishonkenali nakuvuzya, kwa shila nasogola kukwandalila isehemu kwa ajili yaho. ³Ngati nasogola nu kuvandalila isehemu indiyinza havili kuvakalibisya kwane, ili isehemu ye indi pia nimwe muvepo. ⁴Mumanjile kwidala isehemu inkuvala." ⁵Tomaso amamuzizi Yesu, "Mwene, tufamanyile isehemu yeakuvala; Je! tukuwezya vuli kulimanya kwidala?" ⁶Yesu ahavavuzya, "Nene ndiye kwidala, ngati, nu upuma; kutali angawezya kukwinza kwa tata isipokuwa kutushila kwane. ⁷Ngati mwamanyile nene, nkandi mwamumanyile nu Tata wane pia; kukwandila isalizi nu kwendeela mmamanyile nu mumuwenyi uwene." ⁸Philipo ahamuvuzya Yesu, "Mwene, tulolesye Tata, nu hivyo yatukwila imetutosha." ⁹Yesu ahamuvuzya "intamile poka nimwe kuhavalilizyo ahatali, nu bado mutamanyile nene, Philipo? Wowonti amwenyi nene amuwenyi Tata; Jinsi vuli ukuyanga, 'Tulolesye Tata'?" ¹⁰Mutakwiti kuti nene ni mukasi lya Tata yu mukasi yane? Amazyi inkuyanga kwikusudi lwane nenene; badala yakwe, ni Tata weakuishi mukasi yane akuvomba imbombo yakwe. ¹¹Nihitaji nene, kuti niko mukasi lya Tata, nu Tata yuko mukasi yane; havili nitihaji nene kwa sababu lya imbomno zyane hasa. ¹²Yitiha, yitiha, inkuvavuzya uwene akunitiha, nene imbombo zila inkuzivomba, kutiazivombe imbombo izi pia; nu kuti avombe imbombo impiti kwa sababu inkuvala kwa Tata. ¹³Shoshonti shemukulava kwi zina lyane kuti imbombo ili tata awezye kushindikwa mu Mwana. ¹⁴Ngati nalava ishentu shoshonti mu zina lyane, hilo indivomba. ¹⁵Ngati mwansungwa, kutimuzileme inkomelezio zyane. ¹⁶Nu kutiimuave Tata, Wope alivapa umusaidizi uwamwavo ili kuti muwezye kuwa poka namwe shima, ¹⁷Umupepo wa ndinga. Mumsi vutangawezya kumposhela uwene kwa sababu utakumulola, au kumumanya uwene, pope hivyo imwe, mumanyile uwene, kwani akutendama poka nimwe nu kuwa mukasi yinyu. ¹⁸Itakuvaleha imwe mweka; indigaluha kwinyu. ¹⁹Kwa umda kutali, mumsi insiteyihandole havili, ilelo imwe mukundola. Kwa sababu inkuishi namwe pia. ²⁰Mu insiku ilyo mumanyile kuti nene niko mukasi lya Tata, nu kuti nimwe mko mukasi, nu kuti nene niko mukasi yinyu. ²¹Vovonti akuzilema amri inkomelezio zyane nu kuzivomba, ndiye woka ansungwilwe nene; nu ambaye ansungwilwe nene alipewa nu Tata wane, nu Indimusungwa nu indijilolesya nene neka kwake." ²²Yuda (Te Iskariote) ahamuvuzya Yesu, "Mwene, Je! She shoni shikutokela kuti ulijitolesya neka kwitu nu te kwa mumsi?" ²³Yesu ahajibu ahamuvuzya, "Ngati wowonti weansungwizye, alililema izyi lyane. Tata wane alimusungwa, natuliyinza kwake nu tulivomba amakao gitu poka navo. ²⁴Wowonti we atansungwilwe nene, atakulema amazyi gane. Izyi ambalo mulivuye te lyane nkandi la Tata ansontelezizye. ²⁵Igayanale amambo iga kwinyu, wakati bado inkute pokani nimwe. ²⁶Pope isho, umuhopelezio, umupepo umufinyile Tata akumutuma kwa zina lyane, alivasambilizya amambo gonti nu alivavomba mukumbushe gonte nayazile kwinyu. ²⁷Yitiha inkuvapa iamani yane imwe. Itakuvapa ili ngati mumsi yikufumwa. Mtavishe mioyo ginyu kuwa nu kuhangayihia nu nilyoga. ²⁸Mwikuye shila shenavavuzizye, 'Inkuvala zyane, nu indigaluha kwinyu.' Ngati mwansungizwe nene, nkemuli nuluseshelo kwa kuwa Tata mupiti kuliko nene. ²⁹Isalizi tayali navavuzya kabla yitatokeye ili kuti, ahavalilizyo halolela, muwezye kwitiha. ³⁰Te injanje amazyi aminyi, kwa kuwa umupti wa mumsi ino akwinza. Uwene atalina maha pamwanya yane. ³¹Ilelo ili kuti kumanya inkumusungwa Tata, vomba ambacho Tata akundajizya nene, ngati shila ampiye inkomelezio. Vuhaji nu twepe isehemu apa.

Chapter 15

¹Nene ni mpesya wa uno ndinga, nu tata wane ni mulimaji wa mpesya. ²Kila litawi mukasi yane ambalo amantonongwa naakulisafi syaga kila litawi lye likupapa intonongwa akulyefwaga ili kuti liweze kupapa inkani. ³Imwe tayali mwimile safi kwa sababu lya vujumbe imbavuzizye. ⁴Mutenda mukasi yane, nu nene mukasi yinyu. Ngati litawi vwelitawezya kupapa lyeka lwe litali mu mpesya, kadhalika nimwe mtatendama mukasi yane. ⁵Nene ni mpesya; imwe ni matawi. Akutendama mukasi yane nu nene mukasi yakwe, umuntu uyo akupapa amantonongwa aminji, kwa kuti pasipo nene mutangawezya kuvomba ijambo lyolyonti. ⁶Ikiwa umuntu wowonti atangasyala mukasi yane, avantu vakukusanyaga amatawi nu kugasumbwa mu mwoto nu kuteketela. ⁷Ikiwa mwatendama mukasi yane, nu ngati amazyi yane gatendama mukasi yinyu, lavaji lyolyonti mukwanza, namwe kutimuvombelwe. ⁸Mu ili Tata yane ashinkwi, kuti mukupapa amantonongwa aminji nu kuti ni avanafunzi vane. ⁹Ngati tata yane ansungwilye neen, nene pope imbasungwilwe imwe; tendamaji mu shikunzi shane. ¹⁰Ikiwa mwazilema inkomelezyo zyane, mu mutendame kushikunzi shane ngati nilivyo izilemle inkomelezyo zya tata wane nu kutendama mu shikunzi shakwe. ¹¹Injanzile amambo iga kwinyu ili kuti uluseshelo lwane luve mukasi yinyu naili uluseshelo lwinyu luvombeshe kuva timilifu. ¹²Ino ndiyo nkomelezyo yane, kuti musungwa mweka kwa mweka ngati nilivyo imasngwilwe mweka. ¹³Kutali umuntu weali nu kunzi ishipiti kuliko uno, kuti agafumwe amaisha gakwe kwa ajili lya vachale vakwe. ¹⁴Mweka ni vachale vane ikiwa mwagavomba gala ikuvalajizya. ¹⁵Intakuvita mwe vatumwa, kwa kuwa umutumwa atamanyile shila akuvomba bana wake imbisite mweka muvachale, kwa sababu imbajulisizye amambo gonti ambayo ingivuye kufuma kwa Tata. ¹⁶Muta nseville nene nkandi nene navaseville mweka nu kuvaviha muvale mpape amantonongwa, nu ntonongwa lyinyu lipate kutendama. Hii liko hivi ili kuti shoshonti shemukulava kwa Tata kwa zina lyane, kutiavape. ¹⁷Amambo iga imbalajizizye, kuti musungwa kila muntu nu mwavo. ¹⁸Ngati munsu yavilwa, mumanye kuti nililye nene kabla vutavililwe imwe. ¹⁹Ngati mwali wa munsu, munsu yavasungwizye ngati wa kwavo; ilelo kwa sababu imwe te wa munsu nu kwa sababu navaseville kufuma mu munsu, ni kwa ajili hii munsu yikuvilwa. ²⁰Kumbuhaji izi ambalo navavuzizye, 'Umutumwa te mupiti kuliko bwana wakwe.' Ikiwa vanjimvizye nene, valivayimwani imwe pia; ngati valemile izi lyane nkevalemile nilinyu pia. ²¹Valivavombila amambo aga gonti kwa ajili lya zina lyane kwa sababu vatamanyile vula ansotelezizye. ²²Ngati intinzila nu kuvavuzya nkali vatali, vavomvile imbivi; ilelo isalizi vatali udhuru kwa imbivi yavo. ²³Akunilwa nene akumwilyanga tata pia. ²⁴Ikiwa intavomvile imbombo mumiongoni mwavo ambayo kutali numo ayivamvile, nkandi vatali ni imbivi; ilelo isalizi avomvile gonti gavili vawenyi nu vanililye nene nu Tata wane. ²⁵Hili likufumila ili kuti izi litimile lye lyandi kwilwe mu sheria yavo: 'Vakunilwa nene bila lya sababu.' ²⁶Wakati umufaliji ayinzile, ambaye indimusontelezya kwinyu kufuma kwa Tata, uno ndiye, mupepo wa ndinga, ambaye akufuma kwa Tata, alishuhudila. ²⁷Imwe pope mukushuhudila kwa sababu mmekuwa poka nane kufuma tangu mwando.

Chapter 16

¹Imbavuzizye amambo iga ili mutahawezye kukwanza. ²Valivafumwa pansi lya masinagogi; ndinga isaa yikwinza ambayo kila wealivagoga alisiva kuti akuvomba imbombo injinza kwa ajili lya Mulungu. ³Valivavombela amambo aga kwa sababu mumanyile Tata wala kumanya nene. Imbavuzizye amambo aga ili kuti ahavalilizyo hafiha wa iga kutokela, mungawezya kugakumbuha nu jinsi veimbavuzizye muwezye mwavo. ⁴Intavavuzizye kuhusu amambo iga kufuma pamwanzo kwa sababu nilikuwa poka imwe. ⁵Japokuwa, isalizi nukuvala kwa vula veansontelezizye; ilelo numo kati yinyu akumbuzilizya, "Ukuvala kwi?" ⁶Kwa sababu injanzile amazyi aga kwinyu, uwila wizuye mumoyo ginyu. ⁷Hata hivyo, inkuvavuzya ndinga: ni hinza kulimwe ingenepa; kwa maana intepa, umufalji kulimwe; ilelo nasogola indimusontelezya kwinyu. ⁸Ayinda, uyo mufariji ataubitisha mumsi kuhusiana nu imbivi, kuhusiana nu haki nu kuhusiana nu vulonzi. ⁹Kuhusiana nu imbivi, kwa sababu vatanitisile nene, ¹⁰Kuhusiana nu haki, kwa sababu inkuvala kwa tata, nu temuhandole havili; ¹¹nu kuhusiana nu vulonzi kwa sababu umpiti wa mumsi uno alongilwe. ¹²Ninayo aminji lya kuvavuzya, ilelo temugelewe isalizi. ¹³Ilelo, uwene Mupepo wa ndinga, ayinda, alivalongola mu ndinga zyonti; kwa kuwa teahayanje kwa ajili yakwe vuyo; ilelo wowonti geangagivwa aligayanga amambo iga; nu galolesya kwinyu, amambo gakwinza. ¹⁴Uwene ashindishe nene, kwa sababu aliganyatula amambo gane nu aligalumbilila kwinyu. ¹⁵Ivintu vyonti alinavyo Tata ni vwane; kwa hiyo, injanzile kuti umpepo kutianyetule amambo gane nu aligalolesya kwinyu. ¹⁶Bado umda ahansi, te muhandole havili; nu baada lya umda ahansi, ahavili, mulindola. ¹⁷Baadhi lya avanafunzi vakwe vahavuzanya, "Ni shoni akufuvuzya, 'umda hansi, nu tetumulole ahavili,' nu, kisha, umda hansi mulindola,' nu, 'kwa sababu inguvala kwa Tata?" ¹⁸Kwa hiyo vahayanga, "Ni shingu vuli ukuyanga, 'Bado umda hansi?' tutamanyile akuyanga." ¹⁹Yesu amawenyi kuti vatamanile, kuvuzilizya, wope ahavavuzya, "Mukujivuzilizya mwenemwe kuhusu ili, injanzile, 'Bado umda hansi, temuhandole havili; nu baada lya umda hansi mulindola?' ²⁰Yitiha, yitiha, inkuvavuzya, mulihola nu kuzinda, ilelo mumsi yitishangilila, muiyima nu wila ilelo uwila winyu vuligalunkana kuwa luseshele. ²¹Umwantanda akuva nu nuwila kuhavalilizyo heakuva nu vuchungu kwa sababu wakati wa kujifungula hafisile; ilelo akujingula umwana, atakukumbuha havili uvuvavi kwa sababu lya luseshele lwake kuti umwana apapwa mumsi. ²²Namwe pia muliwila isalizi, ilelo indivalola havili; nu mioyo ginyu galisungwa nu numo aliwezya kulyefwa uluseshele lwinyu. ²³Insiku hiyo temuhambulizili amaswali. Yitiha, yitiha, inuvavuzya, mwalava lyolyonti kwa Tata, akuvapa zina lyane. ²⁴Mupaka isalizi mutalavile lyolyonti kwa zina lyane; lavaji, nimwe muposhele ili kuti uluseshele lwinyu lukamilishe. ²⁵Injanzile nu namwe kwa kunjango yeyitakweleweha, ilelo isaa yikwinza ambapo te inkayanje kunjango yeyita kwelewe ilelo baada yakwe indivavuzya uwuzeru uwuzeru kuhusu Tata. ²⁶Insiku hiyo mulilava kwa zina lyane, nu intakuvavuzya kuti indilava kwa Tata kwa ajili yinyu; ²⁷Kwa kuwa Tata vuyo avasungwilwe kwa sababu nene na kwa sababu mumtisile kuwa imfumile kwa Tata. ²⁸Nafumile kwa Tata nu ininzile mumsi; havili ikwepa mumsi nu inkuvala kwa Tata." ²⁹Avanafunzi vakwe vahamuvuzya, "Ukulola isalizi ukuyanga uwuzeru uwuzeru nu utakutumili amafumbo. ³⁰Isalizi, tumanyile kuti umanyile amambo gonti, nu utakuhitaji umuntu wowonti akuvuzilizye amaswali. kwa sababu hii tukwitiha kuwa ukufuma kwa Mulungu. ³¹Yesu ahajibu, "Isalizi mwitiha?" ³²Yenya, isaa yikwinza ndiyo nu indinga yifisile, ambapo mulisatana kila woka nu kwa wa kwavo mulindeha mwenewe. Ilelo intalineka kwa sababu Tata alipo nane. ³³Inkuvavuzya amambo iga ili kuti mukasi yane muve ni amani mumsi muli amatatizo, ilelo jipieni umwoyo, umbushinzinte mumsi.

Chapter 17

¹Yesu amagayanzile amambo iga; Kisha ahavusya aminso gakwe kukwlekela kumwanya nu kuyanga, "Tata isaa yafiha; ushindishe umwana ili nu mwana wope akushindishe iwewe - ²Ngati shila umupiye amamulaka pamwanya vyoti nu muvuli ili apate upuma wa shima vala vonti umupiye.³Uvu ndioupuma wa shima: kuti vakumanye iwewe, Mulungu wa ndinga nu wa pekee nu uwene amusontelezizye Yesu Chiristi. ⁴Nakushindishile apa pansi, nu kuyikamilisya imbombo wampiye injivombe. ⁵Isalizi, Tata, ushindishe nene poka nu iwewe mwenewe kuvushindamu ula wenali nwo poka nu iwewe kabla munsu kupelwa.⁶Naligubuyi zina lyaho kwa vanto wampiye apa pansi. Valikuva vantu vaho; ilelo nkabizile nene. vope valilemle izyi lyaho. ⁷Isalizi vamanyile kuti kila shintu umpiye nene kufuma kwaho, ⁸Kwa mazyi gala guumpiye nene - imbapiye avene amazyi igo gevaposheleye nu ndinga vahamanya lya kuwa nene imfumile kwaho, nu vahitiha kuti iwewe ndiye unsontelezezye.⁹Inkuvalavile avene. Intakulavila munsu nkandi vala umpiye kwa kuwa avene ni vaho. ¹⁰Ivintu vwonti ni vwane ni vwaho, nu vila vwulinavwo iwewe ni vyane; nane inkushindishe katika hivyo. ¹¹Nene intalipo havili munsu, nkandi avene valipo munsu, nane isalizi ninza kwaho. Tata umufinjile, vatunzi kwa zina vope veve nu vumoya, ngati vila nene nu iwewe tulivyo nu uwoka.¹²Nilipokuwa navo, navalinzite kwa zina wampiye; navalinzite, nu kutali pope woka wavo weaposheleye isipokuwa mwana wa vupotevu, ili kuti amaandiko gatimili. ¹³Isalizi nakwinza kwaho; ilelo inkuyanga iga munsu ili kuti uluseshele lwane yikamilisiwe mukasi yavo mwenewe. ¹⁴Imba izyi lyaho; munsu yivililwe kwa sababu avene te wa munsu, ngati shla nene intali wa munsu. ¹⁵Intalikuvalavila kuti uvefwe munsu nkandi uvalinde nu vula umwovu. ¹⁶Avene te pansu ngati shila nene vweintaline wa munsu. ¹⁷Uvavishi uvulote kwaho mwenewe mu ndinga; izyi lyaho ndiyo ndinga. ¹⁸Wansontelezizye, nane imbasontelezizye avamunsu. ¹⁹Kwa ajili yao nene mwenewe inkujifuma kwaho ili kuti nu vene vajifumwe kwaho kwa ila ndinga. ²⁰Te hawa tu welele veinkuvalavila, nkandi nu vala vevangitiha kutushila izyi lyaho. ²¹Ili kuti avene vope vave nu uwoka, ngati shila iwewe Tata, veuli mukasi yane nane mukasi yaho. Inkuvalavila ili kuti avene pia vawezye kuwa mikasi yitu ili munsu iweze kukwitiha kuwa iwewe ndiye wunsontelezizye. ²²Uvushindamu vula umpiye nene - imbapiye avene, ili kuti vawezye kuwa nu uwoka, ngati shila itwe tulivyo uwoka - ²³Nene mukasi yavo, nawe mukasi yane, ili vawezye kukamilisiwa mu uwoka; ili munsu yimanye kuwa ndinga iwewe ndiye unsontelezizye, nu kuvasungwa, ngati shila iwewe unsungwilwa, nene. ²⁴Tata, shila upiye nene - Inkutamani kuti avene pia vawezye kuwa poka nane mahali pendi ili vawezye kuyenya uvushindamu wane, vula umpiye: kwa kuwa iwewe wansungwilwe nene kabla lya kuumbwa kwa misingi lya munsu. ²⁵Tata vuli ni haki, munsu vutakumanyile iwewe, ilelo nene inkumanyile iwewe; nu vamanyile kuti wansontelezizye. ²⁶Nalivomvile zina lyaho, nu nitalifanya limanyishe ili kuti shila ishikunzi ambalo kwalo wansungwilwe nene liwezye kuwa mukasi yavo, nu nene imbwezye kuwa mukasi yavo."

Chapter 18

¹Baada lya Yesu kuyanga amazyi aga, ahepa nu avanafunzi vakwe kuvala kwifumbo la Kidron, ambako kulikuwa nu ibostani, ambako uwe ne nu avanafunzi vakwe vakwevahnjila mukasi yakwe. ²Isalizi vula Yuda ahanzaka kumusaliti, wope amalimanye izyi hilo, kwani Yesu alikuwa ahasogolaga ili izyi mara kadhaa akiwa nu avanafunzi wakwe. ³Wope Yuda baada lya kuva apata ikundi lya vaaskali nu Mafarisayo kufuma kwa vpiti wa makuhani, vahinza wakiwa nu taa, kurunzi nu vilyilo. ⁴Wope Yesu, hali amanyile kila shintu sheshali shikuvombeha dhidi yakwe, ahajitumpusya pilongolela nu kuvavuzilizya, "Ni nanu mikumulondola?" ⁵Vope vahamjibu, "Yesu Mnazareth." Yesu ahavavuzya, "Nene ndiye" wope Yuda amusalitile, amali ayimiliye poka nu vala askari. ⁶Kwa hiyo avavuzya, "Nene ndiye" vagalusile ishingunga nu kugwa pansi. ⁷Halafu ahavuzilizye havili, "Ni nanu mikumulondola? Vope vahamujibu havili "Yesu Mnazareth" ⁸Yesu ahavajibu, "Tayali imbavuzya kuwa nene ndiye; kwa hiyo ngati mukundondola nene, valeshi ava avanyi vavale. ⁹Iga gali isho ili lila izyi litimilizwe; pala peayanzele; "Mu vala umpiye, intamtezyize pope woka. ¹⁰Ndipo Simon Petro, weamali nu upanga, ahavuta nu kumudumula ikutwi ilya ndilo umuvomvi wa kuhani umupiti. Nu zina lyakwe umuvomvi vula lilikuwa Malko. ¹¹Yesu ahamuvuzya Petro, "Galusya upanga lyaho kwenye ala yakwe. Kwa nini intahamwelele ishikombe shila ampiye Tata?" ¹²Basi lile ikundi la askari nu jemedari, nu vamvomvi wa Vayahudi, vahamulema Yesu nu kumpinya. ¹³Vope vaha mulongozwa nsuti mpaka kwa Anasi, kwa uwe ne amali vutayi wa Kayafa, ambaye ndiye aliyekuwa kuhani umupiti kwa mwaha uyo. ¹⁴Isalizi Kayafa ndi avapiye uvushauri Vayahudi lya kuti yanziwile umuntu woka afwe kwa ajili lya vantu. ¹⁵Simoni Petro amafuaste Yesu, nu viyo hivyo avanafunzi avinji. Nu vula avanafunzi amali amanyisile kwa kuhani umupiti, wope ahinjila poka nu Yesu mu behewa lya kuhani umpiti; ¹⁶Ilelo Petro amali ayimile panzi lya mulyango. Basi vula amwanafunzi aliyekuwa amanyisile kwa kuhani umpiti, afumili panzi ahasogola kuyanga nu vula mwantanda mtumishi aliyekuwa ahalindaga mulyanga nu kumwinjiza Petro mukasi. ¹⁷Basi vula umuvomvi aliyekuwa akilinda mulyango, ahamuvuzya Petro, "Je iwewe te uwoka wa vafuasi wa huyu muntu?" Wope ahayanga, "Nene siye." ¹⁸Na vala avavomvi nu vapiti walikuwa vimiliye mahali pala; vaholesshezize umwoto wa kwa maana, kulikuwa nu mpepo nu hivyo walikuwa vakwota umwoto ili kupata ilungula wope Petro amali navo, akwota umwoto akiwa ayimiliye. ¹⁹Kuhani umpiti ahamuhoji Yesu pamwanya lya avanafunzi vwake nu insambilizyo zyakwe. ²⁰Yesu ahajibu, "Imbuvuzize uwuzeru uwuzeru munsu; Nene nasambilizize mara kwa mara kwenye masinagogi nu hekalu mahali amapo vayahudi vahahomanaga. Nane intayanzile lyolyonti mu siri. ²¹Kwa nini mukumbuzilizyo vavuzilizyi vevantejelezize pamwanya lya kile nayanzele. hawa vantu vamanyle amambo gala geinanzile. ²²Yesu alipokwesha ayanga hivyo, uwoka wa vapiti aliyekuwa ayimiliye ahamuhoma Yesu kwa nyove yakwe nu kisha ahayaga, "Je, hivyo ndivyo yanziwilwe kumujibu kuhani umupiti?" ²³Wope Yesu ahamujibu, "Ngati injanzile ijambo lyolyonti baya basi uwe shahidi kwa ajili lya uovu, nu ngati ijivilehinza kwanini kunkoma?" ²⁴Ndipo anasi amtwala Yesu kwa Kayafa kuhani umupiti akiwa apinyilwe. ²⁵Isalizi Simoni Petro alikuwa ayimiliye akujipasya ilungula mwenewe. Halafu wala vantu vahamuvuzya. "Je iwewe pia si uwoka wa avanafunzi vwake?" Akakana ahayanga "Nene siye." ²⁶Woka wa vomviwa kuhani umupiti, ambaye alikuwa mujenzi wa vula umwavuli ambaye Petro amamudumuye ikutwi, ahayanga, "Je te iwewe wenakuwenyi naye vula bustanini?" ²⁷Petro akakana havili nu mara Inkanda yihavilishila. ²⁸Kisha vahamunyetula Yesu kufumwa kwa Kayafa mpaka kwenye Praitorio. Ilikuwa inzanchi nu mapema. Avene mwenewe vatinjiye yila Praitorio ili vataninze vahanajisiha nu kuilya pasaka. ²⁹Kwa hiyo Pilato ahamusogolela nu kuyanga. "Ni lishitaka vuli lyelikumuhusu uno umuntu?" ³⁰Vahamujibu nu kumuvuzya, "Ngati uno umuntu amile muvomba maovu, nketutamulesite ku kwaho." ³¹Pilato ahavavuzya, "Mchukueni imwe wenyewe, mkamhukumu kulingana nu sheria lyenu. "Vope Vahayudi wahavavuzya, "Sheria yitakuruhusu itwe kumugoga umutu wowonti." ³²Vayanzele iga ili litimilishe, izyi lye tayari ayanzele pamwanya lya aina lya kufwa kwake. ³³Basi Pilato ahinjila ahavili Praitorio ahamwita Yesu; ahamuvuzya, "Je, uwe ne ni ufalme wa Vayahudi?" ³⁴Yesu ahajibu, "Je, uwe ne ukumbuzilizya iswali hili kwa sababu ukwanza kumanya au kwa sababu avanyi vakusontelezize ili umbuzilizye ane?" ³⁵Wope Pilato ahamujibu, "Nene te Myahudi, au sivyo?" Taifa lyaho nu kuhani umupiti ndio vakuletise kwane; iwewe umvomvile ishoni? ³⁶Yesu ahajibu; "Ufalme wane te wa munsu uvu, ngati ufalme wane amamile ni sehemu katika muvuli mwenga uvu avatumwa vane nkandi vankomali ili intahafumwe kwa vayahudi. Kwa ndinga ufalme wane utakwepa apa" Basi ³⁷Pilato ahamuvuzya, "Je, iwewe basi u mfalme?" Yesu ahajibu, "Iwewe ndiyo ukuyanga kuti nene ni mfalme, kwa sababu ino nene ininzile munsu ili niwe shahidi wa yila ndinga. Yeyote weali wa wiyo ndinga kuyitejelevwa isauti yane. ³⁸Pilato ahamuvuzya, "Ndinga ishoni?" Wope lwe ahayanga ago ahasogola vayahudi nu kuvanuzya "Intalola mu lyolyonti umuntu uno. ³⁹Imwe muli nuvutamaduni wevukuvomba kuti imufungulile umukungwa woka uwakati wa Pasaka. Je

mukwanza imufungulile ufalume wa Vayahudi." ⁴⁰Kisha hazuma ahalange nu kuyanga te wevuno, tufungulile Baraba." Wope Baraba amali mufulaji.

Chapter 19

¹Basi Pilato amnyatulaye Yesu nu kumchapa. ²Vala maaskari vahashiviha pamwanya yitwe lya Yesu nu kumzwiha ishizwalo la rangi lya zambarau. ³Vahamwinzila nu kuyanga, 'Twewe ufalme wa Vahayahudi! nu kisha kumuhoma kunyove yavo. ⁴Kisha Pilato ahafuma panzi n kuvavuzya vantu, "Yenya nu valalelela uno umuntu kukwinyu ili mmanye kuti nene intakulola ikosa lyolyonti mkasi yakwe." ⁵Kwa hiyo Yesu ahafuma panzi; apezile azwaye ishipambwi la mimvwa, nu shazwalo la zambarau. Ndipo Pilato ahavavuzya, mwenyaji umuntu uno apa!" ⁶Kwa hiyo wakatiumupiti nu vapiti lwe vamlola Yesu vahazuma ahalanga vahayanga, "Msulubishe, Msulubishe." Pilato ahavuzya, munyatulaje imwe mwenewe muvale mumhomele kwa kuwa nene nlawenye ikosa mkasi yakwe." ⁷Avayahudi vahamjibu Pilato, "Itwe tulinayo sheria, nu kwa sheria hiyo yikwanzilwa atwe kwa sababu uwene ayivisile kwa mwana wa Mulungu". ⁸Pilato lwa ahviwa amazwi iga ayendeleye kukwogopa, ⁹Akaingia Praitorio havili nu kumuvuzya Yesu, "Twewe ufumile kwoshi? Poshe ishi, Yesu atayanzile nashimo. ¹⁰Kisha Pilato ahamuvuzya, "Je, iwewe utakuyanga nene? Je, iwewe utamanyile kuti nene nina mamlaka aga kukwigadila nu mamlaka agakuku homela?" ¹¹Yesu ahajibu, "Utangava nu maha zaidi yane ngati utapewilwe kufuma kumwanya. kwa hiyo, umuntu wanfumizye kukwaho ali imbivi impiti." ¹²Kulonkana nu jibu ili, Pilato ahanza kumuleha huru, nkandi avayahudi vahahoma ahalanga vahayanga, "Ngati wamleha huru basi iwewe te rafiki wa Kaisari: Kila wa kujifanya kuwa mu mwene akuyanga shinyume sha kaisari." ¹³Pilato ahivwa amazwi iga, ahamlelta Yesu panzi havili ahatendamapara pashitengo ishahukumu amahali pala pakumanyiha ngati sakafu ilelo kwa Kiebrania, Gabatha. ¹⁴Insiku lya maandalizi lya pasaka lwegatiha kwitishilo umda wa isaa lya sita. Pilato ahavavuzya Vayahudi, "Yenya mfalme winyu uno apa!" ¹⁵Vahazama ahalanga, "Mwefwe, mwefwe, msulubishe!" Pilato ahavavuzya "Je, nimsuubishe mfalme winyu?" Wope kuhani usongo umpiti ahajibu, "Itwe tutali nu mfalme isipokuwa Kaisari." ¹⁶Ndipo Pilato ahamfuma Yesu kwavo ili asulibiwe. ¹⁷Nao vamunyatule Yesu, naye ahafuma, ashinyatuye ishihovenkanyo shakwe mwenewe mpaka kwenye sehemu yevakuyita fuvu la kichwa, kwa Kihebrania vakukwita Golgota. ¹⁸Ndipo wevahanomhela Yesu, poka naye vanavuli vavivili, woka uluvazu utu nu wamwavo uuvazu ulu, Yesu katikati yavo. ¹⁹Kisha Pilato ahasimba ialama nu kuviha pamwanya lya shihovenkanyo penepo pasimvilwe: YESU MNAZARETH, MFALME WA VAYAHUDI. ²⁰Avinji kuvayahudi vavuzye ialama iyo kwani amahali pala pevamhomeleye Yesu pali papipi ni nkaya ialama iyo asimiliwe kushibrania nu kushirumi nu kushiyunani. ²¹Wope vampiti wa mahakuni wa Vayahudi vahamuvuzya Pilato utahasimbe, umwene wa vayahudi nkandi uwene ayanzile kuti nene ni mfalme wa Vayahudi." ²²Wope Pilato ahajibu, "Vwensimvile mvensimvile." ²³Baada lya askari kumuhomela Yesu vanyetuye ivizwalo vyakwe nakugava amafungu gane kila askari ifungu lyoka, wevulo vulo nu nitikanzi ishi yila inkanzu yitali yisonilwe nkandi yali yali lya kutava yonti mpaka kumwanya. ²⁴Kisha vahanongonelana veka kwa veka "Tutahiyizepule, nkandi tuyihomela ikula ili kulola yikwima lya nanu." Hili lila iyi litimile ili lila izyi litimile, lili likuyangwa vagavinyemanda gane, nu zyalo shane vahalihomela ikula. ²⁵Askari vavomvile amambo iga. Mayi wakwe Yesu, dada wa mayi wakwe, Mariamu umushiwa wa Kleopa nu Mariamu Magdalena - avandava vapezile vimili papipi nu shihovenkanyo wa Yesu. ²⁶Yesu ahamulola mayi wakwe poka na yule amwanafunzi amusngwile vimiliye papipi, ahamuvu zya mayi wakwe, Muvanda, yenya, yenya umwanao uno hapa!" ²⁷Kisha ahamuvuzya ula amwanafunzi, "Yenya, uno apa mayi waho. "Kufuma isaa hiyo yila amwanafunzi ahamunyetula kuvala kukaya kwake. ²⁸Baada lya ylyo, Hali Yesu amanyile kuwa gonti gasila ili kutimzya amazwi, ahayanga, "Inkulola ishinyoto." ²⁹Ishililo sheshamile shizuye isiki shevamile vashivisile pala, kwa hiyo vahaviha isifongo yeyizuye isiki pamwanya lya vufito wa hisopo, vahaviha mwilomu lyakwe. ³⁰Wope Yesu lye ayivonja iyo, ahayanga, ahati "Zyasila." Kisha ahalema kwina itwe lyakwe, umwoyo wakwe. ³¹Kwa vile wamili ni wakati wa maandalio, nu kwa sababu amavili gatanzinile kusyala pamwanya yashiho venkanyo uwakati wa sabato (Kwa kuwa Sabato yamile insiku lya muhimu), Vayahudi vamulavile Pilato kuwa ivinamo vyavo vala vevale vahomelile vavunze, nu kuti amavili gavo vagisye. ³²Ndipo askari vahinza nu kuvunza ivinama vwa vantu avakwana nu wavuli weamile ahomelilwe nu Yesu. ³³Valamufishila Yesu vamwazile tayali amali afuye, kwa hivyo vatamvunzile ivinama vwake. ³⁴Pope isho, woka wa askari amulasile Yesu kuluvazu kwa palala, nu mara ahafuma amavanda nu aminzi. ³⁵Wope aweanyi ili afumwizye ipangwi, upangi lwakwe lya ndinga. Uwene amanyile kuti ayanzile sha ndinga ili namwe pia mwitisile. ³⁶Amamboiga gamile ili lila izyi lyelya yangilwe lipate kutimila, "Atalipo poshe wakwe woka wekwamvanze." ³⁷Havili izyi ilyamwavo likuyanga, "Vali mwenyavulawe amulasile." ³⁸Baada lya amambo iga Yusufu wa Arimathaya, kwa vile amile amwanafunzi wa Yesu, ilelo kwa kwilu kwa kuvogopa Vayahudi, amulave Pilato kuti umuvili wa Yesu. Wope Pilato akampa ruhusa. Kwa hiyo Yusufu ahinza kuwefwa umuvili wa Yesu. ³⁹Wope Nicodmo ambaye hapo awali mwamwanzo amamufusite Yesu uvusiku wope ahinza. Uwene aleste uuchanganyiko wa manemane nu udi, gegali nuvumwamu uwalatili mia na yoko. ⁴⁰Kwa hiyo vahavunyetula

umuvili wa Yesu vhavupinya musanda lya kitani nu poka nu gala amanukatu, ngati vweyali idestuli lya vayahudi wakati wa kusyila. ⁴¹Isehemu ambapo Yesu amahomalilwe kwalini nu bustani; mukasi ya vila ivilimbika kwali ni kaburi ipwa lye kutali umuntu weali awasile kusilwa umwo. ⁴²Basi, kwa kuwa ilikuwa isinku lya maandaio kwa Vayahudi, nu kwa vile lile kaburi lilikuwa papipi, basiwakamlaza Yesu mukasi yakwe.

Chapter 20

¹Mapema insiku lya kwanza lya juma, kushili bado nahisi Mariamu Magdalena aminzile kaburi; ahalilola lila iwe lyefile kaburini. ²Kwa hiyo ahashimbila uluvilo kuvala kwa Simon Petro nu kwa vula umwanafunzi mwavo ambaye Yesu amusungwilwe, kisha ahamuvuzya, "Vamunyetuye Mwene kaburini, natwe tumanyile kula vamukasyizye." ³Kisha Petro nu vula umwanafunzi mwavo vahepa, kwelekela kaburini. ⁴Vonti vahomile uluvilo kwa poka; vula amwanafunzi mwavo aheshimbila kwa kasi zaidi lya Petro nukufiha kwa kaburi wa kwanza. ⁵Ahimilili nu kisha ahahenya kaburini' ahaiyola ile sanda lya kitani yikasite, ilelo atinyiye mukasi. ⁶Kisha Simon Petro wope ahafiha ahinjila mukasi lya kaburi. Ahailola sanda lya kitani yikasite pala ⁷nu yila lesa yeyali kwitwe lyakwe yitali yikasite poka nu zila sanda zya kitani nkandi yali yikasite pa pembene yakwe yuyo yeka. ⁸Ndipo vula amwanafunzi mwavo wope ayingila mukasi lya kaburi; ahalola nu kwitiha. ⁹Kwa kuwa hadi wakati huo walikuwa bado vatagamanyile amazyi kuti yamulazimile Yesu havili mu vafu. ¹⁰Kisha vanafunzi vahavala havili kukaya mwavo. ¹¹Pope isho, Mariamu alikuwa ayimiliye kaburini akuhola, alivyokuwa akwendelela kuhola, ahimilila kisha ahanya kaburini. ¹²Ahalola avahivya vavili vevali sura inzeru vatendime woka kwitwe nu mwavo kuvinama isehemu ambapo Yesu amali akasite. ¹³Wope vahamuvuzya, "Mwantanda, kwa shoni ukuhola?" Wope ahavavuzya, "Ni kwa sababu vamunyetuye Mwene wane, nane intamanyile vamuvisile." ¹⁴Alipokwisha ayanga ago, ahagevuha nu kumulola Yesu ayimiliye. Ilelo atamanyi kuti uyo amali Yesu. ¹⁵Wope Yesu ahamuvuzya, "Mayi, kwa shoni ukuhola? Ukumulondola nanu?" Wope uku akidhani kuwa ni mutunza bustani ahamuvuzya, "Mwene, ngati ni iwewe weunyetuye, mbuzya umuvisile, nane imunyetule." ¹⁶Yesu ahamuvuzya, "Mariamu." Wope ahagalunkana mwenewe nu kumuvuzya kwa Kiaramu, "Raboni," yaani ino ni kuyanga, "Mwalimu." ¹⁷Yesu ahamuvuzya, "Utahanguse, kwani bado intapulusile kuvala kwa tata; nkandi; sogola kwa vajenzi vane uvavuzye kuti indi buluha kuvala kwa tata wane ambaye wope ni havili tata winyu, Mulungu wane Mulungu winyu." ¹⁸Mariamu Magdalena ahinza kuvavuzya vanafunzi, "Namulola Mwene," nu kuti amuvuzizye amambo iga. ¹⁹Nu ilipokuwa yava hamazua, insiku lya kwanza lya juma, nu malyango gahava gagalilwe isehemu lya vwanafunzi kwa pevalipo kwa vogopa avayahudi, Yesu ahinza nu kwimilila katikati yavo nu kuvavuzya, "Amani yive kwinyu." ²⁰Alipokwisha ayanga iga ahavalolesya inyove zyakwe nu huvazu lwakwe. Nao vanafunzi valola Mwene vasungwilwe. ²¹Kisha Yesu ahavavuzya havili, Amani iwe namwe. Ngati shila Tata vwe ansontelezizye nene, shinisho shinisho nane inkuvasonteleziza imwe. ²²Yesu alipokwisha ahayanga igo, ahavisizya ahavavuzya, posheli umpepo umufinjile. ²³Wowonti mumusamehe imbivi, vasameliwilwe; nu vala vemunga vafunjila valifunjilwa. ²⁴Thomaso, woka wa vala kumi nu vavili, ahitwaga Didimas, atali nu vanafunzi mwavo Yesu ayinzile. ²⁵Vala vanafunzi mwavo vaha muvuzya baadaye, "Tumuwenji Mwene." Wope ahavuzya, "Ngati intalola alama zya misimari mu nyove zyakwe, nu kuviha insamba zyane kulizyo ialama, nu pia kuvia nyove yane luvazu lwake tiimitishe." ²⁶Baada lya insiku nane vanafunzi walikuwa kwiziho havili, wope Thomaso amali poka nawo. Wakati amalyango alipokuwa gafungwilwe Yesu amimiliye katikati yavo. nu ahayanga, "Amani nu iwe nimwe." ²⁷Kisha ahavuzya Thomaso, leta insambayano nu ulole inyove zyane; leta apa nyove zyaho nu uvishe kuluvazu lyane; wala utahime atakwitiha nkandi akwitiha. ²⁸Wope Thomaso ahajibu nu kumuvuzya, "Mwene wane nu Mulungu." ²⁹Yesu ahamuvuzya, kwa kuwa wandola, witiha vabalikiwilwe, avene veva kwitiha, pasipo kulola. ³⁰Kisha Yesu avomvile ishara inyinji lya vwanafunzi, ambazozitahali kusimbwa mu shitabu ishi; ³¹nkandi izi zisimbwilwe ili kuti muwezeye kwitiha kuti Yesu ndiye Chiristi, mwana wa Mulungu, nu kuti mukwitiha muve nu upuma mu izina lyakwe.

Chapter 21

¹Baada lya amambo ago Yesu amajilolesizye havili vanafunzi mu Bahari lya Tiberia; hivi ishove amajilolesizye vuyo: ²Simon Petro amali poka ni Thomaso akwitwa Didimas, Nathanaeli wa kana lya Galilaya, wana wa Bededayo nu vanafunzi mwavo vavili wa Yesu. ³Simoni Petro ahamuvuzya, "Nene navala kuvuwa inswi." Vo pe vahamuvuzya, "Itwe, pia tukavala ni iwew." Vahala vahala vahinjila mumanshuwa, ilelo uvusiku uwo vatapasiti shoshonti. ⁴Na nzanji kwasha, Yesu ahimilila muvufukweni, vo pe vanafunzi vatamanyile kuwa amali Yesu. ⁵Kisha Yesu ahamuza, "Vajala, muli shoshonti sha kulya?" Vo pe vahamujibu, "Hapana." ⁶Ahavavuzya, "Yisi wavu kuvavulwa kundilo lya mashuwa, nimwe kuti mupate kiasi." Kwa hiyo wakashusha wavu vo pe vatawezizye kuvuvuta havili kwa sababu lya winji wa sha inswi. ⁷Basi vula vanafunzi Yesu amusungwilwe ahamuvuzya Petro, "Ni Bwana." Simon Petro aliposikia kuwa ni Mwene, ahajipinya ishizyao (maana atali alizyaye ihinza), Kisha ahajisumbila baharini. ⁸Vala vanafunzi mwavo vahinza kwenye mashua (Kwani vatali apatali nu pwani, yapata mita moja kufuma pashimpuma), vo pe vali vahavutaga zila inyavu zyali zizuye inswi. ⁹Lwevaviha pashi mpuma wawenyi umwoto wa mukaa pala nu pamwanya yakwe pamile nu inswi poka nu mukate. ¹⁰Yesu ahavavuzya, "Leteni baadhi lya inswi mwavuva isalizi hivi." ¹¹Basi Simoni Petro ahazuva nu kuvuta ule wavu vula wewali wizuye inswi impiti, kiasi sha inswi sha 153; japo walikuwa vinji uwavu vula vutazepusile. ¹²Yesu ahavavuzya, "Nzaji mupate ishifungua kinywa." Kutali poka numo wa vanafunzi kumuvuzilizya, "Iwewe ni nanu?" vamanjile kuti alikuwa ni Mwene. ¹³Yesu ahinza, ahanyetula vula mukate, kisha ahavapa ahavombo wevulowevulo nu kwa zila inswi. ¹⁴Ino yali mara lya tatu kwa Yesu kujilolesya kwa vanafunzi wakwe baada lya kuzyuha kufuma vafu. ¹⁵Baada lya kuva vafungula ikinwa, Yesu ahavavuzya Simon Petro, "Simoni mwana wa Yohana je, unsungwilwe nene kuliko hawa?" Petro ahajibu, "Ndiyo, Mwene; Iwewe umanyile kuti nene inkusungwilwe." Yesu ahavavuzya, "Lisha ingonzi zyane." ¹⁶Ahavavuzya mara lya vuvili, Simon mwana wa Yohana je, unsungwilwe?" Petro ahamuvuzya, "Ndiyo, Mwene; iwewe umanyile kuti inkusungwilwe." Yesu ahamuvuzya, "Dima ingonzi zyane." ¹⁷Ahamuvuzya havili mara lya tatu, "Simoni, mwana wa Yohana, Je unsungwilwe?" Wo pe Petro hasinililwa kwa vile ahamuvuzya mara lya tatu, "Je iwewe unsungwilwe?" Wo pe ahamuvuzya, "Mwene, umanyile gonti; umanyile kuti inkusungwilwe." yesu ahamuvuzyelisya ingonzi zyane. ¹⁸Yitiha, yitiha, inkuvuzya lwelwaliwe mujaho waveleleye kuzyala nu amenda wenene nu kuvala kwokwonti ulanzago; ilelo wagosipa uligolosya inyove zyaho, navanji valikuziyali zya amenda nu kukutwala kutakwanza kuvala. ¹⁹Yesu ahayanga iga ili kulolesya ni aina vuli lya vufwe ambacho Petro nkandi amushindishile Mulungu. Baada lya kuwa ayanga iga, "ahamuvuzya Petro, "Ndandata." ²⁰Petro agalunkine nu kumuola vula vanafunzi ambaye Yesu amusungwilwe amufuata - Uno ndiye ayegamine shifuva sha Yesu wakati wa shakulya sha hamazuva nu kumuvuzilizya, "Mwene nanu we kuti akusaliti?" ²¹Petro amuwenyi nu kisha ahamuvuzilizya Yesu, "Mwene, Huyu umuntu akuvomba ishoni?" ²²Yesu ahajibu, "Ngati inkwanza ihakiba mpaka indiyinza, ilyo likuhusu ishoni?" Ndandata." ²³Kwa hiyo habari izi zyasesite muvonti muvala vajenzi, kuti umwanafunzi huyo teafwe. ilelo Yesu atamuvuzizye Petro kuti umusundikwa uyo atakufwa, "Ngati inkwanza uwene asyale mpaka indi yinza yikuhusu shoni?" ²⁴Huyu ndiye wanafunzi akufumwa amambo haya, nu ndiye asimvile amambo iga, nu tumanyile lya kuti ipangwi lyakwe wa mundinga. ²⁵Kuna amambo agamwavo aminji Yesu amagavomvile. Ngati kila lyoka lihasibwaga, inkusiva kuti yuyo nkandi yitakwiliye kuviviha ivitabu vweingevwa simvilwe.

Acts

Chapter 1

¹Shitabu sha hali nashisimvile, Theofilo, nakuyanga gonti Yesu gamanzite kuvomba nu kusambilizya, ²mpaka insiku ambayo Uene aposhelewile kumwanya. Ino yaali baada lya kwefwa inkomelezye kutushila Mupepo mufunjile kwa mutume weamile amuvasevile. ³Baada lya mayimba gakwe, Uene alolesile kwavo lyeali mupuma welele nu vilolosyo ajilolesizye kwavo, nu ayanzile kuhusu ufalme wa Mulungu. ⁴Lyeamile akuhomana poka navo, avavuzizye vatahepe Yerusalemu, ilelo vagulilile kwa ajili lya ahadi lya Tata, ambayo, ayanzile, "Mwivuye kufuma kuline ⁵kuti Yohana ahabatizya kabisa kwa minzi, ilelo kutimubatizye kwa Mupepo mufinjile mu insiku izi injinsi." ⁶Nu vamilile vahomana poka vamuviuzilizizye, "Mwene, ishi uno ndio umuda uvagalusye Israeli ufalme?" ⁷Uene ahavavuzya, "Te sawa kwinyu kumanya ahavalilizyo au majira ambayo Tata agakusudie kwa mamulaka gakwe mwenewe." ⁸Ilelo muliposhela amaha, ahavalilizyo Mupepo mufinjile lyealiyinda

pamwanya yinyu, nu nimwe muliyima vashahidi vane kwonti mu Yerusalemu nu Uyahudi yonti nu samaria mpaka mwisho wa munsu.⁹ "Mwene Yesu lyeamala kuyanga aga, lyevali vakwenya kumwanya, Uwene ayimuliwilwe kumwanya, ni vingu lihamugabishila vatahamulole kwa minso gavo.¹⁰ Ahavalilizyo vakwenya kumwanya kwa makini akuvala, gafula vantu vavili vimiliye pakasi yavo vazayaye ivizyalo ivizeru.¹¹ Vayanzile, "Imwe vantu wa Galilaya, kwa shoni mukwimilila apa nakukwenya kumwanya? "Uno Yesu pamwanya kumwanya aligaluha kwa namuna yeyila yeyila ngati mumwenye akuvala kumwanya.¹² Ndipo vahagaluha Yerusalemu kufuma kwenye igamba wa mizeituni, ambao uko papipi nu Yerusalemu umwendo wa insiku lya Sabato.¹³ Vafiha vasogoye kwogorofa vamilile vakutendama. Vope ni Petro, Yohana, Andrea, Filipo, Thomaso, Tatholomayo, Mathayo, Yakobo Umwana wa Alfayo, Simoni Zelote nu Yuda Umwana wa Yakobo.¹⁴ Vonti vavungine ngati muntu woka, kwa mute vamilile vakwendelela mu maombi. Poka nu havo valipo vantanda, Mariamu Mayi wakwe Yesu, nu ukaka zyake.¹⁵ Mu nsinku zila Petro ayimiliye pakasi lya vajenzi, ngati vantu 120, ahayanga,¹⁶ Vajenzi yamile lazima kuti amazyi gatimizwe, ambapo hali Mupepo mufinjile ayanzile kwilomu sha Daudi kuhusiana nu Yuda, ambaye avasonteye vala vamulemile Yesu.¹⁷ Kwa kuva uwene amile woka witu nu aposhele ifungu lyakwe la faida ino huduma.¹⁸ (Isalizi mutu uno akazile ieneo kwa shila sheashipoleye kwa nbivi wakwe nu hapo aguye ahalongolezwa itwe, muvili vuhapunta nu nyanda zyakwe zyonti gahava apuzelu gahitiha.¹⁹ Vonti vahatendama Yerusalemu valivuzye kuhusu hili, pisho ieneo hilo vahalyita kwan lugha yavo "akeldama" hilo ni "Ugunda la mavanda.")²⁰ "Kwenye shitabu sha Zaburi yisimvilwe yasimbilwe, 'Hamba ieneo lakwe liwe lihema nu itahaluhusiwe poshe woka kutendama pala;' nu, 'Ruhusu muntu wamwavo anyetule inafasi yakwe lya vulongo.'²¹ HIyo ni muhimu, kwa hiyo, woka wa wanavuli ambao walipoka natwe ahavalilizyo Mwene Yesu ayefile nu kwinjila pakasi yitu,²² Kukwandila kwenye ubatizyo wa Yohana mpaka insiku lila panyetulilwe pamwanya, lazima ave shahidi wa luzusyo natwe.²³ "Vasogoye kwilongolela vanavuli vavili, Yusufu akwitwa Barnaba, ambaye welele ahitwa Yusto nu Mathia.²⁴ Avene valavile vayanga, "Iwewe, Mwene, vumanyile amoyo lya vantu, hivyo viha apazeru vunanu pakasi lya vavili hava ambaye umusevile²⁵ Kunyetula inafasi mu huduma nu vutume, ambapo Yuda avomvile mbivi nu kuvala isehemu pakwe."²⁶ Vahahoma ikura kwa ajili yavo, nu ikura ihamugwila Mathia ambaye avaziwilwe poka nu vala vatume kumi nu yoka.

Chapter 2

¹Leyafitia insiku lya Pentekoste, vonti vamilie poka sehemu yoka. ²Ghafla yihatokela mungurumo kufuma kumwanya ngati unkungu inkali. yihizuzya inyumba yonti valimokuwa vatenime. ³Hapo zyavafumiye imili, ngati zya mwoto zigavanyisile, zihaha pamwanya yavo kila woka wavo. ⁴Avene vonti vahajazwa nu Mupepo mufinjile nu vatali kuyanga kwa lugha nyavo, ngati shila Mupepo avapanjiye kuyanga. ⁵Isalizi valipo vayahudi vevali vakutendama Yerusalemu vakumputa Mulungu, kufuma kila litaifa pansi lya mwanya. ⁶Ngurumo izi lweziviha, kundi la vantu linzile poka nu lwevali nu lyogalyoga kwa sababu kila muntu avivuye vakuyanga kwa lugha yakwe mwenewe. ⁷Vapumile nu kusukumila, avene vayanzele, "Ndinga, hava vonti vakuyanga te Wagalilaya?" ⁸Kwa shoni inswe tukuvivwa, kila woka mu lugha tupafwilwe nazyo? ⁹Waparthia nu Wamedi nu Waelamu, nu havo vakutendama Mesopotamia, Uyahudi, nu Kapadokia, nu mu Ponto nu Asia, ¹⁰mu Frigia, Pamfilia, mu Misri, nu ishemu lya Libya poshe Kirene, nu vajeni kufuma Rumi, ¹¹Vayahudi nu waongofu, Wakrete nu Waarabu, tukivivwa vakuyanga mu lugha zytu kuhusu imbombo zya uwezeza wa Mulungu. ¹²Vonti vamilie vapumile nu kusukumila, vanongoneline veka kwa veka, "Ino ina maana vuli?" ¹³Ilelo vamwavo vajeveye vakuyanga, "Hava vavizuzize kwa mvinyo umupwa." ¹⁴Ilelo Petro ahimilila poka nu vala kumi nu yoka, ahafumwa isauti, ahavavuzya, 'Vantu wa Yudea nu wonti mukutendama pa Yerusalemu, hili limanyishe kwinyu, tejelevwi kwa makini amaziyi gane. ¹⁵Vantu hava hozilwe ngati vwemusivile, sababu isalizi izi ni nzanchi isaa tatu. ¹⁶Ilelo hili lyamile liyangwilwe kutushila kwa nabii Yoeli: ¹⁷Yiliyima mu insiku zya mwisho; Mulungu ayanzele, indiyita mupepo wane kwa vantu vonti. Vana vyinyu nu binti zyinyu valifuma unabii, vijana winyu valifumwa maono, nu vazehe winyu valifumwa indoto. ¹⁸Sheshila sheshila pamwanya lya vavomvi vane nu vavomvi vane wa vantanda insik izyo, indiyita Mupepo wane vope valitabiri. ¹⁹Indiholesya amaajabu pamwanya yamwanya nu ishara pansi munsu, mavanda, mwoto, nu akusuha kwilyo. ²⁰Nu zua lilibadiliha kuva hisi nu mwezi kuva mavanda, kabula lyitinzile insiku ipiti nu lya ajabu lya Mwene. ²¹Yamile lya kuti kila woka ambaye kulyita zina la Mwene aliyokoha. ²²Vantu wa Israeli, tejelezyi amaziyi aga: Yesu wa Nazareti, mwanadamu asibitisiwilwe nu Mulungu kwinyu kwa amatendo lya vuwezeza nu maajabu, nu ishara ambazo Mulungu kutushila Uwene pakasi yinyu, ngati imwe mwenewe mumanyile - ²³Kwa sababu lya mpango vukusudiwilwe tangu pamwanzo, nu njele lya Mulungu, vamufumwizye nimwe, kunyove lya vantu vnanzi, vamuhomeleye ni kumugoga, ²⁴ambaye Mulungu awefwa uvuvavi wa vufwe kwakwe, kwa sababu yitawezenkine kwakwe kumilikiwa nu uno. ²⁵Pisho Daudi akuyanga kuhusu uwene, 'Namuwenyi Mwene inkuzyonti pilongolole lya minso gane, uwene ali kunyove yane yakundilo hivyo basi vatalinsejelezya. ²⁶Kwa hiyo umwoyo wane wali nu luseshelo nu lumulil wane lwasesheye. Welele muvili wane kutivutendame mu vudandamazu. ²⁷Te uyileshe inafisi yane yivale ukuzimu, vala uyiluhusu mufinjile lwa waho kulola uvuvozu. ²⁸Iwewe ulolesizye kwane kwidala zya vupuma; kutiumbembe inzulwe nuluseshelo pilongolela lya paminso gaho. ²⁹Mujenzi, ingaweza kuyanga kwinyu kwa vundamazu kuhusu tata witu Daudi: Uwene weafuye nu hasyilwa, nu kaburi lyakwe lilipo poka naswe poshe ishi ilelo. ³⁰Pisho, amile nabii nu amanyile kuti Mulungu ahalapa kwa shiapo shakwe, kuti kutiavishe woka mu pwapwa wakwe kwenye shitengo sha enzi. ³¹Aliwenyi ili mapema, nu ahayanga kuhusu uluzyuho wa Chiristi, 'vala amile atalekwiluse kuzimu, vala muvili wakwe vutavozile. ³²Uno Yesu - Mulungu amuzusizye, ambaye inswe twenti ni mashahidi. ³³Kwa hiyo, avushila mu kunyove wa kundilo lya Mulungu, nu akiwa aposheleye ahadi lya Mupepo mufinjile kufuma kwa Tata, uwene apunguye ino, ambaye imwe mukulola nu kukwivwa. ³⁴Kwani Daudi atabulusile kuvala kumwanya, ilelo akuyanga 'MWENE akuyanga kwa Mwene wane, ³⁵"Tendama kunyove yane wa idilo mpaka indivomba avalugu vaho kwa ajili lya vinama vwaho. ³⁶Kwa hiyo inyumba yonti lya Israeli nu yimanye kwa hakika kuti Mulungu avomvile Uwene kuwa Mwene nu Chiristi, uno Yesu ambaye ambaye muhomeleye. ³⁷Isalizi lwevivwa isho, vahapembwa mu moyo gavo, vahamuvuzya Petro nu vamtume avanji, "Mujenzi, tuvombevuli?" ³⁸Nu Petro ahavavuzya, tontaji nu mwotelwe, kila woka winyu, mu zina la Yesu Chiristi kwa ajili lya vuposhi wa mbivi zyinyu, nu muposhele izawadi lya Mupepo mufinjile. ³⁹Kwani kwinyu ni ahadi nu kwa vana winyu nu kwa vala vonti vevali vevali ukutali, vantu avinji kwa kadri Mwene Mulungu wintu avisile. ⁴⁰Kwa mazyi aminyu apanzile nu kuvahomelezya: ayanzele, "Jipohaji mufume mu shizazi ishi mbivi. ⁴¹Ndipo vahagaposhela amaziyi gakwe nu vahozelwa, apo vahonjela kwisi kuilyo ngati inafisi elfu tatu. ⁴²Vahendeleta mu nsambilizyo zya mitume nu kushirikiana mu kuvumensula mukate nu mu maombi. ⁴³Ilyoga lihizula pamwanya lya kila nafsi, nu maajabu aminji nu ishara zihavombeha kutushila imitume. ⁴⁴Vonti vitisile valipoka nu kuhava ni vintu vwavo kwa poka ⁴⁵nu vakaziye ivintu nu miliki zyavo nu kugavanya kwa vonti kulingana nu hitaji la kila woka. ⁴⁶Pisho insiku baada lya insiku vendeleye lwevali nu insivo yoka mu hekalu, nu vamentsuye mukate kunkaya nu vahashilikaga shakulya kuluseshelo nu vutontu wa mwoyo; ⁴⁷Vamushindisile Mulungu nu lwevali nu shibali nu vantu vonti. Mwene avonjezize insiku vevali vakupokwa.

Chapter 3

¹Isalizi Peter nu Yohana vali vwakwelekela mu hekalu ahavalilizyo wa kulava saa tisa. ²Muntu vumo, shitendya, tangu kupapwa, amile akuvusiwa kila insiku nu vahamu kasyake mu mulyango wa hekalu wevu kwitwa mwinza, ili aweze kulava isadaka kufuma kwa vantu vamilie vakuvala mwihekalu. ³Avalola Petro nu Yohana vakupalamila kukwinjila mwihekalu, alavile isadaka. ⁴Petro, amudamulie aminso, poka nu Yohana, ayanzile, Twenye inswe." ⁵Shitendya ahavenya, akwenyelezya kuposhela shintu fulani kufuma kwavo. Ilelo Petro ahayanga, ihela nu dhahabu nene intali nanvo, ⁶Ilelo shila sheindinasho kuti mfumwe kwaho. Mu zina la Yesu Chiristi wa Nazarethi, jenda." ⁷Petro ahamunyetula kunyove yakwe wa kundilo, nu hamuvusya pamwanya: mara woka vinama vwakwe nu vifundo vwa matupa gakwe vihapata amaha. ⁸Akudomoha pamwanya, muntu untendya ayimiliye nu ahanda kujenda ahinjila mwihekalu poka nu Petro nu Yohana, akujenda, akudomoha, nu kumushindiha Mulungu. ⁹Vantu vonti vamulola akujenda nu akumutimiha Mulungu. ¹⁰Vahamanya kuti amali ni vula muntu weali akutendamaga nu kulava isadaka kwenye mulyango umwinzya wa hekalu; Vizuye nu nsukumizyo kwa sababu lya shila sheshalolesili kwakwe. ¹¹Namuna vweali avalemele Petro nu Yohana, vantu vonti kwa poka vahashimbilila kuvukumbe vukwetwa wa Sulemani, vakusukumila inkani. ¹²Petro alyenya hili, uwene avajivile vantu, "Imwe vantu wa Israeli, kwa shoni mukusukumila? Kwa shoni mukugelekezya aminso ginyu, ngati kuti tumuvomvile uno ajende kwa maha zytu wenenewe au uvuputi witu?." ¹³Mulungu wa Ibrahimu, nu wa Isaka, nu wa Yakobo, Mulungu wa Tata zyitu, amutimisile umuvomvi wakwe Yesu. Uno ndiye ambaye mukabizile nu kumuhana pilongolela lya paminso wa Pilato, japo uwene amile ayamuye kumuleha huru. ¹⁴Muhanile mufinjile nu mwenye haki, nu badala yakwe muhanza umugozi aleshelwe huru. ¹⁵Imwe mwamugozile Mfalme wa upuma, ambaye Mulungu amuziasize kufuma kuvafwe - Inswe ni vashahidi vili. ¹⁶Isalizi, kwa lwitiho mu zina lyakwe, muntu uno ambaye mukulola nu kumanya, avombelile kuwa nu maha. Lwitiho ambayo lukutushila kwa Yesu yimupiye uwene afya ino kamilifu, pilongolela lyinyu imwe mwenti. ¹⁷Isalizi, mujenzi, imenjile kuti mwavomba mu vupukupuku, ndivyo welele vavomvile avalongoziwinyu. ¹⁸Ilelo amambo ambayo Mulungu avavuzize mapema kwa vivywa vya manabii wonti, kuti uno Chiristi ayimbe, isalizi agatimizya. ¹⁹Kwa hiyo tontaji, nu mugalunkane, ili kuti mbivi zyinyu ziweze kukwepa kabisa, kusudi hinzye ahavalilizyo hakuseshele kufumililana nu vuwepo wa Mwene; ²⁰nu kuti aweze kumusontelezya chiristi ambaye wetayasewilwe kwa ajili yinyu, Yesu. ²¹Uwene ndiye ambaye lazima kumwanya zimuposhele mpaka ahavalilizyo hakugalusya kwa vintu vwonti, ambayo Mulungu aviyanzizi insiku zya hali kwa malumu vya vanabii avafinjile. ²²Ndinga Musa ayanzile, 'Mwene Mulungu alimwinula nabii ngati shintu kufuma mu vajenzi winyu. Mulimute jelezya kila shintu ambacho alivavuze imwe. ²³Yititokela kuti kila ambaye kutejelezya kwa nabii huyo aliyangamiza kabisa afume pakasi lya vantu.' ²⁴Ndinga, nu vanabii vonti kufuma Samweli nu vala vafuasite baada yakwe, vayanze nu vahumbilie insiku hizi. ²⁵Imwe ni vana wa vanabii nu wa agano ambalo Mulungu alivomvili poka nu vasokulu, ngati ayanzile kwa Abrahamu, 'Mu mbeyu yaho familia zyonti zya munsii zililolwa.' ²⁶Baada lya Mulungu kumwinula umuvomvi wakwe, amusontelezize kwinyu insuti, ili avalote imwe kwa kugalunkana kufuma mu mbivi winyu."

Chapter 4

¹Ahavalilizyo Petro nu Yohana vamilie vakuyanga nu vantu, vasongo nu vasunzi wa hekalu nu masadukayo valindeleye. ²Vamilie vavisilwe inkani kwa sababu Petro nu Yohana vamilie vakusambilizya vantu kuhusu Yesu nu kulumbilila, pamwanya lya kuzyuha kwakwe kufuma kwa vafwe. ³Valemile nu kuvaviha mwigeleza hadi nzanchi yeyafuasite, kwani hapezile hava hamazuva. ⁴Ilelo vantu avinji vapezile vivuye uvujumbe vitisile; nu idadi lya vanavuli vamilie vitisile vavakadiliye kuva elfu sano. ⁵Yihafihe inzanchi ilikulyelihafuata, kuti vasongo vavo, vazehe nu vaandishi, kwa poka vavungine mu Yerusalemu. ⁶Anasi usongo umupiti alipo, nu Kayafa, nu Yohana, nu Iskanda, nu wonti vali vajenzi wa umupiti. ⁷Vamilie vavavisile Petro nu Yohana pakasi yavo, vavavuzilizizye, "Kwa vuwezo vuli, au kwa zina vuli muvomvile hili?" ⁸Kisha, Petro, amile ayizuye Mupepo umufinjile, ahavavuzya, "Imwe vasongo wa vantu, nu vazehee, ⁹ngati inswe insiku lya lelo tukuhojiwa kuhusu itendo linya lyelivomvilwe kwa muntu uno umuvinu - kwa mana vuli muntu uno avombesile uvupuma?" ¹⁰Twevwe limanyishe ilyo kwinyu nu vantu vonti mu Israeli, kuti kwa zina la Yesu Chiristi wa Nazareti, ambaye muhomeleye, Mulungu amuwusizye kufuma kwa vafwe, ni kwa kwidala yakwe kuti muntu uno ayimiliye apa pilongolela akiwa mwenye afya. ¹¹Yesu Chiristi ni liwe ambalo imwe vazenzi mwalisufwizye, ilelo ambalo livovwilwe kuvaliwe ipiti la paluvazu. ¹²Kutali uvuposa kwa muntu uvunji wowonti kwa maana kutali zina ilinji pansi lya kumwanya lyevapewilwe vantu, kwilyo tungawezya kupokwa. ¹³Isalizi vahavulola vudandamazu wa Petro nu Yohana, nu vahamanya kuti vamilie ni vantu vakawaida vatali nu vusamilile, vahasukumila vahamanya kuti Petro nu Yohana wamekuwa poka nu Yesu. ¹⁴Kwa sababu vamuwenyi vula muntu aponile ayimile poka navo, vatamile nu shintu sha kuyanga dhidi lya hili. ¹⁵Ilelo vamilie tayali vavavuzizye vamtume vepe pilongolela lya mkutano wa baraza, vayanzele veka kwa veka. ¹⁶Vayanzele tuvavombe vuli vantu hava? Ni ndinga kuti umujiza wa ajabu vuvombesile kutushila avene vumanyisile nu kila woka atendime Yerusalemu; tutangawezya kulihana ilyo. ¹⁷Ilelo, ili kuti ijambo ili litahayeke miongoni mwa vantu, hebu tuvasunde vatahayanjie havili kwa muntu wowonti kwa zina hili. ¹⁸Vavisite Petro nu Yohana mukasi nu kuvavuzya vatahanje vala kusambilizya kwa zina la Yesu. ¹⁹Ilelo Petro nu Yohana vajivile nu kuvavuzya, "Ngati ni sahihi paminso pa Mulungu kuvashindiha imwe kuliko Mulungu, longaji mwenewe. ²⁰Maana inswe tutangawezya kuleha kagayanga amambo tugawenyi nu kugivwa." ²¹Baada lya kugalola inkani Petro nu Yohana, valesili vasogole. Havatawezizye kulola sababu yoyonti lya kuwaadhibu, kwa sababu vantu vonti vamilie mamutimisile Mulungu kwa shila shamile shivombesile. ²²Muntu weamile aposheleye umujiza wa vuponyaji amamile amiaha zaidi lya arobaini. ²³Baada lya kuwaleha huru, Petro nu Yohana vinzile kwa vantu vavo nu kuvavuzya gonti ambayo vakuhani vapiti nu vazeee vamilie vavavuzizye. ²⁴Vagiva, vafumuzye isauti zyavo kupoka kwa Mulungu nu kuyanga, "Mwene iwewe vapezile kumwanya nu munsu nu bahari nu kila shintu mukasi yakwe, ²⁵iwewe ambaye, kwa Mupepo mufinjile, kwa kwilomu lya sha tata witu Daudi, muvomvi waho, wayanzele, "Shoni vantu wa mataifa vavomvile uvulugu, nu vantu vasivile amambo gatakwanziwa?" ²⁶Wafime wa vansi vajipanzile poka, nu vatawala vahomili kwa poka dhidi lya Mwene nu dhidi lya masihi wakwe. ²⁷Ni ndinga, vonti Herode nu Pontio Pilato, poka nu vantu wa mataifa nu vantu wa Israeli, vahomine kwa poka mu muji uno dhidi lya muvomvi waho mufinjile Yesu, ambaye pahazizye mafuta. ²⁸Vahomine kwa poka kuvomba gonti ambayo inyove zyaho nu shikunzi shao shagavuzizye kufuma kutaliha lyega shili kuloleha. ²⁹Isalizi, Mwene, genye amatisyo gavo, nu uvajalile vavomvi vaho kuliyanga izyi lyaho kwa vudandamazu wonti. Ili ³⁰kuti ukugolosya inyove yaho kuponya, ishara nu maajabu gawezye kuloleha kutushila zina lya mufinjile Yesu." ³¹Vamaha kulava, ieneo ambalo vahomine kupoka lihainganywa, nu vonti vahizula nu Mupepo mufinjile, nu vayanzele izyi la Mulungu kwa vudandamazu. ³²Idadi impiti lya vala vitisile vamilie nu mwoyo woka nu mupepo woka: nu kutali poshe woka wavo weayanzele kuti shoshonti sheashimilikile kilikuwa sha kwakwe mwenewe; badala yakwe vamilie nu vintu vyonti shirika. ³³Kwa maha amapiti vamtume vamilie vakilumbilila uvushuda wavo kuhusu uluzyusho wa Mwene Yesu, nu nu uwila uvupiti wamilie pamwanya yavo vonti. ³⁴Patamile nu muntu wowonti miongo mwavo apungushiwilwe nu mahitaji kwa sababu vantu vamilie ni hati zya viwanja au inyumba, vavikazye nu kuleta ihela lya vintu vamilie vakazizye ³⁵nu kuviviha pansi lya vinama lya vamtume nu kugava kwa vombesile kwa kila mitisi, kulingana nu kila woka vweamile nu hitaji. ³⁶Yusufu, mlawi, mutu kufuma kpro, apewilwe izina la Barnabasi nu vamtume (Ino yahatafisiwa, ni mwana lupelelezyo). ³⁷Akiwa nu mugunda, avukazizye nu kuleta ihela, ahaziviha pansi lya vinama lya mitume.

Chapter 5

¹Pisho, muntu woka weahitwaga Anania, nu Safira umushi, vakazizye sehemu lya mali, ²nu ahazyiha isehemu lya hela vakazizye (umushi wakwe welele alimanyile ili), nu ahaleta isehemu yeyisyaye nu kuyiviha kwenye vinama lya vamtume. ³Ilelo Petro ahayanga, "Anania, kwa shoni setano awizuzya mwoyo waho kuyanga ilega kwa Mupepo mufinjile nu kzyiha isehemu lya mali lya mugunda? ⁴Ahavalilizyo lwelyali litakaziwilwe, litali te mali yaho? Nu baada lya kukazya, titali pansi lya vuamuzi waho? Yamile vuli uwezeze ijambo ili mwoyo waho? utavalumiye ilenga avanadamu, nkandi amulumiye ilenga Mulungu." ⁵Mu kukwivwa amazyi iga, Anania aguye pansi nu ahafwa mupepo. Nu lyoga ipiti lyavinzizye vonti vevali vuye ili. ⁶Vajaha vahinza pilongolela nu kumuviha musana, nu kumutwala panzi nu kumusyila. ⁷Baada lya masaa gatatu ishi, umushi wakwe ayinjiye mukasi, atahamanye shoni sheshamile shitokeye. ⁸Petro ahamuvuzya, "Mbuzya, ngati mwakazizye mugunda kwa thamani iyo." Ahayanga, "Ndiyo, kwa thamani iyo." ⁹Kisha Petro ahamuvuzya, "Yavavuli kuti mwivwine kwa poka kumulinga Mupepo wa Mwene? Yenya, vinama lya vala vevamusyiliye mulume waho yili pa mulyango nu kuti vakuvusye nu kukutwala panzi." ¹⁰Gafula ahagwa pa vinama vwa Petro, ahafwa nu vala vajaha vahinza mukasi vahamwaga tayari afuye. vahamuvusya kumutwala panzi, nu kumusyila papipi nu mulume. ¹¹Ilyoga ipiti yihinza pamwanya lya kanisa zima, nu pamwanya lya vonti vevuvuye amambo iga. ¹²Ishara nyinji nu maajabu vwamile vitokeye miongoni mwa vantu kutushila inyove lya mitume. Vamile poka mu vukumbi wa Sulemani. ¹³Ilelo, kutali muntu mwavo tofauti weali nu vudandamazu wa kulandatana navo; poshe isho, vavapiye umushinzi lya pamwanya nu vantu. ¹⁴Nu welele, avitisi avinji vamile vakwonjela kwa Mwene, idadi impiti lya vanavuli nu vantanda, ¹⁵shiasi kuti poshe vavusizye vavinu mumitaani, nu kuvakasya muvitala nu kwenye makochi ili kuti Petro akiwa akutuha, ilunguzi shakwe shiwezeze kukwi pamwanya yavo. ¹⁶Hapo welele, idadi impiti lya vantu vinzile kufuma imiji yizyunguluye Yerusalem, vakuvaleta vavinu nu vonti vapanine nu mupepo imbivi, nu vonti vaponile. ¹⁷Ilelo kuhani mupiti avusile, nu vonti vali poka wope (ambao ni wa dhehebu la masadukayo); nu vizye nu vuzuva ¹⁸vahagolosya inyove zyavo kuvalema vamtume nu kuvaviha mukasi yigeleza lya jumula. ¹⁹Nu ahavalilizyo wa insiku avahavizya wa Mwene ahagigula malyango lya geleza nu kuvalongozya panzi nu kuyanga, ²⁰Sogoli, mwimilile mwihekalu nu kuvavuzya vantu amazyi gonti lya upuma uno." ²¹Vivwa ili vinjiye mwihekalu ahavalilizya kukusha nu kusambilizya. Ilelo, kuhani mupiti ayinzile nu vonti veali nu wope, nu kukwitisya ibaraza lyonti kwa poka, nu vazee vonti wa vantu wa Israeli, nu kuvasontelezya kwigereza ili kuwaleta vamtume. ²²Ilelo vavomvi vasogoye, vatavazile mwigeleza, vagalusele nu kufumwa italifa, ²³Twazile geleza lifungwilwe ahinzi salama, nu valinzi vimiliye pamulyango, ilelo twamile tukwigula, tutawenyi muntu mukasi. ²⁴Isalizi ahavalilizyo ujemedali wa hekalu nu vakuhani vapiti lwevivwa amazyi iga, vinjililwe nu shaka mupiti kwa ajili yavo lwevakusiva kutilive vuli ijambo ili. ²⁵Kisha woka ahinza nu kuvavuzya, "Vantu muvuvavisile mwigeleza vaimiliye mwihekalu nu vakusambilizya vantu." ²⁶Pisho ujemedari agoye poka nu vavomvi, nu kuvaleta, ilelo bila lya kuvomba vurugu, kwa sababu vavogofile vantu nkandi wewezizye kuvahoma kwa mawe. ²⁷Lwetayari vavaleta, vavavisile pilongolela lya baraza. kuhani mupiti vavuzilizizye. ²⁸kuyanga, "Twavavuzizye mutahasambilizye kwa zina hili nu bado muvizuzizye Yerusalemu kwa nsambilizyo yinyu, nu kutamani kuleta mavanda lya muntu uno pamwanya yitu." ²⁹Ilelo Petro nu vatume vahajibu, "Lazima tumutimishe Mulungu kuliko vantu. ³⁰Mulungu wa tata zyitu amufufuye Yesu, mwemwagozile, kwa kumuhomela pawanya lya yikwi. ³¹Mulungu amushindisile inyove yakwe wa kuume nu kumuvomba kuva mupiti nu muposhi, kufumwa itoba kwa Israeli, nu musamaha wa mbivi. ³²Inswe ni vahashahidi wa amambo iga, nu Mupepo mufinjile ambaye Mulungu amufumwizye kwa vala vakumutii." ³³Vajumbe wa baraza lwevivwa ishi, vwalemwilwe nu mulaha vahanza kuvagoga vamtume. ³⁴Ilelo pharisayo weahitwaga Gamalieli, mwalimu wa sheria, ashindikwilwe nu vantu vonti ayimiliye nu kuvavuzya vamtume vanyetutwe pansi kwa muda ahansi. ³⁵Kisha ahavavuzya, "vanavuli wa Israeli, vanji makaini nkani nu shila mukupendekeza kuvavomba vantu hava. ³⁶Kwa sababu insiku zyezitusile, Theuda avusile nu kujidayi kuwa muntu mupiti, nu idadi lya vantu vapata miane vamufuasite. agozilwe nu vonti vevali mukumutii vasatine nu kutega. ³⁷Baada lya muntu uno Yuda mgalilaya, avusile insiku zila izya zya kusibwa sensa, ahavata vantu avinji kwisinda lyakwe. Wope welele atezile nu vonti vevali vakumutii vasatine. ³⁸Isalizi inkuvavuzya, jepusyaji nu vantu hava nu muvaleshe wenewe, kwa sababu, ngati mpango uno au imbombo ino ni lya vantu yilisubwa. ³⁹Ilelo ngati ni lya Mulungu temuwezeze kuva kuvadindila: Mungawezya mukujaga poshe mukusindana nu Mulungu." Pisho, vashawishiwiwe nu mazyi gakwe. ⁴⁰Kisha, vahavita vamtume mukasi nu kuvachapa nu kuvavuzya vatahasambilizye kwa zina la Yesu, nu Vahavaleha vasogole zyavo. ⁴¹Vefile pilongolela lya baraza nu kuseshea kwa sababu vavaziwa kuva vakwanziwa kuyimba nu kutokushinkikwa kwa ajili lya zina ilyo. ⁴²Kwa hiyo, kila insiku, mukasi lya hekalu nu kufuma inyumba hadi inyumba vendeleye kusambilizya nu kulumbilila Yesu kuva ni maishi.

Chapter 6

¹Isalizi mu insiku izi, ahavalilizyo idadi lya vanafunzi lwamile lukwanjela, lalamiko lya Vayahudi wa Kiyunani zyatasile uluvatiho ulwava Waebarania, kwa sababu avafilwa vavo vahavaluvuwa kungao wa kila siku wa shakulya.²Vatumami kumi nu vavili vavisite kuluvungano lwonti la vanafunzi nu kuyanga, "Te mwemundinga kwintu kulileha inzwi la Mulungu nu kuhudumia pameza. ³Kwa hiyo, mujenzi tavulaji vanavuli saba, kufuma miongoni mwinyu, vantu winza, vevizue Mupepo nu mushinzi, ambao tungawezya kuvapa huduma ino. ⁴Nu inswe, tukwendelela daima mu kulava nu mu huduma lya neno"⁵Kulumbilila kwavo hondezizye umkutano wonti. Pisho, vamsevile Stefano, muntu yizuye ulupumilizya nu Mupepo mufinjile, nu Fiipo, Prokoro, Nikanori, Timoni, Parmena, nu Nikolao, weaposilwe kufuma Antiokia. ⁶Avitisi vavalesile vantu hava pilongolelea lya vatumami valavile baadaye vahavavishila inyove zyavo.⁷Pisho, inzwi la Mulungu lihasata; nu uluvatiha lya vanafunzi yendeleye kukwonjela ukwo Yerusalemi; nu uluvatiha ulupiti lya vakuhani vahalushindiha lwitiho.⁸Nu Stefano, ayizue uwila nu maha, amile kuvomba maajabu nu ishara impiti miongoni mwa vantu. ⁹Ilelo hapo vahinuha baadhi lya vantu vafuasi wa Sinagogi la Mahuru, nu la Wakirene nu la Waeskanderia, nu badhi kufuma kilikia nu asia. Vantu hava vamilile vakuvuzilizanya nu Stefano.¹⁰Ilelo, vawezizye kushindana nu mushinzi nu Mupepo ambayo Stefano amile ahavombelaga kuyanga. ¹¹Kisha vahavalambilizya baadhi lya vantu kwa kwilu vahayanga, "Twevuye Stefano akuynaga amazwi lya shilumba dhidi lya Musa nu dhidi lya Mulungu. ¹²Vahavoshutisya vantu, vazee, nu vaandishi nu kumusogolela Stefano, vahamlema nu kumleta pilongolelea lya baraza. ¹³Vahavaleta vashahini wa ilenga, vayanzele, "Muntu uno atakuleha kuyanga amazwi mavivi dhidi lya izyi hili ifinjile ni sheria. ¹⁴Kwani tuvivuye vakuyanga kuti uno Yesu wa Nazareti kwapananganye amahali pa nu kuzigelunkanya kunzi zye twa pewilwe nu Musa." ¹⁵Kila woka weamile mu baraza, ahelezya aminso yakwe kumwenyelezya Stefano, wope vamwenyi paminso gakwe pamilengati minso ahavivya.

Chapter 7

¹Kuhani mupiti ahayanga, "amambo iga ni lya ndinda"? ²Stephano ahayanga, "Vajenzi nu matata vane, ntejelezyi nene: Mulungu wa vushindamu amufumiye tata witu Abrahamu ahavalilizyo heamali Mesopotamia, kabula atatendime Harani," ³ahamuvuzya, 'Yepe mu muni yaho nu vajama vaho nu vala mu muni inkulolesye.' ⁴Kisha ahepa mu muni lya Ukaldayo ahatendama Harani, kufuma hapo, baada lya tata wakwe kufwa, Mulungu ahamuleta kwenye muni ino, vakutendama isalizi. ⁵Atamupiye shoshonti ngati vupwani wakwe, patamile nu sehemu poshe lya kuviha shinama. Ileo Abrahamu aahidiwilwe poshe kabula atapasite umwana kuva apewe muni ngati miliki yakwe nu kwata wakwe. ⁶Mulungu ayanzile wope ishi, lya kuti kwata lyakwe nkandivatendama mu muni lya vajeni, nu kuti avahayavukwo valivavomba kuva vatumwa vavo nu kuvavomba havivi kwa umuda wa miaha mia nne. ⁷Nu Mulungu ahayanga, kutindilonje taifa ambalo lilivavomba mateka, nu baada lya hapo valifuma nu kumputa mu sehemu ino. ⁸Nu ahamupa Abrahamu igano la tohara, pisho Abrahamu ahava tata wa Isaka ahamutaili insiku lyane; Isaka ahava tata wa Yakobo, nu Yakobo ahava tata wa vasokulu vita kumi nu vavili. ⁹Vasokulu zytu vahamulolela uvuzuva Yusufu vahamukazya mu muni lya Misri, nu Mulungu amile poka wope, ¹⁰nu ahamupoha mu mayomba gakwe, nu ahampa uvulote nu mushinzi pilongolela lya Farao mfalme wa Misri nu pamwanya lya inyumba yakwe yonti. ¹¹Basi kuhava nu nzala impiti nu mayimba aminji mu muni lya Misri nu kanani, nu tata zytu vatapasite shakulya. ¹²Ileo Yakobo lwevivwa kuli vwa kulya Misri, avasontelezizye tata zyintu kwa mara lya kwanza. ¹³Mu safari lya vili Yusufu ahajilolesya kwa vajenzi vakwe, familia lya Yusufu ikajulikana kwa Farao. ¹⁴Yusufu ahavasontelezizyavajenzivakwe kuvala kumuvuzya tata wavo ayinze Misri, poka nu jamaa yakwe, jumula lya vantu vonti ni sabini nu sano. ¹⁵Pisho Yakobo ahihi Misri; kisha ahafwe uwene poka nu tata zytu. ¹⁶Vahanyetulwa poshe shekemu vahasyilwa mu kaburi ambalo Abrahamu alikazile kwa vipande vwa hela kfuma kwa vana wa Hamori ukwo Shekemu. ¹⁷Ahavalilizyo wa yila ahadi ambayo Mulungu amuahidile Abrahamu lwe wapalamila, vantu lwevava vonjezeka ukwo Misri, ¹⁸ahavalilizyo iho avusile mfalme wamwavo pamwanya lya Misri, Ufalme weatamanyile kuhusu Yusufu. ¹⁹Uno mfalme wamwavo ahavalumila ilenga vantu witu nu kuvavomba amavivi tata witu, nu kuvasumba vanavavo vacheche ili vatahaishi. ²⁰Mu shipindi shila Musa apafwilwe; amile mwinza pilongolela zya Mulungu, ahasungwa miezi gatatu mu inyumba lya tata yakwe. ²¹Ahavalilizyo asumvilwe, umulindu wa Farao amunyetuye ahamusungangati mwana wakwe. ²²Musa asambiliziwilwe insambilizyo zyonti zya Kimisri; amile nu maha mu amazwi nu matendo. ²³Ileo baada lya kutimiza miaha arobaini, yihamwinzila mu mwoyo wakwe kuvatembelela vajenzi vakwe, vana wa Israeli. ²⁴Lweamulola Mwisraeli akuvombelwamavivi, Musa amuteteye nu kulipiza shisasi weai akumuvomela kwa kumuhoma Mmisri: ²⁵Iweakusiva kuva vajenzi vakwe kutivamanye kuti Mulungu akuvapoha kwa nyove yakwe, ilelo vatamanyile. ²⁶Insiku lyela fuasite ahasogola kwa baadhi lya Waisraeli vevali vakulwa; ahalinga kuvapanisya; akuyanga, 'Mamwene, Imwe mwevajenzii,' mbona mukukoselana imwe kwa imwe? ²⁷Ileo amunanyinge jirani wakwe ahamusukumila patali, nu kuyanga, 'Nanu akuvomvile mutawala nu mulonzi witu?' ²⁸Iwewe ukwanza kugogo, ngati vwewamugozile Mmisri mawila?' ²⁹Musa ahashimbila baada lya kugivwa ago; ahavamujeni muni lya Midiani, ambapo akava tata wa vana vavili. ³⁰Baada lya miaha arobaini kutuha, ahavizya ahamuloleshela kulugwa la gamba Sinai, mu mwali wa mwoto mukasi lya shichaka. ³¹Ahavalilizyo Musa alola mwoto, asukumiyeye nu kusukumila shila ashilola nu alinga kushisejelela ili kushenya, isauti lya Mwene yamwinziye yikuyanga, ³²Nene ni Mulungu wa tata zyaho, Mulungu wa Abrahamu, nu wa Isaka, nu wa Yakobo.' Musa atetemesile nu atajalivile kukwenya. ³³Mwene ahamuvuzya, Zula viatu vwaho, isehemu yenyimiliye isehemu ifinjilwa. ³⁴Ngawenyi mayimba lya vantu vane vevali Misri; Inivuye kuvina kwavo, nane niha ili imbaposhe; isalizi nzaga, kutiinkusontelezeye iwewe Misri. ³⁵Uno Musa ambaye vamuhanile, ahavalilizyo vayanga, 'nanu akuvomvile kuva mtawala nu mwamuzi witu?' _ amile ndiye ambaye Mulungu amusontelezizye ave mtawala nu muposhi. Mulungu amusontelezizye kunyove yahavizya weamuloleshie Musa shishakani. ³⁶Musa avalongozizye kufuma Misri baada lya kuvomba imiujiza nu ishara mu Misri nu bahari lya Shamu, nu mulungwa kwa shipindi sha miaha arobaini. ³⁷Ni Musa uno ndiye avavuzizye vantu wa Israeli kuwa, 'Mulungu alivinulila nabii kufuma miongoni mwa vajenzi vinyu, nabii ngati nene.' ³⁸Uno ni muntu amile mu makutano kulugwa nu havizya ambaye ayanzile wope mu kwigamba nu Sinai. Uno ndiye muntu amile nu tata witu uno ni muntu aposheleye izwi lyelilinu vupuma nu kutupa inswe. ³⁹Uno ni muntu ambaye tata witu vahanile kumutimiha; vamusukumiyeye apatali nu mumoyo gavo gali Misri. ⁴⁰Mu shipindi isho vamu vuzizye Haruni. 'tugombele malungu aganji. Uno Musa, weamile akutolongozya kufuma muni lya Misri, tutamanyile sheshimwazile.' ⁴¹Pisho vahagomba ingwanda kwa insiku hizo nu vahafumwa isadaka kwa hiyo shiholanyo nu vahaseshelakwa sababu lya imbombo lya nyove zyavo. ⁴²Ileo Mulungu avagalunkinye nu kuvapa vapute nzota wa kumwanya, ngati veyasimvilwe kwenye shitabu sha vanabii, 'Je mumfumwizizye nene isadaka zya vihanu mwazivoye kulugwa

kwa umuda wa miaha arobaini, inyuba lya Israeli?⁴³ Mwtisile ihema lya kuhomana lya Moleki nu nzota lya Mulungu refani, nu picha muyigomvile nu kuviputa ivwene; nu kutimbatwale apatali inkani zaidi lya Babeli.⁴⁴ Tata witu vali nu hema lya kuhomana lya vashuhuda kulugwa, ngati Mulungu avavuzizye lwe ahayanga nu Musa kuti nkandiyigomwile kwa mufanowa vula avuwenyi.⁴⁵ Hili lihema ambalo tata witu, kwa ahavalilizyo, valetilwe muni nu Joshua. Ino yatokeye ahavalilizyo lwenjivinjala kumiliki taifa ambalo Mulungu avashimbizizye kabula lya kuwa wa tata witu. Ino yali ishi hadi insku zya Daudi,⁴⁶ ambaye apasite shibali paminso pa Mulungu, nu kulondola uvutendamo kwa Mulungu wa Yakobo.⁴⁷ Ileo Selemani amuzenjeje inyumba lya Mulungu.⁴⁸ Poshe isho Weali pamwanya atakutenda kwa nyumba zyezizengilwe kwa nyove; ino ni ngati nabii ayanzile,⁴⁹ Imwanya ni shitengo shane sha enzi, nu muni ni sehemu ya kuvishila vinama vwane. Inyumba lya aina gane yanamunavali kuti munzenjele? akuyanga Mwene: au ni wapi sehemu yane lya kutuzizya?⁵⁰ Te nyove yane yivomvile ivintu vwonti?⁵¹ Imwe vantu wenye mwemuli minsingo ingomu mwemutahiliwile amoyo nu makutwi, kila mara mukumupinga Mupepo mufinjile, mukuvomba ngati tata vinyu vwevavomvile.⁵² Ni nabii vuli mu vanabii ambaye tata vinyu vatamuyimwizye?. Vavagozile vanabii vonti valolesile kabula lya lwinzilo lwavo wa woka mwenye Haki, na isalizi mwimile mwevasaliti nu vagoziwakwe welele,⁵³ Imwe vantu muposhele sheria shila yilayilajiziwilwe nu ahavizya ilelo mtayilemile.⁵⁴ Kisha vajumbe wa baraza lwevivwa amambo iga, vavoshizye amoyo gavo, vahamusyela amino Stefano.⁵⁵ Ileo uwene, akiwa ayizuye mupepo mufinjile ayenyizye kumwanya kwa makini nu havulola uvushindamu wa Mulungu, nu kumulola Yesu ayimiliye nyove indilo lya Mulungu.⁵⁶ Stefano ahayanga, "Yenya nalola imwanya zyafunguha, nu mwana wa Adamu ayimiliye nyove wa kundilo lya Mulungu."⁵⁷ Ileo vajumbe vibalaza vahazuma ahalanga kwa sauti zya pamwanya, vahandila amakutwi gavo, vahamushimbilila kwa poka,⁵⁸ Vahamusumba panzi lya muji vahamuhoma amawe nu vashahidi vahazula amenda gavo aka kunzi nu kuviha pansu papipi ni vinama vwa mujaha ahitwa Sauli.⁵⁹ Vali vakumuhoma amawe Stefano, ayendeleye kumwita Mwene nu kuyanga, 'Mwene Yesu, poshela mupepo yane, ."

⁶⁰ Ahasugamila nu kukwita kwa sauti kubwa, "Mwene, utahavavzizye mbivi ino. "Ayanganga aga, afwa mupepo.

Chapter 8

¹Sauli amile kwenye mulwivwano lya kufwa shakwe. insiku ilyo ndipo peatalisile kuvayimva shinyume sha kanisa lyelyali Yerusalemu; nu vevitisile vonti vavasasizye mu majimbo lya Yudea nu Samaria, isipokuva vamtume. ²Vantu vevakumuputa Mulungu vamusyiliye Stefano nu kuvomba inzindo impiti pamwanya yakwe. ³Ilelo sauli alinanginye nkani kanisa. Asogoye inkaya kwa inkaya nu kuvaguluvwa panzi vantanda nu vanavuli, nu kuvasumbulila mwigereza. ⁴vevitisile vamilie vasatine bado valumbiliye izwi. ⁵Filipo ahiha mu muji wa Samaria nu kumulumbilila Chiristi ukwo. ⁶Baada lya makutano kukwivwa nu kulola ishara avovile Filippo; vahaviha uvumakini pamwanya lya shila ayanzile. ⁷Kufuma apo vantu avinji vivuye, mupepo imbivi zyavefile vantu ukuvakuhola kwa sauti impiti, nu vinji vevahataye nu vantendya vaponile. ⁸Nu kulikuva nu luseshele mupiti mu muji. ⁹Ileo pamile nu muntu woka mu muji vula zina lyakwe Simon, ambaye ahavuvombelaga kuvasukumizya vantu wa taifa la Samaria, ahavalilizyo akuyanga kuwa uwene muntu wa muhimu. ¹⁰Wasamaria kuwa wonti kufuma mhansi poshe mupiti vahamutejelezya vahayanga; "muntu ni yula maha lya Mulungu ambayo ni ipiti." ¹¹Vahamutejelezya, kwa maana avasukumizizye umuda ahatali kuvulizi wakwe. ¹²Ileo ahavalilizyo kuwa Filippo ahalumbilila pamwanya lya ufalme wa Mulungu nu pamwanya lya zina la Yesu Chiristi, vozeliwe, vanavuli kwa vantanda. ¹³Nu simoni mwenewe ayitisile; baada lya kukwozelwa, ayendeleye kuwa nu Filippo; alola ishara nu miujiza yeyamile yikuvombeha, asukumiye. ¹⁴Ahavalilizyo vamtume wa Yerusalemu lwevivwa kuwa Samaria yaposhela izyi la Mulungu, vahavasontelezya Petro nu Yohana. ¹⁵Ahavalilizyo vamilie vakwiha vakwiha vahavalavila; kuti vaposhele Mupepo Mufinjile. ¹⁶Mpaka umuda uno, Mupepo Mufinjile amile atavishiye poshe woka wavo; vamilie tu vozeliwe kwa zina la Mwene Yesu. ¹⁷Ndipo Petro nu Yohana vahavavishila inyove, vope vahaposhela Mupepo mufinjile. ¹⁸Wakati Simoni alola kuti Mupepo mufinjile vamufumwa kutushila kuvavishila inyove nu vamtume; ananza kuvapa ihela, ¹⁹Ahyanga, "Napi ino maha, ili kila namuvishila inyove aposhele Mupepo mufinjile." ²⁰Ilelo Petro ahamuvuzya; Ihela yaho poka nu iwewe yitejele apatali, kwa sababu uzaminile kuwa karama lya Mulungu yikupatinkana kwa hela. ²¹Utali sehemu mu ijambo ili, kwa sababu mwoyo waho te mugolosu pilongolela zya Mulungu. ²²Pisho basi tonta amvivi gaho nu kumulava Mulungu labuda ufwilwe uwila insivo zya mwoyo waho. ²³Kwa maana inkulola ulipo mu sumu lya vuchungu nu shifungo sha mbivi. ²⁴Simoni ahajibu nu kuyanga, "Mulavi Mwene kwa ajili yane, kwa kuwa amambo gonti mugayanzile gangawezya kuntokela. ²⁵Ahavalilizyo Petro nu Yohana lwevali valola nu kulumbilila izwi la Mwene, vagalusile Yerusalemu kwa kwidala ilyo; valumbiliye utastamenti vijiji vwinji vwa Wasamaria. ²⁶Basi ahavizya wa Mwene ahayanga nu Filippo nu kuyanga, "Hozya nu vale kuhambazwa mu kwidala lyelikuvala kuntende pansi lya Yerusalemu kukweleka Gaza." (Kwidala ino iko mu kulugwa) ²⁷Ahalozya nu kuvala. Yenya, kwamile nu muntu wa Ethiopia, towashi mwenye mamulaka ipiti pansi lya kandase; umalkia wa Ethiopia. weavikwilwe pamwanya lya hazina yakwe yonti; wope amamile asogoye Yerusalemu kuputa. ²⁸Amile akuwela atendime mwigali mwakwe akusoma ichuo sha nabii Isaya. ²⁹Mupepo ayanga nu Filippo, "Ahasogola papipi nu gali ili uvepoka nalyo. ³⁰"Pisho Filippo ahasogola uluvilo, ahamwivwa akusoma mu chuo sha nabii Isaya; ahayanga "Je umanyile ukushisoma?" ³¹Muethiopia ahayanga, "ningawezya vuli muntu ingeatandogozya?" Ahamuvuzya Filippo alimbile mwigali nu kutendama poka wope. ³²Isalizi ifungula maandiko lyeamile akusoma Muethiopia ni hili; Aongoziwilwe ngati ng'onzi kuvala kwevakuvolela kuvolwa; nu ngati ng'onzi yeyipumilekumwa, yitasime mwilomu shakwe: ³³Kwa pezya uwila kwakwe nuvulonzi wakwe vuhepeha vunanu alielezya ikwata lyakwe? amaisha gakwe gefile mu munsu. ³⁴Pisho utoashi ahamuvuzilizya Filippo, nu kuyanga, "inkukulava, ni nabii vuliambaye akuyangwa ihabari zyakwe, ni kuhusu uwene, au zya muntu wamwavo?". ³⁵Filipo ayanzile kuyanga, ayanzite kwa andiko ili la Isaya kumulumbilila ihabari zya Yesu. ³⁶Lyevali mwidala, vafisile penye aminzi, towashi ahayanga, "Yenya, pana aminzi ipa shoni shikundila intahozelwe?, ³⁷mazwi iga, "Pisho Muethiopia ahajibu "inkwitiha kuti Yesu Chiristi ni Mwana wa Mulungu," atalipo nu maandiko lya hali). ³⁸Vasogoye mukasi lya minzi, poka Filippo nu towashi, Filippo mubatizya. ³⁹Ahavalilizyo afuma kwenye minzi, Mupepo wa Mwene yihamutwala Filippo apatali; towashi atamuwenyi, ahavala kwidala lyakwe akushangilila. ⁴⁰Ilelo Filippo ahafumila Azoto. Atusile mu mukoa vula nu kulumbilila utastamenti mu muji gonti mpaka lweafihia Kaisaria.

Chapter 9

¹Ilelo Sauli, ayendeleye kuyanga vitisyo poshe vya kufwa kwa vanafunzi wa Mwene, asogoye kwa kuhani mupiti ²nu kumulava barua kwa ajili lya masinagogi ukwo Dameski, ili kuti ingeamupata muntu weali Kwidala lila, ave mwanavuli au mwantanda, avapinye nu kuvaleta Yerusalemu.³Poshe peamamile akusafili, yatokeye kuti lweapalamila Dameski, gafula yihamuhozya kwonti kwonti uvuzeru kufuma kumwanya, ⁴'wope ahagwa pansu nu ahivwa isauti yikumuvuzya, "Sauli, Sauli mbona ukunjivwa nene?"⁵Sauli ahajibu, U nanu iwewe Mwene? ahayanga, 'Nene ndiye Yesu ukumbuzi; ⁶Ilelo vuha, yinjila mumujini, wope kuti uvavuzye gegakwaniwa kutiumbe. ⁷Vala vantu vevasfiliye poka nu Sauli vahapuma mwa, vakutijelezya isauti, vatakulola muntu.⁸Sauli ahavuha mu muni nu lweagubula aminso gakwe, atawezizye kulola shintu, vahamulema inyove vahamuleta mpaka Dameski. ⁹Kwa insiku tatu atakulola, hali atakulya kumwela. ¹⁰Basi pepali umwanafunzi Dameski zina lyakwe Anania, Mwene ayanzile wope mu maono, "Anania."Nu kuyanga, "Yenya, nipo apa, Mwene. ¹¹"Mwene ahamuvuzya, "Vuha uvale zyaho mu mutaa wevukwitwa nyofu, nu mu nyumba lya Yuda nu uvuzilizye muntu kufuma Tarso weakwitwa Sauli; maana ashili akulava; ¹²nu amuwenyi mu maono muntu zina lyakwe Anania akwinjila nu kumuvishila inyove pamwanya yakwe ili kuti apate kulola. ¹³Ilelo Anania ahajibu, Mwene, inivuye ihabari zya muntu uno kwa vantu avinjij, kwa shiasi vuli avavombeye imbivi vafinjlilwa wa hukwo Yerusalemu; ¹⁴Apa ana mamulaka kufuma kwa kuhani mupiti kumulema kila woka akulyitishila zina lyaho. ¹⁵Ilelo Mwene ahamuvuzya, "Sogoli, kwa maana uwene shililo shiseva kwane, alyililwe zina lyane pilongolela lya Mataifa nu wafalme nu vana wa Israeli. ¹⁶Maana kutiimbalolesye yalivyo minji gatakumwanza kuyimba kwa ajili lya zina lyane."¹⁷Anania ahavala, ahinjila mula munyumba; ahamuvishila inyove ahayanga, Mujenzi Sauli, Mwene Yesu, akuloleshye mu kwidala pamile ukwinza, ansontelezya upate kulola havili nu uyizule Mupepo mufunjile. ¹⁸Gafula vihagwa mumunso pakwe ivintu ngati vipapazula, apata kulola, ahimilila, ahozelwa, ahalya shakulya nu kupata amaha. ¹⁹Ahatendama poka nu vanafunzi ukwo Dameski kwa insiku nyinji. ²⁰Ahavalilizyo huo huo ahamutangazya Yesu mu masinagogi ahayanga kuti uwene ni Mwana wa Mulungu. ²¹Nu vonti lwevivwa vahasukumila nu kuyanga, "Te muntu uno weavananginye vonti vevisite Zina ili ukwo Yerusalemu? Nu apa ayinzile kwa kunsivo la kuvapinya nu kuvatwala kwa vakuhani." ²²Ilelo Sauli awezesizwe kulumbilila nu kuvomba vayahudi vatendime Dameski vachanganikiwe nu kusibitisa lya kuwa uno ndiye Chiristi.²³Baada lya insiku nyinji, Vayahudi vahavomba shari poka ili vamugoje. ²⁴Ilelo umupango wavo vuhamanjiha nu Sauli. Vahamugundamila pamulyango musanya nu vusiku vapate kumugoga. ²⁵Ilelo vanafunzi vakwe vahamunyetula insiku vahamwisya kutushila muluvumba, vahamwisya pansu mu kapu.²⁶Nu Sauli afiha Yerusalemu, ahajilibu kujivunga nu vanafunzi ilelo vamilile kumwogopa, vatahasadiki kuwa uwene ni umwanafunzi. ²⁷Ilelo Baraba ahamunyetula nu kumutwala kuvamitume, Nu velekezya namuna Sauli vweamuwenyi Mwene mwidala nu Mwene ayanzile wope, nu namuna Sauli alumbiliye kwa vudandamazu kwa zina la Yesu ukwo Dameski. ²⁸Ahomine navo lwevinjiye nu kufuma Yerusalemu. Ahayanga kwa vudandamazu kwa zina la Mwene Yesu, ²⁹Iweakuhojiana nu vayahudi wa Kiyunani ilelo vakulinga mara kwa mara kumugoga. ³⁰Ahavalilizyo vagenzi vamanya ijambo ilyo, vahamunyetula mpaka Kaisaria, nu vamuteale vale Tarso. ³¹Basi kanisa lyonti mu Uyahudi, Galilaya nu Samaria, lyamile nu amani, nu lihazengwa nu kujenda mwiloga lya Mwene nu faraja lya Mupepo Mufinjile, Kanisa lihakula nu kwa kwonjela idadi. ³²Kisha yatokeye Petro lweamile akuzyungulazyungula ipande zyonti za mikowa, ahavishila vitisi vakutendama mu muji wa Lida. ³³Ahamulola ukwo muntu woka zina lyakwe Ainea, muntu uyo amekuwa shitala miaha minane; maana amile ahataye. ³⁴Petro ahamuvuzya, "Ainea, Yesu Chiristi akuponye; Vuha nu ujitenjele shitala shaho," Mara ahavuha. ³⁵Nu vantu vonti vatendime Lida nu Sharoni vamulola muntu uyo, vamugevushiye Mwene. ³⁶Pamile nu umwanafunzi Yafa akwitwa Tabitha, ambao lyatafisiwilwe ngati "Dorcas" Uno mwantanda ayizuye imbombo nyinza nu matendo lya uwila agavomvile kwa vapina. ³⁷Yalolesile mu insiku hizo avinile nu ahafwa; vamusafisya, mamuzuvwa shumba sha pamwanya nu kumukasya. ³⁸Kwa vili Lida yamile papipi nu Yafa, nu vanafunzi lwevivwa kuti Petro amile ukwo, vasontelezizye vantu vavili kwakwe, vakumuvuzya, "Nzaga kwitu bila kuhava." ³⁹Petro ahavuha nu kukwepa poka navo. Afiha, vamulesite mu shumba sha pamwanya. Nu vajane wonti vimiliye papipi wope vakuhola, vakumulolesya ikoti nu menda ambazo Dorcas avasoneye ahavalilizyo akiwa poka navo. ⁴⁰Petro ahavifwa vonti panzi lya shumba, ahasugamila ahalava, kisha ahavugevushila muvili, ahayanga, Thabitha, vuha". Ahafungula aminso gakwe nu amulola Petro ahatendama pansu. ⁴¹Kisha Petro ahamupa inyove yakwe ahamuvusya, nalwe avita vitisi nu vajane ahakabidhi kwavo lweali mupuma. ⁴²Ijambo ili lihamanyiha Yafa yonti, nu vantu vinji vahamwitiha Mwene. ⁴³Yatokeye Petro ahatendama insiku nyinji Yafa poka nu muntu akwitwa Simoni, mugomba makwe.

Chapter 10

¹Kulikuwa nu muntu vamo mukaya mkalisalia, zina lyakwe vahamwita Kornelio, amile msongo wa shikosi sha Kiitalia. ²Amile muntu wa Mulungu nu ahamputaga Mulungu nu nyumba yakwe yonti; afumizye ihela injinji kwa vayahudi nu ahalava kwa Mulungu insiku zyonti. ³Umuda wa isalizi tisa zya musanya, ahalola shilota ahavizya wa Mulungu akwinza kwakwe. Ahavizya ahamuvuzya "Kornelio! ⁴Komelio ahamwenya ahavizya nu amili nu lyoga mupiti inkani ahayanga "Ino ni shoni mupiti?" Ahavizya ahamuvizya "Kulava kwaho nu zawadi zyaho kwa masikini zyazuva pamwanya ngati lukumbushilo kwenye vuwepo wa Mulungu." ⁵Isalizi tuma salizi vantu kuvala mkaya wa Yafa kumleta muntu woka vakumwita Simoni Simboni ambaye welele vakumwita Petro. ⁶Akutendama nu wakugomba amakwembe wa akwitwa Simoni ambaye inyumba yakwe yili paluvazu iko lya sumbi." ⁷Baada lya Ahavizya amile akuyanga nu wope kukwepa Kornelio ahavitu avatumisi wa munyuba kwake vavili, nu askari weamile akumuluputa Mulungu kati ya maaskari vamile vakumwombela. ⁸Kornelio avavuzizye vonti gegalolesile nu kuvasontelezwa Yafa. ⁹Insiku lyelyafwasite umuda wa saa sita lweali mwidala nu apalamila mkaya, Petro ahazua pamwanya darini kulava. ¹⁰Nu wele ahava nu nzala nu ahanzaga shintu sha kula, ilelo ahavilizyo vantu vakuteteha shakulya ahaloleshelwa. ¹¹Ahalola imwanya yigusile ni shilila shikwiha nu shamile nu shisile shintu fulani ngati mwenda mupiti wukwiha pansi pantope kwenye kukona zyakwe zyonti zine. ¹²Mukasi yakwe mwamile ni shilila nu aina zyonti zya inyama wenye vinama vine nu vwevikwavula pamwanya lya ntope, nu nyunyi wa mwanya. ¹³Havili isauti lihayanga kwakwe "Vuha, Petro vuha, nu vula." ¹⁴Ilelo Petro ahayanga "Te mumwo hivyo, Mwene kwa sababu ntahavahi kulya shintu shoshonti najisi nu shishafu. ¹⁵Ilelo isauti lihinza kwake havili kwa mara lya uvili "Sheashazizye Mulungu utangashita najisi vala shishafu." ¹⁶Ino lyafumile mara tatu, nu shila shhilila shihava shihanyatulwa havili kumwanya. ¹⁷Nu ahavilizyo Petro akiwa mu hali lya kuchanganikiwa pamwanya lya yivyo ivilota vikumaanisa shoni, Yenya, vantu vamile vavatumilwe nu Kornelio vahimila pilongolela lya mulyango, vahavuzilizya kwidala lya kuvala kwenye nyumba. ¹⁸Nu vahavita nu kuvuzilizya ngati Simoni ambaye welele vamwisite Petro ngati amile akautendama pala. ¹⁹Ahavilizyo iho Petro amile akusiva pamwanya lya ago vilota, Mupepo ayanga wope, "Yenya vantu vatatu vakukulondola. ²⁰Vuha nu uyishe pansi nu usogole navo. utahogope kuvala navo, kwa sababu mbatumile." ²¹Petro ahiha pansi kwavo nu kuyanga "Nene ni vula mkumulondola. kwa shoni mwinzile?" ²²Vahanyanga, "Akida woka zina lyakwe Kornelio, muntu haki nu kusungu kumputa Mulungu, nu vantu vakuyanga ahinza muni yonti la kiyahudi, vamuvuzizye avavizya wa Mulungu kumusontelezwa ili avale kula kunyumba yakwe, ili ayivwe uwujumbe kufuma kwaho." ²³Petro ahavakabilibisya kukwinjila mukasi nu kutendama poka nawo. Inzanchi lweyihafwa ahadamba ahasogola poka wope, nu vajenzi kufuma Yafa vahalandatana wope. ²⁴Insiku lyelihafwata vahinza Kaisaria. Nu Kornelio vamile vakuvagulilila nu avisite poka nu vajenzi vakwe nu marafiki zyakwe kwa papipi. ²⁵Ahavilizyo Petro ahinjila mukasi, Kornelio ahamshimilila nu kutwinama hadi pansi kwenye vinama vwakwe kwa kumushindiha. ²⁶Ilelo Petro ahamwinula nu kuyanga "Yimilila; nene mwenewe welele ni mwanadamu." ²⁷Ahavilizyo Petro akiwa nu kuyanga wope, asogole mukasi ahaga vantu vakuhubili poka. ²⁸Ahamuvuzya, "Imwe mwenewe mmanyile kuva te sheria lya kiyahudi kushirikiana au kutegemelana nu muntu ambaye te wa taifa hili. Ilelo Mulungu avalanzile nene kuva ntakwanzilwa kumwita muntu wowonti ni najisi au mchafu. ²⁹Nu ndiyo maana ninzile nkandi kuhana, ntumilwe kwa ajili yili lya hiyo. Kwa hiyo mwemumwo imbavuzilizye kwa shoni mwatumile kwa ajili yane." ³⁰Kornelio ahayanga, "Insiku zine zyezitusile ahavilizyo, ngati uno namile nkulava umuda wa saa tisa musanya mukasi munyumba yane; Nawenyi pilongolela yane muntu ayimilie akiwa nu mavazi amazeru, ³¹Akumbuzya, "Kornelio kulava kwaho kwivwiha givwiha nu Mulungu izawadi zyaho kwa masikini shava shikumbushila pilongolela zya Mulungu. ³²Kwa hiyo tuma muntu Yafa nu amwite muntu woka vakumwita Simoni ayinze kwaho, ambaye welele ulimwita Petro. ambaye akutendama kuvakusana amakwembe woka vakumwita simoni ambaye inyumba yakwe iko muluvazu mwa sumbi. ³³Zingatia: Mustari uno, "Naya aliyinzakujenga namwe," kutalipo kwenye kunsimbo lya hali. ³⁴Ndipo Petro ahiguha mwilomu lyakwe nu kuyanga "Ndinga, nitiha kuva Mulungu atangawezya kuvanu vupendeleo. ³⁵Baada lyakwe, kila taifa muntu wowonti wakumuputa nu kuvomba amatendo lya haki gegakwitishilwa kwakwe. ³⁶Umanyile uvujumbe kwa vantu wa Israeli, amile akulumbiliha ihabari inyinza lya kupumilizya kutushila kwa Yesu Chiristi ambaye ni Mwene wa vonti- ³⁷Imwe wenewe mmanye tukio lilifumule, ambalo likufumile Yudea yonti nu lyatashie Galilaya, baada lya lwozyo ambao Yohana alumbilie. ³⁸Tukio lililokuwa linamuhusu Yesu Chiristi namuna Mulungu alivyomtia amafuta kwa Mupepo mufinile nu kwa maha. Ayendeleye kuvomba aminza nu kupoha nu wonti valioteswa nu ibilisi, kwa kuva Mulungu amile poka wope. ³⁹Inswe ni mashahidi wa amambo gonti agavomvile mu muni zya Uyahudi nu mu Yerusalemu- uno ni Yesu waliyemugozile nu kumuzuvwa pikwi. ⁴⁰Uno muntu Mulungu amuzusizye insiku lya tatu nu kumupa kumanyiha, ⁴¹te kwa vantu

vonti, ilelo kwa mashahidi vevasevilwe kabula nu Mulungu. - inswe wenewe, twetwalie nu wope nu kumwela nu wope baada lya kuzyuha kufuma kwa muvafwe.⁴² Atujazizye kulumbililakwa vantu nu kuvapanjila kuva uno ndiye ambaye Mulungu amusavuye kuva mwamuzi wave vapuma nu vafwe.⁴³ Mu uwene vanabii wonti vakupanga, ili kuti kila kwitiha mu uwene aliposhela umusamaha wa mbivi kutushila zina lyakwe."⁴⁴ Ahavalilizyo Petro akwendelela kuyanga iga, Mupepo mufinjile ahavizuzya vonti vevamile vakutejelezya mvujumbe wakwe.⁴⁵ Vantu vala vvalivomvile mpuga sha vitisi vevahatahiliwa vala vonti vevinzile nu Petro- Vasukumie, kwa sababu lya karama lya mupepo mufinjile wewisitwe welele kwa muni.⁴⁶ kwa kuwa vivuye hava vamunsi vakuyanga kwa lugha zinji nu kumputa Mulungu. Petro ahajibu,⁴⁷ "kuli muntu wowonti angawezya kundila aminzi ili vantu vatahozelwe, Vantu hava vaposheleye Mupepo mufinjile ngati inswe?"⁴⁸ Ndipo ahavaluhusu vozelwe kwa zina la Yesu Chiristi. Baadaye vahamulava atendame navo kwa insiku kadhaa.

Chapter 11

¹Vatumwanu wajenzi vala vamilile uko Yudea valivivwa kuwa vamataifa valiposhleye inzwi la Mulungu. ²Petro ahainza ukwo yerusalemu, yila impuga lya vantu vevinjie muwuzeru vahalaliha kumkosola, vahayanga, ³"Mwalemana nu vantu vevatinjie muvuzeru nu kuylyanavo!"⁴Ilelo Petro atalisikukwelezya tukio kwa mkasi; akuyanga, ⁵"Namile kulava kufuma mu muji wa Yafa, nu nawenyi shilola lya shilila shikwiha pansu ngati mwenda mupiti yeyikwiha kufuma kumwanya mu mpembe zyake zyonti nne. Shikwiha kwane. Nenyizye nu kusiva pamwanya yakwe. ⁶Nawenyi vihanu wenye vinama vinne vevakutendama mu munsu, nu vihanu wa mwipoli nu vihanu vwevikwavula nu nyunyi wa mmwanya. ⁷Kisha nkivwa isauti yikuyanga nane, "Vuha, Petro, Petro, vola, nu ulwe!" ⁸Nkyanga, "Te yeyila, Mwene, mwilomu lyane kukwinjila shoshonti sheteshifinjile au shishafu" ⁹Ilelo isauti yihajibu havili kufuma kumwanya, shila Mulungu ahashitangaza kuwa ni shizeru utahashite shivivi, ¹⁰Ino lyalolesile mara tatu, nu kila shintu shihanyatulwa kumwanya havili. ¹¹Yenya ahavalilizyo unovantu vamilile vimilie pilongolela lya nyumba yila mwetwamile; vatumilwe kufuma Kaisaria kukwinza kwane. ¹²Mupepo wuhambuzya kusogola navo, nu tutahatofautiane navo. Hava vanavuli sita vasogoe poka nu nenenu twasogoe kwenye nyumba lya muntu woka. ¹³Atuvuzizye vile amuwenyi Ahavizya ayimilie mukasi lya nyumba yakwe ahayanga, "Sontelezya Yafa imbele imlete Simoni ambaye zina lyakwe ilinji ni Petro. ¹⁴Ahayanga vujumbe kwaho mu uno kulowa iwewe nu nyumba yaho yonti. ¹⁵Nkataliha kuyanga navo, Mupepo Mufinjile ahinza pamwanya yavo ngati vweyinzile kwitu kutaliha. ¹⁶Nukumbuha amazwi lya Mwene, ayanzile, "Yohana ayozelilwe kwa minzi; ilelo ulyozelwa kwa Mupepo mufinjile." ¹⁷Havili ngati Mulungu afumuye izawadi ngati atupie inswe tuhamitiha mu Mwene Yesu Chiristi, nene ni nanu, kuti nkuwezya Mulungu? ¹⁸Vahivwa amambo iga, vatagalusizye, nkandi valivahamtima Mulungu nu kuyanga, "Mulungu afumizye tota kwa ajili lya wa mataifa welele" ¹⁹Basi vitisi avamayimba amayimba gatalishie kwenye shifo sha Stephano vatalishie kufuma Yerusalemu vitisi hava vahasogola kutali hadi mpakaFoinike, Kipro nu Antiokia. Vavuzizye vujumbe kuhusu Yesu weka kwa vayahudi nu te kwa mwavo awaye yonti. ²⁰Ilelo baadhi yavo ni vantu kufuma Kipro nu Krene, vevinzile Antiokia nu kuyanga nu wayunani nu kulumbilila Mwene Yesu. ²¹Nu inyove waMwene yamile poka navo, nu vantu avinji vitisile nu kumgalushila. Mwene. ²²Habari zyavo zihafiha mmakutwi mwa kanisa la Yerusalemu: nu vahamsontelezya Barnaba asogole mpaka Antiokia. ²³Ahinza nu kulola ulwitiho lya Mulungu ahaseshela nu ahavinjizya amoyo vonti kusyala nu Mwene mu mwoyo gavo. ²⁴Kwa sababu amile muntu mwinza nu ayizuye nu Mupepo Mufinjile nu lwitiho nu vantu vinji vahonjela mu Mwene. ²⁵Baadaye Barnaba ahasogola kutaliso kumwanya Sauli. ²⁶Ahamwaga, ahamleta Antiokia. Ikawea kwa mwaha mupuma vahavingana poka ni kanisa nu kusambilizya vantu avinji. Nu vanafunzi vahavita wachiristi kwa mara lya kwanda ukwo Antiokia. ²⁷Nu mu insiku izi manabii vakwiha kufuma Yerusalemu mpaka Antiokia. ²⁸Woka wavo ni Agabo ndilo zina lyakwe, ahimilila kuashilia nu Mupepo kuwa nzala inkali yilifuma munsu yonti. Ino yalolesile ahavalilizyo wa insiku zya Klaudio. ²⁹Kwa hiyo, vanafunzi, kila woka vwali afanikilwa, vamuye kutwala imsaada kwa wajenzi walioko Uyahudi. Vavomvile ishi; ³⁰Vatumile ihela kwa inyove wa Barnaba nu Sauli.

Chapter 12

¹Ahavalilizyouno Mfalme Herode ahagolosya inyove yakwe kwa baadhi lya vala vakufuma kwihomanaili kuvayimva. ²Ahamugoga Yakobo mujenzi Yohana kwa vupanga. ³Baada lya kulola kuva yavahondezya Vayahudi, ahamulema nu Petro havili. Ino yamile ahavalizyo wa mukate vtavisile inyambo. ⁴Amulema, ahamuviha mwigereza nu ahaviha vikosi vinne vya askari ili kumulinda, amile akusevilila kumutwala kwa vantu baada lya Pasaka. ⁵Petro ahavikwa mwigeleza, ilelo amaombi gahavombeha kwa mute nu vungana kwa ajili yakwe kwa Mulungu. ⁶Insiku kabula Herode atasogoye kumufumwa, Uvusiku uvo Petro amile akasite pakasi lya maaskari vavili akiwa apinyilwe nu minyororo mivili, nu valinzi pilongolella lya mulyango vamile vakulilinga gereza. ⁷Yenya, ahavavizya wa Mwene gafula ahamuloleshela nu vuzeru kuhozya mukasi. Ahamuhoma Petro muvazu nu kumudamusya nu kuyanga. "Ndipo minyororo amile apinyilwe yihajisatula kufuma munyove zyakwe. ⁸Ahavavizya ahamuvuzya, "Zwava menda gaho nu zyala vilyatu vwaho." Petro ahavomba pisho. Ahavavizya ahamumuzya, "Zwala shizwalo shaho nu undandate." ⁹Pisho Petro ahamulandata Ahavavizya nu ahafuma panzi. Ataminile yeshavombesile nu ahavavizya ngati ni sha ndinga. Asivile akulola amaono. ¹⁰Baada lya kutuha uvulinzi la kwanda nu la vuvili, vahafiha kwenye geti la shumba la kukwinjila kuvala mujini, lihiguha lyeka kwa ajili yavo. Vahafuma panzi vahiha kwenye mutaa, mara Ahavavizya ahamuleha. ¹¹Petro ajimanya, ahayanga, "Isalizi namini kuva Mwene amusontelezizye Ahavavizya wakwe ili kumfumwa mu nyove lya Herode, nu kwa kunsivililo lya vantu vonti wa uyahudi." ¹²Baada lya kumanaya aga, ahinza kwenye nyumba lya Mariamu mayi wakwe Yohana ambaye ni Marko; Vachiristi avinji vahomine vakulava. ¹³Ahodesya kwenye mulyango wa vandindiye, muvomvi woka mulindu akwitwa Roda ahinza kukwigula. ¹⁴Amanya ni isauti lya Petro kwa lusesheloahapotwa kulwigula mulyango; badala yakwe, ahasimbilila mukasi lya shumba; nu kuvavuzya kuva Petro ayimiliye pilongolella lya Mulyango. ¹⁵Pisho, vahayanga kwakwe, "Iwewe ni shipena" ilelo akaziye kuva ni ndinga ni uwene. Vahayanga "Uno ni ahavavizya wakwe." ¹⁶Ilelo Petro ayendeleye kuhodesya, nu nalwevigula mulyango, vahamulola nu vahasukumila nkani. Petro ahavapumulizya kwa nyove kimya kimya ahavavuzya namuna Mwene amwefwizye kufuma mwigereza. ahayanga, ¹⁷"Vvuzye aga amambo Yakobo nu vajenzi zyakwe." Kisha ahepa ahavala sehemu iynji. ¹⁸Lwekwava musanya, kuhava nu wila mupiti kati lya askari, kuhusiana nu shitokeye kwa Petro. ¹⁹Baada lya Herode kumulondola nu tamuwenji ahavavuzilizya valinzi nu ahayanga vavagoje. Ahavala kufuma uyahudi mpaka Kaisaria nu kutendama ukwo. ²⁰Herode amile nu mulaha pamwanya lya vantu wa Tiro nu Sidoni. Vahavala kwa poka kwakwe. vakava nu vuchale na Blasto musaidizi wa mfalme, ili vavwe. Kisha vahalava amani, kwa sababu munsu yavo yaposheleye shakulya kufuma mu munsu lya mfalme. ²¹Insinku lyelya kusudiliwilwe Herode azyaye lya kifalmwe nu kutendama kwenye shitengo sha shifalme, nu ahavalumbilila. ²²Vantu vahazuma ahalanga, "iNo ni sauti lya Mulungu vala te sauti lya mwanadamu!" ²³Mara gafula ahavavizya ahamuhoma, kwa sababu atamile amupiye Mulungu uvushindamu; ahaliwa nu chololo nu ahafwa. ²⁴Ileo izwi la Mulungu lihakula kusata. ²⁵Baada lya Barnaba nu Sauli kukamilisya huduma yavo vahepa pala galuha Yerusalemu, vahamunyetula nu Yohana ambaye zina la kupapwa ni Marko.

Chapter 13

¹Isalizi mu kanisa la Antiokia, pamile nu baadhi lya manabii nu valimu. Vamile Barnaba, Semeoni (ahitwaga Nigeri). Lukio wa Kirene, Manaeni (Mujenzi wete wa mavanda wa Herode shilongonzi wa mukowa), nu Sauli. ²Vamile vakumuputa Mwene nu kufunga, Mupepo mufinjile ayanzile, "Nambishili paluvazu Barnaba nu Sauli, nayivombe imbombo yeimbiteye." ³Baada lya Kanisa kufunga, kulava, nu kuviha inyove yavo pamwanya lya vantu hava, vahavaleha vavale. ⁴Kwa hiyo Barnabas nu Sauli vamutimi Mupepo Mufinjile nu visile kukwekela Seleukia; kufuma ukwo vasafiliye mubahari kwelekela kushisiwa sha Kipro. ⁵Vamile mu muji wa Salami, valumbilie izwi la Mulungu mu Masinagogi lya Vayahudi. Welele valikuwa poka nu Yohana Marko ngati musaidizi wavo. ⁶Vavala mu shisiwa shonti mpaka pafu, vazile muntu vumo mulozi, Muyahudi nabii wa wilega, ambaye zina lyakwe lyamile Bar Yesu. ⁷Mulozi uyo ashilikiine nu Liwa Sergio Paulus, amile muntu mwenye vanjele. Muntu uyu avalanjiye Barnaba nu Sauli, kwa sababu ahanzaga kukwivwa izwi la Mulungu. ⁸Ilelo Elima "vula mulozi" (pisho ndivyo zina lyakwe lilivyo tafisiliwilwe) ahavapingaga ajalivile kumugevuzya vula liwali afume kwenye lwitiho. ⁹Ilelo Sauli ahitwaga Paulo, amile ayizuye nu Mupepo Mufinjile, ahamudamulila aminso ¹⁰nu ahayanga "Ewe mwana wa Setano, uyizuye nu aina zyonti zya vudanyifu nu vuzaifu. Iwewe ni aduwi wa kila aina lya nalyoli. Teukome kugevuzya kwidala zya Mwene, gagolosisi, je kutiweze?" ¹¹Isalizi yenya, nyove wa Mwene yili pamwanya yaho, nu kuti ujemewe ntoko. Teulilole zuva kwa umuda" mara woka uluvesa nu hisi vwaguye pamwanya lya Elimas; ayanzite kuzyungula pala akulava vantu vamulongozaye kwa kumulema nyove. ¹²Baada lya liwa kutola sheshatokela ayitisile, kwa sababu shagazizwe kwa kunsambilizyo kuhusu Mwene. ¹³Isalizi Paulo chale zyakwe vashuye mumunzi kufuma Pafu nu vahafiha Perge mu Pamfilia. Ilelo Yohana avalesile nu kugaluha Yerusalemu. ¹⁴Paulo chale zyakwe vashuye kufuma Perge nu vhaifiha Antiokia lya Pisidia. Ukwo vasogoe mu sinagogi insiku lya Sabato nu kutendama pansi. ¹⁵Baada lya kusomba sheria nu vanabii, valongozi visinagogi avatumaye uvujumbe nu kuyanga, "Mujenzi ngati muli vujumbe wa kupa mwoyo vantu apa, yanji?" ¹⁶Kwa hiyo Paulo ayimiliye nu kuvapunjila nyove; ayanzile, "Vanavuli wa Israeli nu nimwe mukumutimiha Mulungu, tejelezyi. ¹⁷Mulungu wa hava vantu wa Israeli avasevile vatata witu nu kuvavomba vantu avinji vatendime mu munsu Misri, nu kwa nyove wakwe kukwinuliva valongozizye panzi yakwe. ¹⁸Kwa miaha arobaini avajimbiliye mu lugwa. ¹⁹Baada lya kunanganya mataifa saba mu munsu lya kaanani, avapiye vantu witu munsu yavo kwa vupwani. ²⁰Amatukio aga gonti gatokeye zaidi lya miaha mia nne nu hamusini. Baada lya vintu ivi vwonti, Mulungu avapiya vaamuzi mpaka Samweli Nabii. ²¹Baada lya aga, vantu valavile mfalme, pisho Mulungu Sauli mwana wa Kishi, muntu wa kabila lya Benjamini, kuva mfalme kwa miaha arobaini. ²²Kisha baada lya Mulungu ayanzile mu ufalme, amwinua Daudi kuva mfalme wavo. Ilikuwa ni kuhusu Daudi kuti Mulungu ayanzile, 'Imupasite Daudi kuva mwana wa Yesu kuva muntu akuhondezewa nu mwoyo wane; ambaye avombe kila shintu inkusungwa. ²³Kufuma kwenye muluhu wa muntu uyo Mulungu ayiletela israeli uvuposhi, Yesu, ngati aahidile kuvomba. ²⁴Hili liyanzite kutokela, kabula lya Yesu kukwinza, Yohana nsunti alumbiliye ulyozyo lwa toba kuvantu vaonti wa Israeli. ²⁵Wope Yohana amile amala imbombo yakwe, ayanzile, 'Mukusiva nene ni nanu? nene te vula. Ilelo tejelezyi, akwinza kwisinda lyane, intakwanziwa kulejezya ivilyatu vya vinama vwakwe. ²⁶Mujenzi, vana wa ukoo wa Abrahamu, nu vala ambao kati winyu muputa Mulungu, ni kwa ajili witu kuti vujumbe uno wa vukombozi vutumwilwe. ²⁷Kwa vala vakutenda Yerusalemu, nu vatawala vavo vatamumanyile kuvuhalisia, nu vala vatavumanyile uvujumbe wa vanabii ambao kusomwaga kila Sabato; kwa hiyo vatimizizye uvujumbe wa vanabii kwa kumulonga ufufwe Yesu. ²⁸Jupo kuva vatapasite sababu injinza kwa kufwa mukasi yakwe, vamulavile Pilato vamugoje. ²⁹Vamala amambo gonti gegasimvilwe kuhusu uwene, vamwisizye kufuma kwikwi nu kumukasya mwikabuli. ³⁰Ilelo Mulungu amuzusizye kufuma vafwe. ³¹Alolesile kwa insiku inyanji kwa vala vasogoye poka wope kufuma Galilaya kuvala Yerusalemu. Vantu hava isalizi ni vashahidi wa vantu. ³²Pishotukuvaletela ihabari nyanza kuhusu ahadi vavapiye vasokulu witu. ³³Mulungu avisile ahadi hizi kwitu, vana vao, mu ilyo amuzusizye Yesu nu kumugalusya havili mu upuma. Hili welele lyasimvilwe mu Zaburi lya vuvili: 'Iwewe ni wane, lelo navane Tata waho' ³⁴Welele kuhusu nalyoli ni kuti amuzasizye kufuma vafwe ili kuti muvili ni kuti vutahananjishe, ayanzile ishi: 'Kutiinkupe uvufinjile nu vulo twe hahalisi zya Daudi' ³⁵Ino ndiyo sababu kuyanga welele mu Zaburi mwamvo 'Utalitika mufinjile waho kuluhusu uvuozo.' ³⁶Kwa kuva baada lya Daudi kuvombela shikunzi lya Mulungu mu shizazi shakwe, ahakata vamukasizye poka nu tata zyakwe, nu awenyi uvunanjisu. ³⁷Ilelo amuzusizye Mulungu nu atavuwenyi uvunanjisu. ³⁸Pisho nu yimanyishe kwinyu, mujenzi, kutushila muntu uno, uwila wa mbivi walumbililwa. ³⁹Kwa uwene kila akuvaziwa haki nu amambo gonti ambayo sheria lya Musa nkeyitavapiye haki. ⁴⁰Pisho basi vanji vaangalifu kuti shintu shevshiyanga vanabii shitahatokele kwinyu: ⁴¹Yenya, imwe mukusufwa, nu muhasukumile nu muhangamile; kwa vile inkuvomba imbombo mu insiku zyinyu, imbombo ambayo mutangawezya kuyitiha, poshe ngati muntu

angavavuzya."⁴² Ahavalilizyo Paulo nu Barnaba lwevepa, vantu vahavalava vayanje amambo aga insiku lya Sabato yeyikwinza. ⁴³Ahavalilizyo hivungana wa sinagogi vasiha, Vayahudi avinji nu vitisi vanalyoli vamulandasite Pulo nu Barnaba, ambao vahapangaga navo nu vahavahimizyaga vendelele mu vulotwe lya Mulungu. ⁴⁴Sabato yeyafuasite, papipi muji mupuma wahomine kukwivwa izwi la Mulungu. ⁴⁵Vayahudi valola homana, vizuye nu vuzuva nu kuyanga amazwi gahapingaga vintu vilivyoyanzile nu Paulo nu vamulizile. ⁴⁶Ilelo Paulo nu Barnaba vayanze kwa vudandamazu nu kuyanga, "Yamile ni muhimu kuti izwi la Mulungu liyangwe insunti kwinyu. Kwa kuva mukulibunchila apatali kufuma kwinyu nu kujilola kuva mutahanziwaga uvupuma wa shima, yenyi tulivagalulila Mataifa. ⁴⁷Ngati ambavyo Mwene atuvuzizye, akuyanga, imbavisile imwe ngati vuzeru kwa vantu wa mataifa, kuti mulete uvuposhi kwa pande zyonti za muni. "⁴⁸Mataifa valiyivwa hili, vasesheye nu kulitimiha izwi la Mwene. ⁴⁹Avinji vasevilwe kuvupuma wa shima vitisile. Izwi la Mwene lyasite muni yonti. ⁵⁰Ilelo vayahudi vavavuzizye vajifumwizye vajitowile nu vantanda muhimu, welele nu valongozi muji. Aga gachocheye amayimba dhidi lya Paulo nu Barnaba nu vasumvile panzi lya mipaka lya muji. ⁵¹Ilelo Paulo nu Barnaba vakunyunsite insunto zya vinama vwavo. Kisha vahavala kwenye muji wa Ikonja. ⁵²Nu vanafunzi vizuye nu luseshelelo poka mupepo mufinjile.

Chapter 14

¹Yihaloleha mukasi lya Ikonio kuti Paulo nu Barnaba vinjiye poka mukasi lya sinagogi la Vayahudi nukuyanga namuna ambayo impuga la vantu Vayahudi nu Wayunani vitisile. ²Ilelo vayahudi vashindisile vahazisonchelezya njele vamunsinu kuva vavivi dhidi lya vajenzi. ³Kwa hiyo vatendime ukwo kwa umuda patali, vayanze kwa vudandamazu kwa maha lya Mwene, huku vakufumwa uvu hakika kuhusu uvujumbe wa wila wakwe. avomvile ishi kwa kufumwa ishara nu maajabu vivombwe kunyove lya Paulo nu Barnaba. ⁴Ilelo ieneo mupiti la muji lyajigavile: Baadhi lya vantu vamilie poka nu Vayahudi, nu baadhi poka nu mitume. ⁵Ahavalilizyo vamunsi nu vayahudi nu Vayahudi valinga kushawishi valongozi vavo kuvavombela havivi nu kuvatinza amawe Paulo nu Barnaba, ⁶Vahalimanya ilyo nu kushimbilila mu muji lya Likaonia, Listra nu Derbe, ⁷nu amizwi gahayela pala, nu ukwo valumbiliye utastamenti. ⁸Nu ukwo Listra pamile nu muntu woka atendime, atamile nu maha muvinama vwakwe, vuntendya kufuma mulwanda mwa mayi wakwe ataha kujenda. ⁹Muntu uno ayivuye Paulo akuyanga. Paulo ahamtonolela aminso ahalola kuti amile nu lyitiho lya kupona. ¹⁰Pisho ahayanga kwakwe kwa sauti lya pamwanya, yimilila kwa vinama gaho." Nu vula muntu adomosile pamwanya nu kukwanda kujenda. ¹¹Impuga lweyalola shavomba Paulo, vavusizye isauti zyavo, vakuyanga mu lahaja lya Kilikaono, "malungu yakwitishila kwa namuna lya binadamu." ¹²Vamwisite Barnaba "Zeu," nu Paulo "Herme" kwa sababu amile muyanji mupiti. ¹³Kuhani wa Zeu, ambaye hekalu lyakwe lyali panzi lya muji, alesite inkambaku lya ngombe nu mlutungo wa maua mpaka kwenye mulyango la muji, uwene nu umati vahanzaga kufumwa isadaka. ¹⁴Ilelo vamtume Barnaba nu Paulo, lwevivwa ili vagazepuye ivizyalo vwavo nu kwa kalakasya vasogoye panzi kwenye impuga, vakukuta nu ¹⁵vahayanga, "Imwe vantu, shoni mukuvomba amambo aga? Nu inswe welele ni binadamu wenye hisia ngati zya kwinyu. Tukuvaletela ihabari njinza kuti mugevushe kufuma kwenye vintu ivi vevitaku hondye nu kumulandata Mulungu aliye mupuma, apezile kumwanya, muni nu bahari nu kila shintu sheshilipo. ¹⁶Mu zyezitusile, valuhusile vamunsi kujenda mu kwidala zyavo wenewe. ¹⁷Ilelo shili, atefile bila shahidi, mu hilyo avomvilehinza nu havapa imvula kufuma kumwanya kuhavalilizyo zya mazao, akuvizuzya amoyo ginyu kuvwakulya nu luseshelo" ¹⁸Poshe kwa amizwi aga, Paulo nu Barnaba kwa kumayimba vadindiye impuga kuvafumwizya isadaka. ¹⁹Ilelo baadhi lya Vayahudi kufuma Antiokia nu Ikonio vanzile kuvashawishi impuga. Vahamuhoma amawe Paulo nu kumudendemula hadi panzi lya muji, vakusiva amile afuye. ²⁰Poshe pisho vanafunzi vamilie vimiliye papipi wope, ku muji. Insiku lya vili, asgoye Derbe nu Barnaba. ²¹Baada lya kusambilizya utastamenti mu muji vula nu kuvavomba vanafunzi avinji, vagalusile Listra, hadi kuikoniamu nu hadi Antiokia. ²²Vandelele kugomwa inafisi zya vanafunzi nu kuvapa mwoyo vendelele mu lwitiho, akuyanga, "Lazima twinile mu ufalme wa Mulungu kwa kutushila mayimba aminji. ²³Vali avasavulwa kwa ajili yavo vazehe wa kila livunganga la vakwitiha nu vakuva vakulava nu kufunga, vavakabidhi kwa mwene vamwitisile. ²⁴Kisha vatusile mupisidia, vafisile kupamfilia. ²⁵Ahavalilizyo vayanga amazwi mu Perga, visile kuvala Atalia. ²⁶Kufuma ukwo valimbiye meli hadi Anitokia ambao vamilie vajifumwizye kwa neema lya Mulungu kwa ajili lya imbombo ambayo isalizi vamilie vayikamilisizye. ²⁷Vafiha ukwo Antiokia, nu kulihomanya ihomana lya poka, vahafumwa itaarifa lya amambo ambayo Mulungu avomvile kwavo, nu namuna avafunguliye mulyango lwitiho kwa vantu wa Mataifa. ²⁸Vatendime kwa ahavalilizyo ahatali nu vanafunzi.

Chapter 15

¹Vantu vamo visile kufuma Uyahudi nu kuvasambilizya vajezi, vakuyanga, "ingemtatailiwa ngati desturi lya Musa, mutangawezya kupokwa." ²Ahavalilizyo Paulo nu Barnaba vamilile nu mapambano nu mujadala poka navo, vajezi vamuye kuti Paulo, Barnaba, nu vanji kadhaa vavale Yerusalemu kwa vamtume nu vazehe kwa ajili lya yiswai ili. ³Kwa hiyo, kwa kuvasontelezya kwavo nu kanisa, vatushishe Foinike nu Samaria vakulumbilila kugevuzwa insivo kwa vamaifa. Valesite lusesheho ipiti kwa vajezi vanti, ⁴Lwevinza Yerusalemu, vavakalibisizye nu kanisa nu vamtume nu vazehe, nu vatwaye itaarifa lya amambo gonti ambayo Mulungu avomvile poka navo. ⁵Ilelo vantu vamo vevitisile, vevamile mu impuga la Mafarisayo, vimiliye nukuyanga, "ni muhimu vavatahili nu kuvavuzya vavileme sheria lya Musa." ⁶Pisho vamtume nu vazehe vimiliye poka kusivila ili swala. ⁷Baada lya majadiliano amatali, Petro ayimizye nu kuyanga kwavo, "Vajezi mukumanya kuti ahavalilizyo ahinza sheshatua Mulungu avomvile ichaguo kati yinyu, kuti kwa mwilomu lwane Mataifa vatejelezye izwi la utastamenti, nu kukwitiha. ⁸Mulungu, agamanyile amoyo, ahushuhudila kwavo, akuvapa Mupepo mufinjile, ngati avomvile kwitu; ⁹nu kugomba utofauti kati yinyu nu vene, akugavomba amoyo gavo amazeru kwa lwitiho. ¹⁰Kwa hiyo, kwa shoni mukumulinga Mulungu kuti muvishe nira lya pamwanya lya nsingo zya vanafunzi kambayo poshe vatata vitu vala inswe tutawezizye kusitaimili? ¹¹Ilelo tukwitiha kuti kulipokwa kwa uwila lya Mwene lya Mwene Yesu, ngati vwevamilile." ¹²Ihomana lyonti lyapumile lwevamilile vakumutejelezya Barnaba nu Paulo lwevamilile vakufumwa itaarifa lya ishara nu maajabu ambayo Mulungu avomvile poka navo kati lya vantu wa mataifa. ¹³Lwevaleha kuyanga, Yakobo ajivilile ahayanga, "Vajezi ntejelezyi. ¹⁴Simoni ayelezezya namuna nsuti Mulungu kwa wila avavwizye mataifa ili kuti ajipatile kufuma kwavo vantu kwa ajili lya zina lyakwe. ¹⁵Amazwi lya manabii gakwivwana nu hili ngati vwelisivilwe. ¹⁶Baada lya amambo iga inkugaluha nu kuzenga havili ihema lya Daudi, lyeliguye pansi, indivusya nu kuzenga uvunanjisu wakwe, ¹⁷ili kuti vantu vasyaye vamlondole Mwene, poka nu vantu wa Mataifa vitwilwe kwa zina lyane." ¹⁸Hivi ndivyo ayanzile Mwene aliyevomba amambo aga yamanyile kufuma enzi zya hali. ¹⁹Hivyo basi uvushauri wane ni kuti tutahavape mayimba vantu wa Mataifa vakumugevushila Mulungu; ²⁰Ilelo tusimbe kwavo kuti vajepusye patali nu vunanjisu wa shilolanyo, itamaa zya vuashelati, nu vinyongwilwe, nu mavanda. ²¹Kufuma amakwata vya vazee kuli vantu mu kila muji vakulumbilila nu kumusoma Musa mu masinagogi kila Sabato. ²²Kwa hiyo yihalolehe yavahondezizye kuva mitume nu vazee, poka nu kanisa lyonti, kumuseva Yuda ahitwagavu Barsaba, nu Silas, vali vaviongozi wa kanisa, nu kuvasontelezya Antiokia poka nu Paulo nu Barnaba. ²³Vasimvile ishi, "Mitume, vazee nu vajezi, wa mataifa vevale ukwo Antiokia, Shamu nu kilikia, salamu. ²⁴Twivuye kuti vantu vavome tutavapiye inkomelezyo iyo, vavumile kwituna vava yimva nsambilizyo zyezikuleta shida munafisi zyintu. ²⁵Kwa hiyo yilolesile hinza kwitu swenti kuseva vantu nu kuvasontelezya kwinyu poka nu vankundwa vitu Barnaba nu Paulo, ²⁶vantu walio hatalisizye amaisha gavo kwa ajili lya zina la Mwene Yesu Chiristi. ²⁷Kwa hiyo twamusontelezya Yuda nu sila, kutivavavuzye amambo ago ganago. ²⁸Kwa kuva yikuloleha hinza kwa Mupepo mufinjile nu kwitu, kukwepa pamwanya yinyu amazigo amapiti kuliko amambo aga gegali lya lazima: ²⁹kuti mugevushe kufuma kwenye vitu vikufumwa kwa shilolanyo, amavanda, vintu vwa kunyongwa, nu vusherati ngati mwajiviha apatali nu ivi, yiliyima hinza kwinyu. kwa herini. ³⁰Pisho basi, vasatana, visile Antiokia; baada lya kukusanya ihomano poka, vatwaye ibarua. ³¹Valipokua valisoma, vasungwizye kwa sababu lya kutiwa umwoyo. ³²Yuda nu Sila, nu vanabii, vavapiye umwoyo vajezi kwa amazwi aminji nu kuvapa amaha. ³³Baada lya kutendamaa umuda vamo ukwo, vavasizye kwa amani kufuma kuvajezi kwa vala vavasontelezizye. ³⁴[Ilelo yalolesile hinza Sila kusyala ukwo] ³⁵Ilelo Paulo nu vavumwa vatendime Antiokia poka nu vavumwa avinji, ambao vasambilizizye nu kulumbilila izwi la Mwene. ³⁶Baada lya insiku kadhaa Paulo ayanzile kwa Barnaba, "Nu tuwele isalizi nu kuvatembelele vajezi mu kila muji petwalumbiliye izwi lya Mwene, nu kuvalola vwevali. ³⁷Barnaba ahanzaga pia kumunyetula poka navo Yohana alitwaga Marko. ³⁸Ilelo Paulo asiviliye yitamile hinza kumunyetula Marko, avalesile ukwo Pamfilia nu atendeleye navavo mu imbombo. ³⁹Kisha apo kuhaloleha amadali mapiti kwa hiyo vapaguline, nu Barnaba amunyetuye Marko nu kusafili kwa meli mpaka Kipro, ⁴⁰Ilelo Paulo amusevile Sila nu kwepa, baada lya kukabidhiwa nu vajezi mu wila lya Mwene. ⁴¹Nu asogoye kutushila Shamu nu Kukilikia, akugagomwa makanisa.

Chapter 16

¹Paulo welele ayinza Derbe nu Lystra; nu kwenya, pala pamile nu umwanafunzi akwitwa Timotheo, ni vumujaha apafwilwe nu mayi wa Kiyahudi ambaye ni mwitisi nu tata wakwe ni Mgiriki. ²Vantu wa Listra nu Ikonja vamushudie hinza. ³Paulo amuhanile ili safiri nu wope, pisho ahamunyetula nu kumutahili kwa sababu lya Vayahudi valipo ukwo kwani vonti vamumanyile kuva tata wakwe ni Mugiriki. ⁴Vamile vakuvala vatushiye kwenye muji nu kufumwa maagizo kwa makanisa ili kuzishindiha indajizyo izyo zyansi mivilwe ni mitume nu vazee ukwo Yerusalemu. ⁵Pisho makanisa gahaimalisiwa mu lwitiho nu vitisile vahonjezeka kwa idadi kila siku. ⁶Paulo nu mwenza wakwe ahasogola Firigia nu Galatia, kwani Mupepo wa Mulungu vahanile kulumbilila izwi ukwo kwenye ijambo la Asia. ⁷Vapalamila Misia, valinzile kuvala Bithinia, ilelo Mupepo wa Yesu ahavahana. ⁸Kwa hiyo vahatuha Misia vahinza muji wa Troa. ⁹Amaono gamulolesheye Paulo vusiku, kwamile nu muntu wa Makedonia ayimiliye, ahamuitanu kuyanga "Nzaji mutwavwe uku Makedonia." ¹⁰Paulo alola amaono, mara tu hajianda kuvala Makedonia, ahamanya kuti Mulungu atwisite kuvala kuvalumbilila utastamenti. ¹¹Pisho kufuma Troa, tuhavala woka kwa woka Samothrake, nu insiku lyelyafwasite twafisile muji wa Neapoli. ¹²Kufuma apo tuhavala Filipi ambao ni woka lya muji wa Makedonia, muji muhimu mu wilaya nu vutawala wa Kirumi nu tuhatendama insiku kadhaa. ¹³Insiku lya Sabato, twasogoye panzi lya lyango kwa kwidala lya jenje, sehemu ambayo twasiviliye kutikuve nu sehemu ambayo kuvombela amaombi. Twatendime pansi nu kuyanga nu akinamayi vevinzile poka. ¹⁴Mwantanda woka akwitwa Lidia, umukazywa wa zambarau, kufuma mu muji wa Tiatira, mwenye kumuputa Mulungu, atutejelezizye. Mwene amafunguye mwoyo wakwe nu kuviha maanani amazwi gegayagwilwe nu Paulo. ¹⁵Baada lya kukwozelwa uwene nu nkaya yakwe yonti, atuvuzizye ahayanga" ngati mwandola kuva nene ni mwaminifu kwa Mwene, basi inkuvavuzya mwinjile nu kutendama kwane." Ahatuvuzya nkani. ¹⁶Yikawa kuti, twamile tu kuvala sehemu pa kulava, umulindu vumo amile nu pepo lya kumanya ahahomana natwe. Amueteeye mwene wakwe ifaida nyinji kwa kubashili. ¹⁷Mwantanda uyo amufuasite Paulo poka natwe, akuzuma ahalanga nu kuyanga "Hava vanavuli vavomvi wa Mulungu aliye Mupiti, vakuvalumbilila imwe ihabari lya vuposhi." ¹⁸Avomvile pisho kwa insiku nyinji, ilelo Paulo alemwilwe nu mulaha nu shitendo hilo, agevusile kwisinda nu kulivuzya ipepo, "Inkukuvazya kwa Zina la Yesu mufume mukasi yakwe." Wope lihamwepa nu kumuleha mara woka. ¹⁹Vamwene vakwe valola lya kuva itumaini la faida yavo lyepa, valemile Paulu nu Sila nu kuvadendemula sokoni pilongolela lya wenye mamulaka. ²⁰Vafisya kwa vahakimu, vayanzele, "Hava vanavuli ni Vayahudi nu vakusababisa ghasia mupiti mu muji witu. ²¹Vakulanganizya amambo te sheria inswe kugaposhela vala kugafuata ngati Warumi." ²²Impuga yihamuvushila shingunga Paulo nu Sila, vahakimu vahavahaga lavula amenda gavo nu kuvazula nu kuvavuzya vatandi iviboko. ²³Baada lya kutandi iviboko vinji, vavasumbiye mwigereza nu kuva amuru askari wa gereza kuvalinda hinza. ²⁴Baada lya kuposhela inkomelezio iyo, askali wa gereza avasumbiye mushumba sha mukasi lya gerezanu kuvapinya vinama vwavo kwenye sehemu yevavisile. ²⁵Ahavalilizyo wa vusiku wa pakasi, Paulo nu Sila vakulava nu kutela inyimbo zya kumusifu Mulungu, uku avakungwa vamwavo vakuvatejelezya, ²⁶Gafula kuhatokela itetemeko ipiti nu musingi lya gereza yihafunguha, minyororo lya vakungwa vonti yihalegezwa. ²⁷Mulinzi wa Gerezaavusile kufuma muturo nu kulola amalyango gonti lya gereza gahafunguliwa; pisho ahanyetula uvupanga wakwe mana ahanzaga kujigoga kwa sababu asivile avakugwa vonti tayari vatolosile. ²⁸Ilelo, Paulo ahazuma ahalanga kwa sauti impiti, akuyanga "mutahaji kwa sababu vonti tulipo panapa apa." ²⁹Mulinzi wa gereza alavile ziletwe nu kwinjila mukasi yigeleza kwa kalakasya, akutetemeha nu kukwogopa, ahavagwila Paulo nu Sila, ³⁰nu kufumwa panzi lya gereza nu kuyanga, "Vaheshimiwa imbombe vuli ili impate kupokwa?" ³¹Voepo muvuzya, "Mwamini Mwene Yesu wope kuti upokwe poka nu nkanya yaho." ³²Vayanzele izwi la Mwene kwakwe, poka nu vantu vonti wa kunkanya kwakwe, ³³Mulinzi wa gereza avanyetuye vusiku vula kuvozya sehemu vwalaye, uwene poka nu vantu vakuhaya yakwe vahozelwa mara. ³⁴Ahavaleta Paulo nu Sila kunkaya kwakwenu kuvavishila shakulya. Wope ahava nu luseshelo ipiti poka nu vantu wa munkaya yakwe kwa sababu vamwitisile Mulungu. ³⁵Lweyava musanya, vahakimu vasontelezizye vujumbe kwa vula mulinzi wa gereza nu kuyanga, "Varuhusu vala vantu vepe," ³⁶Mulinzi wa gereza ahamuvuzya Paulo pamwanya lya mazwi ago lya kuva, "Vahakimu vasontelezizye vujumbe indulusu muvale: Pisho yepi panzi nu muvale kwa amani." ³⁷Ilelo Paulo ahavavuzya, "Vatuhomile apazeru, vantu ni Warumi nkandi kutulonga nu vamuye kutusumba mwigereza; halafu isalizi vakwanza kutwefwa kwa kwilu? Ndali, yitangawezenkana, avene wenewe vinze kutwefwa sehemu apa." ³⁸Valinzi vahajulisha vahakimu pamwanya lya amizwi ago, vahakimu vahagopa nkani pala pevamanya kuti Paulo nu Sila ni Warumi. ³⁹Vahakimu vahinza nu kuvavuzya vafume, nu lwevavafumwapanzi lya gereza, valavile Paulo nu Sila vepe panzi lya muji wavo. ⁴⁰Kwa hiyo paulo nu sila vahafuma panzi lya gereza vahinza kukanya kwa Lidia. Paulo nu Sila vallola wajenzi, vapiye mwoyo nu kisha vahepa mu muji uwo.

Chapter 17

¹NU vafiha mu muji lya Amfipolinu Apolonia, vinzile mpaka wa Thesalonike amba vamilie nu sinagogi la Vayahudi. ²Ngati ilivyo kawaida lya Paulo, asogoye kwavo, nu kwa umuda wa insiku tatu zya Sabato ahapangaga navo pamwanya laya maandiko³Amile akuvagungulila maandiko nu kuvelekezya kuva, yanziwilwe Chiristi ayimbe nu kisha kuzyuha kufuma kwa vafwe. Avavuzizye, Uno Yesu inkuvavuzya ihabari zyakwe ndiye Chiristi" ⁴Baadhi lya Vayahudi vahashawishiha nu kuvungana nu Paulo nu sila, poka nu Wagiriki vakumputa Mulungu, avamayi avinji avitisi impuga mupiti la vantu. ⁵Ilelo baadhi lya Vayahudi vatakwitiha, vavuzuye nu vuzuva, vasogoye sokoni nu kuvanyetula baadhi lya vantu vavomba mbivi, vahakusanya vumati wa vantu poka, nu kusababisya ghasia mujini, kisha vahayivamile inyumba lya Jason, vakwanza kumulema Paulo nu Sila ili kuvaleta pilongolela zya vantu. ⁶Ilelo vatavaga, vamulemleYasoni nu baadhi lya vajenzi vamwavo nu kuvatwala pilongolela lya maofisa wa muji, vakuzuma ahalanga, "Hava vanavuli vaindulaga munsu vafiha mpaka nu uku welele, ⁷Vanavuli hava vavakalibisizye nu Yasoni vayimanyile sheria lya Kaisari, vakuyanga kuli mfalme vammwavo akwitwa Yesu"⁸Vumati nu maofisa wa muji lwevivwa amabo igo, vinjililwe nu lyoga. ⁹Baada lya kuva vanjetuye ihela lya thamani lya vulinzi kufuma kwa Yason nu vamwavo, vavalesheyevape. ¹⁰Vusiku vula vajenzi vasontelezizye Paulo nu Sila Beroya. Nu vafiha kula vasogoye mu sinagogi la Vayahudi. ¹¹Vantu vala vamilie nu vuelewa mupiti kuliko vala vantu wa Thesalonike, kwa sababu vamilie nu vutayari wa kuposhela izwi kwa njele zyavo, nu kuchunguzya amaandiko kila insiku ili kulola ngati amazwi gayangilwe ndivyo gali. ¹²Kwa hiyo avinji vavo vitisile, valipo vantanda vushawishi mupiti vashigiliki nu vanavuli avinji. ¹³Ilelo Vayahudi wa Thesalonike vamanya kuti Paulo akutangazya izwi la Mulungu ukwo Beroya, vasogoye ukwo nu kuchochela nu kisha kukwanzisya vulugu kwa vantu. ¹⁴Kwa haraka vajeni vamtwaye Pulo kwa kwidala lyaziwa, ilelo Sila nu Timotheo vahasyala pala. ¹⁵Vala vajenzi vamtwaye Pulo vasogoye nao hadi Athene, vamulesile Pulo ukwo, vaposheleye indajizyo kufuma kwakwe kuva, Silanu Timotheo vinze kwakwe kwa haraka yingawenkana. ¹⁶Nu ahavalilizyo ukwo Athene, mupepo yakwe yalimumulaha mukasi yakwe kwa namuna awenyi mji vwewizuye iviholanyo vinji. ¹⁷Pisho vahapanga mu sinagogo nu vayahudi vala muputaga mulungu nu kwa valavonti vahahomana vavo kila insiku sokoni. ¹⁸Ilelo baadhi lya vanafalsafa wa Waepikureo nu Vastoiko vahamukabili. Nu vamwavo vahayanga, "Ni shoni akushiyanga uno muyanzi mucheke? Vamwavovahayanga, "Yikuloleha akulumbilila ihabari lya Mulungu mujenzi," kwa sababu akulumbilila ihabari lya Yesu nu luzusyo. ¹⁹Vahamunyetula Paulo nu kumleta Areopago, vakuyanga "Tungawezya kumanya iga insambilizyo impwa akugayanga? ²⁰Kwa sababu akuleta amambo amapwa mu makutwi gitu. Kwa pisho tukwanza kumanya aga amambo gali maana vuli?" ²¹(Nu vantu vonti wa Athene poka nu vajeni valipo kwavo, vakutumila ahavalilizyo havo lumu kuyanga nu kutejelezya pamwanya ijambo ipwa.)²²Kwa hiyo Paulo ayimiliye pakasi lya vantu wa Areopago nu kuyanga, "Imwe vantu wa Athene, inkulola kuva imwe ni vantu wa dini kwa kila namuna, ²³Kwani mu kutushila kwane nu kukwenya ivintu vinyu vya kuviputa, ingawenyi amaneno gasimvilwe kwa yoka lya mazabahu ginyu, gakuyanga " KWA MULUNGU WEATAMANYISILE." Pisho basi, uno mukumuputa pasipo kumumanya, ndiye mumanyisya imwe. ²⁴Mulungu apezile musnsi nu shila shintu shili mukasi, kwa kuva ni Mwene wa kumwanya nu munsu, atangawezya kutendama mwihekalu gagomvilwe ni nyove. ²⁵Nu welele atakuvombelwa nu nyove lya vanadamu kana kuti akwanza shintu kwavo, kwani uwene mwenewe akuvapa vantu vupuma nu vintu vwamwavo vwonti. ²⁶Kutushila muntu woka, avomvile mataifa gonti lya vantu vakutendama pamwanya lya minso munsu, nu ahavishila nyakati nu mipaka mu amizwi vakutendama. ²⁷Kwa pisho, vakwanziwa kumulanta Mulungu, nu lumu vamufishile nu kuwaga, nu kwa ndinga atali nu kila woka witu. ²⁸Kwakwe tukutendama, tukujenda nu kuva nu vupuma witu, ngati shila mutunzi winyu woka wa sheria ayanzile 'tu vapapwa vakwe.' ²⁹Kwa pisho, ikiwa inswe ni vapapwa wa Mulungu, tutakwanziwa kusiva kuva ngati dhahabu, au shaba, au mawe, shiholanyo shivinzilwe kuvusitadi nu nsivu lya vantu. ³⁰Kwa pisho, Mulungu azipumiye insiku zila zya vupukupuku, ilelo isalizi akuvavuzya vantu vonti kila sehemu vapate kutonta. ³¹Ino ni kwa sababu ayivisile insiku atakayo aliyilonga munsu kwa haki kwa muntu ambaye amusevile Mulungu. Mulungu afumwizye uhakika wa muntu uno kwa kila muntu pala amuzusizye kufuma kwa vafwe. ³²Nu vantu wa Athene lwevivwa ihabari lya luzusyo lwa vawe, baadhi yavo vahayanga "Kutitukutejelezye havili kwa ihabari lya ijambo hili" ³³Baada lya hapo, Paulo ahaveha. ³⁴Ilelo baadhi lya vantu vavungine wope vahitiha, amalipo Dionisio Mweareopago, nu Mwantanda akwitwa Damari nu mwamvo poka navo.

Chapter 18

¹Baada lya amambo igo, Paulo ayefile Athene kuvala Korintho. ²Ukwo ahamupa Muyahudi akwitwa Akwila muntu wa kabila la Ponto, uwene nu mushi wakwe akwitwa Prisila vinzile kufuma ukwo Italia, kwa sababu Klaudia avavuzizye Vayahudi vonti vepe Roma; Paulo ahinza kwavo; ³Paulo ahatendama nu kuvomba imbombo navo kwani uwene akuvomba imbombo yeyikuholana nu yavo. Avene vamilile ni vagomba mahema. ⁴Paulo ahajadiliana navo mu sinagogi kila sinku lya Sabato. Avashawishile vayahudi poka nu Vagiriki. ⁵Ilelo Sila nu Timotheo lwevinza kufuma Makedonia, Paulo asukumwilwe nu mupepo kuvapanjila vayahudi kuva Yesu ndiye Chiristi. ⁶Ahavalilizyo Vayahudi Vayahudi vakumupinga nu kumujula, pisho Paulo ahakungunta shizyalo shakwe pilongolela lyavo, nu kuvavuzya, 'Mavanda ginyu nu iwe pamwanya lya itwe vyivyu wenewe; Nene itali numulandu. Kufuma isalizi nu kukwendelela, nu kuvalila Mataifa.' ⁷Pisho ahepa kufuma pala ahasogola kwenye nyumba lya Tito Yusto, Muntu akumputa Mulungu. Nyumba yakwe yli papipi nu sinagogi. ⁸Krispo, shilongozi wa sinagogi poka nu vantu wa mwinyumba mwakwe vakumwitiha Mwene. Vantu avinji wa Korintho vamwivuye Paulo akuyanga vitisile nu kukozelwa. ⁹Mwene ahamuvazya Paulo vusiku kwa kwinjila lya maono, "Utahogope, ilelo yanga mutahapume. ¹⁰Kwa Nene niko poka nawe, nu kutali kutialinje kukuzulu, maana nina vantu avinji mu muji uno. ¹¹Paulo ahatendama ukwo kwa muda wa mwaha woka nu miezi sita akusambilizya izwi la Mulungu miongoni mwavo. ¹²Ilelo Gailo avombwa kuva mtawala wa Akaya, Vayahudi vimiliye poka shinyume nu Paulo nu kuyanga kumutwala pilongolela lya shitengo sha kulongwa, ¹³vakuyanga, "Muntu uno akuvashawishaga vantu vamupute Mulungu shinyume sha sheria." ¹⁴Ahavalilizyo Paulo amile akwanza kuyanga, Galio ahavavuzya Vayahudi, "Imwe Vayahudi, ngati yamilile vunzi au vuhalifu, nkeyamilile halali kuvashughulishila. ¹⁵Ilelo kwa sababu nu maswali gakuhusu maizwi nu mazina nu sheria zyinyu basi lonji imwe mwenewe. Nene kuva hakimu kwa ihabari lya amambo igo." ¹⁶Galio ahavavuzya vepe pilongolela lya shitengo sha vulonzi, ¹⁷Pisho, vahamulema Sosthene, shilongozi wa sinagogi, vahamuhoma pilongolela lya shitengo sha vulonzi. Ilelo Galio atajaye ashivomvile. ¹⁸Paulo, baada lya kutendama pala umuda ahatali ahavaleha wajenzi nu kuvala kwa meli Siria poka nu Prisila nu Akwila. Kabula lya kukwepa mwibandali, atenzite insinsi zyakwe kwa amile alafile kuva Vumunazile. ¹⁹Lwevafihia Efeso, Paulo avalesile Prisila nu Akwila pala, ilelo uwene mwenewe ahinjila kwenye sinagogi nu kujadiliana nu Vayahudi. ²⁰Vamuvuzya Paulo atendama navo kwa umuda ahatali, uwene ahanite. ²¹Ilelo ahepa kwavo, ahavavuzya, "Indigaluha havili kwinyu, ikiwa ni shikunzi lya Mulungu." Baada yapo, ahepa kwa meli kufuma Efeso. ²²Paulo ahafiha Kaisaria, azuvile kuvala kulamuha Kanisa la Yerusalemu, isha ayisile kuntende kwa kanisa la Antiokia. ²³Baada lya kutendamaa kwa muda pala, Paulo ayefile kutushila amazwi lya Galatia nu Frigia nu kuvapa mwoyo vanafunzi vonti. ²⁴Muyahudi woka akwitwa Apolo, apafwilwe ukwo Alexandria, ayinzile Efeso. Amile nu ufasaha mu kuyanga nu hodari mu maandiko. ²⁵Apollo amile ayelekeziwilwe mu nsambilizyo lya Mwene. Kwa jinsi amile nu mute mu mupepo, ahayangaga nu kusambilizya kwa vusahihi amambo gegamuhusu Yesu, ila amanjile tu vubatiso wa Yohana. ²⁶Apolo ahanda kuyanga kuvudandamazu mwihekalu. Ilelo Prisila nu Akwila vamwivwa, vavomvile vuchale wope nu vahamwelekezya pamwanya lya kwidalazya Mulungu kwa vusahihi. ²⁷Afamani kukwepa kuvalla Akaya, wajenzi vampiye mwoyo wa kuvasimbilaukalata vanafunzi vali ukwo Akaya ili vapate kumuposhela. Ahavasihi, kwa uwila avavwizye inani vala vevitisile. ²⁸Kwa maha zyake nu vumanyi, Apolo avazizite Vayahudi hadharani akulolesya kutushila amaandiko lya kuva Yesu ndiye Chiristi.

Chapter 19

¹Tkawa kuti Apolo amile Korintho, Paulo ahafuha isehemu zya pamwanya nu kufiha mu muji wa Efeso, nu havaga vanafunzi kadhaa ukwo. ²Paulo ahavavuzya, "Je mwaposhele Mupepo mufinjile mwitisile?" Vahamuvuzya, "Ndali, tutawezizye poshe kukwivwa kuhusu Mupepo Mufinjile." ³Paulo ayanzile, "Isalizi imwe mwozelilwe vuli?" Vahayanga, "Mu lwozyo wa Yohana. ⁴Basi Paulo ahajibu, "Yohana avabatizizye kwa lwozyolwa wa toba. Ahavavuzya vala vantu kuti vakwanziwa kumwitiha vula ambaye ayinzile baada lyake, yaani Yesu." ⁵Vantu lwevivwa ihabari ino, vahozelwa kwa zina la Mwene Yesu. ⁶Nu yihava Paulo aviha nyove yakwe pamwanya yavo, Mupepo mufinjile ahinza pamwanya yavo nu vanda kuyanga kwa lugha nu kutabiri. ⁷Jumula yavo vamilile vanavuli wapatao kumi nu vavili. ⁸Paulo asogoye mu sinagogi ahayanga kwa vudandamazu kwa umuda wa miezi gatatu. Amile akulongozya amajadiliano nu kuvavuta vantu kuhusu amambo gegakuhusu ufalme wa Mulungu. ⁹Ilelo Vayahudi vamwavo vamilile vakaidi vatakushindiha, vanzite kuyanga mavivi kuhsu kwidala lya Chiristi pilongolela lam mpuga. Basi Paulo alehene nvavo nu ahavapagula nu vitisile apatali navo. Wope ayanzite kuyanga kila insiku mu vukumbi wa Tirano. ¹⁰Ino yendeleye kwa miaha gavili, kwa hiyo vonti vamilile vakutendama munsu mu Asia vivuye izwi la Mwene, vonti Vayahudi nu Wayunani. ¹¹Mulungu amile akuvomba amatendomapi kwa nyove lya Paulo, ¹²kuti poshe vavinu vaponile, nu mupepo chafu zyavafumile, ahavalilizyo vanyetula ileso nu menda gegafumile mu muvili mwa Paulo. ¹³Ilelo palipo Vayahudi avakulagula ipepo vakushula kutushila ieneo ilyo, nu kulitumila zina la Yesu kwa ajili lya mbombozyavo wenewe. Vakuvavuzya vala vamilile nu ipepo vachafu; Vakuyanga, 'Inkuvavuzya mwepe kwa zina la Yesu ambaye Paulo akumulumbilila. ¹⁴Vavomvile iga vamilile vana saba wa kuhani Mupiti wa Shiyahudi, Skewa. ¹⁵Mupepo vachafu zihavajibu, "Yesu mumanyile, nu Paulo mumanyile; ilelo imwe ni nanu?" ¹⁶Yila mupepo ichafu mukasi lya muntu ahavaludila vakulagula nu ahashinda amaha nu kuvahoma. Ndipo vahashimbila kufuma muyila inyumba vali vitali aku vwalala. ¹⁷Ijambo hili lihamanyika kwa vonti, Vayahudi nu Wayunani, ambao vahatendamaga ukwo Efeso. Vahavaniloga inkani, nu zina la Mwene lihazi kushidikwa. ¹⁸Welele, avinji wa vitkisi vinzile nu vahatonta nu kuziilisya amatendo mavivi gevagavomvile. ¹⁹Avinji vamilile vakuvomba uvugagaha kusanya ivitabu vwavo, vahavipemba pilongolela lya kila muntu. Ahavalilizyo avne vakuvazya thamani lya ivintu pisho, yamilile vipande hamusini elfu vya hela. ²⁰Pisho Izwi la Mwene lihayela kwa vupana nkani mu maha. ²¹Iya paulo kukamilisha huduma yakwe kula Efeso Mupepo ahamulongozya kuvala Yerusalemu kutushila Makedonia nu Akaya; Ahayanga, "Baadhi lya kuvako ukwo, yikwanziwa kuyilola Rumi welele." ²²Paulo ahavasontelezwa Makedonia vanafunzi vakwe vavili, Timotheo nu Erasto, ambao vamilile vamwawwizye ilelo mwenewe ahasyala Asia kwa muda. ²³Ahavalilizyo aha kwatokeye ghasia vupiti ukwo Efeso kuhsu ile Kwidala. ²⁴Sonara woka zina lyakwe Demetrio, ambaye agomvile viholanyo vya ihela vya Mulungu Dana, alesite biashara mupiti kwa mafundi. ²⁵Pisho avakusinye vafundi wa imbombo pisho nu kuyanga, "Vahesimiwa, mumanyile kuti mubiashara ino inswe twikwinjiza ihela nyinji. ²⁶Mukulola nu kukwivwa kuti, te tu hapa Efeso, nkandi Papipi Asia gonti, uno Paulo vashawishile nu kuvagevuzya vantu avinji akuyanga kuti kutali vamulungu vavombwilwe kwa minyove. ²⁷Nu te tu iko hatari kuti biashara yitu yikuva yitakuhitajiha havili, ilelo welele nu hekalu la Mulungu mushi mupiti Diana angewezya poshe kupotezya vupiti wakwe, uwene ambaye Asia nu munsu yikumuputa." ²⁸Lwevivwa iga, vezulilwe nu mulahavahazuma ahalanga nu kuyanga, "Diana wa Waefeso ni mupiti." ²⁹Muji wonti vuhizula ghasia, nu vantu vahashimbila poka mukasi lya vukumbiwa michezo. vahavalema vasafiri vamwavo nu Paulo, Gayo Aristariko vafumile Makedonia. ³⁰Paulo ahanzaga kukwinjila mu umati wa vantu, ilelo vanafunzi vamudindiye. ³¹welele, baadhi lya maafisa wa mukowa wa Asia ambao vamilile chale vwake vahamutwalila vujumbe kwa maha kumulava atahinjile mu vukumbi wa michezo. ³²Baadhi lya vantu vamilile vakuyanga shintu ishi nu vamwavo ijambo lila, kwa sababu umati wa vantu vamilile vuchanganikililwe. Avinji vavo vatawezizye poshe kumanya shoni vinzile poka. ³³Vayahudi vahamuleta Iskanda panzi lya umati wa vantu nu kumuviha pamwana pilongolela lya vantu. Iskanda ahafumwa ishara kwa nyove wakwe kufuma maelezo kwa vantu. ³⁴Ilelo vamanya kuva uwene ni Muyahudi, vonti vahazuma ahalanga kwa sauti yoka kwa umuda wa isaa zivili, "Diana ni mukuu wa Waefeso." ³⁵Baada lya karani wa muji kuvupumilizya vumati, ayanzile, 'Enyi vanavuli wa Efeso, ni nanu atamanyile kuti muji uno wa Efeso ni musenguzi wa hekalu la diana mupiti nu ile picha yaguye kufuma kumwanya? ³⁶Kulola Basi kuti amambo iga gatangawezenkana, tukwanziwa kuva nu vutulivu nu mutahavombesho shonti kwa kwa haraka. ³⁷Kwa maana muvisite vantu hava apa mahakamaambaote wezi wa hekalu vala te wenye kumusamula Mulungu witu mushi. ³⁸Kwa hiyo, ngati Demetrio nu mavundi valipoka wope vana mashaka dhidi lya muntu wowonti, mahakama zili wazi nu maliwali vapo. Nu valetwe pilongolela shauri. ³⁹Ilelo ngati iwewe ukulondola shoshonti kuhusu amambo aganji kutigashushiwa mu shikao halali. ⁴⁰Kwa ndinga

tulipo mu hatari lya kulongwa kuhusu ghasia insiku hili. Kutali sababu lya machafuko iga, nu tetuhave nu vuwezo wa kugelezuya.⁴¹ Baada lya kuyanga iga, asasizye amakutano.

Chapter 20

¹Baada lya ghasia kusila, Paulo avisite vanafunzi nu kuvatia mwoyo. Kisha kuvalaga nu ahepa kuvala Makedonia. ²Wope atuha mikowa iyo nu amile akuvapa mwoyo vitisi, ahinyila Kuvuyunani. ³Baada lya uwene kuva pala kwa umuda wa miezi gata, injama zya gomvile pamwanya jyakwe nu vayahudi amile apalamiye kushula kwa kwidala lya bahari kukwelekela Shamu, pisho mulazimile kugaluha kutushila Makedonia. ⁴Vandamine wope hadi asia vamilile Sopatro, mwana wa Pirho kufuma Berea; Aristariko nu Sekundo, vonti kufuma vitisi wa Wathesalonike; Gayo wa Derbe; Timotheo; Tikiko nu Trofimo kufuma Asia. ⁵Ilelo vantu hava valongoleye nu vamilile vatuguliliye kula Troa. ⁶Kwa kwidala lya Bahari kufuma Filipi baada lya insiku zya mukatezyezita vikwile inyambo nu mu insiku sano tuhavafishihla ukwo Troa. Tulikaa ukwo kwa insiku saba. ⁷Poshe insiku lya kwanda lya juma, twamilile tuvungine poka ili kuvumensula mukate, Paulo ayanzile nu vitisi. Amile akupanga kukwepa insiku lyakwe, pisho ahendelela kuyanga hadi uvusiku wa pakasi. ⁸Kwamilile nu taa inyinji mu shumba sha pamwanya ambapo tulikuwa twalivungine poka. ⁹Mu dirisha amile atendime mujaha vumo zina lyakwe Utiko, ambaye amazidi wilwe nuturo utumwa. Poshe Paulo amile akusambilizya kwa umuda ahatali, umujaha uno, akiwa asupiliye, ahagwa pansi, kufuma igologa lya vutatu nu vamusevile akiwa afuye. ¹⁰Ilelo Paulo ayisile pansi, ajigolosizye uwene mwenewe pamwanya yakwe, ahamukumbatila. Kisha ahayanga, "Mutaha itamaa kwa kuva yu mupuma." ¹¹Kisha ahazuva havili mwigorofa nu ahavumensula mukate, ahalya. Baada lya kuyanga navo kwa muda ahatali hadi kwa kusha, ahepa ¹²Vahamuleta vula umujaha alimupuma vahafajiha nkani. ¹³Inswe wenewe twalongoleye pilongolela lya Paulo kwa meli nu kukwelekela Aso, ambapo inswe panzile kumunyetula Paulo ukwo ishi shusho uwene mwenewe ahanzaga kuvomba, kwa sababu apanzile kuvala kutuha munsu inyumu. ¹⁴Afufishila ukwo Aso, tuhampashila kwenye Meli tuhavala Mitilene. ¹⁵Kisha inswe tunatweka kufuma ukwo nu insiku lya vuvili tuhafiha uluvazu wa vuvili uwa shisiwa sha Kio. insiku ylihafuata, tuhafiha kushisiwa sha Samo nu ndavi yakwe tuhafiha mujiwa Mileto. ¹⁶Kwa sababu Pulo amile ayamuye kushula kutushila Efeso, ili kuti atahatumile umuda wowonti mu Asia; kwa maana amile nu haraka lya kuwahi Yerusalemu kwa ajili lya insikuu lya Pentekoste, ngati ingeyawezengaga uwene kuvomba pisho. ¹⁷Kufuma mIleto ahasontelezya vantu hadi Efeso nu ahavita vazee wa Kanisa. ¹⁸Vafiha kwakwe, ahavavuzya imwe mwenewe mumanyile kufuma insiku laya kwanda nafiha apa Asia, Namuna vwenali kwinyu ahavilizyo gonti. ¹⁹Vombeye Mwene kwa vutonsu wonti nu kwa mansozi, nu mayimba ganazile nene kwa hila zya Vayahudi. ²⁰Mumanyile namuna ambavyo intajidindiye kulumbilila kwinyu shintu shoshonti sheshali kilikuwa muhimu, nu namuna nene navasambilizye apazelu apazelu nu welele kuvala kwa inkaya. ²¹Mumanyile namuna nene vwenedeleye kuvasunda Vayahudi nu Wayunani pamwanya lya toba kwa Mulungu nu lwitihw Mwene witu Yesu. ²²Nu isalizi, yenyi, nene, inkumutiha Mupepo Mufinjile kuvala Yerusalemu, intahagamanye amambo ambayo kuti gantokele nene ukwo, ²³Ila kwa kuva Mupepo Mufinjile akumpanjilaga nene mu kila muji nu akuyanga kuti minyororo nu mayimba vikungulilila. ²⁴Ilelo nene te intasivile kuti amaisha gane kwa kwidala lyolyonti lya thamani kwane, ili imbwezye kumala lujendo lyane nu huduma yeinjiposhaye kufuma kwa Mwene Yesu, kuyipanga utastamenti lya wila lya Mulungu. ²⁵Nu isalizi, yenya, imenyile kuti mwenti, miongoni mwa vala nagogoye kuvalumbilila Ufalme, temuhandole paminso havili. ²⁶Kwa hiyo inkuvapanjila lelo ino, kuti intali ni nongwa kwa mavanda lya muntu wowonti. ²⁷Kwa maana intajidindiye kuyanga shikunzi shonti lya Mulungu. ²⁸Kwa hiyo vajimwe vangalifu pamwanya yinyu wenewe, nu pamwanya lya ivugana lyolyoti ambalo Mupepo Mufinjile avavisile imwe kuva vangalizi. Vanji mwevangalifu kulidima ivunga nu la Mwene, ambalo alikazile wa mavanda yakwe mwenewe. ²⁹Imanyile kuti baada lya kwepa kwane, mbwa mwitu vahali kutivinji kwinyu, nu vatahalilole uwila ivugana. ³⁰Imanyile kuti poshe miongoni mwinyu mwenewe baadhi lya vantu valinyiza nu kuyanga amambo agilenga, ili kuvavuta vanafunzi vavalanda wavo. ³¹Kwa hiyo muve aminso. Kumbushi kuti kwa miaha gata intawezizye kuleha kuvasambilizya kwa kila woka winyu kumansozi vusiku nu musanya. ³²Nu isalizi nene nu vaviha kwa Mulungu, nu kwizyi wila wakwe, likuwezya kuvazenga nu kuvapa uvulisi poka navo vonti vavikwilwe wa kifukwa Mulungu. ³³Intatamanile ihela, adhabu au mande. ³⁴Mumanyile imwe wenewe kuti inyove ino zimpiye kwanza mwenewe nu kwanzilwa lya vala vevali poka nane. ³⁵Mu amambo gonti navapiye mufano wa namuna vyweyikwanziwa kuvavwa avampotwe kwa kuvomba imbombo, nu namuna mukwanziwa kukumbuha amazwi lya Mwene Yesu, amazwi ambayo uwene mwenewe ayanzile: "Ni hinza kufuma kuliko kuposhela." ³⁶Baada lya kuyanga namuna ino, asugamiye ahalava poka navo. ³⁷Vonti vahahola nkani nu kumugwila Paulo munsingo nu kumufipa. ³⁸Vapezizye uwila nkani lya gonti kwa sababu lya shila amile ayanga, kuti nalumo vatalivalola paminso pakwe havili. Kisha vahamusindishila merikebuni.

Chapter 21

¹Ahavalilizyo twamile twalehana navo, nu tukusafiri mubahari, tuhafiha woka kwa woka kwenye muji wa Kosi, nu kesho yakwe tuhafiha muji wa Rodo, nu kufuma ukwo tuhafiha muji wa Patara. ²Twapata meli yeyikulamba kuvala kufoinike, twalimbiye tuhasafili. ³Twafiha pilongolela lya shisiwa sha Kipro, tuhaileha uluvazu wa kumongo, tuhasafili hadi Siria, tuhaviha nanga mu muji wa Tiro, kwa sababu ukwo ndiko meli yihanziwagwa yipakulwe shehena yakwe. ⁴Baada lya kwalola vanafunzi, tuhatendama ukwo insiku saba. Vanafunzi hava muvuzya Paulo kutushila kwa mupepo kuti uwene atahanye Yerusalemu. ⁵Poshe twatimizya insiku zila, inswe tuhepa tuhavala zytu. vonti poka, nu vantanda vavo nu vana vavo, vatusindishiye mu kwidala gitu hadi twafuma panzi lya muji. Kisha tuhasugamila kupwani, tuhalava, tuhalagana kila woka. ⁶Tuhalimbila meli, ukwo vope vahagaluha munyumba kwavo havili. ⁷Poshe twamale safari yitu kufuma Tiro, tuhafiha Tolemai. Pala twalamusile wajenzi nu kutendama navo kwa insiku lyoka. ⁸Ndavi yakwe twefile tuhavala Kaisaria. Inswe tuhinjila munyumba mwa Filipo, mulumbilizi utastamenti, amile woka wa vala saba, nitwe tuhatendama poka wope. ⁹Muntu uno amile nu vabinti vanne valindu ambao vahatabiraga. ¹⁰Baada lya kutendama ukwo insiku kadhaa, ahiha kufuma Uyahudi nabii woka akwitwa Agabo. ¹¹Uwene ayinzile kwitu nu kuvunyetula mukanda wa Paulo. Kwauwo ajipinyile vinama ninyove zyakwe vuyo nu kuyanga, "Mupepo mufinjile akuyanga ishi," "Vayahudi wa Yerusalemu Valimpinya muntu akumiliki mukanda uno, vope valimukabidhi munyove mwa vantu wa mataifa." ¹²Twaviha amambo igo, inswe nu vantu vamile vakutendama isehemu pala twamuvuzizye Paulo atahazuve kuvala Yerusalemu. ¹³Nipo Paulo ajivile, "Mukuvomba shoni, mukuhola nu kumuvuzya mwoyo wane? Kwa maana indi tiyari, te tu kufungwa, ilelo welele kufwila ukwo Yerusalemu kwa ajili lya zina la Mwene Yesu." ¹⁴Kwa vile Paulo atanzile kushawishiwa twalehine nu kuyanga, "Basi kunzisha lya Mwene shivombeshe." ¹⁵Baada lya insiku izi, twanyetuye amafuku gitu nu kuzuva Yerusalemu. ¹⁶Baadhi lya vanafunzi kufuma Kaisaria welele vafwatine imwe. Vahamuleta muntu woka akwitwa Mnasoni, muntu wa Kipro, umwanafunzi wa hali, ambaye twatendime nao. ¹⁷Twafiha Yerusalemu, wajenzi vantukalibisizye kwa luseshelo. ¹⁸Ndavi yakwe Paulo asogoye poka nitwe kwa Yakobo, nu vazee vonti valipo. ¹⁹Baada lya kuvalamuha, vapiye itarifa yoka baada lya yamwavo lya amambo ambayo Mulungu avomvile miongoni mwa mataifa kwa kutushila ihuduma yakwe. ²⁰Ahavalilizyo lwevivwa igo, vahamusifu Mulungu, nu vahamuvuzya, "Ukulona, mujenzi, kuli amaelfu valinga vitisile miongoni mwa Vayahudi. Vene vonti vana nia lya kulema sheria. ²¹Vavavuzizye kuhusu iwewe, kuti ukusambilizya Vayahudi vakutendama kati lya mataifa kulehana nu Musa, nu kuti ukuvavuzya vatahavataili avana vavo, nu vatahafuate idesturi zya hali. ²²Tukwanziwa tuvombe shoni? Bila shaka kutivivwe kuti iwewe winza. ²³Pisho vomba shila inswe shetukukuvuzya isalizi: tulinavo vantu vanne ambao vavisile inadhiri. ²⁴Vanyetule vantu hava nu ujizelufwe mwenewe poka navo, nu valipile igalama zyavo, ili wawezye kutenda matwe gavo. Pisho kila woka apate kumanya kuti amambo gevavavuzizye kuhusu iwewe ni lya ilenga. Valijifuza kuti iwewe welele ukufuata sheria. ²⁵Ilelo kwa habari zya mataifa ambao vavitisi, twasimvile nu kufumwa ndajizyo kuti vakwanziwa kujepusya nu vintu vefumwilwe dhabihu kwa shiholanyo, nu mavanda, kutokana nu shila shinyongwilwe nu vajepusye nu vuasherati." ²⁶Ndipo, Paulo vanyetuye vanavuli, insiku lya vuvili, ahajizelufwa mwenewe poka navo, ahinjila mwihekalu, kutangazya shipindi sha insiku zya kujizelufwa, hadi isadaka yilifwumwa kwa ajili lya kila woka wavo. ²⁷Insiku izyo saba zypalamila kusila, baadhi lya Vayahudi kufuma Asia vahamulola Paulo mwihekalu, nu makutano gahilwa, nu vahamusonta inyove. ²⁸Vamile vakuzuma ahalanga, "Vantu wa Israeli, twavwi. Uno ni vula muntu akulanganizya kila isehemu amambo ambayo ni shinyume nu vantu, sheria, nu isehemu ipa. Welele avalesite Vayunani mu Hekalu nu kuvihanajisi isehemu ipa pafinjile." ²⁹Kwa kuva pamwazo vamile vamuwenyi Trofimo Muefeso alipoka nu wope mujini, vope vasivile kuti Paulo amuleste mwihekalu. ³⁰Muji wonti vamile nu taharuki, nu vantu vahashimbila poka nu kumulema Paulo. Kumwefwa panzi yihekalu, nu malyango mara gahagarilwa. ³¹Vamile vakulinga kumugoga, ihabari zyamufishiye mupiti wa majeshi wa valinzi kuva Yerusalemu yonti yamile yizuye vulugu. ³²Mara hiyo ahanyetula askari nu jemedari ahavushimbilila impuga. Ahavalilizyo vantu vamulola mupiti wa majeshi nu askari, vahaleha kumuhoma Paulo. ³³Kisha mupiti wa jeshi amupalamiye nu ahamulema Paulo, nu ahamula apinywe minyororo mivili. Ahamuvuzilizya uwene ni nanu nu avomvile shoni. ³⁴Baadhi lya vantu kwenye impuga vamile vakuyanga nu shintu ishi nu vamwavo shinji. Kwa kuva jemedari atawezizye kuvavuzya shoshonti kwa sababu lya halaga, ahamula Paulo aletwe mukasi lya ngome. ³⁵Basi aphiha pangazi, ahanytulwanava nu askari kwa sababu lya vulugu zya impuga. ³⁶Maana impuga wa vantu vamufwasite nu vendeleye kuzuma ahalanga "Mwefwi uno!" ³⁷Paulo amile akuletwa mukasi lya ngome, vamuvuzizye mupiti wa jeshi, "Ingawezya kuvuzya shintu?" Vula mupiti wa jeshi ahayanga, "Je ukuyanga Kiyunani?" ³⁸Je, iwewe te vula Mumisri ambaye kwisinda alongozizye alongozizye uvuasi nu nyetuye magaidi elufu nne nyikani?" ³⁹Paulo ahayanga, "Nene ni Muyahudi, kufuma muji wa Tarso lya kilikia. Nene ni raia wa muji

maarufu. Inkulavanta munduhusu injanje nu vantu." ⁴⁰ Ahavalilizyo jemedari ampa uruhusa, Paulo ahimilila penye ngazi nu ahafumwa ishara kwa vantu kwa nyove yakwe wakwe. Ahavalilizyo kuhava nu vukimiya nkani, ahayanga navo kwa Kihebrania. Ahayanga,

Chapter 22

¹"Vajenzi nu tati vane, tejelezi uvutetezi wane kuti mbuvombe kwinyu isalizi." ²Ivungana pelili tejelezya Paulo akuyanga navo kwa kiebrania, vahapuma ahayanga, ³Nene ni muyahudi, impafwilwe mu muji wa Tarso ieneo la Kilikia, ila impasite ielimu mu muji uno, vinama pa Gamalieli. Vansambilizize kulingana nu kwidala sahihi zya sheria zya tata zytu. Nene ninabidii lya Mulungu, ngati imwe mwenti vwemu lelo. ⁴Navayimwize kwidala ino hadi fufwa; inkavapinya vanavuli nu kuvasumba mwigereza. ⁵Poshe kuhani mupiti nu vazee vonti vangawezya kufumwa uvushahidikuti nu posheleye ukarata kufuma kwavo kwa ajili lya vajenzi vevali Dameski, kwane nene kusafiri kuvala ukwo. Yamile imbaletele vantu Yerusalemu wa kwidala lila ili vapinywe nu kuadhibiwa. ⁶Yatokeye kuti pala peinka shulaga nupalamila Dameski, majira lya musanya gafula uvuzeru vupiti watokeye kumwanya vahataliha kunkoza. ⁷Inkagwa pansu nuinkivwa isauti yikumbuzya, 'Sauli, Sauli kwa shoni ukumuzuru?' ⁸Inkajibu, 'iwewe ni nanu, Mwene?' Ahamubzya, 'Nene ni Yesu Mnazareti, ambaye iwewe ukumuzuru.' ⁹Vala vamilu nu nenevavuwenyi uvuzeru, ilavativuyeisauti lya vulaweali akuyanga nu nene. ¹⁰Inkayanga, 'Imbombe shoni, Mwene?' Mwene ahambuzya, 'Yimila nu uyinjile Dameski; ukwo kuti uvavuze kila shintu ukwanziwa kuvomba.' ¹¹Intawezize kulola kwa sababu lya uvuhozyo wa vuzeru vula, ndipo inkavala Dameski kwa kulongozwa nu nyove lya vala vamilu nu nene. ¹²Ukwo inkagana nu muntu akwitwa Anania, amile muntu ayilemle sheria nu mwenye kushindikwa pilongolela lya Vayahudi vwonti vahatendamaga ukwo. ¹³Ahinza kwane, ahimilila pilongolela lyane, nu kuyanga, 'Mujenzi wane Sauli, upate kulola.' Kwa umuda vula vula inkamulola. ¹⁴Ahayanga, 'Mulungu wa tata zytu akusevile iwewe upate kumanya shikunzi yakwe, kumulola vula wali ni haki, nu kukwivwa isauti yeykufuma kwilomu shakwe.' ¹⁵Kwa sababu uliyima shahidi kwakwe kwa vantu vonti pamwanya lya ugawenyi nu kugivwa. ¹⁶Basi isalizi kwa shoni ukugulilila? Vuha, uyozelewe, uyoze mbivi zyaho, ukulyita zina lyakwe.' ¹⁷Baada lya kugaluha Yersalemu, nu lwenali inkuputa mukasi lya hekalu, yihaloleha kuti inkapewa maono. ¹⁸Inkamulola akumbuzya, 'Lavilo nu yepe Yerusalemu kalakasya, kwa sababu vataliyitiha uvushuhuda waho kuhusu nene.' ¹⁹Inkayanga, 'Mwene, vavo wenewe vapinyile mwigeleza nu kuvahoma vala vevitisile kwa kila sinagogi. ²⁰Nu mavanda lya Stefano shahidi waho gitisile, nene namile nimiliye papipi nu kukwitiha nu namile inkugalinda menda zya vala vamugozile.' ²¹Ilelo ambuzize, 'Sogola, kwa sababu nene nkusoteleze uvale ukutali kwa vantu wa mataifa.' ²²Vantu vahamuruhusu ayanji pamwanya lya izwi hili. Ilelo baadaye ahazuvwa isauti nu kuyanga, 'Mwefwe muntu uno mu muni: kwa sababu te shahi atendame.' ²³Vamile vakufumwa isauti, nu kusumba ivizyalo vwavo nu kusumba insuto pamwanya, ²⁴Jemedari mupiti ahayanga Paulo aletwe mungome. Ahamula vamuvuzilizye uku akuhomwa mujeledi, ili uwene mwene amanye kwa shoni vamilu vakuzuma ahalanga namuna yila. ²⁵Pshe vamilu vapuminyile kwa inkusa, Paulo ahamuvuzya vala akida aliye ayimiliye papipi wope, 'Je! ni haki kwinyu kumuhoma muntu aliye Mrumi nu shili kulongwa?' ²⁶Vula akida ayivwa amizwi iga, ahavala kwa jemedari mupiti nu kumuvuzya, ahayanga, 'Ukwanza kuvomba shoni? Kwa maana muntu uno ni Mujrumi.' ²⁷Jemedari mupiti ahinza nu kumuvuziyambuzya, 'Niambie, je iwewe raia wa Rumi?' Paulo ahayanga, 'Ndiyo.' ²⁸Jemedari ahamujibu, 'Ni kutushila shiasi sha hela ndipo ninze nu pata uvu raia. Ilelo Paulo ahamuvuzya, 'Nene ni mrumi wa kuzaliwa.' ²⁹Basi vala vamilu, tayari kusogola kumuvuzilizya vahepa nu kumuleha ahavalilizyo hanaho hanaho. Nu jemedari wope ahogopa amanya kuwa Paulo ni Mrumi, ni Mrumi, nu kwa sababu amupinye. ³⁰Insiku lyelya fuasite, jemedari mupiti ahanzaga kumanya ndinga kuhusu amashtaka lya Vayahudi dhidi lya Paulo. Pisho ahamusatula vifungo vwakwe, ahamula vapiti vama kuhani vibalaza lyonti vahomane. Ahamuleta Paulo pansu, nu kumuviha pakasi yao.

Chapter 23

¹Paulo ahavenya moja kwa moja vantu wa baraza nu kuyanga, "Vajenzi vane, intendime pilongolela zya Mulungu kwa nsivo njinza hadi hivi lelo." ²Kuhani mupiti Anania ahavavuzya vala vevimiliye papipi nawo vamuhome mwilomu shakwe. ³Ndipo Paulo ahavuzya, "Mulungu kutia kuhome iwewe, uluvumba lupakwilwe shokaa. Utendime ukundonga kwa sheria, wope ukwamula inkomwe shinyume sha sheria?" ⁴Vala vamilie vimiliye papipi nu wope vahayanga, "Ishi ndivyo ukumulinga kuhani mupiti wa Mulungu?" ⁵Pauo ahayanga, "vajenzi vane, nene intamanyile kuti uno ni kuhani mupiti. kwa kuva yisimvilwe, utangayanga havivi pamwanya lya mtawala wa vantu waho." ⁶Paulo alola lya kuti vupande woka wa baraza ni Masadukayo nu avinje Mafarisayo, ahazuvwa isauti nu kuyanga, "vajenzi vane, nene ni Mfarisayo, mwana wa Mfarisayo. Ni kwa sababu ino inkusuvila kwa vudanamazu uluzyusyo wa vafwe ninao inkulongwa nalwo." ⁷Ahayanga iga, malumbano mapiti gahatokela baina lya Mafarisayo nu Masadukayo, nu mukutano vuhajigava. ⁸Shoni Masadukayo vakuyangaga kutali uluzyusyo, avahavizya poshe kutali mupepo, ila Mafarisayo vakuyanga iga gonti galipo. ⁹Ghasia vupiti yihatokela nu baadhi lya vasimvi valipo uluvazu wa Mafarisayo vahimila nu kupanga, nu kuyanga, "Tutalola shoshonti ishi vivi dhidi lya muntu uno. Vuli ngati mupepo au ahavizya ayanga nu uwene?" ¹⁰Ahavalilizyo kutokela ihoja impiti, mupiti wa majeshi alolile ilyoga kuti Pauo nkandi azepulilwe ivipande nu vene, pisho avuzizi vanajeshi vishe pansu nu kumunyetula kumaha kufuma kwa vajumbe wa vibaraza, nu kumuleta mu ngome. ¹¹Vusiku wafuasite Mwene ayimiliye papipi wope nu kuyanga "Utahalole, kwa kuwa uchuhudiye mu Yerusalemu, pisho kuti ufumwe vushahidi welele mu Roma." ¹²Kwasha, baadhi lya Vayahudi vavomvile agano nu kukwita intipo pamwanya yavo uwene: vayanzele kuti tevalye vala kumwela shoshonti mpaka vamugoga Paulo. ¹³Kwali nu vantu zaidi lya arobaini ambao vahavombaga injamba ino. ¹⁴Vahavala kwa mupiti wa makuhani vazee nu kuyanga, "tujivisie twenetwe kuntipo ipiti, tuhalelye shoshonti hadi lwetwamugoga Paulo. ¹⁵Pisho isalizi, baraza limuvuzye jemedari mupiti amulete kwinyu, kana kuti mukumulonza kesi yakwe kwa usahihi. Kwitu inswe tuli tayari kumugoga shile atinzile ipa." ¹⁶Ilelo umwana wa dada wakwe nu Paulo ahivwa kuti kuli injama, ahavala ahinjila mukasi lya ngome nu kumuvuzya Paulo. ¹⁷Paulo ahamwita akida woka ahayanga, "Munyetule mujaha uno kwa jemedari; maana ana ieneo la kumuvuzya." ¹⁸Basi akida ahamunyetula vula mujana ahamutwala kwa jemedali mupiti ahamuvuzya, "Paulo vula mukungwa amsite ahanza inkuletele mujaha uno kwaho. Ana izwila kukuvuzya. ¹⁹Vula jemedari mupiti ahamule nyove ahajitenga nu wope hansi, nu kumuvulizya, "Ishi shintu vuli ukwanza kumbuzya?" ²⁰Mujaha vula ahayanga, "Vayahudi vivwine kukulava umulete Paulo indavi kwenye baraza kana kuti kwanza kupata ihabari zyakwe kwa usahili nkani. ²¹Basi iwewe utahitishie kwa maana vantu nkani lya arobaini vakugundamila. Vajifunzile kwa lutipo, vatahalye wala vatahamwele poshe vamugoga. Poshe isalizi waho tiyari, vakugulilila shibali kufuma kwaho." ²²Basi vula jemedari mupiti ahamuleha mujaha asogole zyake, baada lya kumulajizya "utahamuvuzye muntu wowonti lya kuti umbuzizye iga." ²³Ahavita vaakida vavili ahayanga vatayalisye askari mia mbili kuvala Kaisaria nu askari vakulimbila farasi sabini, nu vevali nimpala mia mbili, uliyepe izamu lya tatu lya vusiku. ²⁴Vahavuzya kuviha vihanu tiyari pilongolela ambaye Paulo kutiamutumile nu kumunyetula salama kwa Feriki Gavana. ²⁵Ahasimba karala kwa namuna ino, ²⁶Klaudio Lisia kwa Liwali mushindamu Feliki, salamu. ²⁷Muntu uno alemwilwe nu vayahudi vahava papipi kumugoga, ndipo inkavala poka nu shikosi sha asikari inkamupoha, lwenapata italifa lya kuva uwene ni raia wa kirumi. ²⁸Nanzaga kumanya kwa shoni vakumuloga, pisho inkamutwala kwenye baraza. ²⁹Inkalola kuti amile alongwilwe kwa ajili lya maswali lya sheria yavo, wala atalongwilwe izwi lyolyonti la kwanzwa kumugogawala kunyongwa. ³⁰Kisha yihamanyiha kwane kuti kuli njama dhidi yakwe, pisho kwa haraka inkamutuma kwaho, nu kuvalajizya vakumulonga welele valetale amalanga dhidi lyake pilongolela yaho. Vaharagana." ³¹Basi vala askari vahayitimiha amri: vahamunyetula Paulo vahamutwala poshe Antipatri vusiku. ³²Isinku lylyafwasite, vaaskari avinji vahavaleha vala vakulimbila farasi vavale poka nu wope, vope vahagaluha zyavo mungome. ³³Nu vakulimbila faransi lwevafiha Kaisaria, nu kumupa liwali vula ukarata, vahamuviha Paulo pilongolela lyakwe. ³⁴Wope liwali avasoma ukarata, amuvuzilizizye Paulo afumiliye lijimbo vul; amanya lya kuti ni muntu wa kukilikia, ³⁵ahayanga, kuti inkutejelezye iwewe lwevinza vala vakulonzile," ahayanga vamuvishie mu ikulu lya Herode

Chapter 24

¹Baada lya insiku sano, Anania kuhani mupiti, baadhi lya vazee nu muyanzi woka akwitwa Tertulo, vahavala pala. Vantu hava valeta amalonga dhidi lya Paulo kwa gavana. ²Paulo alipo ayimilila pilongolela lya gavana, Tertulo ahanda kumusitaka nu kuyanga kwa gavana, kwa sababu yaho tukwitiha vupiti; nu kwa maogo gaho gakuleta amageuzi aminza nu taifa lyintu; ³basi kwa kusalifwa kwonti tukuposhela kila shintu ukushivomba, wasalamu muheshimiwa Feliki. ⁴Ilelo intakulisiye nkani, inkulava untejelezye amizwi mansi kufazili zyaho. ⁵Kwa maana numpasite muntu uno mukorofi, nu akusababisa Vahayahudi vonti kuyigalulila muni. Havili vushilongozi wa madhehebu lya Vanazorayo. (Zingatia: Sehemu lya amizwi lya musitali uno 24: 6 ⁶Nu havili alinzile kulyita hekalu vunajisi pisho tuhamulema., vutalipo kwenye nakala bora zya hali). Zingatia: Musitali uno) ⁷Lisiasi, afisa, alinzile nu kumulema kwa maha munyove zyintu., vutali kwenye nakala nyiza zya maandiko lya hali). ⁸Wamuvuzi Paulo kuhusu amambo iga, poshe ungawezya kujifunza shintu vuli tumusitasile." ⁹Vayahudi vope vahamusitaka Paulo, vakuyanga kuti iga amambo gamile ndinga. ¹⁰Liwali amupunjila nyove ili Paulo ayanje, Paulo ajivile, "Imanyile kuti kwa miaha aminji uyimile mwamuzi wa taifa hili nu indi luseshele kujelezya mwenewe kwaho. ¹¹Ungawezya kusimishiza kuti zitatusile insiku nkani lya kumi nu mbili kufuma nazuvile kuvala kuputa Yerusalemu. ¹²Nu vanaga mwihekalu intadalinkine nu muntu wowonti, nu intavomvile ulyisi mwohomana, wala mu sinagogi wala mukasi lya muji; ¹³nu vala vantawezya kusimishiza kwaho mashitaka gevakunsitaka dhidi yane. ¹⁴Ila inkwitiha hili kwaho, lya kuti kwidala lila ambayo vakulyita dhehebu, kwa kwidala ilyo linilyo inkumuvombela Mulungu wa tati zytu. Nene ni mwaminifu kwa gonti gegalipo kwenye sheria nu maandiko lya manabii. ¹⁵Indi vudandamazu vula vula kwa Mulungu ambao poshe avo vope vakuvugulila, kwinza kuluzusyo wa vafwe, kwa vonti vevali haki nu vevatali nu haki welele; ¹⁶nu kwa hili, nu kwa hili, inkuvomba imbombo ino imbenizamila yeyitali ni hatia pilongolela lya Mulungu nu pilongolela lya vantu kutushila amambo gonti. ¹⁷Isalizi Baada lya miaha aminji ininzile kuleta musaada kwa taifa lyane nu zawadi lya hela. ¹⁸Navomba ishi, Vayahudi vamo wa Asia vahanga mukasi lya luseshere lya vutakaso mukasi lya hekalu, bila kundi la vantu vala ghasia. ¹⁹Vantu hava ambao yikwanziwa kuvalipo pilongolela lyaho isalizi ishi nu vayanje shila shevalinacho pamwanya yane ngati vana inzwi lyolyonti. ²⁰Au vantu hava wenewe nu vayanje ni likosa vuli valiwenji kwane nimiliye pilongolela zya baraza la kiyahudi; ²¹isipokuwa kwa ajili lya shintu shoka shemjanzile kwa isauti nimiliye pakasi yavo, ' ni kwa sababu lya luzyusyo lya vafwe imwe mukundonga.'" ²²Feliki yapezile vamuvezizye hinza kuhusu kwidala nu ahavuhalisya mukutano. Akuyanga, "Lisia jemedari ingehinza pansi kufuma Yerusalemu kuti imfumwe maamuzi dhidi lya malonga ginyu." ²³Ndipo ahamuvuzya akida amulinde Paulo, ili ave nu nafasi nu poshe atahave muntu wa kuvahana vachale zyake vatahamwavwe wala vatahamutembelee. ²⁴Baada lya insiku kadhaa, Feliki ahagaluha nu Drusia mushi amile Muyahudi, ahasontelezya kumwita Paulo nu ahatejelezya kufuma kwakwe ihabari zya Lyitiho mukasi lya Chiristi Yesu. ²⁵Ila paulo amile akupanga wo pe kuhusu haki, kuva nu shiasi nu valonzi wevuliyinza, Feliki ahapata iyoga ahajibu, 'Sogola apatali kwa isalizi, ila ingenapata umuda havili, indikwita.'" ²⁶Umuda uo hanaho, asuviye kuti Paulo amupe hela kwa yifo amwisite ulyinji kuyanga nu wo pe. ²⁷Ila miaha gavili lyegatuha, Porkio Festo ahava Liwali baada lya Feliki, ila Feliki ahanzaga kujipendekezya kwa Vayahudi, pisho vahamuleha Paulo pansi lya vuanzalizi.

Chapter 25

¹Ndipo Festo ayinjie mu jimbo ilyo nu baada lya insiku zitatu asogoe kufuma Kaisaria hadi Yerusalemu. ²Kuhani mupiti nu Vayahudi ulwivwano valesite ishutuma dhidi lya Paulo kwa Fesho, nu vahazungumuzya kwa maha kwa Festo. ³Nu vamlavile Festo fadhili pamwanya lya ihabari zya Paulo apate kumwita Yerusalemu ili vawezye kumugoga mwidala. ⁴Ilelo Festo ajivile kuti Paulo amile mkungwa mu Kaisaria, nu kuti uwene mwenewe aligaluha ukwo haraka. ⁵Ayanzile "Kwa hiyo vala ambao vangawezya, kusogola hukwo nu inswe. Ngati kuli shintu shivivi kwa muntu uno, muhondede kumusitaka." ⁶Baada lya kutendama insiku nane au kumi zaidi, ahagaluha Kaisaria. Nu insiku yeyafwasite ahatendama pashitengo shapilonjelwi nu kuyanga Paulo vamulete kwakwe. ⁷Ahafiha Vayahudi kufuma Yerusalemu vimilie papipi vahafumwa amashitaka aminji amwamu gevapositwe hakikisya. ⁸Paulo ahayitetela nu kuyanga, "Te dhidi lya zina la Vayahudi, te pamwanya lya hekalu, nu te pamwanya lya Kaisari, mbomvile mavivi." ⁹Ilelo Festo ahanzaga kujijpendekezwa kwa Vayahudi, nu pisho ahajibu Paulo kwa kuyanga, "Je, ukwanza kuvala Yerusalemu nu kulongwa nane kuhusu amambo iga ukwo?" ¹⁰Paulo ayanzile, 'nkwmilila pilongolela lya shitengo sha pilonjelwi sha Kaisari ambapo nkwanzilwa kulangwa. Ntavananjie Vayahudi, ngati iwiwe vwumanyile hinza. ¹¹Ingepezile nkosile nu angambomvile sheshikwanzilwa kufwa, ntakuhana kufwa ilelo ngati ishutuma zyavo te shintu, kutali muntu wangawezya kunikabidhi kwavo. Kumulava Kaisari.' ¹²Baada lya Festo kuyanga nu baraza ahajibu, "ukumulava Kaisari; ukuvala kwa Kaisari." ¹³Baada lya insku kadhaa, mfalme Agripa nu Bernike Vafisile Kaisaria kuvavomvile ziara rasmi kwa Festo. ¹⁴Baada lya kutendama pao kwa insiku inyinji, Festo atwa inongwa lya Paulo kwa mfalme; Ahayanga, 'Muntu woka vamulesile ipa nu sivile ngati mkungwa. ¹⁵Namile Yerusalemu makuhani vapiti nu vazee wa Vayahudi valesite mashitaka pamwanya lya muntu uno kwane, vope vahavuzilizya pamwanya lya mulandu wakwe. ¹⁶Kwa hili nene vajivile kuti te desturi lya VAruma kufumwa muntu kwa vupendeleo badala yakwe, umutuhumiwa akwanzilwa kuva nu nafasi lya kuvakabili washitaki wakwe nu kujitetela dhidi lya tuhuma izyo. ¹⁷Kwa hiyo, vahinza poka, ntawezizye kugulila, ilelo insiku lyafwasite nu tendame mu shitengo sha pilonjelwi nu kuamuru muntu uno aletwe mukasi. ¹⁸Ahavalilizyo vashitaki lwe vimilila nu kumusitaka, nu sivile kuti kutali amashitaka mapiti gegalesitwe dhidi yakwe. ¹⁹Badala yakwe, vamilile nu mashindino fulani poka nu wope kuhusu dini yavo nu kuhusu Yesu ambaye apezile afuye, ilelo Paulo akudai kuva yu mpuma. ²⁰Namile gwinjililwe vweinga chunguzya iswalaili, nu kuvavuzilizya ngati angasogola Yerusalemu kulongwa kuhusu amambo iga. ²¹Ilelo Paulo vahamwita vamuvishe pansu lya ulizi kwa ajili lya uamuzi wa Mfalme, nu muye avikwe poshe pendimtwala kwa Kaisari.' ²²Agripa ayanzile nu Festo, "ingasungwa welele kumtejelezya muntu uno." "Festo, ahayanga, "ndavi tulitejelezya." ²³Pisho ndavi yakwe, Agripa nu Bernike vafisile nu luseshesho inyinji; Vahafiha mu vukumbi nu maafisa wa shijeshi, nu vantu vashauri lya nkaya. Nu Festo ahafumwa amri, Paulo aletwe kwaho. ²⁴Festo ahayanga, "Mfalme Agripa, nu vantu vanti vevalipo apa poka imwe mkumulola muntu uno; jumuiya yonti lya Vayahudi ukwo Yerusalemu nu ipa welele vakwanza nivashauri, nu vope vahazuma ishongo kwane kuti atahatendame. ²⁵Nawenyi kuti atavomvile lyolyonti lyelikulolesya kufwa; ilelo kwa sababu vamwisiti Mfalme, namuye kumutwala kwakwe. ²⁶Ilelo nte shintu dhahiri sha kusimba kwa Mfalme. Kwa sababu ino, mlesite kwaho, hasa kwaho iwewe, Mfalme Agripa, ili imbekuwa ni shintu sha kusimba kuhusu nongwa. ²⁷Kwa kuva nkulola yitali maana kumutwala kumukunga na bila kulolesya amashitaka gegakumkabili.

Chapter 26

¹Pisho, Agripa ahamuvuzya Paulo, 'Ukuluhusiwa kukujitetela. ' Ndipo Paulo ahagolosya nyove yakwe ahajitetela ishi. ²"Nkujilola mwenye luseshelo, Mfalme Agripa, ii kuvomba nongwa yane pilongolela lelo dhidi lya malonga gonti lya Vayahudi. ³Hasa, kwa sababu iwewe ni mtaalamu wa desturi zya Vayahudi nu maswali. Pisho kuvujimbilizi. ⁴Ndinga, Vayahudi vonti vamanyaile namuna inkutendama kufuma kuvujaha wane mu lyane ukwo Yerusalemu. ⁵Vamanyile kufuma pa mwanzo nu vakwanziwa kukwitiha kuti natendime ngati Mafarisayo, dhehebu lenye musimamo muhali kwenye dini yitu. ⁶Isalizi inimiliye ipa indongwe kwa sababu nene inkwenya ahadi ambayo Mulungu avwomvile nu tata zyitu. ⁷Ino ni ahadi ambayo makabila gitu kumi nu mbili gakuuvila kuposhela ngati vakumuputa Mulungu kumute vusiku nu musanya. Ni kwa ajili lya lusuvilo hili, mfalme Agripa, kuti Vayahudi vakundonga. ⁸Kwa shoni wowonti kati yinyu akusiva lusukumizyo kuti Mulungu akuzyusyaga vafwe? ⁹Ahavalilizyo vumo nasivililiye mwenewe kuti nkandi navomba vintu ivwinji dhidi lya zina la Yesu wa Nazareti. ¹⁰Navomvile aga mu Yerusalemu; navapinyile avitisi avinji mwigeleza, nu amile nu mamulaka kufuma kwa vapiti wa makuhani kuvomba pisho; nu ahavalilizyo kuvagoga, nahomile ikula dhidi yavo. ¹¹Mara Iwinji navaazibile mu masinagogi gonti nu nalinzile kuvavomba vayihane lwitiho yavo. Namile numulaha nkani pamwanya yavo nu navashimbizye pope mu muji lya vujeni. ¹²Ahavalilizyo namile inkuvomba iga nasogoye Dameski, lwendi nu mamulaka nu ndajizyo kufuma kwa makuhani vapiti; ¹³namile mwidala ahavalilizyo musanya, Mfalme, nawenyi umwanga kufuma kumwanya wewali muhali kuliko izuva nu wahozizye kutuzungula nene nu vantu vamilie vakushula poka nane. ¹⁴Inswe twenti twangwa pansi, niyivuye isauti yikuyanga nene ikuyanga mu lughalya Kiebrania: 'Sauli, Sauli! kwa shoni ukunjivwa! vigomu kwaho kupanaiteke muchokoo. ¹⁵Ndipoinkayanga, 'Iwewe ni nanu, Mwene?' Mwene ahajibu, 'Nene ni Yesu ambaye ukunjivwa. ¹⁶Isalizi yimilila kwa vinama waho, sababu kwa kusudi hili nene nalolela kwaho, nakuseva kuva muvomvi nu vushahidi pamwanya lya amambo ambayo wamanya kuhusu nene isalizi nu amambo kuti inkulolesye baadaye; ¹⁷nu Kuti inkuposhe kufuma kwa vantu nu vantu wa Mataifa ambapoinkukusonteleza, ¹⁸nakuvagubula aminso gavo nu kuva fumwa kuhisi kuvala kwenye uvuzeru nu kufuma kumaha zya setano vamuvushile Mulungu; ili vapate kuposhela kufuma kwa Mulungu uvuposhi wa mbivi nu kupwana ambayo impapiye vula veimbapaguye kwa lwitiho yeyili kwane. ¹⁹Pisho, mfalme Agripa, intawezizye kuasi maono lya kumwanya, ²⁰ilelo, kwa vala valipo mu Dameski nsuti, nu kisha Yerusalemu nu pansi yonti lya Yudea, nu welele kwa vantu wa mataifa avinji, nalumbiliye kuti vatonte nu kumugevushila Mulungu, vavomba amatendo gegakwanziwa toba. ²¹Kwa sababu iyo Vayahudi vandemile mwihekalu, vahalinga kungoga. ²²Mulungu anavwizye mpaka isalizi, pisho inkwimilila nu kushuhudia kwa vantu wa kawaida nu kuvala vapiti pamwanya lya gale ambayo manabii nu Musa vayanze galitokela nu te shinji; ²³kuti Chiristi lazima ayimbe nu kutinyime wa insuti kuzyuha nu kufuma kwa vafe nu kulumbilila uvuzeru kwa Vayahudi nu vantu wa mataifa. ²⁴Paulo amala kujitetela, Festo ayanze kwa isauti mupiti, 'Paulo, iwewe ni shipena! uvusambilile waho vukuvomvile uyime shipena. ²⁵Ilelo Paulo ahayanga, Nenete neshipena muheshimiwa Fesho; ilelo vudandamazu inkuyanga amizwi lya nalyoli weka. ²⁶Kwa kuva mfalme amanyile kuhusu amambo iga; nu pisho, inkuyanga kuwa uhuru kwakwe, kwa maana indi hakika kuti kutali lyolyonti lyevazyisile kwakwe; kwa kuva hili tavombesile pantungu. ²⁷Je, ukwitiha vanabii, Mfalme Agripa? Imanyile kuti ukwitiha. ' ²⁸Agripa ahamuvuzya Paulo, 'Kwa umuda ahansi ungawezya kushawishi nene nu kumbomba Muchiristi? ²⁹Paulo ahayanga, "'Inkumulava Mulungu kuti, kwa umuda ahansi au mutali, te iwewe tu, inkandi welele wonti vakumivwa lelo, vave ngati nene, ilelo inkandi hii minyororo lya mwigereza. ³⁰Ndipo mfalme ayimiliye, nu liwali, nu Bernike welele, nu vala vamilie vatendime poka nawo, ³¹Iwevepa vukumbini, vapanzile vuvo kwa vuvo nu kuyanga, 'Muntu uno atakwanziwa kumugoga vala kumupinya. ³²Agripa ahamuvuzya Festo, "Muntu uno nkanda avikwa huru ngati atakasite rufani kwa Kaisari."

Chapter 27

¹Lye yamulya kuti tukwanziwa tusafiri kwa minzi kuvala Italia, vamukabizile Paulo nu vakungwa vamwavo kwa afisa woka wa jeshi la Kiroma ahitwa Julio, wa Shikosi sha Agustani. ²Tuhalimbila meli kufuma Adramitamu, ambayo yamile yisafili kuntunguntungu lya pwani lya Asia. Pisho tu linjila mwibahari. Aristaka kufuma Thesalonike lya Makedonia avala poka nitwe. ³Insiku lyelyafuasite tuhisya nanga mu muji wa Sidoni, ambapo Julio amuvomvile Paulo kwa ukarimu nu ahamuruhusu kuvala kwa chale vakwe kuposhela ukarimu wavo. ⁴Kufuma hapo tuhavala mwibahari tuhasafiri kuzyungula shisiwa sha Kipro ambacho shamile shidindiye inkungu, kwa sababu inkungu yamile yikutukabili. ⁵Baada lya kuwa twasafili mu minzi gegali papipi nu Kilikia nu Pamfilia, tuhinza Mira, muji wa Lisia. ⁶Pala vula afisa wa jeshi la Kiroma, ahayaga meli kufuma Alexandria ambayo yeyamile yisafiri kukwelekela Italia. Ahatulimbizya mukasi yakwe. ⁷Baada lya kuwa twasafili polepole kwa insiku inyingi nu hatimaye tuhava kwa mayimba papipi nu Kinidas, inkungu vatatuluhusile havili kuvala kwidala ilyo, pisho tuhasafiri kuluvazuvazu lya kivuli sha Krete lyetukukinga inkungu, mukabala nu Salome. ⁸Tuhasafiri kuntungutungu lya pwani kwa vugomu, mpaka tuhafihia pamo pahitwaga Fari haveni ambayo yilipo papipi nu muji wa Lasi. ⁹Twamile tunyetuye umuda mwinji inkani, nu umuda wa kufunga wa Shiyahudi wamile vutusile welele, nu isalizi yamile hatari kwendelela kusafiri. Pisho Paulo ahatusunda, ¹⁰nu kuyanga, "Vanavuli, inkulola isafari ambayo ambayo tukwanza kuyinyetula kutiyive nu madhara nu hasala nyinji, te lya amazigo nu meli, ilelo welele lya maisha gitu." ¹¹Ilelo afisa wa jeshi la Kiroma ahamutejelezya inkani Mwene wakwe nu mumiliki wa meli, kuliko amambo gala ambayo ahagayangaga nu Paulo. ¹²Kwa sababu ibandari yitamile sehemu lihisi kutendama ahavalilizyo wa mpepo, vabaharia avinji vahashauri twasafiri kufuma mpala, ili kwa namuna yoyonti ingetwawenzya kuvufishila muji wa foinike, tutendame pala ahavalilizyo wa mpepo. Foinike ni bandali ukwo Krete, nu yikwenya kaskazini mashariki nu kusini mashariki. ¹³Inkungu lya kusini wataliha kuvuma polepole, vabahalia vahasiva vapata shila ambacho vamilie vakushanza. Vahayefwa nanga nu kusafili kuntungutungu lya Krete papipi nu pwani. ¹⁴Ilelo baada lya umuda ahansi inkungu inkali, vuhitu wa kaskazini mashariki, vuhanda kutuhoma kufuma kwisilya lya shisiwa. ¹⁵Ahavalizyo meli yazidiwa nu kupotwa kukabili inkungu, tuhiwvwa nu hali ilyo, tuhasafilisiwa nawo. ¹⁶Tuhashimbila kutushila vula uvupande wewamile vukukinga inkungu wa shishiwa shikwitwa Kauda; nu kwa mayimba inkani twafani kiwilwe kwokola umutumbi. ¹⁷Baada lya kuwa vayivuta vatumiye, ulukusa kuyipinya meli. Vagofili kuti nketwawezizye kuvala kwenye ieneo la musanya mwinji la Syiti, pisho vahisya nanga nu vatusizye muhuvazuvazu. ¹⁸Twahomwilwe kwa maha inkani nu dhoruba, pisho insiku lyeli hafwata vabahari vahanda kusuma imizigo kufuma mumeli. ¹⁹Insiku lya zitatu, vabaharia vahataliha kugefwa aminzi kwa nyove zyavo wenewe. ²⁰Ahavalizyo ambapo zuva nu nzota huzizye kwa insiku nyinji, shili dhoruba mupiti yatuhomile, nu lusuvilo kuti nkanditwapokwilwe lwefile. ²¹Baada lya kuwa umuda mutali bila shakulya, apo Paulo ahimilila pakasi lya mabahalia ahayanga, "Vanavuli, mwanziwilwe intejelezye, nu tutefwizye nanga kufuma Krete, ili kupata iga nu hasara. ²²Nu isalizi inkuvafaliji mujipe mwoyo, kwa sababu te kuhava ulutezyo ulya maisha ginyu isipokuva hasara lya meli tu. ²³Kwa sababu uvusiku wewatusile uhavizya wa Mulungu, ambaye uyo Mulungu nene ni wakwe, nu ambaye inkumuputa welele - ahavizya wakwe ayimiliye pantungu mwane ²⁴nu kuyanga, "Utahalole Paulo. Lazima uyimilile pilongolela lya Kaisari, nu yenya, Mulungu mu winza wakwe akupiye vavonti vakusafiri poka nawe. ²⁵Pisho, vanavuli, jpanji mwoyo, kwa sababu inkumwitiha Mulungu, kuti kutiyime ngati vwevambuzizye. ²⁶Ilelo lazima tuuwalale kwa kuhomwa mu baadhi lya visiwa. ²⁷Wafiha vusiku wa kumi nu nee, lwetwali vakutujenzya ukwo nu ukwo nu ukwo kwenye bahari lya Adratik, ngati vusiku wa manane ishi, vabaharia vasisile kuti vapalamila munsu inyum. ²⁸Vatumiye imilio kupima sha minzi nu vapata mita salasini nu sita, baada lya umuda ahansi vahapima havili vahapata mita ishilini nu saba. ²⁹Vahogope insunti tungawezya kugonga amawe, pisho vahisya nanga zine kufuma mu sehemu lya kuviha nanga nu vahalava kuti inanchi nkandiyinzaga mapema. ³⁰Vala vabaharia vamilie vakulondola namuna lya kuyitelekezya yila meli nu vasisizye muminzi boti nyinsi nyinsi zya kujposhela amaisha, nu vahajifanya kuti vakusumba nanga kufuma isehemu lya pilongolela lya boti. ³¹Ilelo Paulo ahamuvuzya vula askari wa jeshi lya Kiroma nu vala askari, "Mutanguwezya kujipoha isipokuva hava vantu vakusyala kwe meli." ³²Kisha vala askari vahadumula inkusa zya yila boti yihalikwaa yinyetulwe nu minzi. ³³Ahavalilizyo uvuzeru wa inzanchi wamile vakufumila, Paulo ahavashawishi vonti angalau vala hansu. Ahayanga, "Ino ni insiku lya kumi nu zine mukugulila bila kulya, hamjala shintu. ³⁴Pisho inkuba munyetule shakulya shihansi, kwa sababu ino ni kwa ajili lya kuishi kwinyu; nu kutali poshe ulusisi woka wa matwe ginyu kutiluteje. ³⁵Ahayanga igo, nyetula mukate ahasalifwa pilongolela lya minso lya kila muntu. Kisha ahavumensula mukate ahanda kulya. ³⁶Kisha vonti vahatiwa mwoyo nu vao vahanyetula shakulya. ³⁷Twamile vantu 276 mukasi lya meli ³⁸Vahapela kulya vya kukwila, vayivomvile meli. kuvampupusu kwa kusumba ingano mukasi lya bahari. ³⁹Yihava musanya,

vayaimbanyile munsu nyumu, ilelo vahalola isehemu lya munsu yumu, yeyinjiye mumunzi yeyamile nu muchanga mwinji. vahapanga ngati vangawezya kuyijenzya meli kukwelekela apo. ⁴⁰Pisho vahazilejezya nanga vahazileha mubahali. Mu umuda hanaho hanaho vahazilejezya inkusa zya tanga nu vahavusya isehemu lya pilongolela kukwelekela kwenye inkungu, pisho vahelekela isehemu iyo isehemu lya muchanga mwinji. ⁴¹Ilelo ahinza isehemu ambapo mikondo yivili lya minzi yikuhomana, nu meli yihelekela muchanga. Nu yila isehemu lya pilongolela lya meli yihakwama pala nu yitawezizye kufuma, ilelo isehemu lya pilongolela lya meli yihanda kuvunziha kwa sababu lya vuhali wa mawimbi. ⁴²Mupango wavala askari wamile ni kuvagoga vakungwa, ili kuti kutali nkeawezizye kusava nu kutoloha. ⁴³Ilelo vula askari wa jeshi la Kiroma ahanzaga kumpoha Paulo, pisho ahawimilisya mupango wavo; nu ahavavuzya vala ambao vangawezya kusava, valuche kufuma mumeli insunti nu vavale munsu nyumu. ⁴⁴Kisha vanavuli vanji vafwate, vamwavo pamwanya lya vipande vya mbao nu vamwavo pamwanya lya vintu vinji kufuma kwenye meli. Kwa kwidala ino yihatokela kuti vonti tuhafisalama munsu inyumu.

Chapter 28

¹Vahatufisya salama, tuhamanya kuti shisiwa shikwitwa Malta. ²Vantu vahaya wa pala te tu kuti vatupiye uvukarimu wa kawaida, inkandi vasizye mwoto nu kutukaribisya swenti, kwa sababu lya mvula nu mpepo yeyapezile yikwenelela. ³Ilelo Paulo apezile avunganisile umuzigo wa inkwi nu kuviha pamwoto, njoha nyisi mwenye sumu yihafuma kwenye zila inkwi kwa sababu lya lile ilungula, nu kuyizinjilisizya kunyove yakwe. ⁴Vantu vahaya vapala valola munyama akuinginila kufuma kwenye nyove wakwe, vahayanzanya vuvu kwa vuvu, "MUntu uno ndinga ni mgozi ambaye atolosile mubahali, ilelo haki yitanzilwagakutendma." ⁵Ilelo uwene ahayisumbila yila mnyama mu mwoto nu atapasite madhara yonyonti. ⁶Avene vamuguliliye avimbe kwa homa au aanguke gafula nu kufwa. Ilelobaadalya kumwenya kwa umuda mutali nu kumulola kuti kutali jambo ambalo te la kawaida kwakwe, vabadilisizya mawazo gavo nu kuyanga amile Mulungu. ⁷Basi mahali pala paipi pamile nu ardhi yeyamile mali mupiti wa shisiwa, muntu vamwisite Pbllo. Atukaribisizye nu kutukarimu kwa insiku zitatu. ⁸Yafumile kwa tati wa Pablio alemilwe ni homa wa khalisya. Nu Paulo ahamusogolela ahalava ahamwiha nyove pamwanya yakwe nu kumuponya. ⁹Baada lya hili kuloleha; vantu avinji pala shisiwa vamile vavinile vope vasogoye nu kupona. ¹⁰Vantu vahamushindiha kwa mushinzi mwinji. twamile tukujianda kusafiri, vatupi, vila vwetuhavwanzaga. ¹¹Baada lya miezi gatatu, twasafiri mukasi lya meli lya Iskanda ambayo yamile yihomilwe mpepo apo shisiwani, ambayo valongozi vakwe vamile vajenzi vavili mapasa. ¹²Baada lya kuva twafiha mu muji wa Sirakusa, twatendime pala insiku zitatu. ¹³Kufuma pala twashuye tuhafiha mu muji wa Regio. Baada lya insiku lyoka inkungu lya kusini yafisile gafula, nu baada lya insiku zivili kuhafiha mu muji wa Putoli. ¹⁴Ukwo twavazile baadhi lya vajenzi nu vatukaribisizye kutendama navo kwa insiku saba. Kwa kwidala ino tuhafiha Rumi. ¹⁵kufuma ukwo vala vajenzi, baada lya kuva lwevivwa habari byintu, vahinza kutuposhera ukwo soko la Apiasnu Hotel zitatu Paulo ahavalola vajenzi ahamusalifwa Mulungu ahayinjizya vundamazu. ¹⁶Tuhinjila Roma, Paulo ahaluhusiwa kutendama weka yakwe poka nu vula askari amile akumulinda. ¹⁷Basi yamile baada lya insiku zitatu Paulo avisite vala vanavuli vamile valongozi kati lya Vayahudi. Vahinza poka, vayanizile kwavo, "Vajenzi, poka nu kutintavomile likosa lyolyonti kwa vantu au kuvomba shigunga nu taratibu zya vatati zyintu vahatulongolela, vafumiye ngati mfungwa kufuma Yerusalemu hadi kwenye nyove lya Varumi. ¹⁸Baada lya kumbuzilizya, vahasungwa kundeshera huru, kwa sababu kutamile kutali sababu kwane nene lya kustahili adhabu lya vufwe. ¹⁹Ilelo vala Vayahudi vahayanga shigunga sha hamu yavo nalazimisile kulava rufaa kwa Kaisaria, wavo, pokakwa yitamile ngati kuti kuleta mashitaka pamwanya lya taifa lyane. ²⁰Kwa sababu lya kulava kwane rufaa, pisho nalavile kuvalola nu kuyanga namwe. Ni kwa sababu lya shila ambacho Israeli valinuwudandamazu nasho, kunzilwe nishifungo ishi. ²¹Kisha vahamuvuzya, "Tutahawayi kuposhera barua kufuma Yudea kuhusu iwewe, vala kutali mujenzi ayinzile nu kufumwa taarifa au kuyanga izwi lyolyonti ivivi kuhusu iwewe. ²²Ilelo tukwanza kukwivwa kufuma kwaho ukusiva shoni kuhusu hili impuga la vantu hava, kwa sababu yimanyisile kwitu kuti likuyanga shinyume kila isehemu. ²³Vamile vatenzile insiku kwa ajili yakwe, vantu avinji nkani vamwinzie isehemu pamali akutendama. Amayanizile lila ijambo kwavo nu kupanga kuhusu ufalmewa Mulungu. Alinzile kuvashawishi kuhusu Yesu, kwa namuna zyonti zivili kufuma sheria zya Musa nu kufuma kwa vanabii, kwandila inzanchi hadi hamazuva. ²⁴Baadhi yavo vitisile kuhusu amambo gala gegayanzilwe ahavalizyo vanji vatisile. ²⁵Vahapotwa kukubaliana vuvu kwa vuvu, vefile baada lya Paulo kuyanga ijambo hili lyoka, "Mupepo mufinjile ayanzilehinza Isaya nabii kwa tati zytu. ²⁶Ayanzile, 'Sogola kwa vantu hava uyanje, "Kwa makutwi ginyu muliyivwa ilelo mtaliyelewa; Nu kwa minso ginyu mulilola ilelo mtalimanya. ²⁷Kwa ajili lya mwimoyo lya vantu hava imekuwa dhaifu, makutwi gavo givuye kwamayimba vasinzilie amiso gavo; ilikuti vatahinze vamanye kwa minso gavo, nu kukwivwa kwa makutwi gavo nu kukwelewa kwa mwimoyo gavo nu kugeuha havili, nu nkenavaponya." ²⁸Kwa kuti iyo, yikwanzilwa kumanya uno vuposhi wa Mulungu wusogoe kwa vantu wa Mataifa, nu valitejelezya." (Zingatia: Musitali uno ²⁹"Ahavalilizyo vamile vakuyanga amamboiga, vayahudi vefile lwevali nu mashindano mapiti kati yavo," utalipo kwenye nakala nyinza zya hali). ³⁰Paulo atendime mu nyumba yakwe lya kupanga kwa miaha gonti gavili, nu vahamkaribisya vanti vahinzaga kwakwe. ³¹Amile akulumbilila ufalme wa Mulungu nu amile kusambilizya amambo pamwanya lya Mwene Yesu Chiristi kwa vudandamazu wonti. Kutali muhanile.

Romans

Chapter 1

¹Paulo, umvomvi wa Yesu Chiristi, ayisitwe kuwa mtumwa, nu kutengwa kwa ajili lya injili lya Mulungu. ²Ili lyelyelila lyelizwi alajizizye hali kutushila manabii kufuma munsimbo imfinjile. ³Ni kuhusu mwana wakwe, weapafilwe muluho wa Daudi kwa namuna lya muvili. ⁴Uwene vamtungazizye kwa Mwana wa Mulungu kwa maha lya mupepo lya kumushinzi kwa umfinjile kuzyuha kwakwe, Yesu Chiristi Mwene witu. ⁵Kutushila kwa uwene tuposheleye uwila nuvutame kumushinzi uwalwitiho kati lya mataifa gonti, kwa ajili lya zina lyakwe. ⁶Kati lya mataifa aga, nimwe welele vavisite kuwa wa Yesu Chiristi. Ukarata uno ni kwa vonti vevali Rumi, vasungwa nu Mulungu, vantuvafinjile. Uwila nu iwe kwinu, nu uvupumilizi kufuma kwa Mulungu Tata witu nu Mwene Yesu Chiristi. ⁸Kwanza, nkumfusalisifwa Mulungu wane kwa Yesu Chiristi kwa ajili yinyu mwenti, kwa sababu alwitiho lwinyu lukumbililwa mu munsu impuma. ⁹Kwa maana Mulungu ni vushahidi wane, wenkumutumishila kwa mupepo wane mu kwinzwi lya mwana wakwe, namuna vwenahavile kula kwataha. ¹⁰Shima nkulava mu kukulavo lwane kuti kwa kwidala lyolyonti impate kumpelela kiva nu mafanoikio isalizi kushikunzi lya Mulungu mu kukwinza kwinu. ¹¹Maana mwenkusungwa kuvalola, ili impate kuvapa imwe baadhi lya karama zya mumwoyo impate kuvagomwa. ¹²Yaani, nkwenyelezya kuviha mwoyo poka namwe, kwa kwindala lwitiha lya kila woka witu, nyinyu ni yane. ¹³Isalizi mujenzi ntakwanza mkose kumanya kuti, mara nyingi nkwanzaga kukwinza kwinyu, ilelo mpostwe mpaka isalizi. Nkazaga ishi ili kuwa nu matunda kwinyu ngati ilivyo welele miongoni mwa vantu wa mataifa. ¹⁴Nkudaiwa nu vayunani nu vajenzi vope, uwueleve nu vajinga. ¹⁵Kwa hiyo, kwa vupande wane, nene niko tayali kulumbilila izwi kwinyu welele imwe mwemuli uko Roma. ¹⁶Kwa maana ntakujilolela iga injili, kwa kuwa ni uweza wa Mulungu gegakuleta uwuposhi kwa kila kwitiha, kwa Myahudi kwanza nu kwa Myunani welele. ¹⁷Kwa maana haki lya Mulungu yihanyiha kufuma mulwitiho pope mulwitiho ngati yihasisimbwa, "Mwenye haki alitendama kwa kulwitiha." ¹⁸Maana umulaha wa Mulungu wuhanyiha kufuma kumwanya dhidi lya kumarandu kumbivi zyonti wa vantu, ambao kwa kwidala lya udhalimu kuzyiha ndinga. ¹⁹Hii ni kwa sababu, gonti gakuwenzekana kujulinkana pamwanya lya Mulungu ni pazeru kwavo. Maana Mulungu avamanyisya. ²⁰Maana amambo gakwe gegatakulolenkanya hinza yamekuwa pazeru kufuma kuperwa kwa munsu. Gakwenelela kutushila vintu vvevihapelwa. Amambo iga maha gakwe aga shima umwala ya ulungu. Matokeo gakwe, vantu hava vatali nilya kujitetela. ²¹Hii ni kwa sababu, ingawa valimanyile kuhusu Mulungu, vatamulimile uwene ngati Mulungu, vatampie kusalisifwa. Badala yakwe, vahava vapukupuku mwemunsiva zyavo, nu mioyo gavo gegali muwujinga wuhinjilwa hisi. ²²Vayisile kuwa ni vamanyi, ilelelo vahana vajinga. ²³Vagalunkinye uwushindamu wa Mulungu weatali nu wunanjisu kwa mufano wa paminso ga lya binadamu weali muwunanjisu, nu lya nyunynaga vihanu vevali vinama vinne, nu lya vipelwa nu uwevikwavula. ²⁴Kwa hiyo Mulungu avalesile valandate itamaa zya mmoyo gavo kwa uchafu, kwa mavili gavo kupelwa insoni baina yavo. ²⁵Ni vala vagalunkine ndinga lya Mulungu kuwa lilenga nu vevahasuga mililaga nu kutumishila vipelwa badala lya mpezi, ambaye akutimwa shima. Amina. ²⁶Kwa sababu ino, Mulungu avalesile valandate itama zyavo zya nsoni, kwa kuwa vantanda vavo vagalunkinye amatumizi gavo agamwata kwa shila sheshili kinyume nu mwata. ²⁷Hali kadhalika, vanavli vope vahaleha amatumizi gavo lya mwata kwa mwantanda nu kukuvinjilwa ni tamaa ni nsivo zyavo vuvo. Hava walikuwa vanavuli ambao vevavomvile nu vanavuli vamwavo gegatakwanzilwa, nu vope vali poshela iadhabu yeyilingine nu kutega kwavo. ²⁸Kwa sababu vahanile kuwa nu Mulungu mu mnsivo zyavo, avalesile vatandate injele zyaho zyezitahondeye vavombe amambo gala gegatalundeye. ²⁹Vizuye nu uvuvivi wonti, uovu, tamaa nu ubaya. Vahizula nu wivu, uvuwaji, uvugomuvi, uwulumilenga ni nsivo imbivi. ³⁰Vao welele vali ni yevo valuma ilenga, vakumuchukila Mulungu. Vevali ni vurugu, shiburi, nu majivuno. Vene ni vakutunga amavivi nu vope vatakushindiha vazazi vao. ³¹Vene vatali muwumanyi vevatakwamiha vatali nishikundi sha mwatana, vatali nu wila. ³²Vakwelewa kanuni zya Mulungu, lya kuti vantu vavombe amambo lya jinsi iyo vakusitaili kufwa. Ilele te tu kuvomba amambo ago, welele vakwivwana nu vala vakuvomba amambo igo.

Chapter 2

¹Kwa hiyo utali udhuru, iwewe wukuyanga, kwa maana mu gala gakulonga uwunji akuyinjizya mumulandu wuyo weka. Kwa maana iwewe uwulonzi. ²Ilelo tumanyile kuti kulonga lya Mulungu ni lya ndinga pamwanya yavo vakuvomba ngati nzago. ³Ilelo iwewe sevilila ili, iwewe ambaye ukulonga vala vakuvomba amambo ago ingawaje wope ukuvomba amambo yayo hayo. Je ukushimbila uwulonzi wa Mulungu? ⁴Au ukusiva hansi nkani pamwanya vinji wa huluma yakwe? Je, utamanyile kuti kwa uwila wakwe, mu toba? ⁵Bali kwa vayi vishie wuyo nu kwa moyo wako usio nu toba wajiwekela mwenewe iakiba lya ghadhabu kwa insiku lila lya ghadhabu, yaani, insiku lila lya ufunuo wa hukumu lya lya wulonzi wa Mulungu. ⁶Uwene alimulipa kila muntu shipimo sawa nu matendo gakwe: ⁷Kwa vala kwa uthabiti wa matengo aminza valondoe isifa, umushinzi nu kutokunanjiha, alivapa upuma wa shima. ⁸Ilelo kwa vala ambao ni vabinafsi, vatakushindiha ndinga nkandi vakushindiha, ghadhabu nua kufula uwamlaha nu fwishi ahahali haliyinda. ⁹Mulungu alileta amayimba nu tabu pamwanya lya kila nsivo izya mwanadamu avomvile imbivi, kwa Myahudi kwanza, nu kwa Myunani welele. ¹⁰Ilelo sifa, umushinzi nu luhopelezyo viliyinda kwa kila muntu wa kuvomba aminza, ¹¹kwa Myahudi kwanza, nu kwa Myunani welele. Kwa maana kutali uwupendeleo kwa Mulungu. ¹²Kwa maana ngati shila avinji vananzile pasipo sheria valitega pasipo sheria, nu ngati shila avinji vakosile kuholana nu sheria valilongwa kwa sheria. ¹³Maana te vakwivwa wa sheria vevali mumwo haki pilongolela zya Mulungu, nkandi vala vakuyivomba sheria vaivazwa haki. ¹⁴Kwa maana vantu wa munsu Mataifa, ambao vatali sheria, vakuvomba kwa mwata amambo lya sheria, avene, vamekuwa sheria kwa nafsi zyavo, ingawa wavo vatali sheria. ¹⁵Kwa hili vakulolesya kuti amatendo yevakuyanza kwa luvatiho wa sheria gasimvilwe mukasi lya mioyo gavo. Insivo zyavo welele zikuvapanjila avene mnsivo vuvo lumo kuva sitaka au kuvasitaka au kuvasinda avene vuvo. ¹⁶nu welele kwa Mulungu. Haya yafumile mu insiku ambayo Mulungu alizilonga kwilu zya vantuvonti, sawasawa nu tastamenti yane, kwa kwidala lya Yesu Chiristi. ¹⁷Tuyanje kuti ukuyitu mwenewe Myahudi, atendime mu sheria, seshera kwa kujishindiha mu Mulungu, ¹⁸ushimanye shikunzi shakwe, nu kugapima amambo ambayo gegatakuholana gope, baada lya kuagizwa nu sheria. ¹⁹Nu tuyanye kuti ulinuwudandamazu kuti iwewe mwenewe ni shilongozi wa vantonko, uwuzeru kwa vala vevali mshisi, ²⁰Msahihishaji wa wajinga, mwalimu wa vana, nu kuti ulinaya sheria jinsi lya elimu nu ndinga. ²¹Iwewe basi, walumbilile avansi, je, utakujisambilizya mwenewe? Iwewe ukulumbilila kutokukwiva, je iwewe utakweiva? ²²Iwewe ukuyanga tuahavembushe, je ukuvembuha? Iwewe wakuvitwa ukuvitwa shilolanyo, je ukwiva mtempeli? ²³Iwewe wakujisifuye mu sheria, je utakumpela Mulungu mu kuyivunza sheria? ²⁴Kwa maana "Zina la Mulungu likupelwa kati lya vantu wa mataifa kwa sababu yinyu," Ngati yihasiimbwa. ²⁵Kwa maana kutahiliwa ndinga kwinza ngati ingukushindiha sheria, ilelo ngati iwewe ni mkwihaji wa sheria, kutahiliwa kwaho kutamile kutokutahiliwa. ²⁶Basi, ikiwa, muntu atahililwe akwendelela kulema matakwa lya sheria, je kutokutahiliwa kwakwe kutalinyatulwa kana kuti ahatahiliwa. ²⁷Nu uwene watatahililwe kwa mwata kuhukumu ngati atimizize? sheria? Hii ni kwa sababu una maandiko gegalasimbwa nu tohara yope ilelo bado ushilusile wa sheria! ²⁸Kwa maana uwene te Myahudi aliye kwa hali lya panzi; vala kutahiliwa te kula ambako ni kwa panzi tu mu muvili. ²⁹Ilelo uwene ni Myahudi aliye kwa mukasi, nu tohara ni lya moyo, mu mupepo, te mu simba. Sifa lya muntu wa namuna iyo yitakufumilila nu vantu bali gafuma kwa Mulungu.

Chapter 3

¹Kisha ni faida wuli aliyo nayo Myahudi? Nu faida lya tohara ni nini? ²Ni hinza nkani kila kwidala. Awali lya gonti, Vayahudi vapewilwe ufunuo kufuma kwa Mulungu. ³Ilelo, zikuvawuli valipo vamo lya Vayahudi valamile nu lwitiho? Je, kutokukwitiha kwavo kuvomba uwaminifu wa Mulungu kuva batili? ⁴La hasha. Badala yakwe, acha Mulungu mulumilenga ngati, pope ngati kila muntu ni mululenga. Ngati yamile yisimvilwe, "Lya kuti uweze wukuloleha kuva uwahati kufuma mu mazyi gaho, nu uweze kushinwa kwinjila mu wulonzi." ⁵Ilelo ikiwa imbivi zyintu ingazikulolesya haki lya Mulungu, tujanje shoni? Mulungu te mdhalimu lwakufumwa ghadhabu yakwe, je alinamna hivyo? Nkuyanga kufwatana nu mantiki lya shibinadamu. ⁶La hasha! Ni muna gani basi Mulungu atauhukumu Munsu? ⁷Ilelo ikiwa ndinga lya Mulungu kutushila ilenga lyane akufumwaga isifa nyinji kwa ajili yakwe, kwa shoni lwe shili bado kulonga ngati mwenye mbivi? ⁸Kwa shoni kutahanje vatuhopeye nu ngavanji vakihomezeye kuti tukuyanga, "Tuvombe uovu, ili aminza ginze"? Kulongwa pamwanya yavo ni haki. ⁹Ni shoni basi? Tukujitetea wenewe? Kutali kabisa. Kwa kuwa iswe tayari twavalumila Vayahudi nu Vayunani vonti poka, lya kuva vapo pansu lya mbivi. ¹⁰Hii ni ngati vwelismvilwe: "Atalipo mwenye haki, pope woka." ¹¹Atalipo muntu ambaye wakwelewa. Atalipo muntu ambaye kumulondola Mulungu. ¹²Vonti vogalunkine. Vao kwa poka vatava maana. Atalipo akuvomba aminza, la, pope woka. ¹³Vutendamo wavo ni kabuli gegali kwazi. Imili zyavo zilumilenga. Isumu lya njoha yilipo pansu lya malomu gavo. ¹⁴Mwilomu vyao mwizuye intipo nu uvavi. ¹⁵Vinama vwavo ina vilinuluvilo kukwita mavanda. ¹⁶Uwunanjisu nu mayimba galipo kufuma mu kwidala zyavo. ¹⁷Vantu hava vatamanyile kwidala lya lupumilizyo. ¹⁸Atalipo ilyoga pilongolela lya minso gavo. ¹⁹Isalizi tukumanya kuti shoshonti sheria sheyikuyanga, yikuyanga nu vala vevali pansu lya sheria. Hii ni ili kuti kila lilomu ligalilwe, nu hivyo kuti munsu vonti yiwezwe kuwajibika kwa Mulungu. ²⁰Hii ni kwa sababu Atalipo muvili wewutalivaziwa ihaki kwa matendo lya sheria pilongolela zya minso yakwe. kwa kuwa kutushila sheria kwinza kumanya wa mbivi. ²¹Ilelo isalizi patali sheria, haki lya Mulungu yimanyisile. Yapanzilwe kwa sheria nu Manabii, ²²Hiyo ni haki lya Mulungu kutushila kwitiha mu Yesu Chiristi kwa vala vonti vakwitiha. Maana atalipo itofauti. ²³Kwa kuva wonti vavomvile mbivi nu kupungushilwa nu wumwamu wa Mulungu. ²⁴Vavazizye haki welele kwa neema lyakwe kwa kwidala lya uposhi wali mu Chiristi Yesu. ²⁵Kwa maana Mulungu amufumuzye Chiristi Yesu ave upatanisho kwa kwidala lya lwitiha mu mavanda gakwe. Amfumizye Chiristi ngati ushahidi wa haki yakwe, kwa sababu lya kuzileshela mbivizyezi kutuha. ²⁶Mu kujimbilizi wakwe. Haya gonti gegaolesile ili kulolesya haki yakwe ahavalilizyo uno wa isalizi. Hii ili kuva ili awezeye kujilolesya mwenewe kuwa haki, nu kuonesha kuti kumuvazya haki muntu wowonti kwa sababu lya lwitiho mu Yesu. ²⁷Kulikwa basi kujisifu? Vakuvisile. Kwa misingi wuli? Misingi lya amatendo? Hapana, ilelo kwa misingi lya lwitiho. ²⁸Hivyo tukuhomeshezya kuti muntu akuvaziwa haki kwa lwitiho pasipo amatendo lya sheria. ²⁹Au Mulungu ni Mulungu wa Vayahudi wa Yavayudi tu? Je uwene te Mulungu wa Vantu wa Mataifa welele? Ndiyo, wa mataifa welele. ³⁰Ikiwa kwa ndinga Muluni ni woka, alivozya haki vevali wa tohara kwa lwitiho, nu vatahiriwa kwa kwidala lya lwitiho. ³¹Je iswe twayibadilisya sheria kwa lwitiho kwa lwitiho? La hasha! Shinyume sha hayo, iswe tukusibitisya sheria.

Chapter 4

¹Tukuyanga shoni havili kuti Abrahamu, tata witu kwa jinsi lya muvili, apantikine? ²Kwa amaana ikiwa Abrahamu vamuvazizye haki kwa amatendo, amile nu sababu lya kujitima, ilelo te pilongolela zya Mulungu. ³Kwani nsimba zikuyanga wuli? "Abrahamu amwitisile Mulungu, nu vamuvazizye kwa kuwa haki." ⁴Isalizi kwa muntu akuvomba, amalipo gakwe gatakuvazikwa kuwa ni wila. ⁵Ilelo kwa muntu watavomvile imbombo nkandi akumwitiha uwene ambaye uamuvazizye haki atali mutaua, lwitiho lwake muntu uyo vakumwazya kuwa ni haki. ⁶Daudi welele akuyanga uwulote pamwanya lya muntu ambaye Mulungu akumuvazizya haki patalipo amatendo. ⁷Ayanzile, "Valositwe imbivi zyavo aziswile nu mbivi zyavo agubishile. ⁸Alostwe muntu wula ambaye Mwene atakumuvazizya mbivi." ⁹Basi je uwulote hizi ni kwa vala valimtahariwa tu au welele kwa vala vatahiriwa? Kwa maana twayanga, "kwa Abrahamu lwitiho yakwe yavazilwe kuwa ni haki." ¹⁰Hivyo yayivazizye basi? Ahavalilizyo Abrahamu amile mu tohara, au kabula kutahiliwa? Yitamile mu kutahiliwa, nkandi mu kutotahiliwa. ¹¹Abrahamu aposheleye ialama lya kutahiliwa. Uno ulikuwa muhuri wa ile haki lya lwitiho aliyokuwa nayo tayari kabula kutahiliwa. Amatokeo lya ishara ino ni kuti avombeshe kuwa tata wa wvonti vaakwitiha nu poshe ngati valipo mu kutahiliwa. ¹²Ino ina maana kuti haki yilivaziwa kwavo. Ino welele lilimaanisye kuti haki Abram uamovile tata wa tohara te tu kwa vala vakufuma nu tohara, nkandi welele vala vakulandata inyanyo zya tata witu Abrahamu. Nu ino ndiyo lwitiho alikuwa nayo vatahiriwa. ¹³Kwa maana yitali kwa sheria kuti ahadi yafumile kwa Abrahamu nu upwapwa wakwe, ahadi ino lya kuti valiva vapwana wa munsu. isipokuwa, ilikuwa kutushira haki lya lwitiho. ¹⁴Kwa maana ngati vala wa sheria ndio vapwana, lwitiho imekuwa bure, nu ahadi yabadiliwa. ¹⁵Kwa sababu sheria yikuleta ghadhabu, ilelo pala ambapo patali sheria, welele patalali umushinzi. ¹⁶Kwa sababu ino hili likufumilila kwa lwitiho, ili iwe kwa wila. Amatokeo gakwe, ahadi ni apazeru kwa uzao wonti. Nu Vapapwa te tu vala vamanyile sheria, nkandi welele vala ambao ni wa lwitiho lya Abrahamu. Kwa maana uwene ni tata wintu iswe swenti, ¹⁷ngati yinsimvileve, "Nkumvomvile iwewe kuwa tata wa mataifa aminji." Abrahamu alikuwa mu uwepo wa yula vahamwamini, yaani, Mulungu ambaye huvapa vafwe upuma nu kukwita amambo ambayo gatalipo ili gawezye kuvagalipo. ¹⁸Licha lya hai zyonti zya panzi, Abrahamu kwa wadandamazu amwitisile Mulungu kwa insiku zyizi kwinzi. Hivyo ahava wa tata wa mataifa aminji, kulingana nu shila sheshilayangwa, ".... Ndivyo mwemumwawwuliva. uzao waho." ¹⁹Uwene atali mdedevazu mu lwitiho. Abrahamu ayitisile kuti muvili wakwe mwenewe wuhasila kufwa - amile nu umuri wa papipi amaha mia moja. Welele agosifile havili ayintikine nu hali lya kufwa lya lwanda la sara. ²⁰Ilelo kwa sababu lya ahadi lya Mulungu, Abrahamu atasisinte kutokumwitiha. Nkandi, apewilwe amaha mu lwitiho nu alimsifu Mulungu. ²¹Amile amanyile hakika lya kuwa shila ambacho Mulungu ahalajizya, amile welele nu uvuwezo wa kukamilisya. ²²Kwa hiyo ino welele lihazikwa kwakwe kuwa ni haki. ²³Isalizi yitansimvitwe tu kwa faida yakwe, kuti yavazilwe kwakwe. ²⁴Yasimvilwe kwa ajili yitu welele, kwa vahavishilwa kuhesabiwa, iswe ambao twetukwitiho mu uwene weamuzusizye Mwene witu Yesu kufuma vafwe. ²⁵Uno ni vula ambaye kwa ajili lya makosa gitu nu kuzyuha ili tupate kuhesabiwa haki.

Chapter 5

¹Kwa kuwa twamehesabiwa haki kwa kwidala lya kwitiho, tuna amani nu Mulungu kwa kwidala lya Mwene witu Yesu Chiristi. ²Kutushila uene iswe welele tuna fursa kwa kwidala lya kwitiho mu uwila ino ambayo mukasi yakwe tukwimilila. Tukuselela mu nudandamazu kutupa Mulungu kwa ajili lya baadaye, nudandamazu ambao tukushiriki kuufinile wa Mulungu. ³Siyo hili tu, ilelo welele tukusehela mu mayimba gitu. Tukumanya kuti mayimba kupapa uvumilivu. ⁴Uvumilivu kupapa kwitishilwa nu kwitishilwa kupapa uvudandamazu kwa ajili lya baadaye. ⁵Uvudandamazu uno watakukatisya itamaa, kwa sababu kushikunzi wa Mulungu visite mu mioyo gitu kutushila Mupepo umufinile, ambaye weafumilwe kwitu. ⁶Kwa lwamile kushiri tu dhaifu, kwa avalilizyo muafaka Chiristi auye kwa ajili lya mbivi. ⁷Kwa kuwa yiliva vigomu woka kufwa kwa ajili lya mutu weali haki. Ino ni kuti, pamo muntu angahondela kufwa kwa ajili lya muntu mwinza. ⁸Ilelo Mulungu ahakisizye shikunzi wakwe mwenewe kwitu, kwa sababu avalilizyo huamile twakushili wenye mbivi, Chiristi afuye kwa ajili yitu. ⁹Kisha zaidi lya gonti, isalizi kwa kuwa twafilwa twavazilwa haki kwa mavanda yakwe, tulipokwa kwa hiyo kufuma mu ghadhabu lya Mulungu. ¹⁰Kwa kuwa, ikiwa ahavalilizyo tavamile maadui, ahatukundanya nu Mulungu kwa kwidala lya shifo sha mwana wakwe, zaidi inkani, baada lya kuwa tayari twakundana atuposile kwa maisha gakwe. ¹¹Siyo hivi tu, inkani welele tukuseshela mu Mulungu kutushila Mwene Yesu Chiristi, kutushila uene ambaye isalizi tuposhelele uwupanatanisho uno. ¹²Kwa hiyo basi, ngati kutushila mutu woka mbivi yinje muni, kwa kwidala ino shifo shiyinjiye kwa kwidala lya mbivi. Nu shifo wasasiteka vantu vanti kwa sababu vanti vavomvile mbivi. ¹³Kwa kuwa hadi sheria mbivi zyalipo muni, ilelo mbivi yitakuvazikwa ahavalilizyo yitalipo sheria. ¹⁴Poshe hivyo, shifo wawalaye kufuma Adamu hadi Musa, poshe pamwanya lya vala ambao vavomvile mbivi ngati kutokushindiha kwa Adamu, ambaye ni mufano wa uene ambaye anginza. ¹⁵Ilelo poshe hivyo, izawadi lya welele te ngati likosa. Kwa kuwa ikiwa kwa likosa la woka avinji vafuye, zaidi nkani uwila lya Mulungu nu izawadi kwa uwila lya muntu woka, Yesu Chiristi yihazidi kwa winji. ¹⁶Kwa kuwa izawadi te ngati amatokeo lya yula ambaye weavomvile mbivi. Kwa kuwa uwupande uwunji uwulonzi lya adhabu yinzile kwa kuwa lya likosa la muntu woka. Ilelo kwa upande mwamvo, shipawa sha welele sheshikwinza mu kuvaziwa haki shinzile baada lya makosa aminji. ¹⁷Kwa maana, ikiwa kwa likosa la woka, shifo shilitawala kutushila kwa woka, zaidi inkani vala ambao valiposhela uwila uwinji poka shipawa sha haki valitawala kutushila amaisha lya woka, Yesu Chiristi. ¹⁸Poshe basi, ngati kutushila likosa woka vantu vanti vahinza kwenye vulonzi, ingawa kulushila itendo lyoka la haki kuinzile kuhesabiwa haki lya maisha kwa vantu vanti. ¹⁹Kwa kuwa ngati kutushila kumushinzi woka avinji vavomvilwe vali mbivi, kutushila kumushinzi woka vinji vavomvile wenye haki. ²⁰Ilelo sheria yinje poka, ili kuti likosa liweze kusata. Ilelo mahali ambapo mbivi ziyazitizite nyinji uwila wonjezesile poshe zaidi. ²¹Ino lyafumile ili kuti, ngati mbivi ilivyotawaye mu shifo, ndivyo poshe uwila ingawezya kutawala kutushila haki kwa ajili lya maisha lya shima kutushila Yesu Chiristi Mwene witu.

Chapter 6

¹Tuonzeshoni basi? Tuendelele mu imbivi li uwila ivonjele? ²La hashu. Iswe huhafwa mu mbivi, tungawezya havili kutendama mlilyo. ³Je ntamanyile lya kuwa vala vahoze kwa mu Chiristi vahaozelwa mu mauti wakwe? ⁴Vamile vatusyilie poka wope kutushila ulwozyo ulwa shifo. Ino ilifanyika ili kuti ngati vile Chiristi vamuvusizye kufuma mauti kutushila kurushindiho wa Tata, ili kuti naswe tuwezye kujenda mu upwa wa maisha. ⁵Maana ikiwa ingavatu homizye poka wope mu mufano wa shisho shakwe, welele valituhomanya mu kuzyuha kwake. ⁶Iswetumanye lele ishi, utu witu wa hali wahomelilwe poka nu wope, ili kuti muvili wa mbivi wunanjishishe. Ino lyafumie kuti tutahehenderele kwa vafumwa va mbivi. ⁷Uwene weafue avomvile mwenye haki kulingana nu mbivi. ⁸Ilelo ngati tumekufwa poka nu Chiristi, tukwitiha kuti tututendama poka nu wope welele. ⁹Tumanyile kuti Chiristi azyusile kufuma kuvafwe, nu kuti te vafwe havili. Shifo wutakumtawala havili. ¹⁰Maana kwa habali lya shifo shafuye kwa mbivi, afuye mara woka kwa ajili lya vonti. Poshe isho maisha gakuishi akuishi kwa ajili lya Mulungu. ¹¹Kwa kwidala iyo hiyo, namwe welele mkwanzilwa kujivazya kuwa vafwe mu mbivi, nkandi uwupuma kwa Mulungu mu Chiristi Yesu. ¹²Kwa sababu hiyo utahaluhusu mbivi yitawale muvili waho ili kusudi uwezye kuzishindiha itamaa zyakwe. ¹³Utahafumwe sehemu zya muvili waho mu mbivi ngati vilila vwevitali ni haki, nkandi yifumwe wenewe kwa Mulungu ngati walio vapuma kufuma mautini. Nu mzifumwe sehemu zya muvili ginyu ngati vilila uwo haki kwa Mulungu. ¹⁴Mtahaluhusu mbivi yitawale kwa kuwa mtaliko pansi lya sheria pansi lya uwila. ¹⁵Shoni basi? tuvombe mbivi kwa kuwa tutalipo pansi lya sheria, nkandi lya uwila? ¹⁶La hashu. Mutamanyile lya kuwa kwakwe uwene ambaye mukujifumwa ngati vavomvi wevuyo imwe mukuva mwewavomvi vakwe, Uwene mukwanziwa kumushindiha? Ino ni ndinga poshe ngati imwe vatumwa mu mbivi ambayo yikutwalila mauti, au vatumwa wa mshinzi wevukutwalila haki. ¹⁷Ilelotumsalifu Mulungu! Kwa kuwa mwamile vatumwa wa mbivi, ilelo mhashindiha kufuma mmoyo ile namuna lya yansambilizya yemwapewilwe. ¹⁸Muvisilwe huru kufuma kwenye mbivi, nu muvomvilwe vayimvi wa haki. ¹⁹Nkuyanga ngati muntu kwa sabab lya madhaifu lya mavili ginyu. Kwa maana ngati vila mwafumizye iviungo vya muvili winyu kuwa vatumwa kwa uchafu nu uovu, kwa jinsi iyo hiyo, isalizifumwaje viungo vya mavili ginyu kuwa vayimvi wa haki kuwuzeru. ²⁰Kwa kuwa pemwali vayimvi wa mbivi mwamile huru kutali nu haki. ²¹Kwa ahavalilizyo huo, nu ntonongwa lilikwi kwa mambo ambayo kwa isalizi mukulola nsoni kujenego? Kwa kuwa amatokeo lya amambo ago nu shifo. ²²Ilelo kwa kuwa isalizi muvomvilwe huru kutali nu mbivi nu muvombesile vayimvi kwa Mulungu, mulintonongwa lya wuzeru. Kufumila nu wupuma wa shima. ²³Kwa kuwa mushahara wa mbivi ni mauti, nkandi izawadi lya welele lya Mulungu ni wupuma wa shima mu Chiristi Yesu Mwene witu.

Chapter 7

¹Au mtamanyile vajenzi vane (Kwa kuwa nkuyanga nu vantu vamanyile sheria), kuti sheria yikumtamtawala muntu anapokuwa mpuma?²Kwa maana mwantanda wayimalilwe apinyilwe nu sheria kwa ula umulume wakwe anapokuwa mpuma, ilelo ikiwa umulume wakwe ingafwa akupela huru kufuma sheria lya ndoa. ³Hivyo basi, avalilizyo umulume wakwe angali akiishi, alipo akutendama nu mwanavulu uwunji akuva muvembe. Ilelo ingafwa, akupela ava huru kufuma lya sheria, hivyo ataliva muvembu ikiwa akutendama nu mwanavuli uwunji. ⁴Kwa hiyo, mujenzi wane, nimwe welele mwavomvilwe vafwe kwa sheria kwa kwidala lya muvili wa Chiristi. Yili namuna ili muwezye kuvunguna nu winju, kwakwe uene ambaye weazyusile kufuma kwa vafwe ili tuwezye kumpapila Mulungu amantonongwa. ⁵Kwa maana tulipokuwa mu hali lya muvili, itamaa zya mbivi zyavusile kufuma mu viungo vwintu kwa kwidala lya sheria nu kuwupapila mauti amantonongwa. ⁶Ilelo isalizi twasatalwa kufuma sheria. Tuyifwile yila hali yeyatudindiye. Ili inswe tupate kutumiha mu hali impwa lya Mupepo, nu te mu hali lya hali lya nsimbo. ⁷Tuyanje basi? Sheria ni mbivi La hashi. Poshe isho, nkantamany mbivi, ingayitamile kwa kwidala lya sheria. Kwa kuwa nikentamanyile kutamani ngati sheria yitanzile, "Usitamani." ⁸Ilelo mbivi zypasite nafasi kwa yila inkomelezyo nu yihalela mukasi yane kila aina lya kusungwa. Kwa maana mbivi ingapatalipo sheria yifuye. ⁹Nane namile mupuma apo kwanza bila sheria, ilelo lweninza yila inkomelezyo, mbivi yapasite uvupuma, nane inkafwa. ¹⁰Yila inkomelezyo nu ambayo nkandiyalesite uvupuma yagalunkine kula vafwe kwane. ¹¹Kwa maana mbivi yapasite nafasi kwa yila inkomelezyo nu yihandumila ilenga. Kutushila yila inkomelezyo, yangozile. ¹²Isho sheria kinjile, nu yila inkomelezyo ni finjile lya haki, nu nyinza. ¹³Isho basi yila yinza yali vufwe kwane nene? Isiwe isho kamwe. Ilelo mbivi, ili yeyilolesile kuwa ni mbivi hasa kutushila ile yinza, yalesite uvufwe mukasi yane. Ino yamile ili kuti kutushila yila inkomelezyo mbivi zizite kuwa mbivi nkani. ¹⁴Kwa maana tumanyile lya kuwa sheria asili yakwe lya mwoyo, ilelo nene ni mutu wa muvili. Vankazizye pansi lya vutumwa wa mbivi. ¹⁵Maana inkuvomba, intakwelewa dhahiri. Kwa kuwa lila lyendisungwilwe kuvomba intakuli vomba nu lila inkulyilwa lye inkulivomba. ¹⁶Ilelo ngati ingalivomba lila indisungwilwe inkwitinkana nu sheria lya kuwa sheria nu yinza. ¹⁷Ilelo isalizi te nene nafsi yane neinkuvomba ilyo, nkandi ni yila mbivi yeyikutendama mukasi yane. ¹⁸Kwa maana imanyile kuti lya kuwa mukasi yane, yaani mukasi lya muvili wane, litakutendama ijambo ilinza. Kwa kuwa itamaa lya lyeli linza yili mukasis yane, ilelo intakulivomba. ¹⁹Kwa maana lila lya linza lyendisungwilwe intakulivomba nkandi lila ivivi lye italisungwilwe ndilo inkulivomba. ²⁰Isalizi ngati inkuvomba lila lyeintalisungwilwe, te nene binafsi inkulivomba nkandi yeyila mbivi yeyikutendama mukasi yane. ²¹Namany, haviliyipo ikanuni mukasi yane lya kuvomba lyelyinza ilelo uvuvili ndinga vulipo mukasi yane. ²²Kwa maana inkuyishelela sheria lya Mulungu kwa utu wa mukasi. ²³Ilelo inkulola kanuni yeyili tofauti mu viungo vya muvili wane. Yikuhana vulugu dhidi lya kanuni impa mu njele zya. Yikumbomba nene mateka kwa kanuni lya mbivi yeyili mwiungo vya muvili wane. ²⁴Nene ni muntu wa kupela uwila! Ni nanu wealinokola nu muvili nu uno wa vufwe? ²⁵Ilelo inkusalifwa kwa Mulungu kwa Yesu Chiristi Mwene witu! Isho basi. Nene mwenewe kwa njele zyane inkuyivombela sheria lya Mulungu. Nkandi kwa muvili inkuyivombela kanuni lya mbivi.

Chapter 8

¹Kwa isho basi kutali uvulonzi lya adhabu pamwanya yavo vevili mu Chiristi Yesu. ²Kwa kuwa kanuni lya Mupepo wa upuma vula wevuli mu Chiristi Yesu yifanyile nene kuwa huru kutali nu kanuni lya mbivi nu vufwe. ³Kwa maana shila ambacho sheria lya positwe kuvomba kwa sababu yamile dhaifu mu mvili, Mulungu avomvile amusontelezizye mwana wakwe wa weka kwa mufano wa mvili mbivi mu mvili. ⁴Avomvile ishi ili indaizo lya sheria zitimizwe mukasi yitu, inswe twetukuvala kwa kufwata amambo lya mvili, nkandi kwa kufwata amambo lya Mupepo. ⁵Vala vakufwata mvili vakugasivaga amambo lya mvili, ilelo vala vakuyifata Mupepo vakusivaga amambo lya Mupepo. ⁶Kwa kuwa nia lya mvili ni vufwe, nkandi nia lya Mupepo ni upuma nu amani. ⁷Ino ni kwa sababu yila nia lya mvili ni vuaduwi pamwanya lya Mulungu, kwa maana atakuyishindiha sheria lya Mulungu, vala atangawezya kuyishindiha. ⁸Vale vakuvufuata mvili vatangawezya kumulondezya Mulungu. ⁹Poshe isho, mutali mvili nkandi mu Mupepo, ngati ni ndinga kuti Mupepo wa Mulungu vakutendamaga mukasi yinyu. Ilelo ngatu muntu atali Mupepo wa Chiristi, uwene te wakwe. ¹⁰Ngati Chiristi ali mukasi yinyu, mvili uvufuye kwa amambao lya mbivi, nkandi mupepo ni upuma kwa amambo lya haki. ¹¹Ikiwa Mupepo wa vula amuzusizye Yesu kufuma vafwe akutendamaga mukasi yinyu, uwene vula weamuzusilye kufuma vafwe aligapa welele amavili ginyu lya vafwe kwa kwidala lya mupepo wakwe, akutendama mukasi yinyu. ¹²Isho basi, vajenzi vane, inswe tu vadeni ilelo te kwa mvili kuti tutendame kwa namuna lya mvili. ¹³Maana ikiwa mkutendama kwa namuna lya mvili, muli papipi kufwa, ilelo ikiwa kwa Mupepo mkugogo amatendo lya mvili, imwe mulitundama. ¹⁴Maana ngati ambavyo avinji vakulongozwa nu Mupepo wa Mulungu, hava ni vana wa Mulungu. ¹⁵Kwa kuwa mtampompesheye mupepo wa mayimba havili poshe mwope. Badala lyakwe, nuwaposhereye mupepo lya kuvombwa kuwa vana, ambayo kwayo tukukuta, "Abba, Tata!" ¹⁶Mupepo mwenewe akupanga poka nu mupepo zytu lya kuwa tu vana wa Mulungu. ¹⁷Ikiwa tu vana, basi tu vapwana welele, vapwana wa Mulungu. Nu inswe tu vapwana poka nu Chiristi, ikiwa kwa ndinga tukuyimba nu uwene ili tupate kushindikwa poka wope. ¹⁸Kwa kuwa nkugavazya mayimba lya ahavalilizyo uno kuwa te shintu lwekulinganisa nuwushindamu wewuligubuliwa kwitu. ¹⁹Kwa maana ivipelwa vwonti welele vikutazamila kwa kuhamu inyini kugubuliwa kwa vana wa Mulungu. ²⁰Kwa maana uwupezi welele vautisizye pansi lya vubatili, te kwa kuhiali yakwe, ila kwa sababu yakwe uwene weahavitisyoga Ni mu kulusuvilo. ²¹Kuti uwupezi wuwo wope wulivikwa huru nu kuwefwa mayimba gaunajisu nu kwinjizya mu mu uhuru wa vushindamu wa vana wa Mulungu. ²²Kwa maana tumanyile lya kuwa uwupezi welele wukuvina nu kuyimba kwa unchungu poka poshe isalizi. ²³Te isho tu, ila nu inswe wuyo tulio nu malimbuko lya Mupepo - inswe welele tukuvina shinisho munafilizya, kwe tukulilile kuvombwa, vana, yaani uvuposiwa mavili gitu. ²⁴Kwa maana ni kwa nsivililo ino lyetwoko lelwilwe. Ilelo shintu shisivililile ingeshaloleha kutali insivililo havili, kwa sivilila shila akushilola? ²⁵Nkandi tukusivilila shintu shetutakushilola tukushigalilia kwa saburi. ²⁶Kwa namuna iyo hiyo, Mupepo wope vukutwavaga muvu mpotwe witu. Kwa maana tutamanyile kulava namuna yikwanziwa, ilelo Mupepo mwenewe vakututavilaga kwa kuvina kutakuwezenkana kuyanga. ²⁷Nu uwene weakugachunguza amoyo yikumanyaga njele lya Mupepo, kwa sababu vukulava kwa niaba yavo vevitisile kulinga nu shikunzi lya Mulungu. ²⁸Natwe tumanyi lya kuti kwa vonti vamusungwilwe Mulungu uwene akuvombaga amambo gonti poka kwa winza, kwa vala wonti vevitwilwe kwa kusudi lakwe. ²⁹Kwa sababu vala vonti amanyile kufuma pa aisili, welele avasevile kufuma pa asili vaholanywe nu mufano wa mwana wakwe, ili uwene ave mupapwa wa kwanza miongoni mwa vajenzi avinji. ³⁰Nu vala avasevile kufuma pa asili, avoavisipe welele. Nu vala avisite, avo avazizizye haki. Nu vala avavazizya haki, vope welele avatukuzizye. ³¹Tuyanje shoni basi pamwanya lya amambo iga? Mulungu uvupande witu, ni nanu weali pamwanya yitu? ³²Uwene weatakumuleshela mwana wakwe mwenewe nkandi amufumilye kwa ajili yitu inswe twenti angakosavuli kutukilimila nu mambo gonti poka navo? ³³Ni nanu wealivalonga avatevule wa Mulungu? Mulungu ndiye vuyo kuvavazizya haki. ³⁴Nu nanu wealivalonjela adhabu? Chiristi Yesu ndiye afuye kwa ajili yitu, nu zaidi lya hayo, uwene welele azyusiwilwe. Wope akutawala poka nu Mulungu sehemu pa mushinzi, nu havili ndiye akutulavila inswe. ³⁵Ni nanu wealitupagula nu shikunzi wa Chiristi? Intamwo au itabu, au mayimba, au nzala, au ishitali, au hatali, au upanga? ³⁶Ngati vweyisimvilwe, "Kwa faida yaho tukugogwa umusanya kutwa. Twavaziwilwe ngati ng'onzi wa kuvolwa." ³⁷Mu amambo iga gonti inswe tu zaidi lya vashahidi uwene weatusugwile. ³⁸Kwa maana tayali shawishiwilwe kuti vala vufwe, vala upuma, vala ahavizya, vala amamulaka, vala vintu vevilipo, vala vintu vwevikwizuzya, vala amaha, Vala gegali pamwanya, ³⁹vala gegali pansi vala shipelwa shinji shoshonti, shitangawezya kumpagula nu shikunzi wa Mulungu, ambaye ni Chiristi Yesu Mwene witu.

Chapter 9

¹Inkuyanga undinga mu Chiristi. Ntakuyanga ilenga, nu nsivo zyane zikupanga poka nane mu Mupepo Mfinjile, ²kuti kuna uvusimiliza uvupiti nu wuvavi wewutakusila mukasi lya amoyo wane. ³Kuti nkenasungwa nene mwenewe kutipwa nu kumbiha kutali nu Chiristi kwa ajili lya vajenzi, vane wa palamani vane mu muvili. ⁴Avene nu Waisraeli. vevili ni hali lya kuvombehe vana, wa ushindamu, wa maagano, nu zawadi lya sheria, kumputa Mulungu, nu ndajizyo. ⁵Avene ni valongolela ambako Chiristi ayinzile kuheshima kuzwala muvili uno - ambaye uwene ni Mulungu wa vwonti. Wope akutimwa shima. Amina. ⁶Ilelo te kuti indajizyo zya Mulungu zikupalwa kufiha. Maana te kila muntu aliye Isareli ni Mwiisraeli. halisi. ⁷Ndali poshe kwa ikwata wa Abarahamu kuwa ni vana wakwe halisi. Ilelo, "ni kutushila kwa Isaka ikwata lyaho uliyitwa." ⁸Ino ni kuti, vana wa muvili te vana wa Mulungu. Ilelo vana wa ndajizyo vakuvanya kuwa ngati ikwata. ⁹Maana hili ndilo lizwi lya ndajizyo. "Mu ahavalilizyo aha nduyinza, nu Sara ndimupa mwana." ¹⁰Te hili tu, ilelo baada lya Rebeka kupata ulwanda kwa Muntu woka, Isaka Tati witu. ¹¹Kuti vana vamile vashili vatapafilwe nu amile atavomvile ijambo lyolyonti lya au ivivi, ili kuti uluvatiho lwa Mulungu luholane nu wuchaguzi wimilile, vala te kuvomvi ilelo ni kwa sababu lya wula wakwita. ¹²Lyanzanzilwe kwakwe, "Usongo alimutumshila uhansi." ¹³Ngati ilivyo kwisha lyasimvilwe: "Yakobo amsungilwe, ilelo Esau amuchukie." ¹⁴Basi havili kwetuyanje shoni? Je kuli udhalimu kwa Mulungu? La hasha. ¹⁵Kwa kuwa akuyanga kwa Musa, "Ndiva nu shikunzi kwa vula ndimpa shikunzi, ndiva nu wila kwa yula mfilieuwila." ¹⁶Kwa isho basi, te kwa sababu lya uwene atakaye, vala te kwa sababu lya uwene ambaye akushimbila, ilelo kwa sababu lya Mulungu ambaye akulolesya shikunzi. ¹⁷Kwa kuwa insimbo zikuyanga kwa Farao, "Kwa kusudi ili maalumu naasizye, ili indolesye amaha gane mu iwewe, nu ili kuti zina lyane lilumbililwe mu munsu yonti." ¹⁸Isho basi, Mulungu huwa nu rehema kwa wowonti vakumusungwa, nu kwa ambaye akumusungwa, akuvomba kuwa mkaidi. ¹⁹Kisha tuliyanga kwane, "Kwa shoni ahili akulola likosa? Ni nanu ambaye wealitayali kukwitishilwa kukwanza yakwe?" ²⁰Shansizi shakwe, Mwanadamu, iwewe ni nanu wakujibu shinyume nu Mulungu? Kuli uvuwezekano wowonti wa sheshila matwa kuyanga kuwakumata "Kwashoni wambomvile ishi nene?" ²¹Je uhamata atakuva nu hana haki pwamanya lya ntope vwezili kutengenezya shilila kwa matumizi maalumu kufuminkana nu bongwe lyelila lyelila, nu shilila shinji kwa matumizi lya kila insiku? ²²Vuli ngati Mulungu, weali ana wutayari wa kulolesya ghadhabu yakwe kuvomba amaha gakwe nu kumanyiha ahondeye kuva muvumilivu kutosya kuvililo ivwa mulaha vwevihava tayali kugojela? ²³Wuli ingavomvile ishi kuti alolesye uwinji umushinzi wakwe pamwanya lya vililo vya shikunzi, ambavyo apezile avitatayalisizye kwa ajili lya mushinzi. ²⁴Wuli ngati avomvile ishi welele kwitu, ambaye welele atwisite, te tu kufuma kwa Vayahudi, ilelo welele kufuma kwa vantu wa Mataifa? ²⁵Ngati akuyanga welele mu Hosea: "Ndivita vantu vane ambao vatamile vantu vane, nu munsugwa wakwe weatakunzitwe." ²⁶Nu yiliva kuti pala yayananzilwe kwavo, 'Imwe te vantu vane,' pala valivita 'vana wa Mulungu aliye mpuma.' ²⁷Isaya akukuta kuhusiana nu Israeli, "Ngati hesabu lya vana wa Israeli ingayavanga ngati kusenga wa sumbi, yiliva ni masalia ambao gevalipona." ²⁸Kwa kuwa Mwene alinyatula kutaliha, izwi lyakwe pamwanya lya munsu, naluvilo nu kwa kuwinza. ²⁹Nu ngati namunaI saya ayanzile kutaliha "Ngati Mwene wa majeshi atatulesile kunsizi kuwupapwa kwa ajili yitu, tungekuwa ngati Sodoma, nu nkatuvomvile ngati Gomora." ³⁰Tuyanje shoni basii? Kuti vantu wa Mataifa vamile vatakutondola haki, vapasite haki, haki kwa lwitiho. ³¹Ilelo Israeli, ambaye yeyalondole sheria lya haki yitafisile. ³²Kwa shoni te hivyo? Kwa sababu vatayilondoe kwa lwitiho, nkandi kwa wuvomvi. Vapunuye pamwanya lya iwe la kupunula. ³³ngati lyapezile lihasimba, "Yenya, nayananzile iwe la lyakupunula mu Sayuni nu mwamba wa kukosa. uwene weakwitiha kulili atalipela insoni."

Chapter 10

¹Mujenzi, insivo lya mwoyo wane ululavo lwane kwa Mulungu ni kwa ajili lyavo. Kwa ajili lya wokovu wavo.

²Kwa kuwa panjilamulini kuti vanajuhudi kwa ajili lya Mulungu, ilelo te kwa ajili lya vumanyi. ³Kwa kuwa vataimanyile haki lya Mulungu, nu vakulondola kuzunga haki yavo vuvo. Vatali vitisi kwa haki lya Mungu⁴Kwa kuwa Chiristi vutimilifu wa sheria kwa ajili lya haki lya kila muntu ayitisile. ⁵Kwa kuwa Musa asmvile kuhusu haki yeyikwinza kufuminkana nu sheria: "Muntu ambaye akuvomba haki lya sheria alitendama kwa haki ino." ⁶Ilelo haki ambayo yikufuminkana nu lwitiho yikuyanga ishi, "Utayangaje mwoyo mwaho, ⁷Nanu kuti abulushe kuvala kumwanya?" (Ino ni kumuleta Chiristi pansi). Nu utahayanje, 'Nanu aliyiha mu kwiliva?' (Ino ni, kumuleta Chiristi pamwanya kufuma kwa vafuye). ⁸Ilelo yikuyanga shoni? "Neno lili papipi nu iwewe mu kwilomu lyaho nu mu mwoyo waho." Hilo ni izwi la lwitiho, ambalo tukulumbilila. ⁹Kwa kuwa ngati kwa kwilomu lyaho ukumwitiha Yesu lya kuwa ni Mwene, nu mwoyo waho kuti Mulungu amuzusizye kufuma kwa vafwe, alipokwa. ¹⁰Kwa kuwa kwa mwoyo muntu akwitiha nu kupata haki, nu kwa kwilomu ukwitiha nu kupata uvuposhi. ¹¹Kwa kuwa nsimba likuyanga, "Kila akumwitiha poshe insoni." ¹²Kwa kuwa kutali tofauti kati lya Myahudi nu Myunani. Kwa kuwa Mwene vula vula ni Mwene wa vonti, nu ni tajiri kwa vonti, nu ni tajili kwa vonti vakumwita. ¹³Kwa kuwa kila muntu ambaye akulyitila zina la Mwene alipokwa. ¹⁴Kwa namuna vuli vangawezya kumwita uwene vatamwitisile? Nu muna vuli vangawezya kumwita uwene ambaye vatamwisile? Nu muna vuli vangawezya kukwitiha mu uwene vatamwivuye? Nu vangivwa vuli pasipo kulumbilila. ¹⁵Nu muna vuli angawezye kulumbilila, isipokuwa vamusontelezizye? - Ngati vweyisimvilwe, "MUna vuli ni vwinza vinama lya vala ambao vakutangazya habari zya Luseshelolwa zya amambo aminza!" ¹⁶Ilelo vonti vatatejelezi utastamenti. Kwa kuwa Isaya akuyanga, "Mwene, ni nanu weayivuye uvujumbe witu?" ¹⁷Pisho lwitiho lukwinza kufuma nu kukwivwa, nu kukwivwa kwa izwi la Chiristi. ¹⁸Ilelo inkuyanga, "Je vativuye?" Ndiyo, kwanza nkani. "Isauti yavo tayali fuma pansi mu munsu yonti, nu mazyi gano kuvala kumpelela lya munsu." ¹⁹Zaidi lya gonti, inkuyanga, "Je Israeli shiizizila yitamanyile? insuti Musa akuyanga, "kutimba chokozye kuvapa uvuzuva kwa vantu ambao te taifa. kwa kwidala lya taifa lisilo nu nuvuelewa, kutiimgasonzye hadi mwilwe." ²⁰Nu Isaya ni dandavazu nkani nu kuyanga, "Napatinkana nu vala ambao vatandondoye. Nalolesile kuvala amba vatahanzaga." ²¹Ilelo kwa Israeli yikuyanga, "Insiku zyoti nagolosizye nyove zyane kwa vatakutii nu kwa vantu vagomu."

Chapter 11

¹Basiinkuyanga, je, Mulungu avahanile vantu vakwe? Poshe hansi. Kwa kuwa nene welele ni Mwisraeli, wa luho wa Abrahamu, wa kabila la Benyamini. ²Mulungu atavahanile vantu vakwe, avamanyile, kufuma pa mwanzo. Je mtamanyile nsimba likuyanga shoni kuhusu Eliya, jinsi amuhomezizye Mulungu pamwanya Iya Israeli?

³"Mwene, vavagozile manabii vaho, wope vabomoye madhabahu gaho. Nene neka yane nisyalie, wope vakulondola vupuma wane."⁴Ilelo ijibu la Mulungu likuyanga shoni kwaho? "INSenguye kwa ajili yane vantu elfu saba ambao vatakumuhomela amagoti baali." ⁵Poshe isho, avalilizyo uno wa isalizi welele kuli vasyalilishiye kwa sababu Iya uchaguzi wa wila. ⁶Ilelo ingeyava ni kwa wila, te havili kwa amatendo. Vinginevyo wila tevuye halivi wila. ⁷Ni shoni basi? Ijambo ambao Israeli yamile yikulondola, atashipasite, nkandi avateule vashitusile, nu vamwavo wavi kwilwe uvumwamu. ⁸Ni ndinga vweyisimvilwe: Mulungu avapiye Mupepo Iya ubutu, aminso ili vatahalole, nu makutwi ili vatahivwe, mpaka leo ino. ⁹Wope Daudi akuyanga, "Leha imeza zyavo nu zive wavu, mtego, iseshemu Iya kupunula, nu kulipizya shisasi dhidi yavo. ¹⁰Leha aminso gavo gavikwe ahisi ili vatahawizye kulola. uvinamishe insinzi zyavo insiku zyonti." ¹¹Basi inkuyanga, "Je, vapunuye poshe kupunula?" Yitahime isho insiku zyonti. Badala yakwe, kwa kupotwa kwavo, uvuposhi wafiha kwa Mataifa, ili wavo avene vuvo vavikwe uzuva. ¹²Isalizi ikiwa kupotwa kwavo ni utajiri wa munsu, nu ngati hasara yavo ni wa mataifa, ni shiasi vuli nkani yiliyima kukamiliha kwavo? ¹³Nu isalizi inkuyanga nimwe vantu wa Mataifa. Kwakuwa nimile mutume kwa vantu wa Mataifa gamwavo, inkujivunila ihuduma nu yane. ¹⁴Labuda kuti imbavishe uvuzuva vevali muvili woka nu nene. Labuda tulivapoha baadhi yavo. ¹⁵Maana ikiwa yavakuhana kwavo ni kulyitinvano Iya munsu, kuposhelwa kwavo kuliyimavuli ili uvupuma kufuma kwa vafwe? ¹⁶Ngati amantonongwa Iya kwanza ni akiba, ndiyo ilivyo kwa shidonje la vusu. Ngati amazi ni akiba, masamba wope nanzawevulo. ¹⁷Ilelo ngati baadhi Iya masamba yadivilwe ngati iwewe, isamba la mwipori la mizeituni, pandikizwilwe kati yavo, nu ngati washiriki poka wope mu mazi Iya utaji wa mzeituni, ¹⁸Utahajitime pamwanya Iya nsamba. Ilelo ngati ukujitima, te iwewe ambaye ukugavwa mazi, nkandi mazi gakukwavwa iwewe. ¹⁹Basi kutuayanje, "Amasamba yadibilwe ili impate kupandikizwa mu shina." ²⁰Hivyo ni ndinga. Kwa sababu Iya kutokukwitiha kwavo yadivilwe, ilelo iwewe wimiliye imara kwa sababu Iya lwitihio lyaho. Utahajisivilile wenewe kwa hali Iya pamwanya inkani, nkandi yogopa. ²¹Kwa maana ikiwa Mulungu atagaleshiye amasamba Iya asili, teahakufwile uwila iwewe welele. ²²Yenya, basi, amatendo aminza nu vuhali wa Mulungu. Kwa vupande woka, uvuhali winzile pamwanya Iya Vayahudi ambao vaguye. Ilelo kuvupande wamwavo, uwinza wa Mulungu vukwinza pamwanya yaho, ngati wetendana mu winza wakwe. Vinginevyo iwewe welele ulikatililwa apatali. ²³Nu welele, ngati vatakwendelela mu kutokwitwiha kwavo, valipandikizwa havili. ²⁴Kw amaana Mulungu lainawo uvuwezo wa kuvapandikisya havili. Kwa maana ikiwa imwe mwadivwilwe pansu kwa wevuli asili mzeituni mwitu, nu shingunga sha asili mwapandikizwilwe mu mzeituni wevuli mwinza, te inkani Vayahudi, ambao ni ngati nsamba Iya asili kuweza kupandikizwa havili mukasi Iya mzeituni wavo wenewe? ²⁵Kwa maana vajenzi intakwanza mutahamanye, kuhusiana nu kwilu ino, ili kuti msiwe nu hekima mu mutahime nu mumushinzi mu kusiva kwinya mwenewe. Kwilu ino ni kuti uvugomu vufumililine mu Israeli, hadi kukamiliha kwa mataifa kuliwinza. ²⁶Isho Israeli vanti valiyepa, ngati vweyisimvilwe: "Kufuma Sayuni aliyinza Umukombozi. Aliwefwa uvuovu kufuma kwa Yakobo. ²⁷Nu hili liliyinza agano lyane poka navo, ahavalilizyo indizyefwa mbivi zyavo." ²⁸Kwa vupande woka kuhusu utastamenti, vakuvilwa kwa sababu yinyu. Kwa vupande wamwavo kufumililana nu vusevi wa Mulungu, vakundilwe kwa sababu Iya sekulu. ²⁹Kwa kuwa izawadi nu wito wa Mulungu vutakugalunkana. ³⁰Kwa kuwa awali imwe mwamile mumuhanile Mulungu ilelo isalizi mwayiposhela kwa sababu Iya kuhana kwavo. ³¹Kwa kwidala ilyo lyinilyo, isalizi havi Vayahudi vahana. Amatokeo gakwe ni kuti kufumililana nu wila mujaliwilwe imwe vangawezya welele kuposhela uwila. ³²Maana Mulungu avapinyile vantu vanti mu vuasi, ili awezye kuvafwila uwila vanti. ³³Jinsi vwezili mpiti utajiri nu mushinzi nu vumanyi Iya Mulungu! Zitakuchunguzita ihukumu zyakwe, nu kwidala zyakwe zitakugunduliha. ³⁴Maana ni nanu weayimanyile nia Iya Mwene? Au ni nanu ayimile mushauri wakwe? ³⁵Au ni nanu kwanza weamupiye shintu Mulungu?" ³⁶Kwa maana kufuma kwake, nu kwa kwidala yakwe nu kwake, ivintu vwonti vilipo vilipo. Kwake vuve vufinjile shima. Amina.

Chapter 12

¹Kwa hiyo inkuvahomelezya, vajenzi kwa uwila wakwe Mulungu, gafuumwaji amavili ginu gave dhabihu yeyili upuma, mfinjile, yeyikukubaliha nu Mulungu. Ino ndiyo ibaada ginyu yeyili maana. ²Vala mutahiyitwasye namuna lya mumsi ino, nkandi mugevuzwe kwa kupwa vupwa insivo zyinyu. Vombaji ishi mupate kumanya amapenzi lya Mulungu gegali minza, gegakumuhondezya nu yeyikamilisile. ³Kwa maana inkuyanga, kwa sababu lya wila impewilwe, kuti kila muntu wealipo miongoni mwinyu mutakwanziwa kusiva inkani pamwanya yakwe mwenewe kuliko vweyikumpasa kusiva. Inkandi, yikumupasa kusiva kumushinzi, ngati ambavyo Mulungu avapiye kula woka shiasi fulani sha lwitiho. ⁴Kwa kuwa tuli viungo vinji mu muvili woka, ilelo te viungo vwonti vili imbombo yoka. ⁵Vivyo hivyo, inswe twetuli tu vinji tu muvili woka mu Chiristi, nu viungo kila woka kwa wamwavo. ⁶Tuli karama zyezili mbalimbali kwa kadri lya wila yempewilwe ngeyili. Ikiwa imbombo lya muntu ni unabii, nu naavombe kwa kadri lya lwitiho lyakwe. ⁷Ikiwa imbombo lya muntu ni huduma, nu atumishe, basi, uwamwavo ana imbombo lya kusambilizya, basi asambilizye. ⁸Ikiwa imbombo lya muntu ni lupepelezyo, basi, ahopelezye, ingeyili imbombo lya muntu ni kufumwa, avombe isho kwa kumwoyo. Ikiwa imbombo lya muntu ni kulongozya, nu avombe kwa uangalifu. Ikiwa imbombo lya muntu ni mu kulolesya uwila, nu livombe kwa seshelo. ⁹Shikunzi shitahime nu vunafiki. Wilwa uvuvi; mulemelele yaliye minza. ¹⁰Kuhusu shikunzi sha mujenzi sungwanyaji mweka kwa mweka. Kuhusu mushinzi, muvnumushinzi mweka kwa mweka. ¹¹Kuhusu umute, mutahave mwevayeyevazu. Kuhusu mupepo, vanji nu hamu. Kuhusu Mwene, mtumikieni. ¹²Seshelaji mu vudandamazu wemuli kuhusu insiku zyeli kwinza. MUve nu kugulilila mu mayimba ginyu. Mutendamaje mululavo. ¹³Mushirikilaji mu mahitaji lya vitisi. Londolaji amadala gamwavo zya kulolesya umwoyo. ¹⁴Valajiuvulote vonti vakuvayimva imwe; vatotaji nu vala mtavatipaje. ¹⁵Seshelaji poka nu vakuseshela, kutaji poka nu vakututa. ¹⁶Muve ninsivo nu nia woka mweka kwa mweka mutasivaje kwa kujivwa, ilelo vihihaji vantu wa hali lya pansu. Mutali nu mushinzi pamwanya lya nsivo zyinyu wenewe. ¹⁷Mutahamulipe muntu wowonti uvuvi kwa vuvivi. Vombaji amambo aminza paminso gavantu vonti. ¹⁸Ngati yikuwezenkana, ngati yilikukwinyu, muve nu amani nu vantu vonti. ¹⁹Vakundwa, mutajilipisyanyaje shiasi wenewe, ilelo yipisyaji umulaha lya Mulungu. Kwa maana yisimvilwe," 'shiasi ni shane; Nene kutindipe,' akuyanga Mwene." ²⁰"ILElo ikiwa umuvivi waho ana nzala, mulisye. Angeali nu shinyoto, mumwense. Kwa maana wavomba isho, ulimupalasi makaa lya mwoto pamwanya lya yitwe shakwe." ²¹Utahapotwe nu vuvivi, nkandi uvupote kwa winza.

Chapter 13

¹Kila nafsi nu yive nu mushinzi kwa mamulaka lya pamwanya, kwa kuwa kutali mamulaka isipokuwa yifumile kwa Mulungu. Nu mamulaka gegalipo ahaziviha nu Mulungu. ²Kwa hiyo ambaye weakupinga mamulaka iyo hupinga inkomelezo lya Mulungu; nu vala vakuyipinga valiposhela kulongwa pamwanya yavo wenewe. ³Kwa kuwa vatavala te litishio kwa vakuvomba aminza, nkandi kwa vakuvomba amavivi. Je ukusungwa kutokwogopa amamulaka? Vomba yaliyo minza, nu ulitimwa nago. ⁴Kwa kuwa ni muvomvi wa Mulungu kwaho kwa ajili lya minza. Nkandi ngati kuvomba yaliyo mavivi, yogopa; kwa kuwa atakuvusya upanga nkandi sababu. kwa kuwa ni muvomvi wa Mulungu, umulipa shisasi kumulaha pamwanya lya vla weakuvomba uvuvivi. ⁵Kwa hiyo yikwanziwa mushinzi, te tu kwa sababu lya mulaha, nkandi welele kwa sababu lya nsivo. ⁶Kwa ajili ino welele ukulipa ikodi. Kwa kuwa wenye mamulaka vavomvi wa Mulungu, ambao vandeleye kuvomba ijambo hili. ⁷Mulipi kila woka ambacho akuvadai: ikodi kwa wahondeye ikodi; uvushuru kwa wahondeye ilyoga; mushinzi kwa wahondeye umushinzi. ⁸Mutahadaiwe nu muntu shintu shoshonti, isipokuwa kusungwanywa mweka nu mweka. ⁹Kwa kuwa uwene akumusungwa ujilani wakwe atimizya sheria. Kwa kuwa, te uvembushe, te ugoje, te uyive, te utamani," nu ngati kuli inkomelezo izyamwavo hali yimanyisilwe mu sentensi ino; "Umusungwe ujilani waho ngati iwewe mwenewe." ¹⁰Shikuni shitakuzulu ujilani wa mutu. Kwa hiyo, shikunzi ni vukamilifu wa sheria. ¹¹Kwa sababu lya hili, muamnyile ahavalilizo, kuti tayari ni ahavalilizo wa kufuma mu kutulo kwa kuwa uvuposhi witu vupalamiye nkani lya ahavalilizo ule tuhitia kutaliha. ¹²Uvusiku wendeleye, nu musanya vapalamiye tuvishe kuluvalu amambo lya hisi, nu tuzyale ivitwilo zya vazeru. ¹³Nu tuvale sawa sawa, ngati mu vuzeru, te kwa sherehe zya uvuvivi au uvuhimwela. Nu tutavalaje muluvemba au mutamaa yeyitangaweza kuyizibiti, nu te mufitina au uvuzuva. ¹⁴Nkandi tumuzyale Mwene Yesu Chiristi, nu tutahavishe kwa nafsi kwa ajili lya muvili kwa itamaa zyakwe.

Chapter 14

¹Muposhele wowonti ambaye ni muyeyevazu mu lwitiho, nkandi kufuma uvulonzi kuhusu amawazo gakwe. ²Muntu woka ana lwitiho lya kulya shoshonti, muyeyevazu akulya inyenji tu. ³Muntu ambaye akulya kila shintu atahamusufwe uwene watakulya kila shintu. Nu uwene ambaye atakulya kila shintu atahamulonye wamwavo ambaye kulyanga kila shintu. Kwa kuwa Mulungu amuposheleye. ⁴Iwewe ni nanu, iwewe ambaye ukumulonga umuvomvi ambaye ni miliki lya mutu wamwavo? Ni pilongolela lya Mwene wake kuti akwimilila au akugwa. Ileo aliyinuliwa, kwa kuwa Mwene akuwezya kumuvomba ayimilile. ⁵Muntu woka akusamini insiku lyoka kuliko mwavo. mwamvo akusamini kila insiku sawa sawa. Hebu kila muntu nu ajishawishi kunjele yakwe mwenewe. ⁶Uwene wa kulema insiku, naakulema kwa ajili lya Mwene. Nu kwa uwene akulya kwa ajili lya Mwene, kwa kuwa akumupa Mulungu insalifwo. Uwene atakulya, akujidindilaga kutokulya kwa ajili lya Mwene. Uwene welele akufumwaga insalifwo kwa Mulungu. ⁷Kwa kuwa kutali akutendama kwa nafsi yakwe, nu kutali weakufwa kwa ajili yakwe mwenewe. ⁸Kwa kuwa ikiwa tukutendama kwa ajili lya Mwene. Nu ikiwa tukufwa, tukufwa kwa ajili lya Mwene. Basi ikiwa tukutendama au tukufwa tu mali lya Mwene. ⁹Kwa kuwa ni kwa kusudi hili Chiristi afuye nu kutendama havili, kuti ave Mwene wa vonti vafwe nu kusihi. ¹⁰Ileo iwewe, kwa shoni ukumulonga umujenzi waho? Nu iwewe, kwa shoni ukumusufwa umujenzi waho? Kwa kuwa inswe twenti tuliyimilila pilongolela lya shitengo sha hukumu sha Mulungu. ¹¹Kwa kuwa yisimvilwe, "Ngati ikutendama," akuyanga Mwene, "Kwane nene kila shizyi shilisugamila, nu kila lumili vulifwa, nu kila umwa utatoa isifa kwa Mulungu." ¹²Isho basi, kila woka witu alifumwa, ihesabu yakwe mwenewe kwa Mulungu. ¹³Kwa hiyo, tutahendelelela havili kulongana, ilelo baadala yakwe yamula ishi, kuti kutali wealiviha kwazo au mutego kwa mujenzi yakwe. ¹⁴Imanyile nu nashawishiwa mu Mwene Yesu, kuti kutali shintu sheshili najisi shusho. Ni kwa uwene tu weakusivilila kuva shoshonti ni najisi, kwa kuva kwake ni najisi. ¹⁵Ikiwa kwa sababu lya shakulya mujenzi waho akuhuzumiha, utakujenda havili mu shikunzi. Utahamunanganye kwa shakulya shaho muntu ambaye kwa ajili yakwe Chiristi afuye. ¹⁶Isho mutaharuhusu amatendo giny aminza lyakasababisa vantu kuvasufwa. ¹⁷Kwa kuwa ufalme wa Mulungu te kwa ajili lya shakulya nu vakumwela, nkandi ni kwa ajili lya haki, amani, nu luseshele mu Mupepo umufinjile. ¹⁸Kwa kuva uwene akumuvombela Chiristi kwa namuna ino ayitishiwilwe kwa Mulungu nu ayitishiwilwe kwa vantu. ¹⁹Kwa hiyo basi, nu tufuate amambo lya amani nu amambo ambayo kumuzenga muntu nu mwamvo. ²⁰Utahananganye imbombo lya Mulungu kwa sababu lya shakulya. vintu vwonti kwa ndinga ni lyoli, ilelo ni vivivi kwa muntu vula ambaye akulyanga nu kumusababisa uwene kupumula. ²¹Ni hinza kutokulya inyama, vala kumwela divai vala shoshonti ambacho kwa hicho mujenzi waho akwilwa. ²²Hizi lwitihomaalumu zyeuli nazyo, zivishe pakasi yaho mwenewe nu Mulungu Alositwe vula ambaye atakujilonga mwenewe mu shila akushitiha. ²³Weali nu mashaka alongwilwe ikiwa akulya, kwa sababu yitakufumililana nu lwitiho. Nu shoshonti sheshitakufumililana nu lwitiho ni mbivi.

Chapter 15

¹Isalizi inswe twetuli nu maha tukwanziwa kuvunyetula uvuzaifu wawevali zaifu, nu tukwanziwa kujihondezya wenewe. ²Kila woka witu amuhondezya mupalamani wakwe kwani ni lijambo lyinza, kwa nsivo la kumuzenga. ³Kwani poshe Chiristi atajihondezizye mwenewe. Badala yakwe, yamile ngati vueyisimvilwe, "INDingo zyavala vakulizile gonaga nene." ⁴Kwa shoshonti sheshilongoleye kusimbwa, sha simvilwe kwa kutwelekezya, ikusudi kuti kutushila uvujimbilizi nu kutushila kutiwa mwoyo nu maansimba inkandituli nu vudandamazu. ⁵Isalizi Mulungu wa vujimbilizi nu wakupa mwoyo avape kua nu nia sawa kwa kila woka kulingana nu Yesu Chiristi. ⁶Akuwezya kuvomba ishi kwa nia mwoyo muwezye kumutima kwa lumili lwoka Mulungu nu Tata wa Mwene witu Yesu Chiristi. ⁷Kwa hiyo muposheli kila woka, ngati shila Chiristi avaposhelele, kwa vushindamu wa Mulungu. ⁸Kwani inkuyanga kuti Chiristi avombesile muvomvi wa tohara kwa niaba lya ndinga wa Mulungu. Avomvile ishi ili kuti awezye kusibitisa iahadi zyezyafumile kwa matata, ⁹nu kwa mataifa kumutukuzya Mulungu kwa uwila zyakwe. Ngati ambayo insimbwa, "Kwa hiyo ntafuma isifa kwaho miongoni mwa mataifa nu kukwimba isifa mu zina lyaho." ¹⁰Havili yikuyanga, Seshelajaji, imwe vantu wa mataifa, poka nu vantu vakwe." ¹¹Nu havili Mutimaji Mwene, winyu mataifa gonti; leha vant wa mataifa gonti vamutime uwene." ¹²Havili Isaya akuyanga, "Kuliymanani nu shina la Yese, nu woka alivuha kutawala pamwanya lya mataifa. Mataifa vali yima nuvusuvilo mu uwene." ¹³Isalizi Mulungu wa lusuvilo avizuzye nu luseshele lwonti nu amani kwa kukwitiha, ili kuti muwezye kuzidi mu lusuvilo, kwa maha lya Mupepo mufinjile. ¹⁴Nene welele shanishiwilwe nimwe, vajenzi vane. Shanishilwe kuti welele imwe wenewe mwizyuliwilwe nu winza, mwizyuliwilwe nu vumanyi wonti. Inkushawishiwa kuti, imwe mukuwezya welele kuhimizya kila woka nu wamwavo. ¹⁵Ilelo inkusimba kwa vadandamazu nkani kwinyu pamwanya lya amambo gamo ili kuvakumusya havili, sababu lya shipawa yeimpewilwe nu Mulungu. ¹⁶Shipawa shishamile kuti imbwezye kuva muvomvi wa Yesu Chiristi wevamusontelezizye kwa mataifa, kujifumwa ngati kuhani wa injili lya Mulungu. Nkenawezye kuvomba ishi ili kujefwa kwa Mulungu kwa mataifa kuva kwitishiwilwe, kuvishilwe kuluvazu nu Mulungu kwidala lya mupepo mufinjile. ¹⁷Isho luseshele lyane lwane yili mu Chiristi Yesu nu mu amambo lya Mulungu. ¹⁸Kwani intagawezya kujalibu kuyanga lyolyonti isipokuva kuti Chiristi akamilisizye kutushila kwane uwitisi wa mataifa. Aga amambo gatimizilwe kwiziyi nu tendo, ¹⁹Kwa maha zya ishara nu maajabu, nu kwa maha zya Mupepo mufinjile. Ino yali ili kuti kufuma Yerusalemu, nu kuzungulila apatali ngati kweyili, imubezye kuyinyetula panzi kwa ukamilifu utastimenti lya Chiristi. ²⁰Kwa kwidala ili, inia yane yimile kuyilumbilila utastamenti, ilelo te sehemu Chiristi akumanyiha kwa zina, ili kuti intahawezye kuzenga pamwanya lya musingi wa muntu uvunji. ²¹Ngati yisimvilwe: "Ambao kwa uwene vatali ni haali zyakwe ayinzila valimulola, nu vala vatamuivuye vali mumanya." ²²Kwahiyoy namile welele indindiwilwe mara winyi kwinza kwinyu. ²³Ilelo isalizi, intali havili sehemu yoyonti mu mikowa ino, nu nimile inkutamani kwa miaha minji kwinza kwinyu. ²⁴Pisho mara lwonti inkuvala Hispania, indinulusuvilo ingenavalololwe inkutuha, nawezya kutwalwa kwidala lyane nimwe, baada lya kuwa insesheye uvushilika nimwe kwa muda. ²⁵Ilelo isalizi nasogoye Yerusalemu kuvahudumila avavitisi. ²⁶Maana yahondeye vantu wa Makedonia nu Akaya kuvomba indajizyo maalumu kuvapina miongoni mwa vitisi ukwo Yerusalemu. ²⁷Ndiyo yanile kwa shikunzi shavo, ndiga vavadeni vavo mana nyeyava amataifa gvashilikile mu amambo gavo lya shiroho, vakudaiwa navo welele kuvahudumila mu mahitaji gavintu mu mahitaji lya vintu. ²⁸Kwa hiyo, ahavalilizyo mwakamilisya ivi nu kuva uvukwilanu uwintonongwa ili kwavo, indekutimbale mwidala poka nimwe ukwo kuhispania. ²⁹Imanyile kuti, ahavalilizyo heninza kwinyu indiyinza muvulinganu uwavulo zya chiristi. ³⁰Isalizi inkuvahomelezya vajenzi kwa Mwene witu Yesu Chiristi nu kuwa shikunzi wa Mupepo, kuti mwashili kile poka nane mandavo zyinyu kwa Mulungu kwa ajili yane. ³¹Lavaji kuti imbezye kupokwa kufuma kuvitisi mu Yudea, nu kuti huduma lyane ukwo Yerusalemu iwezye kuposhelewa nu vautisye. ³²Lavaji kuti ingawezya kwinza kwinyu kuluseshele kutushila shikunzi lya Mulungu, nu kuti imbezye kuva poka nane, kupata kutuzya. ³³Nu Mulungu wa amani ave poka nimwe mwenti. Amina.

Chapter 16

¹Navapakula kwinyu Fibi wa udada witu, ambaye ni mvomvi wa Kanisa ambalo lilipo Kenkrea, ²ili kuti mngawezya kuposhela mu Mwene. Vombaji ishi mu kulisho sha tahamani sha vitisi, nu mwililile poka nawo mu ijambo lyolyonti akupela akulyanza lyenelya. Maana uwene mwenewe amekuwa muhudumu wa vinji, nu kwa ajili yane mwenewe. ³Mlamshe Priska nu Akila, vavomba imbombo poka nane mu Chiristi Yesu, ⁴ambao kwa amaisha yane vahataisizye amaisha gavo mwenewe. Nkufumwa ulusalifwo kwavo, nu sio tu nene, nkandi welele kwa makanisa gonti lya mataifa. ⁵Lilamshe kanisa ambalo lilipo kukaya kwavo. Mumulamushhe Epanieto unkundwa wane, ambaye ni mpapwa wa kutaliha kwa Chiristi mu Asia. ⁶Mumulamushhe Mariamu amba avomvile imbombo kwa kumaha kwa ajili yinyu. ⁷Mumulamushhe Androniko nu Yunia, jamaa zyane, nu vafungwa poka nane. Ni wa muhimu miongoni mwa mwatumami, ambao welele valongoleye kumumanya Chiristi kabula lyane. ⁸Mumulamushhe Ampliato, unkundwa wane mu Mwene. ⁹Mumulamushhe Urbano, umuvomba imbombo poka nane mu Chiristi, nu Stakisi unkundwa wane. ¹⁰Mumulamushhe Apele, mwenye kukwitishilwa mu Chiristi. Valamushe vonti vevali mnyumba Aristoblo. ¹¹Mlamushhe Herodioni, jamaa lyane. Indamshe vonti vevali mu mnyumba lya Narkiso, vevali waho mu Mwene. ¹²Undamushile Trifaina nu Trifosa, vakuvomba imbombo kwa kumaha mu Mwene. mumusamushe Persisi unkundwa, ambaye akuvomba imbombo zaidi kwa Mwene, ¹³Undamushile Rufo, weahasevwa mu kwa Mwene nu mayi yakwe nu wane. ¹⁴Mumushamushe Asinkrito, Flegon, Herme, Patroba, Herma nu vajenzo wonti vevali poka navo. ¹⁵Undamushile Filologo nu Yulia, Nerea nu udada yakwe, nu Olimpa, nu vaminii vonti vevali poka navo. ¹⁶Udamushile kila woka kwa busu ifinjile. Makanisa gonti mu Chiristi kuvalamha. ¹⁷Isalizi nuvasihi, vajenzi, kusivilila pamwanya lyavo vakusababisa umugawonyiko nu vipingamizi. Vakusogola shinyume nu mafundisho ambayo msambilie. Galuntoni mfume kwavo. ¹⁸Kwa maana vantu ngati hava vatakumuvombela Chiristi Mwene, nkandi nyanda zyavo mwenewe. Kwa mazwi lyavo matonsu kusalifwa kwavo zya ilenga vadanganya amoyo gegatali ni nongwa. ¹⁹Kwa mufano wa mushinzi winyu mwasivilila kila woka. Kwa hiyo, nkuseshela pamwanya yinyu vakwanza imwe mwe nu busara mu hali lya winza, nu kutokuva nu mlandu pilongolela lya mbivi. ²⁰Mulungu wa amani utalihava kumwangomiza setano pansi lya nyao zyinyu. Uwila lya Mwene Yesu Chiristi iwe poka namwe. ²¹Timotheo, mvomba poka nane, akuvalamha Lukio, Yasoni nu Sospeter, jamaa zyane. ²²Nene, Tertio, nenandisile uwaraka uno, nkuvalamha mu zina la Mwene. ²³Gayo, waatunzile nu kwa kanisa lyonti, likuvalamha. Erasto, umusenguzi hazina wa muji, awasalimu, poka nu Kwarto aliye mujenzi ²⁴(Lemelezya: Mu munsimba halisi zya kwanda, mustali uno watalipo. Yenya Warumi 16:20. "Uwila lya Mwene Yesu Chiristi utendame namwe mwenti. Amina." ²⁵Isalizi kwakwe uwene weali nu uvuwezayo kuvomba mhimilile kuholana nu utastamenti nu nsambilizya lya Yesu Chiristi, kuholana nu shihishizya wa kwilu yeyihazyihoma kumvala umutali, ²⁶Ilelo isalizi tayari yigubulilwe nu kuvombaha nu kumanyiha nu msimbo lya unabii kuholana nu nkomelezya lya Mulungu wa shima, Kwa mushinzi wa lwitiho miongoni mwa mataifa gonti? ²⁷Kwa Mulungu weka mwenye mushinzi, kutushila Yesu Chiristi, kuve nu vushindamo shima yonti. Amina

1 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, wamithilwe nu Chiristi kuva mtumwa kulukundulwa Mulungu, nu mujenzi witu Sosthene. ²Kushivanza sha Mulungu sheshili Korintho, kuvala ve vava visite tayali nu Yesu Chiristi poponti pala, Umwene wavo nu wintu. ³Uvulotwe nu lyihalo luve kukwinyu kufuma kwa Mulungu Tata wintu nu Umwene wintu Yesu Chiristi. ⁴Insiku zyonti inkumu salifwa Mulungu wane kwa ajili yinyu kuvu lotwe Mulungu we Chiristi Yesu avapiye. ⁵Ava fanyile kuva mwevadumbwe mwidala lyonte, Muvuyanji poka ninjele zwonti. ⁶Afafanyile avatajili, ngati nkomelezyo lya Chiristi kuti asimishizwe kuwa nalyoli paluvungano lyinyu. ⁷Peisho mutaku pungushilwa ikama lya mupepo nu nzave muli naza vemulu nu lusuvilo lwa kugulilila ulugubulo lwa mwene witu Yesu Chiristi. ⁸Kuta avape uvudandavazu amwe popehati kumwisho, ilivata havaaumu insiku lya Mwene witu Yesu Chiristi. ⁹Mulungu wanalyoli we amavisite amwe muvulilani wa mwana wakwe, Yesu Chiristi umwene wakwe. ¹⁰Ilelo kuvavu za muvakaka nu muvadada vane tutushi izina lya mwene witu Yesu Chiristi, kuti mwenti mwitishhe, nu kuti kutahave nu kujigava mukasi yinyu. Inkuva vuzya kuti muhomane poka muniya yoka namu kusudi lyoka. ¹¹Kwani avantu vanyumba kuiloe vambuzizye kuti mukwendelela kujigava muksai yinyu. ¹²Indi ni maana ino: kila vovonti winyu hakuyanga, "Anene wa Paulo," au "Anene ni wa Apolo." au "Anene ni wa Kefa" au "Anene ni wa

Chiristi". ¹³Je! Chiristi agavanyisile?Je! Paulo vamuhomile pashihavenkayo kwa ajili yinyu? Je mozelilwe kizina lya Paulo?¹⁴Inkumusalifa Mulungu kuti inamwa zizye wowonti, nkandi Krispo nu gayo. ¹⁵Ino yamile kuti kutali wovonti wangayanga nawozizye kuvizina lyane. ¹⁶(Pope navozizye avankaya lya Stepania. Zaidi lya yapo, intamanyile inge namwozizye umuntu wovonti).¹⁷Mwepe, Chiristi atansontelezizye kukozya nkani kulumbilia izyi atansontelezizye kulumbilila kumaziyaga iminza aga shibinadamu, ili kuti amahaga shihovenkanyo Chiristi vatahayefwe¹⁸Mwepe uvujumbe wa shihovenkanyo wa shipukupuku kuvala ve vakufwa. Ilole kuvala ve Mulungu akuvapohage mahaga Mulungu. ¹⁹Mwepe yisimbilwe, "Kuti inanganye uvushindamu wavekali ninjele. kuti imbu nanganyu uvumanji wa vevali njele."²⁰Alikwekwi umuntu wali nuvu shindamu? alikwekwi wali nu vumanyi? uwa insiino? Je, Mulungu atayi galulinye ulushindamo lyansi ino kuva vupukupuku? ²¹Kufuma insi yamile mu vushindamu wakwe yita mumanyilwe muvupukupuku wavo kwa kuhumbilila ili kuvapoha vala ve vakwitiha. ²²Mwepe yahudi vakuvuziliza ishilolesyo nu kuva yunani vakulondola uvushindamu. ²³Ilelo tuku muhimbilila Chiristi wama homelilwe, wakudindakuva yahudi, nu vapukupuku kuvayunani. ²⁴Ilelo kuvalave witwilwe nu Mulungu, avayahudi nu vayunani, tukulumilita Chiriksti ngati maha nuvu shindamu lya Mulungu. ²⁵Mwepe uvupukupuku wa Mulungu vuli nuvushindamu kuliko avantu, nuvu yeye vazu ulina maha kuliko avantu.²⁶yenya Mulungu wa kuvita pamwanya yinyu, ukaka nu udada vane tevinji winji winyu mwali nuvu shindamu mu vipimo vashi binadamu tevinji vinyu mwali na maha. sia vinji winyu mwapafilwe muvupiti. ²⁷Ilelo Mulungu amasevile ivintu ivi pukupuku iva munsu ilikavisupizya vevili ninjele. Mulungu asevile sheshiyeyevaye minsi kusupizya vevili nu maha.²⁸Mulungu amasuvuye shila sheshili ihali lya pansu nu sheva shisufwizye munsu ama savuye pope ivintu vwe vitavaziwilwe kuva vintu. Kwa kuvivomba te shintu sheshili nu samani. ²⁹Amavomvile ishi ili atahave wowonti wali ni sababu lya kujivwa polongolela lwake. ³⁰Kushila Mulungu amavomvile, isalizi muli mukasi lya Chiristi Yesu, wavombilwe umushinzi kwa ajili yitu kufuma kwa Muungu. yali haki yitu, uvufinjile nu vuposhi. ³¹Ntatishe sha lolela, nanza izyivelikuyanga, "Wakuyita, ajitime mu Umwene".

Chapter 2

¹Lwe ninzile kukwinyu ukaka nu udada vane, intinzile kumazyi aga kuva vuta nu gavushindamu nanzavwe inka lumbililaga indinga Iya Mulungu yeyiziyihime. ²Namuye kufumwa shoshonti lwena mile poka namwe isipo kuwa Yesu Chiristi, nu wene wagulililwe. ³Nali namwe muuyeyevazu, nilyoga nu nakutete manga inkani. ⁴Indajizyo zyane nu kuhumbililila kwane kutali mu mazyi aga kuvavuta nu vushi ndamu, Ilelo gali gakumulolesya umpepo na gamaha. ⁵Ili kuti ulyitiho lwinyu yitahave muvushindamu wa muvantu, nkandi mumaha aga Mulungu. ⁶Isalizi tu kuyanjala uvushindamu muvantu avapuma, ilelo tevushindamu wa munsu mo au kuvala ve vatawalanye kuhavahilizyo hasalizi vevakutuha. ⁷Ilelo tukuya njila uvushindamu wa Mulungu vugolosu we vuzyihime, uvushindamu we vuzyihime yu Mulungu ahayi seva kabula Iya vushindamu wakwe. ⁸Kutali vovonti vevakutawala kuha valilizyo iha wavumanjile uvushindamu uvu nkandi vayi manyile kuhavahilizyo hahila, nkanda va na muhomele pashihovenkanyo Umwene vushindamu. ⁹"Ilelo nanzave yasivwilye, ivintu vwenalimo ilinso liwenyi nalimo ikutwe Iye livuye, insivo zita sivile, ivintu vwe Mulungu amavisenguye kuvala ve vamusungwilye mwene." ¹⁰Wivintu vwe Mulungu avingubuye kukwitu tutushila umupepo, mwepe umupepo vukwenyaga kila shintu, pope vintu vamukasi Iya Mulungu. ¹¹Mwepe vunanu wamanjile insivozya muntu isipokuwa umpepo wa muntu mukasi yakwe? Ishi pee, kutaliwa manyile ivintu mwa mukasi Iya Mulungu isipokuwa umpepo wa Mulungu. ¹²Ilelo tetuhaposhele umupepo wa munsu nkanti umupepo wa kufuma kwa Mulungu. Ili kuti tuimanye kwa kujileshela wintu vwe tupewilwenu Mulungu. ¹³Tukuyanga ivintu ivi kunjango ye uvushindamu wa muntu vutanga wezya kusambilizya, ilelo, ge umupepo akutu sambilizya, umpepo vukutafa sihaga amazyiga mupepo kuvushindamu wa mpepo. ¹⁴Umuntu vwe atali nu mpepo atakuposhela wintu vwa mupepo wa Mulungu, mwepe ivyo vupukupuku kukwakwe, atanga wezya kugamanya kwa sababu gakumanyiha kimpopo. ¹⁵Kuvula wali numpepo akulongage wintu vyont. Ilelo akulongwaga na vanji. ¹⁶"Vunamu wangawezya kuzamanya insivo zya mwene, we anga wezya kumusumbilizya uwene?" Ilelo tu ninsivo zya Chiristi.

Chapter 3

¹Nu nene, udada nu dada intayanzile namwe ngati vantu veva kulongolwa nu mupepo, ilelo ngati vantu veva kulongolya nizya mumbili ngati vana avansi mu Chiristi. ²Navamwensizye iziva nate nyama, mwepe mwashili kulya inyama pope isalizi mushili. ³Mwepe bado amwe mukulongolya nizya mumbili. Mwepe uvuzuva nu kujiva gakuloleha mumkatikati yinyu, ishi mutakujenda ngati kawaid lya shibinadamu. ⁴Mwepe woka akuyangaga, "Inkumu fuata Paulo" uwamuwavo akuti "Inkumu fuata Apolo", mutakute ndama ngati mwevntu? ⁵Apolo vu nanu? nu Paulo vu nani? avavomwi wa wula wemumwitiha, ku wowonti we Umwene amupiye imbombo. ⁶Ane nazuvile, Apolo ahitilila aminzi, ilelo Mulungu akuzya. ⁷Pe te'wawaye wala wayitiliye aminzi alina shoshonti. Ilelo vu Mulungu wa kukuzya. ⁸Pewakuwala nu wakwitiila aminzi vonti vaholine navovonti aliposhela uvujila kulingana nu imbombo yakwe. ⁹Mwepe aswe tve vavomba imbombo va Mulungu, amwemwe vilimbika vwa Mulungu, inyimba lya Mulungu. ¹⁰Kufumilila nuvulotwe wa Mulungu wa ampiye ngati nu muzenzi umupiti, navisile umusingi, nu wamwavo inkuzenga pamwanya yakwe. Ilelo umuntu ave makini jinsi yavwe akuzenga pa mwanya yakwe. ¹¹Mwepe numo uwamwavo wanga wezya kuzenga umusingi uwamwavu zaidi lya wewu zengilwe, wewe wu Yesu Chiristi. ¹²Ishi, inge vumo akuzenga pamwanya yakwe kutumila izahabu, ihela, amawe aga thamani, amakwi isole au amatundu, ¹³Imbombo yakwe yilifunuliwa, ku mwanga wa lusanya vulijilolesya mwepe vulilolisya nu mwoto umwoto ulilinga uwinza wa mbombo lya kila voka woka shashivomvile. ¹⁴Inge shoshonti umuntu azenzile shilisyala, uwene aliposhela nkani. ¹⁵Ilelo inge imbombo lya muntu yapwa nu mwoto, ali;ata ihasala. Ilelo we vuyo alipokwa, ngati kujefwa mumwoto. ¹⁶Mutamanyile kuti ime mwenyumba imfinyile lya Mulungu nu kuti umupepo wa Mulungu akutendama mukasi yinyu? ¹⁷Inge umuntu ananganya inyumba ifinjile lya Mulungu, Mulungu alimunanganya umuntu uyo, mwepe inyumba ifinjile lya Mulungu ili nuvu shindamu poshe amwe. ¹⁸Umuntu atahajihimile amalenga vuyo, inge wowonti pakasiyinyu akusiva kuti ali nuvu shindamu kuhavalilizyo aha, ayime ngati "mupukupuku" pe akuva nuvushindamu. ¹⁹Mwepe uvushindamu wa muni ino vupumbavu pilongolela lya Mulungu, mwepe yisimvilwe "wa kulemwaga vevali nuvushindamu kuimbili, zyavo " ²⁰Havili "Umwene amanjile insivozya vevali numushinzi wilenga." ²¹pe umuntu atahajivwizye avantu! mwepe wintovonti vwinyu. ²²Inge vu Paulo, au Apolo au Kefa au insi, poshe amaisha poshe imfo, poshe vevilipo, poshe vweviliva vwonti uwinyu. ²³Namwe mwe va Chiristi nu Chiristi wa Mulungu.

Chapter 4

¹Ishi vwe umuntu akutuvazya aswe inge mwe vavomvi va Chiristi nu tveva wakili vakuzyiha uvugolosu wa Mulungu. ²Mu lili sheshi kwanzi kuvu wakili kwe kuti vave vaku suvilwa. ³Ilele kukwane ane shintu shinsi sana kuva inkulongwa na mwe poshe kulongwa palu kuvata. Mwepe inta kujilonga pope nenene ane. ⁴Intakujilonga nene ino, yetukulolesya kutindi ni haki. Vu Umwene wakundonga. ⁵Kwa hiyo, mutaha yanje uvulonzi kugogonti lila kabula lya havalilizyo, shaku shili kukwinza kwa mwene. Walileta uluhozyo lwa vinta vwevizihihime kuhisi nu kukubula umwenzu wa moyo. Pe kila muntu alipo shela isifa yakwe kufuma kwa Mulungu. ⁶Ishi ukaka nu udada vane, ane nene nu Apolo inkuvombela ikanuni izi kwa ajili yinyu. Ili kuti kufuma kukwinyu ni ngawezya kujisambilizya inamuna ya kuyanga, "Utahavale inkani lya shila she shisi mvwilwe." Ishi kwe kuti kutali numo wanga jivwa kuvamwavo. ⁷Mana vunanu wakulola itofauti pa kasi yinyu nu wa mwao? shoni shulina sho utashi posheleye walele? Inga uposheleye walele shoni she mukuji uwa ngati mutavomvile isho? ⁸Tiyayali mulinavyo vwonti vwe nkandi mwanza! Tiyali mwava nuvudumbwe! mwanzite kutawala nu-kuti mukuva navwo kuliko aswe! ndinga kwanza umiliki uwinza ili kuti tumiliki poka namwe. ⁹Pe inkusiva Mulungu atuvile answa tuvasontelezwa ngati kutulole sya va mwisho muholi mu mahomano ne inge avantu vevalongwilwe kugogwa. Tuli ngati twelita masha munsu, kwa havizya na kuvantu. ¹⁰Intwe tve vapukupuku kwa ajili lya Chiristi ilelo amwe muli nuvu shindamu mu Chiristi. Tveva yeye vazu, ilelo amwe muli nu maha ilelo atwe vakutusufwa. ¹¹Pope kuhavalilizyo aha tulininza la ni shinyoto, tutali nu menda, tuliningomu havili tutalinapa kutendama. ¹²Tukuvomba imbombo kumoyo, kunyovezyi tutwene, lwe vakutusufwa, Tukuvalavila kuhavilizyo hatukupata amayimba, tukujimba. ¹³Lwe tukuligwa, Tukugalusya kuwila juli, nu havili tukuvazikwa ngati pe tuku hanwa insi nu nswaswa kuvintu vonti. ¹⁴Intakusima ivintuivi kuvapela insoni amwe nkati inkuba galusya ame ngati mwevana wanevamba sungwilwe. ¹⁵Pope inge muli na sambilizi ehefu mu Chiristi mutali nava tata avinji mwepe nitata winyu mwa Yesu Chiristi Kutushil iinjili. ¹⁶Pe kuvuzya munyinjine nene ¹⁷Vwe ndio mana musontelezizye utimoseo unkudwa wane nu mwana wavushindamu mwa mwene, kuti avakumbusye amadala gane mwa Chiristi nanzavwe inkulanganizya poponti pala na kilashivanza. ¹⁸Kati yinyu vakujitima, vakuvamba ngati pe teinkinze kukwinyu. ¹⁹Ilelo indiyinza kukwinyu muda tentali inge Umwene asungwa. Pindi manya tenjango zyavo valele zye wa kujitima ilelo indilola amaha gavo. ²⁰Mwepe uvumwene wa Mulungu vuta kuva mumazyen nkandi mumaha. ²¹Mu kwanza ashi? inine kukwinyu nindisa? au kushikunzi nu mumwoyo wa wila.

Chapter 5

¹Twevuye zimo kuti kuli nizinaa pakasi yinyu, laina lya zina lya nayimo pope pakasi lya vantu avamumataifa. Twevuye kuti woka winyu akukata numushiwa tata wakwe. ²Namwe mukujitima! badala lya kupela uwila? vula wavovileisho akwanzilwa kumwefwa pakasi yinyu. ³Japo intali namwe poka mumwili ilelo indi namwe kiroho, tayali imulonzite we avomvile iswe, ngati pe nalipo. ⁴Lwe mu kuhomana poka mwizinalya mwene witu Yesu, numu pepo wa Mulungu yulipo pupo ngati maha ga mwene witu Yesu tayali imulonzile umuntuyo. ⁵Tayali impiye umuntuyo kwa setano ili kuti umuvili wakwe vaunanganje ili umwoyo wakwe iweze kupokwa munsiku zya Umwene. ⁶Kujivwa kwitu te shintushinza. Mutamanyile uvusafu wunsi wuku nanganya ishi pande ishi puma? ⁷Jizelu fwaji mwenemwe uvusafu wa hali, ili kuti muve mwe shipande ishipwa, ili kuti muvemwe mukate we wutakusapa. Mwepe, Chiristi, ngole yitu lya papasa ka we vamuvoye. ⁸Pe tushelekele ikalamu te kwe kuvusafu wa hali, uvusafu wa itabia imbivi ni mbivi. badala yakwe, tushelekele nu mukate we vutavisilwe uvusafu wa vunyenyekvu nu lyoli ⁹Nasimvile mu kalata wane kuti mtaha sangane nava zinzi. ¹⁰Intali ini mama ya kuti avazinzi va dunia ino au veva kwanza kiza shintu, pose veva kufula pose veva kuputa ishinyango kwa kutendama apatali navo. ndi yali ya kutiamwe mwepe munsu. ¹¹Ilelo isalizi inkuvasimbila mutahaji sanganye wowonti wakwitwa vukaka, vudada mwa Chiristi, Ilelo akutendama muvuzinzi, au we akusungwa kilashintu, aposhe wakufula, poshe we akuputa ishinyago, poshe wa kuligana poshe ushimwela, tena mutahalye nu muntu wana muna iyo. ¹²Ishi pe indijihusisya wuli kuvalonga vevali panzi nivivanza? badala yakwe, amwe mutavalonzile vevali mukasi mushivanza? ¹³Ilelo Mulungu akuvalonga vevali panzi "Mwefwi umuntu umuvomba mbivi pakasi yinyu.

Chapter 6

¹Uwamwinyu lwakuva ni tamwo nu wamwavo, akwanza kuvala kuvalonzi vevatali nuvugorosu kuliko pilongolela lya vevakuputa? ²Mutamanyile kutiveva kuputa valiilonga insi? Nu ge muliilonga insi, mutangawezya kukwamula amambo getega muhimu? ³Mutamanyile kutivalonga ahavizya? kuna muna vuli nkani, tungawezya kukwamula amambo aga maisha aga? ⁴Inge tungawezya kulonga amambo lya maisha aga, shoni shemu kwanza kutwala uvutonzi pelongolela lyave vata kwimilila mushivanza? ⁵Inkuyanga aga kunsoni zyinyu. Kutali wali nu mushinzi kati yinyu uwakutosya kuviha amambo sawa kati lya mujenzi nu mujenzi. ⁶Ile nanza vye yili isalizi, mwamini woka lumo kumahakama dhidi lya wamwavo wa kuputa, nu vulonzi uwo wukuva pilongolela la hakimu wata kwamini! ⁷Uvunalyeshi kwe kuti kutiintumwo pakasi lya va Chiristi tayali galesite uvu sumbufu kwukwinyu. shoni mutaha yimbe kumavivi? Shoni she mukwitiha kulumilwa amalenga. ⁸Ilelo mukuvomba imbivi nukuva lumila amalenga avamwavo, nu ukaka nu udada yinyu! ⁹Mutamanyile kuti vete va golosu tevaha pwane ishina mwene sha Mulungu? Mwe mutakwitiha ilenga. Avashetati, vevakuputa ivinyago, avazizi, avafilaji nu vetuva kulawiti, ¹⁰Aviva, avimi, avashimwela, vevakufula, avandigo numo pakasi yavo vevalipwana ishi nu mwene sha Mulungu. ¹¹Navo vevali baazi yavo mwe mwemwe. Ilelo tayali mutakasililwe, ilelo tayali mwoelilwe, ilelo tayali musavulilwe kwa Mulungu, ilelo muvombilwe uvukolusu pilongolelya Mulungu kwizina lwa mwene Yesu Chiristi nu kumpepo wa Mulungu wintu. ¹²"Vintu vyonti va halali kwa Mulungu," ileo te "vyoti vintu vilinifaida", ilelo intangatawaliwa inge shoka shi shisho. ¹³"Shakulya shili kwa ajili lya lyanda, mulyanda luli kwa ajili lya shakulya", ililo Mulungu anga vyefwa vyonti. Umuvili vuta umbilwe kwa ajili vumalaya badala yakwe, umuvili kwa ajili lya mwene, nu mwene akuvuhudumila umuvili. ¹⁴mulungu amamu lyusizye umwene neswe pia alituzyu sya kumaha gakwe. ¹⁵Mutama nyile kuti amavili gitu gavungine nu Chiristi? Mugawezya vuli kuvyefwa iviungo ivya Chiristi na kiwala kuviho manya nivya kaheba? yitu ngavezengana! ¹⁶Mutamanyile kuti ve akuvungana na malaya akuva muvili woka nao? nanza vyeizyi ve likuyanga, "avavili" vakuva muvili woka". ¹⁷Ilelo wa kuvungana namwene akuva roho yakapokanao. Ishibile je izina "kilambivi" yakuyivomba umuntu pe panzi numuvili wakwe ¹⁸Ishibilaje izina! "Kila mbivi yakuyivomba umuntu pe panzi nu muvili wakwe ilelo izinea, umunti akuvomba imbivizidi lya muvili wakwe weka. ¹⁹Mutamanyile kuti amavili yitu il hehalu ilya mupepo umfinjile, wakutendama mukasi yinyu, vula we vavapiye kufuma kwa Mulungu? mufumanyile kutite mwemwe mwenemwe. ²⁰Kuti mukalilwe kusamani. Kwa hiyo mutukuzaji Mulungu ku mavili ginyu.

Chapter 7

¹Kuhusu amambo gemwanandishie: Kuli ahavalilizyo he hinza umwana vuli ata hakate nu mwantanda wakwe. ²Ilelo kulingana na majalibu anunji agazina kila mwanavuli ave nu mushi wakwe na kila mwantanda ayime numulume wakwe. ³Umulume akuanziwa kumpa umushi ihaki yakwe lya ndowa, lya ndowa, nu vevulo wevulo umushe wope kwa mulume. ⁴Te mwantanda wali namumulaka juu lya muvili wakwe, vu mwanavuli. Nu shishonisho umwanavuli wope atali namumulakaju lya muvili wakwe, nkandi umushi alinago. ⁵Mutamanaje lwe mukukata, poka isipokuwa mwiviyine kuhavalilizyo maalumu. Vombaji isho ili mupataje ahavalilizyo hamaombi. havili muga gulushilana havili poka, ili kuti usetano atahinze avajalibu kwa kutuha ishiasi. ⁶Ilelo inkuyanga aga amambo ku hali nu te kwa kuamuli. ⁷Inkusungwa kila woka angima ngati nene vyindili. Ilelo kila muntu ali ni kalama yakwe kufuma kwa Mulungu una alinikalama ino, na vula alinikala mayila. ⁸Ku vevatakwelwa nu avafwilwe inkuyanga inkuti pe hinza kukwavo inge vanga syala bila kukwimalwa, nanza vyindi nene. ⁹Ilelo inge vatangwezya kujidindila vakwanziwa kukwimalwa, mwepe heli kukwavo kukwi malwa kuliko kukwaha itama. ¹⁰Ishi kuvala ve vevimalilwe inkuvapa inkomelezyo te nene nkandi vu mwene. "Umwantande nu atahalehane nu mulume wakwe". ¹¹Ilelo inge ajitenga kufuma kwa mulume kufuma kwa mulume asyale shinisho bila kukwimalwa au vinginevyo vivwa nu mulume. Nu "mulume atahamupe italaka umushi wakwe. ¹²Ilelo kuveva syaye, inkuyanga - nene te Umwene - kuti inge umujenzi wowonti ali nu mwantanda we atakumwaminina akuliziha kutendama navo, itakanziwa kumaleha. ¹³Inge umwantanda alinimwaanavuli weata kumwamini, nange alizisile kutendama nao, atahamuleshe. ¹⁴kwa mwanavali weata kwamini akuzehepa kwa ajili lya lyitiho lwakwe. Numwa ntunda we afakwamini. aku zelupa kwa sababu ya mulume we akumini vingineyo avanavinyu nkandivatali te vazeru, ilelo mundika vazerufile. ¹⁵Ilelo umuchumba weweata kwamini inge ayepa na asogolaje. Kunamuna iyo, ukaka au udadautakupinywa nivilopo vyao Mulungu atwisite tutendamaje kuamani. ¹⁶Ukumanya vuli ngati mwantanda, lumunga mupoha umulume waho? Au ukumanya vuli ngati mwanavule jhimu unga mpoha umushi wao. ¹⁷Kila woka tu atendame amaisha ngati Umwene vye avapiye, kila woka ngatiwa Mulungu veavisite avene. uvu we muongozo wane ku matempeli gonti. ¹⁸Alipo veamali atahilizwe twe ayifwilwe kukwamini? atuhajalibu ku kwefa ahandoma aha tohala yakwe. Alipo wowonti we ayitwilwe kulyitiho atatahuliwile? Atakwaziwa kataliliwa. ¹⁹Kwaajiliino pope atahiliwilwe wala wata tahililwe nazimo intamwo sheshili nintamwo kwe kuitishila inkomelezyo zya Mulungu. ²⁰kilawo asyale muwitiho vwe amalwe ayitwilwe nu Mulungu kuwamini. ²¹Wali mutuma kuhavalilizyo Mulungulwe akwita? utaha saje kuhusu ilyo. Ilelo inge unga wenya kuva hulu, vomba isho. ²²Inge woka weayitwilwe nu mwene ngati mutumami vu muntu hulu mwa Umwene ngati shila, woka walihulu lwe amitwilwekulwitiho vu mutumami wa Chiristi. ²³Tayali mu kalilwe kasamani ishi mutahime mwe va tumami va vantu. ²⁴Ukaka nu udada vane, mu maisha gogonti kulawoka witu lwe twitwilwe kukwitiha, tusyale ngati sheshila. ²⁵Ishi, vala vonti ve vatawenyi kabisa italini amuri kufuma kwa Umwene. Ilelo inkuva pe amaoni gane ngati vwindi. kwa Kuwila za Umwene, zikwaminikwa. ²⁶Kwa hiyo, pe inkusiva isho kwasababu lya vusumbufu, hinza umavuli ayale ngati vali. ²⁷Upinyilwe kwa mwantanda ni shilapo sha ndowa? utahanze uhulu kufuma ku lilyo. Una uhulu kufuma kwa mwantanda au utimalilwe? utahanze umwanta. ²⁸Ilelo inge walola, utavomwile izambi nu inge umwantanda atimalilwe inge ayi malwa, atavomwile imbivi. Bado vala veva kwenya vakupaamasumbufu iga aina mbalimbali. Nane inkwanza impepusye nigo. ²⁹Ilelo inkuyangu ishi, ukaka nu udada vane ahavalilizyo hansi. Kukuanda isalizi nu kukwendelela, vala vevili narashi vatenda maje ngati valili. ³⁰Vonti vevakupezwa uwila vajivi she ngati veva vatali nuwila, nu vonti ve vakuseha ngati vevatali nulu sheshelo, nu vonti veva kukala ishintu shoshonti, ngati vata mchikile shoshonti. ³¹Navantu ve vakushughuliha ninsi, vave ngativata shughulisile awo. Mwepe imitindo lya nsi lya kufiha pamwisho wakwe. ³²Inkwanza muve hulu kuntamwo zyonti umwanavuli we atimaye akujihusisya nivintu vwe vikumu husu Umwene, inamuna lya kumuhondezya uwene. ³³Ilelo umwanavuli wa ayi maye akujihu sisya ni vintu vya mumsi inamuna lya kumuhondzya umushi, ³⁴Agavanyisise umwantanda wa atimalilwe au umulindu akujihusisya ni vintu kuhusu Umwene, inamuna lya kuzenga mu muvili nu mu Roho. Ilelo umwantanda we ayimalilwe akuji husisya kuhusu ivintu vya mumsi. inamuna lya kumufurahisya umulume wakwe. ³⁵Inkuyanga ishi kufaida yinyu mwenemwe, nu ntakuvia umtego kukwinyu inkuyanga ishi mwepe ye haki, ili kuti mungawezya kujiviha uwakifukwa mwene bila ishi kwanzo shoshonti. ³⁶Ilelo inge umuntu akusiva atangewezya kumwombela kumashinzi umwana mwali wakwe kusababu lya isia zyakwe zili nammaha sana, leha vimalane wope nanza vya akusungwa te zambi. ³⁷Ilelo inge avomwile amaamuzi kuto kukwimala, nu kufali ihaja lya kulazimisya nu inge angawezya kutawala ihamu yakwe, angavomba hinza inge atanga mwimala. ³⁸Isho, we akumwimala umwana mwana mwali wakwe akuvomba hinza, na vovonto we akusevwa kuto kukwimala aga vomba ihinza nkani. ³⁹Umwantanda apinyilwe nu mulume wakwe kuhavalilizyo he mupuma. Lakini inge

umulume afwa, ali hulu kukwimahoa nu wowonto wa amusungilwe ilelo mu mwa mwenetu. ⁴⁰Bado mumaamuzi gane aliyima nulu seshelo inkani inge atendama nanza veali. Nu inkusiva kuti nane welele indi numpepo lwa Mulungu.

Chapter 8

¹Ishi huhusu ivya kulya vye vifumwilwe isadakaku shiholanyo: tumanyile kuti "itwe twentituli ninjele" injele zikuletaga kujuwa, nkandi ishikunzi shikuzengaga. ²Inge umuntu wowonti akuzani kuti amanyile ishintu fulani, umuntu uyo bado afumanyile nanza vye yikwanziwa ku manya. ³Ilelo inge woka wavo amusungwa Mulungu umuntu amanyile nawo. ⁴Basi kuhusu ivwa kulya ve vifumwilwe isadaka lya shiholanyo: tumanjile kuti "ishiholanyo te shintu mu muni ino "nu kuti kutali Mulungu ila woka tu." ⁵Mwepe kuliavinji veva kuvitwa va Mulungu lwe kwe kumwanya aku muni, nanza shila vevali "Mulungu nu vamwene avinji". ⁶"Ijepokuva kukwitu kuli Mulungu woka tu wevu Tata, ivintu vonti vifumile ku kwake, natwe tukutendama ku kwake, nu mwene woka Yesu Chiristi, we ku kwakewintu vonti vilipo nu kwa weneatwetulipo." ⁷Popopesho, uvujuzi uvu vutali mukasi lya kila muntu badala yakwe, vamuavavo vahashiliki ibadaizyo shiho leshezyo ipo hali, nu pope isalizi vakulya wyakulya wi pengati she shintu sheshi fumwilwe isadaka kushihole shezyo insivo zyavo vazipotosizye kwa kuva ni nzaifu. ⁸Ilelo ishakulya shitanga tuhakikisya atwe kwa Mulungu. Itwe twetwe vavivi inkani inge tutalya, pope uvinza nkani ingetungalya. ⁹Ilelo vanya makini kuti uhulu winyu vutahave sababu lya kumunajila wali zaifu mu vunalyoli. ¹⁰Hebe siva kuti umuntu akulola, ive wuli nuvujuziukulya ishakulya mwa tempelilya shiholeshezyo insivo yakwe umuntu uyo yitangaloleha pope vuyo wope alye ivintu vwe vifumwilwe isadaka kushiholeshezyo? ¹¹Kwa hiyo kusababu lya vamanyi waho uwandinga juu lya asili lya shiholanyo ukaka nu udada waho we mwenye vazu, we wope Chiristi afuye kwa ajili yakwe, akugongwa. ¹²Isho, lye ukuvoma imbivi zidi lya ukaka nu udada waho nu kuzivwalazya insivo zyavo zye ziyeye vaye, mukuvomba imbivi zidi lya Chiristi. ¹³Kwa hiyo, inge isha kulya shiku sababisya kumunanga ukaka nu udada, nkalye inyama tena, ili intahamuyi mwe ukaka au udada wane kugwa.

Chapter 9

¹Nene intali hulu? Inene intamuwenyi umwene wintu? Imwente mwemanto nongwa aga mbombo yawe mu Umwene. ²Inga ane te ne mutumwa kuvanji, anga lawu ne mtumwa kukwinyu imwe mwepe ame mwe shisibitisho sha vutumwa wane mu Umwene. ³Uvu we vyetezeu uvabe jyvaka veva veva kuchunguzya ane. ⁴Je tutali ni haki lya kulya nu kumwela? ⁵Tutali ni haki lya kunyetala umwantanda we ayitisile nanza veva kuvomba awa tumwa vanji, nu vajenzi va Umwene nu Kefa. ⁶Au nene neke nu Barnaba vetu kwa nziwa kuvomba imbombo? ⁷Vu nani wa kuvomba imbombo ngati vu asikali wa garama zyakwe vuyo? vu nanuwa sungwizye amampesya nu atahalye ama ntonogwa gakwe? au vu nanu wa kudima ikundi lye atakumwela iziwa lyakwe? ⁸Je inkuyanga aga kumamulaka akashi muntu isheliya yope yita kuyanga iga? ⁹mwepe insimbililwe mu isheliya ya Musa, "utahayipinye ing'ombe kwilomu lyakulya wa kulya" mwemumwo kuti apa Mulungu akujali ing'ombe? ¹⁰Au je utakuyanga ago kwa ajili yitu? yisimbwilwe kwa ajili yitu, mwepe uwene wa kulima mwa kulya ikwanziwa kulima maini wope wa kuvuna ikwanzilwa avune ku matalajio aga kuvungana mu mavuno.

¹¹Inge twa waye ivintu va loho muniongoni mwinyu, je! hivi lipiti kukwitu ingetavuna wintu vya mumbili kufuma kukwinyu? ¹²Inge vamo vahapata ihaki ino kufuma kukwinyu, Je! atwe te inkani? pope usho, tutadaile ihaki ino badala yakwe, twavumiliye amambo gonti badala ya kuvashikwazosha injili lya Chiristi. ¹³Utamanyile kuti vonti vevakuvomba imbombo lya hekalu vakupata isehemu lya shila sheshi fumwilwe pa mazabahu? ¹⁴Kuna muna iyo iyo, Umwene amalajizi zye ya kuti vonti veva kuyitanga zya itastamenti ishaliti vapate kutendama kufumaniyo itastament. ¹⁵Ilelo inta kuvadaye ihaki zyinyu zyonti izi nu ntakusimba aga ili ijambo lyolyonti livombeshe kwa ajili yane. heli ane infwe kuliko umuntu wowonti kubatilisya uku kuyitima kwane. ¹⁶Maana lwe inkuhubili itastamenti intali ni sababu lya kujitima. Mwepe lazima imbombo ishi na olwane inga itailumbilila itastamenti! ¹⁷mwepe inganavomba ishi kuhiali yane indi ni sawabu. Ilelo ige te ku hiali bado indini jukumu le impe wilwe kuvamwakili. ¹⁸Basi isawabu yane ye yoni? lya kuva inkulumbilila, ninga yifumwa itastamenti pasipo igalama nu bila kufumila kuvu amini fauwa haki yane yendi nayo mu itastamenti. ¹⁹mana japo inimile uhulu ku vonti, avo mbwilwe mutumani uwa vonti ili kuti imbweze kuwapata avinji inkani. ²⁰Ku vayahudi na ngati ne muyahudi, ili imbapate avayahudi kuvala vevali pansi lya isheliya. Navo mvile isho ingawa ineneka intuli pansi lya isheliya. nungufanya hivyo ingawa nene binafsi sikuwa pansi lya isheliya. ²¹kuvala vevali panzi lya isheliya nali ngati newaka wavo panzi lya isheliya ingawa ane neka intali panzi isheliya lya Mulungu, nkandi pansi lya sheliya ya Chiristi. ²²Kuwe vanyonge nali ni munyonge ilo imbapate vevali nuvunyonge inimile ihali zyonti ku vantu vonti ili kumadalagonti impate kuvokola baazi. ²³Nane inkuvomba amambo gonti kwa ajili lya itastamenti, ili impate kushiliki mu balaka. ²⁴Mutamanyile lya kuti kafika mulivilo vonti vevakushindana vakushimbilaga uhuvilo,ilelo vakuposhela ifunzo aliwoka? isho hamaji uluvilo ili mupate ifunzo. ²⁵Umwana muchezo akujidindilaga ku gonti leali mumafunzo. Avo vakuvombaga isho ili vaposhele itaji yeyi kunanjiha ilelo itwe tukushimbila ili tupate itaji yeyituku nanjiha. ²⁶Kwa hiyo nene intakushinibola bila lya sababu au inkuhoma nu ingunzi ngati kuhoma ihewa. ²⁷Ilelo inkuvuyimwa umuvili wane nu kuvomba ngatine mtu mami ili kuti inge tayali navahimbilila ava mwavo, nene intahavene wa kuhanwa.

Chapter 10

¹Inkwana amwe mumanye ukaka nu udada vane, kuti ava tata vitu vali pansi lya Mulungu nu vonti vatushie pansi lya sumbi. ²Vonti va batiziwile vave va Musa mukasi yivingu nu mukasi ya sumbi. ³Nu vonti valiye ishaluzya sheshila isha moyo. ⁴Vonti vamweleye ishinyaji sheshila sha loho. Mana vamwele ye kufuma mwi we lya loho wevuha wa fuataga, nu ivelila lyali vu Chiristi. ⁵Ilelo Mulungu atasungwile nkani na vinji vavo, nu uvufwe wavo za zambazizwe Mulungwa. ⁶Basi amambo aga gonti mufano kukwitu, ili atwe tutahave vantu va kutamani amavivi ngati avene vwe vavomwile. ⁷Mutavemwe vabudu shihole shezyo ngati amwavo avo vwe vali. Ino ngati vwe isimbwile, "avantu vatendime pansi vahalyanga nu kumwela nu vavusile nu kukwimba kutama lya mapenzi" ⁸Tutahavombe uashelati nu avinji vavo vwe vavomwile vahafwa usiku lyoka avantu ishilini nu tat elufu kusababu ilyo. ⁹Pope tutahamujalibu Chiristi, ngati avinjivavo vwe vavomuvile nu vaha nanganywa kunjoha. ¹⁰Nu vili mutangwing'izaje, ngati avinji vavo vwe vanungwingwezaga nu kunanganywa nu havizya wa vufwe. ¹¹Basi amambo ago gakuvombeha ngati mufano kukwitu gaha simbwa ili kutu kutusunda atwe tvevahatusuvilila nu amasizo ga hali. ¹²Pe wowonti wa kujilola ayimiliye ayime makini atahi inze agwe. ¹³Kutali ujalibu lyevazi le amwelete lya kawaida kwa muntu ila Mulungu mwaminifu. Atangavaleha mujalibiwe kutuha uvuwezo winyu. Poka ni jalibu uwene akuvapa umulyango wa kufumila, ili mwezye kungoma ¹⁴Pe mwe, vankundwa vane, yishi mbiaji ibada lya luhole shezyo. ¹⁵Inkyanga namwe ngati vantu vavali ninjele, ili mwamule juu lya lyenkuyanga. ¹⁶Ishikombe sha baraka shetu kubali kiwa, te luhomano lya mavandaga Chiristi? umukate vula wetu ku mensula. Tete luvungano lya muvili wa Chiristi. ¹⁷Mwepe umukati woka, atwe twetwe vinjitwe muvili woka, itwe twenti tukuposhela umukate woka ku poka. ¹⁸Vevanyaji avantu va kuizilaeli je! vala vonti vakulya izabihu te vashiliki mu mazabahu. ¹⁹Inkuyanga ishoni basi? kuti ishi hole shzyo shintu? Au kuti ishakulya sheshifumulwe isadaka kushiholeshozyo shintu? ²⁰Ileloinkyanga juu lya vintu vila vwe vafunzwizye isadaka avantu avapagani ava munsu, kuti vakufumwa ivintu ivi kumampepo. Nu te kwa Mulungu. Nane inta kkwanza amwe kushilikiana nu mapepo! ²¹Mutanga wenya kumwelela ishikombe isha mwene nishikombe sha mpaepo mutungava kuva uluvungano mu meza lya mwene nu mumeza lya mapepo. ²²Au tukumuvia umwene uvuzuva? juli namaha kutuha uvene. ²³"Wintu vyonti vilihalali", Ilelo te vyontivikufaa. "ivintu vyonti vwa halali," Ilelo te vonti ve kuvazenga avantu. Kutali pope woka nkandi ahalondola aminza aga wa mwoyo. ²⁴Badala ywake, kila woka angetafuta umaha lya mwenzake. ²⁵Munga wezya kulya kila shintu sheshi kukazi lwa ku bila kuvu ziliza vuzilizya kwa ajili ya nsivo. ²⁶Maana "insi lya mwene, nu vyonti vwa vikuyizuya". ²⁷Nu muntu we ata kwanini inge ava lanjila kulya, nu mu kwanza kuvala lyanji shoshonti she akuvapa bila kuvuzilizya amaswali lya nsivo. ²⁸Ilelo umuntu inge avavuzya, "Ishakulya ishi shifumilinenisadaka lya mupangani," lya kwa ajili yakwe wavavuziye nu kwa ajili lya nsivo. ²⁹Nane intakumanisa insivo zyinyu nkandi insivo zya vula uwamwavo. Maana shoni uhulu wane vulongwe nu muntu uvunji? ³⁰Lwe ane inkufumila isha kulya kwa kusalifua, shoni indigwe kushintu she insalifurizye kulisho? ³¹Kwa hiyo, shoshonti mukulya au kumwela, au shoshonti she kuvomba, vombaji gonti kwa ajili vushindamu la Mulungu. ³²Mutaha tezye avayahudi au avayunani au utempeli wa Mulungu. Lingaji nanzane ve inkulinga kuva hondezya avantu vonti ku vintu vyonti. ³³Intakulondola ifaida yane nenene nkandi lya vinyi nane inkulomba ishi ili vapate kupokwa.

Chapter 11

¹Fwataji nene, ngati nu nene inkumufuata Chiristi. ²Isalizi inkuva kushila. she muku nkumbuha mu vintu vwonti. inkuvatima mwepe mugalemile imposhelo ngati vwendeste kwinyu. ³Basi inkwanza mumanye kuti Chiristi twe lya kila mwanavuli, wo pe umwanavuli litwe lya mwantanda nu kuti Mulungu litwe lya Chiristi. ⁴Umwanauli wowonta wakulava au kufumwa uvunabi, inge agubishiye itwe akuli pelya insoni itintwe lyakwe. ⁵Ilelo umwantanda wowonta au akulanya kufuma uvunabii wakati itwe lyakwe lili apezelu akulipezya insoni itwe lyakwe. mwepe sawa sawa nu kuti atenzite. ⁶Inge ngati umwantanda atagukugubishila itwe lyakwe nu atentwe insinsi zya kwe zive imfupi. manaigezava nsoni umwantanda kutenda insinsi zya kwa au kutendwa, basi agwi nchile itwe lyakwe. ⁷Maana yitakwanzilwa umwanavuli kugubishila itwe lyakwe, mwepe uwene mfano wa vushindamu lwa Mulungu ilelo umwantanda vushindamu wa mwanavuli. ⁸Mwepe umwanavuli akufumilitana nu mwantanda nkandi umwantanda akufumilila nu mwanavuli. ⁹Wala umwanavuli utupezilwe kwa ajili lya mwantanda. inkandi umwantanda amapezilwe kwa ajili lya mwanavuli. ¹⁰Ine ye sababu mwantanda kwanziswa kuva nishilolesyo sha mamulaka juu yitwe lyakwe kwa sababu lya kavizya. ¹¹Pope isho, mu Umwene umwantanda atali weka pasipo umwanavuli au umwanavuli pasipo umwanatanda. ¹²Maana ngati ve umwantanda afumile kwa mwanavuli, au wevulo umwanavuli afumi kwa mwantanda. Ni vintu vwonti kufuma kwa Mulungu. ¹³Jikungaji mweneme: Je! ishi mwe mumwo umwantanda amulave Mulungu lye itwe lyakwe lyelili apazelu? ¹⁴Ishi pope iasili yuyoyeka yitakuva sambilizya kuti umwana vuli agayima ni nsinsi itali nsoni ku kwake? ¹⁵Ishi iasili yitakuvasambilizya kuti umwantanda age ayima ni nsinsi intaliwe vushindamu ku kwake? mana apewilwe insinsi zila intali ngati zyalo yakwe. ¹⁶Ilelo inge umuntu wowonti akwanza kudalinkana kulilio, atwetutali ni namuna lya mwavo, pope avatempeli lya Mulungu. ¹⁷Mundajizyo gegakwinza, nene intakuvatima. Maana lye mukuvungana, te kwa kufaida nkandi kuhasara. ¹⁸Maana ngati inkwivwa kutu lyemukuhomana mwa tempeli, kuli ulugavano kati yinyu, nu ku hasehemu inkwamini. ¹⁹Mwepe maana gave amadali kati yinyu, ili kuti vala ve vitishiwiwe vamanyishe kuwinyu. ²⁰Mwepe lya mukuhomana, she mukulya te shakulya sha mwene. ²¹Lwe mukulya kila woka akulya isha kulya shakwe vuyo lwe vashili avanzi kulya pope uno alininzala, nu enu gamugomeye. ²²Ishi mutali ni nyumba izya kulilana kumwelela? ishi mukulisufwa itempeli lya Mulungu nu kuva za lavula vevatali ni shintu? injane ishoni kukwinyu? imba timishe? intanga vatimiha ku lili! ²³Mwepe naposheleye kufuma kwa Umwene shila she imbapiye amwe kuti Umwene Yesu, uvusiku vula we vamugaluliye amanyetuye umukate. ²⁴Baada lya kusalifwa, amavu mensuye nu kuyanga, "Uvu we muvili wane, we vuli kwa ajili yinyu. "Vombajishi kwa kunkumbusha nene". ²⁵Nu nishi wevulo ahavyetula ishi kombe baada lya kulya, nu kuyyanga, "Ishi kombeishi lulagano ulupwa mu mavandagane . Vomba jiisi ulwinjilwa mukumwela kwa kunkumbuha nene. ²⁶Kuhavalilizyo he mukulya umukate uvu nu kumwela ishi kombe, mu kuita ngazyia mfwo lya mwene mpaka paliyiza, ²⁷kwa hiyo, wowonti veakulya umukate au kumwela ishi komba isho isha Umwene veyitakwanziswa, akuva ajinye tuliye uvunanzi wa muvili nu mavanda lya Umwene. ²⁸Umuntu ajivuzilizye wekansuti, nisho avulye umukate, nu kumwela ishi kombe. ²⁹Mwepe wa kulya na kumwela nsitu ku kwenyelelzya umuvili, akulyana kumwela uvukungwa wakwe mwenene. ³⁰Ino ye saababu avantu avinji kati yinyu vavinu nu vayeye vaye nu baazi yinyu vafuye. ³¹Ilelo inge twajenya tweeka tetuha kungwa. ³²Ila lyetuku kungwa nu Umwene, tuku vuyila, ili tutahinze tukungwe poka nu insi. ³³Kwa hiyo udada nu ukaka vane, lwe mukulo mana mupate kulya, gulililaji. ³⁴Umuntu agayima ni nimala, alye kunkaya yakwe, ili kuti lye mukuhomana poka yitahave kwa kugungwa nu kuhusu wintu ivwinji gemusimvile indiva vuzyalwe indigalula.

Chapter 12

¹kuhususina kalama vya mumoyo, ukaka nu udada vane intakwanza mukose kumanya. ²Mumanyile k uti lwe muvali mwe vapagani muhalongo zewaga kufwata ivihole shezyo vwe vitakuyanga, kumadala gogonti mwahalongo zwaga nazyo. ³Kwa hiyo, inkwanza mumanye kuti kufali numo wea kuyanga kumpepo lwa Mulungu lwe akutu, "Yesu vakutipile" numo wowonti weanga yanga "Yesu vu Umwene," nkandilelo mu mpepo umufinyilwe. ⁴Basi kuli ikalama tafauta tafauti, nkandi umupepo we vuyo vula. ⁵Nu kuli ihuduma tafauti tafauti, ilelo Umwene we vuyo vula. ⁶Nu kuli iaina mbalimbali izya imbombo, ilelo Mulungu we vuyo vula vakuzivomba imbombo zonti mu vonti. ⁷Pe kilawoka vakumpa uvufunuo wa mpepo kufaida ya vonti. ⁸Maana umuntu woka vampiye umupepo izywila mushinzi, nu wamwavo izywi lya vumanyi kwa mpepo vula vula. ⁹Kuvamwavo akumupanga ulwitiho ku mpepo uwene vula, nu kusawamwavo kalama lya kuponiya kwa mpepo woka. ¹⁰Kwa mwavo amatendo gamaha, nu wamwavo uvunabii, nu wamwavo kutafisili iluga. ¹¹Ilelo umupepo wewevula wakuvomba imbombo izi zyonti kumupa kila muntu kalama kukadili vusevi wakwe vumwene. ¹²Kwa maana ngati shila umuvili ve woka, vuli, viungo vinji, ve viungo vyonti venamu vili wevula she shinisho nu Chiristi. ¹³Kwa maana mu mupepo woka atwe tweti twozelilwe kuva muvili woka kutu te vayahudi au avayunani, kutitwe vatumwa au tusatulilwe, nu vonti watu mwensizye umupepo woka. ¹⁴Mwepe umuvili te shiungo shoka nkandi vili vwinji. ¹⁵Nu Inge umuluku agayanga, "mwepe nene te sehemu lya muvili," pisho yitakuvomba kuva sehemu lya muvili. ¹⁶Nu "inge lyava likutwi lingayanga mwepe nene te nelyinso, nene te sehemu lya muvili," pusho litakuvomba kutokuvwa sehemu lya mwili. ¹⁷Ngati umuvili wonti vungava lyinso, nkandi kulikwi ukwa kukwivwa? Ngati kuli kwi ukwa kununsya? ¹⁸Ilelo Mulungu amavisile kila shivu ngo isha muvili pepakwanziwa nanza ve amapanzile vuyo. ¹⁹Nu ngati vonti vihavanga shiungo shoka jumuvili nke wapi? ²⁰Ishi salizi iviungo vwinji, ilelo umuvili woka. ²¹Ilyinso litanga wezya kuzivuzya nyove "intuli ni haja nawe" pope itwelitanga wezya kuvivuza winamaji itali haja numwe". ²²Ilelo wiungo vwa muvili vevukulolelakuva numushinzi hansi vikanza inkani. ²³Nu viungo vwamuvili vetukusiva vili nunzu ishinzi hansi, tukuvipa umushinzi nkani, niviungo uwinyu vyevitali nu muvuto vilinuwinza inkani. ²⁴Nu salizi viungo vwitu vwe vilinumvuto vitali mhaja lya kuvipa umu shinzi mwepe tayali vilinumu shinzi mwepe tayali ulinumushinzi. Ilelo Mulungu avivuu ga nisizye wiungo vonti poka, naanipiye umushinzi inkani vila vitali numushinzi. ²⁵Amavonwile isha ili patahave ulusatano mu muvili, nkandi iviungo vyonti ve sengulane kulukundo lwa poka. ²⁶Nu isaliziishi ungo shoka shvwalala wiungo vwonti vikuvwalalapokaau kuhavalilizyo he ishi ungo shoka shiku shindikwa, ivi ungo vyonti visunge kupoka. ²⁷Ishi imwe mwe muvili wa Chiristi, ni viungo kile woka weka vuyo. ²⁸Nu Mulungu avisile mu tempeli insuti umutume, pili avabi, tatu avalimu havili vonti veva kuwomba amambo amupiti, havili ikalama vya kuponya vala vevakuavwa, valeve vakuvomba imbombo lya kulongozya, nu vonti vekali nu aina izinyi iza njangu. ²⁹Je itwe twenti twe vatumwe? Itwe nswenti twe vanabii? Itwetwenti twe valimu, ishi itwe twenti tukuvomba imbombo lya miujiza? ³⁰Je itwe twenti tuli ni kalama lya vuponyaji? itwe twenti tukuyanga kushiyango? itwe twenti tukuta fisili injango? ³¹Londolaji inkani kalama zye mpiti nane inkuvalolesya idala ilyinza nkani.

Chapter 13

¹Tuyanje kuti inkuyanga munjango za vantu nizya vahavizya. Ileo inge te shikunzi inimile neshaba yekulola au uvupatu ne vukuyela. ²Nu kuti indi nina Kalama lya vunaii nu vumanyi wa mundiga zye zizishilwa nu njele, nu kuti indi nulyitiho ulwa ku samwa amagamba ila inge intali nishi kunzi, nene te muntu. ³Nu tuyanje kuti ningafumwa wintu vyene vonti nu kuwalisya avapina nu kuti inkuvufumwa umuvli wane ili impembwe umwoto. Ileo inge intali nishi kunzi, yitakunavwa nu shimo. ⁴Ishi kunzi shikuvu milila nu shikutunza. Ishikunzi utukujitima au kujivwa utali nishituli ⁵au ulombwa vutakulondola uvuvavi ikalakasye pope vuta kuvazya amavivi. ⁶Vutakusungwa uvuzalimu badala yakwe, vukusungu mu zya nalyoli. ⁷Ishikunzi shiku jimbilia ivuntu vyonti vu kwamini amambo gonti vulu nuvu dada mazu mu vontu vyonti, nu shikuvumilila wintu vyonti. ⁸Ishikunzi shitakuloleha. Inge kuli uvunabii wonti vulituha inge kuliinjango, zilifiha mwisho, ige kuli uvumanyi, vulitaha. ⁹Mwepe tumanyile kuha sehemu nu tukuvomba uvunabii kusehemu. ¹⁰Ileo lweyi kwinza yila ye yili yonti, yula yeyituli yonti yilituha. ¹¹Lwe nali ne muni, nyanzile ngati ne mwana inkasiva ga ngati na mwa, inka mulaga ngati ne mwana lena vane muntu umupuma navisile apatali nane ivintu vya kuvana ¹²Mwepe isalizi tukulola ngati kwakwi galasi, ngatu sula kuhisi, ilelo ahavalilizyo iho tulilola pamimbo kwa pamunso. Ishi imanyile ku sehemu ilelo kuhavalilizyo iho indi manya nkani ngati nane vwe imanyisile inkani. ¹³Ileo ishi amambo aga gatatu gatenda me ulwitiho, itumaini lye likunza, nishikunzi. Ileo lwa uptinkani yaga she shi kunzi.

Chapter 14

¹Mulondolaje ishikunzi nu kutanani nkani kalama zya muloho, inkani sana mpate kufumwa uvunabii. ²Maana uwene weakuyanga kushiyango atakuyanga nu vantu nkandi akuyanga nu Mulungu. Maana kutali numo weakwelewa mwepe akuyanga ivintu vve vizihime mu mupepo. ³Ilelo vuala ve akufumwa uvunabii akuyanga na vantuna kuva zenga, kuvapa umwoyo, nu kuvapepelezya. ⁴Uwene we akuyanga kushiyange akujizenga weka, uela we akufumwa uvunabii akulizenga itempeli. ⁵Isalizi inkusungwa kutimwe mwenti munyanje kushi yango. Ilelo zaidi yago, inkusungwa kuti mufumweuvunabii. Uwene we akufumwa uvunabii we mpiti kuliko we akuyanga kushiyango labuda (vavanje ava kutafisili) ili kuti utempeli lipate kuzwengwa. ⁶Ilelo isalizi ukaka nu udada vane, inge ninza kukwinyu nu kuyanga kushiyanga inkuva faidisye ishoni imwe? itangawezya, isipokuva inkuyanga namwe kwidala lya ufunuo, au kwidala lwa njele, au uvunabii, au kwidala lya kusambilizya. ⁷Inge ivintu ve vitali nuvupuma ngati ifilimbi au ishinumbi inge zita fumwa isauti zye zitofautine, yinga manyiha vuli shililovuli shikuhomwa? ⁸Mwepe inge ibada gumulinga fumwa isauti yeyitanga manyiha, nu munavali umuntu angamanya ikuti havalilizyo hakujanda kuvulugu? ⁹Shinisho isho namwe. Inge mwafumwa kulumili izyi lye litalini zanuli ninamuna vuli umuntu akwelewa she mukushiyanga? mulivanga mukuyanga, nu kutali nashimo she akuvivwa. ¹⁰Kutai shaka kuti kudi ishinyango ishinji, mbalimbali munsu, nu kutali nayimo ingeyoka yeyituli nu maana. ¹¹Ilelo inge intamanyile imana ya viyango lwenima ne mujeni kukwakwe uwene we akuyanga, wope we akuyanga akuva mujeni kukwane. ¹²Shini sho namwe mwepe mu kutamani inkani kulola uvusitisho wa mpepo, yepi kuti mwonjeze inkani kuzenga itempeli. ¹³She shinisho we akuyange kushiyango na alave apewe kutafisili. ¹⁴Mwepe inge nalava kushiyango, umpepo wa Mulungu akulavaga, ilelo injele zyane zitali nu mantonogwa. ¹⁵Inkonze vuli? inkulava kumpepo uwane ilelo inkulava kunjele zyane kuti intile kunjele zyane nu inti inditela kunjele zyane pwa. ¹⁶Ivinginevyo mge wa mutimiha Muungu ku mpepo, uwenewe mjeni akwitishila vuli "Amina" lukufumu insalifwo, lwe atagamanyile gukuyanga? ¹⁷Maana mwemumvwo mukusalifwa hinza ilelo vumovula atakuzengwa. ¹⁸Inkumusalifwa Mulungu kunema lya viyango lvinji nkani yamwe mwenti. ¹⁹Ilelo mwatempeli heli injanje anzyi gasano kuvumanyi wana ili impate kuvala nganizya avanj, kuliko lya kuyanga amazyi kumi elfu kushiyango. ²⁰Ukaka nu udada vane mutahimwe mwavana paku siva kwinyu. havili yakwe, kuzya mavivi, vanji ngati mwavana avacheche. Ilelo mu pakusivwa kwinyu mu ve mwe vantu avapuma. ²¹Yisimbilwe mushelia "kwa wantu va viyango lva mwavo nu kumalomu gavajeni indiyanga nu vantu ava wala pope isho te va hamivye" akuyanga Umwene. ²²Pisho, neneshilolesyo tekuvevevitisile, nkand kuve vatitisile. Ilelo kufuma nuvu nabii uwa kulolesya ite kuve vatitisile. nkandi kwa ajili yavo vevetisile. ²³Haya, inge utempeli lwonti livungine poka nu vonti vayanje kuviyango, nu vajeni ve vatitisile vinjile, vuli vatanga wezya kuyanga kuti muli vuzimu? ²⁴Ilelo inge mwenti mukufumwa uvunabii nu veatitisile pope umujeni uyinjila, angashawishiwa nu gonti ge akwivya, alilongwa kugonti ge gakuyangwa. ²⁵Isili zya mumoyo wakwe nkanzi zyangubulwa. Amatokeo gakwe, nkandi aguye ishinama na kumulava Mulungu. Nkayitisile lya kuti Mulungu alipakasi yinyu. ²⁶Shoni she shikwinza basi ukaka nu udada vane? Lwe mukuhomana poka kila woka ali ni zaburi, indagani zyo iviloleso, ishi yango au itafasili vombaji kula hantu ili kuti mulizenje itempeli. ²⁷Inge wowonti akuyanga kushi yango, vave valipo vavili au vatatu, nu kila woka mu zamu nu muntu lazima atafisili she shayangwa. ²⁸Ilelo inge kutali umungu uwa kutafisili basi kila woka wavo atendame bila kuyanga mukasi lya tempeli. Basi kila woka ayanje weka vuyo nu kwa Mulungu. ²⁹Kwa kuva nabii vawili au vataatu vayangaje, navanji vatejelevaje kwa ku sivilila she shikuyangwa. ³⁰Ilelo we atendime inge agu bulilwa ishintu mu huduma vula we akuyanga nu apume. ³¹Mwepe kila woka winyu akuwezya kufumwa uvunabii voka. badala yawa mwavo ili kuti kila woka apate kujifunza nu vonti vawezye kutiwa umoyo. ³²Mwepe umpepo wa vanabii zilipasi lya kuwenyele zya wa vanabii. ³³Mwepe Mulungu te Mulungu wava vivi, nkandi vetisi. Ngati vye yili mumatempeli gonti aga veva kuputa. ³⁴Ikwanziwa avantanda vatendamaje kwa kupuma mu tempeli. Mwepe vatakwanziwawa kuyanga badala yakwe, vakaziwa kuva muvunyenyekevu, ngati ishelia vye vikuyanga. ³⁵Inge kuli shoshonti vakusungwa kujilanganinya. Kwa kuva ve aibu vavazilizye avalume vavo kuhaya. Kwa kuti aibu kwa mwantanda kuyana mu tempeli. ³⁶Je izyi lya Mulungu lya fumile kukwinyu? je liva fishe ame welele? ³⁷Inge umuntu ajilola vunabii au wa mulohoni, akwanziwa agamanye amambo ge inkuva simbila kwe kuti ndaji zyo zya Mulungu. ³⁸Ilelo inge atamanya aga, muleshi atahamanye. ³⁹Peisho ukaka nu udada vane, yanzaji inkani kufumwa uvunabii, nu mtahamudi ndile numo kufumwa uvunabii, nu mtaha mudindile umuntu wowonti kuyanga kushiyango. ⁴⁰Ilelo wintu vyonti vivombeshe kuwinza nu kwa nuvutulatibu.

Chapter 15

¹Ishi inkuva kumbusya, muva ukaka nu udada, juu lya itastamenti yeyahu mbililwe, ye mwayiposheleye nakukwimilila kwiyo. ²Kwe itastamenti ino yipokwilwe, inge mwalilema hinza izyi lye imbalumbiliye amwe, ilipokuwa mwalyitishie welele. ³Ngati nsuli vwe nayi posheleye kuvumuhimu naleste kukwinyu ngati veyili kuti kufumililana nu mazyi, Chiristi amafuye kwa ajili lya mbivi zytu. ⁴Kufumililana nu mazyi vamusyiliya nu kuti amazyusile isinku lya vatatu. ⁵Nu kuti amafumiye Kefa, kuva kwa kuva kumi nu vavili. Havili avafumila kuhavalilizyo hoka ukaka nu udada zaidi lya miatano. ⁶Avinji vavo bado vali nuvu puma, ilelo baazi yavo vakasite utuvo. ⁷Havili aha muloleshela Yakobo, nu kuti vatume vonti. ⁸Umwisho wagope, andoleshee nene, ngati shile kwa mwana we apafwilwe kuhavalilizyo hete huho. ⁹Mwepe nene muni muvatumwa. Ina kwanziwa kuwkwitwa mutume mwepe nali yinwizye tempeli sha Mulungu. ¹⁰Ilelo kuwila lya Mulungu indipo ngati veindi, nu puwila wakwe kuline yitali walele, badala yakwe, navomvile kumaha kutusya vonti ilelo yituli nene, nkandi uwila wa Mulungu wevuli mukasi yane. ¹¹Kwa hiyo ngati ve nene au vuvo tukulumbilila isho nu kukwitiha isho. ¹²Ishi ngati Chiristi alihubililwe ngati weazyusyile kuvevafuye, vuli mu yinyu muyanje kutali uluzusyo lwa fuye? ¹³Ilelo ngati kutali uluzusyo lwa fuye, basi pope Chiristi ata zyusihe. ¹⁴Nu ngati Chiristi atazyusile, isho ululubililo lyinyu lwa welele, nuluwitiho tiho lyinu, linyu lwa welele. ¹⁵Nu tulolesile kuva twewashaidi avi lenga kumuhusu Mulungu, mwepe twa mushuhudila Mulungu ishingunga, kuti amuziyaze Chiristi, mepe ata muziyazinze. ¹⁶Inge vevafuye vatuku zyuha, Yesu wope atazyasiwilwe. ¹⁷Nu ngati Chiristi atuziyasiwilwe, ulyitiho lwinyu lwa welele nu bado muli mumbivi zyinyu. ¹⁸Poshe pope vala vevafuye mwa Chiristivope vangamiye. ¹⁹Inge kumaisha agageka tulinuvushavili kuhavalilizyo wevu kwinza mukasi lya Chiristi, avantu vonti, atwetwevaku fwilwa uwila inkani lya vantu vonti. ²⁰Ilelo isalizi Chiristi azyusile kufuma kuveva fuye amantwonogwa aga kwanza gavala ve vafuye. ²¹Mwepe kufwa shinzele kutushila umuntu pia kutushila umuntu wu zusyo wa vantu. ²²Kwa kuva ngati mu Adamu vonti vanakufwa, pisho pope mu Chiristi vonti vakuvombwa uvupuma. ²³Ilelo kila woka mu mipango gakwe: Chiristi, amantonongwavali vomba kuvapuma kuhavalilizyo ha kwinza kwake. ²⁴Pevuli yima mwisho, pala pe Chiristi pali lemeha uvumwene kwa Mulungu Tata. Ino ye pala paliyinda kukomesya uvutawala vonti nu mamulaka gonti nu maha. ²⁵Mwepe lazima atawale mpaka pali viha avavivi vakwe pansu ya nyayo zyakwe. ²⁶Umuvivi wa mwisho kumuna nganya kwe kufwa. ²⁷Mwepe "avisile kila shintu pansu lya nyayo zwake". Ilelo lweyikuyanga "avisile kila shintu" kwe kuvu zelu kuti ino yitu kuhusisya vala vevavisile kila shintu pansu yakwe vuyo. ²⁸Lwe wintu vyonti vivisilwe pansu yakwe, tena umwana vuyo alivi kwa pansu yakwe vula we avivisile wintu vyonti pansu yakwe. Ino yilifumila ili kuti Mulungu Tata ave gonti mu vonti. ²⁹Au pape vakuvomba ishoni vala vevozililwe kwa ajili lya vevafuye? Inge vevafuye vatakuvazu sya kabisa shoni havili va kwozelwa kwa ajili yavo? ³⁰Nu shoni she tuli muhatali kuhavalilizyo honti? ³¹Ukaka nu udada vane kutashila kujitima kwane kulimwe ve indina vyo mu Chiristi Yesu Umwene wintu ikutangazya ishi: inkufwa kila lisiku. ³²Yiku faidisyia ishoni mu ku kwenya kwa vantu, inge nu homine niviyama ivihali Efeso inge vevafuye vatakuzyusiwa? leha basi tulye nu kumwela la mwepe indavi tulifwa. ³³Vataha valumile amalenga: "Amakundi amavili ga ku nanganyaga itabia inyanza. ³⁴Mwe nikiasi! mutenda maje muvuna lyoli! mutahendelele kuvomba imbivi mwepe mu yinyu mutali nuvumanyi lya Mulungu. Inkuyanga ishi kunsoni zyinyu. ³⁵Ilelo umuntu uvunji angayanga, "wevuli vevafuye vakuzyusiwa? vope valiyanza ni aina vule ya muvili." ³⁶Iwe we mupukupuku nkani! shilahe uwaye shitanga wezya kukula nkandi shifuye. ³⁷Nu shila she wala uku te muvili wa vuli kula nkandi mbeya ye yumezile yingawezya kuva gana au shintu shinji. ³⁸Ilelo umulungu alivupa umuvili ngati ve asuungwilwe, nu kila mbeyu umuvili wakwe wevuyo. ³⁹Amavili gonti gataholine, nkandi kuli umuvili woka uwa vantu, nu muvili uwamwavo wa ivyama, nu muvili uwamwavo wa nyonji, nu wamwavo kwa ajili lyanshi. ⁴⁰Havili kuli amavili aga kumwanya nu mavili aga muni. Ilelo uvashindamu wa mavili aga kumwanya ye aina yoka nuvu shindamu wa muni vope vunji. ⁴¹Kuli uvushindamu woka uwezuya nu vushindamu woka wa mwezi, nu vushindamu vumo uwamwavo wa nzota. mwepe nzota mwepe yoka inzota yikutofautiana ni nzota izya mwavo mu vushindamu. ⁴²She shinisho vuli pia uvusyo wa vevafuye. She shikuwalwa shiku nanjiha, nu she shikumela shitaku nanjiha. ⁴³Shiwialilwe mu matumizi aga kawaida, shikumeziwa muvushindamu, shi walilwe muvu yeyevazu, shikumelelwa mumaha. ⁴⁴Shiwalilwe mu muvili uwa asili shiku meleleziwa mu muvili wa kiroho. Ngati kuli umuvili wa asili, kuli umuvili wa Kiroho pia. ⁴⁵Pope isho yisimbilwe, "Umuntu wa ngati Adamu amavombesile umoyo vukuishi." Adamu wa mwisho amavombesile umoyo yeyikufumwa uvupuma. ⁴⁶Ilelo uwa Kiloho atinzile nsuti nkandi uwa asili na havili uwa kiloho. ⁴⁷Umuntu wa kwa ve wa muni amangombilwe kunsuto. Umuntu wa vuvili akufuma kumwanya. ⁴⁸Ngati shila vula heamagomvilwe kunsuto peisho pope vala vevagomvilwe kunsuto, ngati shila umuntu wa kumwanya vyeali, nisho pope avakumwanya. ⁴⁹Ngati vwe tuvusizye umufano wa muntu uwa nsuto tulivusya pope umfano wa muntu wa ku mwanya. ⁵⁰Ishi inkuvavuzya, ukaka nu udada vane kuti umuvili nu

mavanda vutanga wezya kuvupavana uvumwene wa Mulungu. Pope uwa kunanjiha kuvupwana vutanga nanjiha. ⁵¹Yenya! inkuvavuzya imwe isili lya mundinga: tetuhafwe vonti, nkandi vonti tulibadiliswa.

⁵²Tulibadiliwa mu havalilizyo mu kugubishila nu kugagubula aminso mu mtavumbeta lya mwisho. Mwepe italumbeta yililoha, nu vevafuye valizushiwa nihali lya kutokunajiha nu tulibadiliswa. ⁵³Kwani uno wa kunanjiha lazima uzyale ve vutakunanjiha, nuvu uwa kufwa lazima uzwale uwa kuto kufwa. ⁵⁴Ilelo kuhavalilizyo iha uwa kunajiha ine vauzwalizya we ute wa kunanjiha nuvu uwa kufwa inge wazwala uwa kuto kufwa pe uliyinza uhu yango we vusi mivilwe, ⁵⁵Uvufwe vumizilwe muvushindi. Uvufwe uvushindi waho vulikwi? uvufwe,vilikwi uvuchungu waho?"⁵⁶Uvuchungu wa vufwe ve zambi, nu maha lya zambi ve isheliya. ⁵⁷Ilelo insalifwo kwa Mulungu, ava kutupa answe uvushindi kufuma mwa Umwene witu Yesu Chiristi!⁵⁸Pe isho, vankundwa ukaka nu udada vane, vanji kukwimilila nu muta ngwingi zaje, insiku zyonti vombaji imbombo lya Umwene kwa sababu mumanyile kuti imbombo yinyu mwa umwene te welele

Chapter 16

¹Ishi kuhusu umuchango kwa ajili lya vaumini, ngati ve injanzile ishivanza matempeli lya Galatia, hivyo hivyo shinsho mukwanzilwa kuvomba. ²Mu lisiku lya kwanza lya wiki, kila woka winyu avishe ishintu fulani pahevazu nu kushe sengula, nanza ve mu kuwezya vombaji isho ili kiti kuta have ninichango kuhavalilizyo hendi yinza. ³Nu lwnatiha vovonti vemulimusevandi, musontelezya pka nu kalata kufuma isadaka yinyu ukwo kuye Yerusalem. ⁴Nu ngati mwe mumwo kuline kuvala pope, valivala poka nane. ⁵Ilelo indiyinza kwinyu, kuhavalizyo he indituha Makedonia. Mwepe inditaha Makedonia. ⁶Labudi ingawezya kutendama nimwe au pope kumala umada uwa mpepo ili kiti muwezye kunavya mu hujendo lwana, poponte peinkuvala. ⁷Mwepe intakusiva kuvalola isalizi kuhavalilizyo ahansi mana inkusiva kutendama kuhavalilizyo fulani, ngati Umwene anduhusu. ⁸Ilelo inditendama Efeso mpaka Pentekoste, ⁹Mwepe umuyano umpiti vufungulilwe kwa ajili lya yane, nu kuli avavi avinyi veva vakunkana. ¹⁰Ilisaizi inge Timotheo ayinza, muolaji kiti alimwe pasipo kulola ilyoga, akuvomba imbombo lya Umwene ngati vye inkuvomba. ¹¹Umuntu wowonti atahamusufwe mumwavwe mwidala lya kuve kuamani, ili kiti awezye kufiha kuwane. Mwepe mtalajilwa ayinze poka nu vajenzi. ¹²Ilisalizi kuhusiana nu vajenzi wintu Apolo. Nampiye umwoyo inkani kuva tembelela amwe poka nu vajenzi ilelo amu kutokukwinza kusalizi pope isho aliyinza kuhavalilizyo neali ninafasi. ¹³Muve aminso, yimilaji imala, muvambe ngati vanavuli muve nu maha. ¹⁴Basi gonti gemukugavomba gavombeshe kushiku kunzi. ¹⁵Muyimanyile inkaya lya stefano mumanyile kiti vali vitishi va kwanza ukwo kuakaya nu kiti vajivishe vuvo mu imbombo lya vuumini nu isalizi inkua vuzya ukaka nu udada vane. ¹⁶Vanji mwentonsu kuvanta ngati vao, nu kwa kila muntu weakwava mu imbombonu avavomba mbombo poka naswe. ¹⁷Nu ikufeshelela kulwinzilo lwa Stefana, Fotunatok nu Akiko. Vimilie pala pe imwe mwanziwaga muve. ¹⁸Mwepe vaifulaisya umoyo wane nu yinyu. Kwa hiyo isalizi, vamanyaji avantu ngati hava. ¹⁹Matempeli lya Asia vasontelezyizye indamuhu kukwinyu, akila nu Priska vavalamusile mwa mwene poka nishi vanza lyelilipo kuhaya kwavo. ²⁰Ukaka nu udada vane vonti vakuvalamuha. Lamunkanaji kwivipo itakatifu. ²¹Nene, Paulo, inkusimba ishi kunyove zyane. ²²Inge wowonti atamusungwilwe Umwene, basi ilaana yivepamwanya yakwe, mwene witu nzaga. ²³Uwila wa Umwene Yesu vuve nimwe. ²⁴Ulukundo lwane vuve pokani nimwe mu Chiristi Yesu.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, umutumwa uwa Chirisiti Yesu kushikondo isha Mulungu nu Timotheo umujenzi vitu, kun shivanza sha Mulungu lyelili Korintho, na vafinyile wonti vevale mushingavo vonti ava Akaya. ²Uvila vuve kukwinyu nulyitiho kufuma kwa Mulungu Tata witu nu mwene Yesu Chiristi. ³Ashindi kwaje Mulungumututa uva mwene Yesu Chiristi. Uwe ne vutata kavila nu Mulungu we akufusivizya zyonti. ⁴Mulungu akutusavalizya anse mumayimba giti gonti. ukuti kuwafasa lizye vala vevale mu mayimba tukuvasuvilizya avamwao munsuvasyo yeyila yeyila Mulungu amayivombeye kutusavalizya anse. ⁵Mwepengati shila anna yimba aga Chiristi ga kwonjela kwa ajili yitu, vevulo vevulo msuvalizyo yitu yikwonjela kutushila Chiristi. Porise inge tukuyihiba, lye kwa ajili iya nsuvalizyo zyinyu muvuposhiuvinyu. ⁶Ponse inge vukutu suvalizya iwe kwa ajili iya nsuralizyo zinyu. insuvalizyo yinyi yikuvomba imbombo ichete lwe mkutuni la amayi mba ku vuyimbilizi nanza swe vye tuu kuyimba. ⁷Nuvu danda vazw wenye mumwanya yinyu lupiti. tumanyile kundi nanza vemu kuyimbainza swe nanza ve mukusuvalizlwa. ⁸Mwepe tuta kwanza imwe muveme vajinga, mujenzi muntamo zyetwamile nezyopekuasi ukwo. Vatu voneye inkani nanza vetu kuvenzakuvusya ngati pe tutali pope minsivo izya kutendama havili. ⁹Nalyoli twalonzi vilwe kufwa kwitu ilelo ilyo lyetaja tuvomvile answe tuta havishe niusivo kukuvitu sweka, havili yakwe tuvishe insivo mwa Muungu wakuvazusya avafe. ¹⁰Ama tuposile aswe kufuma muligo mu mbivi izya mufwe, alitupoha havili tuvisile uvu dandavizu witu muveene kiti alitupoha havili. ¹¹Alivomba ishi nazfa ve amwe nyenye vye mu kutwi tiha mu mputo zyinyu avinju pe vali fumwa insallifo kuniaba yitu kwa ajili iya nkunchilizyo nu wila ve vatu piye anse kutushila mumpoto izya muvinji. ¹²Tukuyi tumwa kulili tu kuajilola mumoyo giti mwepe mwe inchizi mukuzetu nu vuzetu wa Mulungu kiti twasogoleye twene twe mu'nsi. Tuku vombo ishi nkani na mwe, nate kutu mumushinzi uwa muni ilelo badala yigo mu muulotwe va Mulungu. ¹³Tuta ku vandishila shoshontesha mtanga weza kusoma au kukwelewa indi nuvudanda vanu. ¹⁴Kuti mu'shemu tayali mwatwelewa nindi nuvudandavazu kiti mwisiku la mwene Yesu tuliyima sababu

yinyu kwa fajili lya shibuli shishu, nanza ve muliyima kukwitu.¹⁵ Mwe nali ni sababau nuvudandavazu kuhusu ili nanzaga ininze kukwinyu nsuti, ili kuti muweze kuposhela ifaida iya kujendelelwa ulya vuvili. ¹⁶Namile inkusiwa kuvajendelela lwe inkasogolaga makedonia havili nali kuvajendelelela havilwe inkugahuha kufuma Makedonia, havili amwe kunsontelezya ane twe inkuvavakuu yahudi.¹⁷ Lwenali inkusivivilila inamuna ino Je, nali inkusisintu sisinta? Je inkupanga amambo kulingana niviwango "Ivwa mu vantu ili kuti injane" "Ndinga, ndinga" na "Ha, ha" kumuda voka. ¹⁸Ilelo ngati shile Mulungu vali mwaminifu, tuta kuyanga gonti "ndinga" na "Ha".¹⁹ Mwepe umwana wa Mulungu Yesu Chiristi, we Selvano, Timotheo nane twa mutangazize mu mwinyu, kuti "Ndinga" na "Ha" havili yakwe, uwene ahavalizizyo ho "nti ndinga". ²⁰mwepe indajizo zonti izya Mulungu zwa "Ndinga" muwene. Isho shope kutushila uwene tukuti "Amina" ku vushindamu wa Mulungu.²¹ Ishi vu Mulungu wa kutusibitisya autwe poka na mwe mwa Chiristi, naama tutumiye aswe. ²²Amevisile umuhuli mumwanya yitu na matupiye iroho mumoyo gitu ngati dhamana iya shila she anga tupa mubada ye.²³ Havili yakwe, inkumusii Mulungu kushudile ane kuti isababu yeya fanyile intahinze Koritho kwe kuti inta havegamile amwe. ²⁴Ino te kuti sababu tukujalibu kudhibiti iimani yinyu vwe yikwa nziwa kuva badali yakwe, tukuvomba poka namwe kwa, ili yahu seshelelo lwinyu, nanza ve mukwimilila mulwihalo lyinyu.

Chapter 2

¹Kwa hiyo na muye kuha sehemu hane nenene kuti nkandintinza tena ku kwinyu muhali ya vuchungu. ²Inge nzva sababiszyeame amaumivu vunanu venkandi amafunyile inse shelele, ane ilelo wevulawe namu na muvalazizye ane?³Nasimuile naza venavomvile ili kutiaha valilizyo hindiyinza kukwinyu intu hinze walole na vala ve hanzi vambomvile inseshelalel indi nuvudundavazu kuhusu imwe mwenti kuti uluseshelelo lyane lisheshelelo lwela lye mulinahuope amwe mwenti. ⁴Mwepe na vasimbiye amwe kufumililana na mayimba amapiti, na mayimba agamoyo na mansozi aminyi ntahanzaka kuva sibabisizya amwe maumizu hawili yakwe, inkanzaga mumanye uluku ndo lwa shing'ova lwa nalinalyo kwa ajili yinyu. ⁵Inge kuliwowonti asababisizye amavune, atasababisizye tukukwane ilelo kwe kushiwango shimo bila kuvila uvuhali zaidi - kukuinyu amwe mwenti. ⁶Ia zabu ino iya muntu ayo kuvinji yikukwila. ⁷Ahavalilizyo ivo badala iya adhabu mukwanzilwa kusamehe na kumpepeplezya vombaji ishi ili kuti ataha wezye kuipwotwanu vila we wonjeje. ⁸Kwa hiyo inkuvapa umoyo kuzibitisa ulukundo lyinyu apazehe kwa ajili yakwe. ⁹Ino ye sababu nandisile, ili kuti imbwezye kuvajaribu na kumanya kuti mukwitishila mu kila hantu. ¹⁰Inge mwanusameheovonti, nane vavele inkumu samehe umuntu uyo shila she na shi samehe - inge nashisameheshoshonti - shiku samehewa kufaida yinyu mu'vulolelo lya Chiristi. ¹¹Ino kwekuti usetaneatahinze kuvavo mbela amalenga mwepe answe tetwe va welewele kunsivo zyakwe. ¹²Umulyango we vufungulilwe kukwane nu mwene hyeninzi mu'mujimwa Troa kunanganya idala lya Chiristi pala. ¹³Ilelo, intali nuvutehe mu mumwoyo mwepe intamwazile umujenzi wane ufito pala pe ninze navalea na galula Kumakedonia. ¹⁴Ilelo tukuku salifwa Mulungu, vuuli Chiristi ulinji ukutulongozya aswe muvushindi ku tushila aswe ukusya sya umunusi umwinza iya njele ya kwa kila sehemu. ¹⁵Mwepe anse kwa muhungu, twe halufu unyinda iya Chiristi wonti kufuma muvala veva pokwile kufuma muvala vevakutega. ¹⁶Kuvantu vala ve vakutega, munusi kufuma uvure nuvufure. kuvala ve vakupokwa wemununsi umwinza kufuma muvupuma na muvupuma. Vunanu wa kwanzilwa ivintu ivintu ivi?. ¹⁷Mwepe answe tetwe vantu avinji veva kukazya izwi la muhungu kwa ajili yilonka. Ilelo kuvuzehuuwa kulondola, tuku yanga mula Chiristi nanza vye vakuttu sontelenzya kufuma kwa mwilongolela lamuhungu.

Chapter 3

¹Je, twa tashe kujihomeshezya swekatena? tuta kwanza ukalata wansivo kukwinyu au kufuma kukwinyu, Je muhiswe muvantu, je tukwanza?. ²Amwe mweka mwa kalata yitu iya nsivo yeyi simbilemumoyo gitu, yeyi manyisitena kusomwa na vantu vonti. ³Mu'kulolesya kuti amwe mekalatu kufuma mwa Chiristi, ye fufumwizeye nanswe ya simbilwe te kuwino ila kumoyo wa Mulungu wevuli hai. itasimbwilwe muvibaowya moyo ga vantu. ⁴Nuvu wevudanda vanu wetulina vope kwa mulungu kutushila Chiristi. ⁵Tuta kuamini sweneswe kunye tula shoshonti ngati kufuma kukwitu ilelo uvudandavalu witu kufumakwa Mulungu. ⁶Vumulungu vamatufanyile tuweze kuvatwe vavomvi lufingwa ulupwaulu hifigwa tu ukataha ha ila lya mulolo. mwepe ukalata akugoga, ilelo iloho yiku fumwa uvupuma. ⁷Isalizi imbommo lya vufwe ye vanyivinzi muhelufi mumwanya ya mawe yinzile kuna muna iya vushindamu kuti avantu vawizikeli vatenyize moja kwa moja pa minso pa Musa. Ino kwa sababu iya vushindamu uwapa minso gakwe uvushushindamuwe vuhafwi fwi laga. ⁸Je, imbombo iya Loho yitakuva muvushindamu inkani? ⁹Mwepe ngati imbombo ya vulonzi yali nuvushindamu, luhinga nkani uvuvomvi wahaki vukonjelaga nkani muvu shindamu. ¹⁰Mwe mumwo kuti, shile sheshavombi lwe uvushindamu nsuti ndinga vushi ndamu havili mu'mushinzi una mwepe ya vushindamu we vukwonjela. ¹¹Mwepe ngati shila she shali kutuha shali nuvu shindamu kushipimo vuli nkani shilashe. sha kutendama shikuva nuvu shindamu! ¹²Mwepe tukujamini kwa hiyo tulinuvu dandavazu nkani. ¹³Tutali ngati vumusa, wamavisile uvudumbwe paminso gakwe, ili kuti avantu avazilaeli vata hawezeye kukwenya moja kwa moja mhimwisho wavudanda vazu we vuha fumaga. ¹⁴Ilelo manye izyavo va'zihotosheye pope hadi siku ili uvuhizaji wevula bado vukusijala kusambili la ulufingwa ulwa hali. Yita visizwe apa zehu mwepe mwemu Chiristi mweka vakuye fweza apatali. ¹⁵Ilelo pope lelo ahovulilizyo hohonti lwe vankumu sambilia umusa, utaji vukutendama mumwanya ya moyo gavo. ¹⁶Ilelo lumuntu lwakumu gevu shila umwene utaji vukwepa. ¹⁷Ishi umwene vuLoho. Pepali nu Loho wa mwene. kuli ulu satuho. ¹⁸Ishi atwe twenti pokana muminsogegatavishililwa utaji, ga kulola uvushindamu wa mwene tuku gevuziwa mikasiya luloleho lwelula ulwalu shindamo kufuma mushahada ilyamwao nena veyili kufuma kwa mwene vevu.

Chapter 4

¹Kwa hiyo mwepe tulinimbombo ino nanza ve tuyiposheleye uvila tutakuvati hamoyo. Bedala yakwe, tuhanile amadala gonti aga nsoninazye zizihime. Tuta kutendama kulombwa posye tutakulivombela haviviiziya lya mulungu kuliwakilisya ilya nalyoli. ²Tukujilolisya twenetwe mundingu ya kila muntu pilongololela lya Mulungu. ³Ilelo inge itestamenti yitu yizihime, ifisi kuvalatu vevakutega. ⁴Mu'nsevozyako, Mulungu uwa insi'no ava tonkoye unyele zyavo zye zita kumwitiha havili yayope, vatangawezya kulola uvuzelu widala ulyavu shindamu wa Chiristi we,shilola unyosha Mulungu. ⁵Mwepe tutakujitanga lya twenetwe, nkandi Chiristi Yesu ngati umwenena sweneswe ngati twevavonvi vinyu kwa ajili lya Yesu. ⁶Mwepe vumulu wa amayanzile, uvuzelu vulihozya mushisi ahozizye mumoyo gitu, kufuma muvuzeluwa njebe ya vushindamau va Mulungu mwakungu ya Yesu Chiristi. ⁷Tukuyimba ni hazinainomuvililo ivwa ntope ili kuti yeleweshe kwa maha mapititi nkani ga Mulungu na te'yitu. ⁸Tukuyimba mumavila namavila, ilele tutaku tatwaha, tukulola amagani gani ilelo tutamanyile kudumula umwayo. ⁹Vakutuyimua ilelo vatatu tuleshelezizyeha tukusubwa pansi ilelo tutukutegaha. ¹⁰Ahavalilizyo honti tukuvusya mu'mavili gitu ifwo lya Yesu ili uvupuma wa Yesu vuloleshe wope mumaviligitu. ¹¹Atwe twetwe vapuma ahawalilivyo honti vatufumize kufwa kwa ajili lya Yesu ilikuti uvupuma va Yesu vuloleshe mumavili gitu aga shi muntu. ¹²Kwa sababu ino ifwo yikuvomba imbombo mukasi yitu, lakina uvupuma uvuku vomba imbombo mukasi yinyu. ¹³Ilelo tulini Loho yeyila yeyia iyalwitiho kulingana na shila she shisimvilwe "Nali mulwitiho pope na yanzile" naswe welele tulinuluitiho, pope tukuyanga. ¹⁴Tunaanyile kuti kula wamamu'zusiye umwene Yesu haavili alituzu sya na nswe poka muvene. Tumanyile kuti alituleta answe poka nimwe mu'vulolehowakwe. ¹⁵Kiha shiriku kwa ajili yinyu ilikuti vwe uvulotwa vwe vukusata kuvantu avinji insalifo zisidi ku kwonjela kuvu shinda mu wa Mulungu. ¹⁶Pe isho tutakudumuha amoyo mwepe ilelo kunzi vakutuseha mukasi tukuvombwa vupwa isiku nisiku. ¹⁷Kuha valilizyo aha ahansi amayimba aga amayuyu ga kutwandala itwe kwa ajili ya uvumilele uvumwamu uwavu shindamu kutuka ivipimo vonti. ¹⁸Mwepe tuta kwenya kwa ajili ya vintu vewe vikuloleha, nkandi kuvia vintu uwevitakuloleha. ivntu vwe tunga wezya kuvilola vya muda tu, ila ivintu vwe vitakuloleha vya shima.

Chapter 5

¹Tumanyie kuti inge uhutendemo lwa'nsi lwe tukutendama umwo valigana nganya tuli ninyumba kufuma mwa Mulungu. Nyumba yeyita kugombwa kunyove zya vantu ila nyumba lya nchima, ku mwanya. ²Mwepe mushegi ishi tukupwa, tukwanza kuvkwa muhutendamo lyituku mwanya. ³Tukusivilila kulili ili kuizwala tetuhaloleshe kuti tulivitali. ⁴Mundingu muhavalilivyo hetuli mukasiyihema ili, tukuvina nakuzidiwa tuta kwanza tutuzul, havili yakwe tukwanza kutunzwaliza, ili kutishilasheshifuye shiweze kumilwanuvupuma. ⁵Wula we atwandaye atwe kushintu ishi vu Mulungu, ve amatupi ye aswe iroho lyinzilo lya shila sheshiliyinda. ⁶Kwa hiyo mwe munda ndavazu ahavalilizyo lonti muve aminso kuti muhavalilizyo tuli munyumba muzya mwili, tuliapatali numwene. ⁷Mwe'pe tukusuvile kuva nulyitihote kwa kulola. kwa hiyo tuli nuvudanda vazu. ⁸Hinza twe apatali kufuma mumuvili na kuhaya poka numwene. ⁹Ilelo tukuvomba kuva ilengo lyitu, inge tukuva muhaya au apatali tumu hondeze uwe. ¹⁰Mwe'pe lazima twi toleshe pilongolela ya shitengo sha vuonzi sha Chiristi, ili kuti kila muntu aweze kuposhela shila she shikwa nzilwa ku gala ge gavombe sile mumuvili, yive kwekuvinda au kuvuvivi. ¹¹Ilelo, kwa kuyimanya iloga lwa mwene tukuwa vuzya avantu. Jinsi vyetuli, yikulolela apazelu nu Mulungu. inkusuvike kuti yikweleweha pope munda yinyu. ¹²Tuta kujalibisya havili kuvavuzya amwe kutulola aswe ngati tveva munda havili yakwe, tuvapa amwe isababu lya kujiva kwa ajili yitu, ili kuti muweze kuva na majibu kuvalave va kujiva kuhusu uhulolelo ilelo'te shila sheshili mukasiya moyo. ¹³Mwepe yikuva ngati zidemosile injele, kwawli lya Mulungu. Nange tulimunjela zitu zionti kwa ajili yinyu. ¹⁴Mwepe ulukindo lwa Yesu Chiristilazimisya, mwepe tulinuva hakika nilii. Kutumuntu woko afuye kwa ajili ya vonti, na Kulilyo vonti vafuye. ¹⁵Chiristi amafuye kwa ajili ya vonti, ili kuti vala veva kutenda maa vatuha tendame havilikwa ajili yavo vuvu badala yakwe lazima vatendame kwa ajili yakwe vuyo we amafuye na kumuzusya. ¹⁶Kusababu ino kukwandila isalizi na kukwendelela kukwendelela tuta kumulonga umuntu kulingana ni vipimo vya vantu, japa apa kwanza tuha mwanya Chiristi mu'na muna ino ilelo isalizi tutaku mulonga vovonti kumana ino havili. ¹⁷Ilelo ingeumuntu wowonti alimukasi ya Chiristi, uwe shiumbe ishipwa. Amambo gazamani gatusile yenya gava mapwa. ¹⁸Ivintu vvi vyoti vikufuma kwa Mulungu. wametuhu menye atwe kukwakwe vuyo kutushila Chiristi, na akutupa imbombo ya kuhomana. ¹⁹Isho kwekuyanga, mwa Chiristi Mulungu akuvuhomonya munsiyakwe vuyo tekuvaza amananzi gavo kuvene, akuvishila kukuvitu indajizyoizya. ²⁰Ilelo tukusewa ngati tukumea kilisya Chiristi, yani ngati Mulungu ahavomba gairufa yakwe kutushila aswe. Tukuvavuzya amwe kwa ajili lya Chiristi "Muhomanywe kwa Mulungu. ²¹Amamuvomwile Chiristi kuva sadaka kwa ajili mbivi zitu uwe we'vula we atahavomba mbivi. Amavomvile ishi ili tuweze kuvomba muvuigla niwa Mulungu muwawene.

Chapter 6

¹Pe kuvomba imbombo poka, tukuvavuzya imwe mutaha poshele uvulotwe wa Mulungu bila ya Matokeo.

²Mwepe akuyanga "ahavalilizyo hihiti siwile anli makini nimwe, na muhavalilizyo ha kupokwa navavizye" yenye isalizi havalilizyo hehitisiwilwe, yenya, isalizi havalilizyo havcuposhi. ³Tutakuviha iwe Iya kudindila kulongolela Iya muntuwowonti, mwepe tutakuyanza imbobo yitu yivikwe musifa imbivi. ⁴Ilelo muzyonti, tukujenya tweka kumatendo gitu gonti, kutitwe vavomvi va Mulungu. tvevavomvi vamkwemuwinji wa Kujimba, amayimba, muntamo, na muvugomu uwa maisha. ⁵Kuhomwa, uhikungo, intamo Lu kuvomba imbombo kumoyo vonti, lu tukupata utulo uvusiku, mu nzala. ⁶Mwuzelu munjele uvujimbilizi, uvinza mupepoum'finjile, mu' lukundo lulwo. ⁷Twe vavomvi vamkwemwizyi Iya na Iyoli mi maha ga Mulungu. Tuli nulu Iyilo ulugolosu kwa ajili yanyove indiloniya kumongo. ⁸Tukuvomba imbombo mumushinzi na kutusufwa ku hala pilwa na kutimwa. tukulongwa kuti tve valumilenga wakati tve vanalyoli Tukuvomba imbombo gati pe tutamanyi sile bado tumanyisile ahinza. ⁹Tukuvomba imbombo vevakufwa na nkulola bado tulipo. Tukuvomba imbombongati tukulongwa kwa ajili Iya matendo gitu ilelo te ngati vevalongilwe hadi kufwa. Tukuvomba imbombo ngati ve vasimililwe, ilelo ahavalilizyo honti tuli nulu seshelo. ¹⁰Tukuvomba imbombo ngati tve vapina, ilelo vakutuchimbusya avinji. Tu kuvomba, imbombo ngati pe tuta kupata nashimo Ila ngati tukuva na na kila shintu. ¹¹Tuyanzile inalyoli yonti kukwiinyuva Kolintho moyo gitu gikusile kuvupiti. ¹²Amoyo ginyu gatakuhanwa naswe nkanchi mukuha nwa ninsivo zyinyu mwenemwe. ¹³Ilelo kubadilisanya kuvugolosu - nkuyanga ngati kuvana - yiguli amoyo ginyu kuvu piti. ¹⁴Mutanje poka na vetetisi mwe kuliluhomano vuli kati ya vugolosu nuvuta vamalandu? Na kuli luhomano vuli kati yavuzelu nishisi? ¹⁵Lwivano vuli uchilisti angawezya kuvanago ni Babeli? au umwitisi ali nisehemu vuli poka na wete mwitisi. ¹⁶Kulilwivano vuli gegalipo kati Iya shivanza sha Mulungu ni shinyango? Mepe aswe tve shivanza sha Mulungu we mupuma nanza vu Mulunguaya nzile "Inkutendama pakasi yavo na kujenda pakasi yavo inkuva ne Mulungu waavo vope vakuva vantu vane" ¹⁷Kwahiyo "Yepe pakasi yavo na mji pangule navo" ayangu munene" mutaha pala mansye ishintu Ivi handa manu ndi vita amwe. ¹⁸Nkuva na Tata winyu namwe muliva mwe vanavane kushana vuli na kushanta nde, "Akuyanga umwene umpezi"

Chapter 7

¹Vankudwa vane, mwepe tuli nifinga izi tujizelufwe twenetwe kwa kilashintu sheshinga vombeha kuvatwe vahandamanumu mavili gitu na mumu pepo. Na tuvu londole uvushindamu mwiloga la Mulungu.²Vombaji inafasi kwaajili yitu! tuta munanjiye umuntu navumo. tuta muna nanginye umuntu vovonti, tuta mupiye tutamufa idisiye kufaida ya muntu vovonti. ³Nkunyanga ili te kwa kuvumana.mwepe injanzileinkani mumoyo gitu, kukuvitu answe kufwapoka na kutendamapoka. ⁴Indi nuvudandavazu umwinji mukasiyinyu na inkujiva kwa ajili yinyu.inizuye nuli pepelezyo. inkuzula nuhuseshelo pope mu'njumba zyitu zyonti.⁵Twamile ku Makedonia, amivili gitu gata mile nulutuvyo havili tena twapasite amayimba kunamunazyonti kwa kuhomwa Mulungu kuluyazu wa kunzi nilyo ga kuvu pande va mukasi. ⁶Ilelo Mulungu wakusuvalizya vevakudumuha amoyo, amatusuvalizye kuhvinzilo lwa tito. ⁷Lutamile kuti lwinzilolwa kwe welele kuti MULungu utusuvali zizye lwali lu PEpeplelo zylola utito amaposheleye kufuma kukwinyu. Uwene amatuvuzilizye ulukundo ulupiti lwe mulinalwo uvila vinyu, na muha saganyaga kwa uvila vinyu, na muha saganyaga kwa ajili yane. Peinonjeze silwe kuva nuluseshelo nkani.⁸Pope lelo ukalata vane vava sukumizizye, ane intakuvupelelela uvila. ilelo inkuvu pelela uvila pala peinkuola ukalata uno vavavomvile amwe kuvamuvila. Ilelo mwali nuvila kuha valizyo ansi. ⁹Isalizi indilinuluseshelelo, tekutimwemwali nintamwo, ilelo kweku'vila winyu navalesite kuntonta, mwampasite uvila wa Mulungu, pe vavayivize teku kuwalele kwasababu yitu. ¹⁰Mwepe uvila wa shimuulungu vukuleta kutonta yeyiku kamilisya uvuposhi bila ya kuva ninsivo, uvila uwa munzi, popesho, vakuletaga imfyo.¹¹Yenyanji uvila uwa shi Mulungu ya zalisizye iazima vuli mpiti mukasi yinyu. nanza iazima yali mpiti mukasi yinyu kusibitisya kuti mutali ni mbivi. Nanzavuli uvuvavi winyu ve vali mupiti. Uhusago lwinyu, uhsungu lwinyu, ibidi yinyu na kukwanza kwinyu kulola kuti uvugolosu lukwanziwa kuvombela kushoshonti shila musibitisizye mwenemwe kutokuva ni mbivi. ¹²Japo navandi shile amwe, intavandishileye kwa ajili ya munanzi, popekumuntu wa pasite amayimba ku mavivi. Inadisile ili kuti ulyitiho lwa moyo ginyu kwa ajili vyitu wombwekumanjiha kukwinyu pilongolela lapa minso ga Mulungu.¹³Kwa ajili yino kuti tukupata uhipepelelo mu'nyongeza ya lupepelelo huitu twenetwe, tuku seshelela pope, popeinkani kwasababuya luseshelelo lwatito mwepe umu pepo wakwe wavapiye ilaha na mwe mwenti. ¹⁴Mwepe ngayti inkajivaga kukwakwee kuhusiana namwe, intalininsoni, ishingunga shwakwe. Ngati pe kila lizyi lyetu yanziekukwinyulyoli lyanayoli, ululingo lyitu kuhusu amwe kwa tito gasibitiszye kuti nayoli.¹⁵Ulukundo lwake kwa ajili yinyu pope hupiti inkani nanza vakukumbuha ulyitio lwinyu mwenti nanza ve mumwisite uwene kwilyoga na kutetemehaa. ¹⁶Indi nuhuseshelo mwepe indinu ndavazu wonti mu mwinyu.

Chapter 8

¹Tukwanza amwe mumanye, ukaka nu udada kuhusu uvulotwe wa Mulungu we vufumile muvivanza va Makedonia. ²Ahavalilizyo hakulingwa nkani aha mayimba, uwinji wa luseshelelo zwavo na kukwonjela kwa vupina wavo vukupapa uvudumbwe uvupiti ulwa lukundo. ³Ku' ve' inkulola kuti veva fumwizye kuvilave vawezizye pope inkani yave vawezizye. ⁴Nu kulyitiholwavo vuvo kwa kutuvuzya nkani, vatulavitekuti tuve navo mumbombo ino kuvaumini. ⁵Ino yita fumile nanza ve tuhanzanga, pehavili nsuti vahajifumwa vuno veka kwa mwene, teta vana jefwa vavo veka kukwitu kuhukundo lwa Mulungu. ⁶Pe' twa muvuzye utito, wamaitayali ayanzi sizye imbombo ino, kuleta muvuti milifu itendo ili ilya hukundo pa mwanya yinyu. ⁷Ilelo muhinujvu dumbwe shintu- muitiho mu'vu yanzi muvu shevu, na kukazana, na mulu kundo lwinyu kwa ajili yitu. Mu' laki kisye kutiamwe mukuva nuvu nuwinji tena muhili lya lukundo. ⁸Inkuyanga ili tengati nkomelezo ileleelo inku yanga ili ili kuwenya uluku ndo lwinyulwa na lyoli kwa kupimanya nu mute wa vanji. ⁹mwepe mhimanyile uvulotwe uwa mwene witu Yesu Chiristi. Pope ongeamali udumbwe kwa ajili yinyu amali mupina. Ili kuti kutushila uvupina wakwe mweze kuva nuvu dumbwe. ¹⁰Mujambo ili inkuvapa uvushauli wevu kuvava. umwa ha woka wevutusele mtanzite tu kuvomba imbombo. ilelo mwa tamanile kulivomba. ¹¹Isalizi limalilizi nanza ve kwali umute niniya ya kuvomba, alafu, Je, mungaweza pope kulileta mu vanalyoliku ve munga wezya. ¹²Mwepe muli numute wa kuvomba itendo ilo, lijambo lyinza na likwiti shilwa. Lazima limilile pa mwanya ya shila shalinasho umuntu, te pamwanya vatu linashope umuntu. ¹³Mwepe imbombo ino te kwa ajili kuti avanwavo vawezye kupata uvu nafuu na mwe muweze kupotwa. havili yayope kuwe nuvulinganu. ¹⁴Avinjinyu kuhavalilizyo hasalizi ukwava kushila sheva kwanza. Ishi sheshinisho pope ili kuti avinji vavo mweze kukwava vemu kwanza, na kuti kuve nu vulingano. ¹⁵Ishi ngati veyismvilwe, "Uwene walinivini atali nishintu shoshonti she shisya ye muwene wamali ni shinsi a'tahanzaga shoshonti" ¹⁶Ilelo tumusalifwe Mulungu wamavisile mukasi ya moyo wa tito umwoyo wevula we mute wakujai gindi nago kwa ajili yinyu. ¹⁷Mwepe tekuti amaposheleye indavo zyitu ilelo pope amali numute kuhusiana nindavo izyo. Aminzile kukwinyu woka vuyo weka. ¹⁸Tumu sotelezizye poka navompo umjenzi we vakumutima mu'vivanza kwa ajili lya mbombo yakwe kutangezya utesta menti. ¹⁹Te sheshino tu, ilelo pope asewi lweni vivanza kujenda naswe ku' kuvusaja intala mbalimbali ishitendo ishi isha shikunzi, ishi kwe kuvu shindamu uwa mwene vuyo na kumute witu lya ku kwa vya. ²⁰Tukujetwa uvuwezekano kuti wowonti inkwanzilwa kulalamiha kuhusu answe kuhusiana nishikunzi ishi she tushivusisye. ²¹Tukunyetula uvuangelifu kuvomba sheshili numu shinsi, te pelongolela lwa menet, ilelo pope pilongolela lya vant. ²²Pope tukumusotelezya umujenzi uwamwavo pokanawo tumu pimilete lya winji, na tumu lolile wa' mute kwa ajili ya mbombo inyinji. pope isalizi alinumute nkani kusababu lya vudanda vazu uvupiti walinalyo mukasiyinyu. ²³Kulu vatiho lwa tito uwene mfinjilwa uwamwitu wane nu muvomba mbombo wa mwitu kwa ajili yinyu. nanza kuva jenzi vitu, veva kusotelezewa muvivanza.va umwa mu mwa Chiristi. ²⁴Ishi, valolesyaji uhukundo lyinyu na Mulolesye kuvivanza kwa ajili ya kujiva kwitu kwa ajili yinyu.

Chapter 9

¹Kulingana nihuduma kwa ajili lya vafi njilwe, hinza nkani kukwane kuvasimbila. ²Imanyile muimute winyu, ve inka juvaga kuvantu va Makedonia. Na vavuzizye kuti Akaya yali tiyali kufuma umwaha venu tusile. Ihamu yinyu yiva piye umwoyo avinjivavo kuvomba. ³Isilizi, imba sondelezizye avajenzi ili kuti amavela ginyu kulimwe gatuhave walele naili kuti inge mwamiletayali, nanza vinjanzile nkandi mwava. ⁴Wevulo, inga umuntu wowonti uwa Makidonea ayinza poka nane na kuvaga muta yatuyali sizye, nkandi twalola aga - intakuyanga shoshonti kuhusu amwe- mwepe mudandavazu nkani mu limwe. ⁵Isho nalolile hinza kuvalambilizya avantu kukwinza ku kwinyu na kuvomba insengulanyo mapema kwa ajili lya vipelwa ve mwa finzile. Ishi kwe kuti ili kuti zive zise gulilwe ngati barakia nate ngati shintu she shiho meleeziwilwe. ⁶Insivo zyezino umuntu va kuwala winsi, akuvuna ivinsi, na vovonti wa kuwala kwa ajili ya balaka vope alivuna ibalaka. Basi kila voka vakufumwa ngati vasivilemumoyo wakwe. ⁷Basi wo pe atahafumwe kuwila au kwa kumulazi misya mwepe Mulungu akumusu ngwaga vula weakufumwa kuheseshelero. ⁸Nu mulungu angaweza kukuonjezezya kila balaka kwa ajili yinyu, ili kuti, kila havalilizyo muvintu vonti, ili mupa vyonti ve mukwanza ino yiliyi ma ili kuti muwezye kukonjezya kwa kila shintu ishina. ⁹Nanza ve yisimbilwe "atapinye uvudumbwe wakwe na kuvu fumwa kuvupina uvugoloso wakwe vukutendama shima na shima. ¹⁰Wope wakufumwa imbeyu kwa mu walaji numukute kwa ajili lya sha kulya, havili kufumwa na kukwonjezya imbeyu yinyu kwa ajili lya kuwala. uwene akwonjezya amavuno aga vugoloso vinyu. ¹¹Akuvasivilizya kushoshonti shilu ili kuti muwezye kuva nishikunzi. Ino yiliteta insalifwo kwa Mulungu kutushila answe. ¹²Kwa kuvomba mbombo ino tekuti walele yikupalamansa amahitaji fava finjile pia zikwonje zehaga mu matendo aminyi aga kusafwa kwa Mulungu. ¹³Kuve mukupimwa kwinyu na muliloleha kumbombo ino havili valili mushindiha Mulungu kuzya mushinzi winyu wa kukwitiha izyi lya Chiristi. Havili va kumutimia Mulungu ku shikunzi kwa balaka yinyu kuwavo na kwa voka voka. ¹⁴Wakuvanza nu kuvalava kwa ajili yinyu vakuvomba ishi kwa ajili ya vulotwe uvupitiuwa Mulungu wevuli pamwanya yinyu. ¹⁵Isalifozevekwa Mulungu kumbombo yakwe yeyitu kuyanjikwa.

Chapter 10

¹Ineneponlo, vuyo inkuvavuzya kwakuvajega na muvutonsu uwa Chiristi inene mutonsu lyindili pilongolela lyinyu ilelo indilinuvu dadavazu kukwinyu lyindili apatali ²nimwe. Inkuvavuzya imwe kuti kuhavalilizyo hindili namwe, ntukwanza kuva nemudahavazu na kujamini kwane nenene. ilelo inkusiva inkwanza kuvane mdandavazu kuhavalilizyo hakuva kuhoma wala ve kasiva kuti tukutendama kumaha gamuvili. ³Pope inge tukujendela kumaha muvili tuta kuhomana uvulungu kumaha gamuvili. ⁴Mwepe ivilyilo ve' tukulyila teva' mumbili badala yakwe, zinamaha oga Mulungu aga kunanganya ingome. Zyezikwefwa kabisa injago zye siku tezya. ⁵Havili tukunanganya sheshili na maamuzi aga kujivusya kutusya injele lya Mulungu. tukuvomba kuzinyetula kila nzivo miwilitishi kwa Chiristi. ⁶Tukupata ulusengulanyo ulya kuvasunda amatendo gegata kumu shindiha, pala pe ulushindiho zyinyu lwe lukuva lyonti. ⁷Yenya shila sheshiliapazelu pilongolea lyinyu nige vovonti angitiha kuti uvene wa Chiristi na twenye ajikumbusye vuyo weka kuti vwali wa'Chiristi, isho ve nanswe welele tulili isho. ⁸Pope inge inkujiva ishinsi nkani kumahagetu, ge Mulungu agafumwizye kwa ajili yitu kuvazenga amwe na te kuananganya, indangalola msoni. ⁹Inta kwanza ili liloleshe kujiti inkuvgofwa amwe kuva kulata vane. ¹⁰Mweavantu samo vakuti "Ukalata wa kwe muhali na zili na maha, ilelo sha mumuvili atali na maha. amazyi gakwe ga kwanzilwa kuga tejelezya". ¹¹Hembu avantu avanamunalyo velewe kutishila she shikuyangwa mwakalata kuhavalilizyo he twahi apatali sheshoka na shashila ve tungavomba kuhavalilizyo he tuli pepala. ¹²Tuta kuvala apatali inkani ngati kuhomana tenetwe au kujiholanya twenetwe na vala ve vakujihome shezya vuvo. ilelelo lye vakujiholanya vuvo kila voka voka wavo, vatalininjele. ¹³Popeish atwe tutakuyitumwa kutusya ishipimo badala yakwe tukuvomba isho tu tutakutuha ishipimo gu Mulungu atupimie answe, ivipimo ve vikufiha ukutali nanza vuwinyu vili. ¹⁴Mwepe tuta jonjeze zizye twenetwe lwe twava fishie amwe. Twali twe va kwanza kufia vivutali nanza uwinyu kwa ajili Chiristi. tutakuyi tumva kutushila ivipimo kuhusu imbombo zya vanji. ilelo tukusuviza inge ulusuvilo winyu ve hukukula kuti isehemu yitu ya mbombo liba banya nkani, na bado ilikuva mukasi ya vipimo vanalyoli. ¹⁵Tukuyitumva kutushila ivipimo kuhusu imbombozoya vanji. ilelo tukutuvila inge ulusuvilo winyu ve lukukula kuti isehemu yitu lya mbombo libabazya nkani, na bado ilikuva mukasi ya vipimo vanalyoli. ¹⁶Tukusuvila kuhli, ilikuti tuwezye kuumbila injili pope zaidi lya mikowa yinyu. tetuhaji tumwe kuhusu imbomno yeyikuvombwa muma eneo aganji. ¹⁷"Ileleo vovonti wakunyitumua mwa mwene" ¹⁸Mwepe te vuyo wa kujiha kikisya vuyo vakumuhakikishya. tekuti vula vu mwene amu hakikisizye.

Chapter 11

¹injuhisi kuti ingemwa jimbililaga nane mugamo aga vupu kupuku. Ilelo myanalyoli muku jimbilila nane.

²Mwepe indili nuvuzuva kuhusu amwe. indili nuvuzuva wa Mulungu kwa ajili yinyu penava ahidile amwe mu lyimala ilya mwanavuli voka. navavuzizye kuvaletela amwe kwa Chiristi ngati vumulindu umwinza.³Ilelo inkuvogopa kutikunamuna yimo ngati njohayeya mudanginye ueva kuvu nanzi wakwe. insivo zyinyu zinga nanganywa apatali kufuma kuibada yuyo inzeli kwa Chiristi. ⁴Mwepe kuluholanyo kutiumuntu vumo ayinzile na kutungazya Yesu vunji tofauti navula wetwa vuvuzizye au kuhuholanyo ulya kuti muha poshela umpepo uvunji tofautiana vula we muha muposhela. Au kuluholanyo kuti mposheleye izyi chinji tofauti nalila lyemwaliposheleye. Muha jimbilila amambo aga hinza ya kwila!⁵Mwepe inkusiva kuti anete ne wamuvala muvala vevali pansu kuvala vevakwitwa vatumwa avinza. ⁶Ilelo pope ngati nene vatansambilizizye katika kufumwa uhotuba, ituli isho mu njele. Kwa kila shintu na amambo goti tulivomwile ili kumanyiha kukwinyu.⁷Je natazile imbivi kutonta nene ili amwe muwezekutunyulwa? Mwepe nalumbiliye kwa kujizeshela izyi lya Mulungu kukwinyu. ⁸Na vafuye ivivanzan ivivamwavo kwa kuposheza wa kukwavwa kufuma kukwavo ili kuti ningawezya kuva vombela amwe. ⁹Kuhavalilizyo henai namwe kutiinganza, intamtu mwizye wowonti. Mwepe veinkanzaga ane vamkwiliye na vagenzi vvevafumile Makedonia kwa kila muntu injidindiye nene kutokuva ne muligo kukwinyu, na kwendelela kuvomba isho. ¹⁰Nanza uvunalyoli uwa Chiristi ve vuli mukasiyane, kuyitima kwane ukute kuha pumilizwe mu sehemu lya Akaya. ¹¹Shoni? She mtukuva sungwa? Mulungu amanyile imba sungwilwe.¹²Ilelo shila she inkushivomba, indishi vombo pope. Indishi vombe ili kuti imbweze kudindi la inafisi yane iyavala ve vakusungwa inafusi lya kuva nanza ve tuli mu sheshila she vakujiviza. ¹³Mwepe avantu vala vitwa vilenga na vavomba imbombo avaluma malenga, vakujigalulanya vuvo ngati vatumwa va Chiristi.

¹⁴Ninoyitaku kumizya, Mwepe pope usetano akujigalulanya vuyo ngati vu havizya uwa vuzeu. ¹⁵Ino yita ku shangazya inkani ngati vavomvi avagolosu umwisho wavo yiliyima ngati matendo gavo vegali. ¹⁶Inkuyanga havili Basi atahave umwutu vovonti vakusiva anene mupu kupuku. Ilelo inge mungavomba, na mposheli ane ngati ne mupukupuku ili imbwezye kujitima hansi. ¹⁷Kila she inkuyanga kuhusu uku kuva nuvu dandavazu kwa kujiuwa kuta kulongwa nu mwene. ilelo inkuyanga ngati ne mupukupuku. ¹⁸Mwepe avantu avinji vakujiva kuzya muvili, nkinza kujivwa pope. Mwepe mwa nyetuliline kulusehelo inuvupu kupuku, amwe mweme muli numushinzi.

¹⁹Mwepe mwa nyetuliline kulusesheho nuvupu kupuku, amwe mweme muhinumu shinu! ²⁰Mwepe mukunyetulana numuntu ngati akukuviha muvutumu inga hukuviha ululehano kati yinyu, ingawatumiha ululehano kati yinyu, inga awatumila amwe kufaida yakwe inga ajiviha pamwanya pawelele. au inga avahoma paminso. ²¹Kutinjanje kunsoni zyinyu kuti anse kuti tuwe tve vaye vazu inkani kuvomba isho. napo pado inge wowono akujivwa inkuyanga inge mupukupuku - nane valele indilivwa kwa wene.²²Je, avene vayahundi? nane indili isho. Je avene vaizilaeli? nane indili sho. Je , avene lupapo lwa va Aburamu? nane ninili. ²³Je avene vavomvi va Chiristi? unkuyanga ngati injele zyane zya domosile ane inkani na milepope mu mbombo ingomu nkani, apatali na kupinywa, kwa ku homwa kutushila. ²⁴Kufuma kuva yahudi imposheleye lusano inkomo alobaini kufumwa lyoka. ²⁵Nahomwilye ninsanzu lyoka na homwilwe na mawe. Lutatu pasyaye hansi mumeli. intumiye uvusiku nu musanya mu bahali yapazelu. ²⁶Indili mumada aga havili havili, mu hatali ya majenje, mu hatali izya vaviva muhatuli ya kufuna kuvantu ane nenene, Muhatuli ya kufuma muvantu vevatu mu mamanye Mulungu Avamunsi, muhatuli ya muji muhatuli ya bahali, Muhatuli kufuma mujenzi vizenga. ²⁷Indili mu mbombo ingomu na mu ntenda mo ingomu, mu vusiku uwinyi wetewankato mu nzala ni shinyoto, ilywinji mu mugalilo mu pepo ni vitali. ²⁸Apatali na kila shintu shamwavo, kuli umoyo kwa kikisi isiku pamwanya yane uvilyoga lyane kwa ajili ya vivanzo. ²⁹Vunannu wa yeye vaye? nane ita yeye vaye? vunanu wa muho nzizye uwa mwavo kugwila mumbivi, nane intakupwa mukasi?³⁰Inge lazima injimve kujiva mushila she shiku ndole sezya uvuyeye vazu wane. ³¹Mulungu nutata uwa mwene Yesu une we akushindi kwa shima, amanjile kutiane ntakulumallega. ³²Ku Damesiki, umupiti wa mukowa pansu ya vamwene Areta amamile akulinda umujiuwa Damesiki ili kundema.

³³Ilelo vambisile Mushikapa kutushila pidilisho lya vukuta inkapulumuha kufuma munyove zyakwe.

Chapter 12

¹Lazima ijive ilelo kutali sheshi shi kwonjezeka nilyo. Nkati kuti inonjeze ku maono na gu mwene aku ndolesyeze. ²Imumanyile umuntu voka mwa Chiristi we mumaha kumi na nane gegatusile we -- inge mwemu muvili, au agapanzi nu muvili? ane mta manyile Mulungu amanyile -- vamu nyetuye kumwanya mu mwanya ya vutatu. ³Ni manyile kuti umuntu uno inge mwe mumbili au panzi nu muvili ane mtu manjile Mulungu wa manjile. ⁴Anyetulyile kumwanya hadi kupaladiso na kukwiva amaziyi gavushindamu gavu finjilya nkani kwa muntu wowonti kugayanga. ⁵Kuniaba ya muntu yo kutijimwe ilelo kuniaba yane nene ntanga jivaha. nkandi muvuyeye vazu wane. ⁶Inge inkwanza kuva nkandi ntali ne mupukupuku, mwepe nkandi inkuyanga mwalyoli ilelo kutiindeshe kujiva ili kutiata have vovonti wanga nsivilia zaidi yago kuliko sheshi kuloleha mukasi yane au kukwivwiha kufuma kuwane. ⁷Intakuiva havili kulago gegandolesheyege gaksukumizya. kwa hiyo, isho intangizulwa ishi buli, vavisile ilimwa mukasi ya muvili yane, uhavizya wa setano kushambulila ane ili mtaha galunkane kuva na wa kujiva. ⁸Lwonti lutatu na munizizye umwene kuhusu ili uwene kuwefwa kufumwa kukwane. ⁹Wope ahammbuzya "uvulotwe wane yikukwila kwa ajili yaho, mwepe amaha yikuvombwaga kamili muvu yeyevazu. Pe, inkutamani inkani kujivwa inkani kuhusu uvu yeye vazu wane ili kunti amaha ga Chiristi gaweze kutendama pamwanya yane. ¹⁰Kwa hiyo ga kunkwila kwa ajili Chiristi muvu yeye vazu, mu ndigo, mu ntamwo, mhimayimba mu hali ya nsukumizyo mwepe kuhavalili zyo henali ne mu yeye vazu. kisha indili na maha. ¹¹Ane nava ne mupukupuku! amwe mwandazimisizye kulili mwepe nkandi nati mwilwe na mwe, mwepe intuli ne wapansi nkani kulavo veva kwitwa vatu mwa avima ipepe ige ane shintu. ¹²indolesyo izya munda inga izya mutumwa zyavombesile pakasiyinyu kuvujimbilizu, indolesyo lya nsukumilyo na matendo amapiti. ¹³Kunamuna vuli mwamile mwe vamuhimu va pasi kuliko ivivanza uwevwasya ye isipokuwa kuti intuli ne muzigo kukwinyu?, inkutonta kwikosa ili! ¹⁴Yenyi ine indilitayali kukwinza kukwinyu kulwa vutat tinkave ne muzigo kukwinyu mwepe inta kwanza ishinto shoshonti ishinyu. Inkwanza amwe mwepe avana vata kwa nzilya kuviha ivintu kwa ajili vapatim Badala lya yakwe avapafi vakwanzilwa kuva wintu kwa ajili ya vana. ¹⁵Indiseshelela nkani kuvombela na kuvombwa kwa ajili lya mavili ginyu, inge inkuva sungwa inkani yikwanzi wa kunsungwa hansi? ¹⁶Ilelo nanza ve indili intavapa amazigo amwe mwepe lelo ane inkwelewa inkani na vevula wavalemile ame ngati na mile vula minzeavaga kumalenga. Je, nanyetuye kwa kujivombela ifaida yoyonti we hanmu sotelezizye kukwinyu? ¹⁷Na muvuzizye kukwinza kukwinyu, na mu sotelezizye umu jenzi a wamwavopoka nawo. ¹⁸Je utito amavavombeye ifaida amwe? Je, tutajenzite mwidali luyelila Je, Tutajenzite Mulyayo lyelula? ¹⁹Muku kuhavalilizyoaha honti wamite tuku, itetela answe twenetwe kukwinyu? pilongolela lyamulu ngu, na mwa Chiristi twamile tukuyanga kila shintu kwa ajili ya kuva gomwa amwe. ²⁰Mwepe indili niloga kuti lyenikwinza lumo intangavaga amenanza ve inkwanza indili nilyoga kuti mu' tanga naga ane nanza ve mu kwanza inkusaga kuti lumo kunyava injango, uvuzura kukwaha inkalipo isifuru lwaweka, uvugu lugulu ibado, nivoo. ²¹Inkusaga kuti luwe inkwinza havile Mulungu wane anga wezwa kumpa uvuntonsu pilongoleta hyinyu, inkusaga kuti ninga wezwa kupela uwila na vinjive vakuvomba imbivi kubula ya salizi nave vatatonsite uvundamanu nuvu washelati na mambo aga kuramani geva kuvoma.

Chapter 13

¹Ululwa vutatu kuti inkwinza kukwinyu kila lilonga lazima lizengwe muvu sipitisho uwavashaidi vavili au vatatu. ²Tayali injanzile kulavo vevavomvile imbiwi kubula na kuanji vonti kuha valilizyo henali ukwo ulwa vuvili, na mkuyanga haiviliingeninzwa havili tenkava vumilile. ³Inkuva uzya amwe ili kwasababu mukulondola uvushahidi kuti Chiristi akuyanga tutushila ane. uvenete mu yeyevazu kwukwinyu badala yakwe, kwene wamaha mukasiyinyu. ⁴Mwepe vamunguliliye kuvu yeye vazu, ilelelo mupuma kumaha gamulungu. Mwepe naswe welele tu yeyevaye mukasi yakwe, ilelo tukutendama navo kumaha ga Mulungu mu mwitu. ⁵Jipenzaji mweka mlote inge muli mulyitiho. Jipimajimwenemwe muta kugundulakuti Yesu Chiristi ali mukasi yinyu? uwene alipo wevulo inge muta sibiitizyeha. ⁶Indili nuvu dandavuzu kuti amwe kuti mumanye kuti aswe tutanga hanwa. ⁷Isalizi tulava kwa Mulungu kuti mtaha weze kuvomba shoshonti ishivivi intukulava kuti aswe tuloleshe tutusile ijaliu, badala yakwe inkulava kuti mweze kuvombashashusho pope inge tungaloleha tupositweijaliu. ⁸Mwepe aswe tutangawezya kuvomba lyolyontiishingunganizya nalyoli ilelo kwa ajili ya nalyoli tu. ⁹Mwepe tukuseshelela kuhavalilizyo hetuli nuvuyeye vazu amwe lwe muli namaha. Tukuvalala havili kuti muweze kuvomba ishi isi kamilifu. ¹⁰Inkwa ndiha amambo aga kuhavalilizyo hindi apatali namwe, ilikuti kuhavalilizyo he inge navapokunamwe inta kwanza kulesya uvuhali amwe, intukwanza kutumila amamulaka gu'mwene ampiye ane imba zenje nate kuananganya pansi. ¹¹Hatimaye avajenzi va shanavuli va shantanda seshelelaji! vombaji imbombo kwa ajili ya kugalusya muve numoyo, mwivanaje mwena na mweka mtenda maje mulyihalo. nu Mulungu wa lukundo nu lyihalo akuvapoka namwe. ¹²Mulamunkana je mwenti kwi fipo lya vushindamu. ¹³Avafinjlwa vonti vakuvala muha. ¹⁴Uvulotwe lya mwene Yesu Chiristi uhukundo lya Mulungu, nuvushilika lya mpepo umufinjlwa vuvepokanamwe mwenti.

Galatians

Chapter 1

¹Nene ni Paulo umtumwa. Nene te mtumwa mu kwa muntu wala kutushila kwa muntu nkandi kutushila kwa Yesu Chiristi nu Mulungu Tata we avazusizye kufuma kuvafywe. ²Poka nu vajenzi vonti nu nene, kugasimbila amakanisa aga mgalatia. ³Uwela vuve namwe nu wihalo wevukufua kwa Mulungu Tata witu nu Umwene Yesu Chiristi. ⁴We ahaifumwa vuyo kwa ajili lya mbivi iziitu ilikuti upoposhe nu ahavalilizyo iha ahambivi. Kufuma nishikunzi sha Mulungu witu nu Tata. ⁵Kuwena kuve ulushindiho ulwa shima nu shima. ⁶Nkusukumila nkani mkupinduha naluvilo kwa kalata uwa tastamenti uvunju nkusukumila havili mkupindushila ukutali kufuma ku kwakwe uwene wavisita kuwila uwa Chiristi. ⁷Kutali utastamenti uvunji nkandi valipo vamo vantu vevaleha imwe amatatizo nu kukwanza kubadilisya itastamenti uwa Chiristi. ⁸Ilelo poshe insa swesweau avahavizya kufuma kumwanya alilumbilila kulimwe utastamenti tofauti mayila yetwa lumbiliye kulimwe. Nu atipwe. ⁹Ngati vye twayanzile kutaliha nishi kuyanga havili ingakulimtu avalumbilila kumwenyu utastamenti tofauti navye mwaiposhelezye, atipye. ¹⁰Havili isalizi kulondola uvushahidi uvavantu au uwa Mulungu? Nkulondola kuvafulaisya avanadam? inga kwendelela kuvajaliu kuvafulaisya umwanadam, nene te mtumami wa Chiristi. ¹¹Vajenzi, nkwanza imwe mumanye kuti utastamenti we lumbiliye atakufuma nu mwanadamu. ¹²Ntaiposheleye kufuma kumtu wala vantasambilizye. Badala yakwe yafumile kweku ufunuo uwa Yesu Chiristi kuline. ¹³Mwivuye juu lya maisha gane agakwisinda kufuma mudini izya shiyahudivye namile vyenkalitesaga kuvuhali ikanisa lya Mulungu zaidi lya kupindushila nu kupemba umwoto. ¹⁴Mapezile kwendelela mwemudini lya shiyahudi inkani lya muvajenzi vane aviinji vayahudi. Namile numte nkani kutamaduni izya tata vane. ¹⁵Nkandi Mulungu asungwilwe kunseva nene kufuma shifuva isha mayi. Anisiteina kufuthila kuwila wakwe. ¹⁶Kumumanyisya umwana mkasi nene ilikuti imlumbilile unene kuvamo nu vantu avamsi walanta londoye ushauhi uwa muvili nu muvanda. ¹⁷Nu havili ntasunguilwe kuvala Yerusalemu kuvala vaevali vatumwa kabula yane Badala yakwe nu songoye Uarabuni nu galusile kurudi Damesiki. ¹⁸Tena baada lya maha gatatu nazuvile kuvala Yerusalemu kumtembelela Kefa, Natendime nawope insiku kumi nu tano. ¹⁹Nkandi ntawenyi avatumwa avanzi nkandi Yakobo, umjenzi wakwe nu Umwene. ²⁰Yenyelezya, mwilongolelo lya Mulungu ntakulumalenga shimba simbiye ku mwinyu. ²¹Habilina sogoye mkaya ivyamshamna mkilikia. ²²Ntamila manyisila kuminso ga vivanza ivya vayahudi vye vyamile kufuma kwa Chiristi, ²³Nkandi vahivyaga welela. uwene we amile akuyivya nkani akulumbililola ulwitiho lwe ahalu nanga nyaga. ²⁴Vamile vakumutima Mulungu kwa ajili lyane.

Chapter 2

¹Baada lya maha isyumi nu ganne na sogoye havili mu Yerusalemu poka nu Barnaba. Havili nu mngatuye Tito poka nane. ²Nasogoge mwepe Mulungu aimanyisizye kuline kuti nkondye kusogola navisile pilongolela lyavo utastamenti yena nalumbiliye kuvatu avamasi nkandi (Ilelo nu yanzile kuwili kuvala vevayanzilwe kuti valongo ava Muhimu). Navovile wevulo kuti imbahomesheze kuti ntahashimbilaga au nashimbiye welele. ³Ilelo wenewe usivilwe ili, wewe wukulonga valavevakuvomba amambo genawe ukuvomba ganagoganago, Je? lukushimbila uvulonzi wa Mulungu ⁴Ijambo ili lya fumiliye kwa ajili lya vajenzi avilenga vevinzi ile kwikwili kupelelezya uvutulu wetuli nao kufuma kwa Chiristi Yesu. Vasungwile kutufanya iswe kuva twe vatumwa wa isheria. ⁵Tutayifumizye kuwashindiha poshe isa lyoka ili kuti utastamenti uwana lyoli asyale bila kusamwa kukwinyu. ⁶Nkandi vala vevayangi lwe kuva vamilile valongozi vatasanzile shoshonti kuwane. Shoshonti shevakushi vomba shitamele ni maana Mulungu atakwitiha uvupendeleo wa mwanadamu. ⁷Awenyi kuti suvililwe kuyilumbilila itastamenti kuvala vevatatushie kutohara. Yali kuti Petro alumbilile itastamenti kuvevalushie itohara. ⁸Kwa maana Mulungu, wamavomvile mkasi lya Petro kwa ajili lya vutumwa kuvala avatohara havili avomvile imbombo mkasi yane kwantu wa mumsi. ⁹Ahavililizo Yakobo, Kefa nu Yohana, vaminysile kuva vazenzelele ikanisa vaumanyie uwila wempwilwe ine, vatuposheleze pashivanza nene, nu Barnaba. vavomvile ishi ili kuti hwale kuvantu wa mumsi, nu havili vaweze kusogola kuvala avatohara. ¹⁰Havili vatwanzile iswe kuvakumbuha avapina. Nene tena namile nkusungwa kuvomba ijambo ilyo. ¹¹Ahavililizyo Kefa lwe ahinza kuantokio ahomile apazule, zelumwe kuwa amile akoseye. ¹²Kabla lya vantu kazaa kukwinza kufuma kwa Yako, Kefa alikuwa akulya poka nu vantu ava mumsi nkandi iwe avantu vafiha alesile nu kukwepa avantu wa Mumsi. Ilelo hawa wantu walipokuja, aliacha nu kufuma mu kwa vantu wa mumsi. Amile akwogopa vantu veva kwanza itohara. ¹³Sheshishi ishelia awayahudi avamavo vavungine nuvulafiki uvu poka nu Kefa amatoke gakwe gamile kuti nu Barnaba anyatulilwe nu vulatiki wavo. ¹⁴Ilelo lwe nalola kuti vamilile vatakufwata utastamentiuwanalyoli, avavuzizye Kefa mbele yavo vonti, ingimwe mwe vuyahudi mkute ndama mtabiaizya vantu badala lya tabia zya shiyahudi shoni shemkulazimisha avantu avamumsi kutendama ngati vayohudi. ¹⁵Itwetwe vayahudi avakupapwa nu te "vantu wa mumsi ava mbivi" ¹⁶Manyi kuti atalipo wa kuhesabiha kukaki ni mbombo lya isheria badala lyakwe vakuvazikwa kunalyoli lya lwitiho mkasi mu Yesu Chiristi twinzile kulwitiho mkasi lya Chiristi Yesu ili kutu tuhesabiwe ihaki kulwitiho mkasi lya Chiristi nate vuvomvi wa ishelia. uvomvi wa ishelia kutali umuvili wewuli vazikwa ihaki. ¹⁷Ilelo ngati lwetukumulondola Mulungu kutuvzya indinga mkasi lya Chiristi lulyagu sweneswe havili kuwa tuli ni imbivi, Je Chiristi avomvilwe mtumwa wa mbivi? Te wevulo! ¹⁸Maana ngati inganazenga itegemo lyane juu lya kusengula ishelia, iteemeo lye napezile netizye, kuyiholesya nene kuva muvunza isheria. ¹⁹Kutushila ishelia nafuye kwa ishelia, kwa hiyo kwanzilwa kutendama kwa ajili lya Mulungu. ²⁰Nkomelilwe poka nu Chiristi. Te nene havili nenkutendama nkandi Chiristi akutendama mkasi yane nkandi amaisha genkutendama kwa muvili nkutendama kuimani mkasi lya mwana wa Mulungu we ansungila we nu kujifumwa kwa ajili lyane. ²¹Ntakuuhana uwila wa Mulungu, maana ingandinga ingayalipo kutushira kwa isheria basi Chiristi nke amile afuye welele.

Chapter 3

¹Wagalatia vapukupuku lyinso wuli uvivu lyeli vananginye? Je Yesu Chiristi atavanzile kuhomelwa pilongolela lya minso ginyu? ²Nene nkwanza kuti imanye kufuma kulimwe. Je mwaposheleye kumwoyo uwa ulomu wa ishelia au kukwitiha shemwashivuye? ³Je, imwe vapukupuku inamnaino? Je mwatalisile kutu umwoyo ili mumalitzye kumuvili? ⁴Je mwayimvile kwa mambo aminji welele, ngati ndinga galiga lya welele? ⁵Je uwene akufuma umwoyo kukwinyu nu kuvomba uvumvi wa maha kati yinyu akuvomba uvuvomvi wa ishelia au kuwkivwa poka nu imani? ⁶Abraham "amwinile MUungu amuvazizye kuva ndinga wa ndinga". ⁷Kwa namna yila yila mmanyaje kuti, va vekakwitiha vana wa Abrahamu. ⁸Simba lwatabililwe kuti Mulungu nkavahesabie ihaki avantu va muni kwidala lya lwitiho. Utastamenti lyelyalumbililwe kutaliha kwa Abrahamu "Kuliwe insi yonti zikubalikiwa" Ili ⁹pisinda valavevali nulwitiho poka Abrahamu, wa mali nu lwitiho. ¹⁰Vala vevasuvie uwuvomvi lya ishelia vali pasi yaana kuvayisivilwe atifilwe kila mutu we atulandatana nu mambo gonti gegasimvilwe kushitabu isha ishelia gugavomba gonti. ¹¹Nisalizi wevulo kutu Mulungu atakuvoziya indinga nga woka kwa ishelia, mwe kuva weali ni n ndinga alitendama kwilwitiho. ¹²Ishelia yitakufuma nu lwitiho nkandi badala yakwe weakuvomba mambo iga aga ishelia alitendama kwa ishelia. ¹³Chiristi atukukomboyee kufuma muntipo lya ishelia kuhavalizyo hehavombesile kulana kwa ajili yitu kuti atifilwe kila muntu wevamuambisile pamwanya pikwi. ¹⁴Ilengo lyavo lyali kuva uvulote wewali kwa Abrahamu nkewagalusile kuvantu avamunsi nu Yesu Chiristi ili kuti tuwezye kupeshera iahadi lya mwoyo. ¹⁵Vajenzi, nkuyanga kunamna ino lya sibinadamu. Pope ahavalilizyo hii agano lya shibinadamu lye livikwilwe kuviha uvugomu wangawezya kusufwa au kukwonjezya. ¹⁶Ishi iahadi zyayanzilwe kwa Abrahamu nu kushizazi shakwe yitakuyanga "kwa shizazi shakwe" yitakumaanisya avinji nkandi badala yakwe kwa woka tu kuishizazi shaho we wawe ni Chiristi. ¹⁷Ishi nkuyanga ishi ishelia yeyinzile 430 pisinda tutefizye ululajizayo ulamwisindo lwelwa visilwe nu Mulungu. ¹⁸Kwa kuwa ngati urithi ungelikuja kwa kwa lidala lya ishelia, usingekuwa tena ukufuma kwa lidala lya ahadi. Ileo afumizeye bwe kwa Abrahamu kwa lidala lya ahadi. ¹⁹Shoni isalizi ishelia vayefizye vayonjezize kwa sababu lya makosa impapo lya Abrahamu apatali nu vala vevava ahidile ishelia yavisilwe kumukandamizya kutushira kwa havizyo kunyove lyakukundanya isalizi ni isalizi wa kukundanya. ²⁰Salizi umpatanishi akumaanisya nkani umuntud woka, uwene wa Mulungu ni woka wugo weka. ²¹Kwe kuti je ishelia iko yilishinyume ni ahadi lya Mulungu? La hash! kwe kuti inga kuli ishelia yepezile yifumile yeyali nu uwezo wa kuleta uvupuma, ndinga nkeyapati nkine ishelia. ²²Ileo badala yakwe iandiho yagalie amambo gonti aga mbivi Mulungu avomvile ishi ili kuti ahadi yakwe lya kutu poha iswe kulwitiho ulwa Yesu Chiristi luwezye kupatinkana kuvala veva kuamini. ²³Ileo kabla lya imani kwa Yesu yitinzile, twamile tukunzilwe nu kuva pansi lya ishelia mpaka winze ufunuo wa imani. ²⁴Kwa hiyo ishelia yafanyisile ishorongozi hadi Chiristi lwayinza ili kuti tuhesabiwe kuhaki lya imani. ²⁵Isalizi kwa kuva ulwitiho lwinzile, kutalipo tena pansi lya mwangalizi. ²⁶Kwa kuwa imwe mwenti mwevana wa Mulungu kutushila kulwitiho lwa Chiristi Yesu. ²⁷Vonti vemwozelilwe kufuma kwa Chiristi myizwalizize Chiristi. ²⁸Atalipo umyahudi wala umuyunani umtumwa wala wali hulu umwawavuli wala umwantanda kwa kuti imwe mwenti mwe shoka kufuma kwa Chiristi Yesu. ²⁹Ngati imwe ni wa Chiristi basi imwe mwe vapapwa va Abrahamu kumujibu wa ahadi.

Chapter 4

¹Nkuyanga kuti madamu umpwana we mwana, hana tofauti ni mtumwa, hata ingawa mpwana wa mali gonti. ²Badala yakwe ali pansi lya uangalizi nuuzamini mpaka havalilizyo hehavi kwa nu tata wakwe. ³Havili niswe lwetwamile twe vana twalemilwe kuutumwa wa kanununi izya kwanda uzya muni. ⁴Ilelo ahavalilizyo sahi lwewafiha Mulungu amtumile umwana wa mwantanda, umpapwa wa pansi lya ishelia. ⁵Amavomvile ishi ili kuvapoha vala vevamile pansi pa ishelia ili kuti ihali lya kuva ngati vana. ⁶Kwa sababu imwemwe vana, Mulungu atumile umpepo uwamwana wakwe mkasi lya moyo gitu. umpepo wevukupunda "Abba, Tata". ⁷Kwa sababu hii iwe te mtumwa tena nkandi we mwana. Ngati basi mwana niwe nawe we mpwana kutushira Mulungu. ⁸Pope ahavalilizyo lye mtumumanyile Mulungu mwali mwe vatumwa kuvala ve kumwata temalungu. ⁹Nkandi salizi kuti mwamumanya Mulungu au kuti mmanyiisilile kushoni mwe vatumwa tena? ¹⁰Kulema kuungalifu lisiku maalumu, kupanta kwa mwezi, majira, nu maha kwogopa kwa ajili yinyu. ¹¹Nkwogopa kwamba kwa namna yimo jiyifinzye welele. ¹²Nkuvahomelezya, vajenzi, muvengati nilivyo, kwa kuwa pia nimekuwa ngati mlivyo. Hsmkunikosea. ¹³Bali mmanyiile kuti ilikuwa ni kwasababu lya uvinu uwamuvilil lwe nkulumbilila utastamenti kwa mwinyu kwa mara lya kwanza. ¹⁴Ingawa ihari lya muvili lya visile indinga mtansufizye au kunkana. Badala yakwe mwamposhereye ngati wahavizya wa Mulungu ngati nu namile nu Chiristi Yesu Mwenywewe. ¹⁵Kwa hiyo, yilikoshi isalizi uluseshele lwinyu mwe kuva kupanga kulimwe kuti. Ingayikuwezenkana kumwanyunkuye. ¹⁶Hivyo salizi, je navanemulugu kwinyu mwe kwa sababu kuvavuzya uvukweli? ¹⁷Kuvalondola kuhamu ilelo te kwe kuminza. va kwanza kuvatenganisya imwe nane kuti mvafwate. ¹⁸Hehinza insiku zyoti kuva ni hamu kwa sababu zyeninyza natewelele kuhavalilizyo henali poka nimwe. ¹⁹Wanavane vansi kuvava uvuchungu kwa ajili yinyu havili mpaka Chiristi apelwe mkasi yinyu. ²⁰Nkenasungwa kuva pala poka nimwe isalizi ntaugezya salizi nkugezya, isauti yane, kwa sababu ndinamashaka juu yinyu. ²¹Mbuzyaji imwe mwemwali mkusungwa pansi pashena mtukwivwa ishelia iyo? ²²Kwa kuwa yisimvilwe kuti Abrahamu alikuwa nu vana avashanavuli vavili woka kuvula umtumwa nuvunji kwa mwantanda wetemtumwa. ²³Inza wevulo kuvulo umtumwa apafilwekumuvili tu nkandi kuvula umwantanda wetemtumwa apafilwe kululajizyo kwa ahadi. ²⁴Mambo aga gakahondela kugelezya kutumito umfano, kwa kuwa avantanda avo vaholine nu maagana gavili mojawapo kufuma kwi gumba sinai vakupapwa avana vevatumwa uno wewu Hajiri. ²⁵Isalizi Hajiri ni ligamba Sinai wewuli Arabuni. Yikuhola nu Yerusalemu lya isalizi, kwa kuwa mutumwa poka nu vana vakwe. ²⁶Nkandi Yerusalemu yeyili pa mwanya ni huru, nu hii ena umayi witu. ²⁷Mwepe yisimfilwe sheshera iwe mwanandanda wewe mgumba wutakupapa. pazwa isauti yaho nu uzume ishongo kwa kuseshela iwe wutali nu wuzoefu uwa kupapo maana avinji vana vamgumba zaidi lya vula weali nu mwanavuli. ²⁸Ishi mjenzi, ngati Isaka, ingimwe ni vana wa ahadi. ²⁹Kuhavalilizyo hala ambo muntu ambaye apafilwe kwa mujibu wa muvili amiyimuizye ula apafilwe kwa mujibu wa mwoyo ni salizi shesheshila. ³⁰Imbalzyo zikuyanga uli mwefwe umwantanda umutumwa poka nu mwana wakwe umwanavuli mwe kuva umwana wa mwantanda umtumwa atalitendama poka nu mwana uwamwanda wete mtumwa. ³¹Kwa hiyo, vajenzi, iswe te vana va mwantanda umutumwa nkandi iswe kumwantanda wetemtumwa.

Chapter 5

¹Ni kwa sababu Chiristi atupiye uvuhulu ili tuve huru. Hivyo pishi yimililaji imara wala mtahalemwe havili mwisanga lya vatumwa. ²Yeynya, nene Paulo navavuzizye kuti inge mwatahiliwa, Chiristi teahavafaidi kwidala lyolontilila. ³Havili inkumu vuzya kila mwanavuli we atahiliwilwe kuti akwanziwa kuwajibiha kushelia yoyonti. ⁴Mupagulilwe apatali nu Chiristi vala vonti "Mwe mukuvaziwa ihaki" kwa ishelia yoyonti. ⁵Mana kwidala lya mpepo, kulyihitiho tukugulilila uvudanda mazu uwa haki. ⁶Mu Chiristi Yesu kustahiliwa au kuto kutahiliwa kutali imana yoyonti. lya lyitiho lyeka yeyi kuvomba imbombo kutushila ushikunzi sheshi kumanisya ga ishintu. ⁷Mwali mukuhoma uluvilo hinza vunanu. ⁸Mwali mukuhoma uluvilo hinza vunanu amava hanile kuto kuyitiha indinga? Ulupanzyo lwa kuvomba isho vuta kufuma kwakwe vuyo weakuvita imwe. ⁹Imbandushizu hansi yikunanganyaga impuma. ¹⁰Indinulusuvilo namwe mu Umwene kuti te muhasive kwidala ilinji lyolyonti. Uwene vula waliva potosya alivusya ihukumu yakwe uwene vuyo, wowonti wala. ¹¹Vajenzi, ngati inkwendelela kutangaza itohara shoni bado vakunjimua? Kwa swala ilyo shilashe shi zuizisha shihove nkanyo shiziwezya kunaganywa. ¹²Kwe kunsivo zyane kuti vala vevakuvalongozya ahavivi valijihasi vuvo. ¹³Mulungu aviste imwe, vajenzi, kuvu hulu ila mutahavu tumile uvuhulu winyu ngati nafasi ku muvili. Baada yakwe kushikunzi muvombelanaje mweka nu mweka. ¹⁵Kwa kuwa ishelia yonti yikamisile mu nkomelezyo yoka, yope; nayo ni "Ni lazima umusungwe ujilani waho nanza iwe wenewe. ¹⁴Ilelo ngati mwalumana nu kujilya, jenyaji kuti mutaha jinanganye mweka nu mweka. ¹⁶Inkuyanga tembaji jumpepo, nu pope temuhazimale itamaa zy mumbili. ¹⁷Mwepe umuvili vuli tamaa impiti zidi lya mpepo, nu umpepo vuli ni tamaa impiti zidi lya muvili. izi zikupinga nu kila woka ni ya mwavo. amatokeo kwa kuwa mutakuvomba ivintu vwe mukutamani kuvivomba. ¹⁸Ilelo ngati umpepo akuvalongoza imwe mutali pansi lya ishelia. ¹⁹Isalizi amatendo lya muvili gakuloleha. gapege uwashelati, uvuchagu uvufisadi, ²⁰Libada lya shiholanyo, uvulozi, uvuaduwi, uvulugu, ihusuda, kukwaha umulaha, kushindana, kufalakana, kugavanyiha kwa madhehebu. ²¹Uwivu, uwashimwela, uvuvi nu mambo agamwavo ngati ga ikuva sanda imwe ngati vweimbasunzite kulwandilo, kwamba wala vevakuvomba amambo ngati gotevaha vupwane uvumwene wa Mulungu. ²²Ilelo intonogwalya moyo she shikunzi uluseshelo, iamani, uvujimbilizi, uvukalimu, uvuntu winza ulyitiho. ²³Uvutonsu, nu ikiasi, kutali ishelia dhidi lya mambo nanzago. ²⁴Vala vevali va Chiristi Yesu vavusulubisizye umuvili poka nu shauku nu tamaa zyawo imbivi. ²⁵Ngati twa tendama kulohopia tejendaje kuloho. ²⁶Tutahave va kujivwa, tutaha chokozya ne kila woka nu mwavo, wala tutahalolelane uwivu.

Chapter 6

¹Mujenzi, inge umuntu alemwilwe mumavivi, imwe mwemuli mvampepo, yikwanzilwa kumpala mizya uyomujenzi kumwoyo uwa vutonsu. ²Huku lwemunyetulilane amazigo nu kulilyo mukuva mwakamilsya ishelia lya Chiristi. ³Inge umuntu wowonti akujilola ali bola wakati teshintu akuyilumila ilenga weka. ⁴Kila woka nu ayipime imbombo yakwe pisinda akuva ni shintu shakwe vuyo weka ishakuyitima, bila kujigandisya vuyo nu muntu wowonti. ⁵Kwa maana kila muntu alinyetata umuzigo wakwe vayo. ⁶Umuntu we asabiliawilwe izyi lazima amushilikisya aminza gonti umwali mu wakwe. ⁷Mutahahopelwe. Mulungu atakuhopelwa kila she akuwala umuntu she ali vuna havili. ⁸Wowonti we akuwala imbeyu kufuma kumwata wakwe uwa mbivi alivuna uvuna njisu ilelo uwene we akuwala imbeyu mu mpepo alivuna uvupuma wa shima nu shima kufuma kwa mpepo. ⁹Tutahalite mu kuvomba aminza, maana kwa havalilizyo ulivunainge tutakata itamaa. ¹⁰Hivyo basi, ahavalilizyo hetuliyima nu nafasi tuvome aminza kwa kila woka tuvombe aminza zaidi hasa kuvevali mukasi lya lyitiho. ¹¹Yenyajiuvupiti wa kalata lye imbasimbiye kunyove yane nenene. ¹²Valaveva vakwanza kuvoma aminza kululoleho lwa muvili veva kwanza kuvlazimisya itohara vakuvomba hivyo kwa sababu vatahinjile mu mayimba lya shihove nkanyo wa Chiristi. ¹³Maana pope ivo vevali mutohala vope vatakuyilema ishelia badala lyakwe vakwanza imwe mwinjile mtoharu ili vande kujivunila amaviliginyu. ¹⁴Yitahinze yiloleshe. inkyiva isipokuwa kushisho venkanyo sha Umwene wintu Yesu Chiristi. Mwemuwen insi yihomelilwe nine nane kuni. ¹⁵Mwepe yitakumanyiha kutahiliwa au kutokutailiwa kuva shintu. badala yakwe uvuzao uvupwa ni muhimu. ¹⁶Kuvonti vevakutendama kwa kanuni inoo, vaveni amani nu irehema yive pamwanya yavo, nu pamwanya lya Israel lya Mulungu. ¹⁷Kufuma isalizi umuntu wowonti ataha ntamwe, maana imbusizye ialama zya Yesu mumuvili wane. ¹⁸Uwila wa Umwene wintu Yesu Chiristi yive nu moyo ginyu wajenzi. Amina.

Ephesians

Chapter 1

¹Upauli umutwumwa uwa Yesu Chiristi kushikunzi sha Mulungu kuveva bagulilwe kwa ajili lya Mulungu vevali Kuefeso ve vaaminifu mwa Chilisti Yesu. ²Uwila Vuve pokanamwe niamani yeyi kufuma kwa Mulungu Utata witu numu ene witu Yesu Chiristi. ³Mulungu Nutata uwa mwene witu Yesu Chiristi. Ashindikwe vevuyo we atuloste kuvulote vonti izya mumwoyo pala pamo pamwa yoya mukasi ya Chiristi. ⁴Lye Muungu ama shiikupela insi Mulungu amatusevile aswe vetu kwitiha mwa Chiristi amatusevile answe ili tuweze kuva tve vefinyile na twetutakuva ninongwa pilongolela lyakwe. ⁵Mushikunzi sha Mulungu amatusevile kufuma pawadilo kutunyetula ngati tvevana vakwe kuvidala lya Yesu Chiristi avomvile ishi mwepe asungwile kuvomba shila she ashisamvile. ⁶She shikwanzilwa kuti Mulungu akushindi kwaje kuvulotwe uwa vushindamu wakwe ishi she amatupiye welele kwidala ilya nkuchwa wakwe. ⁷Mwepe kwa'nkundundwa wakwe, tulinuvu kombozi kutushila ivanda lyakwe umusamaha wa mbivi. Tulinili kwa ajili lya vudumbwe uwavulotwe wakwe. ⁸Amavisile uvulotwe uvu kuvamwinji kwa ajili yitu mu' mushinzi na kumanya. ⁹Umulungu amavomvile yima nyinkane kukwitu indinga ye yiziyihime lya mpango, kufumilila ni hamu ye yijilole siyizye mukusi lya Chiristi. ¹⁰Kuhavalilizyo hanya kati zikwiline kuvu timilifu uwa mpango wakwe, Mulungu aliviviha poka kila shintu ishe kumwanya na pamwanya yansi mukasi ya Chiristi. ¹¹Mwa Chiristi twali twa sevilwe na kukuulenga kabula lya havalilizyo ino yali ye kufumililena na mpango we akavomba ivintu vyonti kwikusudi ilya lusungo lyakwe. ¹²Mulungu amavomvile ishi ili kuti kuva kusifa lya vufinjlilwe wakwe. Twalitwe va kwanza kuva nuvu dandava za mukasi lya Chiristi. ¹³Yali kuvidala ilya Chiristi kuti mwivaye izyi la mundinga, Utata menti uwa vuposhi winyu kwidala ila Chiristi yali kwa wene wope kuti mwitisile na kuva viha umuhuli nu mpepo umufinyilwa ve ava lajizizye. ¹⁴Umpepo we zamana lupwano lyitu mpaka kuvanasho pewa loleha ino yaliye luseshele lya kushindiho lyakwe. ¹⁵Kunamuna ina, kufuma kuhavalilizyo penivuye kuhusu ulyitiho lyinyu mukasi ya mwene Yesu na kuhusu ulukundo lyinyu kuvala lyonti ve vapagulilwe kwa ajili yakwe. ¹⁶Intalesite kumusalifwa Mulungu kwa ajili yinye na kuvataha mululava lyane. ¹⁷Inkulava kuti Mulungu uwa mwene witu Yesu Chiristi, Utata uwa hishindiho, akwinza kuvapa umwowa mushinzi, uwitu mizye uwavu vu'manyi wakwe. ¹⁸Inkulava kuti aminso ginyu aga mumwoyo gavikwe uvuzelu kulimwe kumanya ve vulikwi uvudanda mazu uwa kukutwa kwinyu Naomba kuti mu'vumanye uvudumbwe uwalushindiho uwa lupwano lyakwe muvamo vala vevabagulilwe kwa ajili yakwe. ¹⁹INKulavakuti umanye uvapiti wevulu sizye uwa maha gakwe mkasi yituwe tu kwitiha uvupiti uvu vufumililine na kuvomba

imbombo mu'maha gakwe. ²⁰Iga ge maha gegavomvile imbombo mkasi ya Chiristi lye Mulungu ama muzyusiyizye kufuma kuvevafuye na kumtenda miha munyove yakwe indilo pala pamwenya pa Mulungu.

²¹Amumutende misizye Chiristi pala pamwenye apatali nava munzi avatauvala, amaamuzi mamulaka, aga maha, ienzi, na kila lizina lye vakulyitu amamtende minle yesu tevelele kuhavalilizyo iha ilelo na kuhavalilizyo hehakwiza havizi. ²²Mulungu avitiisizye ivintu vyonti pansi ya vinama vya Chiristi avivomwila uwene itwe ju ya vintu vyontu mu'kanisa. ²³Lyeli kanisa koti lye moviliwa kwe vushindamu wakwe akwizulyaga wintu vyonti mu'madala gakwe gonti.

Chapter 2

¹Inzashila vwe mwapezile muhafwa muntazyo na malandu ginyu. ²Yali kuli izi kuti kutaliha muhajendelega kutushila mutuvalilizyo twansi ino. kuti muhajendelelaga kwa kumulandata umwene wa vulongozi wa pamwanya. Uno we mpepo wakwe ula we akuvomba imbombo kuvana va vunanjisu. ³Itwe twenti apa kutaliha twali poka nava ve vatihitiha. Vwe twali tuhavombaga ngati kutamaa imbivizya mavili gitu. Tuhavombaga izya kulukundo iwa movili na munjela zyitu. Twali inza kuwando kuvatwe vana va vuhalifu inza avanji. ⁴Ilelo Mulungu mwinyi wa wile kwa sababu ya shikunzi shakwe ishipiti sha atukunzite iswe. ⁵Ahavalilizyo hetwali twevafwe muntazyo zyitu atwesikte poka muvtendamo uvupwa muhati mwa Chiristi. kwe kuwila kuti muposilwe. ⁶Mulungu ahatuzusya poka na kutuviha kutendama muni lya kumwanya muhati lya Chiristi Yesu. ⁷Avomyile weulo kuti mutuvalilizyo twe tukwinza alinze atulolesye uvudumbwe uvupiti wa wilo wakwe. Akutulanga iswe izi kwidala lya winza wakwe muhati ya Chiristi Yesu. ⁸Ku wila muhapokwa kwidala lya lwitiho nizi zitapumile kukwitu. Zawadi lya Mulungu. ⁹Yita kuzumililana ni mbombo. Pelelo, atahave numo ingawoka uwakuyitima. ¹⁰Mwepe itwetwe mbombo lya Mulungu, tupezilwe mwa Chiristi Yesu kuvomba imbombo inyinza. Zye mbombo izi zye Mulungu azipanzile kufuma nehali nkani kujulu yitu, ili kuti tujendelelaje mulizizyo. ¹¹Pelelo mukumbuhaje kuti hali lula mwali mwevantu va kunzi kwidala lya movili. Mukwitwa "te mwe va vuvolwa" kushila she shikwitwa uvuvolwa wa movili we vukuvombwa kunyove zya vantu. ¹²Ku lavalilizyo iho pe mtamanyisile nu Chiristi. Mwali mwe vajeni kuvantu va yisilaili. Mwali mwevajeni kwilangano lya lumfingwi. mtali nu wanalyoli kuhavalilizyo he hakwinza. mwali vasita Mulungu muni. ¹³Ilelo ishi mwa Chiristi Yesu imwe mwe pawando mwali ukutali nu Mulungu mlesitwe papipi nu Mulungu ku mavanda ga Chiristi. ¹⁴Pa kuti uwene we vwihalo witu. Avomvile vavili kuva woka. Ku movili wakwe alubongolinye uluvaga lwa kutuvihapayo, uvuvivi uwo. ¹⁵Kuti akomesizye inkomelezyo ni amlu ni kanuni pe kuti apele umuntu woka umpwa muhati yakwe ahaviha uwihalo. ¹⁶Avomvile wevulo kuti ahomanye impuga zivili izya vantu kuva movili woka woka kwa Mulungu kutushila pa shihovenkanyo. kwidala lya shihove nkanyo ahawafwa uvulungu. ¹⁷Yesu ainzile na kukumusya uvuwihalo kukwinyu imwe mwe mwai ukutali nu vwihalo kuwavo walave vali papipi. ¹⁸Mwe mumwo kwidala lyesu iswe swenti vavilituli nuvtendamo kwa ula umupapo woka kwinjila kwa Tata. ¹⁹Palelo, imwe vantu va kunzi te mwevalendo na vajeni havili. Nkandi mwe vahaya poka vala ve vasevilwe kujulu lya Mulungu na vavomvi munyumba ya Mulungu. ²⁰Muzenzilwe pavwalo wa vasundikwa na vakuvwi. Chiristi Yesu vuyo alilivwe ilya pashipembe. ²¹Muli wuyo inyumba yonti yilemenkinepoka kukwa ngati tempeli ya mwene. ²²Mwe muhati yakwe imwe namwe mukuzengwa poka ngati pe pakutendama Mulungu mwa mpempe.

Chapter 3

¹Pe kulizi ine Paul, na mukungwa wa Yesu Chiristi kujulu yinyu vakunzi. ²Nkwitiha kuti mwivuye julu ya mbombo wila wa Mulungu ye ampiye kujulu yinyu. ³Nkuvasimbila kupumililana na vwe ishitushizyashe shifunuliwe kukwane. Uvu wanalyoli we vuziyihime we nasimvile hansi kuvakalata avanj. ⁴Lwe ukuvazya kuli izi, pe kwe umanye uvutonsu wana mu wanalyoli Uvu we vuziyi hime kuzya Chiristi. ⁵Kumpapwo izinji uwanalyoli uvu vutavikwilwe kumanjinkana ku vana va vantu nkandi kulishi vuvikwilwe apazelu ku mupepo nkandi kulishi vuvikwilwe apazelu ku mupepo kuva sundikwa ve vasevilwe na vakuvwi. ⁶Uwanalyoli Uvu we vuziyihime kwe kuti avantu va kunzi vope valilani vamwitu havili vantumi vamwitu va muvili. valilani poka ni ndajizyo zya vamwitu va muvili. valilani poka ni ndajizyo zya Chiristi Yesu kutushila ivangali. ⁷Na kulili imbombesile nemumvi ku zawadi ya wila wa Mulungu ye ampiye ina kutushila uvuvomyi wa maha gakwe. ⁸Mulungu ahagumwa izawadi ino kukwane na shenga inene muntu umunsi wa vonti kulivala ve vasavulilwe kujulu lya Mulungu. Izawadi ino kwe kuti ikwanzilwa kuvavuzya avakunzi ivangeli lya vudumbwe we vutakumanyikana uwa Chiristi. ⁹Yikunanzilwa imbahozezye avantu vonti juu lya shoni she nyenyezyo zye kuti zyzasilwe kumaha aminji gehatula. Nu Mulungu we ahavilela ivintu vwonti. ¹⁰Izi zyali kuti, kutushila itempeli, avamwene na vamamlaka mu sehemu zya kumwanya vapate kumanya imbazu inyinji zya vywando wa mushizi wa Mulungu. ¹¹Iga gamile gafumililaje kutushila inyenyezyo zya shimashima we ahavukamilisya muhali ya Chiristi Yesu Umene witu. ¹²Mwepe mwa Chiristi tuli na maha gakuwezya kwinyi la kumaha kulwitiho lwitu kukwakwe. ¹³Pe kulzyo kuvalava uvuhata vutahavaleme kwa sababu lya mayimba gane kujulu yinyu. Iga ge vumwamu winyu. ¹⁴Pe kulizi kusugamila ivizwi kwa Tata. ¹⁵We kulivuyo kila nkaya kumwanya na pamwanya yisitwe izina. ¹⁶Nkulava kuti avapanje uvulote, kufumililana nuvudumbwe wa kukumuha kwake, avavishe kwimaliha kumaha kutushila umupepo wakwe, we ali muhati zyinyu. ¹⁷Nkulava kuti Chiristo atendamaje muhati ya moyo kutushila uwitiho. ¹⁸Nkulava kuti muve mshisinko nuvwalo wa shikunzi shakwe. muve mu shikunzi shakwe kuti muwezyaje kumanya, poka vonti avitisi, vwe uvubabazu, nu vutali, nu vulinganu nu nuwivizu wa shikunzi na Chiristi. ¹⁹Nkulava kutu mumanye uvupititi wa shikunzi she Chiristi we vulusizye uvumanyi. Muvombe iga kuti mwizuzwe uvutimilifu wonti uwa Mulungu. ²⁰Nishi kulivuyo we angawezya kuvomba kila hantu, kulusya zyonti zye tukuzilava pamo zye tukusiva kutushila amaha gakwe ge gakuvomba imbombo muhati zytu. ²¹Kukwakwe wuyo kuvanje uvumwamu muhati tempeli na mwa Chiristi Yesu mu mpapwo zyonti shima na shima. Amina.

Chapter 4

¹Pe kuva, ngati mukungwa kujulu ya Mwene, kuvalava mjendelelaje inza she ulwito iwe Mulungu ahavita.

²Mutendamaje mu vutonsu uvupiti nu vupole nu kufwililishila. Munyatuilanaje mu shikunzi. ³Mufwililishilaje kuvusunjilila uvulilani wa mupepo mu vukungwa wa vwihalo. ⁴Kuli umuvili woka nu mpepo woka, inza vwe kuti mwali mwisitwe mu wanalyoli na inyenyezyo zyoka zya lwito lwinyu. ⁵Havili kuli umwene woka, ulwitiho lwoka, ulwozyo lyoka. ⁶Nu mulungu woka nu Tata wa vonti. Uwene alikumwanya lya vwonti, na muli vwonti na muhati lya vwonti. ⁷Kuli woka woka witu apelilwe ishikunjilwa kulingana ni shipimo sha shikunjilwa sha Chiristi. ⁸Inza sha ukalata akuyanga: "Lwe ahazuva kumwanya nkani, alongoza ve valemilwe kuntumi ahafumwa ivikunji ku vantu". ⁹Ye yoni imaana lya, "kuzuva", nkandi kwe kuti ayisile havii kuluvazu iwa pansi lyansi?. ¹⁰Wuyo we ayisile we muntu we vula we havili azuvile ukutali lya kumwanya zyonti. Avomvile wevulo kuti ukuva kwakwe kuve muyintu vwonti. ¹¹Chiristi afumizye ivikunjilwa inza sha ivi: Avasundukwa, avakuwi, avalumbilizi, avadimi na vasambilizi. ¹²Avomvile wevulo kuvaweze syo avitisi kujuluya mbombo lya kuvombelana, kujulu lya kuvuzenga umuvili wa Chiristi. ¹³Akuvomba izikuti niswe swenti tufishile uvulilani wa lwitiho ninjele zya mwana wa Mulungu. Akuvomba izi mpaka tugome ngati vevala ve vafishiye uvulinganowa ndinga ngati sha Chiristi. ¹⁴Izi zye kuti havili tutavanje haviti ngati vana, tuasumbwaje sumbwaje uku nukwo. kwe kuti tutanyatulwaje na kila aina lya nkungu lya nsambilizyo, zya kunkwilu zya vantu muvushevu wa kuhopenkanya uvunanjisu. ¹⁵Pali izyo, kwetuyanje uwandinga mushikunzi na kukula nkani mumadala gonti muhati yakwe we lyelitwe, Chiristi.

¹⁶Chiristi alemenkinye, ku poka, umuvili wonti uwa vitisi. Vulenkeminywe poka na kila shihomo ili kuti umuvili wonti vukulaje na kuyizenga weka mushikunzi. ¹⁷Pe lelo, nkuyanga ili, nkuvalambilizya mwa mwene: mutajendelelaje havili ngati vantu vakunzi vwevakujendelela mu vunanjisu wa njele zyavo. ¹⁸Vavagwilizizye ishisi munsivo zyavo. vavashimbizizye kufuma muvupuma wa Mulungu kuvupukupuku we vuli muhati zyavo kwa sababu lya vugoma wa moyo gavo. ¹⁹Vatakuyivwa insoni, vayilemesile vuvo kwa setano muli kuvomba imbivi, muli zila zyoti izya lupapilo. ²⁰Ilelo, izi zye mwasambiliye kuzya Chiristi. ²¹Nasivaga kuti mwivuye kuzya kuli wuyo. Nasivaga kuti mwalemile kusambilila muli wuyo, inza kuti uwanalyoli vwe vuli muhati lya Yesu.

²²Lazima mzule zila zyonti zye zikusogolelana nulujendo lwinyu lwa hali, uvuntu uwa hali. We vuntu wa hali we vukuvola kutushila kuzya kusungwa izya kuhopenkanya. ²³Zulaji uvuntu winyu uwahali pe kuti muvombeshe uvupwa mwa mupepo na mnjele zyinyu. ²⁴Muvombaje ishi kuti pe muwzye kuzwa uvuntu uvupwa, we vukusogolelana nu Mulungu. Upezilwe mu wanalyoli nu vufinjile uwandinga. ²⁵Pe lelo, viha ukutali izya kuhopenkanya. "Yangaji izya ndinga, kila muntu nu mupalamani wakwe", mwpetwe valilani kwa kila woka kwa wamwavo. ²⁶"Muvanje numulaha, ilelo mutatalaje amalandu". izuva litahinjilesha muli mumulaha winyu.

²⁷Mutaha mpe usetano uvuzila. ²⁸Wowonti we akwiva alehaje kwiva havili. Palizyo pe avombaje imbombo. Avombaje imbombo lya faida kuvyove zyakwe, ii kuti awezya je kumuhudumila umuntu we akwanza iwya kumupa. ²⁹Amazwi amavivi gatafumaje mumalomu ginuu. Palizyo, amazwi lazima gafume mu malomu ginyu gegakwanzilwa ku kwe vikwanzilwa, kuvapa ifaida vala ve vakutejelezya. ³⁰Pe mutampezyaje uvwila umpepo umufinyile wa Mulungu. kwe kuli wuyo kuti muvishililwe ahalamenezyanyo kujulu yisiku lya kupokwa. ³¹Pe muvuvihaje ukutali uvuhali wonti, uvuhalazu umulaha, kulwa, ni ndingo poka na kila aina lya uvivi. ³²Muvaje mwe vinza kuli mweka mweka. Muvanje nu vwila, mufwilanaje uvwila mweka na mweka, inza shila vwe Mulungu mwa Chiristi ahavafwila uwila imwe.

Chapter 5

¹Pe muvanje mwe vantu va kumulandata Mulungu, ngati vanavakwe avankundwa. ²Mujendaje mushikunzi, inza sheshila vwe Chiristi atukunzite iswe, ajifumizye weka kujulu yitu. Uwene ali sadaka ni mfinjile, lya vununchizu lya kumuhondezya Mulungu. ³Uvuvembu pamo uvupopo wowonti nulusungu uluvivi pe vitatakwaye pahati yinyu, inza vwe ikwanzi lwa kuvitisi. ⁴Ni zyakuvitisiya yatatakwaye, ipangwi laja vupukupuku, amwe ipangwi lya kuzalilisanya, getemumwo, palizyo pavanje ulusalifwo. ⁵Mungava nuwanalyoli uwa kuti kui uvuvembu, uvuhandamanu, nawe akusungwa, uyo akuputa kushiholanyo, atali nulupwano iwolwonti mu vumwene wa Chiristi nu Mulungu. ⁶Umuntu wowonti ataha kuhopenkanye kumanzwi geka, mwe pe kuliizi umulaha wa Mulungu vukwinza pamwanya lya vana ve vatakwivwa. ⁷Pe utahave we mulilani poka navo. ⁸Mwepe imwe kuvwando mwali shisi, ilelo ishimwe luhozyo mwa mwene. Pe jendaji ngati vana valuhozyo. ⁹Mwepe insanga zya luhozyo gakusanganya uvwinza wonti, uwandinga nu wanalyoli. ¹⁰Londola shila sha shikuhondezya kwa mwene. ¹¹Vutavanje uvusanganu mumbombo zya shisi zye zitali ninsanga, palizyo zivihaji apazi. ¹²Mwepe zye zikuvombwa na vuvo kunkwilu zya nsoni nkani na kugayanga. ¹³Ivintu vyowonti, lwe vikuvumbulwa nuluhozyo, vikuva apazelu. ¹⁴Mwe sha kila sintu she shivumbulilwe shikuva kuluhozyo. Isho pe ikuyangwa kuti, "Vuha, iwe we ukasite, pe uyimilila kufuma avafwe nu Chiristi kwe alama pamwanya yaho" ¹⁵Pe muvanje minso kuvwe mukujenda, te ngati vantu vevatali nuvumanyi nkandi ngati vamanyi. ¹⁶Mukombolaje ahavalilizyo mwe kuti insiku izi zya vuvivi. ¹⁷Mutavanje mwe vapukupuku, palizyo, mumanyinsanyaje akwanza umwene. ¹⁸Mutaholwaje kiwipela, likulongoza kuvunanjisu, pa izyo mwizuzwe nu mupepo umufinjile. ¹⁹Yangaji na kila woka winyu ku zabuli, na kutima, ni nyimbo zya mwamupepo. mwimbaje na kutima kumwoyo kwa mwene. ²⁰Ponti ulusalifwo kuli zyonti mwizina lya Chiristi Yesu umwene witu kwa Mulungu Utata. ²¹Yifumwaji mweka kila woka kwa wamwayo kumushinzi wa Chiristi. ²²Vantanda, yifumwanji ku valume vinyu, ngati kwa mwene. ²³Mwepe umulume we litwe lya mushi, ngati Chiristi vwe alilitwe lya Tempeli. We muposhi wa muvili. ²⁴Ilelo ngati Tempeli vwe vilipansi lya Chiristi, sheshila avashi lazimavavombe wevulo kuvalume vavo kullizyonti. ²⁵Valume, vakundaje avashi vivyu inza shila Chiristivwe akunzite itempeli na kuyifumwa vuyo kujulu yakwe. ²⁶Avomvile vovulo kuti live lifinjile. Alisangalusizye nkwa kulyozya na minzi mwizwi. ²⁷Avomvile vovulo ili kuti awezye kujitela vuyo itempeti inkumusu, pasita na hadhova na havuchafusu amwe ishintu she shikuholana niga, palizyo pe lifinjile lye litali nu mulandu. ²⁸Kwidala lye lila, avalume vakwanzilwa kuvasungwa avashi vavo ngati mavili gavo. Ula we amusungungwilwe umushi wakwe ayisungwilwe wuyo. ²⁹Numo inga woka we akuvuchukila umwili wakwe, akuvulisya na kuvusungwa, ngati Chiristi havili vwe alikunzite itempeli. ³⁰Mwepe iswe svevalilani va mwilani va muvili wakwe. ³¹"Pe kuli izyo umwananchi alimuleho uyise wakwe nu nyina wakwe alivungana nu mushi wakwe, nivo vavili valiyima muvili woka". ³²Uvu wapezile vuziyihime. Ilelo nkuyanga kuhusu Chiristi ni tempeli. ³³Pe lelo, kila woka winyu ikwanzilwa amukunde umushi wakwe ngati wuyo, Nu mushi akwanzilwa amushindishe umulume.

Chapter 6

¹Mwe vanamwe muvashindishe avapafi vinyu mwa mwene, mwe uno we wanalyoli. ²"Mushindishe uso waho nu vinyu waho" (Mwe inoye nkomelezayo lya kwanza yeya lumfingwi), ³"Ili wuve nuvulote winyu pe mwezye kutendama uvutendama utali pamwanya yansi". ⁴Namwe mwe vatata, mutavapunuzyaje avana na kuvaletelala umulaha. Palizyo, vahopaji mwisunde na mundajizyo zya mwene. ⁵Mwe vavomba mbombo, vanji numushinzi kuva dumbe vinyu ava pansa apa kumushinzi umupiti na kutetema kwilyonga lye likujuma mumoyo ginyu. Muve nulushindilo kukwavo inza vwe mukumushi ndiha Chiristi. ⁶Umushinzi winyu vutahave tu pala pe avadumbwe vivyu vakuvenya kuti kuvahondezya. Vanji nu mushinzi ngati vavomvi va Chiristi. ⁷Vombaji zyonti akwanza Mulungu kufuma mumoyo ginyu, vavombelaji kumoyo ginyu gonti, mwepe mukumuvombela umwenete kuti vantu. ⁸Yikwanzilwa kumanya kuti mu lyolyonti ilyinza lye umuntu akuvomba, aliposhela izawadi kufuma kwa mwene. ⁹Namwe vasongo vombaji wevulowevulo kuvafungwa vinyu. mtavogofwaje uwemumanyile kuti usongo wa vasongo wewe vula walikumwanya. mkumanya pakuti patalipo upendeleho mkasi yakwe. ¹⁰Havili muvanje na maha aga mwene na muvuvonvi ga mumaha gakwe. ¹¹Mzwalaje iviwilo vwonti ivwa Mulungu, kuti mwimilile shansizi na maha gasetano. ¹²Uvulungu witu te mavanda ni nyama nkandi mwe muvumwene mwemululajizyo lwa mumwoyo na valongolela avamunsi avavomba imbivi izyamushisi impepo izya mumwanya. ¹³Mwemumwo zyalaji ivilwilo ivwa Mulungu kuti mwimilile muwanalyoli wevutali ni mbivi kuhavalilizyo lha aha mbivi. Lwemwamala kila hantu muliyimilila muwanalyoli. ¹⁴Havili yimililaji muwanalyoli. ¹⁵Muvombaje wevulo lwe mkuva muzwaye amalamba muwanalyoli uwandinga pashifuva. Vombaji vevulo lwemukuva mzwaye tayali muvinama vwinyu lwe mkulumbilila utasitamenti uvanalyoli. ¹⁶Lwe kila hatu mkunyatuilana ngao iyavunalyoli, yeyikukuviha ipalala Mulungu. ¹⁷Zwalaji inkofwelo iyauposhi nuvupanga uwamwoyo lye lizwi lya Mulungu. ¹⁸Poka nuluputoni dua. Mulavaje mumwoyo ahavalilizyo honti kulwenyelezayo uvu muvanje mwangalilaje kuhavalilizyo honti mujimbililaje mwenti muluputo lwa vitisi vonti. ¹⁹Lavaji kwa ajili yane ili impewe amasambilizyo gekwe gafume mwilomu lyane. Lavaji kuti imposhele indajizyo kuvudandamazu uwanalyoli wewuziyhime wuhusu tastamenti. ²⁰Muluvatiho lwa tastamenti inene mwimilizi nkunzilwe mumanyololo ili mkasi yavo njanje kuvudanda mazuinza vweyikwanzilwa kuyanga. ²¹Nkadi namwe mumanye amambo gane navwe nkwendelela, Tikiko mjenzi wane unkundwa nu muvuvonvi umwaminifu mwamwene akuvakumbusya kila shintu. ²²Namusontelezya kukwinyu kumukusudi amapuma ili mumanye amambo giswe uwene kuvapumilizyo mmoyo gavo. ²³Uvunalyoli wuve kuvajenzi i shikunzi nu lwihitiho kufuma kwa Mulungu Utata nu Yesu Chiristi. ²⁴Ulwitiho luve poka nimwe mwenti vevasangwa Utata Yesu kushikunzi sheshita kufwa.

Philippians

Chapter 1

¹Upavui nu Timotheo, avavomvi va Chilisiti Yesu Ku vafinjile vonti mwa Chilisti Yesu, Vevali mufilipi, poka na bvasunga vivanza avapiti na vadiakoni. ²Uwila uvekukwinyu poka nu wihalo we vukufuma kwa Mulungu utata witu nu mwene witu Yesu Chilisiti. ³Nkumusalifwa umulungu wane ingape kuvakumbula imwe mwenti. ⁴Ulwinji lwonti inga lwe nkuputa uluputo lwane kujulu yinyu mwenti, nkuvanga nuluseshelo lwe nkuvalavila. ⁵Indi nulusalifwo ulwinji mwe uvulila winyu mutesitamenti kufuma kuvwando isiku lya kutalila mpaka ilelo. ⁶Indi nu wanalyoli kuti uwene we atalisizye imbombo inyimza muhati zyinyu kwajendelele kuihomeshezya mpaka isiku lya mwene Yesu Chilisiti. ⁷Pe linza kukwane kuyivwa wevulo kujulu yinyu mwenti mwe pe imbavisile mumwoyo wane. Mwape imwe myipezile myipezile uvulilani poka mu vwila muvukungwa wane na mu kuyitetela na kuyihomeshe zya kwane kwa tesitamenti. ⁸Mwepe Umulungu ushaidi wane, Vwe ndi nwusungwo juli yinyu mwenti Mu mwoyo wakwe uchilisiti Yesu. ⁹Pe nkulwa kuti: Ishikunzi shinyu shonjela nkani na nkani munjele na muvumanyi vonti. ¹⁰Nkulava kujulu yili muve muwezyaje kuga pimanya na kugasavula gala ge galiminza nkani. Havili kuvalavila kuti muve vasangalusu shisita kuva nu mulandu wowonti pi silu lya Chilisti. ¹¹Na havili kuti mwizule insanga zya nalyoli zye zili mwa Yesu chilisti, ku vumwamu na kutimikwa kwa Mulungu. ¹²Ishi vamwitu, kwanza mumanye kuti, inongwa zyezya fumiliye kukwane, galesile utesiyamenti ajendelele nkani. ¹³Mwe mumwo uvukungwa wane mwa Chilisiti, vumanyisile ku vasikali va kwilinga iyonti na kwa kila muntuwonti. ¹⁴Na vajenzi avinji mwa mwene. kutushila muvukungwa wane, vuvahondezizye nu kwinjila mumbombo ya kulumbilila izwi shisita iyoya. ¹⁵Vamo ndnga ve vakumulumbilila uchilisiti kumwoni na kulwana, na havili vamo

kumwoyo umisinza. ¹⁶Vala ve vakumulumbilila uchilisti ku shikunzi vamanyaile kuti imbisiilwe ipa kujulu ya kutetela utesitamenti. ¹⁷Ilelo vamo vakumulumbilila uchilisti intamwo kukwane mu nkusa zyane. ¹⁸Pe lelo? ntakusajila, Pamo idala likuva lya kuvuvivi amwe kuwanalyoli, Uchilisiti akulumbilikwa, na kulili nkudovela! ena, kwi dovelaje. ¹⁹Mwepe imanyile kuti ili lilileta kusatulwa kwane. Ijambo ili lilifumililana kutushila mumputo zyinyu na kutwavwa kwa mpepo wa Yesu chilisti. ²⁰Kutushila mulusuvilo lwane ulwa ndinga nu lwa nalyoli kwe kuti, ntalilola insoni. Pa lulwo, kumaha gonti, inza vwe insiku zyoti na shinishi, nkusuvila kuti uchilisti akukumuswa kutushila mumuvili wane, inga mwe muvupuma amwe muvufwe. ²¹Mwe pe kukwane ine, uvupuma vu chilisiti lavili kufwa faida. ²²Ilelo, inga kutendama mumuvili kukuhoma insanga mumbombo yane, pe lelo ntakumanya kuti lilikwi ilya kuseva. ²³Pe zikubuchilizya nkani insivo izya vintu ivi vivili. Indi ni hamu ya kuseva umuvili na kuvapoka nu Chilisiti, ishintu she shinza nkani. ²⁴Nasha nga, kusyala mumuvili uno iyope lye likwanzilwa nkani kujulu yinyu. ²⁵Mwepe indi nuwandinga kulili, imanyile nkusyala na kujendelela kuvapoka nimwe mwenti, kujulu ya kujendelela muluseshele na mulwitilo lwinyu. ²⁶Nino yilileta uluseshele iwinyu ulupilimwa chilisiti Yesu, pali ine iliyonjela, mwe pakuva kwane havili poka namwe. ²⁷Mkwanzilwa kutendama uvutwndamo winyu mujendelelaje muwinza vwe akwanza utesitamenti wa christi. Vombaji vovulo kuti ngankwinza kuvalola pamo inga ntinza, inivwaje kuti mwimiliye hinza mumpepo woka. Nkusungwa kwivwa kutimuli umwoyo woka, mukuyilwila ulwitiho la tasitamenti poka. ²⁸havili mutave nishitetemwi shoshonti she shikuvombwa na valugu vinyu. Ishi kukwavo shimanyilo sha vunanjisu nkandi kukwinyu imwe shimanyilo sha vupokwa kufuma kwa Mulingu. ²⁹Mwe pe imwe mupelilwe kujulu ya chilisti, te kumwitila walele, nkandi na kuyimvila na muli vuyo. ³⁰Mwe pe muli ni ntamwo zye zira ngati ziye mziwenyi kukwane havili mukwivwa kuti ndinazyo nishi.

Chapter 2

¹Inga kulipo kupewa umwoyo mwa Chilisiiti. Inga kuliku pumilizwa kufuma kushikunzi shakwe. Inga kuli uvulilani wa mupepo inga kuli huruma. ²Mkwilizaye uluseshelo lwane kwa kusiva izya poka lwe mli nishikunzi shoka, lwe mli woka mwa mupoepo, na kuva nulusuvilo lwoka. ³Mtaombaje wekaweka ba kuyitima. Nkandi kwilyoga na kuvenya awanji kuva vahondeye nkani yinyu. ⁴Kila woka atenyaye vwe akwanza wuyo weka ndali, nkandi lelo ayenyaye zye avanji vakwanza. ⁵Na shenga uwene alingati umulungu. Ilole atasajiye kwa ngati umulugu kuva shintusha kulemana nasho. ⁶Na shenga uwene alingati umulungu. Ilole atasajiye kuva ngati Umulungu kuva shintusha kulemana nasho. ⁷Pelelo, ahayisya vuyo. Ahanyatula ishatisha muvomvi. Afumila mshati sha vantu. Alolesile muntu. ⁸Uwene ahayisya na kuva numushinzi mpaka kufwa, Uvufwe wa shilovenkanyo. ⁹Pe lelo umulungu ahamukumusya nkani ahampa izina ipiti lye lipitiliye amazina gonti. ¹⁰Avomvile wevulo pakuti mwizina lya Yesu kila shizwi shonti shisugamile. Ivizwi vwa vakumwanya na vevali mansi pamwanga na pansu ya nsi. ¹¹Pe ahavomba izyo kutikila lumili lwo lumutimi she Uyesu Chilisti umwene, Kuvumwamu wa Mulungu Utata. ¹²Pe, vankundwa vane inza vwe mwitisile amanda gonti, te kuti iwendipo ine ilelo ishi pe nkani nkani na pentalipo ine, vuvombelaji uvupokwa winyu mwenemwe kulyoga na kushitetemwi. ¹³Mwepe umulungu akuvomba imbombo muhati zyinyu na kuvalongozwa zye akasime kuvomba a lushelo kukwakwe. ¹⁴Vombaji amambo gonti shisita kulalamiha na kudalinkana. ¹⁵Vombaji weulo kuti vatavalaumaje na kuva vana wa Mulungu vanalyoli ve atali ni lawama. Vombaji we ulo pa kuti muvanje mwe luhozo lwansi, Mu sizazi sha unanzi nu vuvili. ¹⁶Lemaji nkani izwi vupuma pe kuti imbe ni zya kwimikwa isiku lya Chilisiiti. Pe ndimanya kuti ntashimbiye uluvilo vwelele havili kuti ntahayimba welele. ¹⁷Ilelo posha inga nkugogwa ngati nfinjile pamwanya pa dhabidhu na uvuvomvi wa lwitiho lwinyu, nkuseshela, havili nkuseshela poka namwe mwenti. ¹⁸Shesheshila nimwe welele mkuseshela, Na havili mkuseshela poka nane. ¹⁹Ilelo nkusiva mwa mwene Yesu kumutuma utimoti kukwinyu shinishi luvilo, ili kuti kumpa umwoyo inganiza nazimanya imbombo zyinyu. ²⁰Mwe ntali nuvunji we ali nulwenyezyo ngati iwakwewe alimuwa nalyoli kujulu yinyu. ²¹Avanji vonti ve nanzaga imbatuma kukwinyu vakulondola izyavo vuvo welele. Nate mbombo zya Yesu Chilisti. ²²Ilelo mumanyile uvumwamu wakwe, mwepe ngati mwana akumpunjilila uyise wakwe, vwe avombehaga poka nane mu tesitamenti. ²³Pelelo nkusiva kumtuma luvilo pala penga nia namanya kuti yoni zye kwezivombeshe kukwane. ²⁴Ilelo indi nuwandinga mwa mwene kuti nine welele kuti ninze insiku zya shinishi. ²⁵Ilelo nkusiva kuti yanzilwanga kumlusya kukwinyu uepafradito. Uwene mjenzi wane havili muvomba mbombo wamwitu havili musikali wa mwitu, mtumi na muvomvi winyu kujulu ya vwe vikwanzilwa kukwane. ²⁶Mwepe amile ni lyonga na asambaga kuva poka nmwe mwenti, inza vwe mwivuye kuti amile muvinu. ²⁷Mwe zya nalyoli amile muvinu nkani hansi kuti afwe. Ilelo umulungu amfuiliye uwila, nu wila uwo utamile kujulu yakwe walele, ilelo havili wamile kukwane, pakuti ntavanje nuvusimililwa pa vusimililwa. ²⁸Pelelo nkumugalusya kukwinyu luvilo vwe yikwanzilwa, mwe kwa inga mwamulola havili pe kuti museshela nine nefelwa ilyoga. ²⁹Mkalibisyaji Uepafrodito mwa mwene kuluseshelo iwonti. Vashindihaji avantu ngati vuyo. ³⁰Mwe yamile kujulu ya mbombo ya chilisiiti kuti apalamiye kufwa. Ahatalisizye uvupuma wakwe kwa kumponha ine havili avomba shila pe mlikutali nine.

Chapter 3

¹Pali izyo vajenzi vane seshelaji mwa mwene.Takulola intamwo kurasimbila amazwi gegala imbombo izi zikuvapa uvunjilizi. ²Mwandaje imbwa izyo.Mwandaje na vavomvi va mbombo avavivi.Mwandaje na vala va vakuyilovola amavili gavo. ³Mwepe itwe twetwe vuvolwa,Itwe twe tukumuputaga umulungu kutushila mwa mupepo.Twe tukuyitimila mwa chilisiti Yesu,hari twe tutali kusumishiza mu zya muvili.⁴Poshe nga,amalipo wumo umuntu we akuvusuvila umuvili uno,ine namile imbomba weulo nkani. ⁵Mwe navolilwe isiku lya nane,napafilwe muluholo lwa vaisilayili.Ne waluholo lwa Benjamini.Ne muhebulania wa nkomelezyo zya mose ,nali ne fwalisayo.⁶Kumute wane naliyimvize itempeli ku kuvushindiha uwanalyohi wa nkomelezyo ntali numulandu wa mnkomelezyo. ⁷Ilelo kumambo gonti nawenyi kutiga faida kukwane ine ,nagavazizye ngati swaswa mwelwe namumanya uchilisti.⁸Zya nalyoli,nkugavazya amambo gonti kuvahasala kufumililana nu winza wa kumumanya uchilisiti Yesu umwene wane.Kujulu yakwe ingalesile amambo gonti,nkugavazya ngati swaswa ili kuti impate uchilisiti. ⁹Na havili indolehaje muhati yakwe.Tali nuwanalyoli wanene kufuma munkomelezyo,nkandi indi nuwa nalyoli ula we vukufuma kulwitiho mwa chilisti,lwe lukufuma kwa Mulungu,ulwa vwano mu lwitiho. ¹⁰Ishi kwanza kumumanya vuyo na maha ga kuzyuha kwakwe nu vulilani wa kuyimvilwa kwakwe kwanza angalulanye nu chilisiti kushati sha vufwe wakwe, ¹¹Ingavanga imbanje ni nyenyezyo mu kuzyuha muvafwe. ¹²Te kuti ndinga kuti tayali ingaposhelwe amambo igo,amwe kuti ne wanalyoli muligo.Nkandi nkuyikungula kuti imbwezye kushipata shila she nalemenchelilwe nu chilisiti Yesu. ¹³Vajenzi vane,ntakumanya kuti tayali impasite amambo igo.Nkandi kuvomba ijambo lyoka:nkuluvwa izya mwisinda nkwenyelezya izya mwilongolela. ¹⁴Nkulwila kufishila uhusuvilo kuti impate ishimpambwi sha pamwanya sha lwito lwa mulungu mwa chilisiti Yesu.¹⁵Swenti twe tuwitisile uvupokwa,tukwanzilwa kusiva inamna ino.Na pamo inga uvunji angasiva inamna ino.Na pamo inga uvunji angasiva ku namna ye ili tfauti kuhusu i yambo lyolyonti.Umulungu alilifunula nililyo lyope kukwinyu. ¹⁶Na posha,ihatua ye tufishiye pe tujendeleleje mu mutindo wunuwo.¹⁷Najenzi vane,mundandataje ine.Venyelezyaji kujele vala ve vakusogolelana kushati she shili ngati shitu. ¹⁸Avinji ve vatendime vevala ve ulwinji nkuvavuziyaga,nishi nkuvuzya kumansoozi-avinji vatendime ngati valugu va shihovenkanyo sha chilisti. ¹⁹Uvumalilishilo wavo kunanjishilwa.Mwe pe umulungu wavo iwanda,na mabado gavo gali munsoni zyavo.Vakusivilila amambo ga munsu.²⁰Ilelo uvuhaya witu wuli kumwanya,kwa tukumusuvila umuposhi witu Yesu Chilisiti. ²¹Aligalulanya amavili gitu amayeyevazu kuva ngati muvili wakwe uwa vumwamu;kumaha gegala gega kumuwezesya kupwana ivintu vwonti.

Chapter 4

¹Ena vankundwa vane,ve nkuvasungwa,ve nkuvasungwa,ve luseshelo ni shimpamwi shane.Yimililaji hinza mwa mwene,imwe vamanyani ve mbakunzite. ²Nkukuhomelezya iwe Edia,havili nkukuhomelezya iwe sintike,mugalusye ulwivwano lwa vihalo kulimwe,mwe pe imwe,mwenti vavili mwali poka nu mwene. ³Mwe mumwo,nkuvalava poka namwe vavomba mbombo vamwitu,muvavwe iwa abvantanda mwe pe valivavomvi poka nane ku kukumusya utesitamenti wa mwene twali nu kelementi poka na vavomwi va mwene,ve amazina gavo gahasimbwa mi shitabu sha vupuma. ⁴Mwamwene insiku zyonti.Havili nditi,seshelaji. ⁵Uvupole winyu vumanyihaye kuvantu vonti.Umwena apakamiye papipi. ⁶Mtayitamwaje kwi jambo lyolyonti.Nkandi palizyo,vombaji amambo ginyu gonti kwidala lya kuputa,kulava na kusalifwa.Pe vwe mukuvwanza imwe vimanyihaje kwa Mulungu. ⁷Pe wihalo wa mwene we vulusizye uvupili kulusya injele zyonti,kwe vusunjihile amoyo ninsivo zyinyu kwe avavwe chilisiti Yesu. ⁸Kulizyonti,vajenzi;gasi vililaji nkani ambambo gonti ge galinuwa nalyoli,umushinzi,uwanalyoli,uvuzelu,ishikunzi,na gala gegali nintumi iyinza,gegali nu vuntonsu,poka na gala ge gakwanza kutimilwa. ⁹Gavombelaji amambo gale gemusambiliye,ge muposheleye ge mugivuye na gala mugawenyi kukwa na wope utata witu uwa wihalo aliyima namwe. ¹⁰Indi nuluseshelo ulupiti nkani kukwinyu mwa mwene mwepe imwe mulolesizye havili kuti mwanzaga imwe julu ya vwe nsovelilwe ine;Na lyoli,Insiku zya pisinda muhanzaga kunavwa ku vine nsovelilwe ine nashenga Mwapositwe ahavali lizyo ha kunavwa. ¹¹Ntakuyanga izyo kuti impata hamo kujulu ya kuli vwe nsovelilwe ine.Mwe insambiliya kuliziha mu hali zyonti. ¹²Imanyila muvutendamo wa hali ya kupungushilwa na havili muhali ya kuva navwo ivwinji.Muhali zyonti izi ine insambiliya zyonti zye ziziyihima izya namuna ya kulya ahavavililizo ha mwikuto na vwe ikwanzilwa kulya ahavavililizo ha nzala,kuti kuvwinji na kusililwa. ¹³Ingawezya kuvomba izi mwe anga mbwezesya na vuyo we akumpa amahaha. ¹⁴Posha lelo,mwavomvile hinza kulilana nanemu muyimba gane. ¹⁵Imwe vafilipi mumanyila kuti kuwando wa te sitamenti iwe nefile mumakedoniya,naimo itempeli ye yamwezesizye mu mambo ge gakuhusu kuyifumwa na kuposhela nkandi imwe mweka welele. ¹⁶Na lwe nali mutsalonike,imwe mwantumiye ivintu iwe te iwoka kujula ya vwe nsovelilwe ine. ¹⁷Tepenkuti kulondola kunavwa.Nkandi nkuyanga nkuti pe mpate insanga za zikuleta iyaida kukwinyu. ¹⁸Kulava kuti aminso ginyu aga mumoyo gapelwe uvuzelu kulimwe kumanya kwe kulikwi kunyanyezyo zya kwitwa kwinyu.Nkulava kuti mumanye uvudumbwe wa vumwamu wa vupwano wakwe muli vala ve wasavulilwe kujuluyakwe. ¹⁹Nkulava kuti umanye uvupiti we vupitiliye uwa mahagakwe muhali zytu itwe twetwitisile.Uvu uvupiti vukufumilana na kuvomba imbombo mumaha gakwe. ²⁰Igaga maha ge gavomvile imbombo muhati ya chilisiti lwe umulungu akumuzusya kufuma kuvafwe na kumtendamiha kumuhono wakwe uwa kundilo muni ya kumwanya. ²¹Amutendamisile uchilisti kumwanya ukutali nuvumwene,amamlaka,amaha,ni enzi,ni zina lyolyonti lye likutakwa.Ahamutendamiha Uyesun te kwekuti kwa kuhavahilizyo ilelo na kuhavili lizyo lelakwinza welele. ²²Umulungu avivisile ivintu vwonti pavinama vwa Chilisiti. Amuvisile uwene litwe kuvintu vwonti mutempeli. ²³Nitempeli kuti we muvili wakwe,uvutimilifu wakwe we akwizuzya ivintu cwonti mumadala gonti

Colossians

Chapter 1

¹Upaulo, umuvonvi wa Yesu chiristi Kutusungwo lwa Mulungu,Utata witu ²kuvitisi nu ujenzi uwanalyoli mwema Chiristi vevali kukolosai uwila uve nimwe ulwitiho kufuma kwa Mulungu utata witu. ³Tukufumwa na kusalifwa kwa Mulungu, Utata wa mwene witu uYesu Chiristi nukuvalavila havili havili⁴Tusivuye ulusitiho lwinyu mwemwa Yesu Chiristi ni shikunzi shemulinasho kuvala vonti vevavavisile kuluvazu kuvanalyoli va Mulungu. ⁵Muli ni shikunzi ishi kuva lyemumanyile kuti nukumanya nukushimishiza lyelisengulilwe kumwanyama kwa ajili yinyu. mwivuye kuti ilyo lya ndinga ndinga kabla lye mzwi ilya ndinga lye kushili mwe izwi lyakwe ilya tastamenti. ⁶Lyelyinzile kulimwe itasitamenti ine yikupapa intonongwa lisale. muni mwonti lyava likuvomba imbombo mkasi yinyu havili kufuma hali pemwalyivue na kulisambilila kuti uwila wa Mulungu mwemu wanalyoli. ⁷Ino ye testamenti ye mwayisambilie kufuma kwa Epafra ukundwa witu umuvonvi uwamwitu, we muvonvi uwanalyoli uwa Yesu badala yitu. ⁸Epafra auvisile umanyishe kulisye sikunzi shinyu mwemumoyo shikunzi. ⁹Mwekuva ulwitiho ulu kufuma isiku petwivuye ishi, tutahaleha kuvalavila tuhava tukutava muliyizula injele izya shikunzi shakwe muvutemu vonti nuvumanya wa mumoyo. ¹⁰Tuhava tukulava kuti milijenda kwa

kukujimilila kwa mwene kumadala gegahondeye. Twamile tukulava kuti mulipapa intonongwa muwanalyoli uwinza na kuti mliwa ni njele iya Mulungu.¹¹Tukulava kuti koposhela uvumanyi kulingana na maha uvumwamu wakwe muvujimvu, wonti.¹²Tukulava kuti kuluseshelo mulifumwa ulusalifwo kwa Tata we avavovile imwe kwe muve nulutala ulwakupwana mulwitiho ulwauzelu.¹³Atufumizye kufuma muwimilizi wa shisi na ktusamwa kufuma kuvumwene wa mwana wake wu kundwa.¹⁴Kufuma kwa mwana tulinuvuposhi. na kufilya uwita wa mbivi.¹⁵Umwana we shimanyilo sha Mulungu na kupapwa havili nu upeli wonti.¹⁶Havili kwa wene ivintu uwonti vwapenzilye vila uwevili kumwanya na vwevili munsu ivintu vwevikuloleha na uwevila kuloha ni mwanya ululajizyo au uwimilizi na uamaha, ivintu uwont uwapezilwe kwa jili yakwe.¹⁷uwene alipo kutuma hali ya vintu uwonti, na havili uwene ivintu uwonte vikumanyana.¹⁸uwene we litwe lyamuwili yaanilikanisa uwene wa kutalha na upapwa kutuma mushivanza sha vafwe pishi alininafasi iya kutatiha mshivanza mvintu vwonnti.¹⁹Kuva kuti uMulungu asungwizye kuti uvumalilizyo wakwe vonti wutendame mkasi yakwe.²⁰Nakumanyana ni vintu vwonti mwemi dala lya mwana wakwe umulungu avovile ulwitiho kutushila ivanda lya shihovekanyo shakwe umulungu amanyisinzye ivintu vwonti umulungu avomuile ulwitiho katushila umsalaba wakwe umulungu amasililye kuvintu vwakwe vwonti uwene vive vwa pansu au vive vya kumwanya namwe poka kuva ahavalili.²¹Namwe poka kuva ahavalilizyo mwalimwe vajeni kwa Mulungu na mwa mweva adui wakwe na kunjele na kumbombo imbivi.²²kandi lelo lwaawamanyisya kumuvili wakwe kutushila kavufwe avovile ishi kuvaleta imwe kuvalinjile vevatali ni nongwa wala idova pilongolela lyakwe.²³havili kwendelela kuti ulyitiho lwelyinzile lwavagomwa kwa ndiga, kutalipo kukwepa ukutaali kwisuvile kwepa mwe suvilo lya udanda mazu uwa wa tastamenti ya mhayivwa. Ino ye tastamenti yeyi haho melezya kwa muntu wonti wahapelwa munsu ya kumwanya ino ye tastamenti kukwane, Pauol, kuvane muvonvi.²⁴Ine kuseshela amayimba kwa ajili yinyu ane kamala kumuvii washeshi kupunguha kumayimba ga Chiristi Yesu kwa ajili ya umuvili wakwe we likanisa.²⁵Ine ne muvononvi wa likanisa ili mwe mumwo huvomba imbombo kufuma kwa Mulungu kwa ajili kulyizunzya lya Mulungu.²⁶Uvu we vuanalyoli uwasili yeyamile vaizyisile kumaha minji na kuvipapwa, ngandi ilelo ishi yili apazalu kuvonti vevamwitisile uwene.²⁷kwekuvala ve Mulungu ayanzile kuvigulila kuvaloleshezya uwe kuli uvutajili wa ufinjile uwasili ya na lyoli na mu mpuga iya mataifa mwemumwo Uchiristi ali mkasi yinyu uvudandamazu wa umwamu we wukwinza.²⁸Uno wetukumulumbilila na kumusambilizya kila muntu na kuvutehamu wakwe wonti. Mwe kuti kuleta kila mutu alimuwanalyoli mwa Chiristi.²⁹Kwe kuti ine kuyikungula kumaha kulingana na maha gakwe gegakuvomba imbombo mkasi yane kuuwezo wakwe.

Chapter 2

¹Mwe kwanza kuti imanye vwe kuva na mayimba aminji kwa ajili yinyu, mvevali kulaudikia na vonti vevatumanyile ishenishane isha muwili. ²Kuvomba imbombo ino kuti amoyo gavo gapate kupumilizwa kuteta poka nu lusungwo na kuti uvutajili wonti uvinji uwa ndinga haviti ndinga uvusambilile na kumanya isili iyanalyoli iya Mulungu wevu Chiristi. ³Mwemu mwakwe ihazina zyonti nuvutehamu nuvusambilile vizihihime. ⁴Kuyanga kuti umuntu wowonti atahinze umfulo kusambilizyana kuvadanganya wewilenga. ⁵Nashetalipo poka namwe kumvuvili nkandindipo namwekumumoyo kusesheoa kulola uvutatibu winyu mwinza namaha ga imani yinyu mwemwa Chiristi. ⁶Inza uwenkamposhela Chiristi umumwene mjendaje mwemmwaka vuyo. ⁷Mumuzengaji mwe havili mzengwe kwe kukwakeve mmzanje mwemulwitiho ngati vwe mhasambilila na kukungwa na kulalifwankani. ⁸Mwenyelezyaje kuti umuntu wowonti atahavateje ulwagulo kwaw falsafa na mazyi geke agakuhopenkaya kuholanyana mapokeo guvantau, kulingana nu kanuni inzya muni wala tekulingana nu Chiristi. ⁹Mwe kuva uvunalyoli wakwe wa Mulungu akutendama vukutenda kumvuvili. ¹⁰Imwe mwizue kwa wene vuyo we litwe lyaumanyi nu wimilizi. Nu mwizue kwa wene vugo we litwe lyaumanyi nu wimilizi. ¹¹Nu wenevuyo na wo pe mmwali mumata agatohara gegatakuvombeha na vantot kukwepelwa umuvili uwanyama ngandi kuti itohala ya Chiristi. ¹²Mhasyila poka nine mlyozyo na mwidala lya imani mwazyu silwe muumanyi wa Mulungu weahazyuha kufuma kuvafwe. ¹³Iwe namile fuye mumbivi zyinyu na kuvombelwa umuvili winyu avavovile kuvapa umupuma poka na vo pe na kuswila imbivi zytu zyonti. ¹⁴Afwaste na kukumbuha na madeni gegasinvilye ni taratibu zyezyamile shinyume naswe. ahefwa zyote ahazihomela pashi homenkanyana kuva sherehe kwa ajili ya sihenkanyo. ¹⁵Agefinzye amaha na uwimilizi ambivisile ishi zyalo na kugamiha sherehe ya ushindi kwidala lya shihove nkanyo. ¹⁶Umuntu wowonti atahavalonje imu kulya au kuti kumwela au kuhusu sikuku au umwezi umpwa, au isiku lya Sabato. ¹⁷Ivi vyeviyunguli vya mambo gegakwinza nkandi Chiristi. ¹⁸Umuntu wewonti atahafule izawadi kwa kusuvila uvutonsu na kuputa nu havinzya umuntu uwa namna iyo akwinjila kumambo gagawenyi na kulumilwa ni nsivozyake inzya mumuvili. ¹⁹Uwene ahinjilila itwe na kufuma kitwe kuva muvili vonti kutushila kuviungo vyakwe na mafupa kulemanisya na kwa poka kukula uvukulaji wakwe vufumilie nu Mulungu. ²⁰Ingamwamile mfue poka nu Chiristi kumbombo zya muni mbona mkutendama ngati mweva wavomba mbombo vansi. ²¹Mtahaleme wala kuvonja wala kelemelela. ²²Igagonti gansivilwe vagaluhusile uananzi weweuliyinza na matumizi kufuma nu uvulajizyo na masambilizyo gavantu. ²³Sheria izo nuvutonsu wa dini zyezihagombwa kwa kuzi mwamisya kuutonsu na mayimba ga mumuvili lakini zitali nanashishimo zaidi ya tamaa zya mumuvili.

Chapter 3

¹Iwe havili Mulungu avazusya nu Chiristi garondoraji agapamwanya kwe Chirist akutendama kumuhono kunyove indilo uwa Mulungu. ²Sivaji kuti imbombo iyapamwanya, zyete mbombo zya mumsi. ³Mwema kuva mfue, na maisha ginyu galimukasi mbombo zya mumsi. ⁴Ahavalilizyo Chiristi aliloleha we ndinga mumaisha ginyu penimwe muliloleha nawo muvafwe. ⁵Mwemumwo muzizyishe imbombo zye zili mumsi uluvembe uchafu insivo imbivi ulusuvile uluvivi ni tamaa, imbivi ye ibada ya shiholanyo. ⁶Igo gegali muvulonzi wa Mulungu gegakwinza pamwanya ya na vevatakwiha. ⁷Mwe mumwo kuti mumbombo yinino namwe mwajenzite lye mwatendime mumbombo izyo. ⁸Muzyefwe imbombo zyonti muvulonzi, yaani uvulonzi, uvamulaha, insivo imbivi ni ndigo na mazwi uchafu gegakufuma mumalomu ginyu. ⁹Mtahopelanaje mweka na mweka mwemukuva mwogoga uvuntu winyu uvahali ni mbombo yakwe. ¹⁰Mwazyala uvuntu uvupwa iwe mpezilwe uvupwa munjele kufuma muvonvilye munjele kufuma kuholana nula wavapezile. ¹¹Kufuma munjele, atalipo umuyunani nu myahudi kuzelufwa umwili na kutokuzelufwa, umuvuli, umusambilile na wete musambilile, umuvonvi na wete muvonvi, nkandi uvuputo lwake Chiristi imbombo yonti na mzonti. ¹²Ngati avaseva va Mulungu na muviza, zyalaji nu vuntu ivinza, ishikunzi uvuntonsu na kujimbilila. ¹³Munyatulilane mweka na mweka. mfwilane uwila ingamuntu akulalamiha kumulandu wawamwavo amufwile uwila inzo uwutata ahavafwila uwila. ¹⁴Zaidi ya mbombo yonti muve ni shikunzi, she ngali lye lidala ya ufinjile. ¹⁵Iamani ya Chiristi yivalongozye mumoyo ginyu yamile kwa ajili amani ino vavinjizye kumuvili woka muve nu kusalifwa. ¹⁶Nizwi lya Chiristi litendaa me mkasi yinyu kuvulonsi. kuvushinda mu wonti na kuvuzanya mwika na mweka inyombo zya mumoyo na kusalifwa mumoyo ginyu kwa Mulungu. ¹⁷Shoshonti she mukovomba kumazwi, au kumbombo muvombaje mwizina lya Tata Yesu. Mumupe kusalifwa Mulungu kutushila uwene. ¹⁸Vantanda vatemele avalume vinyu inza uwe yikuhonde zya mwa Utata. ¹⁹Nimwe mwevanavuli muvasungwaje avantanda vinyu havili mtahave mwevahakukwavo. ²⁰Mwevana mshindisheavapafi vinyu mumbombo yonti muhondezwa Utata. ²¹Mwevababa mtavafwengaje avana vinyu kuti vata hinze vahatampe. yonti, tekushughuiha kuminso welele, ngandi. ²²Mwevavonvi, muvashinihaje avapiti vinyu kumavili ni mbombo yonti, tekushughuiha kuminso welele ngati vantu vakausalifwa welele ngandi kwe kumoyo uwandiga, mumwogope Mulungu. ²³Shoshonti she mkuvomba muvombaje musivo zinyu mwe n gati kwa mwene na havili te kwe kwa muntu. ²⁴Mtamanyile kuti muliposhela shimo shemulishisunjila kufuma kwa mwene. kwe Chiristi wa kutusunjila. ²⁵Mwe kuti wowonti wa kuvomba getegandinga halilongwa mumbombo yeyitali ni ndiga yayivovile mwemumwo yitali nuvupendeleo.

Chapter 4

¹Vatata, mfumwaje kuvavomvi vinyi gegalindinga havili agamumwo. mmanyile kuti muli Nutata kumwanya. ²Mwendelelaj kuva mndinga ndinga mulupu. Tendamaji minso na kusalifura. ³Lavaji poka kwa ajili yitu natwe, kuti Mulungu ayigule umulyango kwa ajili yizwi, kuyanga kukwilu siri iya nalyoli iya Chiristi. Kwe kuti salizi nasatulwa mumunyororo. ⁴Kulava kuti indivishe apazelu inza vwe yikwanzilwa injanje mjendelelaj muvutonsu kuvula vevali kunzi na kuhapoha ahavalilizyo. ⁵Mjendelelaj muvutosu kuvala vevali kunzi na kuhapoha ahavalilizyo. ⁶Amazuri ginyu gave nu wila ahavilizyo honti agakuhola iveya kumuda wonti vweyikwanzilwa kumanya kutamuha kuvantu vonti. ⁷Kumbombo yeyanzaga ine, tikiko kuvombe gamanyishe kulimwe uwene mjenzi umusuvilwa muvuvomvi uwamwana lyoli na muvonvi uwamwitu mwema Utata. ⁸Kumusontelezja kulimwe kuti kumanya agakuhomba kuliswe na havili kuti kuvagomwa umoyo. ⁹Navili kumutuma poka nu Onesimo, umujenzi witu unkundwa, umusuvilwa, na woka winyu kuvavuzye kila lisiku sheshilolesile apa. ¹⁰Aristarko, umupinye uvamwitu akuvalamuha nu Marko ubinamu wakwe Barnaba amposheleye indajizyo kufuma kukwakwe "Ingayinza kulimwe mumuposhelehe", ¹¹Nu Yesu wevakumwita vakuti vuyusto ava vope tohara vavomba mbombo avamwitu mwe muvumwene uvamwitu. Iwava luseshelelo kuline. ¹²Epafrakuvalamuha we mulipoka ni mwe muvuvonvi mwa Chiristi Yesu uwene ukovomba kumaha kuputa kuti mwimilile kuvusuvilwa kukamilisya uwanalyoli mwe muvukundwa vonti uva Mulungu. ¹³Mwepe mkushimishizja kuti akuvomba imbombo kumaha kwa ajili yinyu na vevali Laodekia na kuvala vevali Hierapoli. ¹⁴Nu Luka ula umuganga unkundwa, nu Dema vakuvalamuha. ¹⁵Valamushe avajenzi vane vevai Laodekia, ni shivanza sheshili mumwake sheshili munyumba yakwe. ¹⁶Ukarata uno uwazikwa pemuli mwenti muvazye na mushivanza lya ava Laodekia ni mwe msimishizjaye kuvazya ukarata kufuma kwa Laodekia. ¹⁷Yanga kwa Arkipo, "Yenzelezja ihuduma yuyiposheleye kufuma kwa mwene yikwanzilwa uyimale". ¹⁸Umulamuno wukufuma kunyove yane ne mwenesho - Paulo. Muyikumbuhaje iminyororo yane iwihala wuwe namwe.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Upauli, silwano, mutimoti kwi kanisa lwava tethesalonike mwa Mulungu Tata nu mwene Yesu Chiristi. Uwila nu lyivalo luvepoka namwe. ²Tukufumwa insalifokwa Mulungu havili havi kwa ajili yinyumwenti kuhavahilizyo hetwava tasile mumaombi gitu. ³Tukiyikumbua bila kukoma pilongolela lwa Mulungu nutata wiku imbombo yinyu lya lwitiho, nijuhudi lya shikunzi nuvu jimbilizi wevulinuvu danda mazu kwa ajili lya baadaye mwa mwene Yesu Chiristi. ⁴Va'jenzime Mulungu ava kunzite tumanyile uwito winyu. ⁵Nave'utastamenti yitu ve'yinzile kukwinyute kwizwitu nkandi lelo mu'maha mu' Loho mtakatifu na mu'vuhakika, kunamuna lya mumanyile kuti aswe twalitwe vantu vanamu na vuli mumiongoni mwinyu, kwa ajili yinyu. ⁶Mwali mwevantu avatu kutuinga atwe numwene ngative mulipo sheleye izyi kutabu ni furaha yeyikufuma Kulohoumufinyile. ⁷Na matokeo gakwe, mwava me mufano wa vantu vonta mu' Makedonia Akaiya ve vakwi tiha. ⁸Mwepe kufuma kukwinyu izyi lya Mulungu litusile kwonti natwe kwa Makedonia na Akaiya yeka bada ya kwe kwo kwonti ulyitiho lyinyu mwa Mulungu litasile kwonti na matokeo gakwe tutakwanza kuyanga shoshonti. ⁹Mwepe avene vuno vaunanzile ku kwinda kwetu wali wana muna vulikatiyinyu vaku simulila ve' mamu gevushile Mulungu kufuma mu' Miviholanyo na kumutumi shila Mulungu wa mupwona nuwa mu'ndinga. ¹⁰Vafumu, ze ihabali kuti mu kumugulilila umwana wakwe kufuma kumwanya we amazushile kufuma kuvevafanye uyo vu Yesu we akutuviha huru kufumakugazabu ye yikwinza.

Chapter 2

¹Mwepemwemwe mweka mumanyile, mjenzi, kutu ulwinzilolwitu kukwinyu vutali wawelege. ²Umanyile kuti pawandilo tweyi mwile na vantuvomvile kunsoniku filipi nanza vye mumanyile twali nuvudanda manzu mwa Mulungu kuyanga izyi lya Mulungu pope mu manyinba aminji. ³Kwa maana amahusia agitu gata fumililili na nuvuvivi wala muvu chafuwala insivo imtivi. ⁴Ilelo ngati vetwi tishiwilwe nu Mulungu na kukwaminiwa, utastamenti ve'tukuyanga, tukuyanga te kweku va sesya avandu nkandi kumu sesya Mulungu. Uwene weka we akuchunguzya amoyo gitu. ⁵Kwa mana tutakumiye aneno aga kuyipendekezya kuhavalilizyo honta nanza ve'mumanyile kutumila amaziyi ngati shisingizilo kutama Mulungu vushahidi witu. ⁶Wala tutalondoye uvushindama kuvantu wala tutafumulile au kuvanji. twavezile kupendelewa ngati mtume uwa Chiristi. ⁷Badala yakwe twali tvevatonsi kati yinyu ngati umayive akuva hopelelzya avanakwevuyo. ⁸Kwida ili twahi nishikunzi kukwinyu twahi ladhi kuvavuzya te welege utastamenti wa Mulungu bali namaisha gitu twenetwe mwepe mwave mevankundya viu. ⁹Mwepe mujenzi mukukumbuha imbombo namayimba gitu uvusiku nu mu sanya tali tuhavombaga imbombo kutitu tahizu tu mutungani she wowonti. Kuhavalilizyo iho twavalumbilie utastamenti wa Mulungu. ¹⁰Imwe meva shaidi nu Mulungu welege kwe kuvushinda mu wanamu na vuli haki pope bila ilawama vetwa tenzite pilongolela lyinyu kuva mukwamini. ¹¹Wewulo wewulo mumanyile kwa na muna nuli kwa kila vokwakinyu nanza ve Utata vyali kwa mwanawakwe vetave hajilizye. na kuvapa umoyo twa shuhudie. ¹²Kuti yanzilye kuwenenda ngati vye ili ulyitiho lyinyu kwa Mulunguwe avite kushina mwene na vushinda mu wakwe. ¹³Kuna muniyo tukumu salifwa Mulungu kila kuhavalilizyo mwepe kuhavalilizyohe mwaposheleye kufuma kukwitu uvujumbe wa Mulungu we mwawivyuye, mwapo sheleyete ngane lizyi ilya vantu badala yakwe mwaposheleye nanza indikavyeyilia Mulungu lyelizyi ili lye mukuvomba imbombo kati yinyu mwe mukwamini. ¹⁴Kwa hiyo imwe muva jenzi muve mwevantu va kwinyila mwa tembeli wa Mulungu gekali mwe muvu yahudi mwa Chiristi Yesu mwepe ame namwe mayimvile kumambo ganago kufuma kuvantu vitanyu nanza vye yali kufumamuvu yahudi. ¹⁵Vali vayahudi veva mugozile umwene Yesu poka navanabii vayahudi vevantu shimbizi lye tufume panzi vataku muhondezya Mulungu na valugu kuvantu vonti. ¹⁶Vatudide tutaha samehe na mataifa ili vapate kukusokolewa atokeo gakwe kwe kuti vandeleye ni mbivi zyavo umwisho igazabu yinza juu yavo. ¹⁷Atwe tuvajenzi twa tengine kuhavalilizyo ahansi paza muvilite zya Loho twavomvili pavuwezo witu na kusalifwa nulusesheloutupiti kulolana kuminso gitu. ¹⁸Mwepe tuhanzaga kukuinza kukwinyu inenu Upauli nulya mwavo ilelousetano amandindiye. ¹⁹Mwepe kujamini kwitu sheshoni kubadae au uluseshelo, au ishi pambwi isha kuyibadi pilongolela lya mwene witu Yesu kuhavalilizyo hakwinza kukwaketeneame inkani nanzavye vali avanji. ²⁰Mwepe amwe mwe vushindamu nuluseshelo lwitu.

Chapter 3

¹Pepala petutahawu zyaga kujimbililala inkani tuhasivaga kuti ili kuva ahinza kusyala kula thene tweka.

²Twamusontele zye utemotheo umjenzi witu nu mutumishi wa Mulungu mu tastamenti lya Chiristi, kuvagomwa na kuvapamoyo kuhusiana itimani yinyu. ³Twa omvile aga ili kuti atahave wowonti uwa kuwogopa kutushila na mateso aga mwepe mwene mwene mwe mumanyile kuti tayali watu tevuye kwa ajili yili. ⁴Kwa kweli kuhavaliizyo hetwalipoka namwe twalongoleye ku velezye kuti twali papipi kupata amateso naga kufumiye nanza ve mumanyile. ⁵Kunamuna ino pentali imbwezyaze kuvumilila tenatusontelezyizye ilikuti ipate kukwizya juu ya imani yinyu. lumu wa kulinga amali angalawu avajalibile ni mbombo yitu ingava yawelelele. ⁶Ilele utimotheo ayinzile kukwitu kufumilite kulimwe na ahatulela amaziyi aminza juu lya imani nishi kunzi shinyu amatuvazi tukukumbuha hinza juu yitu na kuti mukututamani kutulola nanzanswe vetukutama na kuvalola amwe.

⁷Kunamuniyo mujenzi twaseshee sana nimwe kwa sababu lya imani yinyu mu ngomu na mayimba gonti. ⁸kusalizi tukutendama. inge twimilila imala kwa Utata, ⁹Kwani nsalifwo wuli tuposhele MULungu kwa ajili yinyu kuhuseshelelo yonti yetulineyo pilongolela lya mulungu. ¹⁰Tikulava sana uvusiku numu sanya ili tuwezye kuzilola paminso yinyu na kuvonyezezya sheshi kupanguha pa imani yinyu. ¹¹Mulungu witu nu Tata witu wuyo nu mwene witu Yesu atalongolye idala lyitu tufishe kukwinyu. ¹²Nu mwena akua bomba munjeze haje mu lukundo, lwemu kusungwanya na kuva sungwa avantu vonti nanza vye tuvavombeye amwe. ¹³Navombe ishi kugomwa amoyo ginyuga tahave bila ila wama mu vushindamu pilongolela ilya Mulungu wetu nu Tata witu mulyinzito ulya mwene Yesu poka nava takatifu vakwe vonti.

Chapter 4

¹Havili vajenzi tukuvampa umwoyo nakuvaho homelezya mwa Yesu Chiristi nanza vyempo sheleye amaelezo kufuma kukwitu vye yikwanziwa kuvala na kumu hondezya Mulungu kwidalilyo lyope musogolaje na kuvomba inkani. ²Mwepe mumannyile maelezo valigetuvapiye kufushila umwene Yesu. ³Mwepe aga ge shikunzisha Mulungu wazelufwo wanyu kuti mulehane nahu vembu. ⁴Kuti kila woka winyu amanyile inamuna Iya kuva numu shivakwe vuyo muvushindamu numushinzi. ⁵Utahave numwe ntanda kwaajili ya itama ya mwili nanza ava munzi vevatamu (Manyile Mulungu). ⁶Ahave umuntu wowonti we anga lamba umpaka na kumuteya umujenzi kwa ajili yijambo ili. Mwepe umwene we wa galusya ishilanduzi kumambo gonti aga nazya vye tutwalongoleye kuvasunda na kuva simishizya. ⁷Mwepe umwene atatwisite kuvuchafu nkandi muvushindamu. ⁸Kwahiyo we akulihana ii atakuvahana avantu, nkandi akumuhana Mulungu wa kuvapa umpepo umufinjiha wakwe. ⁹Kuhusu ushikunzi shamujenzi kutali ihaja lyamuntu wowonte kukusimbila mwepe avasambizye Mulungu kufungwnya mweka kwa mweka. ¹⁰Ninga mwavomvileaga gonti kuvajenzi vevai ku Makedonia yonti ilelo tu kuva nometezya vajenzi pepe vombaji ¹¹nankani. Tukuva homeleza mutamani kutendama amaishaaga vutulivu kuzijali imbombo zyinyu, na kuvomba mbombo kunyovezyinyu nanzavye twava vuzize. ¹²Vombaja aga ili muweze kuvala ahinza kumushinzi kulavove valipanza ya lyitiho ili mutaha pungushewe na shemu kunza lolonti. ¹³Tutakwana amwe mutahamanye veyitati shusho mweva jenzi juu yavo veva velelambalaye, mtahinze muhuzunishe nanza avanzi ve vatali nuvu hakika kuhusu havalilizyo hehakwinza. Inge ¹⁴mukwitiha kuti Yesu amafunye nu kuzyu hatena ve vevevulo Mulungu alivaleta pokanu Yesu avo ve valambalaye mumfuwe mwa wene. ¹⁵Kwa ajili yago tukuvavuzya amwe kumwiyi aga mwene atwetuva puma twetuli yima kuhavailizo aha kwizye kwa kwe umwene hakika tetuhava longolele vala vevalambalaye muvufwe. ¹⁶Mwepe umwene vuyo aliyitia kufuma mumavinguj aliyinza ni sauti imbitipoka nisauti ya havizya umupiti poka ni pala panda Iya Mulungu navo vevafuye muwa Chiristi vali zyuha nsuti. ¹⁷Pe atwe twetweva puma twetasyaye tuli vungana mumavingu poka novo kumulaki umwene mumavanya kwidala ili tuliyima mumwene insiku zyonti. ¹⁸Kwa hiyo jipepepelezyaji mweka na mweka kumazwiaga.

Chapter 5

¹Isalizi kuhabali lya havalilizyo nu wakati uvu mujenzi kutai ihaja kuti ishintu shoshondi shisimbwe kukwinyu. ²Mwepe amwe mweka mumanyile kuvundinga kuti isikulya mwene likwinza nenza umwiva valkwinza uvusiku. ³Pala pevakyunganga kuti patali "Tamani nuvu salama pe uvu nanzi vukuvinzi laga gafula nanza uuchungu vye vuku mwinzilaga umwantanda uwalyanda vatanga jipa gula kwidara unamuna yeyonti. ⁴Ileloame vajenzi mutali muhisi pope isiku lila livinzile nanzumuviva. ⁵Mwepe amwe mwentimevana vavuzelu namwevana vamusanya atwetwete vana vanusiku au avakuhisi. ⁶She shinisho basi tatahakate nanza ve avanjive vakukata nkandi tu keshaje nukuva makini. ⁷Mwepe vevavakukata vakukataga uvusiku nave vakuholya vakuholyaga uvusiku. ⁸Mwepe anse twevana vamusana tuve makini tuzyae ingavo lya lyitiho nishi kunzi ninkofwelo yijelaye uvuhakilea uwavuposhiuwahavalilizyo heheha kwinza. ⁹Mwepe Mulungu ata tusevile na mwanzo kwa ajili lya mayimba nkandi kuposhela uvuposhi kwidala lya mwene Yesu Chiristi. ¹⁰Uwene watufwile ili kuti inge tudamuye au tukasite tulitendama pokanavo. ¹¹Pemu pepelazyanyaaje na kuzengana mweka nuweka nanza vye tayali mu kuvomba. ¹²Vajenzi tukuvalana muvamanye valave vakutumia poka namwe navala vevalipumwanya yinyu mwa Mulungu. na valave vakuvashauli. ¹³Tukuvala tena muvamanye nakuva heshimu mu ishikunza kwasababu lya mbombo zyavo muve niamani pakasiyinyu mweka na mweka. ¹⁴Tukuva homelezaya vajenzi muwa sunde vevata kuvalanuvutalatibu, vapanye umwoyo ve vakasite itama, vavaji vevanyonge, na namuvemwevavamilivu kuvonti. ¹⁵Yenyanji atahave umuntu wavonti we angalipa ivivi kwivivi kwa muntu wowonti badaa yakwe vombaji geminza kwa kila woka winyu na kuvantu vonti. ¹⁶Sungwaga insiku zyonti. ¹⁷Lavaji bila kupelele. ¹⁸Musali fwaji Mulungu kulyolyonti mwepe agageshikinzi sha Mulungu mwa Yesu Chiristi. ¹⁹Mutahazizi mwe amoyo. ²⁰Muta vuzalavuje uvunabii. ²¹Mugatalibaje amambo gontiimulilema je lyelyinza. ²²Fupuhaje kulila lye likulolela kuvuvivi. ²³Mulungu uwa amani avakamilisye muvufinjile umwoyo, inafinu muvili visengulwe pepataliamayimba pa lyinzyilyo lwake umwene witu Yesu Chiristi. ²⁴Uwene wa amaviste mugolosu vope we wakuvomba. ²⁵Vajenzi tu kuvalava havili. ²⁶Valamuhaje avajenzi vonti kulufipo ulufinjile. ²⁷InKuva homeleza mu' mwene kuti ukalata uno muvuvaze kuvantu vonti. ²⁸Uvulotwewa mwene witu Yesu Chiristi yivepoka namwe.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, Silwano, nu Timotheo, mushi vanza isha wathesalonike musha mwa Mulungu utata witu numwene Uyesu Chilisti. ²Uvwila navuwe kukwinyu ulyihalo Lukufuma kwa Mulungu utata witu nilya mwene Uyesu Chilisti. ³Tukwanzilya iswe kumusalifa Umulungu amanda gonti kwajili yinyu vajenzi yaani vivi ve vikwanzilwa, meme ulyitio lyinyu lukukula inkani, havili ulukundano lyinyu kuvantu lwenjele ulyinji. ⁴Pe iswe sweka kukuyanga na kuyitima pamwanya yinyu na mvivanza mwa Mulungu. Tukuyanji kuzya vijimbilizi nulyitiho lwe mulinalwo mama yimba gonti tukuyanga ulumbwatiho wama yimba gemwajimbilie. ⁵Izizye zikulolesya uvlolesi uva vulonzi uwanalyoli ulwa mulungu kuposhela kuvinyu kuvemwemumo kukwinjia kushina mwene isha mulungu mwemumo amwe mukuyinwilwa. ⁶Mwepe na lyoli kwa Mulungu kuvalipa amanyimba gwake wala vevakuvayiva amwe. ⁷Na kuwapa uhisheshele imwe mwemu kuyimviviha poka naswe alivyomba ishi amanda aga kukwitu shwizya kwakwe umwene Uyesu kufuma kumwanya poka navahavizya avaupiti wakwe. ⁸Kuti muhuhozyo uchizya inongura havili vope vevata mumanyile umulungu nave vatakakushindiha utasementi iya mwene witu Uyesu. ⁹Valiyimba kumayimba aga shima lwe vakuva vavavisilekuluvazu ninkungu iya mwene nuvushindamu gakwe. ¹⁰Alivomba amanda galiyinzia ili kushndikwa navantu vyakwe kuvasukumizya avonti veva mwitisile. Mwepe ikomelezyeto zytu mwitisile kumwinyu. ¹¹Mwemumo tukuvalavila insikuzyonti tukulava kuti umulungu vintu akuva vazya kuva mukwanzilwa kuviti, tukulava kuti aposhele kumala isheshonti ishiwinza imbombo yonti iya lyitiho kumaha. ¹²Tukulawa amambo aga ilimposhele kushindiha izina ila mwene uyesu tukulava kuti muposhele kushindiha, mwepe yamazi aga murungu naga mwene uyesu Chilisti.

Chapter 2

¹Ishi kuti kukwinza kwa Mwene witu Uyesu Uchilisti na kuvunganiha poka kutituve, tukuvalava imwe vajenzivitu. ²Kuti muta yivilwaje wala kutamilwa kuvulahisi, ukwa mwoyo, pamo indajizyo aunukatalata yeyikuhana kuti ifumile kukwitu, lyeyikuyanga yikuti isikuilava Mwene ndinga lafiha. ³Umntu ata havalumile ilenga kuvyovyonti vila Mwepe italiyenza mpaka ligwe liloleshensuti na muntu wisufo ayigulilwe ula umwana wa unanzi. ⁴Uno we wakuhoma wope akuimwamiha weka le akumuhana Umulungu nashoshoti sheshikumu minamila. na matokeo gakwe gakutendama mwatembeli ila Mulungu na kulolesyi kuti umwene we Umulungu. ⁵Wuli mtakumbua kuwa lwenalipo namwe navavuzizye kuva amambo gaga ? ⁶Ishi mumanyile sheshivadidieje kuti mungaweza kukwigulilwa kuhavalilizyo lwe havafishila. ⁷Mwepe umuntula uwa kukwilu ukwisufa likuvomba imbombo mpaka ilelo, wovonti umuntu kuliwakundindila ishi mpaka pevali mwefa mwidala. ⁸Peula uwisufu aligumbulilwa we umwene Uyesu alimugoga kupumzi yi lomu lwake. Umwene avovile kuva tesheshonti kushituziza sheshikwinza kukwake. ⁹Ulwinsi luvulwa uwisufa vuliyima kwa ajili ya mbombo iya setano kumahagonti, ululeswo na kusukumiza. ¹⁰Nilenga lyonti lwelili udhalimu. Amamboiga galiyima posheleye ishikunzi isha ya lyoli kwa ajili uvuposhi vavo. ¹¹Mwepe isho Umulungu akuvavombela imbombo iya uvivi ilivitishe ilenga. ¹²Amaposhelo gwake kuti valilongwa vala vevatitishile uvunalyoli ila vakuishhelezya uwa shaha. ¹³Ilelo yikwanzilwa kumusalifwa umulungu ahavalilizyo honti kwa ajili yinyu vajenzi mwemukundilwe numwene Mwepe umene avasavuye ngati malimbuko ag vuposhiagaluzelufwo ulwa loho nulwa na hwoli muyile iya nalwoli. ¹⁴Ishe she vava lesheye amwe, kuti kutushila utasamenti munga wezyu kuposhela utukufu uwa mweneu Yesu Chilisti. ¹⁵Pewe mujenzi yimililaji muvu dandamazu, muvumanye vula uvutamaduni wevava sambilizizye kumazyi au kwa kalata witu. ¹⁶Ishi, Mwene witu Yesu Chilisti wenewe nu Mulungu Utata weatu sungwile na kutupumilizya iya shima nuvudanda mazu uvinza kwa ajili ya maisha gega kwinza kutushila uvila. ¹⁷Kuvapumilizya na kuvaviha uvudandavazu uwaamoyo ginyu muhila izyi nimbombo inyinza.

Chapter 3

¹Ni salizi wajenzi, mutulavilaje kuti izilwa Mwene lisate na kulimwamiha nanzye velili kulimwe. ²Lavaji kutu tukupokwa kufuma kumbivi navantu te vonti valinuliyitiho. ³Ilelo Umwene uwanalyoli, vakuvadada vazya amwe na kuvasunga kufuma kula umuvivi. ⁴Tulinuvudandamazu mwamwene kwa ajili yinyu kuti muwendele kuvomba ivintu vye tukuvuzya. ⁵Umwena akuwezyalukundo kujimbilila ulwa mwa Chilisti. ⁶Ishi tukuvala, izya, muvajezi, kwizina ilya mwene Uyesu Chilisiti, kutumwepushe kila mujezi wa kutendamdamaisha agavuata.nate kufamihla nidestuli zye vaposheleye kufuma kukwitu. ⁷Mwepe imwemwemwe kutwenyelezye aswe tatu tendime mimwinye imwe ngati vala umushinzi. ⁸Natutaliye ishakulya isha muntu wowonti bila kulipila.Havili yakwe twavomvile imbombo uvusiku na musanga kumbombo ingomunamayimba ili tutahawe twemuzigo kulimwe mwenti. ⁹Twavomvile ishi te kutu tulimivulo ngozi, havili yakwe twa vyomvile ishi ili tuwe twe luholeshezyo kwikwingu ili kutitwinjile atwe. ¹⁰Lyetuvdi poka namwe twavuzi zye inge uwamwingu woka atkwanza kuvomba imbo,bo na atahalye. ¹¹Iye kutukwinyu kuti vamo vakuvala kuuhata mumwingu yinyu vatakuvomba imbombo ilelo havilivantu vevatali nuvutalatibu. ¹²Isalizi vope tukuvalajizya nakuvahomelezya kuti Umwene Uyesu Chilisti kuti lazima vavombe imbombo uvumpumaje nakulya isha kulya shwvo vuvo. ¹³Ilelo amwe, wajenzi,mutaha zilishe umwoyo lwe muku vomba izya na lyoli. ¹⁴Inge umunta wowonti ata kwanza kushindiha izi lwitu ilya mwakalatauno, muwanje minso navope havili mtahave kuvungana poka nawo ihikuti apeleinsoni. ¹⁵Mutaha ngetulile nganti Mulugu nkanohlelo mumu sundengati mujenzi. ¹⁶Umwene uwa nalyoli uwena avape inalyoli havalilizo honti muma dala gonti umwena awenamwe mwenti. ¹⁷Ulu luhamuho lwane, nupanlo, kungo veyane nenene yeyili nindoma memwakalata. Mwemwakalata wowuho vwe kusimbaga. ¹⁸Uvilaulwa mwene wita Uyesu Chilisti yive namwe mwenti.

1 Timothy

Chapter 1

¹Upauli, umuvomvi wa Chiristi Yesu, kulingana nu inkomelezyo lya Mulungu nu mposhi wintu Yesu Chiristi we mudandamazu wintu, ²Kwa Timotheo uwamwana wane uwana wane uwanalyoli mwe mulwitiho: Nuwila, nu shikunzu nulupumiizyo zyezikufuma kwa Mulungu Tata nu Chiristi Yesu Umwene wintu. ³Inzavwe nakuhomelezizye iwe kwepa Kuvala Ku Makedonia, ingawa swala ku Efeso ili kuti uvasontelezye avantu vamo vatahasambilizye insambilizyo iyinji. ⁴Havili vatatejelezye ivwilinimbazyo nu halanga hehatali nu mwisho. Iga gegakusababisa kushindana inkani kuliko kuvavwa kwendelezya umupango wa Mulungu uwakupumilizya. ⁵Basi ilela indajizyo ino lya shikunzi wewu kufuma kumwoyo umuzeru, kusivo inyinza na mulupumilizyo ulwana lyoli. ⁶Vamo avantu valikosile ilengo vagaleha amasambililo aga na kugeushila amazwi agavakupukupu. ⁷Vakwanza kwa vevamwalimu va sheria ilelovatali manyashe vakuyanga au shevakuhomelezya . ⁸Ilelo tumanya ishelia nyinza ingavantu vakujivombela kuwinza. ⁹Tumanyile kuti ishelia yitatungilwe kwa ajili lya vantu vevali mumwo, nkandi kuvala ve vayivunzile isheria na vaasi nu Mulungu vetevafinjile nu vevalinimbivi na havili vatali nu Mulungu vali ni mbivi. Yitunzilwe kuvala vevakugoga Tata nu mayi wavo kwa ajili yavagozi. ¹⁰Kwa ajili lyakavavembu kwa ajili yavamalaya, kwa valavekulema avantu kuvaviha vatumwa, kwa ajili yilenga kwa ajili lya mashahidi vilenga na vovonti weali shasizi nindajizyo inzayawaminifu. ¹¹Indajizo ino yikufumilila nu tastamenti uwalushindi houlwa Mulungu we akubaliki kulava veviisile. ¹²Kumusalifwa Yesu Chiristi Umwene wintu. Ampie amahamwe ambazizye ine kuva nu mwaminifu, nu kumbiha pambombo. ¹³Naline muntu wakusufwa, mtesaji nu muntu wa vurugu. Lakini lwe napata ishikunzi kwasababu navovile kuujinga kuto kwifiha. ¹⁴Ilelo uwila wa Mulungu witu wizuye ulwitiho ni shikunzi wewuli mwa Chiristi Yesu. ¹⁵Ihabali zwandinga na vukwimishilwa wuposhelwe, nu vonti kuti Chiristi Yesu ayinzile munsu kupoha avambivi. Inenemuvivi zaidi ya vonti. ¹⁶Ilelo kwa sababu inene ili kuti mkasi yane ine lwelula ulwagonti Yesu Chiristi asimishizye uvuvumilivu wonti avovile kwa shielelezo kuvonti vevakumusuvila uwene kwa ajili lya upuma uwa shima. ¹⁷Nisalizi kwa mwene weatali nu mwisho,atakufwa watu kuloleha, Mulungu weka, wuve mushinzi nulushindiho shima nu shima. Amina. ¹⁸Kujiviha indajizyo ino kwilongolela lyaho Timotheo, mwana wane kuvomba wevulo kufumilila nu vunabii wewafumilwe pakutaliha kuhusu iwe, ili kuti uleme kwe kuvulugu uwinza. ¹⁹Vomba ishili kuti uwe nu lwitiho ni nsivo inyinza baadhi lya vantu vagahanile iga vagoga ulwitiho. ²⁰Inza shila Himeneyo nu Alekizanda inzavwe mpiye usetano avasambilizye vatusufwaje.

Chapter 2

¹Ilelo lwe tushili gonti kwanza uluputo, nu dua nu maombezi nulusalifwo yimboshe kwa ajili lya vonti. ²Kwa ajili lya vamwene na vonti navevalipo kumamulaka ili kuti tuweze kutendama amaisha aga amani nu uvupumaje nuvufinjile nu mushizi. ³Ino nyinza nu yikwitishilwa pilongelela lya Mulungu umposhi wintu. ⁴Uwene akusungwa kuti avantu vonti avaposhe navapate kuyimanya inalyoli. ⁵Mwe kuva kulu Mulungu woka, nu kulikundanya woka lya Mulungu nu mwanadamu wevu Chiristi Yesu. ⁶Ayifumizye wuyo kulipila vonti, ngati lipangwi kuwakati vonti. ⁷Kwe kuti ino inene navolilwe kuva mjumbe wa tastamenti nuvutumwa kuyanga inalyoli. Ntakuyanga ilenga.inene mwalimu wa vantu wa munsu yonti kulwitiho ulwana lyoli. ⁸Mwemumwo, kwanza avanavuli isehemu yonti vapute nu navavusye inyove ifinjile bila umulaha wala ilyoga. ⁹Wevulo wevulo, avatanda vaizwalizye ivizwalo uwevikwitishilwa kumushinzi nu kuyihana vatuhave nisisi zyezitavilwe au dhahabu, au lulu au ivizwalo ighalama inpiti. ¹⁰Havili kwanza zwajali ivizwalo vwevikwitishilwa avatanda vevakwitiha kumatendo amima. ¹¹Umwantanda asambilile kuhali lya umpumaje nu kuvashindiha vonti. ¹²Mtamuluhusu umwantanda kusambilizya au kuva nu mamulaka juu lya mwanavuli ila atendame mwe mhali lya mkimya ¹³Mwepe Adamu apezilwe kutaliha, havili Eva.

¹⁴Adamu vatamulumuye, ilenga nkandi umwantanda we vamulumuye ilega inkani na wevulo. ¹⁵Poshisho alifuma kufuma kuvana, inga valijendelela kulwitiho nu shikushi nu muvuzelu uwanjele inyinza

Chapter 3

¹Uvunyanzi uvu wadinga. Ingamuntu akwitiha kuvo mwimilizi akusungwa imbombo inyinza. ²Kwa hiyo umwimilizi lazima atakwanzilwa ilawama lazima ave mwavuli uwa mwantanda woka. Ileo lazima ave ni kiasi, ni busara, we alinuvu taratibu, mposhera avantu lazima ave nuvuwezo umwakusambilizya. ³Atahave wa kutumila ipele atahave nu lombwa nkandi mtonsu wali nia amani. Lazina atahave kusungwa ihela. ⁴Yikwanzilwa kukwimililia ahinza avantu vamunyumba yakwe yikwanzilwa, kumushindiha kumushinzi wonti. ⁵Mwe ingumuntu atamanyile kusimamila avantu vamunyumba yakwe yikwanzilwa, angaligaluswa wuli Kanisa Iya Mulungu? ⁶Atahave mwitisi umupwa atahinze ayibade na kugwa muvulonzi ngati ula umuvivi. ⁷Lazima havili ave nisifa inyinza kuvonti vevalipo panzi kuti vatahinze vagwe kuson nu kulwagulo ulwambivi. ⁸Mashemansi, yikwanzilwa kuva wa kustahimili umushinzi atahave uwakauli zivili. au kuva nu tamaa. ⁹Vaveze kusengula inisivo inyinza lyanalyoli Iya Iwitiho Iwe vasambilie. ¹⁰Vave havili vamamanyisizye havili waweze kuhudumu kwa sababu vatali lawama. ¹¹Vantanda wewulo wewulo wave nu mushinzi. vatahave valuma ilenga vave ni kiasi vavevanalyoli kumambo gonti. ¹²Avasongo va shivanza lazima vave vanavuli uwa mwantanda woka woka lazima vave vekwimilila avanavavo nu vamunyumba zyavo. ¹³Kuvala veva kutumiha ahinza vakuposhela umusimamo uwinza nu wimilizi uvupiti kufuma kulwitiho lweluli mwa Chiristi Yesu. ¹⁴Kusimba amambo iga kuwaho, nankusuvila kwinza kukwaho havili shinishi. ¹⁵Ileo luma ingakuchelwa kusimba ili umanye inamna lyakujendlela kunyumba la Mulungu, umulanzi ulupanda numusada uwanalyoli. ¹⁶Nayita kudindilya kuti uvukweli uyavulungu kuloleshelwa wevupipiti. "Amalelesile kumuvili nu kumumanyiswa kumoyo, ahaloleha nu malayika vahamtangazya miongoni mwava munsu ahitishilwa ninsi, nu kunyatulwa kumwanya kulushindiho".

Chapter 4

¹Salizi umoyo vukuyanga apazelu kuti ahavalilizyo hehakwinza baadhi ya vantu valiyileha ulwitiho nu kuva vapina kutejelezya amoyo gegakuluma ilenga nu nsambilizyo izya kipepo gegali loleha kwilenga, ²Nuvunatiki insivo zyavo zilibadiliha. ³Valivadindila kukwimala nu kuposhera uvyakulya mvu Mulungu avipezile vivombeshe kusalifwa mumiongoni mwavo vevakwitiha vava kuyimanya inalyoli. ⁴Mwekushintu shu Mulungu ashipezile kutshinza shitalipo nashimo shetu kuposhela kushukrani shikustahiri kuhanwa. ⁵Mwe mumwo sheshizelupwa kutushila mwizwi lya Mulungu nu mwidala lya muluputo. ⁶Inza vwe tukugaviha imbombo iga pilongolela vajenzi, uliva we mutumishi wa Yesu Chiristi mwe Kuva ulevile mwizwi ilwa lwitiho nu kusambilizyo inyinza zyuzilalite. ⁷Lakini uvihane ivwili ivwamunsi vwevakuviusungwa avantanda amagosi, baadala, yakwe yisambilizyaje utauwa uvuzeru. ⁸Kwa kuva amazoezi gamuvili gaku hondela hansi, nkandi uvuzeru vukwanzilwa nkani imbombo gonti. Kusengula ihahadi kuvutendamo uwasalizi nu vula wewukwinza. ⁹Ihabari izi zyanalyoli nu kuzyimililila nu kukwitishirwa inkani. ¹⁰Mwe kuva ni sababu ino tuliyimba nu kuvomba imbombo kumahankani. Mwe tuli nu wope uwu dandamazu kufuma kwa Mulungu umulanzi, wewumposhi wa vantu vonti ilelo hasa lelolo kuvitisi. ¹¹Ugaganje nu kugasambilizya imbombo iga. ¹²Umuntu wowonti atahavuzalau uvujaha waho. yikwanzilwa uve mfano kuvonti wa vitisi mwe muluyango, mulujendelelo, shikunzi uvundinga wewuli uvuzeru. ¹³Mpaka pendiyinza diraga kwe kuvanzia nu kusunda nu kusambilizya. ¹⁴Utahasufwe ishikunjilwa sheshirimkasi yaho sheuhapewa kutushira kuwunabii kuvishilwa inyove na vazee. ¹⁵Ushindishe imbombo iga utendame kuliga ili kukula kuve dhamili kuvantu vonti lemelezya nkani ulujendo lwaho ni sambilizyo. ¹⁶Dilaga ku imbombo iga maana kuvomba isho uliyipoha wenewe nu vala vevakukutejelezya.

Chapter 5

¹Utamungantilaje umwanavuli umugosi nkandi umushindishe ngati Tata waho. Vashindishe nu valumendo avashanavuli kuti vope vajenzi waho. ²Vashindishe nu vavantanda Avagosi ngati wu mayi waho nu vantanda avashilindu ngati vudada waho kuvuzeru wonti. ³Vashindishe, avafilwe vala vevafwile ndinga ndinga. ⁴Ilelo ingumjane alivana au avizikulu avaleshe suti vasambilile kulolesya umushinzi kuvantu vamuyumba yavo vuvo. valeshe vavalipe avapafi vavo aminza mwe kuvili likuhondela pilongelela lya Mulungu. ⁵Ilelo umfilwa ndinga ndiga wevula we alesilwe wika. wopa avile itegemelo lyakwe kwa Mulungu. Insiku zyonti akutendama akulava nu maombi uvusiku nu musanya. ⁶Poshe umwantanda wa kuansa afuye ingawaje mpuma. ⁷Naugalumbilile imbombo iga ili kuti vatahave ni lawama. ⁸Nkandi poshe umuntu ingatakuvasunga avanje vakwe pashe vala wevali munyumba mmwzake, ahanile ulwitiho havili hehavili kuliko umuntu watitisile ulwitiho. ⁹Ishi umwantanda asimbiswe kumbazyo ngati mjane wali nu maha gegatapungusile amaha 60 wope mwantanda wa mwanavuli woka. ¹⁰Lazima ave amanyisile kuvitendo ivwinza. yivanje avasunzile avana au avanje, mkarimu kavajeni, au avozyaje ivinama ivwatisi avanje avavizye vamo vevamile mumayimba, au ayifumizye kumbombo yoyonti inyinza. ¹¹Ilelo kuvala avafwile avajaha, hana kuvasimba kumbazyo lya vafwile. Ingavinjila mwe kuva kumatamano aga mwilili dhidi lya Chiristi, vakwanza kukwimalwa. ¹²Kwidala ili ukwinjila kumulandu mwepe kuva wewunza kujifumwa kukwavo ukwa awali nu havili kukwinjila kumazowea aguhata avene va kuzyungula inyumba ni nyumba. ¹³Tekuti kuva hata nkandi vakuva ni yevo nu havili vanavo vakwinjila mumambo agavanji avene vakuti imbombo gegatakuhondela kuyanga. ¹⁴Kwe kuti ine kwanza avantunda avalindu vimalwe vapape avana vimililile inyumba zyavo ili vatampe uadui inafasi iyakusitaka kwakuvomba imbivi. ¹⁵Mwepe baadhi yavo vamugalushie usetano. ¹⁶Inga umwantanda wowonti we ayitisile alinavafwile ishi avavuwe ili ishivanza shitazidiwe ili shiwezye kuvasaidila vala wevali fwide ndinga ndiga. ¹⁷Basi avagosi vala vevimilizi hinza vavazikwe vahondeye umshinzi mara dufu yeyila hasa kuvala vevashughulihaga kusambilizya izwi lya Mulungu. ¹⁸Kwa kuva insimbo zikuyanga "utayidindile ing'ombe akulya ivwakulya," nu kuvombo imbomboakwanzilwa umushahara vakwe" ¹⁹Utahaposhele inongwa kwa mgosi ngavanga kuve avashaidi vavilia au vatatu. ²⁰Vasundi avakosaje pilongolela lya vantu vonti ila vanji vevasyae pamo vangongopa. ²¹Nakulajizya kudhati kwilongolela lya Chiristi Yesu nu malaika avasavulwa kuti usengule undajizyo bila kusavula wowonti, nu utahavombe lyolyonti kuvupendeleo. ²²Utamuvishile umuntu wowonti inyove haraka, utahashiriki dhambi nu muntu wunji. Yiyohendeye kujidindila wenewe uve we mzeru. ²³Yitahondede kumwela aminzi weka badala umwele inyambo nyisi kuajili lya lwanda nu magonjwa gaho aga mara kwa mara. ²⁴Imbivi zimo zimo izya vantu zikumanyiha kuvuzeru nu kuvalongolela kulongwa lakini kuva imbivi zikufwatamwisinda. ²⁵Wevulo wevulo nkandi imbombo inyinza zikumanyiha kuwinza nkandi izinji zaituli zihama.n

Chapter 6

¹Vala vonti vevali muni ya kusa ngati vafungwa vavanyatulile avambwana vavo ngati vali nu musinzi wonti, vakwanzilwa kuvomba isho ila izina litahaliawe. ²Avafungwa vevali nu vabwana vetisile vatahavazalau mwe kuva avene vajezi haviliyakweva vavombelezaidimwekuva avabwa nu vatakusaidia imvo nu vakuvasungwa sambili zya nu kugaumbilila amambo iga. ³Ingawaje umuntu wumo akusambilizya kutezya kuwupotofu gaposhelaji amaendeleo gitu aga kuaminiha iga ge mazwi gakufuma kwa mwene witu Yesu Chiristiinga iwe vatakulwitihaibilizyo lyelikuvalongozya kuutakatifu. ⁴Umuntu uno akuyibada nu atamanyile shoshonti badala yakwe alinivurugu nu kudalinkana kufuma kumazwi. Amazwi iga gaku papa uwivu ugomvi, indigo, insivo imbivi. ⁵Nulombwa ulwa mara kwa mara kuvantu vevali ni njele zwezi nanjisile vakuyileha vakusiva kuti utakatifu lwelidala lya utajiri. ⁶Ishi utakatifu na kuliziha faida impiti. ⁷Mwe tutinzile nu shoshonti muni wala tutangawezya kunyatula shoshonti kufuma muni. ⁸Badala yakwe tukwilane ishakulya. ⁹Havili vevaliva nu mali vakugwa kufuma mundigo, nu kumtego. Vakugwa kufuma muvukupukupu uwinji ni tamaa, imbivi nu shintu kushoshonti sheshikuafanya avantu vazame kufuma kumaangamizi nu vunanzi. ¹⁰Kwakusungwa insavo sheshanzo sha aina zyonti izya mbivi. Avantu vevakutamani avo vatezile ukutali ni imani nu vayoshize vuvo kusungama ukwinji. ¹¹Ilelo iwe muntu wa Mulungu gashimbile imbombo iga. Fuata haki utakatifu, uaminifu, upendo, ustahimilivu, nu upole. ¹²Homa uvulugu uwinza uwalwitiho tejerezya uwupuma uwashima wewukwitisile ili kuva sababu ino wafumize ipangwi pilongolela lya vashaidi avinji kushira she shinza. ¹³Nkukupi unkomelezyo ino mbele lya Mulungu, wakuviha wintu vyonti uvupuma nu pilongolela lya Yesu Chiristi we ayanzile gegali mnalyoli Pontio Pilato. ¹⁴Yisungaji inkomelezyo kuvukamilifu bila amashaka mpaka lwa kwinza umwene witu Yesu Chiristi. ¹⁵Mulungu alisibitisa uwinzilo wakwe kuhavalizyo sahihi Mulungu, barikiwa, amaha pekee, umwene wa kutawala, Utata wakutulongozya. ¹⁶We akutendamashima nu pautendamo wakwe pazulu we utakuna njila patali umuntu weakumulola wala we akumwenya kukwakwe yive mshinzi nu uweza uwa milele. Amina. ¹⁷Vavuzye avatajiri vevali muni umu vataibadaje nu kuzisuvila nu kusungwa muvutajiri wetewakumanya badala yakwe vakuhondela kumtumishira Mulungu. ¹⁸Akutupa uvutajili wonti we waanaloyi ili tuseshele. Avavuzye muvombaje aminza vatajirishe kufuma kumbo inyanza vave vakarimu, uvutayari uwa kufumwa. ¹⁹Kufuma kwidala ilyo vakuyivishila umusingi umwinza kumambo gega kwinza ili kuva vawezye kulema amaisha aga mumwo. ²⁰Timotheo, sunga shepewilwe. Usegushe nu majadiliano agakupukupu nu gakupotana akuyihoma geluligo kui lenga lye vakulyita amaalifu. ²¹Baadhi lya vantu vakugalumbilila imbombo iga, nu havili vahalukosa ulwitiho. Uwila vuve poka namwe.

2 Timothy

Chapter 1

¹Upul umuvomvi wa Yesu chilisiti kuvunkundw wa Mlungu, inzashe indajizyo yaubuma yeilimhati ya vupumu mwa chilisti Yesu. ²Kwatimoti umwana unkudwa uvila; Uvupuma, nuwihalo kufuma kwa Mulungu utata nuchisti Uyesu Umwene witu. ³Nkumusalifwa Umulungu, wenkumuvombela kunia inyanza inza vwewahavombaga awatata wane. Lwe nkukumbuha shima na ⁴shima mumpoto zyane. Unusiku nu msanye. Nkusuvila kukulola ilikuti inizule uluseshele. ⁵Nkugakumbuha amansozi gaho. Pevukuwanga vakunkumbusya kuhusu ulwitiho lyaho ndinga, ye kuandilo yalikwamama waho loisi na kwamayi waho uyumisi. Pendinuwandinga ukutinuhihiho ulwo lukutendama muhati yaho mawe. ⁶Pemwemumwo nukumbusya kuzunjizya ishikunjilwa isha Mlungu she shili muhati yaho kwidala lyakuvishilwa amahomo gane. ⁷Mwepe Umlungu atatupie umwoyo wilyoga nkandi yamaha nu lusugwo numshinzi. ⁸Mwemumwo utaulolelaje insoni indajizyozya mwene witu, poka ni zyane inene Pauli umkungwa wakwe. Havili nkuvungana amayimba kuyulu ya tesitamenti mwemumwo namaha ga Mulungu. ⁹Wu Mulungu atuposile na akutwita kulwito uhifinjile atawovilevovulo kulingana ni mbombo zytu. Nkandi kulingana nu vwila ninyenye zyo zyakwe wuyo. Atupie amambo gakwemwa chilisti Uyesublw utuvalilizyo tushili kutaliha. ¹⁰Ilelo ishi uvupokwa wa Mulungu vufunulilwe kwakwiza kwa mpokwa witu chilisti Yesu. Wachilisti we ahakomesya uvufwe na kuleta uvupuma we vutali nu mwisho kuluhozyo lwa testamenti. ¹¹Mwemumo nkasavulwa kuva nemu limbilizi ne musundikwa ne musambilizi. ¹²Kusalizi kuyivilwa havili. Ilelo ntakulola insoni mweimumanyile uwene wemkamwitia. Indi nuwandiga kuti uwene angawezya kunsunga shila she nchivisile kukwake paka isiku lila. ¹³Ukumbushe uluholanyo lwantumi iyana lyoli kufuma kukwane pokamu

Iwitiho nu lusugwo lweluli mkasi ya chilisti uyesu. ¹⁴Gasengule ambo amiza gakupiye Umulungu kutushile umpepo umufinjile we akutendama mhitiziyitu. ¹⁵Umanyile lenti, woriti we wakutendama muasiya wandesile. Kumpuga ino valio Figelo nu Hemogene. ¹⁶Umwene ailote inyumba ya Onesiforo mwepe ulwinji ansangalusizye na atandoleye insoni ikusazyane. ¹⁷Badala yakwe, paamali kuloa andondoye kumute naamaga. ¹⁸Mulungu umulote kupata uvulote kufuma kwakwe isikulila. Inza vwewanavizye lwenali mufeso, iwe umanyile inkani.

Chapter 2

¹Peleto we mwanavane vakuvishye, amaha kuwila we vulimuhati ya chilisti Yesu. ²Ninongwa guyivuye kukwane muvala avamashahindi avinji. uvape avantu. avanalyoli wevangawezya kuvasambilizya avansi na vamwawo walele. ³Uvungame kuyimba poka nine, Nangati msikali umwinza wa Chilisti Yesu. ⁴Numo musikali wakutumiha ahavali lizyo hanaho kujisanganya ni mbombo izya kawaida izyamaisha aga. ilikuti amfulalsye usonga wakwe umupiti. ⁵Ngati muntu. akushindana inza vashimbila mbilo. atangapelwa ishipabwi atangapotana ingatafuata inkomelezyo. ⁶Mwemumwo kuti umuhimi wa akumishuzya ave wa kwanda kuposhela. ⁷kuposhela Ishigavo shamaza vogakwe siva zye nkuyanga mwepe umwene Akukupa uvumanyi wambombo zyoti ⁸Mukumbushe uyesu chilisti kutuma muhuho lwa Daudi, we azwusile kufuma kuvafwe iyamwateamenti. ⁹Kuluwo mwemumwo nkuyimba na kukugwa munkusa ngati munanzi ilelo izyi lya Mulungu. Lita kukungwa kunkusa. ¹⁰Mwemumwo kujimbilila amambo ganti kujuhuya wala ve umuhungu A pezke avasavuye kuti na vope welele vaposhele uwupokwa wevuli mwachilisiti Yesu poka nu vumwamu washima. ¹¹Injango ino yawandinga: "Ingatufuye poka nawo tulite ndama poka nawo havili. ¹²Inga twimishizya tulitendama poka navo havili inga twa muhana uwene wope havilialitu hana havili itwe. ¹³Inge tutava tvevanalyoli uwene alisya la kuwa wana lyoli mwe atanga, hamaweka. ¹⁴Ujendelelaje kuwa kumbusya juu ya Amazwi iga vasunde paminso ga Mulungu. waleshe kudali nkana juu ya mazwi. mwe kutali ifaida kunogwa izi kufumilitala nili kuliuvunanzi kuvala vevakute jelezya. ¹⁵Womba kukumishizya kuyilolesya kuti uytishilwe kwa Mulungu. nati muvombombo watali ni sababu kunung'unushilwa. livombole izwi ilyana lyoli kuwa ndinga kuwa ndinga. ¹⁶Jogofwe na majadiliano agamunsi Gegakulongoza inkani na nkani yi sufwo. ¹⁷Amajadiliano gavo galisata ngati lilonda ilyamahanamaha. muvene vuvo utte menayo nufleta. ¹⁸Iva vevantu. veva vukosile. uwana lyoli wakuyanga kuti kuzyuha kutusile. Wakupindula ulwitiho ulwa baazi ya vantu. ¹⁹Pewo, uvwalo wa Mlungu ukwimilila, uwausimbe uvu. Umwene wa manyile vevakwe na wakutahaizina ilya mwene. Akwanziva avuleshe uvuvi." ²⁰Kunyumba ya shidubwe Tekuti vilipo vimo ivililo vwa sahabu. ni shaba welele, havili kulivililo ivwa makwi na matope. kulivivimo ni kwa julu ya umushinzi na vimo kumbombo yete ya mushinzi. ²¹Inga umuntu akuizelutwa kutuma kumbombo yete ya mushinzi uwene shililo sha mushinzi. vamusevile. Nzila, uwafaida faida kwa mwene Asevilwe kwa kila imbombo inyinza. ²²Zishimbilaji itoma zya kuvujaha. ulandate uwana lyoli, uhutiho shikunzu nu wihalo poka na wala ve. vakumwita umwene kumoyo Ama zelu. ²³Ilelo uhamu uvupukupuku. namaswali agi sufwo mwe umanyile kupapa ulombwa. ²⁴Umuvonvi wa mwene atakwanziwa kulwana bada yakwe akwanzilwa kuva mpole kuvantu vontu. weangawezya kusambilizya na mjimvi. ²⁵Nkandi avasambilizye kuvupole vala ve vakumpinga. ingawezenkana Umulungu awezye kuvapa toba kuwumanya uwana lyoli. ²⁶Vawezye kupata uvumanyi havili kuvudomoha ulwagulo lwa setano. lwevapela wavalema nuwope kujulu ya shikunzu shakwe.

Chapter 3

¹Nkandi muma myaje kuti kuliva insikuzya kumpelela kulivya wahavalilizyo aha gumu. ²Mwe awantu valiyima avakuyi sugwawowo awakusunga ihela, veva kuyivuma, vevai ni nihuma, vevai vematona, vevata kushindiha avapaji vavo, veva tali na kusalifa wavatala malandu. ³Vevatali ni nkundo ulwashipapilya veva takwanza kutendama kuzyanalyoli na wowonti avagukugulu avaluma malenga veva takuyihana vevinulombwa, Veva tukusungwa amanza. ⁴Valiyima vanilizi, avakaidi, ava kuyisungwa vuvo, navasungu izaha kuliko kumsungwa Umulungu. ⁵Ulya panzi valiva na paminsoa gakuputa Umulungu, ilelo valihana amaha gwake. ⁶Fupuha navantu avo. Mwepe vamo vope vanavuli vevakwinjila muvukolo zyavauhu. kuhopelya avantanda avapakupuku iva vekantanta vivizuye imbivi veva kulongolwa ni zyamuvili. ⁷Avantanda ava vakuyi langanizya lusiku zonti ilelo naluno tevaha fishile uvumanji yila ina lyoli. ⁸Nazy vwe zili Yane nu Yambre vimiliye ishinguga nu Musa. Kwi dala ili avasambivili ava vilenga kukwimilila ishingunga nizya nalyoli vevantu ve vananjisile insivo zyawo vevakwitoshilya kufwatana izya nalyoli. ⁹Lakini vatli yenndelega apatali. Mwepe uuupu kuuku wavo vu;ivukwa apazelu kuvantu kuvantu vonti nanza veyali avantu vala. ¹⁰Ilelo ave uzifuastite insambilizyo zyane ulujendo zyane, insivo zyane, ulihalo, uvujimbilizi wane, ulukundo zyane kujimba kwane. ¹¹Amayimba na mavane gege mazile kule Antiokia, Ikonio ni listra. Nagajimbilie amayimba. Umwenevaposile kuligo gonti. ¹²Vonti vevakwanza kutendama mulutendamo lya Mulungu Mwachilisti Uyesu valiyimba. ¹³Avntu avatale watale malandu navulumu lengo valivyonjela kuva vatala malnda inkani vali vatezya avamwavo vuvo veka vavatezize. ¹⁴Ilelo ove,tendama mulago gusa mbiliye na kugatiha muvunalyali mwepe umanyile uha sambili kushoni. ¹⁵Ugunduye kut kufuma kuwawaha vagamanyile amazyi ama mnjilya gaweza kukusanda kwa ajili ya uuuposi kwidala ilya lyitiho ulya mweye uchilisti. ¹⁶Izyi lyolyoni vavisile umpepo wa Mulungu lihondele kusambilizya, kulinganya uvunanzi nakusambilizya mzyana zyoli. ¹⁷Ishi kwekuti umuntu wa Mulungu awwe kamili , lyevamupie lvivombbele vwonti kwa jili ya kuwomba inyinza.

Chapter 4

¹Inkukupa ululajizyo ulu lwe lulinu vumwamu pilongolela lya Mulungu nu Chilisti Yesu, walivalonga vevapuma na vafwe, mwepe kugubulilwa kwawene nuvumwene wakwe: Zumbilizilaga izyi. ²Uve tayali kuha valilizyo hela hondeyena veva ta hondeye vavule avantu imbivi zyano, kuwela, kwimililila, kukkumishizya woti ni nsumbilizyo. ³Aha valilizyo hakwiza havunta vatali vyetulilana ninzumbilizyo aga mundinga. Badala yakwe, valijilo udodela avamwalimu ava kuvasambilizya kulingana nizya mumavili gavo. Kwidala ili amakutwigavo galiyima gasuvilwe. ⁴Waliheha kutejeleva insambilizya iya mundinga, na galunkana vili. ⁵Ulelo awe uve vema golisu mwemumbo zyombi, jimbaga amagomu, vomba umbimbolya winjilisti; mala limbombo yako. ⁶Mwepe ine napela tayali nafiha kukwitwilizye. Chavalilizyo hakukwepa kwane kwafiha. ⁷Tupotine nuzyabnalyuli, nalumale ulujendo, uljeha nalu sunga. ⁸Ishipambwi isha nalyoli vambishi kwajili yane pu mwene, uvavu lenziulwa nalyoli alimpa isiku lila natekukwane walele na kuvunyi valele veva kugululila kuluseshelo kuloleha kwakwe. ⁹Helamanage kukuinza kuline na luvilo. ¹⁰Kwa kuwa Dema andesile akuisungwa insi hawalilizo aha na sogoye Thesalonike, Kreseni amasogoye Galatia ya nu Tito amasogoye Dalmatia. ¹¹Uluka alipoka nane umunyetule Marko uyinze nawo mwepe uwene wamuhimu kukwana kumbombo. ¹²Imusontelezizye Tikiko Efeso. ¹³Inkanzu yila yenayile sile Troa kwa karmo, Lyali yinza uyilete, poka na vakarata hasa vila ivi kwembe. ¹⁴Alekizanda umuvukutu imbogolo amambo mboge amavivi aminyi umwene alimulipila kulingana mimbombo yakwe. ¹⁵Poka nawe usheva naope, mwepe aga hamile mkani amazyi gitu. ¹⁶Muvutetelezi lwane ulwa kutaliha, kutali umuntu vovonti wayimilye pooka nane havili yayope kila endesile umuhungu ata havavazilye amavivi. ¹⁷Ilelo umwene ayimilile pokanane, ahampa amaha kutushila kwiline, izyiliyangwe kuwana lyoli navamunzi vapate kukwiva. Napulumu sile mwilo mu lya nisane. ¹⁸Umwene alinefua mimbombo zyonti anavivi makumpoha kwajili ya umwene wake uwa kumunya. uvumwamu vuwe kukwake shima na shina. Amen! ¹⁹Mulamusha priska, Akila ni, nyumba iya onesiforo. ²⁰Elasto asyaye uko korintho, ilelo Trifimo namulesile mileto olye muvinu. ²¹Halembana uyinze lye ahavalilizyo hampepo Hashili. Eubulo akukulamuha, nupude, lino, claudia na vajeunzi vyonti. ²²Umulunga ave poka na numwoyo waha, uvila na vuwe nawe.

Titus

Chapter 1

¹Paul muvomvi wa Mulungu havili mukukwi wa yesu chilisiti, kuiwitiho lwa vasavulwa va mulungu na kunjele izya nalyoli zye zikuleta uvufinjile. ²Vali mu lusuvilo lwa vupuma uwa shima Uwe mulungu atanga amalenga we ahatusvizya kufuma shima. ³Kuhavalilizyo huho, ahagubula izwi lyake mundajizyo ampiye ine kulumbililila. Nanzililwe kuvomba ishi kunkomelezyo zya Mulungu umposhi witu. ⁴Kwa Tito, umwana wa nalyoli mu lwitiho lwitu, uvulote, uvwila nu vwihalo kufuma kwa Mulungu utata nu Chilisiti umposhi witu. ⁵Mwe mumwo, nakulesile muklete kuti ugagombe amambo gonti ge gashilikukwilana na kuviha arasongo va vianza kilankaya inza vwe nakulajizizye. ⁶Usongo wa shivanza atavanje wa kuyanjiwa imbivi, umwanavuli uwa mushi woka, we alinavuli ava wanalyoli ve watakuyanjiwa imbivi, au vevatali nu mushinzi. ⁷Pe yikwanzilwa kwa msunga shivanza, ngati mwimizi wa munyumba ya Mulungu, atahavae na mavivi, atahave muntu wa halanga pamo we atakujidindila, mwe mumwo atahave mupupusu wa mulaha, atahave vushimwela atahave muntu we akulumanya ivo havili atahave nulusungwanizyano. ⁸Mwe mumwo avanje muntu we akuteta ivintu, we akusungwa kuvomba uwinza, mwe mumwo avanje ninjele zyonti, uwa nalyoli, we wakumlava Umulungu, we akuyisunjilila weka. ⁹We angawezya kwimililila insambilizyo zya nalyoli zye vasambilizizye, pe vawezye kuva umwoyo kunsambilizyo inyinza we ahondeye kuvagalulunya vonti ve vakumuhana. ¹⁰Mwe pe kuli avatengwa avinji. Inkani vala ava vuvulwa. Amazwi gavo ga vuwelewele vakuhopela nukuvalongola avantu kuvatezya. ¹¹Mwe mumwo kuvadindila avantu inzivo, vakusambilizya avantu vala ve vatahondeye kufaida zyavo izyansoni na kunanganya inkaya zyonti. ¹²Vumo woka, umuntu wa mshinzi, ahayanga, waklete valinilenga lye litali numwisho, vavivi, vihanu ivihali, vahata nu vusonosu. ¹³Aga amazwi ganalyidi puvahane kumaha ili kuti vawezye kuyanga uwanalyoli mu lwitiho. ¹⁴Iwe utahayisanganye ni vwili vwe te vwanalyoli izya shiyahudi amwe inkomelezyo zya vantu, veva kugalyusa mwisinda uwanalyoli. ¹⁵Ku vonti ve vazelu, ivintu vwonti vizelu, ilelo kulivonti vevuli nuvuhandamanu na vevatali nulwitiho nashimo shizelu, mwe pe insivo zyavo nulu kasamano

lwavo luhandamine. ¹⁶Vakwitiha kumumunya Umulungu, ilelo kumbombo zyavo vakumuhana, avene vahandamanu na vatakumumwamiha. Vatahavahomeshezya kumbombo yoyonti inyinza.

Chapter 2

¹Ilelo iwe gayanji gala gegakunatulilana na mazwiagandinga. ²Avasongo vavw nu vutimvu, umshinzi, uvutonsu, ulwitiho ulwinza,ni shikunzi na kukwimishizya.³Inza she vovulo avandnd avasongokuavalilizyo honti vayalolesyaje vuvo avene ngati ve vakujishindiha, na vevatali ni yevo,mwemumwo vatumami vipele. ⁴Vakwanzilwa kusambilizya zye zyanalyoli ili kuvasengulanga avalindu kumushinzi, kuvasungwa avalume vavo na vana vavo. ⁵Vakwanzilwa kuvasambilizya kuva nu mushinzi,avazelu,ve vakusunjilila ahinza inyumba zyavo,vavamwamishe avalume vavo veka. Ikwanzilwakuvomba amambo iga ilikuti izwi iya Mulungu litaligwaje. ⁶Pekunamna yiniyo,vapanje umwoyo ajaha avanavuli vave numushinzi. ⁷Kumadala gonti yivihaji mwenemwae kuva mweshiholanyo kumbombo injinza na pe mjksambilizya lolesyaji uwanalyoli nu mushinzi. ⁸Yangaji indajizye nuvupuma we vutali naha mponi,ili kuti wowonti we akupingana apelwe insoni mweatali niviviilya kuyanga kukwitu. ⁹Avatumami vavamwamishe avapili vavo kuli zyinti,vakwanzilwa kuvapa wusesshelo natekudalinka navo. ¹⁰Vatakwanzilwa,kwiva havili yayope vakwanzilwa kulolesya ulwitiho iwonti ulwinza ilikuti amadala gonti vagahondezye amasambilizyo gitu kumtaha Umulungu mposhi witu. ¹¹Mwepe uvwila wa mulungu vulolesile kuvantu vonti. ¹²Ikutu sambilizya kuhana amambo gete gashimulungu nu lusungwo lwasi,ikutulanganizya kutendema kumshinzi,uwanalyoli,na kumadala gashimulungu kuhavalilizyo iha. ¹³Kuhavalilizyo hetukusuvila kuposhela ulusuvilo lwitu ulwa vulote,kuloleha uvumwamu wa Mulungu witu umpiti na mposhi witu Uyesu Chilisiti. ¹⁴Uyesu ajifumizye weka kujuu yitukuti atuposhe kufuma kuvutegwanakutuvihatwe vazelunkujulu yakwe,avantuve vasevilwe vevali ni shinyoto sha kuvumbo imbombo inyinza. ¹⁵Gayanje na kugahomelezya amambo iga halipilaku kuvumwamu wonti utahitishe umuntu wowonti akusufwe.

Chapter 3

¹Uvakumbuye kuva shindiha avalongozi awapiti uvashindishe kuva valipo kumbombo inyinza. ²Vakumbusye kusita kumuvombela umuntu wowonti uvuvivi, vatahave na matamlano, vavape uvuzila avantu avansi kuvomba, ukwamula, na kulolesya uvutehamu kuvanti vonti. ³Mwepe natwe vovulu twali nisivo imbivi ni sufwo. Twali kushisi twavisilwe uvugomwa nilusungwo ulwinji ni laha twatendime muwivu tuhavitisanyaga na kuvitisanya. ⁴Ilelo ahavalilizyo umwila na Mulungu uposhi witu nulusungu lwake kuvantu pe walolesile. ⁵Yitali kwe kumbombo zyitu izya wa nalyolizye twavomvile nkandi atuposile kumwila wakwe, atuposile kwa kutwozya na kupapwa uvupapwa na kuvombwa uvupwa kumupepo umfinjile. ⁶Umulungu ahita umppepo umfinjile kuwinji pamwanya yitu Uyesu Chilisti umposhi witu. ⁷Avomile vovulo kuti, tuvazililwe uwa nalyoli kuwila wakwe vuve tve valilani mu wanalyoli uvutendamo uwashima. ⁸Ino ntumi iyawanalyoli. Nkuvanza mgayanje kumaha amambo iga, ili kuti vala ve vakumwitiha Umulungu vave nulusuvilo Ulwinza lwe aluvisile kwilongolela lyavo. Amambo iga minza gali ni faida kujlu ya vantu vonti. ⁹Ilelo mjefuje amalolonga agashipu mbavu, lwahulo, impotano, kwizya nkomelezyo. Amambo ayo gatali ni maana pope ifaida. ¹⁰Muhanje wowonti wakuzileta kusatana kwizyu baada yifunde lyoka au gavili. ¹¹Mumumanyaje kuti umuntu uvana iyu alilesile idala lyeli hinza na atazile amalundu na kuilonga weka. ¹²Ingenamu sotelezwa kukwaho Atemi au tilkiko halambana uyinze kukwane uku Nikopoli linanamu ye kutendama ahavalilizyo hap"ep"o. ¹³Halambana numusoteleze uzena umumanyi uwa nkomelezyo na Apolo, kupungushishwa na shimo. ¹⁴Avantu vintu lazima wajilanganizye kujishugulisya mumbombo injinza zyezikugusa ivintu muhimu ilikuti vatahinze vevatukuhoma insanga. ¹⁵Woti wevali pokanine vakuva lamuha. Valamushe vala vevatu kunzite mulyite mulyitiho uwila. Vuve poka na mwemwenti.

Philemon

Chapter 1

¹Upavul"umkungwa wa Chiristi Yesu, nu nkundwa utimoti kwa Filimoni, unkundwa umaa nyani witu numvomvi poka naswe. ²Na kwa Afia nu dada witu, na kwa Arkipas umsikari uwamwitu na kwa tempeli lila iyeli kuhomana mnyumba yako. ³Uvwila vuve namwe nu vwihalo vwe vukufuma kwa Mulungu utata witu na kwa mwene Uyesu Chiristi. ⁴Ahavalilizyo honti nkumusalifwa Umulungu Nkukutaha mputo zyane. ⁵Inivuye ishikunzi nu lwitiho lwe ulinalwo mwa Mwene Yesu na kuvala avitisi vonti. ⁶Nkulava kuti ivungana iya witiho lwiye muvumanyi wa kumanya kulila iye iyinza iye lilikukwitu na kwa Chiristi. ⁷Lwe nava nulusushelo nu lupepelezyo kutushila mushikunzi shaho, mwepe amoyoga vitisi gavapumilizyaga niwe, wamwitu. ⁸Nashe poshe, indivunudandamanzu wonti mwa chilisti kukulajizya awe kuvomba lila lye ungawezya. ⁹Ilelo mwe sikunzi, mwe mumwo nkuhomezelya ine, ne Paul nenemgosi Nishi nemkungwa kuzya Chilisti Yesu. ¹⁰Nkukuhomelezya kuzya mwana wane Onesmo, we nampafile muvukungwa wane. ¹¹Mwepe kumwandilo Nkandi ulo ishi akuhondye iwe nine. ¹²imsotelezizya uwe ne wawemwoyo wane ndinga kugaluha kwaho. ¹³Nasuvilaga ayendelele kusyala poka nane, kuti ambombelaje pisinda lyaho, ahavalilizyo haho muvukungwa kuzya tesitammenti. ¹⁴Ilelo ntanzaga kuvombo lyolyonti bila ulhilajizyo lwao navomvile wevulo kuti inongwa yoyonti inyinza itashavombeshe ilevo, Mwepe shenakulazimisizye wasungu wenewe kuiivomba. ¹⁵Pamo kutishe vamdizye nawe kuhavalilizyo, yamilivovulo kuti uvepoka navo shima na shima. ¹⁶Ili kuti atahave havili mtumami Nkandi hinzi nkani kulusya mtumami inzashe umjenzi unkudya, hasankani kukwani, ulyijinkani kukwaho kuzya muvilina kuzya tata. ¹⁷Ingasheve mwanyetulila inemwi vungana, muposhele ngati vye mungamposhela ine. ¹⁸Ilelo inge akuna njie izyi lyolyonti pamo ukum dai shoshonti, shidai isho kufuma kukwane. ¹⁹Ine ni Pauli, nkunsimba kumuhonowane nenene: ine nkunkulipa ntakuyanga kukwaho kuti inkudai uupuma waho inkani. ²⁰Ena mjenzi leha imposhele uhiseshelo lwa Mwene kufuma kuliwe kuvu sangalusha umwonyo wane mwa Chilisti. ²¹Nalinnulu suvilo kuhusu ulyitiho lwaho, nkusimbila lyimanyile kuti ukuvomba ukuluja nazala vweinkunlava. ²²Ahavalilizyo hanaho londola ishumba sha vajeni, kwa julu yane, Mwepe inkusuvila kutushila imputozyaho kwenkutandalile ahavalilizyohanaha shinishi. ²³Epafr, mukungwa wamwitu mwa Chilisi Yesu akulamuha. ²⁴Na she inga akuvomba matiko Aristarko, Dema, Luka, avevomvi poka nani. ²⁵Uvila watata Uyesu Chilisti vuve poka numpepo waho. Amina.

Hebrews

Chapter 1

¹Ahavalizyo hehatusile Mulungu ahangage vasekulu vitu kutushila avanabii ulyinjina kumadala aminyi.

³Nkandi lisinku izi, zyetulinazyo Mulungu akuyanga naswe kutushira umwana, wakwe, weamuvisile kuva mpwana wa vintu vwonti nu kutushira kuli wuyo havili apezile. ²Umwana wakwe we vuzeru uvavushi ndamu wakwe, itabia yakwe nu mwata wakwe, nu akuendelezwa ivintu vwonti kwizyi ilya maha gakwe. Badala lya kukamilisya uwozwo uwa mbivi atendime kunyove indilo uwa enzi ukwo kumwanye. ⁴Ava mwinza ngati wuhavizya inza vwe izina lyahapwana vweli hava bora zaidi kuliko izina ilyano. ⁵Kwe kuti maruika uli wawasile kuyanga, "Iwe we mwana wane ilelo nava ne tata waho" Nu havili "kwembe ne tata wakwe, wope kwave mwana wane?" ⁶Havili uwakati Mulungu pamleste umpapwa uwakwanda muni, akuyanga, "Amamalaika kwave mwanawane." ⁷Kuhusu avahavizya ahayanga, "Uwene wa kuvomba avahavizya kuva mwoyo, avavomvi vakwe kuvamili zya moto." ⁸Ilelo kuhusu umwana akuyanga, "Ishi tengo shaho isha enzi, Mulungu sha shimana nu shima." Indisa yaho iyashimwene ya ndisa lya ndinga. ⁹Usungilwe ihaki nu kuchukila wa kuvunza ishelia, kwa hiyo Mulungu, Mulungu waho akupasile amafuta agalusehero kuliko avamwinyu". ¹⁰Pakutaliha umwene avisile umusingi wa pansu. Pamwanya ni mbombo zya nyoveyaho. ¹¹Ziliyepa, ilelo iwe uliyendelelo. Zyoti zilinyankunkana ngati shizwalo. ¹²Ulizikunjakunja ngati likoti zyope, zilibadiliha ngati shizwalo nkandi iwe wewe wula nu maha gaho gatali pelela." ¹³Ilelo kwa havizya wuliayanzile uwakati wowonti, "Tendama inyovu yane iyakundilo mpaka lwenavavomba avalugu vaho kuva shitengo sha vinama vaho. ¹⁴Je, avahavizya wonti te moyo gewagatumile kuvahudumila nu kuvatunza vala vevalitendama muwokovu?

Chapter 2

¹Kwa hiyo lazima tuvishe pilongolela nkani kuligala gehwagivue, ili kuti tutahinze hudindilwe ukutali nagope. ²kwa maana inga ikiwa uwujumbe wewayonzilwe nu havizya mwemumwo, nu kila mlandu uasi ukuposhera ihukumu welele. ³Tungahonzya wali kuvukwepa lwe tutakusajila uvuposhi uvupiti? __Uvuposhi lwe vukwanda alumbilie Umwene nu kuhomeshezya kwintu nu vala vevawivuye. ⁴Mulungu wope avuhomelezizye, kuishara, maajabu, nu kwa kumavonvi uvupiti aminjiminji naku zawadi izyo mpepo umufinyile zye agavile kulingana nulungwa lwake uwene. ⁵Mulungu atavisile insi yeyikwinza wetukuyanjala ihabali zyakwe pansi lya vahavizya. ⁶Badala yakwe umuntu fulani apanzile amahali fulani ayanzile, "umuntu we wunanu mpaka awezye kumukumbuka? mpaka amtunze?"Uvomvile umuntu kuva muni kuliko uhavizya; umezalizizye ishipambwi ishaumwene (Utaluvwaje amazwi iga. "Nu unamuvisile pamanya lya yanyove zyaho gatalipo msimbo izya hali). ⁸Uvisile kila shintu pansi lya vinama vwaho. "Kwa hiyo Mulungu avisile kila shintu pansi lya muntu. Atalesile inshintu shoshonti ambasho shitali pansi yakwe. Ilelo salizi tutakulola bado kila shintu shikuva pansi yakwe, ⁹poshe wevulo tukulola wamali amavomvilwe kumuda pansi kuliko uhavizya - Yesu, ambaye kwa kuva yamayimbo gakwe nu vufwe azwaye ishipambwi ushaumwene nu mushinzi, havili ishi kuwila wa Mulungu, Yesu avonzile uvufwe kwa ajili lya kila muntu. ¹⁰Lyali mumwo kuti Mulungu, kwa sababu kila shintu shilipo kwa ajili yakwe nu kutushila kuwene ahondeye kuvaletu uvulongozi kuvoposhi wavo kuva wa ndinga kutushila kumanyimba gakwe. ¹¹Kwa maana vonti vavili ula wa kuviha kulota nu vala veva kuvishilwa uvolotwe vonti vakufuma kumwatu woka, Mulungu. Kwa sababu ino ulawa kuwaviha uvulote Mulungu atakulola insoni kuvita vajenzi. ¹²Akuyanga, kundumbilile izina lyaho kuvajenzi vane, ndiyimba kuhusu wenewe kufuma mkasi yi vungana. " ¹³Havili kuyanga ndiyitiha, "Kulivuyo nu havili, yenyipa ndipo nu vana ambao Mulungu ampiye." ¹⁴Kwa hiyo, kwa kuva awana wa Mulungu vonti vakushiliki umuvili nu mavanda kazalika nu Yesu avomvile kuvintu mvevila ili kuti kutushila uvufwe apate kumuhosya wula wali nu madaraka pamanya lya mauti, ambaye ni setano. ¹⁵Ili lyali ili avavishe hulu vala vonti vekutushila kwilyoga lya ufwe vatendime mu utumwa. ¹⁶Kundinga iyo uhavizyo vakuvavwa badala yakwe avavizye avazao va Abrahamu. ¹⁷Kwa hiyo, yali lazima uwene ave ngati mjenzi wavo kufuma mumadala gonti ili ave vusongo umupiti weali nu wila nu mwaminifu kuvintu uvwa Mulungu nu ili ave kuti ave nu uvuwezo uwa kufumwa umusamaha uwambivi izyo vantu. ¹⁸kwa sababu Yesu wuyo ayimvile nu kujalibiwa ili awezye kuvavwa vala vevakujalibiwa.

Chapter 3

¹Mwe ishi mjenzi vevafinjile avashiliki valwitiho wa kumwanya, mumusivaje Yesu, Umuvomvi nu kuhani umupiti uwaukili wintu. ²Amali munalyoli kwa Mulungu wamamusevile inza vwu musamile munalyoli kufuma munyumba yonti lya Mulungu. ³Kwa kuwa Yesu amwazizye kuwa nu mshinzi umupiti kuliko vwe amile nayo Musa, kwa sababu ula wakuzenga inyumba akuvazikwa kuwa alinumushinzi umpiti kuliko inyumbe yenyewe. ⁴Mwe kuwa kila nyumba yikuzengwa nu muntu fulani ilelo wula wa kuzenga kila shintu ni Mulungu. ⁵Ndinga Musa amali wa ndingo ngati mutumishi kufuma munyumba yonti iya Mulungu akufumwa ipangwi kuhusu gamo gegali yangwa uwakati wewu kwinza. ⁶Nkandi Chiristi ni mwana mu kuwimilizi wa nyumba lya Mulungu. Iswe ni nyumba yakwe inga tungalemela halaka kujiamini ni fahahali iya kuyamini. ⁷Inza vwe, ngati umpepo umfinjile vakuyanga, ilelo ingamwivwa isauti yakwe, ⁸Utahauvishe umwoyo waho kuwa mugomu ngati waisraeli vwe vavomvile kufuma kuvasi kuwakati uwakulingua kunyikani. ⁹Ila hali havalilizyo ahavasekulu vinyu vagomile kwa kulingwo kuvkati uwamaha arobaini vawenyi imbombo yane. ¹⁰Kwa hiyo ntasesheye nishizazi isho, nayanzele vakulega kila wakati mumoyo gavo nu vatagamanyile amadala gane. ¹¹Ni ngati shila vwenalafile kumulaha wane vataliyinjila mulaha gwaku. ¹²Muvanje mwe vangalifu, vajenzi, ili kuti utahinze uvenu mwoyo umuvivi kuto kwitiha kuwoka winyu, umwayo we wukuvala ukutali nu Mulungu we mupuma. ¹³Badala yakwe, mumuhomeshezyaje kila siku kila woka nu wa mwinyu ili kuti iwe yikwitwa ilelo musungwaje, ili kuti woka kati yinyu atahavishe kuwa mugomu kuvudanyifu wa mbivi. ¹⁴Kwa maana twaha twe vapoka nu Chiristi inga tungashirikiana nu utabiti wintu kumaha kufuma kutaliha hadi kwimwisho. ¹⁵Kuhusu ili lyeliyanzilwe, ilelo ingamungivwa isauti yakwe mtahavishe amoyo ginyi kuwa magomu inza vwe ava Waisraeli vavonvile uwakati wawaasi. ¹⁶NivVevananu ivo vevamwivuye Mulungu na kuasi vatali vavala vonti vumusa amile avalongongozizye kufuma ku Misri. ¹⁷Nu venananu vu Mulungu avavitililwe kumaha arobaini? tepoka nu vala vevavomvile imbivi, ve amavili gavo gegafuye galambalae mulungwa. ¹⁸Ni venanu ve avalapiye Mulungu kuti vatali yinjila kulaha yakwe inga tevevala vevatamushindisile? ¹⁹Tukulola kuti vatawezizye kukwinjila kulaha yakwe kuto kukwitiha.

Chapter 4

¹Kwa hiyo, yikwanzilwa kwa makini kati yinyu atahave hatu ngawoka atahaloleshe kupotwa kufishira ihahadi iendelevu lya kwinjila kuvutuzyo la Mulungu. ²Kwani tulini nu habari inyinza kuhusu ipumuziko la Mulungu lyelilumbililwe kukuitu ngati Waisraeli vwevali nayo ilelo uvujumbe uvutavavizye vala vevawivuye bila kunga nisiya ulwitiho kululwo. ³Kuliswe huehuitisile iswe tuli miongoni twetuliynjila kulila ipumuziko ngati vwe likuyanga "Ngati vwendalafile kumulaha wane, vatali yinjila kwi pumziko lyane." Akuyanga hili, ingawaje imbombo zyonti zyezyagomvile zyamile zikamilisile kufumwa umwanzo wa ulimwengu. ⁴Kuwa ayanzile isehemu yimo kuhusu isiku lya saba, "Mulungu atuzizye isiku lya sababu kufuma kugonti gavovile." ⁵Havili ayanzile, "Vatayinji kwi pumuziko lyane." ⁶Kwa sababu hiyo, tangu ipumuziko la Mulungu yali akiba kwa ajili lya vamo kukwinjila, nu tangu Waisraeli avili vevuye ihabari inyinza kuhusu ipumuziko lwakwe vafinjiye lya kutokwitiha. ⁷Mulungu amavisile havili lisinku limo, yeyikwitwa "Leo." Uwene ayonjezizye lisinku ili apanzile mulivwa isauti yakwe mtahavishe amayo ginyu kuwa magomu." ⁸Kwani ngati Joshua avapiye ipuuziko, Mulungu nkatayanzile juu lya lisinku izinji. ⁹Kwa hiyo kushili kusabato lya pumuziko yeyisengulwa kwa ajili lya vantu va Mulungu. ¹⁰Kuwe akwinjila kufuma kwipumuziko lya Mulungu vuyo uwene havili atuziye kufumilila ni imbombo yakwe, ngati Mulungu avonvile kufuma kuwene. ¹¹Kwa hiyo hwanje nulusalifwo ulwakinjila kulila ipumuziko ili kuwa atahave uwakungwa kufuma kuzimo izyouvivi zyeavonvile. ¹²Ukumanya izwi la Mulungi li lina maha lilinuvali kuluta uupanga wowonti uwauhali kuvili. Nu kukwosha hata kufishira kumesulalonya inafusi ni mwoyo ni vwomwavo kufuma muwongo nu vwevi kuwezya kusiva insivo za mwoyo inia yakwe. ¹³Kutalipo sheshihapelwa sheshichafu mu paminso wa Mulungu. Badala yakwe, kila shintu shili mumwo nu pazeru kuminso ga woka welazima tufumwe ihesabu. ¹⁴Pisinda kuwa nu songo umupiti weayinjie pamwanya, Yesu umwana wa Mulungu, kuvugomu tulemelezye ulwitiho lwitu. ¹⁵Kwa kuwa tutalinusongo umupiti we atangawezya kutusunda uwela kwa ajili ya upotwe wintu nkandi uwene we kwa ajili zyoti weahalingwa ngati sweswa isipokua uwene atahali mbivi. ¹⁶Nu twinze kuvudada mazukushitengo isha pamanya isha wila ili kuti tuposhere ihuruma nuvwila uwakutwavwa uwakati wa mahitaji.

Chapter 5

¹Kwani kila usongo umpiti, wasevilwe kufuma muvantu, asevilwe kukwimilila badala yavo muvintu vwevikuhusiha nu Mulungu, ili awezye kufumwa kwa poka izawadi ni dhabihu kwa ajili lya mbivi. ²Angawezya kujishughulisa kwa vutonsu, nu vujinga, nu vubishi mwe kuwa uwene wuyo pia vamuzyungulue nu dhaifu. ³Kwa sababu lya akuvavuzya veva kufumwa isadak akwa ajili lya mbivi zyakwe ngati vweakuvombaga kwa mbivi zya vantu. ⁴Nu kutalipo umuntu weakunyatula umushinzi kwa ajili yakwewuyo, ilelo badala yakwe, lazima aitwe nu Mulungu, ngati vweamile Haruni. ⁵Poshe Chiristi atayipe umushinzi wuyo nakuyiviha wuyo kuwa musongo umupiti. Badala yakwe, Mulungu ayanzile kuwakwe, "Iwe we mwana wane, leo nimekuwa Tata waho." ⁶Ni ngati akuyanga pia isehemuizinji, "Iwe ni mpiti shima badala ya mfumo wa Melkizedeki." ⁷Ahavalilizyo aha shipindi shakwe kumuvili alavile nu kulambilizya, amulavile Mulungu nu mansozi, kwa uwene awezizye kumpoha kufuma kuvufwe kwa sababu ya utonsu wakwe kwa Mulungu amwivuye. ⁸Isipokuwa amili mwana, wajifunzile uvutii kumambo gegamu. ⁹mulinginye nu kwa kwidala hii avombesiye kuwa kila muntu wamotisile kkwa sababu ya uposhi uwa shima, ¹⁰Kumuviha paruvazu nu Mulungu ngati usongo umupiti baada lya zamu Melkizedeki. ¹¹Tuli minji agakuyanga kuhusu Yesu, ilelo ni shigomu kuvelekezya mwe kuwa imwe vahatu va kukwivwa. ¹²Nkandi kuwa kuhavalilizyo ila mwanzilagwa kuwa valimu, bado kulu muhimu wa vantu kuvasambilizya amasambilizyo pisinda lya nkomelezyo iziziyi lya Mulungu, mwanza iziva havili te shakulya ishigomu. ¹³kwa kuwa wowonti akumwela iziva welele atali nu wuzoefu atanga manyaihabali izya mwekuva bado ni mwana. ¹⁴Kuluvalu ulunji ishakulya ishingomu shavantu avazima vala veva kuwa nisivo lya uzoefu wavo kufuma kutofautisya ihaki ni mbivi vavasambilizizya kumanya ilyinza ni vivi.

Chapter 6

¹Kwa hiyo, ingatwalehokusambila isuti kuhusu ihabari zya yesu tukwanzilwa kuva nu mute kusogola kuwokovu tutahavishe havili umusingi iyatoba kufuma mu imbombo zyezitali nu vupuma ni imani mu Mulungu. ²Wala umusingi uwa sambilizyo izya ubatizo nu kuvavishila inyovenu kuzyuha kuvafwe nu kulongwa ukwa shima. ³Naturivombishi lwe Mulungu atupa uluhusa. ⁴Kwekuva yitakuwezekana kuvala vevaposhereye uwuzeru uwahali vevahavonja ihabari zya kumwanya nu kuvikwa kuva vashivanza sha vampepo umfinjile. ⁵Nu vevavonzile uwinza wizwi lya Mulungu nu kumaha gahavalilizyo hekwinza. ⁶Nu havili vague yitakuwezenkana kuvagalusya havili kukwinza kutoba ino kwe kuti vamuhomeleye umwana wa Mulungu mara ya uvili kumoyo vamuvonvile kuva shirilo shansoni parwenzera. ⁷Kwa kuva insi yaposhereye imvula yayikutonya mara kwa mara pamwanya yakwe najihafumwa ivwakulya ivwa muhimu kuvala vevavomvile imbombo kufuma muni, vakuposhela uvulote kufuma kwa Mulungu. ⁸Ilelo ingayipapa amimva na masole yitali tena thamani nipo yikivala yili muhatali iyakutipwa umwisho wakwe. ⁹Poshe kuva tukuzunguzwaishi, kundwa wamwitutukuhopelwa nu mambo aminza gegakuhusu uwokovu. ¹⁰Kwa kuwa Mulungu te muzarimu kuti angalivwa imbombo yinyu nu kushikunzi mwalolesizye kwa ajili lya zina lyakwe kuli mwavatumishie avitisi nu bado mushili mukuvatumishira. ¹¹Nu tukusungwa nkani kuti kila woka winyu aweze kulolesya ibidii yeyili mpaka kumisho uwandinga wa udandamazu. ¹²Tutakwanza muve, mwevahata nkandi muve mwevafwasi wa vala vevakutendama muahadi kwa sababu lya lwitiho nu uvumilivu. ¹³Kwa maana Mulungu ampiye Abrahamu muahadi ampiye kumoyo wakwe maana nkatalafile kuvunji wowonti wempti kuliko uwe. ¹⁴Ayanzile, "Kuti ndiga hakika nkukulota, nu kukwanjezwa uwuzao waho zaidi." ¹⁵Kwidala hii, Abrahamu aposhereye shira sheamulajizizye baada lya kugulilila kwa uvumilivu. ¹⁶Maana avanadamu vakulapa kulula mpiti kuliko avene nu umwisho wa mashindamo gonti ni shilapo kuhakikisya. ¹⁷Ahavalilizyo Mulungu lwayumla kuloesya apazeru zaidi tendami wa muahadi kumwata wakwe umwinza wewutakubaliha ahomelezizye kushipo. ¹⁸Avomvile isho ili kwa vintu vivili kwevitangawezya kubadiliha inzavwe kulivyo Mulungu atangawezya kuyanga ilenga, iswe twetwa yishimbilie ihipadhi tupate kutiwa mwoyo uwakulemelela kumaha ulusuvalo lweluhavikwa pilongolela lyitu. ¹⁹Tuli yuvudendamazu uvu ngati inanga imara yeyikutegemelwa nu moyo gitu, uvudadamazu wewu kwinjila mkosi nu muyama. ²⁰Yesu ayinjiye musehemu yila ngati mulongolela wintu lwe ahavombeha wusongo umupiti nu shima badala lya utalatibu wa Melkizedeki.

Chapter 7

¹Yamili ishi Melkizedeki umfalme wa Salemu, umpiti wa Mulungu weali pamwanya, wealihomine nu Abrahamu agaluha kufuma kuvagoga avafalme ahamlota. ²Abrahamu ampiye iyishumi lya kila shintu she amile ashilemile. Izina lyakwe "Melkizedeki" maana yakwe" ufalme wa ndiga" nu havili "umfalme wa Salemu" ambayo ni umfalme wa lupumilizyo. ³Atali tata, atali nizyalo , atali wandilo wa lisinku wala umusho wa maha gakwe. Badala yakwe , akusyala usongo uwa shinza ngati mwana wa Mulungu. ⁴Ishi sivilila vwe umuntu vwe amile mpiti umpati witu Abrahamu ampiye woka lyishumi lya vintu ivwinza vweavi inyatuye kuvulugu. ⁵Nu ndinga, uluho wa valawi vauposhereye muofisi zya izya shisongo vamilie nuluhomelezyo kufuma kwenye ishelia kuvungani woka iyishumi kufuma kuvantu vekufuma kwa Waisraeli avamwavo poka, nu kuti, vope luho kufuma kwa Abrahamu. ⁶Nkandi Melkizedeki, weatali nuluho kufuma kuvalawi aposheleye woka iyishumi kwa Abrahamu ahamulota uwene weamile nu muahadi. ⁷Hapo yitakuhanika kuti umuntu umunsi akulotwa nu mkubwa. ⁸Kwa jambo hili umuntu akuposhera woka iyi alfwa lisinku woka, ilelo kwa jambo ilinji woka aposheleye woka iyishumi Abrahamu aliyelekezya ngati akutendama. ⁹Nu kwa namna lya kumazungumuzo, agalawi ulawi aposheleye woka iyishumi, havili alifile woka lya iyishumi kwa Abrahamu, ¹⁰Kwa sababu ulawi amile kufuma mumusana uwa tata wakwe Abrahamu uwakati Melkizedeki ahomine nu Abrahamu. ¹¹Ivasalizi ngati uvunalyoli wawezenkine kutushira kuusongo wa lawi, (Iyo pansi yakwe avantu vaposhereye ishelia), kwamile nu hitaji vuli inkani kwa songo uvunji kutumpuha baada lya mfano uwa Melkizedeki, nu siyo mumwo baada lya mpangilio wa Haruni? ¹²Kwa kuti uvusonga ingawabadiliha ipo pope ishelia yope yikubadiha. ¹³Kwa lyimo ambaye amambo aga yakinyanga kuhusu ikabila ilinji kufuma kwakwe numo we shughulisile pilongolela shiputo. ¹⁴Isalizi ni wazi kwamba Umwene wintu afumile mu Yuda ikabila ambalo Musa atayanzile kuhusu avapiti. ¹⁵Nu aga yetuga apazeru ni wazi hisa ingu kumpiti uvinji atokela umfano kwa Melkizedeki. ¹⁶Kumpiti huyu umupwa siyo woka we amilewa kumpiti pamwanya lya musingi wa ishelia gegatakuwezenkana nu uzao wa umuntu, ilelo mu musingiwa maha lya umaisha yasiyoweza kunanjiha. ¹⁷Hivyo mumwosimbo zikuyanga kuhusu uwene: "Iwewe ni kumpiti shima baada lya mfumo wa Melikizedeki." ¹⁸kwa kuwa amri uluhomelezyo lwelwangongoleye valuavisile paruvazu kwa sababu lwali nuvuzafu nu lutafaa. ¹⁹Hivyo ishelia yitavomvile imbombo shoshonti kuukamilifu. isipokuwa, kwamile nu vundazu uwinza tukumusenjelela Mulungu. ²⁰Nu uvundamazu uvu winza wutafumiliye pasipo bila kuzungumuzya ishlapo kulili avosongo vovonti vatanyatuye ishlapo. ²¹Ilelo Mulungu anyatuye ishlapo uwakati uwaka weayanzile kuhusu Yesu, "Umwene alafile nu atali badilisya insivo yakwe." iwe kumpiti shima. ²²Kwa hili Yesu ahavili ayinzile kuwa dhamana lya agano bora. ²³Kwa hakika, uvufwe ni huzuia mupiti vukuhumila shima. Hii ni kwa sababu kwekuti mupiti avinji, woka baada lya vinji. ²⁴Ilelo kwa sababu Yesu akatendime shima, uvusongo wakwe wutabadilisile. ²⁵Kwa hiyo uwene havili awezye kwa mkamilfu kukamilisya kuvapoha vevakumupalamila Mulungu kutushila kwake, kwa kuwa uwene akutendama insiku zyonti kulava kwa ajili yavo. ²⁶Kwa hiyo usongo umupiti namna hii akustaili kwintu. Weatali nu mbivi, paruvazu, aliyetengwa kufuma kwa wenyu mbivi, nu kumuviha pamwanya kulingo imbingu. ²⁷Uwene atali nuvuhitaji, mfano wa vasongo mumpiti wakuu kufuma zabihu kila lisiku, kwanza kwa mbivi yakwe uwenene, nu baadaye kwa mbivi za umuntu. Avomvile woka kwa wonti, lweayifumwa uwenene. ²⁸Kwa ishelia yikuvaseva vantu avazaifu kuva mumpiti nkandi, ilelo ineno lya shilapo lyelihinza baada lya isheria, alimteua umwana, aliyefanywa kuwa mkamilifu shima.

Chapter 8

¹Isalizi ijambo tukuyanga ni hili: tulinusongo umpiti ndiga weatendime pansi kumuhono mu umulilo uwashitengo isha enzi kumwanya. ²Uwene ni mtumami pala mu pahali apafinjile, ihema ilyo mumwo lyu tata alivisile te umuntu wowonti weakufwa. ³Kwa maana kila umpiti akuvikwa kufumwa idhawadi nu dhabihu; Kwa hiyo ni kulumuhimu kuwa nu shintu sha kufumwa. ⁴Isalizi vwe Chiristi alikuwa pamwanya lya pansi, uwene nkati wusongo nkani zaidi lya hapo. Kwa kuwa vamilie tayali veva fumizye ivipawa kulingana nu ishelia. ⁵Ahudumu sintu sheshamile kilikuwa nukala nu zyunguli sha vintu vya mbinguni, sawa ngati Musa aposilwe nu Mulungu uwakati wahanzaga kuzenga ihema. "Yenya", Mulungu ayanzile, "Kuti tengenezya kila shintu kulingana nu muundo ulionyeshwa pamwanya lya luliwenyi." ⁶Ilelo ilisaizi Chiristi aposheleye ihuduma bora zaidi kwa sababu uwene ahavili te mpatanishi wa mpumilizi agano iliyinza, tayali lyimilie kuimarishwa kwa muahadi inyinza. ⁷Hivyo ngati agano lya kwanda ingalitumile nu makosa nkekutalipo ni haja lya kulondola aganola uvili. ⁸Kwa kuwa uwakati Mulungu weahagundula amakosa kwa vantu alimanya, "Yeyo, lisinku zikwinza, alimanya Umwene, uwakati ahavalilizyo hendigomba poka ni nyumba lya Israeli, nu nyumba lya Yuda. ⁹Litaliva ngati agano lyenavomvile poka nau tata vavo lisinku ambayo mbanyatuye kwa kunyove kuvalongozwa kufuma insi lya Misri. kwa kuwa vatendeleze mu agano lyane, nane,' akuyanga Umwene. ¹⁰Kwakuwa hili lyeli agano lyekwembombe kunyumba lya Israeli baada lya lisinku hizo,' akuyanga Umwene. nkuviha ishelia zyane munsivo zyavo mumoyo gavo. Nitakuwa Mulungu vao, nuo watakuwa vantu wangu. ¹¹Vatali sambilizanya kila woka nu jirani yakwe, nu kila woka nu vagenzi, yakwe, akuyanga,, "Mmumanye Umwene," hivyo wonti valimanya nene,kufuma kuunsi hadi kusongo wavo. ¹²Hivyo nitaonyesha ihuruma kumatendo gavo getega lya haki, nu zyetezwa kuzikumbuha imbivi zyavo tena". ¹³Kwa kuyanga"Ipwa," alivovile agano la kwanda kuwa linyakunka. Nu hilo ambalo ndiyanzile kuwa linyankunka lilipapipi kukwepa.

Chapter 9

¹Isalizi pope agano la kwanda lilikuwa nu sehemu lya ibada hapa muni nu taratibu zya ibada. ²Kwani mu ihema kulikuwa nu shumba shavavisile, ishumba sha panzi vapiste penepo pafinjile. mu eneo yila pamile ishinara sha luhozyo pali meza nu mkate lya kulolesya. ³Nu kundwila lya pazia la uvili kulikuwa nu shumba ishinji, vapiste pafinjile nkani. ⁴Mwalipo amazabahu agadhahabu kwa kusunshizya uvumba. havili mwalipo isanduku la agano, lyelyamile lizengwilwe kudhahabu yeka mkasi yakwe kulikuwa nu bakuli la dhahabu lyelili namna, indisa lya Haruni yeyamezile amatundu nu zila imbao zya mawe zya agano. ⁵Pamwanya lya sanduku la agano ipuga lya maserafi wa avalushindiho vaugwinchiye ni vyapa vywavo pilongelela pashitengo ishalukundanyoshe kusalizi tutangowezya kuyanga kushirefu. ⁶Baada lya vintu ivi kuwa tayalivavunganiha, maumupiti kawaida vakwinjila shumba sha panzi kufuma ihuduma zyavo. ⁷Ilelo umpiti akwinji lya kulashumba sha uvili pekee mara moja kila mwaha, nu pasipo atangaleha kufuma dhabihu kwa ajili yakwe binafsi, nu kwa mbivi zya vantu vahavomba pasipo kumanya. ⁸Umpepo umfinjile akupanga kuti idara ya pala apafinjile nkani ushiri kuroresherwa mwelila lya kutaliha bado likwimilila. ⁹Hili te shielelezo sha muda uno wa isalizi. vywonti izawadi nu dhabihu ambavyo vakufumwa vitangawezya kukamilisya muahadi lya wakuputa. ¹⁰Te vwakula nu vinywaji poka vavisanginye mu namna lya vutaratibu zya ibada lya kuyozya. Vwonti ivi vwamile taratibu zya muvili vwapezile vavivunganisile hadi ije amri upwa lwelukuvikwa mahali pakwe. ¹¹Chiristi ayinzile ngati umpinti usongo wa amambo aminza geginzile kutushiloa. kupitia ukuu nu ukamilifu wa ihema ipiti lylitavovilwe nu vyove lya vantu, ambao te wa muni umu wapenzilwe. ¹²Litali te kwa kumavanda lya mbuzi nu ingada, nkandi kwa kumavanda gakwe uwenene kuti Chiristi ayinjie pamahali apafinjile inkani ayinjiye lwoka kwa kila woka nu kusimishizya uvuposhi wintu uwa shima. ¹³ngati kwa kumavanda lya mbuzinu nkambaku nu kusansa kumalota agangwada vontavo vetevazeru vavavisile kuluvazu kwa Mulungu nu kuvomba amavili amazelu, ¹⁴Je te zaidi nkani kumavanda lya Chiristi ambaye wekutushira kumwoyo wa shima ayifumizye uwenene bila umulandu kwa Mulungu, kukwozya insivo kufuma kumbombo imfwe zyetu kumtumishi Mulungu aliye wempuma. ¹⁵Kwa sababu hiyo Chiristi ni mjumbe wa agano upwa. Hii ndiyo sababu livalelesile kwa huru vonti vevali mwi agano la ndakwa kufuma mu nkusazya lya mbivi zyavo, kuti vevistwe nu Mulungu vawezye kuposhera muahadi lya urithi vao wa shima. ¹⁶Ngatikuli agano likudumu, ni lazima kusimishizya kuufwe wa muntu wula walivomvile. ¹⁷Kwani agano likuloleha likuva nu maha pepakutokela amauti mwe kutali amaha uwakati uwe ne walivomvile lwakuva atendime. ¹⁸Hivyo te lila agano la kwanda kutaliha lyamile valivisile bila kumavanda. ¹⁹Uwakatu Musa afumizye kila agizo la ishelia kwa vantu vonti, anyatuye kumavanda lya ng'ombe nu mbuzi, poka nu minzi, shitambala shishemamu, nu hisopo, nu kuwasansila igombo lilyo nu vantu vonti. ²⁰Havili ahayanga, "Hii nikumavanda lya agano ambayo Mulungu avapie uluhomele zyo lyinyo." ²¹Mu hali yeyia, avasansie kumavanda pamwanya lya ihema ivililo vyonti vwevwatumisile kuhuduma lya vasongo. ²²Nu kuholana ni ishelia, papipi kila shintu shikzerupa kwa kumavanda. bila kukwita kumavanda kutali umusamaha. ²³Kwa hiyo ilikuwa lazima kwamba inakala zya vintu vya amakumwanya lazima vozya kulindo dhabihu lya vihanu. Hata hivyo, vintu vya amakumwanya vyo pe vwahondeye kuvwozya kudhabihu yeyi bora zaidi. ²⁴Mwe Chiristi atinjiye amahali apatinjili nkani pepavovilwe ni nyove iyeneyo inakola lya vintu halisi. Badala yakwe aminji, kumwanya uwe ne, amahali penepo isalizi alipilongolela lya sheni isha Mulungu kwa ajili yintu. ²⁵Atinjiye kula kwa ajili lya kujifumwa isadaka kwa ajili yakwe mara kwa mara, ngati vwe akuvombaga usongo umpiti weakwinjilaga amaha apafinjile zaidi umwaha baada lya mwaha poka numuvanda uvunji. ²⁶Inga sheshiyo yali ndinga, basi yali lazima kuwakwe kuteswa alwinji zaidi kufuma ufwandilo lwansi nkandi isalizi lulilwoka hadi kumwisho wa mwaha lwe ajiloseszeye kuzyefwa imbivi kwa dhabihu yakwe uwenene. ²⁷Ngati vweyamile kila muntu kufwa mara moja, nu baada lya hiyo huja kulongwa, ²⁸Vwezili wevulo Chiristi wope afumizye mara moja imbivi izya vinji aliloleha mara pili te kwa sababu lya kushughulishira imbivi nkandi kuvuposhi kuvala vevakumugulilila saburi.

Chapter 10

¹Mwepe ishilia hazundila sha mambo aminza gega kwinza, te gegala aga ndiga. Ishelia naulumo yitangawezya kuvakamilisya valaveva kumupala mila Mulungu kwa dala ila dhabihu zyezila zye avasongo vendeleye kufumwa umaha baada lya mwaha. ²Au pokanizyo dhabihu izyo zitangawezya kuleha kufumwa? kushigezo isho veva kuputa lye vavozilye lwoka vataugava nuvumanyi zaidi lya mbivi. ³Nkandi mu dhabihu izyo, kuli uvutambulisho uwa mbivi zyezi havombwa umwaha baada ya mwaha. ⁴Mwepe yita kuwezenkanakumavanda aga nkambaku nu mbuzi kuzyefwa imbivi. ⁵Kuhavailizyo Chiristi aminzile mumsi, ayanzile, "Hakutamani matoleo au mbivi, badala yakwe mliandaa ahavili kwa ajili yangu. ⁶Mutagatamanile infinjile zyoti izya kulungulizya au dhabihu kwa ajili lya mbivi. ⁷Havili inkyanga, "Yenya" apa inkugavomba ishikunzi shaho, Mulungu, ngati yisimvilwa kuhusu ane mu gombo. ⁸Amayanzile ngati velihe yangwa apo pamwanya: "Mutatamanile dhabihu amatoleo, au isadaka lya kuteketezwa kwa ajili lya mbivi wala utawenyi uluseshelo mukasi yakwe dhabihu zye zikufumwa kulingana nu Ishelia. ⁹Havili ahayanga, "Yenya, indili apa kuvomba ulukundo lwaho avisile pantunga italatibu zyezyali zya mwanzo ili kugomwa zila izya luvili. ¹⁰Mutalatibu izya vuvili atuvisile kuluvazu nu Mulungu kushikuzi shakwe kutushila kujifumwa kwa muvili uwa Yesu chiristi kulwaka kuhavailizyo honti. ¹¹Mwemundinga kila usungo akwimilila kuvomba kunsiku akufumwa dhabihu zyezila zye, kwa wowonti insiku zyoti yitangaweza kuzyefwa imbivi. ¹²ILElo baada ya Chiristi akufumwa dhabihu lwoka kwa mbivi insiku zyonti amatendime kunyove intilo lya Mulungu. ¹³Lye akugulilila avalugu vakwe vavikwe pansu nu kuvomba ishi tengo kwa ajili lya vina ma yakwe. ¹⁴Kwa kuva kwidala lya kufumwa kwoka ava kamilisizye shima kwa Mulungu. ¹⁵Nu mupepo umufinjilwe wope ava panjeye indinga kumwintu. Mwepe insiti amayanzilile. ¹⁶Urowevutamenti wakwe imbuvombe poka navo baada lya nsikuinzi ayanzile Umwene indivavihe ishelia yane mukesu lya moyo gavo indizisimba mu injile zyavo. ¹⁷Havili ahayanga. "Tevaha zi kumbushe havili mbivi nu nu matendo zyavo zyezifuye". ¹⁸Ishi pala paapali nu musamaha kulava kutali havili dhabihu zyozyonti kwa ajili lya mbivi. ¹⁹Kwa hivyo, vajenzi tuli nuvu dandamazu uwa kukwinjila pala apafinyile inkani kumavanda aga Yesu. ²⁰Iyo ni lidala ye ayuguye kwa ajili yitu kwidala lya muvli wakwe, ipwa naye mpuma yeyi kutushila kwi pazia. ²¹Nu mwepe tulinawo usongongo umpiti pamwanya yanyumba lya Mulungu. ²²Tutumu palamile nu moyo uwa ndinga muvutimilifu uwa vuhakika uwa lyitiho ingetwava nu moyo gega zyili zizwe safu kufuma kunavivi uwansivo nu kuva nu mavili gitu veva gozizye kwa minzi safi. ²³Basi nu tulemelele ahinza kusivungano lya vadanda mazu lya lusuvizo lwitu, bila kugalungana mana Mulungu ama ahizite wa mundinga. ²⁴Nu tuzidi kujivuzilizya inamuna lya kumpa umwoyo kila woka kusungwa nu kuvomba aminza. ²⁵Nu tuta haleshe kuhomana poka ngati vveva kuvomba avanzi badala yakwe kujpa amoyo kila woka zaidi nu zaidi, ndinga vwe mukulola insiku yikupalamila. ²⁶Ndinga twavomba umwenzu kukwendelela kuvomba imbivi baada lya kuva tuposheleye insambilizyo izyo Mundinga, Dhabihu ya mwavo lya mbivi yita kusyala tena. ²⁷Badala yakwe, kuliulu vatiho lyeka ulya hukumu lya kwongofwa, nu uvuhali uwa mwoto wevulivalungulizya avalugu va Mulungu. ²⁸Wowonte we ayihanile ishelia lya Musa akukufwa bila uwila pilongolea lya vushuhuda wava shahidi vavili au vatatu. ²⁹Shiwangovuli inkaniisha azabu ukusiva shiku mu sitaili kila woka we asufwizye umwana wa Mulungu vovonti wayivombeye kumavanda lya agano ngati shintu getastamenti shete shifinjilwa amanda ge kwayo avisile uwakifukwa Mulungu vewonti we amulizile umpepo wawila? ³⁰Mwepe tumanyile woka we ayanzile sihilanduzi shane "Indi lipa"nu havili, "Umwene alivalonga avantu vakwe". ³¹Lijambo lya kukwokiofwa umuntu kukwila minyove zya Mulungu we mupuma! ³²Ilelokumbuha insiku zye zitusele baada lya kuvikwa kwinyu uvuzelu namu nuvuli ve mwawezizye kujimbilila amaumivu amahali. ³³Mwali mwawikwilwe apazelu mu nsufo lya ngomano nu mayimba, nu mwali mweva shilika poka nuvala vevatushiye mumayimba ngati hayo. ³⁴Mwepe mwali nu mwoyo wawila kulavo vevali vakungwa, nuiposhelele kuluseshelo iazabi lya lupwano lyinyu, lyemuku manya kuti imwe mweka mwali nulu pwanaulyinza nulya kutendama shima. ³⁵Kwa hiyo mtahavusumbe uvudanamazulu winyu, wevuli nu zawadi impiti. ³⁶Mwepe mu kwanza uvujimbilizi ilikuti mupate kuposhla she MULungu ava aizite, baada lya kuva mugavomvile ishi kunzi shakwe. ³⁷Mwepe baada lya havalilizyo hansi woka we akwinza aliyinza ndinga nata ahave. ³⁸Uwa lyitiho lyane alitenda ma kuimani ngati anga galuha kwisinda, tinka Musungwe". ³⁹Ilelo inte te ngati veva kugaluha mwisinda kwa kutega, havili yakwe inte tve vamo va vala vetuli ni imani lya kuzilinda iloho zyintu.

Chapter 11

¹Ishiulyitiho lwe lwa ndinga yainayo umuntu kuhavalilizyo he akusuvila ishintu shimo kuvu dadamazu. Mwe mundinga lya sintu she bado shitaolesile. ²Kwa sababu ino avasokulu vintu va manyisile kulyitiho lwake. ³Kulyitiho tumanyile kuti insi lya pezilweku nkomelezyo lya Mulungu ili kuti shila she shi kuloleha shita gamilwe kufumilila nu nivintu vye vali vihalolehaga. ⁴Yali kwa sababu lya lwitiho kuti uhabili amamufmwiziye Mulungu isadaka yeyikufaa kuliko ya mavomvile ukaini yali kwa sababu ino kuti amati mwile kuva weali ni haki. Mulungu amamutimile kwa sababu zawadi zye amaleste. Kwa sababu ino uhabili bado akuyanga, poshe she afuye. ⁵Yali kwe kulyitiho kuti uenoko ama sewilwe kumwanya nu atalolile imfo "Atalolesile, mwepe Mulungu ama mwililwe" Mwepe lya yangwilwe pamwanya yakwe ama muhondezizye Mulungu kabula lya kumuseva pamwanya. ⁶Pepatali ulwitiho yitanga wezenkana kumuhonde zya Mulungu, mwepe wa kwinza kwa Mulungu lazima ayitishe kuti Mulungu auishi nu kuti akuvapanga izawadi vala vevakumufuata. ⁷Yali kwa kwitiho kuti vuzelu inge waloleha nu Mulungu Kuhusiana nu mambo ge gamile gatalolesile kumushinzi wa shi Mulungu agomvile isafina kwa ajili lya kuyipoha ifamilia yakwe kwaku vomba ishi ayilonzile insi na ahava mupwana wa haki yeyikwinza kutushila ulyitiho. ⁸Yali kwe kulyitiho kuti Ibrahimu, lye amitwilwe ama yititisile nu kuvala pamo pe yanzwilwe kuposhela ngati. Kupwana amefile bila kumanyamahali vuli amali ahasogolaga. ⁹Yali kwe kulwitiho kuti amatendime munsu lya ahadi ngati mujeni. amatendime mumahema poka nu Isaka nu Yakobo, avanaavamwavonuahadi yeyila yeyila. ¹⁰Ina kwe kusababu iya kuti amasuviye kuvupata umuji we vuyo kuvu siva nu umezenzi wakwe nkandi amali ni Mulungu. ¹¹Yali kwa kuhutiho kuti uabulahamu nu sara vayo, vaposheleye amaha aga kutunga ulwanda ingawa vali vagosi nkani, Mwepe vamuwenyi Mulungu kwa mwaminifu we amava ahizite umwana wa shanavuli. ¹²Kwa hiyo kufuma kwa muntuuno woka ve amali amapala miye kufwa vahava papwa avana ve vatahavazikwa vali vinji ngati nzota zya kumwanya nu vinji ngati meyu lya lusuto muluvazu wa subi. ¹³Ava vonti vafaye mulyitiho pasipo kuposhela iahadi, isipo kuva vahava vazilola nu kuzi kalibisya kwa patali vitisile kuti vali vajenzi nu vatohaji pamwanya yansi. ¹⁴Kuvala vevaku yangaamambo ngati aga vakuvia apazelu kuti vakulondola insi yavo vuvo. ¹⁵Mwemumwo, inge vali vahasivaga insiye kwayo vafumile, nkandi vali nu mwoyo wa kugaluha. ¹⁶Ilelo inge sheshiyo, vakutamani insiye nyinnza, yeyashi mwanya. Kwa hiyo Mulungu ata kulola insoni kukwitwa Mulungu wavo, mwepe atayalisizye umuji kwa ajili yavo. ¹⁷Yali kwa kulwitiho kuti Abrahamu baada lya kumulinga, amamufumumuizye uisaka. Pe, uwene we amayi posheleye kulusesheho ahadi, amamu fumuizye umwana wakwe weka. ¹⁸We pamwanya yakwe yayangilwe, "Kufuma kwa Isaka uvuzao waho vuliitwa" ¹⁹Ibrahimu wa manyile kuti Mulungu amali nu vuwezo wa kumuzusya Isaka kufuma kuvevafuye, nu kuyanga kwa shiyango lya maumbo amamuposheleye. ²⁰Yali kwakulwitiho kuti Isaka amamu balikile nyakoko nu esavu kuhusu amambo gega kwinza. ²¹Yali kwe kulwitiho kuti Yakobo pe amali mu haliya kufwa amamubalikile kila woka wa vana wa Yusufu. Yakobo ahaputa, ahega mana pamwanyaya yalulisa lwakwe. ²²Yalikwe kulwitiho kuti Yusufu kuhavalilizyo hakwe aha mwisho lwevu hapalamile amayanzile juu lya kufuma kwa vana wa Israel Misri nu ahavalajizya kunyetupa poka navo amafupa gakwe. ²³Yali kwa kulwitiho kutiumusa lweaha pamwa, vamuzisile ku mezi gatatu nu vapafi vakwe kwa sababu vamuwenyikuti mwana mucheche we amali muvinza nu vatogofile ni nkomelezyo zya mwene. ²⁴Yalikwa kuhvitiho kuti Musa lwe amali muntu mupuma amahanile kukwitwa mwana wa binti falao. ²⁵Badala yakwe amasevile kushiliki amayimba poka nu vantu wa Mulungu baadala iya kufula imbivi zya mbivi kwa havalilizo ahatali. ²⁶Amasivile insoni ya kumufuata Chiristikuvavudumbwe umpiti kuliko ihazina zya kumisili mwepe amadamulye aminso gakwe nu zawadi lya havalilizyo hakwe ahapilongolea. ²⁷Yali kwekulwitiho kuti Musa amafumile kumisihi, atasazile umulaha wa mwana, mwepe amajimwile kwa kukwenya kwa we atakuloleha. ²⁸Yali kwa lwitiho kutiamayi lemile pasaka nu kunyansilila kumavanda, ili kuti wakunanganya uwapapwa wa kwandila atahuwezye kuvagusa vevapafwilwe wa kwanza wa shanavuli waisraeli. ²⁹Yali kwa lwitiho kuti vatushiye mwasumbi wa shamu ngati munsu yeyumile uwakati wamisri lye vahalinga kutuha, vahamilwa. ³⁰Yali kwa lwitiho kuti uluvumba lwa Yeriko waguye pansu baada lya kuvuzungula kunsikusaba. ³¹Yali kwa lwihitiho kuti Rahabu vula ukahaba ata angamiye poka nu vala vatali vitisi, kwa sababu amali ahavaposhela avapelelezi nu kuvaviha salama. ³²Nu injanje ishoni inkani? Maana ahavaliliyo hata ku kwila kusimulilaga lya Gideoni, Barak, Samsoni, Yeftha, Daudi, Samwel nu zya Vanabii. ³³Ve kutushila ulyitiho vazishinzite uvu mwene, vavomwile ihaki, nu vahaposhela iahadi vadindie amalomu gavo aga nsama, ³⁴Vazimwizye amahega mwoto, wakwefile incha zyipanga, vavaponyizye vavaponyizye kufuma mu mavinu, vali vashujaa kuvulugu, nu vasababizye amajeshi avajeni kushimbua. ³⁵Wantanda vaposheleye avafwe vavokwidala lya kuzusya. ³⁶Avamwavo vayimvile bila kukwitiha kulekwa huru ili kuti vawezye kupata uvuzoefu wa luzisyo we vuli bora nkani. Avamwavo vayimvile kwa kuvasufwa nu kuchapwa, naamu, pope kwa kupinywa nu kuvikwa mugeleza. ³⁷Vavatinzile mawe. Vavadumuye ivipande

kumisumeno. vavagozilekuvu panga. Vasogoye kungola izya ngole ni ngola zya mbuzi vali vahitaji lweva kwendelela muvuvavi nu kuvombelwa havivi. ³⁸(He uvulimwengu vutanzi wilwe, kwa kukwavo), Lweva kulungana lungana mwahigwa, mungamba, mu machele nu mumaliva aga pansi. ³⁹Ingawa avantu vonti ava vatisi wilwe nu Mulungu kwa sababu lya lwitiho lwavo vataposheleye she amavaahizite. ⁴⁰Mulungu ama longoleye kutupa ishintu sheshinza, ili kuti bila yatwe vatalivawezye kukamilisya.

Chapter 12

¹Kwa hiyo, mwepe tu zyungu lilwe ni vingo ipiti ila vashahidi, nu tusumbe kila shintu sheshikutu tunkaniha poka ni mbi i yeyikukuzyungula kuvulaisi tuhome uluvilo kumwoyo mu mashindano gegavikwila pilongolela lyitu.

²Tagelekezye aminso gitu kwa Yesu, we mutalisi nu we akutimizya ulwitiho litu, we kwa ajili lya luseshelo yeyivikwilwe pilongolelalya kwa yimiliye pashihove nkanyo nu kuisufwa insoni yakwe nu kutendama pansi munyove lya ndilo lya shitengo sha enzi sha Mulungu. ³Maana musivaje uwenewe atangimilila amaneno ga kuvitwa kufuma kuva mbivi, zidi yakwe wevuyo ili kuti mutahinzi muhalita au kuliliha amoyo ginyu. ⁴Muta yimwie au kuyimba kushindana ni mbivi kiasi sha kusililwe kumavanda. ⁵Tena mulumvilwe kula kuvapa umwoyo kwa kuvuvelikezya ngati avana va shanavuli "Mwanawane, utaha ganyetule kuvupupusu kugaluha kwa bwana, pwala Umwene kateitama lwe ukulekebisiwa nuwene. ⁶Mwepe ubwanaakumugalushilaga wowonti we akunumu sungwa, nu kumu azibu kla mwana we akumiposhela. ⁷Inkimili amajalibu ngati kugalushilwa Mulungu aku shugulilia namwe ngati vye akushuguiha navana, maana we mwanavuli we tata wakwe atangawezya kumugalushila. ⁸Ilelo inge kutaikugalushilwe, abako inswe swenti tunushiriki, basi imwe mwe mwiho nu te mwevana vakwe. ⁹Zaidi yagonti, twali navatata vintu mudunia vaha galuha, nu twavashindishile. Je yitakutwaziva pope inkani kumutii Tata wa kuloho nu kutendama? ¹⁰Ilelo Mulungu akuta azibu kufaida yitu ili tushiliki uvashindamu wakwe. ¹¹Kutali iazabu yeyikufulaisya ku havalilizyo iho, yikuva na uvuvavi pope isho, baadaye yikupapa intonogwa lya kuwinza ila vushindamu kuvalawe vavasambilizizye nago. ¹²Kwa hiyo vusyaji inyove zyinya vyezi lejeje na kuvomba ivizunguni vuvinyu ga zaifu kuva ga maha tena; ¹³Golosyaji amadala ga nyayo zyinyu ili kutu wowonti weali anuvulemate ahalongozewe kwa kutega ilelo apate kuponywa. ¹⁴Londolaji iamani nu vantu vonti, nu havili uvushindamu we bila uvo kutali wali muola ubwana. ¹⁵Mwe vaangalifu ili kuti tahave we alitengwa apatali nu wila wa Mulungu, nu kuti ilitahinze isinkola vuchungu leve lili mela nu kusababisa intamwo nu kukengevu sya avinji. ¹⁶Yenyaji kuva kutalu uluvembu au umuntu weatali umushindamu ngati shila Esau, ambaye kwa sababu lya umulo woka amayi kazi zye ihaki yakwe lya kupupwa. ¹⁷Mwepe mumanyila kuti baadaye, paaminze atamani kupwana baraka, vamuhani, kwa sababu atapaste inafasi lya kutonta poka nu tata wakwe, pope ingawa amalondiye saana kwa mansozi. ¹⁸Kwa kuwa mutinzile mu ligamba ambalo lihondye kulisya igamba we vukwaha umwoto, ahisi, kukatisya itama nu inkungu. ¹⁹Mutinze kusauti zwa talumbeta poshe kumazyi gegakufumililina ni sauti yesababizizye kila veva kwi wavataha lavile izyi lyolyonti kuyangwa kukwavo. ²⁰Mwepe vatawezizye kujimbilila shila shsha muliwilywe "Lye pope ishiyama sheshi kugusa igamba lazima ahomwe kwa mawe." ²¹Isha kudidimusya inkani ge amagalolile Musa ayanzile "Inogofile inkani ikiasi sha kutetemeha". ²²Badaa yakwe, mwinzile mwigamba Sayuni nu mu muji wa Mulungu we ali halilyelusimu lya kumwanya nu kuvahavizya elufu kumi vevaku shehelekela. ²³Mwinzile mwivungana la vapapwa vwa kwanza vonti veva sajiliwe kumwanya, kwa Mulungu uhakimu wa vonti nu kupepo umufinjile we vakamilisizye. ²⁴Mwinzile kwa Yesu umupatanishi wiagona ipwa, nu kumavanda gegasansiwilwe gegakuyanga aminza inkani kuliko kumavanda lya habili. ²⁵Yenyanga kuti utahinze uhamuhana wokawe akuyanga, mwepe ngati vatefile lwe vaha muhana woka weavasunzite muni kundinga tetuhajefwe inge twangalunkna apatali kufuma kwa vula wakutusunta kufuma kumwanya. ²⁶Kuhavalilizyo isauti yankwe yayinginye insi, nkandi niimwanya. ²⁷Amazinga mala lwoka havili yikuvosya kukwepa kuvintu vye vikuvizengemva ivi vwevintu vevi pelilwe ili kuti vila ivintu vwe vita kuzegemba visyale. ²⁸Peisho tuposheleye uvumwene we vuta ku zegemba tukuseshea kufuma kuhali lya kumuputa Mulungu kwa kumwitiha poka nuvutonsu kulisho. ²⁹Kwa maana Mulungu wintu ni mwonto ulao.

Chapter 13

¹Basi ishikunzi wa vajenzi nu shendelele. ²Mutahaluvwe kuva kalibisya avajenzi, maana kwa kuvomba isho, baazi vavakalibisizye avahevizye pasipo kumanya. ³Kumbuha vonti vevale mugereza, ngati kuti valinavo kula poka navo, nu amavili gitu gavombelilwe ngati avene. ⁴Basi indo wa nashishindikwe nu vantuvonti nu basi ishitala sha ndowa shivombwe kuva safi, kumana Mulungu alivalonga avashelati nu uluvembu. ⁵Basi amadala ginyu aga maisha zive hulu mu mushikunzi shahela muve mwevakuliziha ni vintu vwe mulinavyo, kwani Mulungu vuyo ayanzile "Tennkavaleshe imwe kamwe, poka kuva telekezya imwe." ⁶Basi tulizinkane ili tuyanje kuvudanda mazu "Ubwana musaidizi wane, tinkongope umuntu angawezya kumbomba ashi?" ⁷Vasivililaji vala vevahalongozyaga vala veyanzile izyi lya Mulungu kukwinyu nu mkumbuhaje amatokeo aga mwenendo wavo; yigaji ulyitiho lwavo. ⁸Yesu Chiristi we vuyo mawila ni lelaha pope ishima shima. ⁹Utahanzeulongoziwe ni nsambilizyo izinji zinji izya shijeni kwani hinza kuti amoyo vukuzengwa ku neema nate ku sheliya kuhusu ishakulya igo tegahava vwe wala veva kutendama kulago. ¹⁰Tulinayo imazabahu ye vala vevakutumisha mukasi lya shivanza vatali ni haki lya kulya. ¹¹Mwepe amavanda izya viyama, zyezi fumwilwe idhabihu kwa ajili lya mbivi, yaleti lwene ukuhani mukasi lya sehemu ifinjilwe, ilelo amavili gavo gapembwilwe panzi lya kambi. ¹²Kwahiyo Yesu wope amayimvile panzi yilyango la muji, ili kuti kuviha uwakifu avantu kwa Mlungu kutushila amavanda gakwe. ¹³Nu Kwa hiyo twendaji kukwa kweinje yikambi, lwetu kuzivusya insoni zyakwe. ¹⁴Shoni tutali nu makao aka shima mu muji uvu. Havili yakwe tulondoleje umuji we vukwinza. ¹⁵Kutushila Yesu mukwanziwa mara kwa mara kujifumwa isadaka lya kumuntumishila Mulungu, kumutima kuti indo nongwa lya malomu gitu lyali lizina lyakwe. ¹⁶Nu utahaluvuvwe kuvomba aminza nu kukwavana mweka kwa mweka, mwepe kwa kusadaka ngati iyo ye Mulungu akuhondelaga nayo inkani. ¹⁷Yitihaji nu kujisya kuva longozi vinyu kwani vakwendelela kuvalinda kwa ajili ya nafisi zyinyu, ngati shila vevale fumwa ihesabu yitihaji ili kuti alongozi winyu wawezye kuvatunza kulusehelo. nete kwekuwila yete yihavavwe. ¹⁸Tulavilaji, kwani, tulinuvuhakika kuti tali ni nsivo inyinza, tukusungwa kutendama amaisha aga mushinzi mu mambo gonti. ¹⁹Nu wowonti inkuvapa umwoyo inkani kuvombaishi, ili kuti imbwezye kugehuha kukwinyu ishi shinishi. ²⁰Ishi Mulungu uwa amani we amavalestetena kufuma kuvavafuye umuchungaji umupiti uwa ngole, ubwanawitu Yesu, Kumavanda galgangolya shima shima. ²¹Alivapa uvuwezp kwa kila lijambo ilyinza kuvomba ishi kunzi shakwe lwe akuvomba imbombo mukasi yitu ye yinza lya kuhondzya pamiso gakwe kufushila Yesu Chiristi mu kwakwe vuve vushindamu shima nu shima. Amina. ²²Ishi inkukupa umwoyo mjenzi kunyetulana nu izyi kutupa umwoyo lye kuvufupi nu vasimbiye kuwinyu. ²³Manya kuti umujenzi witu Timotheo ndivalola inge aliyinzi ishikipipi. ²⁴Valamushe avalongozi vaho vonti nu va umini vonti vala veva kufuma kuitalia vakuku lamuha. ²⁵Nu wila vuve poka nimwe mwenti

James

Chapter 1

¹Uyakobo umutumwa wa Mulungu nu wa mwene Yesu Chiristi muruho ulwamashumi gavili gegahasatana umulamu. ²Muvazyaje kuti uluseshelo nkani vane, lwemkujenda mntamwo havili. ³Mkumanya kuti mkulingwa kuimani yinyu kukuvapa kujimbila. ⁴Lehaji kujimbilila mmalilizye imbombo yakwe kuti muwezye kugoma ukamilifu bila kupunguha kwa lyolyonti. ⁵Nkandi unguntu kulimwe akwanza ihekima alave kufuma kwa Mulungu we akufumwa kumushinzi patalipo kumung'antila kuvevakumulava alivopa ihekima. ⁶Nkandi ulavaje bila ilyoga uwene wakupalyoga ngati mawimbi agamwasumbu gakunyatulwa ninkungu gakusumba kula na kula. ⁷Kusimishizya umuntu uno atasilivile kuti akuposhelwa kulava kwake kufuma kwa mwene. ⁸Umuntu uno alininia zivili teimara kufuma kumedala gakwe gonti. ⁹Mjenzi mpina akwanzilwa kuyitima kukwimilila kwakwe pamanya. ¹⁰Ahavalilizo hanaho mjenzi utajiri muvutonsu wakwe mwe aliyepa ngati wezya wa mwipori mwemugunda wa kujenda. ¹¹Izuva likudula ni shirungura kuvinywa kukumiha vwevimezile nu wezya vukugwa nu winza wakwe vukufwa mwemumwo avantu avatajiri valizyaluha kumbombo zyavo. ¹²Ayitisishililwe umuntu vula wa kujimbilila mundingu havili apota indingo iyo aliposhela itaji lya upuma lye amulajizizye kuvala ve vakumusungwa Mulungu. ¹³Umuntu wowonti akwanzilwa kuyanga lwa kulingwa "indingo ino yikufuma kwa Mulungu," mwepe Mulungu atakulinguru ni mbivi nu Mulungu uwene atakumulinga wowonti. ¹⁴Umuntu akulingwa ni tamaa zyakwe imbivi zyeziku musivwa na kumuvuta ukutali. ¹⁵Ipo pepakuleta itama lya mbivi

yikuvusya aminvo imbivi zikupapwa havili panapo imbivi zikukula sawasawa zikusilila muvufwe. ¹⁶Vajenzi vane vankundwa, mtalumilanaje yikwiha. ¹⁷Izawadi nyinza ni zawadi yeyili yonti yikufuma kumwanyo yikwiha kufuma kwa Tata uwavuzuru narumo atakugalunkana ngati hazyunguli vwe hakugalunkana. ¹⁸Mulungu atusevile kutupa iswe uvupuma wizwi lya nalyoli kuti tuve ngati upapwa wa kutaliha munumwo muvupuzu wakwe. ¹⁹Mumanyile ishi vajenzi vane nakundwa kila woka yikwanzilwa kuva mpupusu kukwivwa tempupusu wakuyanga wala kuvitwu. ²⁰Mwe kuva umulaha wa muntu wutangavomba indinga lya Mulungu. ²¹Uvihaje ukutali intavu ni mbivi nuvuvivi wontgi wevuli poponti na mutehamu liposheraji izwi lye adibiye mkasi yinyu lyelili na maha kupoha amoyo ginyu. ²²Lishindiji izwi mtavitwaje mkuyilumila insivo zyinyu mwenemwe. ²³Mwe kuwovonti we ayimye izwi bila kuvombo imbombo sawasawa nu muntu wa kuyenya indinga mwigalasi ikufundamila aminso gakwe na kukwepa havili umuda umufupi akuluvwa vwa kuholana. ²⁴Akuyifindamila paminso gakwe akwepa baada lya havulilizyo ahafupi akuluvwa vwaholine. ²⁵Nkandi umuntu vula we akwenya hinza ingomelezya yuyo, ingomelezyo lya vuhuvu nu kukwendelela kuyi shindiha te kuti uwene wa kutejeleva, vakuluvya umuntino akulotwa lya akuvomba. ²⁶Inge umuntu wovonti agasiva vuyo kuti muntuwashivanza ilelo atanga wezya kuvadindila nga ulumili lyakwe, akuvutamilaga ila nga umoyo wakwe nishivanza shakwe sha velele. ²⁷Ishivanza she shizeru na sheshita kuna njihaha pilongolela lya Mulungu witu nu Tata yeyino kuvavya avantangwa avafunjlwe, mumayimba gevo kusunga vuvo nuvu vivi uwo muni.

Chapter 2

¹Vajenzi mutuhafuate ulyitiho ulya mwene witu uye Chiristi, Umwene wa vushindamu kuvapendelela avantu vama. ²Inge umuntu vumo ayinyila mu'nyo vezyinyu azyaye ulusambolzya zahabu nivi zwalo ivyinza, havi ayinjila umpina wali ni zyalo imbivi. ³Nu muhalolesya kumusungwa inkani we alini zyalo inyinza nakuti iwe'tendama ipa apinza. Ileo muhamuvazga wula umupina iwe yimila apo, au tendama pansiya vinamana vyane. ⁴Vuli mutakujilonga imwe mweka, na kuva venuli amaamuziaga nsivo imbivi?. ⁵Tejelevyi vajenzi vane vankundwa vuli Mulungu atava seville avapina vamunsi kuva vadu va lyitiho na kuvupwana uvumwene wanavalajizyi zye veva kumusungwa. ⁶Ileo muva sufwizye avapina, vuli teveva dumbe ve vakuva yimwa amwe nate vuvu veva kuva guruvya kushilo njeli?. ⁷Vusi teva dumbwe ve vakuliliga izina ilynza lye kwalyo mukwitwila? ⁸Pope isho inge mukuyitimzya ingomelezyo lya vumwene nanza ve isivyilwe muvakalata, "Umusungwe ujilani waho nanzwewe wenewe mukuvomba ahinza. ⁹Ileo inge mwapendelela avantu vamolye mwavomba imbivi muliongwa nu iishelia kuti mu ishelia. ¹⁰Mwepe wowonti wakuyi shindha ishelia yonti nabada ahapunula mu'hamu ahansi hoka welele tu ayimile ninongwa lya kuvunza ishelia vyoti. ¹¹Mwepe Mulungu akuyanga utavembuhaje, we vuyo wamayanzile utahagoje ngati utakuvembua iliele ukugoga tayali wavunza ishelia lya Mulungu. ¹²Pe vevulo muyangaje na kushindiha nanza vala ve muli pupipi kulongwa nu ishelia lya vuhulu. ¹³Mwepe unilonzi vukwinzanga bila uwila kuvala ve vataunuwila uvila vukujise ngulaga pamwanya ya valonzi. ¹⁴Kuli winza vuli vajenzi vane inge muntu kuti indinayo ulyitiho ilelo atali nimbombo? Je, ulyitiho ulyo lungawezya kumwakola. ¹⁵Inge avajenzi vashanavuli au avashantanza wa akwanze izyalo au ishakulyaisha shime?. ¹⁶Nawakawinya ahavavazya sogola jikwa amani muhote umwoto na vila ivyinza, ilelo mutakufa pa gega kwanzilwa kumuvili lyo yiku hundela ishoni?. ¹⁷Nanza wevulo ulyitiho lyeka bila imbombo yifujo. ¹⁸Bado muntu vumo ageyengu ati ulunu lyitiho. Nande indili nimbombo ndolesya ulyitiho lyaho bila uvuvomvi, nane ninga kulilesya ulyitiho lyane kuvuvomvi wane. ¹⁹Vitishe kuti kuli Mulungu woka ulimwemumwo, ilelo impepo yone yi kwitiha nu kutetemeha. ²⁰Ukwanza kumanya iwe va muntu mupu kupuku, inamuna ve ulyitiho ulyo yeyiyili tuvunanzi vye yita kuhondela. ²¹Je te Tata winyu Abrahamu avaziwilye ihaki kuvu vomvi lye amamu fumwizye umwana wakwe Isaka pamwenya ya mazabao. ²²Mukulola kuti ulyetiho lyekwe lye lu vomvile imbombo nuvuromvi wakwe ulyitiho lyakwe lya fisile ulu vatiho lyakwe. ²³Insimbo gatimiye gegakuti, "Abrahamu amamwitisile Mulungu, avaziwa kuwe wa haki". Pe kulizyo Abrahamu amitwilwe vuchalewa Mulungu. ²⁴Mukulola kuti ku'vuvomvi muntu akuva ziwagwa ihaki nate kulyitiho lyitu. ²⁵Nanza vyeili, je, kutali ulahabu vula umalaya amavaziwilye ihaki kuvuvomvi, leamava kalibisizye avajumbe na kuvatwela kuvidala ilinji? ²⁶Mwepe gati shila limuvili engevutali nu mpepo afuye, vye wevulo ulyitiho bila uvuvomvi yifuye.

Chapter 3

¹Vajenzi vane, tevinjivinyu mukwanzi wa kuva mwe vumwalimu, lyemukumanya kuti tuliposhela uvulonzi ulupiti nkani. ²Mwepe swenti tukutuga kumadala amingi. Inge vovonti atakupunulaga m'mazyi gakwe, nyo muntu mugulosu, angavasibiti umuvile wakwe vonti. ³Isha inge tunga viha uhakusa lyandogoni mumalomu gavo vakututi. nu tungawezya kugevuzya amaviligavo gonti. ⁴Manya tena kuti umutumbwi, posheshe mpitinayiku sukumwaga ninkungu inkali, zikulongozya muvusukani umunsi sana kuvala poponti kwa kwana udereva. ⁵Wvulu wevulo, ulumili shililo shinsi isha muvili, Ilelo galukujitimala amapiti nkani. Yenye ipoli ipiti ve'lingapembwa kucheche myinsi lya mwoto! ⁶Ulumili lyope mwoto insi yambivi valuvisile muvyamwavo vya' muvili witu, we vukunanganya umuvili vonti na kuvuviha pamwanya mwoto, idala lya lutenda monaveva kupembwa nu mwotowa kuvuzimu. ⁷Kali iaine lya shiyama shanwipoli, inyonyi, sheshikwavala nu shipwapa shwa mwa sumbishiku sibitiwa nu muntu. ⁸Ilele kutali umuntu popewoka ve anavezyakuludindila ulumili we vuvuta pumile, lyizuye ishmu lya kugoga. ⁹Kulumuli tukumu ihindihe umwene nu Tata witu, kululyo tukuvatikpa avantu veva pezilye, nanze Mulungu. ¹⁰Mu'muihomu linilolinho likuya ngaga amazi age lushindiho nitantipo vajenzi vane amambo aga gatakwa nziwa kuva numuisho. ¹¹Je ishifula shoka sihku wezyaga kufuma amizi amanoni nu mahali? ¹²Vajenzi vane, vuli mkwizya mutimni lilondeye kupa amantongwa aga muzei tum? pamo amapesya ganga papa amantonongwa aga mutini? pope imbwi myamivizi agi veva yita kufuma amizi gegatali niveya. ¹³We vunanu pakusiyinyu walinumu shinzi nu kumanya? hebu muntu uye alolesye ulutendamo ulyinza mu'mbo mboyakwe kuvu nyenyekevu vevuku fumililava nu mushinzi. ¹⁴Ilele nge mulinuva zuva uvuhalinuhulolesyo lya vubina fisi mu moyo ginyu mutayi zuvyo nakuyanga ilenga lye mukuvuhena uwana lyoli. ¹⁵Inote mushinnzivalawevukaviha kufuma kumwanya ilelo havili yake yamunsi, te gamupepo nkandi gipepo. ¹⁶Mwepe pepali nuvuzuwa nuvubinafisi vulipo, kuliulwobwa, nu kila itendo vivi. ¹⁷Ilele umushinzi vevu kufuma kumwanya msuti vuzedu tena hukusungwa ulyivyano uvutovisu, mukalimu, uwene akwi zuta uwila namantononga aminza, bila kusiva avantu fulani, na munalyoli. ¹⁸Intonongwa ilya nalyoli likuvalwa mu'lyivyano kuvala vonti ve vevakuvomba imbombo lya lyivano.

Chapter 4

¹Ulombwa nu kupngana vikufuma kwi? zyinyu mbivi zye zekuleta uvulungu mukasi lya mushivanza shiyu?

²Mukusungwa shila shemtali nasho mukugoga nakushimbizanya shemtanga wezya kuanasho. mukulwa na kudalinkana, na bado mtakupata mwepe mutakumulava Mulungu. ³Mukulava nu mtakaposhela mwepe mukulava sababu lya imbombo amavivi ilikuti mu'viwombe kutama lyinya imbivi. ⁴Mwe valuvembu! mtakumanya kuti uchale wansi vaaduwi kwa Mulungu? Kwa hiyo ,wowonti we akwa mula kuva vuchale wansi akuyiviha weka uvuaduwi wa Mulungu. ⁵Au mukusiva amazyi aga gatali nimana lye gakuyanga kuti umpepo we visilwe mukasi yitu alinuvwuwa nkani mukasi yitu? ⁶Ilelo Mulungu akufumwa uwila inkani ndio mana amazyi gakuti, "Mulungu akuvahanga vevale nishiburi ilelo akupa uwila avatonsu." ⁷She shinisho jufumwaji kwa Mulungu mumuhanaje usetano nuwene kutiashimbile kufuma kukwinyu. ⁸Sejelaji papipi numuhungu nuwene kuti asejelele papipi namwe. Jizelu fwaji inyove zyinyu, imwe mwemuli ni mbivi nu muzelufwaji amoyo ginyu, imwe mwe muli ninsivo ziwili. ⁹Simililwaji, muzindaje nu kulosya galunkanyaji uluseho lyinyu kuva lusimilywa muluseeshelo lyinyu kuva nzindo. ¹⁰Yitonsaji pilongolela lya mwene na vali vinula pamwanya. ¹¹Mutayanjilanaje ishiguga mweka nu mwka, vajenzi. Untu wa kuyanga ishingunga nu mujenzi wakwe au kumulonga ujenzi wakwe akuyanga ishingunga nisheliya aakuilonga isheleya lya Mulungu. Ingemwalonga ishelia muta kuyitia ishelia ila mukiylonga. ¹²Wokatu we akufuma ishelia, nu kulonga, Mulungu, uwene walinuvu wezo uwakukwefa na kugoga. Iwewe nanu vakumulonga umjenzi waho? ¹³Yivaji imeve mukuyanga, kuti ilelo au indavi tuliva munkaya ino nakutendama umuvaha ukwa na kuvomba ibiashara nu kugomba ifaida. ¹⁴Vananu amayile ishoni she shinga tokela vudavi na amaisheginyu shoni nkani? mwepe mukuholana ngavi twesu we vukufu kulavalizyo ahansi havili vakutega. ¹⁵Badala yakwe nkemwayanga, "inge shikuvi Mwene, nketwatendama nu kuvomba ishi au shila." ¹⁶Ilele lizi mukuyibada juu lya mipango yinyu amabado gonti igo vuvivi. ¹⁷Kwahiyo kukwakwe une veamanyile imbombo nyinza ilela atakuvomba ku kwake uyo vuvivi.

Chapter 5

¹Nzaji ishi mwe mwevalonsi holaje kusauti lya imgiti kwa sababu lya mayimbi yeyi kwinza kwa ajili yinyu. ²Uvu dumbwe winyu vunanjisile ni vizwalo vyizyu viswolilwe avadudu avananzi. ³Izhabu zyinyu nihela zyinyu zikosile isumani nuvuzai fuwa kwe ulisimishizya wali yinyu na kugoga amavili ginyu nanzu mwoto. mujivishie imbayo zyinyu mu nsiku zya mwisho. ⁴Yenyali amalipo aga vavomba imbombo vala ve vatavalifile kwaku vuna mumashamba ginyu - vakukuta! Nu kukuta kwa walevave vavavunaga ivya kulya vinyu shi fishiye ama kutwiga mweneuwa majeshi. ⁵Mulemwilwe nianasaza mumsi na kuji fulaisya imwe mwenemwe mukuinya mumoyo ginyu kwisiku ilya kuvotwa. ⁶Mulonzile na kumugoga wali nhaki watanga wolya kuvahoma⁷Kwahiyo jibaji, vajenzi, mpakululwinzolya Mwene, ngati mutuwa kulima lyan kugulilia ivwakulya ivya samani kufuma mumsi lya akugulilila kwajuimbilila kwa ajili yakwe mpaka invula zya kwanza ni zya mwisho lye zikutonya. ⁸Pia namwe muvavumiile gomwaji amoyo ginyu mwepe kukwinza kwa kwe Mwene kuli papipi. ⁹Mujenzi muta nungunilaje mweka na mweka kusudi mutahi nze mulongwe. yenyu umulonzi ayi milile pamulyango. ¹⁰Kumfano mujenzi yenyaji amayimba aga vanabibi veva yayanziile mwizina lya Mwene. ¹¹Yenyi tukuvita vala vevajimvile, heli mwvuye uvu jibilizu uwa Ayubu, nu mumanyile ikusudi lya mwene kwa ajili lya Ayubu, kwe kuna muna vuli Mwene ayizuye uvila nilehema. ¹²Zaidi lya gondi vajenzi mutatapaje, aizakumwanya au kungsi, au kukulapa kunamuna yoyonti. bali ihesabu ye yinyu nu ndali yinyu nayilolesye ndali ili kuti mutahinze mugwilwe pansu lya vulonzi. ¹³Kulivowoni pakasi yinyu ali namayimba? Lazima alave. Je muntu wowontu asankine? neayimbi inyimbo. ¹⁴Je kuli vovonti kuumwe we muvinu na aviti avasongo vashivanza vope avaso ngova shivanza vaputee pamwanya yakwe, nu kumupaha amafuta mwizinala mwene. ¹⁵Nu maombi aga lyitiho gali mponya umuvimu nu Mwene ali mwinula, nange aha vomba imbivi, Mulungu akumusamehe. ¹⁶Kwahiyo vunganaji izambiziyinyu mweka na mweka, nu kulavilana kila woka nu wa mwevo, ili muweze kupopwa. amaombi aga vamalyoli gaku paga amatokeo amapiti. ¹⁷Ueliya amali muntu uwa nsivo gati zyatu amelavile kumaha kuti invula yitonya nayitatoniyile mumsi kuhavalilizyo hama gatatu nu mezi sita. ¹⁸Nu Eliya lye alava havili ni mwanya zysisite imwula pamwanya yansi ninsi yihafumwa kulya. ¹⁹Vajenzi vane inge wowonti kati yinyu lwe akufuma kufuma muvuna lyoli ilelo muntu vunyi aha mugalusya. ²⁰Heba nu manye kuti wowonte we akumulongozya mumbivi kukwepamwidala lyakwe ilya kunanga akuyi pumulsya inafisi yakwe kufuma kuvufwe na aligubishila uvingoilya mbivi.

1 Peter

Chapter 1

¹Petro, umuvomvi uwa Yesu Chiristi, kwa vajenzi avalusatano, kuveva sevilwe muponto yonti, Galatia Kapadokia, Asia, nu Bithinia, ²Kufumilialanuvumanyi wa Mulungu, Tata kwa kuzelufwa nu mpepo umufinyile, wa lwitiho lwa Yesu Chiristi, nu kwakunyansihilya amavanda gakwe, neema yive kwinyu, nu amani yinyu yonjezeshe. ³Mulungu Tata wa Umweva wintu Yesu Chiristi nu abarikiwe. Mu vupiti wa rehema zyakwe, amatupeye kupapwa vupwa kuvudandamazu wa lupwano kutushila uvufunolo wa Yesu Chiristi kufuma kuveva fuye, ⁴Kuhupwano lweluta kunanjiha, teluhave nuvuhandamanu pope kushepa vusengulilwe kumwanya kwa ajili yitu. ⁵Kuvu uwezo wa Mulungu mukulindwa kutushila imani kwa vuposhi we vuli tayali kugubulwa ku havalilizyo hamwisho. ⁶Sungwaji kulili, ingawaje ishi lazima kwinyu kujiva uwile kundingo za aina mbalimbali. ⁷Hii, ni kwa sababu imani yinu ulyitiho lwinyu luwe zye kulingwa, nulyitiho lwe lwa samani kuliko izahabu yeyikutega mu mwoto we vukulinga ulyitiho lwinyu, ino yikufumililaga. ili ulyitiho lwinyu yipate kupupaisfa, uvushindamu, nu mushinzi mu ufunuo wa Yesu Chiristi. ⁸Mutamuwenji uwene, ilelo mumusungwila. mutakumulala ishi, ilelo mukwitiha mu uwene nu muli nulusankano kwa lutanga wezya kukweleze kwa kulusankano lye luizuye nuvu shindamu. ⁹Isalizi mukuposhela mweka amatokeo aga lyitiho lwinyu, uvuposhi wa nafsi yinyu. ¹⁰Avanabii valondoye nu kuvuzili zya kuvumakini kuhusu uposi uvu, kuhusu uwila we nkandi wali winyu. ¹¹Walondoye kumanya ainavuli lya vuposi we nkandi winzile, valondoye havili kumanya havalilizyo vuli uloho wa Yesu Chiristi wali mukasi yavo aha yangaga ishoni avo. Ino yiha lolehaga kuhavalilizyo. hamali akuvavuzya mapema kuhusu amayimba ga Chiristi nu vushindamu we nkandi wa mfwasite. ¹²Yagubuli wilwe kwa nabii kuti valivuku vagombe amambo aga, nate kwa ajili yinyu - insimulilo lya amambo aga kutushila vala vevakuleta utastamenti kukwinyu kutushila umpepo umufinjile wevamsontelezizye kufuma kumwanya ivintu ve

pope avahavizya vakufungwa kugubuliwa kwakwe.¹³Kwa hiyo pinyaji amasana ginyu iga njele zyinyu. Muve mwevatulivu munsivo zyinyu. Muvenu vudandamazu wonti mu wilawe vuli letwa kukwinyu kuhavalilizyo hakugubulilwa kwa Yesu Chiristi. ¹⁴Ngati vanave vakwivwa, mutahe pinywa mwenemwe mtamaa zye mwazifweste kuhavalilizyo he mutamanyile. ¹⁵Ilelo Ngati vwe wavisite, vwali mufinjile namwe, namwe, muve mwe vatinjile mu tabia zinyo yonti mumaisha gonti. ¹⁶Mwepe yisimbilwe "Wanji mweva finjile mwepe nene mfinjile." ¹⁷Nu pope ngati mwita "Tata vulawe akulonga kunalyoli kulingana ni mbombo lya kila muntu, tumila ahavalilizyo halujendo lwaho ku vutonsu. ¹⁸Mumanyile kuti yitali kuhela wala dhahabu ivintu vwe vikunanjihe - vwe mwapokwilwe kufuma mu tabia zyinyu iza vapukupuku zye mwazisambiliye kufuma mu kwa Tatavinyu. ¹⁹Ilelo muposhilwe kumavanda aga mushiwa lya Chiristi, ngati gangole watali ni mbivi pope indoma. ²⁰Chiristi asavileve kabula lya musingi uwansi, ilelo insikuizi ilwa mwisho, gagubulilwe kukwinyu. ²¹Mukumwamini Mulungu kutuha uwene, we Mulungu amuzyasizwe kufuma kuvevafuye nawe ampiye uwa shindamu ili kuti ulwitiho lwinyu nu vundamazu vuve mu Mulungu. ²²Muvomvile inafisi zyinyu kuvanzelu kwa kuyivwa yila lya nalyoli, kwi zumani ily shikunzi lya vujenzi lye ligolosile, pishi sungwa nyaji kubidii kufuma mu moyo. ²³Tayari mupafwilwe ulwa vuvili, te kumbesyu yeyi kunanjiha, ilelo kufuma mu mbeyu yeyitakunanjiha, kutushila uvupuma niziya lya Mulungu lya lisalishiye. ²⁴Kwa maana "amavili gonti gali ngati matundu nuvushindamu wakwe wonti vuli ngati liziwa la masole, isole likunyalaga, ni uwalikungwanga, ²⁵Ilelo neno lya Umwene likusyalaga shima shima." Uvuwe vajumbe we watangazizwe ngati vutastamenti kwintu.

Chapter 2

¹Kwa hiyo vihaji paluvazu uvuvivi wonti uvulumilenga, uvunafiki, uwivu nu kashifa. ²Ngati vana vacheche, mutamani amaziva amazeu aga kiloho, likuti muwozye kukula mukasi lya vuposhi, ³Ngati muvonzile kuti Umwene ni mwinza. ⁴Nzaji kwake weliwe ipuma lye likuishi lye lihanilwe nu vantu, ilelo ilyo lisewilwe nu Mulungu nu lya samani kwakwe. ⁵Nane pia ni ngati mawe ge mapuma gega kuzengwa kumwanya kuva nyumza lya Moyo, ili kuti uvukuhani umufinjile we vu vukufumwa izabihu zya mumwoyo zye zikwitishilwa kwa Mulungu kutushila Yesu Chiristi. ⁶Izyi likuyangaga ishi "Yenya nu viha musayuni iwelya pantungu, ipiti lyelise vilwe nu lya samani wowonti we akwitiha kwa wene te ahalole insoni." ⁷Pishi umushinzi we winyu kwinyu imwe mwe kwitiha. Ilelo, "Iwe lye lihanilwe nu vevakuzenga, ili lyavaliwe ipiti ilya pantungu" - ⁸Nu, Iwe lya kupunula nu kuti wa kupunula "avene vakupunula, vevakuli hana izyi kushila she pope vali vatawaliwilye kwalo." ⁹Ilelo imwe mwe heho lweluse wilwe, uvu kuhani nuvu mwene, insi infinjile, avantu va miliki lya Mulungu, ili kuti muwezye kutangazya amatendo ga ajabu gavula we aviste kufuma kuhisi kukwinza kuhehozyo lwakwe lwa ajabu. ¹⁰Imwe nsuti mutali mwe vantu, ishi isalizi imwe mwe vantu va Mulungu. Imwe muta potapoheleye uwila, ishi salizi mwaposhele uwila. ¹¹Vankundwa, imbisite ngati vajeni nu vayehusi kujima kufuma kutamaa imbivi izya dhama zye zikhomana uvulugu moyo ginyu. ¹²Mukwanzi wa kuva nitabia injinza kati ya mataifa, ili kutii, ingevangavayanga kuti ngati muvomvile ivintu wivivi, vali zyenye imbombo zyinyu injinza nu kumushindiha Mulungu musiku ilya kukwinza kwake. ¹³Uyivwaje kila amamulaka aga vantu kwa ajili lya mwene ilweyili Umwene, ikiwa mupiti ngati mkuu, ¹⁴Kuvatawala ve vasonteleziwilwe kuwaadhibu avavomba mbivi nu kuve kuvatima wala veva kuvomba aminza. ¹⁵Mwepe ulukundo lya Mulungu, kuti kwa kuvomba aminza mukupumiliza injango zya shijinga izya vantu avapukupuku. ¹⁶Ngati vantu vevasatusile mutahavuvombe uvasatusu winyu ngatishigubishiloshamavivi, nkandi muve ngati wavomvi wa Mulungu. ¹⁷Muvanje nu mushinzi vantu vonti. Vasungaji avajenzi mumwogopaje Mulungu muvanje nu mushinzi kwa mwene. ¹⁸Mutumami, muvivaje umwene vinyu kumushinziwonti, te welele umwene ve vinza nu vantonsu ilelo pope veva kuvomba imbivi. ¹⁹Mwepe te sifa ngati wowonti anga jimbilila amayimba kuhavalilizyo hakuteseha bila haki kwa sababu lya nsivo yakwe kwa Mulungu. Ni ²⁰faida vuli yeyilizo inge mukutendama kuvomba imbivi havili mwentelele kukwazibiwa? Ilelo inge muvomvile aminza nu pemuyimbe kwa kulongwa, ino ni sifa injinza kwa Mulungu. ²¹Kulili mutwilwe, mwepe Chiristipope vamu yimvizye kwa ajili yinyu kufuata inyayo zyakwe. ²²Uwene atuvomvi imbivi, wala mtalolee uvudanganyifu wowonti mwilomu zyakwe. ²³Uwakati uwene lya vumuliga atagalusizye indigo, lye uyimba, atadidimusizye nkanda umajifu mwizye vuyo weka kululawea kulonga kwa haki. ²⁴Uwene vuyo azinyatuye imbivi zytu kumuvili wakwe vuyo, ili kuti tutahave nu sehemu hawilya mbivi, nu kuta tutendame kwa ajili lya haki, kuhomwakwakwe imwe muponile. ²⁵Vonte vevahaluu genaga ngati ngozi yeyitezile lakini ishi mwa galuha kwa muchungaji umulinzi wa mwoyo winyu.

Chapter 3

¹Kwidala ili, imwe mwevantanda mukwanzilwa kujifumwa kuvalume vinyu mwe, ili pope inge baazi yavo vata, litisile izyi kutushila kutabia izya vantanda vavo vangawezya kuvakwe sa pasi izyi, ²Kwa sababu vuvo veka valiyima vevenyi itabia yinyu inyinza poka nu mushinzi.³Ino yivombeshe te kumambo ga panzi kutava insisi ivintu vya zahabu pope ivizyalo vya shilumba. ⁴Ilelo badala yakwe yivombeye kuvuntu uwamukasi nu wa moyo nu kutuha muwinza uwa vatunsu uvuteha mu wa moyo, wa samani piongoleta lya Mulungu.⁵Kwa kuwa avantanda avafinjile vuvo walijipamwa uwene kwidala ino. walikuwa nu lwitiho mu Mulungu nu walitii waume vao uwenene. ⁶Kwidala ili usala ame mwivake uibulahia mu nu kumwita uwene "umwene" wakwe imwe ishi mwe vane vakwe inge mungavomba geminza nu inge mutakulola lyoga amavivi.⁷Kwidala linilo linilo imwe muvanavuli mu kwanzilia nu anavata nu vinyu lye mukumanya kuti avene vashivinyu vashantanda vazaifu lyemu kumanya kuti vaposhelaji va mwinyu ava zawadi lya vupuma. Vomboji isho ili kuti imbombo zyinyu zitahadidwe.⁸Havili imwe mventi, muveni nsivo yoka muve nuwila, muve ninishikunizi ngati mujenzi umutonsu nu vupole. ⁹Mutahalipe ivivi kwivivipope indigokundigo ishingungu nga shakwe, mwendelele kubaliki mwepi ishi mwitwilwe ili kuti muwezye kupwanaibalaka.¹⁰Uwene we akusungwa kuishi nu kulola insiku inyinza lazima ayimilishe ulumili lwakwe kumavivi nu kwilo lyakwe kuyanga amavivi. ¹¹Nu agalunkane nu kuleha amavivi nu kuvomba ge minza alondola lwitiho nukufuata. ¹²Aminso ga Umwenegakulolage uwanalyoli nu makuti gakwe ga kwiva imputo zyakwe. Ilelo paminso wa Umwene gali ishingungu ishe vala ve vakuvomba imbivi.¹³Vunanu we anga vananganyaimwe inge mukulitama ni lyelyinza. ¹⁴Ilelo inge mayimba kulishi mubaliki wilwe, matahogope vala ve vuvo vakugogopa. mutahave nilyoga.¹⁵Havili yakwe, mumuvishie Chiristi Umwene mu moyo ginyu ngati mufinjilwe. Kilamara muve tayali kumujibu kila muntu akuva uzilizya imwe ishoni mu kuvisuvila mu Mulungu. Vombaji isho kuvu pole nu mushinzi. ¹⁶Muve ninsivo inyinza ii kuti avantu veva kuliga amaisha ginyu aminza mu Chiristi gawezya kupela insoni kwa sababu vakulozewa ishi ganga kwinyu kuti ngati mwali muhavomba ga amavivi. ¹⁷Hinza nkani, inge Mulungu akutamani kuti mukuyimba kwa kuvomba inyinza kuliko kuvomba imbivi.¹⁸Chiristi popo ama yimvile lwoka kwa lya mbivi. Uwene wevuyo uwandinga amayimvile kwa ajili yitu ve tutali tetwe mu vunalyoli ili kuti atulete atwe kwa Mulungu. amafuye mu muvili ilelo amavombwilwe mpuma mu mupepo. ¹⁹Mu mupepo, amasogoye nu kuzilu mbilila impepo zye isalizi zili mushifungo. ²⁰Litali ntiifu. Kuhavalilizyohe uvujimbilizi wa Mulungu pewali uha gulililaga kuhavalilizyo wa Nuhu, insiku lisinku izya kuzenga isafina, nu Mulungu amavokoye avantu vansi ni nafsi nane - kufuma mumunzi. ²¹Ino alama lya kukwozlwwe we vakuvokola imwe isalizi, te kuti ka kuvozya intavu kufuma mumuvili ilelo ngati kulava kusivo inyinza kwa Mulungu kutushila kuzuha kwa Yesu Chiristi. ²²Uwene ali kunyove indilo lya Mulungu amasogoye kumwanya. Uhavizya nu maha lazima vimushindishe uwene.

Chapter 4

¹Kwa hiyo, mwepe Chiristi ayimvile kumuvili yizwalizaji ivilyilo iwa insivo yeyila yeyila. Uweke weama yimvile mu mvili aya pusinze ni mbivi. ²Umuntu uno ata kwendelela havi kutendama mutama zya mvili nkandi kushi kunzi sha Mulungu kumaisha gakwe ga gasyalishie. ³Mwepe ahavalizyo hehatasile hakwiliye kuvomba amambo ge aya muni va kwanza kuvomba. uvufisadi, insivo imbi, uvushimwela, uvulafi, ishelehe izya shipagani zye ibada zya shiholanyo zyezi kuvitisa. ⁴Wa kusiva ngati ajapa lwe mukujepusya kuvomba amambo aga poka navo, pishiva kuyanga amavivi juu yinyu. ⁵Valifumwa ihesabu kwa wene wali tayali kuvalonya ve vapuma nu veva fuye. ⁶Kwikusudili utastamenti ahumbililwe kuwavo ve vafuye, kti inga waje vapezile valongwilwe kumavili gavo ngati vantu ili vaweze kutendama kulingana nu Mulungu mu mupepo. ⁷Umwisho wa vintu vyoti vukwinza, pe ishi uve nuvumanyi we vuvo, nu muvanje ninsinvo inyinza kwa ajili lya kulava kwinyu. ⁸Kabula ya vintu vyoti muvanje nibidi mushikunzi kwa kila muntu, kwa kuva ishi kunzi shita kulondola kukwigulwa imbi zya muntu uvunji. ⁹Lole syaji kuposhela kwa kila woka bila kung'inginza. ¹⁰Ngati ve kila woka winyu ve aposheeye ikalame, yitumilaji mu kwa vana ngati amilizi avinza aya kalama inyinji zye zifuwilwe welele nu Mulungu. ¹¹Ngati mahusiaaga Mulungu nu inge umuntu avombanu yive ngati apewilwe uvuze nu Mulungu. ili kuti kushintu shoshonti Mulungu apeta kushindikwa kutushila Yesu Chiristi. Uvushindamu nuvuweza vili nu uweke shima nu shima. Amina. ¹²Vankundwa, mutahava zye ijali lye likwinza kuvalinga ngati shintu ishijeni ingawa kulishintu ishijeni she shivanga shikuloleha kwinyu. ¹³Ilelo kadili vwe mukuzidi kupata uvuzoefu uwa mayimba aga Chiristi, sungwaji, ili kuti musunge nu kushangilila muvuloleho uwa vushindamu wakwe. ¹⁴Inge muligwilwe kwa ajili lya Chiristi mubali kiwilwe kwa sababu lya mupepo umufinjlwe nu mupepo wa Mulungu akutendama pa mwanya yinyu. ¹⁵Ilelo atahave wowonti we akuyimba ngati mugozi umwiva, umuvomba mbivi au wakujishulisa nu mambo lya vanji. ¹⁶Ilelo inge umuntu akuteswa ngati vu Chiristi atahalole insoni nkandi amutime Mulungu kwizina lyakwe. ¹⁷Kwakuwa kuvahavalizyo hafiha aha kulongwa kuwandili kunyumba lya Mulungu. Nu ngati yikwendi kwintu, yiliyi mavali kuvala vevata kuyitiha utastamenti wa Mulungu. ¹⁸Nu ngati "uwa haki aliyokolewa kutushila amagomu yiliyima vuli kwa muntu watali nihaki nawe alini mbivi?" ¹⁹Kwa hiyo vinti veva kuyimba kufumililane ulukundo lwa Mulungu vazivishe inafisi zyavo kwa mupezi uwa nalyoli ilivavombe aminza.

Chapter 5

¹Inkuva homeshezyo muvazehe mwe mulipo poka nava mwinyu ine indilinemuzehe wa mwinyu nane shai aliwa mayimba lya Chiristi, nu sheshila sheshila ne mushilika muvushindamu kulushindiho lyelulioleha. ²Kwa hiyo, inkuvapa umoyo amwe muvazehe lisevaje ikundi lya Mulungu lyelili poka nimwe, lyenyaji te kuti kwasababu mu kwanziwa, ilelo mwepe mukutamani ilyo, kulingana nu Mulungu, lyenyaji te kwa kusungwa ihela izya nsoni, ilelo kwa kusungwa. ³Mutaha, ivorale avaumwene pamwanya lya vantu vevalipansi lya uangalizi winyu ilelo vanji mwe mufano mwikundi. ⁴Palu pe umuchungaji umupiti pe ali loleha muliposhela itaji lya vutukufu yeyita kutezya isamani yakwe. ⁵Shinisho, namwe valumendo avansi jitonsaji kuva songo vinyu. Imwe mwenti zyalaji uvutonsu nu kukwavana mweka nu mweka Mulungu akupinga vevalinishi buli ilelo akuvapa ineema avanyenyekevu. ⁶Kwahiyo muyitonsya je pansi panyove lya Mulungu weyili hodali ili kuti avavusye kuhavalilizyo hakwe. ⁷Muvishilaji intamwo zyinyu pamwanya yakwe Kwa sababu aku vajali. ⁸Vanji nu mushinzi, vanji mwe vangalifu. Vula Mulungu winyu asetano we akumota ngati nsama yeyikumota lye yikunyatuha yikuvendela umuntu uwa kumulya. ⁹Yimililaji ishinganga shakwe. Vanji nu mahamu lyitiho lyinyu lye mukumanya kuti avajenzi winyu vevali muni vakutushila amyimba gati inzago. ¹⁰Baada lya kutweswa kwa muda umutali Mulungu wawila wonti weahavita kufuma kuvumwa mu uwa shima mukasi lya Chiristi aliva kamilisya veva liyimalisya, aliva gomwa nu kuvapa amaha. ¹¹Enzi yive kwake shima nu shima amina. ¹²Inkusamini silwano ngati mujenzi umwaminifu nu imbasimbiye ine kuvufupi kutushila kwake, inkuvapa umoyo nu kuvapanjila kuti she inshisimvile neema lya mundinga lya Mulungu. Yimililaji mukasi yakwe. ¹³Avitisi ava mumabeli veva sevilye poka nimwe, vakuvalamuha, nu Maliko umwanawane, akuvalamuha. ¹⁴Lamunkanaji kwifipo ilya shikunzi la munkanaji kila woka kwifipo uya shikunzi. Nu amani yive kwinyu mwemuli mukasi lya Chiristi.

2 Peter

Chapter 1

¹Simoni Peteli, umutumwe numutumwe uwa Yesu Chilisti, kuvonti vevaipo sheleye ulyito lula ulupiti inzavwe tuposheleye intwe. Ulwitiho ulivo lwelulimukasiliya Mulungu uwitu Uyesu Chilisti. ²Uwila navwe kukwinyu, uwila lwonjele kutushiha kuni ya Mulungu na Mwene witu Uyesu. ³Kutushila uvushevu uwa Mulungu twaposhela imbombo yakwe yonti aga vuvali uva utendamo kufuma kwa Mulungu watwisite kwa ajili ya winza uwalushi namolwakwe. ⁴Kidala ili amatusuwilizizye indajizyo imwamu izya lushindamo amovomvile ilyi kutuviha tvevapwani lilwa asili iya Mulungu, nanzave tukwendelela tukuveleha uvuvivi uwansi ino. ⁵Mwepe ishi vombaji kumaha kukwonjenzya kuvinza widala iyo lwitihhawili lwinyu, Mwepe avasita mbivi ulukundo lwa vajenzi kutushila ulukunde ulavajenzi ulukundo ulavajenzi hawili ulukundo. ⁶Kutushila uvushopo winyu uvushevu, nakutushilia sabuli, nakutushila isaburi insita imbivi. ⁷Kutushila uusita malandu ulukundo ulwa vajenzi, nakutushila ulukundo ulwajenzi ulukundo. ⁸Igelamambo iga galipo mukasiyingu kukwendelela kukulamukukasi yinyu basi imwete ataliva mugumba avoavantuve vatakupap amantonogwa muvushhevu aga mwe Uyesu Uchilisti. ⁹Ilelo umutu wowonti watali namamboaga akugalola ambamboaga galipapapi welele, uwele vuntongo aluvilwe uwozeli uwambivizyakwe izyahali. ¹⁰Ilelo muvombaje kuyikungula ili kuyisimishizya uvuseva, ulwito kwajili yingu ingemuku gavomba ago temuhapunule. ¹¹Pe"muyilondolela uwinji wa mulyango uwa kwinjila umumwene wa shima shima uwa Mwene witu umpushi Uyesu Chilisti. ¹²Ilelo ine indiyima tayali muzya ndiga. ¹³Nkusiwa vilila kuti indili mwenumu kuva damusya kuvakumbusya juu ya mambo iga lwindili mushivanza ishi. ¹⁴Mwepe imanji kuti ahavalilizyo ahinji kwefwa ishivanza yane inzuo imwene Uyesu Chilist ve alajizizye. ¹⁵Nkuikungula kumute kwa ajili yingu ilimukumbushe amambo aga badala yane kukwepa. ¹⁶Mwepe atwe tetufwate wilili ve" vinjizizye kuwinza pala petwa vavu zizye juyamaha na kujilolesya kwa Mwene witu Uyesu Chilisti lakini aswetwa milete vashahidi uwa umwamu wakwe. ¹⁷Wula waposheleye uvumwamu numushinzi kufuma kwa Mulungu utata palape isauti yivisile kufuma muvumwamu uvupiti lyeyikuyanga, "Uno we mwana wane ukunda wane we imunkunzi twehavope". ¹⁸Twivuye isauti ino yikufumila kumwanya pala petwali navope kuhila igamba usangalufu. ¹⁹Tulinavlyo izwilili ilya uwitu shizya le valisimishimizye lye ilyo lyavomvile ahinza kuvombwa ngati luhozyolelukulamam kuhisi mpaka pekusha ninzota izya kushelwa lwezikuholea mu moyo gingu. ²⁰Munanyaje kuti aga kutali uvunabil wewukusibwa

mwekuti va kuisilizya kukuwiti vumo.²¹Lakini tekuti uvunabi wewinze kuhu sungo twavantu tekuti avantu umupepo umfingile wawavizye we ayanzile kufuma kwa Mulungu.

Chapter 2

¹Awakui awilenga vahajifumwa muwaisila eli. Na wasambilizi awilenga vakwinza havili kukwinyu kunkwilu vakuleta isambilizyo izyilenga navope wakumuhana Umwene wavakazile. Vakuyoletela uvunanzi waluvilo pamwanya yavo avene. ²Avinji wakulandata Amandala gawo aga nsoni nakutushila avene vakulinanjila idala ilya nalyoli. ³Kumwini waliwafipa awantu vakutumlaamazwi gamalenga uvulonzi wavo teihave, uvunanzi wukuwafwata. ⁴Mwepe Mulungu atavalesile awahavizya weva guye pe ahavasumba kwiliva ili wapinywe minyololo paka uvulonzi pevuliwafishila. ⁵Pope Mulungu atajivile kungsi ya hali nkandi ahamuviha unuhu uwalyito lyanalyoli poka na vamwavo saba lwayinza aleshela aminzi mungsi yava tala malandu. ⁶Mulungu alonzile sinkaya izya Musodoma ni Gomola hansi kumvamalota nuvunanzi ili hiveshima nyilo kuvavivi munsikaizya shinishi. ⁷Ilelo lwavomba ilyo amposile ulutu umuntu uwa na lyoli wamali na mambo mawiwi wamasimililwe na mambo amavivi vevata kufuta inko maelezo izya mwa Mulungu. ⁸Mwepe uyo mtu wanalyoli wahate ndamaga nawope insikuninsiku, Akuiivwa nafsi yakwe kujuhu yagalage agivile nu kugalola. ⁹Mwenumwo Umwene amanyile vwe vwe angawapoha awantu wakwe ahawalilizyo hakuyinvilwa mwemumwo akuvajimbilila awavivi kujulu ya vulonzi kwisiku hya kumpelela. ¹⁰Mwenumo uvu we wanalyoli kuval ve wakujendelela na kugasufwa Amanzi awantu avanamuna ino vatalini yongamu vunto wao watakwogopa kuvananjila awapitia. ¹¹Nashenga awahavizya wali nu vuwezo namaha kulusya awantu ielo vatanga wezya kuleta uvulonzi zidi yavena kwa Mwene. ¹²Ilelo ivivihanu vwevitalininjele wagonvilwe ku asili iyakulemwa na kuviteketezya. ¹³Vakuvwalazwanu kulipwa nu vuvivi wavo. umsanya wonti kutendma nu vuhandamanu vizuye uvupopo nu vuvivi. Vakuseshela inkandamanu izya kuhopelwa pevakudovela nawe. ¹⁴Aminso gavo gagubishilwe nunuvembu vatakukwilana kuvomba imbivi kuvazyungula na kuvagwisya veva kuputa vatagomile kuvumbivi valina moyo gegizuye ulupupilo vana vana ve vatipwilwe. ¹⁵Valilesile idala ilya ndinga vatezile nukulifwata idala lya Balaam mwana wa Beori, asungwile kupata amalipilo getegawanalyoli. ¹⁶Pama halipilwe kujulu ya unanzi wakwe, idogomi yeyali ishinunu, yeyikuyanga kwizwi lya muntu, adindie uvuhalanzu wa mukuwui. ¹⁷Awantu avawalingati mbwiwiwi zye zitali na minzi . Ngati mavingo gakwefwa minkungu , ivingo imwamu lisengulilwe kujulu yavo. ¹⁸Wakuyanga kuzya kuibada kweka wakuvagwisya awantu. Kutama izya muvili vakuwahopenkanya awantu vevakwannza kuvashimbila. wala vevakutendama muvunanzi. ¹⁹Vakuvasuvizya awantu usutulwa shevope vuvo vakungwa vamalandu gaviva, maana umuntu akuvikwa kuvamukungwa uwa shintu she shikumumena. ²⁰Umwene we akujefwa nu vuhandamanu wansi kutushila munjele zya Mwene nu mposhi Uyesu Chilisti, nape havili agalushila kuvuhandamanu uvohavili. ihali yakwe ikuva mbivi kulusya yila iyakuwando. ²¹Yahondee awantu ivo ingevatalimanyile idala lyanalyoli kuliko kuimanya nahavili kuzileha inkomelezyo infinjile zyeavapiye. ²²Ishili ishishikuva nuwandinga kukwavo "Imbwa yikugagahushila amatapisi gakwe. Ni nguluve yewayozizye ikugaluha havili mumatope".

Chapter 3

¹Isalizi inku, kusimbila iwe, mkundya ukalata uwa vivili kukudamusya munjele. ²Ilikuti uweze kukubuha amanzi gega yanzylwe mwisinda ilya avanabi avasangulufu kuhusu inkomelezo izy mwen witu awasundikwa. ³Umany kutinsuti avamasufovali isiku lya mwisho vusufoimwe luvakujentelela sawasawa insivozyavo. ⁴Lye vakuti yilikwende indajozoyoya kugaluha avatata vitu fafunye ilelo ivintuvyonti vwamileisho nukutaliha maupezi. ⁵Vayiusile kuhuwa kuti insini mwanya vwatalisile kufuma naminzi naminzi hali, kwizyi lya Mulungu. ⁶Nakuti kutushila izyi lyakwe naminzi gahava muni mumanda ago yizuye aminzi yananjilisile. ⁷Ilelo isalizi kumwana na pansi nkandi ahavalilizo iha zisengulilwe mwizyi lilinilyo limilyo kugulilila umoto, isikulya vulonzi nuvulungu uvulonzi wavantu vite va Mulungu. ⁸Ino yitanga tiye indajizyo zyaho wajenzi kuti isikulyoka kwa mwene lilingati lelufu yoka namaha ielufu yoka ngatilisiku lyoka. ⁹Tekuti umwena alivomba pepala kutimiza indajizyo nanzave ya sivili lye kuti ilelo Mwene atakusungwa Uwene atakwaza popewoke atahafwe, ilelo akusungwaga kufumwa ahavalilizyo kuuti vonti vaposhelele kutonta. ¹⁰Mwepe isiku ilya Mwene liliyiza ngati mwiva, imwa mwanya ijilituhe yikuzuma ahalanga. Nivitu vwonti ve vilimwumo viligubulilwa apazelu. ¹¹Mwene ivintu vonti vililunguliza kwi dalalili ive uliva we mtu iwanamuna vuli ? Utendame ishifinjilwe ulutendamo ulya mwamulungu. ¹²Ikukwanzilwa kumanyana kuvikumbuha naluvi ulyinzi lyisikuilya Mulungu isiku ilyo insi ililungu liza numwoto ni vintu viliziswa kwilungula ihali. ¹³Nkandi Kufuma mindajizyo yakwe tukugulilila insi impwa ninsi impwape avene avahaki valitendama. ¹⁴Ilelo vajenzi mwepe tukusivihila ivintu ivyo jikungu nguli kuva ninjele bila kukulongalanga na kuva nulyihalo poka nuve. ¹⁵Nkulelemeza ntukuleshela Mwenene witu umuvuponsi inza mujenzi, ukakak witu Upaulo ve ava simbiye ime kufuma nuvuteha muwe apewile. ¹⁶Upaulo ayanzile gontiigo munkomanyakwe kulivintu vimo vigomo kumanya amantu ve vatali numu shinzi nu vugomu vavina nginye ivintu ivyo nanza ve vakuvomba muvu sivi kuvumuluguuwanu. ¹⁷Imwe vajenzi mwemkuva mugamajile iga, yisungaji mweneme ili kuti vyataha vatezye navalumilenga avahopezi valitezye uvanalyoli. ¹⁸Ilele mukule muwila nu vumamanyi ulya Mwene umposhi Uyesu Chilisti nisalizi uvumwamu ulimuwene ishi ninsiku zyoti. Amina.

1 John

Chapter 1

¹Shila sheshaliyo kufuna pawandilo shila shetwa shii vuye, shila shetwa shi wenyi pamiso gitu, shila shetwa shenyizwe ni nyove zyita zilemile izyi lya vupuma. ²Nurupuma wula wamanyishile apazelu, natuvuwenyi, na kusimishiza, na kuvalumbila uvupuma washima, we walipo kwa tata wavombesile kumanyi ha kukwitu. ³Shila shetwa shiwenyi na kushiva tukushilumbilila kukwinyu namwe ilikuti muve pokanatwe, uluvungano lwitu nutata nu mwana yesu chilisti. ⁴Na tukuvasimbila ivintuivi amwe ili kuti uluseshe lyitu luvenalyoli. ⁵Ili lyelipangwi lye twalivuye kufuma kukwakwe nakuvalumbilila umulungu wevuzelu na mukasiya kwe kutali ahisi inge hansi. ⁶Inge twayanga kuti tulinuluvungano na wope na tukenela mushishi tu kulu mailenge tutakupo vomba izya na lyoli. ⁷Ilelo inge twajenda muvuzelu nanza vali muvuzelu tukwivana pokaswenti, na mavanda aga Yesu Chilisti umwana wakwe yikutuzehi fwa kufuma mubivizyonti. ⁸Inga twayanga kutitatalinimbivi tukujilumila ilenga ninalyali yitali mukasi yitu. ⁹Ilelo inga twatonta imbivi zyitu uwene im bivizyitu na kutuze lufwa uvuviviwontii. ¹⁰Inge twa ya nga kuti tutavomvile imbivi lwa kwa litali mukasi yitu.

Chapter 2

¹Wanavane vembakunzite inkuba simbila ivintu ivi kukwinyu ili mtahavombe imbivi ilelo inge wokovinyo avomba imbivi tulinuwakili weali poka nutata u yesu chilisti wealinuvuna lyoli. ²uwene lukundanyo muimbivi zytu te kumbivizyita welele,ilelo pope ninsi yonti. ³Kulili tumanyile kuti tumanyile uwene,igetwazi sengule ingomelezzyo zyakwe.⁴Uwene wakuyanga,"imumanyile umulungu,"Ilelo atakuzilema inkomelezzyo zyakwe mulumilenga ninalyoli yitali mukasi yakwe. ⁵Ilelo wowanti wakulema izyi lyakwa inalyoli mamuntu uyo ishikunzi sha mulungu shishi mikwilwe kulili tumanyile kutiluli mukasi yakwe. ⁶we akunyanga akutendama makusi ya mulungu akwalwa kuva nanza uyesu chilisti vechasongolaga.⁷Wankudya intakuwa simbi inkomelezzyo impwa ngundi izya hali tayalimulinazyo kufuma pawandilo,inkomelezzyo iya hali izye lye mwativuye. ⁸Poshe isho inkuba simbila inkomelezzyo impwa yeyanalyzoli mwashilisti na kukwinyu,kwasababu ahisi hakutuha nu zelu wa nelyoli yiliyali yikuhozya.⁹Vulawa kuyanga wakati indimuvuzelu na kumvitwa umujenzi wakwe ali muhisi si mpaka ilelo vula wamu sungwilwe umjenzi alimuvuzelu.na akumwizya umjenzi wake alimuhisi mpaka ilelo. ¹⁰We aakumusungwa umujenzi wakwe akutendama muvuzelu nakutali nalimo lye linga muvitisya. ¹¹Ilelo vula wakumuvitwa umujenzi mzizwa kwe alimuhisi chavizi akuyenda muhisi atamanyile kuvala kwi,mweahisi hamugozile aminso gakwe. ¹²Inkuva simbila amwe mwewana avankundwa mwepe avafiliye uwila imbivizyinyu kutushila nzina lyakwe. ¹³Inkuva simbila amewe muwa tata,mwepe mumumanyile uwene kufu pawandilo inkuba simbila muwalumendo imwe mwepe mupuposite umuvivi.Imbasimbiye imwe mwevana avansi,mwapemumu manyile utata. ¹⁴Inkuva simbila amwe,muvatata,mwape muma manyile uwene wali kufuma hali imbasimbie imwe muvalume ndo mwepe mwimilize mwizyi lya mulungu likutendama mukasi yinu,na mumpo site umulungu. ¹⁵Mtaha yisungwe insi pope ivintuyevile munsu,inge va ayisungwa insi ishi kunzi isha kumu sungwa utata shitakalipo mukasi yakwe. ¹⁶Ishi ishinda shoshonti she shilimunsu luvembo lyamuvili,luvembo lya miwiso libado zya vupuma vitakufumililana mutata pope nkachi vikufumilila ninsi. ¹⁷Insi muluvembo lyakwe zikukutuha nkali wa akuvemba iza mulungu uyo atendane shimashima. ¹⁸Muvane avansi havalilizyo hamwisho nanza ve mwivuye kuti umu hana chilisti akwinza nisali ahana chilisti vinzihe,kuna muna ino ukumanya kuti havalizyo hamwisho. ¹⁹Vasogoye kufuma kukwitu mana vatali vitu.Inge vali vitu nkanchi vendelee kuva paka nanswe,ilele kuhavalilizyo heva soho ye isho shalole syizye vatali vitu. ²⁰Ilelo,avavisile amafuta nula umufinjlilwa namwe mwenti mwayimanda ikweli. ²¹Intavandishie amwe mepe muta manyile inalyoli,nkandi mwepe mutumanyile inalyoli,kutalipo ilenga uwa na lyoli yila. ²²Unanu we wilenga wevula we akuhana kuta uyesu vu chilisti,umuntu no mupinga chilisti,palapa akuhana utatanu mwana. ²³Numo we akuhana umwana kutendama nutafa wowonti we akumwiti ha umwana alinutata pia ²⁴Inge kwajili yinyu shila shemushivuye kufuma pakutaliha mushileshe shendelele kwa mukasi yinyu,inge shile shemwashi vuye kufumahali shikutendama mukasi yinyu na mulitendama mukasi ya mwana mutata. ²⁵Nino ye ndajizye ye atupie atwe uvupuma wa shima shima. ²⁶Imba simbiye iga amwe kuvala ve wavalongozya gamwe kuhusu kuwatezya. ²⁷Na kwajili yinya amafuta gale ge muposhele ye kufuma kukwakwe akutendama mukasiyinyu ikwanza umuntu wowontu kulanganizya.Ilainge amafuta gakwe gakuvalangazya kuhusu ivintuyvonti na mwemumote gilenga,na inge avala nganizizye tendami mukasi yakwa. ²⁸Isalizi muvana avankundwa tenda mi mukasiyakwe ili lwa kuloleha tuve nuvu dandavazu nafe kujiva insoni mongolela lyake lya awinza uwene. ²⁹Inge mumonyile kuti uwene wanalyoshi mumanyile kuti wowonti vula lwakuvomba indinga apafwilwe nawope.

Chapter 3

¹Yenyi shikunzi shanamuna vulishe atupiye utata kuti vakutwita twevena twevana vamulungu nishi vye tuli mwepe insiyitatumanyile mepe vutamumanyile uwene. ²Vankundu isalizi twe vana vamulungu,yitakuyangwa vye tuliyima,tumanyile kutiuchisti lyali lolena,tuliholana na ope,me tulimulola nana ve ali. ³Na vovonte wali nuvudadamazu uvukuti ahavalilizyo hehe kwinza walole shelilwe kukwa kwe,akuyizelufwa woyo nanza vye mufi njilwe. ⁴Umuntu wowonti wakwendelela kuvomba imbivi akuvunza ishela.Mwepe imbivi vananzi wa shelia. ⁵Mumanyile uchilisti amazilishiwile kuzyefwa imbivi hasa na mukasi yakwe kutaliimbivi. ⁶Numo pope woka wakudumu mukasi ya kwe na kukwendelela kuvomba imbivi.Patali umuntu pope woka wakudumu mumbivinge amuwenyi au amumanyile uwene. ⁷Mwe vanana avankundwa mutahitishe kuvatezya numuntu wowonti.Wa kuvomba.haki wali ni haki nanzavali uchilistu vope vali ni haki. ⁸Wakuvomba imbivi wa setano mtala malandu kufama pamwanzo,kunamuiyo umwana wamulungu amazihilishiwilwe ili awezye kunanganya imbombo zya setano.mwepe usetano muvomba mbivi kutuma pamwanzo,kunamuna ino umwana wamulungu awezye kuzinanganya imbombo za setano. ⁹Wowonte we apafwile namulungu atakuvomba imbivi,mwepe imbeyu iyamulungu yikutenda ma mukasi ya kweatanga wezye kukwendelela kuvomba imbi mwepe apafwilwe numulungu. ¹⁰Kuhli avaka vamulungu navana va setano vakumanyika wowonti wa takuvomba shesha hakite wamulungu pope vula watangawezya kumusungwa umjenzi wakwe. ¹¹Uvu we vulelajizyo wemwa lyivuye kutaliha kuti tukwanzilya kukwanzila kusungwanya sweka kwasweka, ¹²fe nanza ukainiwelimali wambivi na amagozile umjenzi wakwe .Nashoni amamugozile mwepe amatendo gakwe gali mavili naga mujenzi wakwe gali gahaki. ¹³Vajenzi vane mateha sukumite enge labuda insi yilivilwa. ¹⁴Tumanyile tayali tufumilie muvufwe bakukwinjile muvupuma,mwepe twa vasungwile avajezi vyowonti watali nuvu pendo akudumu muvufwe. ¹⁵Umuntu wowonti watakumu sungwa umujenzi wakwe mugozi na mumanyile kuti uvupumwa washima vutakutendama mukasi ya mugozi. ¹⁶Kuhli tukulimanya ishikunzi mwepe uchilisti amafumwizye uvupuwa wakwe kwapli yitu naswe tu kwanzilye kugafumwa amaisha gitu kwajili ya vujenzi vitu. ¹⁷I lile wowonti wali nivintu akumulola umujenzi wake wali ni shida ilelo kudindila umwoyo wakue uwawila kwajili ya kwe je uvupendwa mulunga vu kutenda mavuli mukasiyakwe? ¹⁸Wanavane vankundwa tutasungwaje pelomu pope amazwi geka nkandi kuyi vombaninalyoli. ¹⁹Kuhli tukumanya kuti issue tuli munalyoli namoyo gitu ga ku manyiha kwa wene. ²⁰Inge amayogita gakutulonga umulungu mpiti kuliko amoyo gita nuwena akumanyanga amambo gonti. ²¹Va nkundwa inge amoyo gitu gatakulongwa tuli nu vundandavazu kwamulungu. ²²Na shoshonti shetakulava kutitashipo shele kufuma kulwakwe mwepe tukulilema inkomelelyo zeyakwe atukuvomba amambo ge gakumuhondela pelongolela lyakwe. ²³Ninoye nkomelezyo yakwe yakuti ikwanzilwa kukuitikila mwizine ilya mwana wakwe uyesu chilistu na kusungwanya sweka nasweka anzavye atufwaye inkomelelyo yakwe. ²⁴We akuzititi inkomelezyo zya kwe akutendama mukasi yakwe numulungu akutendama mukasi yakwe na kunamuna iyo tukumanya kati akutendama mukasi yita kwayila itoho ye atupiye.

Chapter 4

¹Vankundwa mutitihaja kilaloho ilelo muzijalibaje iloho izizyo inga zifumili kwa mulungu maana avanabii avinyi avilenga vinzile muni. ²Kulili tukumanya uloho wa mulungu, iloho yoyonti yeyitiha kuti uyesu uchilistu ayinzile mumuvili ya mulungu, ³Niloho yeyita kwitiha uyesu teyamulungu. Inoyeloho iya mpinga uchilistu yemwivuye yi kwiza nisalizi yili muni. ⁴Amwene vamulungu, avanana ava avankundwa natuyali muvaposite mwepe weali mukasiyinyu mupiti wali muni. ⁵Aveneva muni kwaiyo sheva kushiyanga sha muni ninsi vuva tejele zizye. ⁶Itetevamulungu. Uwene watumanyile umulungu akututejevaga aswe uwene watali numulungu atanga tutejelewa. Kulili tukumanya iloho uwamundinga nuloho wilenga. ⁷Vankundwa, fusungwanywe tweka na tweka mepe ishikuzi shamulungu na kila voka waamusungwile apafwilwe numulungu na kumumanya umulungu. ⁸Vula Watamu sungwile umulungu mwepe umulungu shikunzi. ⁹Kulili ishikunzi shamulungu shega bulililwe muvamo vitu kuthumulugu ama musontele zizye umana wake uwa peke muni ili tutendame kutushila kuwene. ¹⁰Kushikunzi ishi kuti, twamusungwile umulungu, ilelo uwene amwana wakwe avefidia vya mbivizyita. ¹¹Wankundwa, inge umulungu amafusungwilwe aswe. Shinisho yikwanzilwa kusungwany swaka na sweka. ¹²Numo popewoka ve ahamulola umulungu inge twa sungwany swaka na sweka umulungu akutendama mukasi yakwe. Ni shikunzi shakwe shikamilisie mukasi yitu. ¹³Kulili tukumanya kali tukutendama mukasi yakwe nuwene mukasi yitu mwepe atupiye loho yakwe. ¹⁴Tuwenga na kusimisi zya kutu utata amusontelezizye umwana kuva mwokozi uwansi. ¹⁵Wowonti wa kutiha kuti uyesu mwana wamulungu, umulungu akutendama mukasi yakwe nuwene mukasi yamulungu. ¹⁶Natumanyile na kukwitila ishikunzi shalinasho umulungu mukasi yitu umulungu shikunzi, numwene we akutenda ma mu kasi ya shikunzi akutenda ma mukasi ya mulungu nu mulungu akutendama mukasi yakwe. ¹⁷Kushikunzi ishi tayali shikamili sile pakasiyitu ili tuve nuvu dandavazu isiku lya kulongwa, mwepe ngati vuyo vyali, naywe vetuli muni ino. ¹⁸Tutali ilyonga kushikunzi ilelo ishikunzi kamili yikusambaga ilyoga panzi, kwasababu ihofu yikusia na nihukumu" Lakini we akwogopa atakamilisile mu shikunzi. ¹⁹Tukusungwa mwepe umulungu amatusu ngwilwe kwanza. ²⁰Ingevumo a kuyanga akutiamusungwilwe umulunge lakini amuchakie umujenzi wa kweakulumailenga. ²¹Nino ye nkomelezio yetulinayo kufuma kukwakwe: wowonti waamsungwize umulungu, akanzilwa kumusungwa umujenzi wa kwe wope.

Chapter 5

¹Wowonti waakwamini kuti uyesu vu chilisti apafwilwe numulungu. Na wope amusungwilwe vula we afumize kwatata havili akuvasungwa ga avana va kwe. ²Kulili tukumanya kuti tukuwasungwa avana vamulungu -- Petukumu sungwa umulungu na kulivomba inkomelezo zakwe. ³Idhi she twa musungwilwe umulungu kuti tukuzileme inkomelezo zyakwe ni kumelezo zya kwempumpusu. ⁴Mwepe we apafwile numulungu aiposite insi. Nuvo we vushindi uwakuvu pata uvuli mwenga ulyitiho lyitu. ⁵Vunanu wa avuposite uvulimwengu? wevula we ayitisile kati uyesu mwana wamulungu. ⁶Uno ure ayinzile kwa minzi na mavanda iya Yesu chilisti- atinzilevilele kwa minzi nkai kuminzi na mavanda. ⁷Mwepe kuliavatata ve va kusimishiza: ⁸Roho, aminzi na minzi, ava vatatu va kwiyanaga. (Zingatia: amazyi tata, izyi, uloho mutakatifu. "gatakuloleha mu nakala inyinza izya hali). ⁹Inge tukuposhela uvushuhuda uvavantu uvushuhuda wa mulungu mupiti kuliko uvo. Mwepe uvushuhuda wamulungu wevuno--kuti aninawope uvudhuhuda kuhusiana na numwana wakwe. ¹⁰We akumwani umwana wa Mulungu alinuvushuhuda mukali ya kwevuyo awe ata kumwamini. Umulungu a fisile kuva vilenga mwepe atatitisele uvushuhuda wa mulungu we umulungu avalesite kuhusu umwana wakwe. ¹¹Nuvushuhuda wevuno kuti umulungu amatupiye uvupuma uwashimashima nuvupuma uvo uvu vilimakasi ya mwanawakwe. ¹²Weali nawope umwana ani nuvupuma watalinavope umwana wa mulungu atalinuvu puma. ¹³Imba simbiye aga kumanya kutimuli nuvupuma washima shima amememukwa mini kwizina lamwana lyamulungu. ¹⁴Nuru we vadadamaza wetulinawope filongolela lywakwe kuti inge tukulava ishintu shoshonti nishikunzi shakwe, akutwivyaga. ¹⁵Inge tumanyile kuti akutwivyaka shoshonti shetukumulava tumanyile klutitulinasho pe isho she tu mulavile. ¹⁶Inge umuntu akumulola umjenzi wakwe akuvomba imbivi ye yitakumu twalila kufwa kuli imbi yeyekutwalakufwa intakuyanga kuti yikwanzilwa kulava kwajili ya mbivi iyo. Ninasema kwa wale ambao dhambi yao ni ile isiyopelekea kifo -- Kuna dhambi ipelekeayo kifo -- sisemi kwamba anapaswa kuomba kwa ajilli ya dhambi hiyo. ¹⁷Umuasi vonti zambi ilelo kuliimbivi ye yitakutwalila kufwa. ¹⁸Lwetukumanya kuti weapatwile numulungu atakuvomba imbivi nkandi we apafwilwe numulungu akutunzwa wepe salani isikuzyonzonti navula usetano atawezya kunanganya. ¹⁹Tumanyile kuti atwe twe vamulungu vamulungu tumanyile kuti insi yooti yili panbiya vutawala wa setano. ²⁰Ilelo tumanyile kati umwana wa mulungu ayinzile nakutupa uvujuzi: kutitumumanyile uwe ave wanalyoli na kutifuli mukasi yakwe we wa mundinga pope mwa mwana wakwe uyesu chilisti vu mulungu wandinga mwapuma uwashime dhima muvana ava nkundwa Tepusi nisanana. ²¹Vana vankuchwa, jepusi niviholanyo.

2 John

Chapter 1

¹Kufuma kwa mgosi kuvala kwa mwantanda umusuvilwa na vanavakwe, vimba sungwilwe muwanalwoli na tenene ha, nkandi navonti vala vevaimanyile iyanalyoli, ²Mundinga iya nalyoli yeyilipo muka si yetu na yeyilitendama poka naswe shima na shima. ³Uvila, uvupuma, ulwihalo zilivasaswe kufuma kwa Mulungu utata na kufuma Yesu Chilisti, umwana watata muwana lyoli nishikunzi. ⁴Indiseshela inkani kuti navumbula gamoge avana vakwendela muwa nalyoli mwila vyetuiposehele inkomelezo ino kufuma kwatata. ⁵Nisalizi nkukuvuzya wemwantanda tekuti nkusimbila ingomelezo impwa nkandi nkandi jila yetwalinayo kufuma kutuliha kubi kutikwanzila kusugwanywa sweka kwa sweka, nishoshe shikuzi, sheshikwanzia kujogora nasho, inzavye inkomelezojo zyakwe. ⁶Yeyeyila inkomelezo inzavye mwayivuye kufuma kutaliha kuti mukwazilya kukwendelela muliyo. ⁷Mwekuti valipo avilumenya avinji vasatine munsu yonti, vatatwisha kuti Uyesu Chiristi ayinzile ngati muvili wemulumilenga na weakumuhana Uchiristi. ⁸Muyenyelezyaje mwenemwe kuti mtakutezyaje amambo gala getuha govombeka imbombo ilikuti muuipoishele insalamu ndinga. ⁹Wowonti wakwendelela mwilonolela nuvuvomvi munsimbilizyo zya Chiristi, atalinumulungu uwe watendime munsambilizyo alinutata numwana vulo. ¹⁰Inga umuntunu akwinza kukwinyu na ata kuleta insambilizyo ino namtahamula mushe. ¹¹Mwepe we akumlamuha akuisanganya kuvomba imbondo zyakwe imbivi. ¹²Indinazyo iniyini izya kusimbila ntanzaga kugasimba ntanzaga kuga simba mwikalata si nuwino, ilelo nsivile kukwinyu kumwinyu na kunyenga paminso na minso kuti uluseshelo huitu kuti livombwe ahinza. ¹³Avana na vadada vinyu umusavulwa vakuvalamusha.

3 John

Chapter 1

¹Umugosi, kwa Gayo unkundwa we inkunzite muwa na lyoli. ²Nkudiwa nkuku lawila kupata mumbombo zyaho zyonti na kuva nuvupuma uwinza inza she umwoyo wahovwe ukuposhela. ³Naseshee nkanilye nivwa avajenzi vevinzilena kufumwa imbombo muwa na lyoli waho, inzashe vukuwala muwana lyoli. ⁴Intalinulu seshelo ulupiti kuliko ulu kukwivya kuti avanana vane vakujenda munazyana lyoli. ⁵Nkundya, ukujendelela kuwana lyoli lukuvavombela avajenzi na vajeni. ⁶Vevayifumizwe imbo iyashinkunzi shaho pilongela ya shivanza. ukuvomba ihinza kuvasindishila kuvala muvulendowavo kuvuti umulungu akuseshela. ⁷Mwepe Mwemwizina,vasongoye vata nyetuye na shimo ishintu shoshonti kufu na kuvantu avamunsi. ⁸Mwemumo tukwanzilya kuvaposhela avantu inzava, ilituvetwe vavomba imbombo avamwitu muva na lyoli. ⁹Nalisimbiye ivungana limo, nkandi Diotrofe vakusungwa kuva va kutaliha muvala vonti, atakwivyanaswe. ¹⁰Kulizyo inge minza ukwo indizivumbu la abapazelu zyonti zye avomile,ve"akakuyanga amanzi amavikiagilenga kuliiswe atakwitiha imbonbo ino ye vuyo avomile atakuposhela avajenzi. Nakuvahana avanzi vevakwanza kuvaposhela avajenzi nakuva shimbiza vepe mwivungana. ¹¹Mujenzi utaha sambilile she shiviv nkandi she shinza uwene wakuvomba aminza uwene vamulungu muwene vakuvomba amvivi atmuwenji umulungu. ¹²Demetrio vamuvuzye navonti unalyoli vuno naswe waleletukuho melezya, umanyile kuti insambilizyo zya na lyoli. ¹³Indili naminyi aga kusimbila nkandi ntakusungwa kukusimbila ni kalamu na kuwiho. ¹⁴Nkandi inkusuvila kulolana shinishi na kuyanga na paminsinso na minso. ¹⁵Ulyihalo luve poka namwe na vankundwa vakukulamuha, valamushe avankundwa kila muntu wokawoka kwizina lyakwe.

Jude

Chapter 1

¹Yuda, ine nene nemvomvi uwa Yesu Chilisti havili ne munine uwa Yakobo, nkuvasimbila imwe mwe Umulungu utata, akuvasunjilia havili nu Yesu Chilisti. ²Uvwila nu vwihalo ni shikunzi vivulaje kukwinyu. ³Vankundwa, ahavalilizyo henamile numute kuvasimbila imwe kuti uvuposhi witu, swenti, Nkanzilwa kuvasimbila nu kuvalambilizya mlwilaje ulwitiho lwe kuti avafwiliye lwe mposheleyo lwoka vwelele kuvitisi. ⁴Mwepe avantu vamo vayingilizyo kunkwili vamo kuiluvazu lwinyu avntu ve avavishiye ishimanyilo shakulongwa-avantu ve tevafinjile zigizigi, na kumuhana umwene witu weka nu mwene Yesu Chilisti. ⁵Ishi nkusungwa kuvakumbusya imwe na shenga kuli ahavalilizyo mwamanyila nkani kuti umwene avaposile kufuma muni ya Egipty ilelo havili kuvagoga vala ve vatamwitisile. ⁶Na vahavizya vatahasunjilila uvupuma wavo illelo vahaleha uvutendamo vavo uwashima Umulungu ahvaviha muvukungwa wa shima, muhati ya shisi kujuhu ya vulonzi wa isiku lila nipiti. ⁷Inza she isodoma ni Gomola ni NKaya zye zizyunguluye, zye zyoze zihahinjizya zyeke muvuvumbu na kulandata ukusungwa vwe vitafumile kuwandilo. Vahalolesya kuvangati shiholanyo kuvala ve vakuyimvilwa mu vulonzi wa mwoto wa shima. ⁸Mwe mumwo, mwidala lyelila avalota vilota ivavovulo, vakuhandamanyanya amavili gavo, na kuhana inkomelezyo, vakuyanga amalenga kwa Nkumsu. ⁹Ilelo umikayeli uhavizya, umpiti, ahavalilizo he ahapotanaga nusetano kudalinka na kujulu ya muvili wa Mose, atahashela kuleta uvulonzi uwwilenga ku kwake, ilelo palivuyo ahati"umwene akuhalipile"! ¹⁰Ilelo avantu ava vakuleta amalenga kushila shoshonti she vatatashimanyile, shila shelvihanu vwe vitalininjele vikumanya kunanijha-ngage gavananginye. ¹¹Iyemwe Mwepe vajenzite mwidala Iya Kaini, na kulilandata uvunanzi wa Balaam. Vafwiliye muvunanzi wa Kola. ¹²Iva mayalawe mu chaka ziyu izya luseshele, vakudovela shisita nsomi, vakuyilisiya vuvo vwele, mavingo gegatali na minzi, gegakuyatulwa ni nkungu, makwi ge gakulupuluha ge gatali ninsanga gafuye lwonti luvii, ge gipilwe amanzi. ¹³Ge mavilingwa mwasumbi ge gali na hulanga ga kufumwa insoni zyavo vuvo, zyzenzota zye zikulama zye zilinishisi sha vusiku we vusengulilwe kujulu yavo shiuma. ¹⁴Uhenoko uwa saba kushifumo sha Adam, ahakuvwa kulivuvo ahayanga, Yenya! Um,wene akwinza na maelfu ga vasangalusu vakwe. ¹⁵Ukutu avombe uvulonzi pamwanya ya kila muntu. Na kuvaviha na pambombo zyavo vonti zyevapezile vazivomvile mushisi zyezezya vwanalyoli, na kumazwigonti ag vuhali ge vete vanalyoli vagayanzile kulivuyo. ¹⁶Ivavevala ve vakunung"uniha vakupila ve vakulandata impapilo zyavo izya mbivi, vakuyitima nkani, ve vakwanza vimo vevakuhopela avamwavo. ¹⁷Ilelo imwe vamnkundwa, kumbuhaji amazwi ge gayanzwile hali na vasundikwa va Mwene Yesu Chilisti. ¹⁸Vayanzile kukwinyu, kuhavalilizyo hakumpelela, kuliyima avantu lwete lwanalyoli.

¹⁹Avantu iva vakutapulanya, vakumenwa nu lupapilo lwa kuvwando, havili vatali numpepo.²⁰Ilelo imwe, vankunda, inza she mkuyizenga mulwitiho lwiyu ulufinjile nkani, nanzavwe mukulava numpepo umufinjile.

²¹Yisunjililaji muvukundwa wa Mulungu, havili mugulilile uwila wa Mwene witu Uyesu Chilisti we akuvapa uvupuma wa shima²²³Iolesyaji uvwila kuvala na magani gani. vapohaji vamo kuvasompola mumwoto, lolesyaji uvwila kwilyoga, mkwilwa na kushizwalo sheshili ni dhova iya muvili.²⁴Ishi kulivuyo akuwezya kuvasunjilila mtahapunule na wangavaviha mwimile pilongela iyakwe vumwamu wakwe, shisita nu kuva nuluseshelo ulupiti.²⁵Kukwake Umulungu weka umposhi kutushila Uyesu Chilisti utata witu, uvumwamu wuve kufuma kuhavalilizyo honti, nishi, na shima na shima. Amina.

Revelation

Chapter 1

¹Ishi ni shishitushizya wa Yesu Chiristi ambao Mulungu ampie ili kuvalolesya avavomvi vakwe amambo ambayo lazima yiloleshe karibuni. Avomvile gamanyishe kuvamtumwa uhavizya wakwe Yohana. ²Yohana afumizye ipagwi wa kila shintu shashiwenyi sheshi kuhusiana ni izwi la Mulungu nu kwipangwi lyupanzilekuhusu Yesu Chiristi. ³Alositwe uwene wakuvazya kwa isauti nu vala vonti vevakugivwa amazwi lya nabii uvu nu kushindiha sheshisimvilwe umwa, kwa sababu umda haparamie.⁴Yohani kwa makanisa saba gegalimu Asia: Uwila imwe kwenu nu ulupumilizyo kufuma, kwa roho saba walio mbele lya kiti shake sha enzi, ⁵nu kufuma kwa Yesu Chiristi ambaye ni shahidi umwaminifu, umpapwa wa kwanza wa uwavafwe, nu mtawala wa mfalme wa munsu umu. Kwake uwene weatusungilwe nu atavisile huru kufumba imbivi zyintu kwa mavanda gakwe, ⁶atuvomvile kuwa ufalme, makuhani wa Mulungu nu Tata wakwe - Kwake kuwa lushindiho nu maha shima daima. amina. ⁷Yenya, akwinza nu mavingu; Kila lyinso lilimlola, poka nu vonti vevamlasile. Nu kabila zyonti izya munsu valizinda kwakwe. Ndiyo, Amina. ⁸"Nene ni Alfa nu Omega," ayanzile Mwene Mulungu, "Uwene aliyepo, nu aliyekuwepo nu ambaye akwinza, uwa maha."⁹Nene, Yohana - mjenzi winyu nu woka wakushiliki poka nimwe mu mayimba nu ufalme nu uvumilifu wa ndiga wewuli mu Yesu; namile mu kishiwa sheshikwitwo Patimo kwa sababu lya neneo la Mulungu nu pangwi kuhusu Yesu. ¹⁰Namile kufuma mupepo insiku lya Mwene. ¹¹Niwekunsizi yane nyuma yane isauti lya pamwanya ngati lya lisaji. ikiyanga, "andika mu shitabu unayo galola nu ugatume kwa makanisa saba, kuvala Efeso, kuvala Smirna, kuvala Pergamo, kuvala Thiatira, kuvala Sardi, Kuvala Philadelphia, nu kuvala Laodikia."¹²Nkagalunkana kulola ni isauti lya shoni yeyamile yikuyanga nane, nu galunkana ndola ishinara sha dhahabu sha taa saba. ¹³Pakasi lya shinara sha taa alikuwemo woka ngati Mwana wa Adamu, azwaye inkanzu intali yeyifisile pansu lya vinama vywakwe nu mkanda wa dhahabu kuzyungula ishifuvu shakwe. ¹⁴Itwe shakwe nu nsisi zyakwe zyamile nzetu ngati sufu nzelu ngati theluji, nu minso gakwe gamile ngati mwali wa mwoto. ¹⁵Inyayo zyakwe zyamile ngati shaba yevayikusile nkani, ngati sha yetayari vatusya kufuma mu mwoto, nu isauti yakwe yamile ngati isauti lya minzi aminji gegakushena kukasi. ¹⁶Amile alemeleye inzota saba mu kufuma mu inyove yakwe indilo, nu kufuma mwilomu lyakwe mwamile ni shipango ishihali wuli nu wahali kuvili. Paminso gakwe palamile ngati mwanga umuhali wa zuva. ¹⁷Lwenalola, naguye vinama vwake ngati muntu wafuye. Ahaviha inyove yakwe indilo pamwanya yane nu kuyanga, "Utahagope! Nene ni wa kwanza nu kumpelela, ¹⁸u ambaye ninuishi. Namile mfuye, ilelo yenya, ninuishi shima! Nu ndinazyo imfungulo izyu kuufwe nu kushisi. ¹⁹Kwa hiyo, simba gakugalola, nu gegalipo isalizi, nu gala gegaliloeha baada lya iga. ²⁰Kwa maana gegazyihime kuhusu inzota saba zyuziwenyi kunyove yane lya kulia, nu shila ishinano sha dhahabu sha taa saba: Inzota saba ni wuhavizya makanisa vala saba, nu shinara sha taa saba ni gala makanisa saba."

Chapter 2

¹Kwa luvizya wa kanisa la Efeso simbo: 'Iga ni amazwi lya vula wakulemelezya zila inzota saba mu inyove wake wa indilo. Uwene weakuyenda wakutandalila kati lya vinara vya dhahabu vya taa saba akuyanga ishi,"

²""Manyile ushivomvile ni huhudi yaho ya imbombo nu uvumilivu waho ndinga, nu kuti utangalusiana navo walio imbivi nu uvalinzile vonti vevakuyinta kuva vatumwa nu kumbwe te, nu valolelesile kwa vilenga.

³Namanye uli nu kugulilila uvumilivu, nu utushiye aminji kwa sababu zina lyane, nu utaliste bado. ⁴Ilelo ili ndilo naliyo kuliwe, ulesile ushikunzi yaho wa kwanza. ⁵Kwa hiyo kumbuha pugueutonte nu uvombe nu kufanya amatendo yewavomvile kufuma kutaliha ingaletantonta ndiyinza. Kukwahona kushelwa ishinara shayo kufuma mahali pakwe. ⁶Ilelo iwewe una ili, ukuvitwa gala ge avanikolai vagavomvile hata nene nkugachulila. ⁷Ngati una kutwi, tejejelezya gala ambaye umupepo alukugavuzya makanisa. Nu kwa uwene akushindankumpa shibali sha ishakulya kufuma kwikwi wa upuma ulio mu Paradiso lya Mulungu. ⁸Kwa havizyo wa kanisa la Smirna similano: 'Iga ni amazwi lya vula ambaye ni kumpelela afuye nu mpuma havili: ⁹""Namanyile amayimba gaho nu uwapima waho (Ilelo iwewe ni utajiri), nu uongo wa vala wanaojiita ni vayahudi (ilelo te - waho ni sinagogi la sentano.

¹⁰Utahogope amayimbo kukugapate. Yenya! umkwalanzi akwanza kuvasumba baadhi yinyu mwigereza ili kuvalinga nu mliyimba kwa insiku ishumi. Vanji mwe vanalyoli hadi kufwa, nu ndivapa itaji lya upuma. ¹¹Ngati uli kutwi tejelezya vwu mupepe akugavuzya amakanisa uwene wealipo tu atalipata amadhara lya ufwe uwa uvili. ¹²""Kwa havizyo wa kanisa lya pargamo simbo: 'Iga ndiyo mazwi gawene weali nawo uwupanga uwuhali wewuli nu uhalikuvili. ¹³""Pamanyile putendime -mahali peshilipo ishitengo isha enzi sha senteno poshe iwewe ulilemle nkani zina lyane nu utayihanile ulwitiho lwaho poshe insiku zila zya Antipasi ushaidi wane, uvanalyoli wane agozilwe mwemlimwe apo ndipo Setano akutendama. ¹⁴Ilelo ndina amambo mansi kuliwe uli navo: unao huko vantu amasambilizile lya Balaamu, uwene amsambilizizye Baraki kuviha ulombwa pilongolelavana wa Israeli, ili vale vwakulya vweifinile kwa malungu nu kuluvembu. ¹⁵Mu kuhali iyo hiyo, hata iwewe ulinavo baadhi yavo vakulema amasambilizile lya Vanikolai. ¹⁶Basitonta! Nu ungatavombaisho kwinza haraka kuvomba wia avene kushipanga wukudiba kwilomu lyane. ¹⁷Ngati kutwi, tejejezya akugavuzya amakanisa uwene akupota ndimpa baadhi lila maana lyeliziyihime ndimpa iwezeru lwe lisimvilwi zina iwa pamwanya piwe zina lye naumwo alimanyile isipokuwa uwene wakuliposhela. ¹⁸""Kwa havizyo wa kanisa la Thiatira simba: 'Iga ndiyo mazwi lya mwana wa Mulungu, uwene weali nu minso ngati lumezyo wamwoto, ni nyayo ngati shaba yevayikusile nkani: ¹⁹""Manyili mvomvile ulusungwo lwaho nu lwitihio lwaho nu wuvumilivu waho thabitinu kuti kwa shila uomvile shinishi zaidi lya shira shuvomvile kutaliha. ²⁰Ilelo ndi nalyo ili kuliwe nu ukumuvumilila umwantanda Yezebeli wakujita mwenewe nabii umwantanda kumafundisho gakwe akutezyu avatamami vane kuluvembe nu kulya ishakulya sheshifmlwe sakada kwa shiholanyo. ²¹Nampiye umda wa ahakutonta ilelo atalipo tayari kutonta uvivi wakwe. ²²Yenya! nkumusumba pashitala shamavinu nu vavave vakuvomba uwuzeru nu vope kumanyimba amakali ngavanga vatonte kwa vavomvile. ²³Ndivahoma avana vafwe nu makanisa gonti vamanye kuti ndenchunguzizye insivo zyavo ni tamaa. Ndimpa kila woka kadri lya amatendo yakwe. ²⁴Ilelo kwa baadhi vinyu mwemwasyalishiye Thiatira, kwa vala vonti vevalemile isanmbilizya ino nu mwemtumanyile shila kulimwe mkwita mafumbo sentano, nkuyanga nimwe kuyanga kulimweve ntaliviha pamwanya yinyu umuzigo wowonti. ²⁵Kwa ijambo lyolyonti, lazima mgome mpaka pendiyinza. ²⁶Wowonti wakushinda nu kuvomba shembomvile hadi mwisho, kwake uwene ndimpa amamlaka juu lya mataifa. ²⁷Alitawala kwa ndisa lya shijela ngati mabakuli lya udongo, alivavunzavunza ivipande. ²⁸Ngati nkaposhela kufuma kwa Tata wane, ndimpa havili uluzota ulwa nzanchi. ²⁹Ukiwa nu kutwi tejelezya shila ambacho mupepo akugavuzya makanisa.'

Chapter 3

¹Kwa kuhavizya wa kanisa la Sardi simba: 'Amazwi lya vula wakutejelzya zila mupepo saba zya Mulunu nu nzota saba. Manyile ambacho uvomvile. Una sifa lya kuwa mpuma, ilelo u-mfwe. ²Vuha nu ugombe gegasyae, ilelo yaho papipi kufwa kwa sababu ntaziwe amatendo yaho yamekamilika paminso pa Mulungu wane. ³Kwa hiyo, ukumbushe, gewaposheleye nu kukwivwa shindiho nu utonte. Ilelo ingutevuha ndiyinza ngati mwiva utalimanyaha valilizyo hendiinzila pamwanya yaho. ⁴Ilelo kuli amazina mansi lya vantu mu Sardi vevatilifize amenda gavo. poka nane,vazwae amenda amazeru, kwa sababu vakwanzilwa. ⁵Uwene wa kuputa alizwalizwa ivizwalo ivizuru, nu na lumo ntalilifuta izina lyakwe kufuma kushitubu isha upuma nu ndilitaha mbele lya tata wane nu kwilongolela lya havizya. ⁶Ikiwa ni kutwi, tejelezwa mupepo akulivuzya makanisa." "Kwa havizya wa kanisa la Philadefia simba: Amazwi lya aliye mfinjile wa nu ndinga - aliye nu fungulo zya Daudi, wa kufungula. Manyile ambacho havomba. Yenya, nkuvishie pilangolelalyaho umlyango wewiguliwe wenaume atawezizye kufunga. ⁸Manyile uliagio amaha mansi nkandi ulishindisile izwi lyane lautalihanile izina lyane. ⁹Yenya! vonti vevali vasinagogi la setani, vala vevakuyanga kuti vayahudi nu fwandi te, badala kyakwe vakudanganya ndivavomba vinze kusujudu pilongolela lya vinama vwaho nu valimanya lya kuva nakusungilwe. ¹⁰Kwa kuwa utunzile nkomelezyo yane kuvujimbilizi nu kwa uvumilivu wa thabiti, ndikulinda pia mu isaa yaho ahakulingwa yeyikwinza mu munsu vonti kuvalinga vala vonti vevakuishi mu munsu. ¹¹Kwinza luvile lemela nkani shilo shuli nasho ila atahave umuntu wa kuinyatula itaji yaho. ¹²Nkumuvomba uwene wakupota kuwa nguzo mu hekalu la Mulungu wane, nu atali fuma pansu nalumo. kwendisimbe kwake izina la Mulungu wane, izina la muji wa Mulungu wane (Yerusalemu ipwa, yeyikwiha pansu kufuma kumwanya kwa Mulungu wane) nu izina lyane lipwa. ¹³Uwene weali ni kutwi nu ayivwe shu umpepo akuyanga nu makanisa. ¹⁴"Kwa havizya wa kanila la Laodikia simba: 'Amazwi gakwe weali Amina, uwakumtemela nu shaidi mwaminifu, umtawala juu lya upezi wa Mulungu. ¹⁵Manyile shevomvile nu kuti iwewe ni twemhatazu walo tewe wala mwoto, nsusungwa kuti mgavango baridi au wa mwoto! ¹⁶Hivyo, kwa sababu a iwewe vuguvugu, te mwoto wa baridi, ndikutapiha mwilomu wane. ¹⁷Kwa kuwa ukuyanga, "Nene ni tajiri, nimekuwa nu mali aminji, nu ntakwanza shoshonti. " Ilelo utakumanya kuwa iwewe ni wensi nkani uwakwitilwa, kusimuliliwa avapina avatonko ni shitali. ¹⁸Tejelezya uvushauli wane: Kala kwane dhahabu yevayizitusizye kwa mwoto ili upate kuwa tajiri, nu menda amazeru zya gegakumelemeta ili uyizwalizye mwenewe nu utahaloleshe ninsoni nu ishitalishaho nu mafuta agakupahala mu minso gaho upate kulola. ¹⁹Kila wansungilivo mwelezye nu kwasambilizya ngati vweyikwanzilwa kutendama; kwa hiyo, kuwa ndinga nu kutubu. ²⁰Yenya kwimilola kumulyango nu kuhoma ihodi wowonti weakwivwa isauti yane nu kufungula umulyango, ndiyinza kukwinjila mnyumba mmwake nu kulya ishakulya nu wope poka nane. ²¹Uwene weakushinda ndimpa ihaki lya kutendama pansu poka nane pamwanya pashitengo sha enzi, ngati vile nene napositwe nu kutendama pansu poka nu Tata wane pamwanya lya shitengo shakwe sha enzi. ²²Uwene akwivwa nu atejelezye she umpepo akugavuzya amakanisa."

Chapter 4

¹Baada lya amambo iga nenyizye nalola kuti umlyango wamile wigulilwe kumwanya isauti lya kwanda yikuyangankani nane ngati tarumbeta, yikuyango "Nzaga apa, kwenkulolesye gekwegafumile baaada lya amambo iga." ²Mara lwoka namile mu Mupepo, nawenyi kulishitengo sha enzi shivikwilwe kumwanya nu vantu vashitendami. ³Woka weamile ulolesile ngati liwe ilya yapisi ni akiki. kwa mile ni bongobongo lya mvulo lizyu ngulue shitengo sha enzi. Bongobongo lya mvulalyalolesile ngati zumaridi. ⁴Kushizyangula shitengo sha enzi kwamile nu vitengo vwa enzi ivinji ishirini nu nne nu vevatendami ivitengo wa enzi vamilie vazee ishirini nu nne vavazyalizize ivivwalo ivizeru ni taji lya dhahabu mmatwe gavo kufuma shitengo sha enzi. ⁵Kufumile miale lya ladi nu kuguluguta ni ladi ivihozo saba zyezikwaha pilongolela lya shitengo zya roho saba zya Mulungu. ⁶Havili pilongolela lya shitengo sha enzi pamile nu bahari, yeyili ukwazi ngati ligalasi. Vonti vazungulue ishitengo sha enzi vamilie nu vevali nu upuma vane vivizu kwilongolela nu kusizi. ⁷Ishipapwa wa kwanda sheshili mwenewe upuma shali alikuwa ngati sama, ishipapwa sha uvili sheshinupuma shamile inzi gwanda ishipelwa ushautatu ishaupuma shamile nu mile minso ngati vandamu, naula uwapuma wa nne amile ngati tai wakubuluha. ⁸Ivipapwa vwevili wenye upuma wa nne kila woka amile ni vwapa sita vizwe aminso pamwanya nu pansu yakwe. Uvusiku nu msanga vatakuleha kuyango, "Mfinjile, mfinje ni Mwene Mulungu, umtawala pamwanya yonti, aliyekuwepo, nu aliyepo nu yinza." ⁹Kila wakati ivipapwa vwevili wenye upauma vwavahafumwa uvushindamanu, heshima, umushinzi, nu kusalifwa pilongolela lya weamile kulisho shitengo sha enzi, uwene wa kutendama daima nu shima, ¹⁰Vazee ishirini nu nne vapanzile mwenewe pilongolela lyakwe atendama shitengo sha enzi vinne pansu uwene wakutendama shima nu daima nu kusumba pansu taji zyavo pilongolelea pashitengo sha enzi valongela, ¹¹"Uhondye iwewe Mwene wintu nu Mulungu wintu, kuposhela ulushindiho nu mushinzi wa maha. Kwa kuwa wavipezile ivintu vwonti, kulusungwo lwaho vwavalipo nu vwevipezilwe."

Chapter 5

¹Kisha nkalola inyove wa kundilo yula weamile atendime pashitengo sha enzi, itabu lyelisimvilwe pilongolela nu kunsinzi, nu lyamile lihomi lwe imihuri saba. ²Numuwenyi uhavizya wenye maha akulumbilila kwa sauti impiti, "Nane ahendeye kulifungula ishitabu au kuvuzya kugavunzo amahuri gakwe?"³Kutalipo umuntu kumwanya nu munsu au pansu lya munsu wawezizye kulifungula ishitabu au kuwazya. ⁴Nakusite kumlaha mwe atalolesile wowonti wangafungula igombo au kuvazya. ⁵Ilelo woka wa uwavazee ahambuzya utaholaje yenyea! insama yaluhu wa Yuda, insiko la Daudi, ashinzile nu awezizye kufungula igombo, nu mihuri yakwe saba."⁶Kati lya shitengo sha enzi nu wenye upuma vanne nu miongoni mwa vazee, vevawenyi umwanangonzi ayimile akuloleha ngati wevamgozile. Amile nu mpembe saba nu minso saba - izi ni mupepo saba zya Mulungu zyeziha tumwa munsu yonti. ⁷Ahasogola ahanyatula igombo kufuma kunyove indilo kulandamie shitengo sha enzi. ⁸Anyatuye igombo, upuma vanne nu vazee ishirini nu nne pilongolela lya mwanagngonzi kila woka amile ni shinumbi ni mbakuli lya dhahabu yeyizue uwuvumba ambao ni maombi lya vaamini.⁹Vahimba ulwimbo ulupwa: "Uhondye kukwitwa igombo nu kukwigula umuhuri wakwe. kwa kuwa vakuvoye nu kwa mavanda gaho uhamkalila Mulungu vantu wa kila likabila ni lugha, jamaa nu taifa. ¹⁰Ukuvavomba ufalme nu vusongo kwa ajili lya kutumiha Mulungu wintu, vope avatawala pamwanya lya munsu."¹¹Havili nkenya nu kukwiwa isauti lya vahavizya vinji kuzungula shitengo sha enzi - idadi yavo 200,000,000 nu wenye upuma nu vazee. ¹²Vakuyanga kwa sauti impiti, "Ahondye umwanangonzi ambaye vamuvoye kuposhel uwezo, uvutajiri, mshinzi, nu maha, heshima, uwushindamu nu sifa."¹³Nikiwa kila sheshihapelwa sheshili kumwanya nu munsu nu pansu lya pansu nu pamwanya lya bahari, kila shintu mkasi yakwe shikuyanga, "Kwake uwene atendime pawanya lya shitengo sha enzi nu kwa kungonzi, kuwe sifa, heshima, ushindamu nu maha lya kutawala nu shima."¹⁴Wenye upuma vanne vahayanga, 'Amina! nu vazee vahinama pansu nu kuputa.

Chapter 6

¹Inkenya uwakati mwanangonzi lweyasatula woka lya zila lya mihuri saba, nivuye woka wa vala wenye upuma vanne akuyanga kwa sauti yehiholine nu radi, "Nzaga!" ²Nkenyelezya nu pamile nu farasi inzeru! waazuvile amile nu bakuli, nu hampa itaji. Ayifumie ngati mshaidi akushinda ili apote. ³Wakati mwanangonzi lweyasatula umuhuri wavuvili, ni vuye upuma vavili vakuyanga, ⁴"Nzanga!" Kisha farasi amwavo yihaloleha - ishemamu ngati mwoto wealimbua ahapewa uruhusa lya kukwepa uwupumilizi muni ikuti vantu vatahavolane. Uno wealimbua vahampa uvupanga umpiti. ⁵Wakati mwanangonzi yahasatula ula muhuri wa tatu, niwe upuma vatatu vakuyanga, "Nzanga!" nkalolo farasi nu walimbua ana mizani mnyove yakwe. ⁶Nivue isauti yeyalolesile kuwa lya woka wa vala wenye upuma yeyikuyanga, "shibaba sha ngano kwa dinari yoka nu vibaba vitatu vwa shayiri kwa dinari yoka. Ileo utahagazulu amafuta divai." ⁷Wakati mwanangonzi vahasatula umuhuri lya nne, nivue isauti lya mwenye upuma wa nne ikiyanga, "Nzaga!" ⁸Kisha nkalola farasi imvulushivu walimbua vakumwitwa izina lyakwe uvufwe nu kushisi lyamile yikumfwata vapewile amamlaka pamwanya lya robo lya muni, kukula kwa upanga kunzala nu kumavini kwa vihanu ivwo mwipori kufuma mu muni. ⁹Wakati mwanangonzi awa usano nu wenye pansa lya madhabahu mupepo zya vala waliokuwa vevavagozile kwa sababu lya izwi lya Mulungu nu kufuminkana ni pangwi lye valilendile kwa uthabiti. ¹⁰Vahakuta kwa sauti impti, "mpaka lyeli, umtawala wa vwonti, mfinjile nu ndinga, ukutulonga twetukunanga pamwanya lya pansa, nu nakulipizya shiasi mavanda gitu?" ¹¹Kisha kila woka apewilwe inkanzu inzeru nu kuvavuzya kuti yikwanzilwa kujugula hansi mpaka lwe yafiha ihesabu kamili iyakkkvatumami ivamwavo nu vajenzi vavo avantanda nu vanavuli lwelifiha vevaligogwa, ngativila avene vavagozile. ¹²Iwe mwanangonzi ahasatula umuhuri lya sita, nanyizye nu pamile itetemeko ipiti izuva lyali lizeru ngati igunila ilya singa nu mwezi umupuma wamile ngati mavanda. ¹³Nzonta zya kumwanya ziyoguye muni ngati likwi vveli kupululuha amatonongwa gakwe uwakati wa pepo lwevukuyinzinyu nu hamvulungwa. ¹⁴Imwanya yepifile ngati shitabu lyevali vilingisizye kila ligamba nu pakisiwa vavisamizye amahali pala. ¹⁵Kisha wafalme wa muni nu vantu maarufu nu majemedali, avatajiri, wenye avamaha, nu kila woka mtumwa weali nu huru, vahazyihama nu mmpaho nu mmawe aga mwigamba. ¹⁶Vahayivuzya amilima nu mawe, "Tugwilaji tuzyihame dhidi lya paminso gakwe weatendime shitengo sha enzi kufuma mwanangonzi. ¹⁷Kwa kuwa insikukuu lya gadhabu wavolwe wafiha nu ni nanu weangawezya kukwimilila?"

Chapter 7

¹Baada lya iga nawenyi avahavizya vanne vimile kona nne zya muni, vadindie mpepo nne zya yansi kwa maha ili kuti patahave ni mpepo unaovuma mu yansi, pamwanya lya bahari au dhidi lya ikwi lyolyonti. ²Nalola uhavizya uwunji akwinza kufuma kumashariki wamile nu muhuri wa Mulungu aliye upuma. Ahakuta kwa sauti impiti kwa ahavavizya wanne vevapewilwe uluhusa ulwakudhulu lyansi nun bahari. " ³Mtahadhuru yansi, bahari, au amakwi mpaka tweluliva twaviha umuhuri mu paji zya matwe agavatumishi wa Mulungu wintu. "⁴Nkiwa idadi lya vala vevahatiwa umuhuri: 144,000, vevalisilwe umuhuri kufuma kila likabila lya vantu wa Israeli: ⁵12,000 kufuma mu kabila lya Yuda vavisilwe umuhuri, 12,000 kufuma mu kabila lya Rubeni, 12,000 kufuma mu kabila lya Gadi. ⁶12,000 kufuma mu kabila lya Asheri, 12,000 kufuma mu kabila lya Naftali, 12,000 kufuma mu kabila lya Manase. ⁷12,000 kufuma kabila lya Simoni, 12,000 kufuma kabila lya Lawi, 12,000 kufuma kabila lya Isakari, ⁸12,000 kufuma kabila lya Zebuloni, 12,000 kufuma kabila lya Yusufu, nu 12,000 kufuma kabila lya Benyamini walitiwa muhuri. ⁹Baada lya amambo iga nililola, nu kulikuwa nu umati impiti ambao hapana umuntu atangewezya kuhesabu - kufuma kila litaifa, kabila, jamaa, nu lugha - vimile pilongolela lya shitengo sha enzi nu pilongolela lya mwanangonzi. Weamile azwaye inkanzu nu vali ni nsamba lya mitende minyove mwavo, ¹⁰Nu vamile vakwitu kwa sauti lya pamwanya: "Uwuposhe kwa Mulungu weatendime kufuma pashitengo sha enzi, nu kwa mwanangonzi!"¹¹Avavizya vonti vamiliki kuziungula shitengo sha enzi nu kushizungula kwala avazehe poka nu upuma vanne, vahinama panshi pantope vaviha paminso pavo pamwanya ntope pilongolela lya shitengo sha enzi nu vahamputa Mulungu, ¹²Vahayanga, "Amina! Sifa, uwushindamu, hekima, umshinzi, ulusalifwo, nu amuwezo nu maha vive kwa Mulungu wintu shima nu shima! Amina!"¹³Kisha woka wa vala vazee ahambuzilizya "Ava vevananu vevazyae inkanzu inzeru nu vafumile kwoshii" ¹⁴Nkamuvuzya, 'Mwenesongo, umanyile iwewe," nu ahambuzya, "Ava ni vala vafumile mu dhiki impiti. Vahanzile inkanzu zyavo nu kuziviha nzeru kwa mavanda lya mwanangonzi. ¹⁵Kwa sababu ishi, vali pilongole lya shitengo sha enzi sha Mulungu nu kumputa uvusinu nu msanya mu hekalu lyakwe. uwene aliye atendime pamwanya lya shitengo sha enzi alisanya hema lyakwe pamwanya yavo. ¹⁶Vatalilola inzalahavili, vala shinyoto haveli. Izuva litalivosha, wala ilungula la kulungulizya. ¹⁷Kwa kuwa mwanangonzi weali katikati lya shitengo sha enzi aliva mchungaji wavo, nu alivalongozya kuchemchemi lya minzi aga upuma, nu Mulungu aisyumula kila linsonzi mu minso yavo."

Chapter 8

¹Wakati mwanakondoo waahigula umuhuri lya saba, kukava nu nishmwakumwanya takribanu nusu isaa. ²Kisha nkalola ahavizya saba vwakimilila pilongolela lya Mulungu nu vahavapa itarumbeta saba. ³Uhavizya uwunji ahinza, ayimilie alemelezizye imbakuli lya dhahabu yeyili nuuvumba, ayimilie madhabahuni. Ahapewa uvuumba umwini ili kuti aufumwe poka nu kuputa lya kulavakwitisi vonti mu madhababu lya dhahabu kwilongolela lya shitengo sha enzi. ⁴Ilyosi lila uvuumba, poka nu kulavila avaumini, wahazwa kumwanya pilongolela lya Mulungu kufuma mnyove mwa havizya. ⁵Ahavizya ahanyatula imbakuli la uvuumba nu kulyizuzya mwoto kufuma kwenye madhabahu. Kisha ahalisumba pansi pamwanya lya yansi yihafumilila sauti zya radi, kulumesyo lya radi nu tetemeko la yansi. ⁶Vala ahavizya saba ambao vevamile nu tarumbeta saba vahava tayari kuzihoma. ⁷Ahavizya wa kwanza ahahomba itarumbeta yakwe, nu kuhafuma imvula lya mawe nu mwoto wewusangine nu mavanda. Vahavisumba pansi kufuma munsu ili kuti theluthi yakwe yilungulile, theluthi lya makwi yihalungulila nu sole lyonti numulemvi. ⁸Ahavizya wa vili ahahoma itarumbeta yakwe ni shintu ngati ligapamba ipiti wewamile wikupungulila kumwoto wa hasumbwa mbahari theluthi lya bahari yihava mavanda. ⁹Theluthi yavipapwa ivipuma ivipelwa vwafuye, nu theluthi lya meli zyananjisile. ¹⁰Ahavizya wa tatu vahahoma itarumbeta yakwe, nu nzota impiti zihangwa kufuma kumwanya, yihahozya ngati kurunzi, pamwanya lya theluthi lya majenje nu mumbiwi zya minzi. ¹¹Izina la nzota vakuzyita pakanga. Theluthi lya minzi yihava pakanga, nu vantu avinji vahafwa kufuma nu minzi gegamile mahali. ¹²Ahavizya wa nne vahahoma itarumbeta yakwe, nu theluthi lya izuva yihahomwa pokanu theruthi lya mwezi nu theluthi lya nzota. Kwa hiyo theluthi lya zyonti zihagalunkana kuwa shisi; theluthi lya msanya nu theluthi lya uvusiku zitahava nu uzeru. ¹³Nenyizye, nu kuvivwa tali aliye kuwa akubuluha katikati lya kumwanya, akuvilishila kwa sauti impti, 'Ole, ole, ole, kwa vala vakutendama mu yansi, kwa sababu lya umulipuko wa itarumbeta yeyasyalie yeyapalamie kuhoma nu vahavizya vatatu."

Chapter 9

¹Kisha ahavizya wa sano vahahoma itarumbeta lyakwe. Nawenyi nzota kufuma kumwanya yeyamile yiguye kwenye muni. Nzota yapewilwe ulungulo ulwo mwuliva lyeli kwendelela kuvuliva lyelitali nu mwisho. ²Aguye mushiliva sheshitali nu shikomo, nu lyosi lyazuvile kumwanya kwa safu kufuma mukasi lya shiliva ngati lyosi kufuma mu mwitanuli ipiti. Izuva nu mwanya wa badilisile vihava kwa sababu lya lyosi lyelyafumile mshiliva. ³Mukasi lya lyosi umakanta afumile kwinza pamwanya lya muni, nawo walipewa maha ngati lila lya umakata pamwanya lya muni. ⁴Vavavuzizye kutokunanganya amatundu mu amalundumula muni wa ishimeza shoshonti au ikwi isipokuva umuntu wa vantu ambao havevali nu muhuri wa Mulungu mu pasheni zya minso gavo. ⁵Vatapewilwe uluhusa lya kuvagonga avo vantu, nkandi valiyimba kumezi gasano uvuvavi wavo wamile ngati lumwa ni nkonye lwakulumwa umuntu. ⁶Mu insiku hizo avantu valilondola uvufwe ilelo vatali ulola. valisungwa kufwa, ilelo uwufwe wulivashimbila. ⁷Inzanya yihokine nu farasi vevavisile kwa ajili lya vulugu. Kwenye matwe gavo kwamile nu shintu ngati taji lya dhahabu nu minso gavo gamile ngati gavantu. ⁸Vamile nu nsisi ngati zya vantanda nu amwazwi gavo gamile ngati nsama. ⁹Vamile nu vifuva ngati vifua vya shijela nu sauti lya yavo nu uwapa vwavo vwamile ngati sauti lya magari aminji lya vulugu ni farasi vevakushimbila kuvala kuvita. ¹⁰Vamile nu nsinda zyezikuluma ngati nkonya; mu vamile nu maha agakunanganya vantu kwa mezi gasano. ¹¹Vamile nawo ngati mfalme pamwanya yavo pahavizya ulwa shiliva lyelikuva nu mwisho. Izina lyake mu Kiebrania ni Abadoni, nu mu Kiyunani ana izina Apolioni. ¹²Ole lya kwanza akuti. Yenyali! Baada lya hili kuna maafa gavili gakwinza. ¹³Avahavizya wa sita vahomile itarumbeta yakwe, nu nivwa sauti yikufuma mu mpembe lya madhabahu lya dhahabu ambayo yeyili pilongolela zya Mulungu. ¹⁴Sauti yamuvuzizye uhavizya wa sita weamile ni itarumbeta, "Valehaje Avahavizya vanne ambao vakunzilwe mu mto umpiti Efrata." ¹⁵Avahavizya vala vanne vevamile vavisile kwa saa hiyo maalumu, insiku hiyo mwezi huo, nu mwaha huo, valeshelilwe vavagoje theluthi lya vanadamu. ¹⁶Imbazyo lya maaskari vevamile pamwanya lya farasi yamile 200, 000, 000. ¹⁷Vivuye imbazyo yavo. Hivi ndivyo vwezilinawenyi farasi mu maono gane nu vala vazuvile kumwanya yavo ni shemamu ngati mwoto, bluu yeyipie ni njano yeyitapiye matwe vya farasi gegaholine nu matwe vya nsama nu malomu gavo mwafumile mwoto, lyosi nu safla. ¹⁸Theluthi lya vanadamu vevagozilwe nu iga lavatiha matatu: mwoto, lyosi, nu salfa yafumile mu malomu gavo. ¹⁹Kwa kuwa maha lya farasi yamili mu malomu gavo nu mu kusinda zyao - kwa kuwa kusinda zyao yamile ngati njoha, nu vamile nu matwe ambavyo gevatumie kuwita avanajeshi vanadamu. ²⁰Vantu vevayae, vala ambao vamile vatavagozilenu kuhoma nu aga, vatalitonteye amatendo gavo gevali vagavomvile wala valesile kuputa amapepo nu malungu lya dhahabu, fedha, shaba, mawe nu makwi - ni vintu ambavyo vwevitangawezya kulona, kukwivwa au kujenda. ²¹Vala vatonsite uvungozi wavo, uvulozi wavo uwuzere wavo au kwidala gavo zya wiva

Chapter 10

¹Kisha nkalola ahavizya amwamvo mupiti akwiha pansi kufuma kumwanya. Amile apnyilwe ni vingo, nu kwamile nu bongobongo wa mvula kumwanya lya yitwe lyakwe. Paminso gakwe pamile ngati lizuva nu vinama vwake vwali ngati lijilijili zya mwoto. ²Alemeleye ishitabu ishinsi mu mnyove yakwe yeyamile yidunkuliwe nu wope avisile nu kunama shakwe ishandilo pamwanya lya bahari nu maha gakwe wa kushoto pamwanya lya yansi inyumu. ³Kisha apunzile sauti lya pamwanya ngati nsama vweyikuvulumapo, nu wakati lwakupunda sauti radi saba zya vulumile. ⁴Wakati radi saba zikuvuluma nali papipi simba, ilelo nivue sauti kufuma kumwanya yikuyanga "Zyiha isiri shila radi saba ziyanzile utahasimbe." ⁵Kisha avahavizya munamwenyi ayimile pamwanya lya bahari nu yansi inyumu avusizye inyove yakwe pamwanya kumwanya nkani ⁷nu kulula wakutendama shima nu shima - atezilwe kumwanya nu vwonti vwelipa muni nu vwonti vwevilipo mu bahari nu vwonti vwevilipo: "Kutaliva kuchelewa havili. ⁶Ilelo mu insiku zila, wakati avahavizya wa saba wealipalamila kuhoma intarumbeta yakwe isiri lya Mulungu yiliva yakamiiha, ngati hatangazya kwa watumishi vakwe manabii." ⁸Sauti yenjivuye kufuma kumwanya ahambuzya ahavili. "Sogola, nyatula ishitabu ishinsi lyigubulilwe ambalo kiko mu inyove lya ahavizya ayimile pamwanya bahari nu pamwanya lya yansi inyumu." ⁹Kisha nusogoye kwa ahavizya nu kumuvuzya ampe ishitabu imbivi. Ambuzizye, Nyatula ishitabu nu ulye. Lyekwivishe ulwanda lwaho ave nu uwavi, ilelo mu kwilomu lyaho likuva linonu ngatu wushi. ¹⁰Nanyatuye ishitabu ishinsi kufuma mnyove mwa lyamile linonu ngati wushi kufuma mwilomu lyane. ilelo baada lya kulya ulwanda lwane luhava nu uvavi. ¹¹Kisha baadhi lya sauti zyezyambuzizye, "Yikwanzilwe ulagule havili kuhusu vantu avinji, mataifa, lugha, nu wafame."

Chapter 11

¹Vampiye ilanzi wa kuvombela ngati lulisa lya kupimila. vambuzizye, "Yepa nu kupimila vambuzizye, "Yepa nu vala upime hekalu lya Mulungu nu madhabahu, nu vala upima hekalu lya Mulungu nu madhabahu, nu vala vevakupata mukasi yakwe. ²Ilelo utahalipime eneo la ua wa panzi lya hekalu, kwa kuwa vapewilwe vantu wa Mataifa. Valivuhanya umuji umufinyile kwa umda wa miezi arobaini nu zivili. ³Indivapa avashahidi vane vavili amumalaka lya kutabiri kwa umda wa insiku 1,260, wakiwa lweali vazyaye amagunila." ⁴Hava shahidi ni makwi gavili aga mizeituni ni vinala viwili ambavyo vwimiliye pilongelela lya Mwene wa muni. ⁵Ngati umuntu wowonti angamula kuvadhuru, mwoto vukufuma mwilomu lyavo. Wowonti anganza kuvadhuru lazima afwe kwidala hii. ⁶Hava avashahidi vali nu uwezo wa kufunga anga ili kuti imvula yitahatonye wakati kulagula. vana maha lya kubadilisya aminzi kuwa mavanda nu kuyihoma yansi kwa kila aina lya pigo wakati wowoti hevanza. ⁷Wakati hevaliyima vamala uvushuhuda wavo, shila ishiyama sheshikufuma kwenye kwiliva lyelitali nu mwisho shilivomba uvulugu dhidi yavo. shilivashinda nu kuvagoga. ⁸Amavili gavo gali mu mtaa wa muji umupiti (ambao kimufano akwitwa Sodoma nu Misri) ambapo Mwene vavo ahomelilwe. ⁹Kwa insiku tatu nu nusu baadhi kufuma mu ijamaa zya vantu, kabila, lugha nu kila taifa valigenya amavili gavo nu tevahafumwe ishibali kuvikwa mu kaburi. ¹⁰Vala vakutendama mu yansi valisungwa kwa ajili yavo nu kushangilila hata kutumila nu zawadi kwa sababu avo manabii vavili vavayimvizye vala vakuishi mu yansi. ¹¹Ilelo baada lya insiku tatu nu nusu ipumzi lya uhai kufuma kwa Mulungu yilivinjala vope valiyimila kwa vinama vyao. Ilyoga ipiti yilivagwilwa vala vevakuvalola. ¹²Kisha valiyivwa sauti impiti kufuma kumwanya lweyi kuvavuzya, "Nzaji huku!" Vope valivala pamwanya kumwanya mu vingu, wakati avalugu vavo vakwenya. ¹³Mu isaa hiyo kuliyima nu tetemeko ipiti la ardhi nu lyoka lya kumi lya muji igwaa. Vantu elufu saba vavifwa mu tetemeko nu vevalisyala upuma valiyogopeswa nu kumupa uvushindamu Mulungu wa kumwanya. ¹⁴Ole lya vavili yatuha. Yenya! Ole lya tatu yikinda ikala kasya. ¹⁵Kisha ahavizya wa saba ahomile tarumbeta lyakwe, nu sauti impiti zya yanzile, "Ufalme wa muni wima ufalme wa Mwene wintu nu wa Chiristi wakwe. Alitawala shima nu shima." ¹⁶Kisha vazee ishirini nu vanne vevali vatendime kwenye vitengo vya enzi pilongolela lya Mulungu vaguye mwenewe pansi kwenye ardhi, paminso gavo zyinime pansi, vope vahamuputa Mulungu. ¹⁷Vayanzile, "Tukufumwa insalifwo zytu kwaho, Mwene Mulungu, umutawala pamwanya lya vyonti, ambaye ulikuwepo kwa sababu unyetuye amaha gaho amapiti nu kwanda kutawala. ¹⁸Vamataifa vililwe, ilelo umulaha waho winza. Wakati aphiha kwa vafu kulongwa nu iwewe kuvazawadila vavomvi vaho manabii, vaumini nu vala vevali nu hofu lya zina lyaho, vonti vavili vevatakufaa ishintu nu vevali nu maha. Nu wakati waho hafiha ahakuvalumbilila vevimile vakunanganya muni. ¹⁹Kisha hekalu la Mulungu kumwanya lyagulilwe nu sanduku la agano lyakwe lyalolesile mukasi lya hekalu lyakwe kwali nu miali lya mwanga, ahalanga, ingulumo zya radi, tetemeko la ardhi nu mawe lya mula.

Chapter 12

¹Ishara impiti yeyalolesile kumwanya: Mwantanda agubishililwe nu zuva, nu akiwa nu mwezi pansi lya vinamba vyakwe; nu taji lya nzote kumi nu mbili ilikuwa pamwanya lya matwe shakwe. ²Alikuwa nu mimba nu alikuwa akulola kwa ajili lya vuvavi lya kupapa - mu uvuchungu wa kujifungula. ³Nu ishara mwamvo yeyalosile kumwanya: Yenya! kulikuwa nu yoha ishemamu impiti ambaye alikuwa nu matwe saba ni mpembe kumi, nu kulikuwa nu taji saba kwenye matwe lyakwe. ⁴Uhusinda lwakwe kwelifumile theluthi yoka lya nzota kumwanya nu kuzisumba pansi munsu. Njoha lihimilila pilongolela lya mwantanda weali anakaribi kupapa, ili kuti wakati akupapa, apate kumumila mwana wakwe. ⁵Amupafile umwana, umwana wa shanavuli ambaye kuti agatawale amataifa gonti kwa lulisa lya chuma. Umwana wakwe anyetulilwe pamwanya kwa Mulungu nu kwenye shitengo sha enzi. ⁶nu mwantanda ashimbiliye kulugwa, ishemu ambapo Mulungu weali ayandaile ieneo kwa ajili yakwe, ili aweze kuhudumulwa kwa insiku 1, 260. ⁷Isalizi kulikuwa nu vulugu kumwanya, Mikaeli nu vahavizya vakwe vahomana nu lila njoha ; vope ipiti nu ahavizya vakwe vahalwa nao. ⁸Ilelo njoha litali nu maha zya kutosha kushinda. kwa hiyo yitalipo havili inafasi kumwanya kwa ajili lyakwe nu ahavizya vakwe. ⁹Njoha ipiti - lila njoha wa hali likwitwa ibilisi au setano ambaye akudanganya - munsu impuma ahasumbwa pansu mu munsu, nu ahavizya vakwe vhasumbwa pansu poka vope. ¹⁰Kisha inkuvwa sauti impiti kufuma kumwanya: Isalizi uvuposhi winza, maha - nu ufalme wa Mulungu wintu, nu ahavizya lya Chiristi vakwe. Kwa kuwa mlonzile wa vajenzi vintu asumbwile pansu - ambaye avalonzile pilongolela zya Mulungu wintu msanya nu uvusiku. ¹¹Vamushinzite kwa mavanda lya mwanangonzi nu kwa izwi la vushuhuda wavo, kwa maana vatasungwilwe nkani amaisha gavo, hata kufa. ¹²Kwa hiyo, shangililaji, imwe kumwanya, nu wonti mwekutendama mukasi lyakwe. Ilelo ole wa pansu nu bahari kwa sababu umwovu ayisile kwinyu. Ayizuye nu umuhali, kwa sababu amanyile kuti ana umda ahansi tu. ¹³Wakati njoha lyamanya kuwa asumba pansu kwenye yansi, amufuasite mwantanda ambaye alikuwa amupafile umwana wa shanavuli. ¹⁴Ilelo umwanata apewilwe ivapwa viwili lya tai amapiti ili kutu aweze kululuha hadi kwenye ieneo lyelyandaliwilwe kwa ajili lya kula kujangwa, ieneo ambalo nkeaweze kutnzwa, kwa wakati nu nusu wakati - mahali asipoweza kupafikia huyo njoha. ¹⁵Njoha yisite aminsi kufuma mwilomu lyakwe ngati mto, ili avombe igalika lya kumugalikisya. ¹⁶Ilelo ardhi yamwavizye mwantanda. agabuye ilomu shakwe nu kuvumila mto aswililwe ni njoha kufuma kwilomu lyakwe. ¹⁷Kisha njoha ahamulomuvishila umulaha mwantanda wope ayefile nu kuvomba vulugu nu uzao wakwe wonti - vala vevakwitiha inkomelezyo zya Mulungu nu kuzilemela uvushuhuda kuhusu Yesu. ¹⁸Kisha njoha ayimilwe pamwanya ya muchanga muhuvazu wa bahari.

Chapter 13

¹Kisha nkalola ishihanu shikufuma kwenye bahari. Ashali nu mpembe kumi nu matwe saba. Mu mpembe zyakwe kulikuwa nu taji kumi, nu mu matwe shakwe kulikuwa nu amazwi lya kufulu kwa Mulungu. ²Huyu ishihanu shenashiwenyi nu ngati nzowe. Vinama lyakwe ilikuwa ngati lya dubu, nu mwilomu wakwe ulikuwa ngati wa nsama. Yila njoha ahamupa maha, nu mu shitengo sah enzi nu mamlaka yenye maha nkani lya kutawala. ³Matwe lya shihahu mmojawapo shalolesile kuwa nu jelaha ipiti ambalo lingesababisaya avufwe wakwe. Ileo jeraha lyake lihaponi, nu mumsi yonti yihashangazwa nu yihashilandata shihahu. ⁴Havili vahaiputa njoha, maana ayipiye mamlaka shila shihanu. Vahasiputa shihanu havili, nu vahendelela kuyanga, "Nanu ngati shihanu? nu "Nanu kutialwe nasho?" ⁵Shihanu shihapewa ilomu ili shiyanje amazyi lya kujitima nu indingo. Aluhusiwile kuwa nu mamlaka kwa miezi arobaini nu mbili. ⁶Hivyo shihanu alifunguye ilomu lyakwe kuyanga indingo dhidi lya Mulungu, ahaliga izina lyakwe, ieneo alililokuwa akuishi nu vala vakuishi kumwanya. ⁷Shihanu aliruhusiwilwe kuvomba vulugu avitisi nu kuvapota. Havili apewile amamulaka pamwanya lya kila kabila, vantu lugha nu taifa. ⁸Vonti vatendime mumsi kumuputa uwene, kila woka ambaye izina lyakwe litasimbilwe, kufuma upezi wansi, mu ishitabu sha upuma, ambacho ni sha mwanang'onzi, ambaye avolilwe. ⁹Ikiwa wowonti ana kutwi, nu atejelezye. ¹⁰Ikiwa mmojawapo anyetulilwa amateka nu kwenye mateka asogole. Ikiwa mmojawapo aligoga kwa upanga, kwa upanga aligogwa. Huu ni lwito wa vutulivu nu vujibilizi nu lyitiho kwa hao vevali vafinjile. ¹¹Havili inkalola shihanu mwamvo shikwinza kufuma mu mumsi. Alikuwa mwnye mpembe mbili ngato ng'onzi nu kuyanga ngati njoha. ¹²Alolesya mamulaka gonti mu shihanu shila wa kwanza mu uwepo wakwe, nu kuvomba mu mumsi nu vala vakutendama kusuhiputa shila shinanu wa kwanza, shila ambaye jeraha lyakwe liponile. ¹³Ahavomba imiujiza yenye amaha, hata ahavomba mwoto wishe mu musu kuwanya pilonglolela lya vantu, ¹⁴nu kwa ishara alirusiwiwe kuvomba, ahavahumila ilenga avo vakutendamaa mu mumsi, akuvavuzya kugomba ishiholanyo kwa mushinzi wa shihanu ambaye alikuwa amejehiwiwe kwa upanga, ilelo bado akuishi. ¹⁵Aliruhusiwiwe kufuma umwanya mu shi shiholanyo lya shihanu ili shiholanyo shiwezye kuyanga nu kusababisya vala vonti vahanile kushiputa shihanu vavagoje. ¹⁶Havili ahalazi kwa kila woka, weatali nu thamani nu weali maha, tajiri nu mupina, huru nu mutumwa, kuyiposhela mu kunyove lya kundilo au mu pashini la paminso. ¹⁷Ilikuwa yitangawezenkana kwa kila muntu au kukaa ispokuwa mwenye alama lya shihanu, nu hii ni namba yeyili kuwakilisya izina lyake. ¹⁸Hii yikwanziwa busara. Ikiwa yeyonti ana manyile, muleshe awezye kuvomba lya shihanu maana ni namba lya shibinadamu. Namba yakwe ni 666.

Chapter 14

¹Nenyizye nu kulola mwang'onzi ayimiliye pilongolela yane pamwanya ligamba Sayuni. Poka vope walikuwa 144, 000 wenye izina lyakwe nu izina la Tata yakwe lisimvilwe mu pasheni vya pimso gavo. ²Inkivwa sauti kufuma kumwanya yikwivwiha ngati ngurumo zya minzi aminji nu sauti impiti lya radi. Sauti yenayivuye niliyoisikia ni ngati muhoma vibubi vakuhoma vinubi vwavo. ³Vakwimba ulwimbo ulupwa pilongolela zya shitengo sha enzi nu pilongolela zya wenye upuma vanne nu vazee. Kutili pope mwenye vuwezo wa kulanga huo ulwimbo isipokuwa kwa 144, 000 ambao vakomboleweilwe kufuma muni. ⁴Hava ni vala vatajichafuye mwenewe kwa mwantanda, maana vajitunzile mwenewe dhidi lya amatendo lya zinaa. Ni hava ambao vamufuasile mwanang'onzi poponti asogoye. Hava vakombolilwe kufuma kwa vanadamu wakiwa mantongwa lya kwanza kwa Mulungu nu kwa mwanang'onzi. ⁵Kutali ilenga vevupatinkine mu malomu gavo; vatakualumiwa. ⁶Inkalola havizya mwamvo akudomoha mu lya kumwanya, ambaye mwenye vujumbe wa kumwanya wa habariinyinza kwa kuwa tangazizya vakutendama muni kwa kila taifa, kabila, lunga, nu vantu. ⁷Ahavita kwa sauti impiti, "Mwogopaji Mulungu nu mpiye uvushindamu. kwa maana wa umda wa hikumu wapalamila. Muputaji uwene, uwene ayipezile kumwana, nu muni nu bahari nu chemchemi zya minzi. ⁸Ahavizya mwamvo - ahavizya wa vavili - afwata nu kuyanga, Uguye Babeli umupiti ambaye vamwenzizye amafuta divai lya ukahaba, divai ambayo yeyalesite umulaha pamwanya yakwe. ⁹Ahavizya mwamvo - ahavizya wa vantu - aliwafuata, ahayanga kwa sauti impiti, "Wowonti alishiputa shihanu nu shiholanyo yakwe, nu kuposhela alama mu pasheni la paminso au inyove, ¹⁰uwene havili alimwela divai lya ghadhabu lya Mulungu, divai ambayo yeyandaliwilwe nu kukwitwa bila kusaganywa mu shikombe sha mulaha yakwe. Umuntu wealimwele valimuyimva kwa mwoto nu mwoto wa shiberiti pilongolela ahavizya vakwe avafinjiwa nu pilongolela mwanang'onzi. ¹¹Nu lyosi wa uvavi wavo uhavala shima nu shima, nu vatali nu kutuzya umusanya au uvusiku - avo vakuputa shihanu nu shiholanyo shakwe, nu kila muntu weayiposhele alama lya zina lyakwe. ¹²Huu ni kwitwa wa subila nu vujimbilizi kwa vaumini, vala ambao hutii amri zya Mulungu nu lyitiho mu Yesu. ¹³Nivaye sauti kufuma kumwanya, yikuyanga, "Simba aga; Heri vevafuye vevakufwa mu Mwene." "Ndiyo," ayanga mupepo, "ili waweze kutupuzya kufuma kumbombo zyavo, maana amatendo gavo galivafuata." ¹⁴Nynyizye nu inkalola kwalinivingo izelu, nu atendime kwenye vingu ni vomo weali nu mufano wa mwana wa muntu. Alikuwa nu taji lya dhahabu mu matwe shakwe nu nsengo inkali mu inyove yakwe. ¹⁵Ahavizya mwamvo havili ayinzile kufuma kwenye hekalu nu ayisite kwa sauti impiti kuvala kwa vula weatendime mu vingu: Nyetula insengo waho nu talishe kuvuna. Kwa kuwa umda wa kuvuna tayali wafiha, maana amavuno gegali muni tiyali gatonile." ¹⁶Havili vula weali kwenye vingu aituzizye insengo yakwe pamwanya muni, nu muni yihavunwa. ¹⁷Nu ahavizya amwavo ahinza kufuma kwenye hekalu lakumwanya; vope alikuwa nu nsingo inkali. ¹⁸Nu Bado ahavizya mwavo ahinza kufuma kwenye madhabahu, nu avayizya aliyekuwa nu avizya pamwanya lya mwoto. Ahamwita kwa sauti impiti ahavizya ambaye alikuwa nu nsengo inkali, "Nyetula nsengo nkali nu kusanya amatawi lya mazabibu kufuma kwenye mzabibu wa yansi kwa kuwa zabibu isaa litonile." ¹⁹Ahavizya atwaye nsingo yakwe mu muni nu akusinye amuvunao lya zabihu lya muni nu asumvile mu mwipipa ipiti lla divai umulaha lya Mulungu. ²⁰Insunso lya divai valivunzinye pansu lya muji nu mavanda gahitiha kufuma kulishouvutali wa lukusa lya farasi kwa stadia 1, 600.

Chapter 15

¹Havili nkalola ishara iyamwavo kumwanya, ipiti nu yeyi kusukumizya; kulikuwa nu ahavizya saba wenye ninkomo saba, ambayo yalikuwa lya mwisho (Mu hayo ummulaha lya Mulungu ilikuwa wapezilewafiha)²Nawenye shila sheshalolesile kuwa bahari lya biauri yeyisanginywe nu mwoto nu yihimilila pnatungu mwa bahari ambapo vala vevali vahasindi dhidi lya shihanu nu shiholanyo shakwe, nu pamwanya lya namba yeyawakilisize izina lyakwe. Walikuwa vamelele vinubi vapewilwe nu Mulungu.³Walikuwa vakukwi ulwimbo wa Musa, umuvomvi wa Mulungu, nu ulwimbo wa mwanang'onzi: "Imbombo zyaho ni impiti nu zenye kusukumisya, Mwene Mulungu utawale vyonti. Mwaminifu nu kwidala zyaho ni zya ndinga, Mfalme wa mataifa. ⁴Nanu angapotwa kukusaga iwewe Mwene nu kulishindiha izina lyaho? Kwa kuwa iwewe weka waho ni mufinyile. Mataifa gonti galiyinda nu kukuputa pilongolela zyaho kwa sababu u mwinza nu amatendo zyaho gamanyisile."⁵Baada lya amambo ago ninyizye, nu sehemu imfinjilwe inkani, ambapo palikuwa nu hema lya vushuhuda, yeyigulilwe kumwanya. ⁶Kufuma isehemu imfinjilwe inkani valinza avahavizya saba wenye ninkomo saba, vazyaye ivizyalo ivizelu, ikitani yenye kung'aa nu mushipi wa dhahabu kuzyungula vifua vyao. ⁷Woka wa vala wenye upuma vanne akufuma kwa ahavizya saba amabakuli saba lya dhahabu gegizuye umulaha lya Mulungu mwenye vakutendama shima nu shima. ⁸Isehemu apafinjlwe inkani kwizuye lyonsi kufuma kwenye uvushindamu wa Mulungu nu kufuma kwenye vuwezo wakwe. Kutali pope woka weawezizye kwikwinjila mpaka inkomo saba lya ahavizya saba lyakamiliha.

Chapter 16

¹Inkivwa sauti impiti yikwita kufuma kwenye sehemu lya pafinyilwe nu kuyanga kwa vala ahavizya, "Sogola nu valenyite pamwanya muni mabakuli saba lya mulaha lya Mulungu."²Ahavizya wa kwanza asgoye nu kukwita bakuli yakwe mu muni; majeraha amavivi nu yenye vuvavi umuhali ginzile kwa vantu wenye alama lya shihanu, kwa vala ambao vayipusite shiholanyo shakwe.³Ahavizya wa vavili ayisite bakuli lyakwe mu habari; yihava ngati mavanda lya umuntu weafuye, nu kila shiumbe shipuma mu bahari shihafwa.⁴Ahavizya wa vantu ahita bakuli lyakwe mu jenje nu mu chemichemi zya minzi; zihava mavanda. ⁵Inkivwa ahavizya wa minzi akiyanga, "Iwewe ni mwaminifu - woka weulipo nu wewalipo, mufinjlwe - kwa sababu wazileta ihukumu hizi. ⁶Kwa sababu visite mavanda zya vitisi nu manabii, wavapa avene kumwela mavanda; ndicho vakusitahili." ⁷Inkivwa madhabahu yikujibu "Ndiyo! Mwene Mulungu mwenye kutawala pamwanya lya vyonti hukumu zyaho ni ndinganu zya haki."⁸Ahavizya va nne ahita kufuma kwenye bakuli lyake pamwanya lya zuva, nu lihapewa ruhusa kulungulizya vantu kwa mwoto. ⁹Valunguliye kwa lingula lenye kukwaogofwa nu vahalikufuli izyi la Mulungu, wa maha pamwanya lya mipago gonti. Havatatsite vala kumpa uwene uvushindamu¹⁰Ahavizya wa sano ahita kufuma kwenye bakuli lyakwe mu shitengo sha enzi sha shihanu, nu ahisi lihavugubushila ufalme wakwe. Vasiye amino mu vuvavi uvuhali. ¹¹Vahamuliga Mungu wa kumwanya kwa sababu lya vuvavi wavo nu amajelaha gavo nu bado vashilivendeye kutokutonta kwa shila shevavomvile.¹²Ahavizya wa sita ayisite kufuma kwenye makabuli lyakwe mu jenje impiti, frati, nu minzi gakwe gahuma ili kwezya kukwandala kwidala kwa wafalme vevaliyinza kufuma tukulo. ¹³Inkalola isho zitatu inchafu zyezilongesile ngativweva chula veva kufuma pansi yilomu lya yila iyoha shila shinanu, nu vula nabii wa wilenga. ¹⁴Ni mupepo zya mpepo zyezikumba ishara nu miujiza. Walikuwa vakuvala kwa ufalme wa muni yonti ili kuwezya kuvahomanya poka kwa vita mu insiku ipiti lya Mulungu, mwenye kutawala pamwanya lya vyoti.¹⁵("Yenya! inkwinza ngati mwiva! Heri vula atendime mu kukesya, weakusengula ivizyalo vyakwe ili atahawezye kuvala pansi yansi nu kuyilola insoni yakwe.") ¹⁶Valivasite poka mu isehemu iliyoitwa mu kiebrania Amagedoni.¹⁷Ahavizya wa saba ayisite kufuma kwe bakuli lyake mu anga. Kisha sauti ipiti yihiviha kufuma apafinjlwe nu kufuma kwenye shitengo sha enzi, yikuyanga, "Yasila!" ¹⁸Kulikuwa nu miale lya mwanga wa radi, ngurumo, ividinonso vya radi, nu tetemeko la kuwongofwa - tetemeko ipiti lya ardhi ambalo litahawahi kutokela muni kufuma vanadamu pevalipo muni, hivyo ni tetemeko ipiti inkani. ¹⁹Muji umupiti wagavanyisile mu isehemu tatu, nu miji lya mataifa yihagwa. Kisha Mulungu ahamukumusya Babeli mupiti, nu ahavupa muji huo shikombe sheshali shizuye divai kufuma kwenye mulaha wakwe iliyo nkali.²⁰Kila shisiwa shihatega nu magamba gatalolesile havili. ²¹Mvula impiti lya mawe, lweyili nu vujazo wa talanta, yihaha kufuma kumwanya pamwanya lya vantu, valamutipa Muungu kunkomo lya mvula lya mawe kwa sababu yila pigo ilikuwa imbivi nkani.

Chapter 17

¹Woka wa ahaviya saba weali nu vitasa saba ayinzile nukumbuzya, "Nzaga, indikulolesya uvulonxi lya kahaba umupiti akutendama pamwanya lya minzi aminji. ²ambaye ufalme wa yansi vavomvile amambo aga vuzinzi wope nu pamwanya lya mvinyo wa uzinzi wakwe vakutendama mumsi avahozizye."³Ahavavizya ahanyetula mu mupepo mpaka kulugwa, nu muwenyi mwantanda atendime pamwanya lya shihanu shishemamu weayizuye mzyina lya makutano. Shihanu alikuwa nu matwe saba nu mpembe kumi. ⁴Mwantanda alikuwa amenda zya zambarau nu nchemamu nu apambwilwe kwa dhahabu, mawe lya thamana, nu lulu alikuwa ahemeleye inyove yakwe shikombe sha dhahabu sheshizuye ivintu vwa machukizo lya vuchafu wa uasheratiwakwe. ⁵Pamwanya lya paji la paminso pakwe lisimbilwe izina la siri: "BABELI UMUPITI, MAYI WA MAKAHABA NU LYA VINTU VYA MACHIKIZO LYA YANSI. ⁶Inkalola lya kuwa mwantanda huyo alikuwa aholilwe kwa mavanda gavaumini nu mavanda lya vahafwa kwa ajili lya Yesu. Wakati nu mulola, nali nu lusukumilo umpiti. ⁷Ilelo ahavizya ahambuzya, "Shoni ukusagala? kutiinkwelekeze maana lya mwantanda nu shihanu nyetuye (shehanu huyo mwenye vitwe saba nu zila mpembe kumi. ⁸Shihanu shewashilola shalipo, shitalipo havili isalizi, ilelo yuko tayali kuzuva kufuma mu mwiliva lyelitali nu mwisho. Ksa aliyendelela nu vuhalibifu. Vala vakutendama pamwanya lya yansi, vala ambao mazina gavo gatasimbwilwe kwenye shitabu sha upuma kufuma kuvikwa misingi lya kumwanya - valisukumila lwevakumulola shihanu wealipo, kuti atalipo isalizi, ilelo yupo papipi kwinza. ⁹Uwito huu ni kwa ajili lya njele zyezili nu mushinzi. Matwi saba magamba saba ambapomwantanda atendime pamwanyayakwe. ¹⁰Yope havili wafalme saba. Wafalme vasano vaguye woka alipo nu mwavo atenzile ashili bado; wakati aliyinza, alitenda kwa umda ahansi tu. ¹¹Shihanu sheshalipo, ilelo isalizi shitalipo, uwene havili ni mfalme wa nane; ilelo ni woka wa vala wafalme saba, nu kuvala kwenye vuhabifu. ¹²Zila mpembe kumi zywaziwenyi ni wafalme kumi ambao vataposheleye ufalme, ilelo valiposhela mamulaka ngati wafalme kwa isaa woka poka nu shihanu. ¹³Hava wana shauri lyoka, nu valimpa amaha gavo mamulaka shila shihanu. ¹⁴Valivomba vulugu baina yavo nu mwanang'onzi alivapota kwa sababu ni Mwene wa Mamwene nu mfalme wa wafalme nu mu uwene twitwilwe, twasewilwe, vaaminifu." ¹⁵Ahavizya ahambuzya, "Gala minzi geuhagalola, apo atendime vula ukahaba ni vantu, makutano, mataifa nu lugha. ¹⁶Zila mpembe kumi zywazinye - izyo nu shila shihanu valimwilwa vula ukahaba. Vope valimuvomba kuwa umusimilizi nu vitali vali mukata umuvili wakwe, nu valivuteketezwa kwa mwoto. ¹⁷Maana Mulungu avapiye mioyoni gavo kuvusya kusudi lyakwe kwa kulyivwano lya kumupa shihanu amaha gavo kumutawala mpaka amazyi lya Mulungu lyegalitimila. ¹⁸Vula mwantanda wamuwenyi nu muji vula umupiti utawalao pamwanya lya wafalme wa lyansi."

Chapter 18

¹Baada lya vintu hivi namuwenyi ahavizya mwavo pansi kufuma kumwanya. Uwene alikuwa nu mamulaka impiti, nu yansi yihazelufwa kwa vushindamu wakwe. ²Ahoye kwa sauti impiti, akiyanga, "Uguye, uguye, ula muji umupiti Babeli! Uyimiliye sehemu yeyikutendama kila mupepo chafu, nu sehemu akutendame kila mchafu ni nyonyi akuvitisya. ³Kwa kuwa mataifa gonti gamweleye umuvinyo lya tamaa lya vuasherati wakwe wevukuletelaga umulaha wafalme wa yansi vakasite navo avahakazya va vintu yansi vimile vadumbwe maha lya maisha lya imbivi." ⁴Kisha nivuye sauti lyamwavo kufuma kumwanya yikuyanga, "Yepi kwake vantu wane, ili mutahinze mulemelele mu imbivi zyakwe, nu ili yila mutahinze muposhele amapigo gakwe yoyonti. ⁵Imbivi zyakwe zihundinkine pamwanya ngati kumwanya, nu Mulungu agakumbusile amatendo zyakwe amaovu. ⁶Mulipaji ngati vweakuvalipa avinji, nu mumulipe mara mbili kwa jinsi avomvile; mu shikombe ashifuye, musanganyizaji mara mbili kwa ajili yakwe. Ngati ajishindisile uwene mwenewe, nu atendime kwa mavivi, mupanji amayimba aminji nu vusimilizu. Kwa kuwa akuyanga mumowoyo wakwe, 'Intendime ngati ahavizya; vala te mufwilwa, nu wala teinkalole inzindo! ⁸Kwa hiyo mukasi lya insiku lyoka inkomo yakwe galimuzidi: Shifo, kuzinda, nu nzala aliteketezwa kwa mwoto, kwa kuwa Mwene Mulungu ni mwenye maha, nu ni muonzi wakwe. ⁹Wafalme wa yansi vavembusile nu kuchanganyikiwa poka yope valikuta nu kuzinda valilola kyosi wa kupwa kwake. Valiyimilila apatali yope, kwa lyoga lya vuvavi wakwe kuyanga, ¹⁰"Ole, ole kwa muji umupiti, Babeli muji wenye maha! kwa isaa lyoka uvulonzi waho winza." ¹¹Vakazya vintu wa yansi holaji nu kuzinda kwa ajili lyakwe, kwa kuwa kutali pope woka wakukala vintu vwake havili - ¹²Ivintu vwa dhabahu, fedha, amawega lya thamani lulu, ktani inyinza zambarau, hariri, inchemamu, aina zyonti zya makwi lya mununsi inyinza, kila shililo sha mpembe zya ndovu, kila shililoshigombwilwe kwa makwi lya tahamani, shaba, ijela, iwe, ¹³Umudalasini, iviungo, uvumba, manemane, ubani mvinyo, mafuta, uvusu umwinza, ngano, ng'ombe nu ng'onzi, farasi nu motoka, nu vatumami, nu mupepo zya vantu. ¹⁴Matondongwe gewagatamanila kwa maha gavo gefile kufuma kwaho. Ianasa zyaho zyonti nu mapambo gefile, tega nu pantinkane havili. ¹⁵Vahakazya wa vintu ivi vapasite uvudumbwa kulusungwo lyakwe valiyimilila apatali kufuma kwake kwa sababu lya lyoga lya vuvavi lyakwe, vakuhola nu sauti lya luzindo. ¹⁶Nukuyanga, "Ole, ole, muji vula umupiti wevuzwaliwilwe kitani inyinza, zambarau, nu ninchemamu, nu kupambwa kwa dhahabu, nu vintu vwa thamani nu lulu!" ¹⁷Mukasi lya isaa lyoka uvudumbwe wonti wefile. Kila nahodha wa meli, kila bahari, nu vonti vakuvomba imbombo mubahali, vimiliye apatali? ¹⁸Vahoye vahalilola lyonsi wa kupwa kwake. nukuyanga, "Ni muji vuli wevukuholana nu muji uno umupiti huu?" ¹⁹Vasumvile ulusuto pamwanya ya matwe gavo, nu vahoye, vakufumwa nu mansozi n u kuzinda, "Ole, ole muji umupiti isehemu yonti lyevali ni meli zyavo baharini valivadumbwe kufumililane ni mali zyakwe mukasi isaa lyoka waangamizwa." ²⁰Seshelelaji pamwanya yakwe, kumwanya, imwe, muvaumini, vatumwa, nu manabii, kwa maana Mulungu aleta uvulonzu winyu pamwanya yakwe!" ²¹Ahavizya mwenye umaha linyinuye iwe ngati ipiti la kusyele nu alisumbiye baharini, nukuyanga, "Kwidala hii Babeli, yila muji umupiti, vulisumbwa pansi kuvukatii nu tevahaloleshe havili. ²²Sauti lya vinanda, vanamuziki, vacheza filimbi, ni tarumbeta tevahivwe havili kwinyu. Wala fundi wa aina yoyonti teahaloleshe kwinyu. Wala sauti lya yituli teyihivwi havili kwinyu. ²³Uluhozyo wa taa teluhahozye mukasi yavo. Sauti lya Mwene harusi nu bibi harusi tezihivwishe havili mukasi yavo, maana avakazya vintu vaho vali vapiti wa yansi, nu wa mataifa, valumililwe amalenga kuvulozi waho. ²⁴Mukasi yakwe amavanda lya manabii nu vitisi yeyalolesile, nu amavanda lya vonti vavagogwilwe pamwanya lya yansi."

Chapter 19

¹Baada lya amambo aga nivuye sauti ngati lya inkolo impiti wa vungana ipiti lya vantu kumwanya yikuyanga, "Haleluya. Uvuposhi, uvushindamu, nu maha ni vya Mulungu wintu. ²Uvulonzi wakwe ni ndinga nu zya haki kwa kuwa amulonzi ukahaba umupiti ayinanginye yansi kwa kuvuzazi wakwe. Avomvile kisasi kwa mavanda lya vomvi vakwe, ambayo ayisite uwene mwenewe. ³Kwa mara lya vili vayanzi, "Haleluya! Lyonsi likufumaga kwakwe shima nu shima. ⁴Vala vazee ishirini nu vanne vipabwa ivipuma vahasugamilila nu kumuputa Mulungu akutendama kwenye shitengo sha enzi. vali vahayangaga, "Amina. Haleluya!" ⁵Ndipo sauti yafumile kwenye shitengo sha enzi, ikiyanga, "Musifu Mulungu wintu imwe muvavomvi vakwe vonti, imwe mukumuputa uwene, vonti vevatali nu umuhimu nu mwemuli nu maha. ⁶Ndipo nivuye sauti ngati sauti lya vungana ipiti la vantu, ngati sauti lya ngurumo lya minzi aminji, nu ngati ngurumo lya radi, ikuyanga, "Haleluya! Mwene ni Mulungu wintu, mutawala pamwanya lya wonti, akutawala. ⁷Nu tushangilile nu kuseshelela nu kwa sababu harunu nu sherehe lya mwanang'onzi yinza, nu bibi harusi yuko tayari." ⁸Aliruhisiwilwe kuzalizwa kitani nzelu nu yenye kunga'aa (Kitani safi ni amatendo lya haki lya vaumini). ⁹Ahavizya ahayanga nane, Gasimbe aga: dVabalikiwilwe vala vevalipo kwenye sherehe lya harusi lya Mwanang'onzi." Shinisho shinisho ahambuzya "Aga ni mazyi lya ndinga lya Mulungu." ¹⁰Nasuga pilongolela lya vinama vwake inkamuputa, ilelo ahambuzya, "Utaha vombeishi! Nene ni muvomvi wa mwinyu nu wa vajenzi vaho kuvulema uvushuhuda wa Yesu. Mupute Mulungu, kwa kuva uvushuda wa Yesu ni roho lya unabii." ¹¹Kisha nawenyi imwanya zyiguha, nu yenya kulikuwa nu faransi umuzeru! Nu vula weamili amulimbiye akwitwa mwaminifu nu wa ndiga. Akulongaga kwa haki nu kuvomba vulugu. ¹²Aminso gakwe ni ngati lumesyolya wa mwoto, nu lya matwe shakwe ali taji inyinji. Ali zina lyelisimbwilwe pamwanya yakwe weatalimanyile umuntu wowonti isipokuwa uwene mwenewe. ¹³Azyaye ishizyalo lyelisanziwilwe mu mavanda, nu zina lyakwe ayitwilwe Izyi la Mulungu. ¹⁴Amajeshi lya kumwanya yalikuwa gakumufuata pamwanya lya faransi umuzeru, vazwali zwizwe kitani inyinza, inzeru nu safi. ¹⁵Kwilomu lyakwe vukufuma uvupanga umuhali vukupumiliziya mataifa, wope alivatwala kululise lya jela. Wope akuhanyaga ivililo vwa mivinyo kwa mulaha inkali lya Mulungu akutawala pamwanya lya vonti. ¹⁶Wope asimbwilwe pamwanya yashizwalo shakwe nu mu pashizima shakwe, zina, MFALME WA WAFALME NU MWENE WA MAMWENE. ¹⁷Nawenyi uhavizya ayimiliye mu zuva. avisite kwa sauti impiti inyoniyi wonti zyezakupuluha kumwanya, "Nzaji, vungani poka kwenye shakulya ishikuu sha Mulungu. ¹⁸Nzaji mulye inyama ya mwene inyama lya majemedari, inyama lya vantu avapiti, inyama lya farasi nu vazuva farasi nu inyama lya vantu vonti vevali huru nu vantu vonti, vevali huru nu vatumwa, vevali nu umuhimu nu wenye maha." ¹⁹Nashiwenyi shinahu nu mfalme wa yansi poka nu majeshi gavo. Vamile vajipanzi kwa ajili lya kuvomba uvulugu nu woka azuvile farasi nu jeshi lyake. ²⁰Shinanu shalemwilwe nu nabii wakwe wa uwilenga azivomvile ishara mu uwepo wakwe. Kwa ishara hizi avadanginye vala vevaiposhelwe chapa lya shihanu nu vevayisuamilisye shiholanye lyakwe. Wonti vavili vasumbwi wangali upuma mu ziwa lya mwoto lyeli kwa shiberiti. ²¹Vala vevasye vavagozile kuvupange vufumile kwilomu lya woka azuvile pamwanya lya farasi. inyoniyi wonti valiye imizoga lya mavili gavo.

Chapter 20

¹Kisha inkalola ahavizya akwiha kufuma kumwanya, akiwa nu ufungulo wa lwiliva lyelitali nu mwisho nu muyororo umupiti munyove zyakwe. ²Amusitakile Yila Lijoha, njoha wa hali, ambaye ni ibilisi au setano, nu kumupinya amaha elfu. ³Amusumvile mwiliva lyelitali nu mwisho, ahalipinya nu kuliviha umuhuri pamwanya lyakwe. Ino ilikuwa hivyo ili kuti atahavada nganye mataifa havili mpaka amaha elfu lwegasila. Baada lya hapo alilishelwa huru wa umda umunsi. ⁴Kisa inkalola vitengo vya enzi. Vevali vavitendamiye ni vala vevalivapewilweavahavizya vwa hikumu. Shinisho shinisho nu weni inafsi zya zya vala ambao vevali vadumulilwe matwe kwa ajililya vushuhuda kuhusu Yesu nu kwa izyi la Mulungu. Vamile vatamupusite shihanu au shiholanyo shakwe, nu vahanile kuposhela alama pamwanya lya sheni zya paminso gavo au inyove. Vinzile muvupuma, nu vahatawala poka nu Chiristi kwa miaha elfu. ⁵Vafuye vevasyaye vatinzile muvupuma mpaka miaha elfu lyegalisila. Huu ndio luzyusyo lya kwanza. ⁶Umulotwa nu mufinjile ni umuntu wowonti akunyetula nafasi mu luzyusyo lya kwanza! Uvufwe lya vili haina maha pmwanya lya vantu ngata hava. Paliyima nu makuhani wa Mulungu wa Chiristi nu valitawala nu uwene kwa miaha elfu. ⁷Wakati miaha elfu lwegalifiha kumpelela, Setano aliyigulilwa kufumwa gelezani lyakwe. ⁸Alisogola pansi kuvalumila ilenga mataifa mu kona nne zya munsu - Gogu nu Magogu - kuvaleta poka kwa ajili lya vulugu. valiyima vinji ngati lusenga wa bahari. ⁹Vasogoye pamwanya kwenye uvutela mazu lya yansi vope vazyanguluye ikambi lya vaumini, muji vukunzitwe. Ilelo mwoto winzile kufuma kumwanya nu kwangamizya. ¹⁰Setano, ambaye avalumiye ilenga, asumbilwe mukasi yiziwa lyelikwaha shiberiti, ambamo shihanu nu nabii wa wilenga vali vasumbwilwe valivasimva umusanya nu vusiku shima nu shima. ¹¹Kisah inkulola shitengo sha enzi ishipiti ishezeru nu vula atendime pamwanya yakwe. Munsu nu mwanya zyashimbiye apatali kufuma mu uwepo wakwe, ilelo patalipo nafasi lya vene kuvala. ¹²Navawenyi vevafuye - avadandavazu vevatali nuvumuhimu vimiliye mu shitengo sha enzi, nu vitabu vwagubulilwe. Kisha ishitabu shamwavo fungulilwe - shitabu sha vupuma. Vafuye vevalongwilwe kwa shila sheshisimvilwe mukasi lya shitabu, amatokeo ga shila shevashivomvile. ¹³Bahari lya vafumwizye vafuye ambao walikuwa mukasi yakwe. Uvufwe nu kuvuzimu vwafumwi avafwe vali mukasi yakwe nu vafwe valongwilwe kulingana nu shevavomile. ¹⁴Uvufwe nu kuvuzimu vwa sumvilwe kulingana nu shevavomile. Uvufwe nu kuvuzimu vwasumvilwe mukasi lya ziwa la mwoto. Hii ni vufwe lya vili - ziwa la mwoto. ¹⁵Ngati zina la yeyonti litapatinkine lisimvilwe mukasi lya Shitabu sha upuma, asumvilwe mukasi lya ziwa la mwoto.*

Chapter 21

¹Kisha nkalola mwanya ipwa, nu yansi kwa kuwa kumwanya nu yansi lya kwanda tayali zitusile nu habari zitaliva havili. ²Nawenyei muji mfinjile Yerusalemu ipwa, yihinza pansi kufuma kumwanya kwa Mulungu, wewusimuilwe ngati bibi harusi wampamvile kwa ajili lya valume wakwe. ³Nivue sauti impiti kufuma kwenye shitengo sha enzi shikuyanga, "Yenya! uwutenamo wa Mulungu wulipo alafa wuli poka nu vantu wope alitendama poka nu wope valiva vakwe nu Mulungu mwenewe aliva wavo. ⁴Alipulakila linsozi kufuma kuminso gavo, nu kufwa havili au kuzinda au kukuta au uvuvavi. Amambo lya hali gahatuha. ⁵Uwene wa amile atendime pamwanya shitengo sha enzi ayanzile, "Yenya! nkuvomba amambo gonti kuvamapwa ayanzile, simba ili kwa sababu amazwi iga gauhakika na lyoli." ⁶Ahambuzya, "Amambo aga tayali gahatuha! Nene ni Alfa nu Omega, wakwanda nu mwisho. kwa yoyonti wakulola ishinyoto ndimpa ishinywezibita igalama kufuma kumbwiwi izya minzi lya upuma. ⁷Uwene weaposite alipwana amambo aga, nu ndiva Mulungu wake wope aliva mwana wane. ⁸Ilelo ngati ilivyo kwa lyoga, vervalikuvitisya, avagozi, avanzinzi avalonzi, kuabudu shiholanyo avilenga vonti isehemu yavo yiliva liziwa lya mwoto wa shibiriti wekwosha. Hiyo ndiyo mauti lya vili. ⁹Woka wa wa ahavavizya saba woka uwovamalakika ayinzile kulini wumo woka amile ni bakuli saba yeyizuye amapigo saba lya mwisho nu kuyanga "Nzaga hapa. Inkulanje kwa bibi harusi, umushi wa mwanang'onzi." ¹⁰Kisha anyatuye apalali mu mupepo kwenye kwigamba impiti nu itali nu kundunga inkaya imfinjile, Yerusalemu, vukwiha pansi kufuma kumwanya kwa Mulungu. ¹¹Yerusalemu wamile nu vushindamu wa Mulungu, nu uwinza wamile ngati shintu sha thamani, ngati iwe la galasi safi la yasipi. ¹²Walikuwa nu luvumba umupiti, umutali wa mayango pali pasimvilwe amazina makaburi kumi nu gavili lya vana wa Israeli. ¹³Uvupande wa wa kuvutukulo pali nu malya ngo tatu, uvupande akuhembazya amalyango tatu uvupande va hambazya amalyango gatatu, nuvupande wa kuvuswelo amalyango gatatu. ¹⁴Ikuta zya muji zyalini nu misingi kumi nu gavili, nu pamwanya yakwe pamile nu mazina kumi nu gavii aga vatumwa kumi nu mwanang'enzi. ¹⁵Woka ayanzile nane alikuwa nu shipima sha lulisa yeyagomvilwe kwa dhahabu kwa ajili lya kupima muji, amalyango gakwe nu nuluvumba lwake. ¹⁶Muji vauvisile mukasi lya mraba; uvutali wakwe wali sawa nuvutali wakwe avupimile muji kushipimo sha lulisa, isitadia 12,000 kuvutali (uvutali wakwe, nu vupana, nikimo vwaholine) ¹⁷Sheshila sheshila apimile uluvumba lyakwe, uvunene wakwe wali dhira 144 kwa vipimo vya shibinadamu (ambayo havili ni vipimo vya vwaholine). ¹⁸Uluvumba wali vuzengwilwe yansini nu muji wevuli ni dhahabu safi, ngati ligalasi. ¹⁹Misingi lya luvumba gamile gaho nezeziwilwe nu kila aina yiwe lya thamani lya kwanza. lyamile lya yasipi, lyavulili lyamile lya kutisamawi lya vutatu lyamile kalkedon, la nne zumaridi, ²⁰la sano sardoniki la sita la akiki lya saba krisolitho, la nne zabarajadi, la tisa yakuti lya manjano, la kumi krisopraso, la kumi nu yoka hiakintho, la kumi nu mbili amethisto. ²¹Milyango kumi nu gavili gamile lulukumi nu mbili, kila mulyanga wagomvilwe kufuma kwenye lulu yoka. imita lya muji gamile za dhahabu safi, kuloleha ngati ligalasi izelu. ²²Intawenye hekalu lyolyonti mukasi lya muji kwa kuwa Mwene Mulungu, ambaye akutawala pamwanya lya vyonti, nu Mwanang'onzi ni hekalu lyakwe. ²³Muji vatahanzanga zuva au mwezi ili kuhoza pamwanya lyakwe kwa sababu vushindamu wa Mulungu wa hozizye pamwanya yakwe, ni taa yakwe nu mwanang'onzi. ²⁴Mataifa valijenda kuvuzelu wa muji uwo. Wafalme wa munsu valileta fahari zyavo mukasi yakwe. ²⁵Malyango gakwe tegahagalilwe wakati wa musanya, nu tepahave nu vusiku pala. ²⁶Valileta ifha nu mushinzi wa mataifa mukasi yakwe, ²⁷nu kutali shishafu shiliyinjala mukasi yakwe. Vala yeyonti ambaye avombe ijambo lyolyonti lya nsoni au kuluma ilenga teahinjile, nkandi ni vala tu ambao mazina gavo gasimbwilwe mu shitabu sha upuma sha mwanang'onzi.

Chapter 22

¹Kisha ahavizya ahandolesya jenje wa minzi yalikuwa lya nululamo ngati lya bilauri. yalikuwa yakitiririka kufuma mu shitengo sha enzi sha Mulungu nu mwanang'onzi ²Kutushila pakasilya mtaa wa muji mu kila mpembe lya jenje palikuwa nu ikwi wa upuma, lyelyi kwezya aina kumi nu mbili zya mantongwa, nu kwezya mantongwa kila mwezi. Matundu lya ikwi kwa ajili lya vuponyaji wa mataifa.³Vala tepahave ni ntipoyoyonti havili. Shitengo sha enzi sha Mulungu nusha mwanang'onzi shiliyima mukasi ya mji, nu vavomvi vakwe, valimuvombela. ⁴Valimulola paminso pakwe, nu zina lyakwe liliyima pamwanya lya weni vava paminso gavo. ⁵Tepahave nu vusiku havili; vala tepahave ni hitaji la vuzelu wa taa au zuva kwa sababu Mwene Mulungu alihozya pamwanya yavo. Wope vevakuvatawala shima nu shima⁶Ahavizya ahambuzya, "Mazyi aga ni lya kukwaminiha nu ndiga. Mwene Mulungu wa mupepo zya manabii amusontelezizye ahavizya vakwe kuvalolasya avavomvi vakwe shililola ishi papipi." ⁷"Yenya! inkwizya ikalakasya! alotilwe vula weakwitiha mazyi gashinabi wa shitabu hiki." ⁸Nene, Yohana ndiye nivuye nu kulola amambo aga. Nagivuye nu kugalola, naguye pansi pilongolela lya vinama lya ahavizya kumuputa, ahavizya andolesizye amambo aga. ⁹Ahambuzya, "Utahavombe isho! Nene muvomvi wamwinyu, poka nu vala vakwitiha mazyi lya shitabu ishi. Mupute Mulungu!" ¹⁰Ahambuzya, "Utahagavishe umuhuri mazyi lya unabii wa shitabu ishi, maana wakati hapalamiye." ¹¹Atali mwenye haki, ayendelele kutokuwa mwenye haki. Ambaye ni mchafu kimadili, nu asogolee kuwa mchafu kimadili mwenye haki, nu asogolee kuwa mwenye haki. Aliye mufinjlwe, nu asogolee kuwa nuvufinjlwe." ¹²"Yenya! inkwinza ikalakasya. Nu malipo gane gali poka nane, kumulipa kila woka kulingana nu ashivomvile." ¹³Nene ni Alfa nu Omega, wa kwanza nu wa Kwanda nu Kumpelela. ¹⁴Valosite vala vakuozya zyalo vwao ili kuti vapate haki lya kulya kufuma mu ikwi wa upuma nu kukwinjila mumuji kutushila malyango. ¹⁵Panzi pali imbwa, avalozi, aveluvembu, avagozi avaputa shiholanyo, nu kila akusungwa nu apanje uvushahidi wa wilenga. ¹⁶Nene, Yesu, imusontelezizye ahavizya wane kuvapanjila kuhusu amambo aga kwa makanisa. Nene ni muvemba wa vupwapwa wa Daudi, Nzota lya Nzanchi yikulama" ¹⁷Mupepo nu Bibi harusi akuyanga, "Nzaga! Nu uwene akwivwa akuyanga, "Nzaga!" Yeyonti weali nu shinyoto, nu ayinze, nu yeyonti akutumani, nu apate aminzi lya upuma welele. ¹⁸Inkumupanjila kila muntu akwivwa mazyi lya nabii wa shitabu ishi: Ngati yeyonti aliyonjezye mu ago, Mulungu alimwonyezezya inkomo gasimvilwe mu shitabu ishi. ¹⁹Ngati muntu yeyonti aligefwa mazyi lya shitabu ishi sha unabii, Mulungu aliyefwa isehemu yakwe mu ikwi wa upuma nu mu muji mufinjlwe, ambayo habari zyakwe zisimwilwe mukasi lya shitabu ishi. ²⁰Uwene akupanga amambo aga akuyanga, "Ndiyo! Nkwinza ikalakasya! Amina! nzaga, Mwene Yesu! ²¹Uvulotwe lya Mwene Yesu vuve nu kila muntu. Amina.